

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

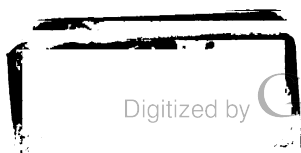

J

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0288 4333

Digitized by Google

Wij ondergeteekenden verklaren, dat dit Exemplaar van den TEUTHO-
NISTA of DUITSCHLENDER, is het 75^e van de eenhonderd en tachtig Exemplaren welke daarvan bij ons gedrukt, en in dit
jaar van de pers gekomen zijn.

Leyden den 30 Julij
1805.

L. Hendingh

D. du Mortier.

TEUTHONISTA
OF
DUYTSCHLENDER

VAN
GHERARD VAN DER SCHUEREN,

~~U. L. T. G. B. G. E. V. E. N.~~

~~U. L. T. G. B. G. E. V. E. N.~~
Dit boek is geschreeven door den ~~U. L. T. G. B. G. E. V. E. N.~~ —
en is te koop bij de ~~U. L. T. G. B. G. E. V. E. N.~~ —
aan de ~~U. L. T. G. B. G. E. V. E. N.~~ —

MR. J. A. B. O. N. Z. A. J. E. R.,

VERRIJKT MET EENE

V O O R R E E D E

~~U. L. T. G. B. G. E. V. E. N.~~

VAN
MR. J. A. C L I G N E T T.

Te L E T D E N, by
H E R D I N G H E N D U M O R T I E R.
M D C C C I V.

Sane non — dissimilem, optandum esse, ut in singulis nationibus prodeant viri docti, qui linguae suae idioma, vim eorum, notionem, origines, sed et desuetas, et pridem obsoletas voces ad amissim investigent explicentque, cum in enodandis illustrandisque — scriptoribus non mediocri inde lux affutura sit.

DU CANGE *Praefat. ad Glossarium Med. et infim.*
Latinis. §. 23.

DE
U I T G E V E R S
A A N D E N
L E Z E R.

*E*indelijk verschijnt de Teuthonista of Duytschlender van GHERARD VAN DER SCHUEREN, welks uitgave reeds voor 10 jaren werd aangekondigd, gedeeltelijk in het licht. Welke de redenen deser lange en van de zijde der Uitgevers onwillige vertraginge geweest zijn, is voor het algemeen van weinig belang te weten. Dat het werk nu nog slechts gedeeltelijk te voorschijn komt, geschiedt, eensdeels om de uitgave van een geschrift, zoo belangrijk voor de Nederduitse taalkunde, niet langer te doen achterblijven; anderdeels omdat, naar het oordeel van deskundigen, het thans in het licht komend en geheel op zich zelf staand gedeelte van den Teuthonista verre het gewigtigste is. Of ook het andere gedeelte, 't welk de Latijnsche woorden met derzelyer Duitse verklaringen vervat, door den druk zal worden gemeen gemaakt, zal afhangen van de aanmoediging, welke de Uitgevers daartoe van kundige mannen ont-

ontvangen zullen, en van het meerder of minder vooruitzicht op een genoegzaam vertier, om hen voor hunne kosten schadeloos te stellen. De Heer J. A. CLIGNETT, die over de uitgave van dit werk het toezigt hield, beloofde in de Voorrede hetzelfde met aantekeningen, zoo uit zijn' eigenen voorraad, als uit dien van wijlen den Heer C. BOONZAJER, te zullen verrijken. Aan deze belofte, welke die Heer door verandering en uitbreiding van werkzaamheden verhinderd werd reeds thans te vervullen, zal, zoodra mogelijk, door eene afzonderlijke uitgave van gemelde aantekeningen voldaan worden; eene toezegging, welke wij vertrouwen, dat den taallievenden niet anders dan aangenaam zijn kan.

VOOR-

V O O R R E D E.

Het Woordenboek van *Gherard van der Schueren* werd reeds voor lang by onze voornaamste taalkenners; vooral by hun, welke het zelve op den rechten prijs schatten konden, met verlangen te gemoet gezien; en geen wonder, daar de aangelegenheid van dit boek de begeerte, om het zelve te bezitten, volkomen wettigt. Te recht derhalven was de arbeidzame *Boonzajer* bedacht, om van dit voortreffelijk Woordenboek eene tweede uitgave te bezorgen, en reeds in den jare 1789. had hy zelf dit werk genoegzaam in dien staat gebracht, in welken wy het thands den *Nederlandschen Letterminnaren* mogen aanbieden, wanneer hy zijn voornemen, om den *Teuthonista* met zyne aantekeningen in het licht te geven, my te kennen gaf, en myne gedachten omtrent deze onderneming vroeg. Ik moest niet alleen de alzins loflyke pogingen van onzen *Boonzajer* volkomen billyken, maar konde ook niet nalaten, om mijn genoegen te betuigen, dat een zoo nuttig werk voor onze Taalkunde, tot algemeen gebruik, verkrijgbaar zoude worden, en ik verheugde my reeds by voorraad in het bezit van dit voor myne letteroefeningen zoo onschatbaar boek. Ten zelfden tyde gaf *Boonzajer* my opening van het, door hem gesteld, bericht voor dit werk, waaromtrent ik hem nog deze en gene aanmerking mededeelde, welke alle zyne goedkeuring wegdroegen, en met welke het bericht toen ter persse gezonden werd, het welk dan ook op dien tijd, tot de laatste proeve toe, in gereedheid gebracht is, byna woordelijk van den zelfden inhoud, als het naderhand het licht gezien heeft; dan, wanneer men tot dus verre gevorderd was, werd de uitgave daar van, om redenen, voor het algemeen van geen belang, nog vertraagd, en in dien tusschentijd is de brave en kundige *Boonzajer* door eene al te vroegtydige dood aan het letterlievend Nederland ontruikt.

Van dat oogenblik af; was, zoo het schein, voor my en alle ware hoogachters onzer *Nederlandsche Letterkunde* alle hoop verloren, om eenmaal dit uitmuntend Woordenboek met de aantekeningen van onzen *Boonzajer* in het licht te zien verschynen; want weinig tijds na deszelfs overlyden werden alle de papieren, tot dit werk betrekkelijk, nog onder my berustende, terug gevraagd, zonder dat my bewust was, welk lot den arbeid van *Boonzajer* wedervaren zoude. In die zelfde onzekerheid bleef ik, tot dat my het bericht van intekening, zoo
als

als het in den jare 1793. in het licht verschenen is, werd ter hand gesteld; niet weinig was ik in de daad verheugd, te mogen zien, dat men eindelijk besloten had, om den gewichtigen arbeid van onzen *Boonzajer* niet in eene duistere nacht bedolven te laten, en mischien voor altijd der vergetelheid op te offeren; maar integendeel te beproeven, gelijk men aan de nagedachtenis des kundigen mans schuldig was, om den zelve ten algemeenen dienste der geleerde wereld mede te deelen. Nauwlijks was het gemeld bericht van intekening my ter hand gekomen, of ik gevoelde my door eene zucht voor dit werk gedreven; en daar my wel bewust was, dat *Boonzajer* althands nog geene Voorrede voor dit Woordenboek in gereedheid gebracht had, gaf ik aan zommigen myner Kunstvrienden mijn voornemen, om dezen arbeid mischien wel op my te willen nemen, niet onduidelijk te kennen; tot welk besluit ik oordeelde zeer gewichtige redenen te hebben, die ik echter niet noodig achte hier in te voegen. Weinig tijds daarna werd ik aangezocht, om de bezorging der geheele uitgave op my te willen nemen, wanneer ik eindelijk alleen ter bevordering onzer letterkunde, en uit overtuiging, dat, zoo myne geringe vermogens in staat waren, tot den gelukkigen voortgang van het werk iets toe te brengen, ik my daar aan niet mocht onttrekken; waarom ik dan ook van dat oogenblik af besloot, my niet alleen tot het schryven der Voorrede te verledigen; maar ook het in orde brengen der aantekeningen, door *Boonzajer* vervaardigd, op my te nemen, en eenige weinige, welke ik noodig oordeelde, daar nog by te voegen. — Dit kort verflag achte ik niet ongeschikt dezer Voorrede te doen voorafgaan, op dat daar uit blyke, wat my eigenlijk tot het schryven van dezelve aanleiding gegeven hebbe.

E E R S T E A F D E E L I N G.

§. I.

Onder alle de overblijffels der oudheid, welke tot onze Taalkunde betrekking hebben, is er niet een enig werk, meer belangrijk en dus waardiger, om door eene tweede uitgave, tot algemeen gebruik, den letterminnaren te worden aangeboden, dan het Woordenboek van *Gherard van der Schueren*, of, gelijk de schryver zelf zijn werk noemt, dan de *Teuthonista*. Van welk eene uitstekende nuttigheid dit werk, voor onze Taalkunde, door den kundigen VAN LELYVELD gerekend werd, gaf hy niet onduidelijk te kennen in de aantek. op *Huydecopers*

pers Pr. II. D. bl. 99. In het doorbladeren van dezen *Teuthonista* heb ik zoo vele bijzonderheden en ophelderingen van oud-duitsche woorden gevonden, dat ik my niet kan onthouden openlijk te wenschen, dat een of ander Taalkenner de moeite geliefde te nemen, ons van dit Boek eene nieuwe en naauwkeurige uitgave te bezorgen. Dit Woordenboek is in de daad, om meer dan eene reden, voor onze Taalkunde van het uiterst gewicht; want niet alleen, dat men hier eenen zeer volledigen woordenschat aantreft, waar uit men reeds eenen zoo vroegtydigen rijkdom onzer tale kan afmeten, en waarom derhalven dit werk, alleen als Woordenboek beschouwd, zyne wezenlyke verdiensten heeft; maar daar en boven is onder al dien schat een zoo groot aantal verouderde woorden; welker beteekenissen ons geheel onbekend zijn, te vinden, dat men te recht zeggen mag, dat dit werk ten dezen opzichte zyne wedergade niet heeft. Door verouderde woorden moet men hier niet alleen verstaan, zulke, welker beteekenis thands geheel onbekend is, en die derhalven voor genoegzaam verloren gerekend moeten worden, maar ook zoodanige, welke tot onzen tijd nog zijn overgebleven; maar oudstijds ook in andere beteekenissen gebruikt werden. Ja zelf vindt men hier niet alleen een eigenlijk gezegd Woordenboek, of eene bloote vertaling der opgegeven woorden; maar in dit werk worden ook, gelijk *Schagen* in zijn slot-bericht van den *Teuthonista*, te vinden in het *Holl. Mag.* H. D. III. Stuk bl. 738. en volgg. (*) zeer wel heeft opgemerkt, verscheiden oude gebruikte bygebracht en opgehelderd, verschillende natuurkundige zaken, onderscheiden dieren worden er omschreven; de Fabelkunde wordt hier op onderscheiden plaatsen opgehelderd, en eindelijk kan men de waarschiynlyke benaming van zeer vele steden en plaatsen, uit aantekeningen, in dit Woordenboek voorkomende, nagaan. Het is hier de plaats niet, om van dit alles byzondere voorbeelden by te brengen; dewijl wy den Lezer thands tot het werk zelve kunnen wyzen, welke daar op oneindig vele plaatsen mijn gezegden zal bevestigd vinden. Thands zien dus onze taalminnaars, vooral zy, welke onze verouderde moedertaal meer byzonder beoefenen willen, een, voor hun wezenlyk, gebrek vervuld, en een ruim veld voor hunne navorschingen geopend, daar nu de weg gebaad is, om op de min moeilijkste wyze hunnen letterkundigen arbeid in dat vak voort te zetten. Onze beste taalkenners (†) hebben met reden, en ik (§), overtuigd van de gegrondheid hunner stelling, (zonder my echter hier om onder hun ge-

tal

(*) Dit bericht van *Schagen* wordt by niemand, voor zoo veel ik wete, aangehaald.

(†) HUYDECOPER *brief over den abs. abs.* bl. 38. in de Werk. van de Maats. der Nederl. Letterk. te Leyden. I. D. TEN KATE *gemeens. rusf. de Gottif. en Nederd. spraek.* bl. 3. Hier vindt men een treffend voorbeeld in den grooten *Wagenaar*. Hy achtte het van de uiterste noodzaaklykheid, als Schryver, zyne moedertaal in den grond te verstaan, hier toe zocht hy, gelijk in alle zyne letteroefeningen, de bronader op, en las onze oudste en eerste Schryvers, en wel in der aanvang, alleen met oogmerk, om zich in de taal te oefenen. *Lev. van J. Wag.* bl. 17.

(§) *Inleiding voor de Taalk. Mengel.* bl. 3. en volgg.

tal te willen rangschikken.) altijd beweerd, dat de ouden alleen ons kunnen leeren, hoe men onze taal behoore te schryven; en ik voege hier nu nog by, dat men uit hunne schriften de ware beteekenis der verouderde woorden alleen ontdekken kan. Hoe noodzaaklijk echter dit onderzoek ook zijn moge, om in het algemeen eene grondige kennis onzer tale te verkrygen, zoo wel als, om byzonder de verouderde woorden te leeren kennen, is het evenwel te gelijk waar, dat zoodanig onderzoek van de schriften der ouden, als hier toe vereischt wordt, eene zeer moeilyke en omslachtige taak is, ja een arbeid, waar toe mischien niemand, die niet opzethjk voor zich zelve eene meer dan algemeene kundigheid onzer moedertale tracht te verkrygen, licht besluiten zal, dewijl men, gelijk ik wel zeggen durve, jaren lang moet arbeiden, en een aantal werken onzer eerste schryvers, welke dikwils de vermakelijkste niet zijn, moet lezen en herlezen, eer men nog de beteekenis der geheel onbekende en de verschillende beteekenissen, in welke zommige woorden oulings genomen werden, zal ontdekt hebben. In al dien moeilyken, lastigen en langdradigen arbeid, (gelijk ik meen in myne inlasfing, in het bericht voor dit werk, te recht aangemerkt te hebben.) zal den taal oefenaar, door het bezit van dit zoo nuttig Woordenboek, veel zijn te gemoet gekomen.

Van hoe veel aanbelang het immers in het algemeen is, de *verouderde* en *onbekende* woorden eener tale wel te verstaan, en welke anders de zekere, doch schadelijke gevolgen dezer onkunde zijn, leert ons de groote *DU CANGE Præfat. ad Glossar. Med. et Infim. Latin. §. LXVI.* (bl. 87. in de Parijs. uitgav.) *Occurrunt igitur — infinita propemodum vocabula, quæ aut IGNOTÆ aut NOVATÆ SIGNIFICATIONIS sunt, et cum eorum notio minime plana sit aut perspicua, Lectorem, ad alia properantem, non modo retardant, sed etiam quandoque sistunt et ab eorum lectione propter obscuritatem prorsus avertant.* Deze aanmerking van *du Cange* is zoo waarachtig, dat zy geen bewijs behoeft; een ieder, vertrouwe ik, vindt het bewijs in zich zelve. Doch wil men van de voorlichting, welke dit Woordenboek ons hier in geven kan, een nuttig gebruik maken, dan zullen die struikelblokken, van welke *du Cange* hier gewaagt, by ons zeer spoedig zijn uit den weg geruimd. By de algemeene aanmerking van dezen grooten taalkenner voege ik nog deze, in derzelve gevolgen meer byzonder op onze taalkunde betreklijk, dat het namelijk volstrekt onmogelijk is, zonder de vereischte kundigheid van de taal der ouden, niet alleen in deze wetenschap eenige vorderingen voor zich zelve te maken, maar nog veel meer, dat men zonder deze, in dat vak, nimmer met eenige vrucht voor anderen kan werkzaam zijn. Gebrek aan genoegzame ervarenheid in de taal onzer oudste Schryvers, stelt ons ieder oogenblik niet alleen bloot voor de grootste en schandelijkste misflagen; maar ook aan de billyke berisping en bespottung van kundiger taalkenners, en daar en boven nog worden op die wyze de werken onzer eerste schryvers jammerlijk mishandeld, daar men den zin der woorden, en dus de meening van den

den schryver, geheel verduistert, en zyne taal volstrekt onverstaanbaar maakt. Deze waarschouwing achte ik voor ons van te meer gewicht, daar de werken onzer oudste schryvers van de schadelyke gevolgen dier onkunde reeds te veel proef gehad hebben. De sprekende voorbeelden, welke nog voorhanden zijn, strekken tot zoo vele onloochenbare bewyzen van mijn gezegden. Hoe is immers niet de taal van *Mellis Stoke*, door de onbedrevenheid van *Alkemade*, te deerlijk mishandeld? En hoe is niet het goed en zuiver Nederduitsch van *Lodewijk van Velthem*, door de dikwils bespotlyke aanteekeningen van den ontaalkundigen *Le Long*, volstrekt onverstaanbaar gemaakt? Ik zwijg van anderen, welke zich verftout hebben, om de taal der ouden zoo dwaaslyk als onkundig te beschimpen, en daar hun eigen werk van de grootste taalfouten overvloede, echter nog onbeschaamd genoeg waren, om der ouden meerdere kundigheid, en beter inzien in den grond onzer tale, hun voor mislagen toe te rekenen. Zoo dat men te recht wel zeggen mag: arme ouden, wat zijt gy niet deerlijk mishandeld!

Vraagt nu iemand waar aan deze onkunde, welke schadelyke gevolgen hier zoo overtuigend aangetoond zijn, moet toegeschreven worden, ons antwoord is gereed.

In de eerste plaats, en wel voornamelyk, aan een verzuim in het onderzoeken van de schriften der ouden; waar by nog in de tweede plaats komt (en misschien wil iemand dit, tot verschooning der genen, welke onkunde ons gebleken is, bybrengen,) gebrek aan noodige voorlichting en verklaring van alle die verouderde woorden, welke betekenis naah het grootste aantal der Nederlanders reeds geheel onbekend is. Thands echter zien wy, gelijk ik te voren reeds heb opgemerkt, dit gebrek geheel en al vervuld, daar wy in dit werk alle die verouderde woorden, in hunne onderscheiden beteekenissen opgehelderd en verklaard vinden. Welan dan! voegen nu onze taaloeffenaars hunne kundigheden, uit de schriften der ouden reeds opgezameld, (en derzelver nuttigheid blijft altijd onveranderlyk,) by dien schat van taalkennis, welke voor hun in den *Teutonista* is bewaard gebleven en voorhanden licht, dan mogen wy met reden vertrouwen, dat de uitgave van dit Woordenboek aan onze Taalkunde een wezenlyk nut en voordeel zal aanbrengen.

De aangelegenheid van dit werk voor onze Taalkunde genoegzaam aangetoond zijnde, zal ik eerst eenige byzonderheden omtrent den Schryver mededeelen.

De Schryver of opsteller van dit Woordenboek was GHERARD VAN DER SCHUEREN, zoo als op het einde van het Latijnsch en Duitsch Woordenboek gemeld wordt: *Explicit presens vocabularum materia a perdocto eloquentissimoque viro, domino GHERARDO DE SCHUEREN conscripta.*

Wat eerst des Schryvers naam betreft. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de Voorouders van onzen *van der Schueren* dezen hunnen toonaam *Schueren* gekte-

gent hebben van het Dorp of Heerlijkheid *Schuren* (*Schurenum*), welke volgens *TESCHENMACHER Ann. Cliv. p. 370.* gelegen was in het gebied van *Eyflie* (*in Monasteriensis Eyflie praefectura.*)

GHERARD VAN DER SCHUEREN werd te Santen, een stad in het Hertogdom Kleef, geboren, zoo als wy niet alleen aangeteekend vinden by *TESCHENMACHER Annal. Cliv. in Syllab. Auctor.*, en uit dezen by *PAQUOT Mem. pour servir à l'Hist. Litt. Tom. III. p. 24.* (uitg. in 8°.) maar ook zegt de Schryver van zich zelve: *Ego Gerardus van der Schuren, de Xantis Clivis, in Diploma a. 1450.* by *DITHMARIUS Cod. Diplom.* achter de *Ann. Cliv. van Teschenmacher Diplom. 89.* p. 106. zie ook aldaar *Diplom. 102.* p. 130. En zoo ook in de voorrede voor den *Teuthonista*, in deze woorden: *Ego quoque sub celtici Ducatus Clixensis, Coloniensis Dyocesis, emisperio, orbicularis, lucis sumpsi exordia.* Hier, zoo wel als in het zoo even aangehaald *Diploma* van 1450., noemt van der *Schueren* uitdrukkelijk het Hertogdom Kleef, zijn vaderland. Doch hoe zeer dit geene de minste tegenspraak lijdt, zoude het echter omtrent de laatst aangehaalde plaats, by zommigen eenige bedenking kunnen baren, indien zy de vertaling dezer woorden, door *Boonzajer* in zijn Bericht voor dit werk bl. 8. ingevoegd, overwogen, en zouden daar uit dan wellicht opmaken, dat het Bisdom Keulen des Schryvers vaderland geweest was, dat evenwel, met de nadere bepaling zijner geboorte stad Santen, niet zoude overeen te brengen zijn, als zijnde dezelve niet in het Bisdom Keulen, maar in het Hertogdom Kleef, gelegen. Dan deze duisterheid is geheel op te helderen, indien men naar met *Boonzajer* het woord *Dyocesis* niet door ons *bisdom* vertale. Het komt my daarom voor, dat men dit woord hier te nemen hebbe voor *praefectura plurimum provinciarum*, en zoo werd het in de middeleeuwen gebruikt, gelijk men vindt by *DŪ CANGE Gloss. Med. et Inf. Lat. in v. Dioecesis.* Ja van der *Schueren* zelf verklaart ons *bisdom* tweezins, zwaer wel in eene ruimere, als in eene nauwere beteekenis. En byzonder verdient hier onze opmerking het *Glossarium JUNII D. (*)* op het woord *Dyocesis, gerichte.* Daar leest men: *dum hic vedes gerichte spiritualement potius, quam carnalem potestatem intellige, quoniam hoc in loco Gubernationem latine dicimus, hoc enim Dyocesis in nostro sonat eloquio.* Hierom meen ik, dat de woorden van *v. d. Schueren* dezen zin hebben, en dus dienen vertaald te worden: *Ik heb ook onder den gezichteinder van het edel (†) Hertogdom Kleef, onder Keulsch gebied, het eerste levenslicht aanschouwd.* enz. Wanneer men deze woorden zoo vertaalt, hangt alles zeer wel te zamen, en daar de stad Santen

(*) Uitgegeven door F. F. SURM *Symb. ad Literar. Teuton. Antiquior.* Havn. 1787. aldaar Col. 303.

(†) Zoo vertaalt *Boonzajer* te recht het latijnsche *Celticus*, hier door *v. d. Schueren* gebruikt; dit middeleeuwsch Latijn verstand *Schäeen* niet, die hier van het *Celtiesch Hertogdom Kleef* gemaakt heeft. Zie het hier boven gemeld bericht.

ten de geboorteplaats van *v. d. Schueren* was, behelzen deze woorden dan eene zeer juiste opgave, niet alleen van des Schryvers vaderland; maar ook van deszelfs geboorteplaats. Immers stond de stad Santen, schoon in het Hertogdom Kleef gelegen, oudstijds, en zeker nog gedeeltlijk ten tyde, dat onze Schryver geboren werd, onder het bestuur van den Keurvorst van Keulen; en zy werd eerst voor de helft in den jare 1392., en naderhand geheel in den jare 1441. aan de Hertogen van Kleef ingeruimd. Wanneer men dit in aanmerking neemt, vertrouwe ik, den waren zin dezer woorden in myne vertaling te hebben opgegeven.

Het komt my voor, dat *v. d. Schueren* uit geen onaanzienlijk geslacht gesproken is, ten minste by gelegenheid van het verdrag, dat er in den jare 1392. tuschen Adolph den eersten, Hertog van Kleef, en den Keurvorst van Keulen, betrekkelijk de stad Santen, gesloten werd, vinden wy, dat de laatstgemelde Vorst toen van zyne zyde als richter over de helfte dier stad aanstelde eenen *Johannes van der Schueren* (*), zeer waarschijnlijk eenen der voorouders van onzen Schryver, zoo dat wy daar uit niet onduidelijk mogen afnemen, dat het geslacht van *v. d. Schueren* een der aanzienlijkste in Santen moet geweest zijn.

Daar wy dan nu het vaderland en de geboorteplaats van onzen Schryver bepaald hebben, ziet men hoe verkeerdijk VALER. ANDREAS *Biblioth. Belg.* p. 283. en FOPPENS *Biblioth. Belg.* Tom. I. p. 360. onzen *van der Schueren* van hollandsche afkomst houden; een misslag, denklijk geboren uit een verkeerd verstand der woorden van M. Z. BOXHORN *Theat. Urb. Holl.* Cap. IV. p. 41.; dees Schryver daar het werk van *van der Schueren* aanhalende, noemt het *Dictionarium Teutonicum*; en daar hy uit dat Woordenboek een onzer oude hollandsche woorden verklaart, zal *Valer. Andreas*, zekerlijk het boek zelve niet onder de oogen gehad hebbende, hier uit hebben opgemaakt, dat deszelfs opsteller een Hollander geweest ware; en *Foppens*, welke hier niets nieuws vermeldt, heeft *Valer. Andreas* woordelijk nageschreven. Hier uit mogen wy als zeker opmerken, dat *Foppens*, even min als *Andreas*, het Woordenboek van *van der Schueren* nimmer hebben ingezien.

§. III

Wat de Ambtsbediening van onzen Schryver belangt, hy behoorde tot den geestelyken stand, hy nam eene kerkelyke bediening waar. Dit vinden wy door hem zelve aangeteekend in de voorrede voor het I. D. van den *Teuthonista*, en wel in deze woorden: *michi similes — videlicet Clericos*. Hier noemt hy zich zelve *Klerk*, dat in eene algemeene beteekenis (en wy hebben geene aanleiding om iets naders te kunnen bepalen.) een persoon van eene Kerkelyke

(*) Zie TESCHENMACHER *Ann. Cliv.* p. 171. en 284. in de uitgave van *Dithmarus*.

bediening aanduidt, zoo als ik breeder getoond heb in myne Voorrede voor *Maerlants Spieg. Histor.* bl. 15, en volgg. en ook nader bevestigd wordt door *van der Schueren* zelve, *Teuthonista* II. D. op *Clericus*, daar hy dit woord, in deze algemeene beteekenis, zeer wel verklaart.

Dan de verdiensten en bekwaamheden van onzen *van der Schueren* zullen zekerlijk oorzaak geweest zijn, dat hy tot hooger waardigheid bevorderd werd; want zoo als wy niet alleen by TESCHENMACHER in *Syllab. Auctor.* en PAQUOT op de aangeh. plaats; maar ook by anderen, en zelfs in het reeds gemelde slot van het Latijnsch en Duitsch Woordenboek aangeteekend vinden, is onze *van der Schueren* Kancelier der Hertogen van Kleef geweest. Hy nam dezen post reeds waar by den eersten Kleeffschen Hertog Adolph, en is by deszelfs opvolgers Johannes den I. en II. in dezelfde waardigheid gebleven. De post van Kancelier bestond in de middeleeuwen eigenlijk in het schryven en afvaardigen der brieven en bevelen der Vorsten. Zie het *Capital. An. 823. Cap. 24.* by GEORGISCH. *Corp. Jur. Germ. Antiq.* p. 882. *Capital. Caroli M. Lib. 2. Tit. 24.* aldaar p. 1334. Echter werden zy ook, mits hier toe gerechtigd, by het sluiten van zekere plechtige verbonden, welke hunne vorsten aangingen, geroepen, om in getuigen der waarheid niet alleen verklaring te geven, dat dezelve verbonden in hunne tegenwoordigheid gesloten waren; maar ook om die met hunne onderteekening te bekrachtigen. By zoodanige gelegenheid droegen zy den naam van *Notarii*. Hier van, dat men in de *Leges Ludov. Pii* Cap. 6. leest *charta Cancellarii manu scripta aut firmata*, en dat DU CANGE *Gloss. Med. et Infim. Lat.* in v. *Cancellarius* zegt: *Cancellarii Notariorum munus obiere*; ja dat *Cancellarius* en *Notarius* by hem verwisseld wordt. Zie het gem. *Gloss.* in v. *Notarii Comitum* en in v. *Notarii Abbatum*. Voeg hier by LEIBNITIUS. in *Not. ad Scriptores Rer. Brunsv.* Tom. I. p. 484. not. d. VOSSIUS *de Vitiis Sermon.* Lib. II, p. 368. doch vooral SPELMAN *Gloss. Archaiol. v. Cancellarius*. Dit nu in aanmerking genomen, kan men reden geven, waarom v. d. Schueren zich zelve *Notarius* noemt, wanneer in zyne tegenwoordigheid de broederscheiding tusschen Johannes, Hertog van Kleef, en Adolph, Heere van Ravenstein, in den jare 1450. gesloten werd, en hy die met zyne onderteekening bekrachtigde. In dezen brief (*) leest men: *Et ego Gerardus van der Schuren de Xantis Clivis, Coloniensis dioceos publicus imperiali auctoritate Notarius*. In deze zelfde waardigheid vindt men onzen *van der Schueren* ook in de erfcheiding tusschen Johan, Hertog van Kleef, en zynen Broeder Engelbert van Nevers, in den jare 1489. gesloten; *Et ego Gerardus van der Schuren, de Xantis publicus imperiali auctoritate Notarius Coloniensis dioecesis* (†). — Hier zien wy dus onzen Schryver in eenen post van eer en aanzien gesteld, en wel in zoodanigen, wel-

(*) By DITHMARUS *Cod. Diplom. Dipl. 89.* achter de *Ann. Cliv. van Teschenmacher*.

(†) By DITHMARUS *l. c.* *Dipl. 102.*

welke ons de gunstigste gedachten van zyne verdiensten doet opvatten; wy leeren hem hier niet alleen kennen als eenen ervaren rechtskundigen; maar ook als iemand van een onbesproken gedrag; Tot dien post immers, waar toe wy *v. d. Schueren* hier bevorderd zien, werden *voormaals* geene andere toegelaten, dan zulke, welke kundige rechtsgeleerden waren, en te gelijk ter goeder naam en faam stonden; zoo was dit reeds bevolen by de *Leges Regis Lotharis* cap. 94. *Similiter et Notarii legibus eruditi et bonæ opinionis constituantur.*

Wanneer *van der Schueren* tot de waardigheid van Kancelier bevorderd is, is niet wel te bepalen; dat hy dien post reeds voor den jare 1448. heeft waargenomen, is zeker; dewijl in dat jaar Hertog Adolph reeds overleden is. Schoon ik even min ergens vinde aangeteekend, of hy dit ambt tot zyne dood toe behouden hebbe, zoude ik echter daar van niet vreemd zijn; want alhoewel *Teschmacher* zegt, dat onze *van der Schueren* alleen Kancelier by Adolph en Johannes den I. geweest is, is het echter zeker, dat hy den laatstgemelden Vorst ten minste nog agt jaren overleefd heeft (*), en het komt my waarschijnlijk voor, dat hy by Johannes den II. in dezelfde waardigheid zal gebleven zijn; ik meen dit te mogen opmaken uit het aangehaald *Diploma* van den jare 1489., en dus onder de regeering van Johannes den II. uitgegeven.

Wanneer echter *van der Schueren* eigenlijk overleden is, vinde ik mede nergens bepaald. *TESCHENMACHER* in *Syll. Auctor.* zegt alleen, dat hy althands in den jare 1489. nog in leven was, dat ook zeker blijkt uit de zoo even aangehaalde erfscheiding tusschen Johan, Hertog van Kleef, en Engelbert van Nevers; zie hier boven bl. 8.; en op dit stuk zal *Teschmacher* waarschijnlijk mede het oog gehad hebben.

Daar het dus uit onderscheiden bewyzen overtuigend blijkt, dat *van der Schueren* een der aanzienlijkste ambten bekleedde, kan ik niet voorby, om de eer van onzen Schryver te verdedigen tegen die, zijn persoon zoo zeer vernederende, gisfingen, welke *RICHEY* (†), op eigen gezag, en zonder eenig bewijs, zich veroorlooft te boek te stellen. Hy ontkent, dat onze Schryver het eigenlijk gezegd ambt van Kancelier bekleed hebbe, en wil, dat hy slegts een der geringste bedienden van de Kancelary des Kleeffchen Hertogs geweest zy. De reden voor dit gevoelen vinde ik in deze woorden: *Denn mit diesem Nahmen verbindet sich heute zu tage der Begriff eines hohen und wichtigen Ehren-Amptes / bey welchem die mühsame verfertigung eines Wörter-Buches schwerlich stat findet.* Een zwak en weinig afdoend bewijs voorzeker; want vooreerst zal het hier niets ter zake doen, van welk een gewicht de post van Kancelier *heden ten dage* moge gerekend worden, of welk een moeilyke en gedurige arbeid aan dat ambt thands verbonden is, dit komt hier in geenen deele in

(*) Johannes de I., Hertog van Kleef, overleed in 1481. Zie *TESCHENM. Ann. Cliv.* p. 315.

(†) Nachricht von dem Teuchonista, achter het *Idioticon Hamburgense* uitg. van 1755. p. 433.

in aanmerking, dewijl men alleen het ambt beschouwen moet, in betrekking tot den tijd, in welken *van der Schueren* het zelve waarnam; maar, ten andere, ik stemme aan *Richey* de moeilijkheid en gedurigen arbeid, aan dezen post gehecht, volkomen toe, waar uit toch volgt dan, dat zoodanig ambtenaar, welke zyne uren van uitspanning aan nuttigen arbeid besteedt, niet in staat zoude zijn om zoodanig een Woordenboek, schoon in de daad een moeilijk werk, echter te volbrengen. Duitschland, zoo wel als ons eigen Vaderland, leveren hier voor zeer voldoende bewyzen op, dewijl zoo wel daar, als voormaals hier te lande, de eerste en voornaamste ambtenaars geene geringe proeven van hunnen letter-arbeid der geleerde wereld hebben medegedeeld.

Even ongegrond is ook de gevolgtrekking, welke hy neemt uit de volgende woorden der voorrede, door *v. d. Schueren* voor het I. D. geplaatst: *Inter michi similes, non grandiusculi dogmatis stragulatos, videlicet Clericos, pudibunda interreperit ignorancia*. Hy beschouwt deze, zoo hy dezelve noemt, lage beken- tenis, zeer ongeschikt voor eenen Kancelier, welke, volgens zijn oordeel, nood- zaaklijk een geleerd man zijn moet; en meent dus hier in een bewijs te vinden, dat *v. d. Schueren* het ambt van Kancelier niet bekleed heeft: hy heeft dus deze woorden zoo opgenomen, als of *v. d. Schueren* ook zich zelven hier als schandelijk onwetend voorstelt; doch zeer ten onrechte, dewijl de Schryver door dit *michi similes* alleen wil te kennen geven, dat hy hier bepaaldlijk sprak tot die genen zynér landgenooten, welke met hem den zelfden stand, te weten den geestelyken, bekleedden; en in dezen zin noemt hy dezelve *sibi similes*. Er is derhalven, naar myne gedachten, in deze woorden althands geene berispe- lyke, of aan zyne ambtsbediening niet wel voegende, laagheid te vinden. In tegendeel geloof ik, uit deze zelfde woorden eene, voor onzen Schryver gunstiger, gevolgtrekking te mogen afleiden, gelijk ik §. IV. breeder betoogen zal. De overige redenen, die hy voor zijn gevoelen bybrengt, zijn van geen meerder aanbelang, waarom ik die met stilzwygen voorby ga, en deze zoo zonderlinge meening van *Richey* beschouwe, als eene op eigen gezag aangematigde, en dus onbillyke kleinachting, den persoon van *v. d. Schueren* aangedaan.

§. IV.

Tot hier toe beschouwden wy onzen *van der Schueren* met opzicht tot zyne geboorteplaats, den stand, en eere-post, door hem bekleed: doch laat ons nu denzelfden verdienstelyken man meer van naby, byzonder in zijn zede- lijk karakter, gadeslaan, en daar toe in de eerste plaats nader in overweging nemen de redenen, welke hem tot het zamenstellen van dit werk bewogen heb- ben, om dan vervolgens acht te slaan op den persoon, op wiens aanzoek hy zich tot dezen arbeid verledigd heeft. Wat het eerste aangaat: geen haatlijk ei- genbelang of zucht na roem of eer schynen onzen Schryver tot het volbrengen van

van deze waarlijk moeilijke en verdrietige taak aangezet te hebben; neen, hy werd door eene, veel edeler, drift tot dezen arbeid aangespoord, en bedoelde hier in alleen zynen landgenooten ten nutte te zijn, door aan hun, zoo wel als aan zich zelve, een, naar zijn oordeel, nuttig werk, dat nog ontbrak, in handen te geven; *illorum igitur* (zegt hy in de voorrede voor het I. D. van den *Teuthonista.*) *et mee subvenire cupiens ebetudini hoc presens profecto opus compilare decrevi.* Hoe zeer men ten tyde van *v. d. Schueren* een zoodanig werk, als toen door hem vervaardigd werd, benoodigd hadde, en hoe groot derhalven de verplichting ware, welke men hem voor zynen gewichtigen arbeid verschuldigd was, blijkt uit de ongunstige getuigenis, welke hier door *van der Schueren* zelve van zijne tijd- en ambtgenooten gegeven wordt. Hooren wy zyne eigen woorden: *Rursum et inter michi similes, non grandiusculi dogmatis stragulatos, videlicet Clericos, pudibunda interreperit ignorancia, cum plerumque rerum oculis nostris coram positarum, utique sat vulgarem sed minime latinicalem nominum noverimus interpretacionem. De verbis quoque id nobis occurrat simile.*

Eene beklagenswaardige staat der geleerdheid voorzeker! gelijk wy uit dezen getuigen, welke ons volkomen vertrouwen verdient, vernemen kunnen, daar zy, onder welke anders in dien tijd de schranderste en geleerdste gezocht moesten worden; door eenen hunner Medebroederen zelve, als geheel onkundig, worden voorgesteld.

Onder de geestelijkheid immers, werden anders in die dagen de ervarenste lieden gevonden, dewijl en toen, en vroeger reeds, by de zoogenoemde leeken, de diepste onkunde allerwegen doorstraalde (*), en zoo als ik uit het stilzwygen van *van der Schueren* wel haast zoude opmaken, moet de onbedrevenheid dezer laatsten, ten zynen tyde, zoo niet erger, ten minste nog dezelfde geweest zijn, zoo dat hy zich ook hunner niet schijnt te bekreunen. Schandelyker kwam het hem met reden voor, dat men eene, van tijd tot tijd denklijk meer toenemende, onkunde onder de geestelyken gewaar werd. Hier tegen te waken was des Schryvers hoofdoogmerk, en hy verzuimde geene gelegenheid, om hun hier tegen een geschikt middel aan de hand te geven. Dat in de daad de klagten van onzen *van der Schueren* niet ongegrond zullen geweest zijn, mag men hier uit afnemen, dat het algemeen verwaarloozen van alle letterkundige oefeningen eene reeds verouderde kwaal was, die gewis ten zynen tyde meer en meer zal

(*) Zie dezen aangaande breeder in myne Voorr. voor *Maerlants Spieg. Hist.* bl. 30. Hier van wordt het woord *leec* zeer eigenartig als een byvoeglijk naamwoord gebruikt, in de beteekenis van *onkundig, onwetend*, door den Dichter van den *Leeken sp.* HS. f. 4. b.

*Men vint simpel liede zo leec,
En int ghelove altoe weec,
Dat sijt houden in haer verstaen,
Dat God es als mensche ghedaen.*

zal hebben toegenomen, en ook by de geestelijkheid meer begon doortedringen. Wy vinden dien aangaande eene getuigenis, reeds eenige eeuwen ouder, dan van onzen Schryver, by WILLERAMUS (*) in *Praefat. Paraph. Cant. Cantic.* (†) *Cogor huius temporis feces deflere, cum iam fere omne litterale defecit studium.* Ja, gelijk dees schryver vervolgt, kon hy onder zyne tijdgenooten slegts eenen enkelen opnoemen, welke zich der letteroefeningen wijdde: *Unum in francia comperi Lantfrancum nomine, antea maxime valentem in Dialectica, nunc ad ecclesiastica se contulisse studia.* Dat deze opgave van den staat der geleerdheid, door *Willeramius* hier afgeschetst, het zeggen van onzen *van der Schueren* niet weinig bekrachtigt, zal geen breed betoog vereifchen, maar veel eer verdient zyn yver, om deze algemeene onkunde te helpen weeren, den grootsten lof, en het toont ons te gelijk, hoe hy boven alle zyne tijdgenooten gerekend mag worden uitgemund te hebben, hier van dat hy ook by zyne landgenooten reeds in groote en buitengewone achting geweest is, dat ik opmake uit de veel beduidende benaming van *VIR MAGNUS*, welke *Henr. Scheper* aan onzen *van der Schueren* gaf. Zie *DITHMARUS Cod. Diplom. dipl. 89. p. 106.* voeg hier by, dat *Arnoldus Ther Hornen* hem een *zeer geleerd en welsprekend man* noemt.

Hoe zeer nu de bestraffing van onzen Schryver, ten aanzien zyner Medebroederen, over hunne onbedrevenheid, vry gevoelig is, is echter dezelve met de meeste bescheidenheid gepaard, zoo wel als met eene zedige nederigheid, daar hy geenzins verwaand genoeg is, om zich zelve, als boven hen verheven, uit te zonderen; maar integendeel als met zyne medebroederen dezelfde voorlichting behoevende voorstelt. Doch hoe zeer dit zeker een blijk van des Schryvers nederigheid moge opleveren, kan men echter hier in te gelijk een trek van oordeel en verstand ontdekken, daar hy zich door dit middel te beter in staat stelde, om zynen onervaren medebroederen hunne schandelyke onwetenschap onder het oog te brengen. Ziet daar eenige hoofdtrekken van het zedelijk bestaan van onzen Schryver, zoo verre ik dezelve uit de gemelde Voorrede heb kunnen opmaken. Voegen wy alleen hier nog by het gunstig oordeel door *SCHAGEN* (§); ten dezen opzichte, over onzen Schryver geveld: *zijn Karakter* (zegt hy) *schijnt my zedig en openhartig, en een syné geesfel van de domheit.*

Wat dan nu in de tweede plaats aangaat den persoon, op wiens aanzoek *van der Schueren* zich tot dezen arbeid verledigd heeft: hy zelf geeft ons hier omtrent bericht in de meermaals aangehaalde Voorrede, in deze woorden: *Et vos mi domine preposite, ipsius domini ducis a commentariis, presencialiter cernitis per*

(*) *Willeramus* schreef dit werk reeds voor het jaar 1048. Zie v. *LELYVELD Aante.k. over Willer.* achter het II. D van *Huydec Pr. van Taal en Dicht.* bl. 570.

(†) Uitgegeven door *FR. JUNIUS Observat. in Willer.* Doch wy voegen deze woorden hier in naar de lezing van het *HS. der Leydsche Boekery.*

(§) Bericht wegens den *Teuthonista*, in het *Hölk. Magaz.* II. D. II. Stuk. bl. 430.

me vobis deditissimum vestrum votum hac in re fore adimpletum. Hier uit wordt zeer duidelijk bevestigd, gelijk wy hier boven hebben opgemerkt, dat name-lijk *van der Schueren* niet uit eenig eigen voordeel dit werk ondernam; neen, hy werd integendeel hier toe door anderen aangezocht, en wel door iemand, in wien wy niet alleen kunde en oordeel onderstellen mogen; maar wien ook het belang der letteroefeningen ter harte ging. De Proost zelf, te gelijk door den Hertog tot geschiedschryver benoemd (*), en welke door *v. d. Schueren*, in de voorrede voor het II. Deel *een geleerd man* genoemd wordt, had hem tot dezen arbeid aangemoedigd. Dit alles moet ons ook te gelijk een vry zeker bewijs van des Schryvers welbekende bekwaamheid opleveren; daar een man, in eenen der aanzienlijkste posten gesteld, een hoogachter der wetenschappen, en welke daar en boven gelegenheid had om *van der Schueren*, uit hoofde van het ambt, het welk hy mede ten hove bekleedde, in alle zyne verdiensten van naby te leeren kennen, hem tot het volvoeren van dit moeilijk werk uitkoos en aanmoedigde.

§. V.

Schoon alles wat wy tot hier toe ten opzichte van onzen *van der Schueren* hebben aangemerkt, ons reeds overvloedige bewyzen oplevert van zijn oordeel, kundigheid en onvermoeiden arbeid, zoo worden wy echter omtrent zyne, waarlijk uitmuntende, bekwaamheid nog nader overtuigd, indien wy hier acht slaan op het werk, het welk hy in het schryven van den *Teuthonista* ondernam; een arbeid, waar toe zich tot op dien tijd niemand had verledigd, zoo dat het werk, toen door hem vervaardigd, volstrekt nieuw en geheel van zyne eigene zamenstelling was. Te recht zegt dus RICHEY *Nachr.* p. 434. *Dieses ist vielleicht das allererste Deutsch-Lateinische Wörter-Buch in der welt — Zum wenigsten muß ich es so lange dafür halten/ bis mir jemand ein äteres zum vorschein bringen wird* Men kan derhalven onzen Schryver dezen roem niet betwisten, dat hy de eerste geweest is, welke immer een *Duitsch* en *Latijnsch Woordenboek* heeft zaamgesteld. En schoon dit ten opzichte van het *Duitsch* en *Latijnsch Woordenboek* buiten alle bedenking is, dewijl men niet alleen, niet weet, dat er een ouder dergelyk Woordenboek van die eeuw tot onzen tijd is overgebleven; maar zelf nergens eenige melding gemaakt vindt, dat het immer voorhanden geweest is. Zoo is het ook omtrent het tweede deel van dit werk, of het *Latijnsch* en *Duitsch Woordenboek*, even zeker, dat dit ook het eerste geweest is, het welk in die uitgebreidheid het licht zag; want die oude *Vocabularii*, waar van in de hier achter gevoegde naamlijst melding gemaakt wordt, en van welke waarschijnlijk slegts twee voor de uitgave van den *Teuthonista* in het licht gekomen zijn, waren niet anders dan school-
boc-

(*) Zoo is het Lat. *a commentariis* door *v. d. Schueren* zelven verklaard in het I. D. van den *Teuth.* op H. *Historien schryver.* en op S. *Schryver van historien.*

boeken voor kinderen, om het Latijn te leeren; doch *van der Schueren* schreef een Woordenboek, waar van mannen zich in hunne letterkundige oefeningen met vrucht konden bedienen. En wat het Woordenboek, ten tytel voerende: *Vocabularius Copiosus* enz. betreft, (waar van hier achter ook breder gesproken wordt.) dit werd, volgens aantekening van Mr. *J. Visser*, omtrend 1480. of mischien iets vroeger uitgegeven; doch het komt my niet waarschijnlijk voor, dat dit Woordenboek voor den *Teuthonista* het licht gezien hebbe. De inhoud der voorrede, door *van der Schueren* voor het tweede Deel geplaatst, schijnt het tegendeel aanteduiden; ik althands besluite daar uit, dat er nog geen volledig *Latijnsch en Duitsch Woordenboek* voor handen was; want hy zegt met zoo vele woorden, dat zijn eenig oogmerk in het zamenstellen van dat tweede Deel alleen was om hun, welke de duitsche benaming van deze of gene Latijnsche woorden niet wisten, hier in te hulp te komen. Had nu reeds een zoodanig werk toen het licht gezien, *van der Schueren* zoude zich zelve van dezen arbeid zeer wel ontslagen, en waarschijnlijk in zyne voorrede voor het eerste Deel zyne Lezers tot dat Woordenboek, ten gemelden einde, gewezen hebben.

§. V I.

Thands zullen wy den tytel of opschrift, door *van der Schueren* voor zijn Woordenboek geplaatst, in overweging moeten nemen. Hy noemt zijn werk TEUTHONISTA OF DEUTSCHLENDER, en de reden dezer benaming voegt hy daar tevens by, in de woorden, welke hy terstond op dezelve volgen laat: *ea ratione quod termini in capite rigarum a Theuthonico sunt incepti*, en zoo ook in de voorrede voor het II. Deel: *Teuthonista vulgariter der Deutschlender nuncupatur seuque intitularur eo quod inibi conscripti singuli termini in vulgari alamanico primo locentur ordine*. Hy heeft derhalven dezen tytel voor zijn werk verkozen, om dat hy een *Deutsch* en *Latijnsch* Woordenboek geschreven, of, om dat hy het Duitsch in eene alphabetische orde vooraan geplaatst, en dat door het Latijn omschreven en verklaard had. De opgegeven reden, welke onzen Schryver tot de keuze van dit opschrift voor zijn werk bepaald heeft, verdient onze nadere aandacht, en geeft my aanleiding tot de volgende bedenking, dat namelijk *van der Schueren*, by den aanvang van zijn werk, geen ander voor-nemen had, dan om alleen, dat gedeelte van zijn werk te geven, het welk wy thands het eerste deel noemen, en dat ook, naar ons inzien, eigenlijk alleen onder den naam van *Teuthonista* kan begrepen worden. Tot dit gevoelen hebben ons de volgende redenen bewogen. 1. De door *van der Schueren* zelve opgegeven reden, waarom hy zijn werk *Teuthonista* noemt, deze is eigenlijk alleen betrekkelijk tot het eerste, geenzins tot het tweede deel. 2. De inhoud der voorrede voor het tweede deel, daar onze Schryver zegt, dat, na dat hy op aanzoek van zekeren eerwaardigen en geleerden Prelaat, van wien wy reeds bl. 13. ge-

gewag maakten, het vorig werk, dat is de *Teuthonista*, voltrokken had, hy het ook van geene mindere nuttigheid oordeelde het tweede stuk zaamtstellen, waar in alle de hem voorkomende Latijnsche bewoordingen, in orde van het *alphabet* voor aan geplaatst waren, en dan in de gemeene, dat is zyne moedertale, verklaard werden. Hier uit, dunkt my, volgt zeer zeker, dat, daar *van der Schueren* geen ander aanzoek gehad heeft, dan alleen om een Duitsch en Latijnsch Woordenboek te vervaardigen, de eerste aanleg van het werk ook alleen daar toe bepaald was, als zijnde door den meergemelden geschiedschryver alleenlijk daar toe aangezocht, zoo als wy kunnen opmaken uit de aanspraak aan denzelven in de voorrede voor het eerste stuk, indien men deze vergelijkt met de onmiddlijk voorgaande woorden. 3. De Schryver noemt het tweede deel een *supplementum*, in de voorrede voor dat stuk; eene benaming, welke zeker niet te pas zoude komen, indien hy niet, na de voltooying van het eerste stuk, naderhand nog tot het zamenstellen van het tweede besloten had. 4. In de voorrede voor het tweede stuk verklaart *van der Schueren*, beide de deelen voor een werk, en wil, dat zoo wel het *tweede*, als het *eerste* onder den naam van *Teuthonista* of *Deutschlender* begrepen worde: *Pronuncio hec utraque presencialia opera — hoc unico vocabulo, scilicet Teuthonista, alamanica quoque interpretacione der Duyschlender nuncupanda*. Eene verklaring, die zekerlijk noodzaaklijk was, gemerkt de reden, voor het opschrift van het eerste deel gegeven, met den inhoud van het tweede stuk weinig strookte, en men daarom hetzelfde wel licht voor een afzonderlijk werk konde aanzien. Hy echter, overtuigd, van de nauwe betrekking, welke de beide stukken met elkander hadden, is daarom genoodzaakt geweest dezelve voor een werk te verklaren.

By deze redenen zoude ik nog anderen, opgemaakt uit vergelyking der voorrede, zoo voor het eerste, als tweede, stuk geplaatst, kunnen voegen; doch de opgegeven zijn ons reeds genoegzaam, om ons gevoelen voor bewezen te mogen rekenen.

Hoe zeer *van der Schueren*, in den aanleg van dit werk, voornemens geweest moge zijn, om alleen, als hier toe slegts aangezocht, een Duitsch en Latijnsch Woordenboek zaamtstellen, had hy echter zeker, voor dat het eerste deel de pers verliet, tot het schryven des tweeden deels reeds besloten, dat ik hier uit opmake, om dat in het eerste deel des schryvers naam niet gevonden wordt. Dan te recht begreep hy, dat het van de uiterste noodzaaklijkheid was, om zoo wel een Latijnsch en Duitsch, als een Duitsch en Latijnsch Woordenboek zynen landgenooten te schenken, en dat het laatst door hem vervaardigd stuk, hun ook tot een zeer nuttig gebruik konde strekken, gelijk hy in zyne, voor dat stuk geplaatste, voorrede nader betoogt.

Ten aanzien van deze Voorrede zal ik hier bepaaldijk niets aanmerken; maar den Lezer tot dezelve wyzen, om daar uit eensdeels nader bevestigd te zien, wat wy te voren, omtrent de bescheidenheid van onzen Schryver breder heb-

ben

ben aangeteekend, zoo wel als den doorgaanden toeleg, om zyne onbedreven medebroederen te leeren; terwijl ik hier alleen maar wil doen opmerken zyne naarstigheit en onvermoeide vlijt, om, zoo veel hem mogelijk was, nog ten nutte zyner landgenooten te arbeiden, niet tegenstaande door hem reeds aan het verzoek, dat men hem gedaan had, ten overvloede was voldaan. Ook mogen wy hier in nog ten duidelijkste ontdekken het goed oordeel van onzen Schryver, dat, wilde hy volkomen zijn oogmerk bereiken, hy door alleen het eerste stuk te schenken, maar gedeeltlijk aan zyne meening voldoen zoude, hierom heeft hy dan te recht besloten tot het zamenstellen van het tweede stuk, of het Latijnsch en Duitsch Woordenboek. En zoo noodzaaklijk het zamenstellen van het tweede deel ook moge geweest zijn ten tyde van *v. d. Schueren*, niet minder nuttig is het zelve thands voor ons gebruik; want niet alleen, dat men daar in verscheiden latijnsche woorden van de middeleeuwe aantreft, welke by anderen wel eens te vergeefs gezocht worden, maar ook vindt men in dat zelfde stuk zeer vele duitsche woorden, ter verklaring der latijnsche benamingen bygebracht, welke in het eerste deel echter niet voorkomen, waarom ik, even gelijk *van der Schueren*, de beide deelen voor een werk verklaarde, ook deze beide stukken voor onze Taalkunde van de uiterste noodzaaklijkheid rekene.

§. VII.

Tot hier toe beschouwden wy alleen den arbeid, welke *van der Schueren* tot het zamenstellen van zijn Woordenboek besteedde, en leerdën hem dus alleen als Taalkundigen kennen, waar in wy hem boven alle zyne tijdgenooten zien uitmunten. Dan, daar en boven heeft dezelfde Schryver zich, in een geheel ander vak van letterkunde, verdienstlijk gemaakt; wy ontmoeten in hem ook eenen, naar den tijd, in welken hy leefde, zeer ervaren geschiedkundigen. Getuigen hier van zyne Kronijk, welk werk volgens aantekening van *PAQUOT Memoir. pour servir à l'Histoire. Litt.* op de aangeh. plaats, dit opschrift had: *Chronicon in quo Principum Clivensium et Markensium origo et progressus, usque ad annum M. cccc. lii. deducitur.* Deze Kronijk, door onzen Schryver dus tot het begin der regeeringe des tweeden Kleeffichen Hertogs gebracht, is eerst door zekeren *Jan Louwerman*, tot den jare 1590., en daar na door *Jan Turck* tot op 1637. vervolgd. By *TESCHENMACHER* in *Syllab. Auctor.* voor de *Ann Cliv.* en by denzelven *Annal. Cliv.* p. 427. vindt men van deze Kronijk van *Gherard van der Schueren* uitdruklijk melding gemaakt. Schoon dit werk, welks grondslag door onzen *van der Schueren* gelegd is, zoo als *Paquot* meent, nimmer ten algemeenen gebruike is uitgegeven, moet men echter van de voortreflijkheid van dat stuk zeer gunstige gedachten opvatten, daar het aan *W. Teschenmacher* in het opstellen van zyne *Annales Cliviae* ten baken verstrekt heeft, waar uit men besluiten mag, dat dees Schryver dit *Chronicon* zoo nauwkeurig zal bevonden hebben,

ben, dat hy zich hier van met vrucht konde bedienen. En zeker geen wonder, dat *van der Schueren* in staat was, om de geschiedenissen der Kleeffche Vorsten nauwkeurig te boek te stellen, daar hy, zoo wel als de schryvers der beide vervolgen, zeker uit hoofde hunner ambtsbedieningen, den noodigen toegang zullen gehad hebben tot die echte stukken, waar uit alleen een werk van dien aart naar behooren is optemaken. Doch laat ons tot des schryvers eerstgemeld werk, te weten den *Teuthonista*, wederkeeren, en wel byzonderlijk tot de eerste uitgave, reeds in de xv. eeuw in het licht gekomen.

§. VIII.

De eerste uitgave van dit *Woordenboek*, door *van der Schueren* zelve in het licht gegeven, mag te recht voor een der eerste en zeldzaamste voorbrengfels der boekdrukkunst gehouden worden, daar reeds *beide de deelen in den jare 1477.* ter openlyke uitgave in gereedheid gebracht waren. Deze tijdsbepaling echter der eerste uitgave van den *Teuthonista*, zoude mischien aan zommigen kunnen toefchynen niet overeen te komen met de eigen woorden van *v. d. Schueren*, welke de voorrede, voor het eerste deel geplaatst, voorafgaan; daar leest men: *Incipit Vocabularius, qui intitulatur Teuthonista, vulgariter dicendo der Duytschlander, ea ratione quod termini in capite rigarum a theuthonico sunt incepti* EDICIO QUOQUE HUIUSMODI OPERIS COMPLETA EST DE ANNO DOMINI M. CCC. LXXV. DE MENSE MARCII. Schoon deze woorden in de daad duidelijk en klaar zijn, schijnt echter hunne beteekenis by zommigen niet wel begrepen te zijn, en zy hebben dus aanleiding gegeven tot verschillende gisfingen, en daar op gebouwde verklaringen. Eenige hebben die woorden zoodanig opgevat, als of dezelve den tijd der uitgave van het eerste deel behelsden, en stelden dus, dat het zelve in den jare 1475, doch het tweede deel, twee jaren later, te weten in 1477. het licht gezien hebbe, dus dacht onder anderen onze *Boonzajer*, gelijk blijkt uit zijn bericht voor den *Teuthonista*, alwaar hy bl. 8. zegt: *het eerste [stuk], waarin het Duitsch voor, en het Latijn achter staat, wierd uitgegeven in 't jaar 1475.; het tweede, met het Latijn voor, en het Duitsch achter, volgde het eerste in 't jaar 1477.* En hier in was hy voorgegaan door *v. Lelyeld*, welke op *Huyd. Pr. II. D. bl. 98.* schrijft, dat de *Teuthonista* te Keulen gedrukt is 1475—1477.; en *PANZERS Annal. der Deutf. Litter. f. 103.* zegt mede, dat de uitgave van het I. Deel in den jare 1475. plaats had; ja zelfs brengt de *Hoogl. SAXE Onom. Liter. par. II. p. 476.* de geheele uitgave van den *Teuthonista* tot den jare 1475; doch dat deze allen zich hier merklijk vergist hebben, vertrouwde ik voldoende te kunnen bewyzen. Indien men slegts de woorden van *v. d. Schueren* met aandacht leest, zal zich al aanstonds aanmerklyke zwaarigheid tegen dit gevoelen opdoen, byzonder wanneer wy acht slaan op de, door *v. d. Schueren* hier bygevoegde, nadere tijdsbepaling,

***

in deze woorden: *de mense Marcii*. Het moet immers terstond bedenking baren, hoe het mogelijk zy, dat men reeds, op het eerste blad van dit werk, zoo nauwkeurig den tijd bepalen konde, wanneer het eerste deel de drukpers zoude verlaten. Om deze zwaarigheid uit den weg te ruimen, wil RICHEY *Nachr. von dem Teuth.* achter het *Idiotic. Hamburg.* p. 436. deze woorden dus verklaren: dat hier mede niet wordt te kennen gegeven, dat het eerste deel in dat jaar voleindigd is; maar dat men, van dat jaar af te rekenen, met het drukken een aanvang heeft gemaakt. Dan dit gevoelen komt my in het geheel niet aanneemlijk voor, en ik vatte niet, hoe de woorden *completa est* immer kunnen genomen worden voor *aanvangen, ergens een begin mede maken*; want schoon ik niet ontkenne, dat het Latijn in de middeleeuwen vry wat mishandeld is, en men zommige woorden in ongewoone beteekenissen heeft gebruikt, zoo zal men echter niet licht aantreffen, dat de schryvers van dien tijd het een of ander woord in eene juist tegenstrydige of omgekeerde beteekenis bezigen. Ik zoude daarom van oordeel zijn, dat in de boven aangehaalde woorden van *v. d. Schueren* noch op den tijd, wanneer men eenen aanvang maakte, om dit werk terpersfe te leggen, noch van de voltooying door de drukpersfe volstrekt niet bedoeld wordt, en dat derhalven in deze woorden: *Edicio quoque huiusmodi operis completa est de anno domini MCCCCLXXV. de mense Marcii*, alleen geoogd wordt op den tijd, wanneer bepaaldijk *van der Schueren* zelf de laatste hand aan zijn werk gelegd heeft; hy had dit in de maand Maart van den jare 1475. geheel afgewerkt en ten einde gebracht. Op deze wyze verklaart *van der Schueren* zelf het woord *Edicio* in het II. D. van den *Teuthonista*, daar hy *Edicio* vertaalt door *klerynghe*, en *Edere* door *samensetten, cleren*. Zie het II. D. in *Edo.* en dus zal *edere librum* by hem beteekenen, *een boek samenstellen, klaar maken, in gereedheid brengen*; in een woord, *schryven*. In den zelfden zin, in welken *v. d. Schueren* hier het woord *Edicio* gebruikt, vinde ik *edere* ook in mijn HS. van het *Speculum Historiale* van *Vincentius*, welk afschrift in 1421. is vervaardigd. Zie myne Voorr. voor *Maerlants Sp. Hist.* bl. 23. daar lees ik op het einde der tweede afdeeling: *Explicit secunda pars speculi Historialis, EDITA a reverendo fratre Vincentio de ordine Predicatorum.* en zoo schreef *Trithemius Libell. de Stud. et script. prop.* by *ECCARD Corp. Histor. Medii ævi* Tom II. col. 1842. *Item ad instantiam cujusdam Principis coepi scribere magnum illud arduumque opus steganographicæ, quod octo libris foret terminandum. Complevi autem duos, et tertium inchoavi, incertus si reliquos EDERE debeam, quoniam et maximos requirit laborem, sudorem, vigiliam, industriamque — sum ergo de consumatione dubius.* Hier mede meen ik de boven aangehaalde woorden van onzen Schryver genoegzaam toegelicht, en bewezen te hebben, dat dezelve geenzins kunnen verstaan worden eenige betrekking te hebben tot de openlyke uitgave door den druk van het eerste deel van den *Teuthonista*, en dat derhalven de beide deelen van dit werk te gelijk in den jare 1477. in het licht verscheenen zijn.

AL

Alhoewel *van der Schueren*, uit hoofde zyner ambtsbediening, zich op dien tijd zekerlijk in Kleef, de verblijfplaats der Hertogen van dien naam, zal hebben opgehouden, was hy echter genootzaakt, zijn werk elders ter drukpersfe te bezorgen, dewijl op dien tijd de boekdrukkunst in Kleef, niet alleen niet tot die volmaaktheid gekomen was, om een werk van die uitgebreidheid te kunnen opleggen; maar zelf daar ter plaatse nog geheel niet geoefend werd; waarom hy dan ook zijn *Woordenboek* by zekeren *Arnold ther Hornen* (*) in Keulen ter drukpersfe bezorgde, gelijk in het slot van het tweede deel gemeld wordt. Het werk zelf bestaat uit twee deelen in *folio*, naar de wyze der ouden, of, gelijk wy het thands, naar onze gewoonte, noemen zouden, *groot quarto*. De bladzyden zijn in twee kolommen gescheiden, en het geheele werk met eene oud duitsche letter, op zeer zwaar papier, gedrukt, en, gemerkt de boekdrukkunst toen nog in hare eerste beginfelen was, zoo is echter dit werk met zoo veel nauwkeurigheid behandeld, als men immer in een boek, in dien tijd reeds in het licht gekomen, zal aantreffen. Van de geschilderde voorletters, welke hier, zoo als genoegzaam in alle boeken van dien tijd, gevonden worden, en waar *van Schagen* in het aangehaald bericht breedvoerig handelt, zal ik thands niets melden, als zijnde dit niet alleen aan den *Teuthonista*, maar aan alle boeken van dien tijd eigen. Deze sieraden werden, naar goedvinding van den schryver, of liever van den schilder, daar bygevoegd, in zoodanig eene kleur en vorm, als hy mischien zelf goedvond, of zoo als hem door den eigenaar van het boek bevolen werd. Dit alles is zoo bekend, ten minste by hun, die eenige handschriften of boeken van die eeuw onder de oogen gehad hebben, dat het der moeite niet waardig is, my hier mede op te houden. Van weinig meerder aangelang zoude het zijn, hier verslag te doen, dat in de oude en eerste uitgave van dit werk geene aantekening der bladzyden gevonden wordt, daar dit mede in dien tijd, ten minste niet algemeen, gebruikelijk was. Alleen melde ik hier de grootte des werks. Bestaande het eerste deel uit vier honderd, het tweede uit driehonderd agtzenventig bladzyden, daar onder echter niet gerekend de beide

Woor-

(*) De Boekdrukkery van dezen *Arnold ther Hornen*, of, gelijk men anders vindt, *ther Hoernen*, moet reeds ten tyde, dat *v. d. Schueren* dit werk by hem ter persfe zond, vry vermaard geweest zijn, ten minste had hy reeds eenige jaren deze kunst geoefend, zoo als ons blijkt uit een werk, in 1471. op die boekdrukkery vervaardigd, het welk tot opschrift heeft: *Questiones de quodlibet Fratris Thome de Aquino de ordine fratrum predicatorum. Colonia per Arnoldum ther Hoernen 1471. in folio*. Men vindt van dit werk gewag gemaakt by *MAITTAIRE Ann. Typogr.* Tom. I. p. 306. Het zal waarschijnlijk het zelfde zijn, dat, schoon met eenig verschil in den tytel, gevonden wordt in de *Catal. des Liv. de M. de la Valliere* Tom. I. N. 538. en 539. Mr. *Jacob Visser* deelt my hier omtrent nog deze byzonderheid mede, dat dit het eerste boek is, dat door *ther Hornen* met byvoeging van het jaartal is uitgegeven; maar dat hy echter veel vroeger reeds de boekdrukkunst geoefend heeft, dewijl dees oudheidskenner nog zes afzonderlyke werkes, in 4to door *ther Hornen* gedrukt, bezit, welke hem voorkomen, de eerstelingen van deszelfs kunst geweest te zijn.

Woordenlijsten, welker eerste handelt *de Terminis Grecorum*, de andere *de partibus indeclinabilibus*, en die achter het tweede deel gevoegd zijn.

§. I X.

Daar de eerste uitgave van dit Woordenboek, gelijk ik reeds heb aangemerkt, onder de vroegste voortbrengfelen der boekdrukkunst gerekend wordt, behoeft men zich ook geenzins te verwonderen, dat de weinige afdrukken van dit werk, welke nog voorhanden zijn, thands als zeldzaamheden (*) bewaard worden, en dat dit boek derhalven zeer weinig bekend is, en niet alleen, dat men hetzelfde thands als zeldzaam te boek mag stellen; maar waarschijnlijk heeft het reeds zeer vele jaren onder hun getal behoord. Hier van dus dit noodzaaklijk gevolg, dat men van dit werk byna geene afdrukken weet, en althands hier te lande slegts twee op de Boekery te Utrecht, en een by Mr. *Jacob Visser* in den Hage berusten.

Met zoo veel recht als dus dit werk by ons onder de zeldzaam voorkomende boeken mag geplaatst worden, even zeer verdient het ook, in Duitschland zelve, onder de byna niet bekende werken gerangschikt te worden. *RICHEY* *Nachricht von dem Teuthonista*, achter zijn *Idioticon Hamburgense* p. 432. (uitg. van 1755.) zegt: *Nur zwey Exemplaria davon habe ich die zeit meines lebens zu sehen das glück gehabt.* *Richey* schreef dit bericht, wanneer hy reeds den hoogen ouderdom van 76. jaren bereikt, en zynen post van Hoogeleeraar 50. jaren waargenomen had. Dit waarlijk zoo uitgebreid tijdvak, waar van hier gesproken wordt, zet dezer aanmerkinge geene geringe kracht by. De eerste der twee afdrukken, van welken hy gewaagt, wordt gevonden op de boekery der hoogeschole te Kiel. De andere werd in den jare 1750. uit de boekverzameling van *Nic. Stampeel*, voor de stads boekery te Hamburg voor 60 $\mathcal{L}$ 4 β aangekocht, en is daar nog te vinden. Beide deze afdrukken waren echter niet volledig, dewijl aan den eersten in het midden, aan den anderen op einde eenige bladen ontbraken. Een afdruk van dit werk zoude ook, gelijk ik by *Richey*, uit *Keuffelinus Comment. Hamburgens.* p. 200. vinde aangeteekend, in de Hammersteinsche Boekery voorhanden zijn. En ook zoude de Hoogl. *Ch. Gottl. Schwartz* bezitter geweest zijn van eenen afdruk van den *Teuthonista*, welk werk, gelijk uit *PANZERS Ann. der alt. Deutsf. Litter.* f. 104. blijkt, in de *Catal. Biblioth. Schwartz.* te vinden is

P. II.

(*) De verbazende zeldzaamheid van dit werk noodzaakte onzen *Boonzajer*, om van den *Teuthonista*, ten zynen gebruike, een zeer nauwkeurig afschrift te vervaardigen, van hetwelk ik my in de uitgave van dit werk bediend hebbe; dan daar ieder, den oplettendsten zelve niet uitgezonderd, voor eenige mislagen, hoe gering ook, vatbaar is, wilde ik my op dat afschrift alleen niet verlaten, doch hebbe tot de uitgave van het werk, ten mynen gebruike, verzocht en goedgunstig bekomen eenen der afdrukken, welke op de boekery te Utrecht berusten, voor welke vriendelyke mededeeling ik hier openlijk myne dankbaarheid betuige.

P. II. p. 173. N. 256. Voorts zegt *Richey*, dat hy in geene der beroemdste boekverzamelingen immer eenigen afdruk van dit Woordenboek gevonden heeft, dan alleen in de *Bibliotheca Bentiana*, welke in 1702. te Amsterdam verkocht is. Dit werk wordt in de naamlijst dezer boekverzameling gevonden onder de *Litter. Human.* in F. p. 5. N. 66. onder dezen tytel: *Gerardi de Schueren, Vocabularium Theutonico-Latinum et Latino-Theutonicum. Coloniae 1477.* Behalven deze afdrukken is er nog een, weleer de eigendom van *Fr. Junius*, en door hem by zijn overlyden, met verscheiden andere kostbare handschriften en boeken, aan de boekery te Oxfort geschonken, en aldaar berustende. De reden van de verbazende zeldzaamheid van dit boek, geloof ik gelegen te zijn in het buitengewoon gering getal afdrukken, welke van dit werk waarschijnlijk zijn opgelegd. Hier aan immers wordt de voornaamste oorzaak der zeldzaamheid van verscheiden boeken toegeschreven door *VOGT*, *Catal. Lib. rar. axiomat. special.* §. 1. *Causa raritatis — est — praecipue exiguus impresorum exemplarium numerus; Paucissima saltem exemplaria veteres artis typographicae magistri excudere solebant.* Hier van dus ook, dat van dit zoo zeldzaam voorkomend werk, by zeer weinige schryvers, zoo wel vroegere, als latere, eenige melding wordt gemaakt; zoo dat *RICHEY*, in het begin van zijn bericht, dit Woordenboek te recht noemt: *überaus seltene/ und fast von allen Historieis Lexicorum übergangene werck* Onder de ouden althans, vinde ik niet eenen, welke van dit boek gewag maakt; mischien zoude iemand willen beweeren, dat de Schryver van de *GEMMA VOCABULORUM, Duventriae 1497.*, in zyne voorrede, op het Woordenboek van *v. d. Schueren* het oog had, wanneer hy zegt, dat in vroegere tyden niet anders dan Latijnsche Woordenboeken voorhanden waren, welke door het Latijn alleen omschreven en verklaard werden, dat deze echter, om hunne wijdloopendheid en duisterheid, den tragen en weinig ervaarnen eerder verdriet en nalatigheid, dan vermaak en onderwijs konden aanbrenge; waar op hy dus vervolgt: *Hoc vero posteriores advertentes interpretatione duplici conflatum opus egregium ediderunt.* Door die *interpretatio duplex* verstond dees Schryver (zoo als uit het vervolg blijkt) eene Latijnsche en Duitsche omschrijving of verklaring der woorden; juist derhalven een werk zoo als het Woordenboek van *van der Schueren* was ingericht. Voor dit gevoelen zoude men alverder kunnen bybrengen, dat de ongenoemde opsteller dezer *Gemma* niet alleen een groot werk bedoelde, zoodanig als het werk van *v. d. Schueren* te recht genoemd mag worden; maar ook te gelijk een werk, dat voor minvermogenden te kostbaar was om zich aanteschaffen; want, na de zoo even aangehaalde woorden, vervolgt de Schryver aldus: *quo [opere] sane bene nummatis et loculentis, sed pauperibus propter operis magnitudinem atque precium provisum constat minime.* Hierom dan ook verledigde dees Schryver zich tot het zamenstellen van dat kleiner en minder kostbaar werk, dat dus ook voor minvermogenden verkrijgbaar was. Dan hier tegen moet ik aanmerken, dat de zoo even aangehaalde woorden uit de

voorrede voor de *Gemma Vocabulorum* 1497. overgenomen zijn uit de uitgave van dat zelfde werk van 1489., en dat aldaar het woord *conflatum* met eene hoofdletter, aldus *Conflatum*, gelezen wordt, waar uit dan ten duidelijkste blijkt, dat hier mede op zeker werk bedoeld wordt, hetwelk oulings onder dien naam bekend was, en alhoewel ik niet wete, dat er eigenlijk een Woordenboek onder dezen tytel of opschrift voorhanden geweest is, is het echter vry zeker, dat de Schryver der *Gemma* hier het oog had op het werk, tot opschrift hebbende: *Vocabularius copiosus et singularis unus ex diversis diligentissime theutonicatus*, gedrukt omtrent 1480.; zie VISSER *Naaml.* bl. 58. Het blijkt uit de voorrede voor dat boek, (welke ik hier achter (*) in haar geheel zal invoegen, op dat men hier over te beter zoude kunnen oordeelen,) dat deze *Vocabularius* na de dood van den opsteller, welke hier niet genoemd wordt, is uitgegeven, en de Schryver der voorrede bedient zich, ter aanpryzing van dat werk, onder anderen eerst van deze uitdrukking, dat men aan dat Woordenboek te recht den naam van *conflatus vocabulorum* geven mocht, en vervolgens zegt hy: *litterarum quivis amator — hunc secum habeat Conflatum*. Het is derhalven hier uit zeer waarschijnlijk, zoo niet volkomen zeker, dat dit Woordenboek meer onder den naam van *Conflatus*, dan onder den eigenlyken tytel van *Vocabularius Copiosus*, in dien tijd, zal bekend geweest zijn, en dat dus hierom de Schryver der *Gemma Vocabulorum* in de voorrede zich mede van het woord *conflatus* zal bediend hebben, om zynen lezer te beter te doen opmerken, van welk werk hy hier gewaagde. Daar het dus ten duidelijkste blijkt, welk boek in de bovengemelde voorrede bedoeld wordt, kan men veilig besluiten, dat de Schryver der *Gemma Vocabulorum*, althands het oog niet op den *Teuthonista* gehad hebbe.

Onder de latere Schryvers zijn er, welke van het Woordenboek van *van der Schueren* gewag maken, zoo wel onder de boekbeschryvers als anderen, welke dit werk in hunne schriften aanhalen; onder de eersten echter vindt men er verscheiden, welke het boek zelve nimmer onder de oogen gehad hebben, gelijk uit het verflag, dat zy ons van dit werk geven, ten duidelijkste blijkt, en dat al wederom een bewijs oplevert voor mijn gezegden, omtrent de zeldzaamheid van dit Woordenboek. Tot dezen behooren althands VALERIUS ANDREAS (†) en FOPPENS (§), welker misflag ik hier boven bl. 7. reeds heb aangetoond, een misflag, dien zy niet wel konden begaan, indien zy het werk zelve hadden

(*) Van dit oud en by uitstek zeldzaam voorkomend werk kan men breeder verflag vinden in de hier achter gevoegde naamlijst van oude *Vocabularii Latino Teuthonici* en *Germanici*, my door den grooten kenner en bezitter dezer zeldzame stukken, Mr. *Jacob Visser* in den Hage, medege-deeld, voor welk bewijs van vriendschap ik denzelve hier openlijk dank zegge. Deze naamlijst kwam my voor hier eene zeer voegzame plaats te vinden, vertrouwende, dat dezelve den letterminnaren ook niet onaangenaam zijn zoude.

(†) *Bibl. Belg.* p. 283.

(§) *Bibl. Belg.* Tom. I. p. 360.

den ingezien, dewijl dan de voorrede, door *v. d. Schueren* voor het eerste deel geplaatst, hen beter zoude onderrecht hebben. En alhoewel het naricht van PAQUOT (*), omtrent den persoon van onzen *van der Schueren*, vry wat nauwkeuriger is, zoo heeft hy echter, even min als zyne voorgangers, dit Woor-denboek nimmer ingezien; want daar hy van *Boxhornius* zegt: *Il paroît l'avoir lu: (den Teuthonista namelijk.)* vervolgt hy: *mais il ne dit pas si le Latin y étoit joint, quoique cela soit fort probable.* Hetzelfde oordeel moet ik ook ten opzichte van MAITTAIRE (†) vellen, welke, schoon hy niets omtrent het boek, of den opsteller meldt, en alleen het opschrift en slot des werks inlast, zoo begaat hy echter daar in niet alleen verscheiden mislagen: onder anderen wordt hier de uitgave van het II. D. bepaald tot het jaar 1467., in plaats van 1477., en hy deelt ons hier zyne gedachten mede omtrent eenen, zoo hy meende, beganen mislag door den letterzetter; de lezing zoude ook zeker, indien er zoo stond, bedorven zijn. Dan zoo wel de afdruk, welken ik thands voor my hebbe, als de opgave van andere Schryvers, toonen, zoo in het een als ander, duidelijk het tegendeel aan, waarom ik besluit, dat *Maittaire* het gemeld opschrift en slot van den *Teuthonista* door eenen anderen heeft doen afschryven, zonder dat hy almede het werk zelve heeft onder de oogen gehad. En PARS, *Naamr. der Batav. Schryvers*, bl. 352. in n. zegt alleen, dat hy meent gelezen te hebben van een *Dictionarium Teutomicum* van *G. van der Schuere*, van den jare 1477.; zoo dat dit werk by hem nauwlijks meer dan by naam is bekend geweest. Nauwkeuriger is zeker het verslag, door den Hoogl. SAXE *Onomast. Liter.* par. II. p. 476. van den persoon van onzen Schryver en zijn werk gegeven, schoon dees echter, gelijk *v. Lelyveld* op *Huyd. Pr.* II. D. bl. 100. reeds te recht heeft opgemerkt, zich hier in grootliks vergist, wanneer hy in de *Anal. par. sec. ad pag.* 477. schrijft, dat er nog eene Zwolsche uitgave van den *Teuthonista* van 1479. zoude voorhanden zijn. Dit reeds door *van Lelyveld* bondig wederlegd zijnde, zal ik den lezer tot die aanteekening wyzen. Het meest voldoende en te gelijk het nauwkeurigt, schoon kort, bericht omtrent dit werk van *van der Schueren*, vindt men in PANZERS *Annal. der ältern Deuts. Litter.* N: 85. f. 103. hier uit blijkt allerwegen, dat hy met het werk is bekend geweest, en het zelve by het stellen van zyne omschrijving heeft ingezien. Eene zeer breedvoerige beschrijving (van deze hebben wy hier boven reeds gewag gemaakt.) van den *Teuthonista*, zoo wel als van den persoon van *van der Schueren* zelve, gaven M. SCHAGEN in het *Holl. Magaz.* II. D. II. Stuk. bl. 430—433. en nog aldaar II. D. III. Stuk. bl. 738. en volgg., en RICHEY *Nachricht von dem Teuthonista*, geplaatst achter zijn *Idioticon Hamburgense*; waar by men nog voegen kan de meergemelde aanteekening van *F. van Lelyveld*. Met zeer veel lof sprak ook MORHOF *Polyhist. Liter.* Tom. I. Lib. IV. Cap. IV. §. 4. p. 749. van

(*) *Memoir. pour serv. à l'Histoire. Litter.* Tom. III. p. 24.

(†) *Ann. Typograp.* Tom. I. p. 381.

van het Woordenboek van *v. d. Schueren*, en hy plaatste onzen Schryver onder den rang der genen, welke ter beschaving der Duitsche Tale gearbeid hebben, daar hy zoo wel van *v. d. Schueren*, als van eenige te voren genoemde Schryvers, zegt: *Patet sane ex his, non neglectum a Germanis unquam suae linguae studium.*

Het getal der Schryvers, welke van den *Teuthonista* in hunne werken gebruik gemaakt hebben, is in de daad, in aanmerking der voortreffelijkheid van dit boek, zeer gering. De eerste plaats onder dezen verdient zeker de groote taalkenner, *Franciscus Junius*, dees heeft in zijn *Etymologicon Anglicanum*, uitgegeven door *Edw. Lye*, Oxfort 1743., op meer dan honderd plaatsen, ter verklaring zoo van verouderde Duitsche, als van Latijnsche woorden der middeleeuwe, van het Woordenboek van onzen *van der Schueren* gebruik gemaakt. Zekerlijk geen gering bewijs voor de waardye van dit werk, daar het aan eenen man van die uitmuntende bekwaamheid zoo dikmaals ter voorlichting moest verstreken. Ja zelf schijnt het my toe, dat *Junius* dit werk zeer hoog geacht heeft, daar hy zynen afdruk, waar van ik hier boven bl. 21. gewag maakte, met aantekeningen verrijkt heeft (*), gelijk men leest in de naamlijst der boeken, door *Junius* aan de boekery te Oxfort geschonken, by *FOPPENS Biblioth. Belg.* Tom. I. p. 298.; *Vocabularius, qui inscribitur Teutonista, edit. 1475.* (moest zijn 1477.) *solcum NOTIS JUNII.* Meermalen ook bedient zich *ECCARD* in *not. ad LL. Salicas* van den *Teuthonista*, zoo als niet alleen uit onderscheiden plaatsen blijkt; maar gelijk hy zelf uitdrukkelijk meldt in *not. ad Leg. Sal. Tit. XIX.* p. 44. *Gerardus Schurerius — Dictionarium Latino-Germanicum et Germanico-Latinum confecit, quod Teutonistam inscripsit, aliquoties et in hoc opere a nobis citatum.* Eens slegts wordt dit werk van onzen Schryver aangehaald door *KEYSLER Antiq. Septent. et Celtic.* p. 454. schoon hy echter ter goeder ure dit boek opfloeg, en daar uit niet alleen nader overtuigd werd van den mislag, door anderen begaan; maar ook zyne gedachten volkomen bevestigd vond. *IHRE Gloss. Suiogoth.* in *v. Basslare*, bedient zich ook van den *Teuthonista*, en *SMETHIUS* kende ook denzelven; hy maakte van dit werk gebruik *Oppid. Batav.* p. 141. Dat *Kluit* dit Woordenboek in zyne aantek. op *Hoogstratens Geslachtl. w. Priesterfchap* aanhaalt, heb ik hier boven reeds gezegd: hy bedient er zich ook van in zyne aantek. op de *ww. veete, vout* en *zegen*. Welke Schryvers nog, schoon zeer spaarzaam, van dit Woordenboek gebruik gemaakt hebben, is, uit het, ter zyner plaatse, reeds aangeteekende, gebleken; waar by ik hier alleen voege, dat ik voor eenige jaren eenen der afdrukken der utrechtse boekery inziende, my van dit Woordenboek ook bediend hebbe in de *Taalk. Mengel.* onder de zinsp. *L. P. E. A.* bl. 156. en in myne aantek. op *Maerlants Sp. Hist.* onder anderen bl. 93. en 130.

T W E E

(*) Wenschlijk ware het zeker, dat wy de aantekeningen van dezen grooten taalkenner konden machtig worden, om daar van by deze uitgave gebruik te maken; dan onze, reeds herhaalde, aangewende moeite, tot hier toe, vruchtloos geweest zijnde, noodigen wy by dezen alle Taalminnaars, ons, in dezen tijd, eenen gunstigen weg aan te wyzen, ten einde althands daar door mijn verlangen volaan, en vooral onze Letterkunde bevorderd worde.

T W E E D E A F D E E L I N G.

§. I.

W at nu de taal van onzen Schryver betreft, dat is het Duitsch, het welk in zijn Woordenboek voorkomt, deze is, daar hy dezelve zyne moedertaal noemt, die, welke ten zynen tyde in Kleef gesproken werd: *Das Teutsche*; zegt RICHEY *Nachr. von dem Teuth.* f. 434., *dessen er sich bedienet / und welches er bald Theutonicum, bald Theutonice, bald Alamanicum nennet / ist seine Clevische Mutter-sprache*; want om met VAN LELYVELD *Aanteek. op Huyd. Pr.* II. D. bl. 199. hier ook om Keulen te denken, dit kan, uit hoofde der zekere bepaling van des Schryvers geboorteplaats, gevoegd by de opgave, dat hy zyne moedertaal schreef, niet in aanmerking komen, en het schijnt ook, dat *van Lelyveld* hier meer onzeker is, wat te kiezen, dan ons dit bepaaldijk voor zijn gevoelen te willen opgeven. Dan het lijdt thands geene bedenking, dat men door de moedertaal van onzen Schryver geene andere te verstaan hebbe, dan die, welke in Kleef gesproken werd. Hoe nauw nu deze taal op dien tijd met de onze overeenkwam, kan men hiër uit opmaken, dat de kundige KILIAEN, in de voorrede voor zijn *Etymologicon*, de taal der *Klevenaars*, *Gulikers* en *Gelderschen* onder den zelfden naam betreft, en de *Sicamberfche* noemt; onder welken naam het Woordenboek van *van der Schueren* ook voorkomt by den grooten FR. JUNIUS *Etymol. Angl. v. Baboon: Maxime huc facit illud antiqui vocabularii Sicambrici, quod intitulatur Teutonista.* Om nu deze nauwe overeenkomst, tusschen de moedertaal van *van der Schueren* en de onze, nader te bevestigen, is de bepaling door RICHEY *Nachr.* f. 434. onzer byzondere opmerkinge dubbel waardig; daar brengt hy de taal van onzen Schryver tot den Nederrhijnschen tongval, en omschrijft dezelve nader als eene vermenging van het Hoogduitsch en Vlaamsch, dat is Nederlandsch: *Richey* beschouwde dus de moedertaal van *v. d. Schueren*, als ware zy eene middeltaal, (dat ik my zoo eens uitdrukke.) welke de verwantschapping tusschen het Hoogduitsch en Nederlandsch uitmaakte. Eene aanmerking, welke ons terstond overtuigt, dat wy de moedertaal van *van der Schueren* ook in zekeren zin onze moedertaal mogen noemen. Was nu, gelijk wy zoo even opmerkten, ten tyde van *Kiliaen*, die meer dan eene eeuw na *v. d. Schueren* schreef, tusschen de taal van Kleef en Gelderland nog zulk eene nauwe overeenkomst, hoe veel te sterker mogen wy dezelve niet stellen ten tyde

***

van

van onzen Schryver; daar immers de ondervinding algemeen leert, dat, hoe meer men na den oorsprong van verwantschape talen opklimt, hoe sterker men de overeenkomst tusfchen dezelve bevinden zal. Het *Duitsch* derhalven, dat wy in het Woordenboek van *v. d. Schueren* aantreffen, kan men in eenen nauweren zin met *Richey* tot den *nederrhijnschen tongval* brengen; doch, in eene ruimere betekenis, behoort die taal tot den *Oud Nederfaxischen* of *Oud Nederduitschen* *stam*; zoo dat dit werk door *KLUIT* op *Hoogstratens Geslachtl. w. Priesterfchap*, en door *VAN LELYVELD* *aanteek. op Huydec. Pr. II. D. bl. 98.* te recht genoemd wordt een *Oud Nederduitsch* of *Nederfaxisch Woordenboek*, en door *PANZERS. Annal. der ält. Deutf. Litter. f. 103.* een *Nederfaxisch Woordenboek*; Zoo ook noemt *MEERMANN Orig. Typograp. Cap. V. §. 9. p. 112.*, van het Woordenboek van *v. d. Schueren* sprekende, de taal der *Klevenaars*, dat is de moedertaal van onzen Schryver, de *Nederfaxische*.

Het zal dus niet onvoegzaam zijn, eerst die *Nederfaxische* taal nader te doen kennen, om dan vervolgens de betrekking, welke zy op onze moedertaal heeft, te overwegen.

De *Nederfaxische* taal, dezelfde, welke wy zoo even de *Oud Nederduitsche* noemden, was van ouds de moedertaal der bewooners van de lagere streken van het eigenlijk gezegd *Duitschland* en der naastgelegen landen. Zoo vindt men deze zeer nauwkeurige onderscheiding opgegeven door *J. C. ADELUNG*, in de voorr. voor zijn uitmuntend *Wörterb. der Hoog Deutf. Munda. §. 5.* daar hy zegt, dat het thands eigenlijk gezegd *Hoogduitsch* in twee voornamen of *hoofd-dialekten* moet onderscheiden worden, te weten, in het *Opper- en Nederduitsch dialect*. Wanneer reeds dit onderscheid gerekend moet worden plaats gehad te hebben, en welke daar van de oorzaak en bepaling is, toont dees Schryver in de aangehaalde voorr. §. 7. en vervolgens. Een dezer *Hoofd-dialekten* nu heeft altijd in *Duitschland* zelve de overhand gehad, en toevallige omstandigheden, welke *Adelung* mede opgeeft, hebben aan het *Opper- of Hoogduitsch* daar den voorrang gegeven; en hier door is by gevolg het *Nederfaxisch* of *Nederduitsch dialect* aldaar geheel in onbruik geraakt. Had nu het geval de zaak in dit opzicht eenen anderen keer doen nemen, dan zoude dat zelfde *Nederfaxisch dialect* het tegenwoordig eigenlijk gezegd *Hoogduitsch* geweest zijn. Van deze zoo aanmerklyke verandering, of laat ik liever zeggen verbastering, in de oude *Hoogduitsche* Tale ingesloopen, gewagen zeer vele *Duitsche* Schryvers, welker gevoelen door de reeds bygebrachte aanmerking niet weinig wordt toegelicht; zoo moeten althands de woorden van *SCHOTTELIUS von der Teutf. Hauptfprache f. 152.*, als hier op doelende, verstaan worden, wanneer hy zegt, dat de *Duitschers* zich eene, naar hunne meening, betere uitspraak verkozen hebbende, eenen vloeyender, sissender en hooger klank aannamen, en daar door aan hunne woorden eene *hoogduitsche uitspraak* begonnen te geven. Hier op doelde ook *WACHTERUS Praef. ad Germ. §. 49. Hoc unum adeo, falli eos, qui existimant*

man IDIOMA, quo hodie utimur, esse primævum illud, quo primi Germania, Coloni usi sunt, Manifestum enim est — Linguam primigeniam, priusquam ad nos venisset, mutationes in via obisse MAXIMAS et INCREDIBILES. Onder deze, zoo verbazende en ongelooflyke veranderingen, gelijk Wachterus die noemt, wordt voornaamlyk bedoeld op het geheel in onbruik raken van het Nederfaxisch dialect. welks verwaarlozing echter zeer vele, als bejammerenswaardig voordragen. Hooren wy onder anderen ECCARD *Hist. Stud. Etym. Cap. X. p. 100. Merito cum Clariss. Io. Mollero, in Isagoge ad Historiam Chersonesi Cimbricæ Cap. III. §. II. Miseram Lingue Saxonice sortem deploramus.* (Hier op laat Eccard de woorden van Mollerus zelve volgen): *Quæ cum omnium Germanicæ dialectorum vetustissima sit, gravissima et incorruptissima, imo palmam etiam elegantie ceteris reddat dubiam, idiomatici tamen Misnico, sibilis suis et blanditarum parum virgilium lenociniis in animos se nostratum insinuanti, post habetur, templisque ac curiis imo ipsis pæna domibus exulat.* GRANTZIUS *Saxon. L. I. Cap. I.* was zeer te onvrede, dat de Saxen zich ook moeite gaven, om het gekreitsch of harder geluid der hooger Duitschers na te volgen. En BERNHARDUS RAUPAUCHUS schreef eene geheele verhandeling over de onbillyke verwaarlozing der Nederfaxische Tale. (von unbilliger Verachtung der Niederdeutschen Sprache) Het opschrift dezer verhandeling (dat ik dit in het voorbygaan opmerke.) leert ons, wat wy door de *Platduitsche* Tale te verstaan hebben, dat deze namelijk niet anders beteekent, dan de taal aan de inwoonders der lagere gedeelten van Deutschland eigen, zoo wet als het ons bevestigt de boven opgegeven omschryving der Nederfaxische Tale. Ook moet ik hier ten dezen opzichte nog byvoegen, dat de schryvers van het *Versuch eines Bem. Niederf. Wörterb.* uitgegeven te Bremen 1767. in hunne voorrede opmerken, dat toen reeds het Nederfaxisch, gedurende anderhalve eeuw, niet meer in eenige schriften gebruikt werd. Ja de gewichtige arbeid, welke de geleerde D. VON STADE besteedde, om de duistere woorden in de Bybelvertaling van Luther te verklaren, had hier uit alleen zynen oorsprong. Luther was een Nederfax, ADELUNG *voorr. §. 10.* Hy schreef dus in zyne moedertaal, en bediende zich van zeer vele woorden, welke het Nederfaxisch eigen waren; doch die met de verwaarlozing dier tale geheel in onbruik raakten, en hier door werd dus deze vertaling den Duitscher zelve naderhand byna onverstaanbaar. Ik kan my niet onthouden, om twee getuigenissen, door V. STADE *Erl. f. 3.* bygebracht, hier in te voegen: als eene van VORSTIUS *specim. observation. in Ling. Vernac. (i. e. German.) Cap. 18. In versione Bibliorum Germanica Lutheri non pauca sunt vocabula, quæ hodie vix amplius usurpantur, quæque nostris hominibus vix aliunde, quam ex illa ipsa versione nota sunt.* En van KROMAYER *Polymath. Theolog. p. 10. In versione Bibliorum Germanica Lutheri quedam adhuc dialectum antiquiorem ita respiciunt ut minus hodie nota sunt in vulgus Misnicum.* Zie daar een der duitische Hoofd-dialecten in Deutschland zelve geheel verwaarloosd, en daar door ten eene male

in onbruik geraakt, en dat wel juist dat dialect, of die zagter duitſche tongval, welke met onze taal zoo veel nader overeenkomt, dan die, welke zich daar heeft ingedrongen.

Dit nu alzoo in Duitschland geheel verwaarloosd Hoofd-dialect, komt met onze taal zeer na overeen, en heeft, volgens getuigenis van vele taalkenners, op haar zeer nauwe betrekking. Zoo zegt, onder anderen, de geleerde **ECCARD** *Histor. Stud. Etymol.* Cap. XI. p. 108. *Saxonica [inferioris] Dialecto affinis admodum est sermo Belgicus.* En **SCHOTTELIUS** *von der Teuth. Hauptſp.* f. 152. de verſchillende dialecten in het Nederſaxiſch optellende, ſtelt mede onder dezelve het *Hollandsch dialect.* Doch niet alleen, dat dit als het gevoelen der Duitschers, welke zeker in het gemeen over onze taal het juist oordeel niet kunnen vellen, moet aangemerkt worden; maar ook onze Nederlanders zelve, en wel onze groote taalkenner **HUYDECOPER** was van het zelfde gevoelen, gelijk wy lezen in zyne *aanteek.* op *Melis Stoke* B. II. vs. 613. *Het Hoogduitsch, waar toe onze Hollandsche taal de naaste betrekking heeft, is het Nederſaxiſch.* Zoo noemt hy de taal, waar in de oudſte uitgaven van *der Sachſen ſpiegel* geſchreven zijn, de *Oud Nederſaxiſche of Nederduitsche taal.* *Byvoegf. en verbeter.* op *M. Stoke* III. D. bl. 465. (*) Die hier van nader overtuigd wil zijn, kan deze aangehaalde oude uitgaven van *der Sachſen ſpiegel* vergelyken met de oude *Hollandsche* uitgave van dat zelfde werk van 1479., in den nauwkeurigen nadruk van dat ſtuk, uitgegeven te Frankfort en Leipzig 1763., met de aanteekeningen van *Gruppen* en *Meerman.* Ja **KILIAEN** was volkomen verzekerd van de nauwe overeenkomst, welke er tuſſchen onze taal en het Nederſaxiſch plaats had, daar hy in de voorrede voor zijn *Etymologicon* zegt, dat zijn werk ook ten dienſte der Duitschers konde ſtrekken, *byzonder* voor de bewoonders der lagere ſtreken van dat land. Door welke hy, gelijk uit het voorgaande blijkt, *de Nederſaxen* verſtond. Ook merkt **PONTANUS** *Histor. Geln.* Lib. I. p. 44. zeer wel aan, dat, onder alle de Hoogduitsche Dialecten, het Nederſaxiſch aan onze taal het naaste kwam, ſchoon hy echter, in zoo verre hy den oorsprong onzer tale in het Hoogduitsch zoeken wil, van het rechte ſpoor afdwaalt, gelijk uit het vervolg nader blyken zal. Uit alle deze eenstemmige getuigeniſen van zoo vele voorname taalkenners wordt dus der zusterlyke verwantſchappinge, welke tuſſchen onze *oude* moedertaal en het *Hoogduitsch*, byzonder het *Nederſaxiſch*, als een der oudſte dialecten dier tale, plaats had, geene geringe kracht bygezet. De reden zelve overtuigt ons hier van nader, wanneer men ſlegts lette op dezen algemeenen taalregel, dat namelijk de overeenkomst

(*) Uit het zelfde woord *Buur* voor *boer*, het welk *Huydecoper* hier als een oud Nederſaxiſch bybrengt, kan men ook de overeenkomst dier tale met ons oud Nederduitsch opmaken, indien men de aangehaalde uitgaven van *der Sachſen ſpiegel* Lib. II. art. 47. vergelijkt met de *Hollandsche* uitgave van 1479. Art. 25. Zie ook den *Teuthonista* in B. *geBuyr.*

komst van verwantschaps talen des te sterker wordt waargenomen, naar mate men meerder tot haren oorsprong opklimme.

Uit alles wat wy tot hier toe, betreklijk onze moedertaal en het Hoogduitsch, verhandeld hebben, worden wy als van zelve geleid, om ook daar uit op te maken, welke de oorzaak zy, dat het tegenwoordig Hoogduitsch in zoo vele opzichten thands zoo aanmerkelijk van onze tale verschilt, of dat het Hoogduitsch thands zoo verre van onze tale afwijkt. Men erinnere zich hier toe slegts, hoe vele aanmerklyke veranderingen, ten opzichte van uitspraak en schryfwyze, in de taal der Duitschers zijn voorgevallen; in hoe verre zy voornaamlijk van den meer *zagten* tongval zijn afgeweken, en zich eene scherpere uitspraak verkozen hebben, zoo dat MORHOF (*) zelf *het tegenwoordig Hoogduitsch als een GEHEEL NIEUW DIALECT* beschouwde. Hier uit ook wordt het zeggen van *Huydecoper op Stoke II. B. vs. 613.* toegelicht en bevestigd, wanneer hy schrijft, dat het Nederfaxisch zedert de dertiende eeuwe verder afgeweken is van het Hollandsch, dan het Hollandsch van het Nederfaxisch; waarmede hy dan alleen zal willen te kennen geven, dat het Nederfaxisch en Hollandsch oulings, door byzondere taaleigenschappen, zeer na aan elkanderen vermaagschapt, het Hollandsch echter aan deze oude taaleigenschappen meer gehecht gebleven, het Nederfaxisch daarentegen van dezelve verbazend ver is afgeweken.

§. I I.

De opmerklyke verwantschapping tuschen het oud Hoog- en Nederduitsch alzoo, volgens het gevoelen der voornaamste taalkenners, vaststaande, zal het der moeite waardig zijn, dezelve nader te onderzoeken en te bepalen.

Indien men met aandacht het oud Hoog- en Nederduitsch met elkanderen vergelijkt, zal zeker de nauwe overeenkomst tuschen de beide talen aan ieder volkomen blyken. Hier van was althands RICHEY in de voorrede voor het *Idioticon Hamburgense* f. 26. volkomen overtuigd, wanneer hy zegt: *Endlich kann man nicht mehr die beyden Niederländischen allhier nicht vergessen / weil es mit dem Teutschen gar zu nahe verwandt / und in der That nur eine blosser Mund - Art desselben ist.* En zoo dacht ook de geleerde MORHOF *unterr. der Theutf. Sprache* f. 255. *Die Poeterey der Niederländer — ist von der Teutschen nicht unterschieden / ja sie ist selbst Teutsch. und die wörter dieser sprache haben mehr von DEM ALTEN TEUTSCHEN, als irgend eine andere. — Das URALTE TEUTSCHE hat MIT DEM NIEDERLANDISCHEN in vielen sätzen eine gänzliche gleichheit.* Byzonder verdienen deze laatste woorden hier onze opmerking, en zy behelzen in eene korte omschryving een zeer echt bescheid van de ware toedracht der zake, zoo dat wy niet alleen met HUYDECOPER *Pr. III. D. bl. 83.* stellen moeten, dat het

(*) *Unterr. der Theutf. Sprache* f. 255.

later Hoogduitsch niet de moeder; maar slegts eene zuster van ons Nederduitsch is; maar wy moeten hier veel hooger opklimmen, en beweerden zelf, dat het Hoogduitsch in het algemeen niet anders, dan eene zuster van onze Taal kan genoemd worden: *LINGUA BELGICA, uti GERMANICÆ SOROR est, ita quod de illa diximus, de hac dictum existimabis*, zegt IHRE in *Proem. Glosar. Suiogoth.* p. 34. Een getuigenis, dat, schoon van eenen vreemdeling, echter als van eenen man, in de Noordsche Taalkunde zeer ervaren, van geen gering gewicht moet gerekend worden. Te recht derhalven merkte de Schryver van het vertoog, te vinden in de *Taal- en Dichtk. Bydragen* II. D. bl. 57. aan, dat, indien men behoorlijk den oorsprong van het Hoog- en Nederduitsch onderzocht, dat onderzoek dan toonen zoude, *dat de Nederduitsche Taal niet dan een DIALECT verschil, reeds van HOOGGE TYDEN op te halen, met de Hoogduitsche ware.* Ja, gelijk dezelfde Schryver elders (*) zeer wel aanmerkt, was het Hoog- en Nederduitsch uit de zelfde bronwel oorspronkelijk. Doch om niets zonder bewijs, of alleen door het gezag van taalkenners gestaafd, vast te stellen, zal ik uit eene vergelyking der beide talen mijn gevoelen trachten te bevestigen, en uit de oude schriften van genoegzaam gelijktijdige Schryvers aantoonen, dat tuschen het oud Hoog- en Nederduitsch eene zusterlyke verwantschapping plaats hebbe. Waar door ik echter hier niet alleen versta een oneindig aantal gelijkluidende woorden, in beide de talen van dezelfde beteekenis; maar wel byzonder, en daar het hier voornaamlijk op aankomt, eene zamenvoeging van woorden, aan beide de talen eigen, als mede eenige taaleigenschappen, in beide de talen door de vroegste Schryvers volstandig waargenomen.

§. III.

De lijst van vergelyking, ten bovengemelden einde door my vervaardigd, zal voegzaam in drie deelen gesplitst worden, waarom ik in de eerste plaats alleen voorbeelden opgeve van gelijkluidende woorden van dezelfde beteekenis in beide de talen voorkomende; om dan vervolgens voorbeelden van tezaamgevoegde woorden by te brengen, en eindelijk op de byzondere taaleigenschappen, welke zoo wel aan het oud Hoog- als Nederduitsch voorheen eigen waren, nader acht te geven.

I. Wat dan het eerste aangaat; men vindt zoo wel in het oud Hoog- als Nederduitsch een verbazend aantal woorden, welke oulings der beide talen eigen, en van dezelfde beteekenis waren, doch die door verloop, of in deze, of in gene, of ook wel in beide, geheel verloren zijn. Ten bewyze hier van dienen de volgende voorbeelden.

I. Vol-

(*) *Bydragen* I. D. bl. 361.

1. *Sofftelet, hulp, auxilium.* W. v. Gravenberg *Rom. von Gwi 9. Galois* HS. f. 85. a.

*Vnser geloube in also nennet:
Vater, Sun, Heyliger geyst,
So ist daz unfer volleift.*

Voeg hier by Strickerus *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp.* Cap. XIV. Sect. 7. en aldaar *Scherz.* in not. en vergelijk hier mede de volgende plaats uit Maerlant *Rijmb.* f. 44. d.

*Entie Heilige gheeft, dats waer,
Gaf hem gracie ende volleest.*

2. *Micfel, groot, magnus.* *Brunswijk. Rijmk.* Cap. XXX. vs: 25.

Eyn michel deel ut van mela.

Dikwils lees ik dit woord by Gravenb., onder anderen *michel man* f. 23. a. voor *reus*. Van ons oud *mekel* of *michel* breng ik thands geene voorbeelden by, dewijl hier over breeder gehandeld heb in myne aantek. op *Maert. Sp. Hist.* 1. 6. 12.

3. *Heyligtum, Heiligdom, reliquia sacra.* W. v. Gravenberg. HS. f. 44. c.

*Eyne keffen nam her an der stet,
Die was Heyligtumes vol.*

Waar voor by STRICKERUS *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp.* Cap. VIII. Sect. 29. gelezen wordt *Heiltum.* Melis Stoke. I. B. vs. 682.

Eñ vol heilichdoems ene scrine.

Maerlant *Sp. Hist.* 3. 6. 22.

*Si lieten de stat eñ sciedenre aye,
Vp datmen hem daer gawe
Van sente Vintcens heilechdoeme.*

Mandevile *Reyf.* HS. 1462. f. 7. a. van het kruis van Christus: *Eñ dat yser van den spere eñ vele ander heylichdoms sijn te Parijs in Vrancrike in des Conincs capelle.* Zie voorts HUYDECOPER op Stoke I. B. vs. 569.

4. *Soumer of faumer, lastpaard.* Strickerus *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp.* Cap. III. Sect. 27.

*Er zusetet mir mein reich,
Vnd heisse mich zu Ache furen,
Gepunden mit snuren
Auf einen faumere.*

Zie

Zie hier de aantek. van *Scherzius*. Men leest dit woord nog eens by *Strickerus* aldaar *Seff.* 36., met welke plaats men vergelyken kan de volgende uit *W. v. Gravenberg.* f. 91. d.

*Vf die fommere lut man da
Manigerhande richeyt:
Golt, gesteyne, pfelle breyt,
Vil geztierde wart daruf geleyt.*

Onze ouden ook *Somer*. *Rom. van Fergut.* HS. f. 2. c.

*Hi dwoech en hiet al op doen
Sine tenten en sine pawelioen.
Doë werpmen omme die somers sciene
En loet pawelione en fortsiere.*

Zie verder *HUYD.* op *Stoke III.* B. vs. 140.

5. *Geztelt, tent, tentorium.* *Gravenberg.* f. 27. d.
*Sie sprach, nu sehet hin uf daz velt,
Da stet eyn harre schone geztelt.*

Zie ook de *Brunsw. Rijmk.* Cap. LIII. vs. 226. Hier voor by *Maerlant Rijmb.* f. 22. b. *ghetelt.*

*Chene dou die lach opt velt
Al omme ende omme haer ghetelt.*

Zoo ook *M. Stoke III.* B. vs. 298. VIII. B. vs. 681. zie aldaar *Huyd.*

6. *Seffe, zee, mare.* *Gravenberg.* f. 55. c.

*Dise lag so nahe bi
Dem fewe, daz her rechte vur
Der yrowen kemenaten tur
Slug, als iz wint was.*

Vergelijk hier mede *M. Stoke IV.* B. vs. 512. *Rom. van Fl. en Bl.* f. 8. c.

— *vische, die in der rivieren,
In des zeewes gronde swemmen.*

7. *Gibbe, bloedyerwantschap, consanguinitas.* Zie den *Teuth.* in *Art.* *Brunsw. Rijmk.* Cap. XVI. vs. 81.

*We sullen ok eyn dink proven,
Dat disse dre mit den kronen*

Gre-

Creven Ludolffes Brunes sone
To vil naer sibbe stunden.

Cl. Willemsz. der min. loep. HS. f. 189. a.

Noch huydens daghes valt wel dat,
Dat mannen en maechdekijns,
Die malcander sibbe zijn
Lichte elc wael andere gonnen.

8. *Swinde*, groot, magnus. Gravenberg. f. 55. a.

Vil groze clage man da vant
Uder dem gesinde,
Ir iamer wart vil swinde.

Glosfar. achter de *Prob. der alten schwäb. Poesie. v. swind.* Hier voor schreef
M. Stoke *swide*. II. B. vs. 495.

Doe si saghen there so swide.

9. *Tan*, *basch*, *nemus*. Gravenberg f. 62. d.

Ich bin sus eyn arm man,
Un sol buwen disen tan,
Alse min vater hat getan.

Waar voor by onze ouden *dan*. Maerlaet *Sp. Histor.* 3. 8. 64.

Selve verloos hi in den dan
Der siere xv. hondert man.

Zie Melis Stoke III. B. vs. 930. en aldaar *Huydec.*

10. *Leemenate*, kamer. *Historia Laurini, Nanorum Regis.* p. 31. uitg. door
SUHM *Symb. ad Literat. Teuton. Antiq.*

Fraw Kunkhilt ging alschant

In einer kemenaten tur.

Dikwils komt dit woord voor by Gravenberg, zie onder anderen hier boven in
Sewe, en in de *Saml. Deutf. Gedicht. aus dem XII. XIII. und XIV. Jahrh.* Het
komt over een met ons verouderd *kemenade*. Rom. van Fergut. f. 17. d.

Doe riep die co. enen seriant,
Dat hi die ridder alschant
Leedde in ene kemenade.

*****

Zie

Zie verder myne aantEEK. op *Maerlants Sp. Histor.* 1. 7. 68. vs. 72.

11. *Volcwijg, Bellum.* Strickerus *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp.* Cap. V. Sect. 16.

*Ich han durch euch gevochten
Vierzehen volwige gros.*

Hier voor *volcwijch* by J. v. Heelu *Slag v. Woer.* bl. 54.

*Oft si volcwijch wouden vechten,
Quamen si soe openbaer
Op tfelt.*

Doctrinale f. 35. d.

*Want men heeft dicke gescout an,
Dattie minder den meere verwan,
En dat oec in volwige mede
Die minder hoep behilt die stede.*

Zie MAERLANT *Sp. Hist.* 1. 5. 42. v. 31. en HUYD. op *Stoke I. B.* vs. 109.

12. *Ingesinde, huisgezin, familia.* Gravenberg f. 6. a.

*Daz ingesinde sach im nach
Vnde bat Got siner libes pflegen.*

Maerlant Sp. Histor. 1. 7. 65. vs. 140. *Inghesinde.* Zie myne aantEEK, achter het II. D. bl. 119.

13. *Waschen, lavare.* SCHERZ, *Gloss.* in v. Strickerus *Rhyth. de Car. M.* Cap. I. Sect. 13.

*Das heilig chreutz,
Das unfer Herre selber truech
Und uns die funde abe twuech.*

Onze ouden *dwaen.* *Maerlant Rijmb.* f. 75. b.

*Die jenge Tobyas soude gaen
Ten water, sine voeten dwaen,
Ende daer hise wasfchen soude,
Quam, enz.*

In den onvolmaakten verleden tijd by ons even als by de oude HD. Zie den zelfden dichter *Rijmb.* f. 62. a.

MI-

Micheas sijn oghen saen dwoech.

14. *Vingerlin, ring, annulus.* Gravenberg f. 95. d.

*Eyn vingerlin dat leyte her sa
Der juncyrowen an ir hant.*

Rom. van Fl. en Bl. f. 12. d.

Een vingerlijn hem sijn moeder gaf.

En eenige regels verder:

An sinen vinger deed sijt hem doe.

15. *Diet, volk, populus.* Strickerus *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp. Cap. II. Sect. 5.*

*Des warn si gehorsam,
Vnd chomen do er in beschied,
Mit einer chrefftigen diet
An ein velt langh und weite.*

Gravenberg f. 113. c.

*Her Gwigeloy was mit milde
Bescheidenlich wider alle diet
Ane gabe nieman von ym schiet.*

Zoo ook onze ouden. Maerlant *Sp. Hist. 3. 1. 16.*

*Doe quam int lant vremt diet,
Die den lande daden verdriet.*

Zie byzondere beteekenissen van dit verouderd woord by *Huyd. breeder aanteek.* op *Stoke IV. B. vs. 602.*

16. *Raunen, Runen, in aurem dicere, susurrare.* *Fragm. de Bell. Car. M. vs. 663.*

*Swie inner si runen
Ires willen werthe ih wole innen.*

Strickerus *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp. Cap. III. Sect. 9.*

*Si raunen nie so stille
Mir werd ir aller wille,
In vil churtzen seiten chunt.*

Maerlant *Sp. Hist. 3. 3. 11.*

***** 2

Etc

*Elc versagedem in sinen moet
Dat hi haer runen horde al bloot.*

Dezelfde Dichter 4. 2. 46.

— Doe ruundi hem
Int ore stillekine dit wort.

Zie nog het zelfde rijmwerk 1. 3. 31. vs. 41. en breeder over dit woord STEEN-
WINKEL in zyne aantek. op de Verhandeling van *Malmenius*. (*Taalk. Mengel.*
bl. 102. en volgg.)

17. *Rnden, wreken, ulcisci.* Gravenberg f. 36. d.

*Siner ztorn begunde her anden,
Als in sin vater larte.*

J. v. Heelu *Slag v. Woer.* bl. 238.

*Die hertoge bleef op die stat,
Daer sine viande worden mat,
Met sinen lieden na een stucke,
Ends beide, och selc gelucke
Toe quame sinen vianden,
Dat si hare leet noch wouden anden.*

Zie voorts HUYD. breed. aantek. op *Stoke V. B.* vs. 850.

18. *Misfessende, infortunium.* Strickerus *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp.*
Cap. XIII. proem.

*Alhie habent die streit ein ende
An alle misfessende.*

Gravenberg. f. 12. c.

*Ane misfessende
Lebete her in siner kinsheit.*

Hier voor by onze ouden *meswindo.* v. Heelu bl. 180.

*Des was hem soe hoeghe dat herte,
Dat si om ne ghene smerte,
Noch om ne geen meswinde
En wouden vlien toten inde.*

Voeg hier by L. v. Velthem *Sp. Hist.* III. 6. en III. 8.

19. *Muterbarn, mensch, homo.* Gravenberg f. 104. c.

*Der rief wil yemerliche:
Owe ir aller muterbarn!
Ir sult nach sinem willen varn.*

H. v. Veldecken *Die Eneidt.* vs. 212. (Saml. Deutf. Gedichte. I. B.)

*Do waz dar in sorgen
In abent und in morgen,
Vil manic muterbarn.*

SCHERZIUS *Glosf. Germ.* verklaart *Mutterbarn* letterlijk *filius matris*. In de Samml. von Minnes. II. Th. f. 152. a. lees ik hier voor *muoter kint*.

*Des bettet maniger muoter kint:
Hilf herre Got, das wir gerichte vinden.*

Ons verouderd *moederbaren* heeft onder anderen M. Stoke VIII. B. vs. 362.

*Men sach daer menighe moederbaren
Hem selven drinken dor de yrese.*

Zie de aantek. van *Huyd.* op deze plaats. Fragment van den Rom. van *Limburg*. HS. op Perk. van zekere vrouw, wier afkomst geheel onbekend was:

*In Grieken en is moederbaren,
Die weet wan soe es geboren.*

20. Overtuigden ons verscheiden voorbeelden, dat er zoo in het oud Hoog- als Nederduitsch woorden gevonden worden, welke der beide talen oulings eigen waren, doch in beide verloren zijn; men vindt er ook, die by de Hoogduitschers behouden, en by ons geheel en al in onbruik geraakt zijn. Ten voorbeelde hier van strekke het Hoogduitsch *Wie, hoe, quomodo*, van welks gebruik by onze oudste Schryvers, schoon als zeer zeldzaam opgegeven, in onze *Taalk. Mengel.* bl. 411. en volg., wy echter hier nog andere voorbeelden kunnen byvoegen. Roman van Ferguut HS. f. 29. c.

*Alle die ghene diese saghen
Begonsten mallijc anderen vragen,
Wie es dese vrouwe? Wie es haer name?*

D. van Asfenede *Fl. en Bl.* HS. f. 6. b.

*Vrouwe! seit hi: en wetti, wie ic bem
Dus wonderlike comen an dese dinc.*

***** 3.

J. van

..

J. van Heelu bl. 14.

*Aldus heeft ons die yeeste geleert,
Wie dat Got onderkeert
Die heeren, die recht en vrede haten.*

en bl. 26.

*Nu hoort, wie hijs ierst begonste
Op hen te wrekenen sijn vernoy.*

21. Ten slotte voege ik hier eindelijk by ons verouderd *aefter* voor *in*, door. Maerlant *der Nat. Bl.* HS. f. 3. b.

*Tui iaghestu achter lande dan
Te schendene so meneghen man.*

f. 8.a.

*Solinus spreket, datmen achter lande
Kemele vindt drierande.*

Zie M. Stoke III. B. vs. 224. en aldaar de aanteeck. van *Huydecoper*. Even zoo by de oude Hoogduitschers *after*, *Rhyth. de Car. M. exped. Hisp. Cap. VI. Sect. 25*

Er begunnd es after veldo jagen.

Vergelijk SCHERZ. in not. H. von Veldecken *die Eneidt* vs. 2413. (Saml. D. G. I. B.)

*Nu ist affter lande
Min laster vil mere.*

Flor. und Bl. vs. 1369. (Saml. D. G. II. B.)

*Flore der reit affter wege
Mit sere vnd mit leide.*

Zoo ook komen het oud Hoog- en Nederduitsch overeen in de woorden *durch* voor *om*, by ons *door* of *dor*; in *sa* of *san*, *cito*, by ons *saen*; in *kume*, *vix*, by hun thands *kaum*, by onze ouden *cume*; in *dicke*, *sepe*, by ons *dicke*. En zoo verder in een oneindig aantal andere woorden, met welken ik deze lijst nog zoude kunnen aanvullen, indien ik my niet overtuigd hielde, dat de bygebrachte, tot bewijs van mijn gevoelen, voldoende zouden gerekend worden; om dezelfde reden ook, en om deze lijst niet buiten noodzaak te doen uitloopen, hebben wy hier, uit zeer vele voorbeelden, dikwils maar een enkel willen bybrengen.

II. In de tweede plaats moeten wy hier laten volgen eenige voorbeelden, waar uit men eene gelyke zamenvoeging van woorden in dezelfde beteekenis, zoo in het oud Hoog- als Nederduitsch kan afnemen.

1. *Birge und tal, hoog ende laag.* Gravenberg. f. 24. c.

*Do reyt die maget wol getan
Mit ir gefelleschefte dan
Beyde birge unde tal.*

Br. Rijmk. Cap. 35. vs. 28.

*Alfus trekede he berg unde dal
Dorch den walt an Doringen lant.*

Rom. van Fergut. f. 4. b.

*Sine dachyarde hilt hi wale,
Eñ reet so lange berge eñ dale,
Dat hi quam te Cardeel. —*

2. Zoo ook in beide de talen in dezelfde beteekenis *uf unde ztu dal — op ende te dale.* Gravenberg. f. 21. b.

*Sus reyt der ritter nach der clage,
Als die stimme vor ym hal
Den walt uf vnde ztu tal.*

f. 27. c.

*Daz gevilde waz uf vñ zu tal,
Vollez paulunen gestlagen.*

Der Histor. Bl. f. 25. c.

*Eñ sijn ghevloen, alst es bescreven
Uter stat ten selyen male,
Eñ ghingen predeken op eñ te dale.*

3. *En sinen of irn dank, tegen of zonder zynen of hunnen wil.* Gravenberg. f. 20. b.

*Iz geschach ein teyl an sinen dank
Daz her in hatte also irslagen.*

f. 67. d.

Vñ nam ir ir yurspan an irn dank.

Maer-

Maerlant *Sp. Hist.* 3. 1. 11.

*Doe so vielen si an hem met allen
En daden Brutuse an finen danc
Binnen Fosfeide doen den ganc.*

Dezelfde. 3. 1. 25.

*Of si drevense wt haren steden,
Of si brochtense an haren danc
Altemale in haer bedwanc.*

Zie M. Stoke IV. B. vs. 525. en aldaar *Huydec.* Zoo ook *sunder finen dank.*
Samml. von Minnes. I. Th. f. 19. a.

*Tristan mueste sunder finen dank
Stete sin der kuniginne.*

aldaar f. 181. a.

Er muesse an in gedenken sunder finen dank.

En dus wederom even gelijk onze ouden schreven, zoo als *Huydec.* met de door hem aangehaalde plaats uit Maerlants Rijmbybel bewijst.

4. *Laesen sin*, of *laesen wesen*, ophouden, iets daar laten, aan zyne plaats laten, zich ergens verder niet mede ophouden. Samml. von Minnes. I. Th. f. 74. a.

Swanne ich mine klage nu lasse sin.

aldaar f. 145. a.

*Ich wil min suochen lazen sin
Ich ensols niht langer triben.*

Gravenberg f. 55. d.

*Daz wib ztu dem manne sprach:
Gefelle la din grasen sin.*

Laesen wesen. Dezelfde Dichter. f. 12. b.

*Hie laze wir den ritter wesen
Vn sagen, wie is dem kinde ir gie.*

Laten sijn. Cl. Willemsz. *der min. loep.* f. 96. a.

*Op een tijt vraechde hoir Folkas,
Hoe dattet mit dien dinghen was:
Si sprac, Here! laet zijn v iacht,
Het is om niet, dat gi veel wacht.*

La-

Laten wesen. Rom. van Fergut. f. 24. d.

Nu latic yanden ridder wesen.

Daar het my voorkomt buiten kijf te zijn, wat *laten sijn* en *laten wesen* by onze ouden eigenlijk beteekent hebbe, behoeft men met *Huydecoper* niet angstig na de meening van *Melis Stoke* te gissen, wanneer hy in het IX. B. vs. 1097. schreef:

De mane liet haer scinen wesen.

Huydecoper hielt mischien dit vèrs voor verdacht, en zoude zekerlijk gerne aan de lezing der andere uitgaven den voorrang gegeven hebben; doch te onrecht, gelijk ik nader meene te kunnen bewyzen; doch daar dit hier te ver zoude uitloopen, zal ik over deze plaats breeder handelen in myne aantekeningen op de oude berijmde vertaling der Fabelen van *Elopus*, welke ik hope den nederlandschen letterminnaren mede te deelen.

5. *Scchin, sin, thun, of warden* was by de oude Hoogduitschers *blyken, doen blyken, patere.* Brunsw. Rijmk. Cap. 32. vs. 4.

*Nu scolle we eyn dink merken,
Wo dat an Goddes werken,
Wo dat sine ordel sin,
Deper wen eyn afgrunde, dat is wol schin.*

Gravenberg. f. 104. c.

Daz tut her alle taghe schin.

Strickerus *Rhyth.* Cap. VIII. Sect. 12.

Das taten si des tages schin.

Samml. v. Minnes. II. Th. f. 196. b.

Ich wande das mir solte ir trost da werden schin.

Gravenberg. f. 35. b.

*Da laze her alrest werden schin,
Ob her gut ritter kunne sin.*

Hier voor by onze ouden doorgaands *sijn, doen, of worden, an, of in schine.* Maerlant *Rijmb. sijn an scine.* f. 11. c.

*Dus ist openbaer an scine,
Dat die menscheit doechde pine,*

*****

Entie

*Entie godlicheit daer af,
Niet en wiste een enkel caf.*

Doen an scine. Dezelfde Dichter *Sp. Hist.* 3. 8. 87.

*Int selye iaer so porden echt
Die Sassen en maecten gevecht
legen Karle entie sine;
Dat dedi hem also an scine
Dat hire iij. m. vinc,
Die raet waren van fulker dinc.*

Worden in scijn. Velthem *Sp. Hist.* 7. 13.

*Dat es ons worden wel in scijn
Binnen desen selyen termijn.*

Melis Stoke X. B. vs. 480.

Datte veste wort an scine.

Zie *Huydecoper* op deze plaats, en de daar aangehaalde breeder aantEEK.

6. *Inne Werden, gewaar worden, merken, zeker worden.* Samml. von Minnes. II. Th. f. 44. b.

*Zu uns kam du werdu minne
Und flos uns beide vaste in ein
Ich und si wir wurden inne
Wol wie minne sihtet arme und bein.*

Gravenberg. f. 117. b.

*Ich bin wol innen worden,
Daz der werlde vreude sinket
Unde ir ere hinket.*

Voeg hier by de plaats, aangehaald uit het *Fragm. de bello Car. M.* hier boven in *runen*.

Hiervoor by onze ouden *in inne worden*. Maerlant *Sp. Hist.* 3. 4. 30. van iemand, wien een brood ontfolen was, dat hy gewaar werd door de kruimels, die op den grond lagen:

*Want hi warts daer bi in inne,
Dat hi neyen den duerpel vant
Crumen, liggende int sant.*

Dit

Dit voorbeeld zy uit vele anderen genoeg. Hoewel *Huydec.* op *Stoke* IV. B. vs. 1014 zegt, dat de oude Hoogduitschen hier korter schreven *inne*, waar voor de onzen hadden *in inne*, zoo lees ik echter ook *inne worden* by Cl. Willemsz. *der min. loep.* f. 10. b.

*Want ghi mochtet werden inne
Eñ selve proeyen bi ghelijcke.*

7. Orlob nemen, afscheid nemen, valedicere. W. v. Eschilbach *Parciyal* (Saml. Deutf. Gedicht. I. B.) vs. 1002.

Si nam urloup do gie si dan.

H. v. Ouwe *Twein* (Saml. Deutf. Ged. II. B.) vs. 1247. alwaar van iemand, welke niet langer dorst vertoeven, gezegd wordt:

Sus het si urloup genomen.

Gravenberg. f. 17. a.

*Die geste, die dar waren komen,
Die namen orlob alle da
Ztu houe unde ouch anderswa.*

Dezelfde. f. 32. d.

Do nam her urlob yn schiet dan.

Onze ouden orlof nemen an iemand. Roman van Ferg. f. 3. d.

*Hi was gereet, hi wilde varen.
Die moeder dreef groet mesbaren,
Si helsdene eñ custene sere,
Die knape bevalse onsen Here.
Hi nam orlof an sinen vader,
Hi weende eñ die mesniede algader.*

Roman van Fl. en Blanc. f. 9. c.

*Doe ontboet men Florise, dat hi quame.
Die boedscap was hem wel gename,
Hi gereidde hem eñ nam orlof.
An alle die gene, die waren int hof.*

Schade nemen, schade lyden. H. von Trympperger *der Renner.* HS. f. 51. a.

*Man mag ein grozz ros uberladen,
Das es vellet ynd nympt schaden.*

***** 2

Even

Even zoo by onze ouden: Melis Stoke II. B. vs. 694.

*Int selve iaer moesten die Vriesen
Scade nemen ende verliefen,
Daer si quamen op Akerstoot,
Want vele der haerre bleven doot.*

Zie hier by de aantek. van *Huydec.* en de aldaar aangehaalde voorbeelden.

8. Dat het Hoogduitsch *ohne* juist in beteekenis overeenstemt met ons *zonder* is zeker, en dus zal hun *ohne werden* en ons *sonder worden* een en het zelfde aanduiden: het eerste lees ik by Hugo v. Trimberg in zijn Dichtf. *der Renner* genoemd, by *SUHM Symb. ad Liter. Teut. Antiq.* p. 155. (*)

*Da dieser baum, den ich sach,
Auff der heiden, als ich e sprach,
Seiner bluot wart ohne;
Geladen wort er schone
Mit manig birn, das ist war.*

Ons *sonder worden* vindt men in eene plaats der reeds gemelde oude berijmde-vertaling der Esopische Fabelen. Fab. 5.

*Over een brugghe ghinc een hont,
Die een been droech inden mont.
Doen hi die scade int water sach
Vanden bene, hort wat hi plach:
Hi snauwede omt sic van onder,
Dus wert hi vanden bene sonder.*

Hier van breeder in myne aantek. over deze plaats, welke ook reeds door Huyd. op Stoke IV. B. vs. 525. is bygebracht.

9. *Ommaer hebben* beteekende by onze ouden *verachten*, gelijk breeder betoogd is in onze aantekenen. op de oude berym. der Esop. Fabel. fab. 13. vs. 11. *Maerlant der Nat. Bloeme.* HS. f. 44. b.

*Eñ dit spreket Aristoteles,
Dat dit iegen die nature es
Van allen voghelen ghemeene,
Die hem met proien groet of cleene*

Ghe

(*) Ik geve hier de lezing van zeker HS., met het welk *Suhm* de uitgave van dit Dichtwerk van 1549. heeft vergeleken, doch dat van het oorspronkelijk veel verschilt.

*Gheueren, dat ne gheen ne vaet
 Gheslachte, dat hem toe bestaet;
 Maer die spareware es van seden
 Onsculdech deser hedeleden;
 Want hi proiet up sijn ghenoot.
 Scamedi mensche van scanden groot,
 Dat elc voghel en elc dier,
 Esset wreet ofte onghier,
 Al est dat bi proien levet,
 Dattet den sinen vrede ghevet;
 Mare du entie spareware
 Hebbet dese edelheit. ommare.*

Zoo ook ommare zijn voor verachtlijk of in verachting zijn. Dezelfde Dichter ald. f. 8. a.

*Aldus foutu ontsaen sondare
 Du best onscone ende ommare.*

Hier voor by de oude Hoogduitschers *unnere sin.* H. v. Veldecken *die Eneidt.* vs. 12483. (Saml. Deutf. Gedicht. I. B.)

*Ich bedencke leider wol den sin,
 Das ich ime vnmere bin,
 Und vil vnmerer den her mir si
 Wan mein herzce das ist nicht so vri.*

W. von Gravenberg. HS. f. 101. e.

*Ir wart der lib ummere,
 Daz sie ir trut hatte verlorn.*

Met deze voorbeelden zal ik deze tweede lijst eindigen, schoon ook dezelve nog met eenige andere zoude kunnen worden aangevuld.

III. Myne derde lijst van vergelyking tusfchen het oud Hoog- en Nederduitsch moet ons zoodanige voorbeelden opleveren, welke ons gelyke taaleigenschappen der beide talen, zoo wel door de eerste Hoog- als Nederduitsche Schryvers waargenomen, toonen kunnen, of welke, gelijk reeds uit onze tweede lijst gedeeltlijk gebleken is, nader kunnen bevestigen, dat in beide die talen dikwils dezelfde spreekwyzen gebruikt worden, waaromtrent *Huydecoper*, als hier van overtuigd, sprekende van de nauwe verwantschapping tusfchen het oud Nederfaxisch en het Nederduitsch, zich dus uitdrukt, op *Stokes* IV. B. vs. 286: *dat het niet vreemd is, dat ook in beide die taalen geduurig de zelfde spreekwyzen voorkomen.* Ter nadere bevestiginge daar van kunnen nu de volgende voorbeelden strekken.

I. Onze oudste Nederduitſche Schryvers hebben altijd, zonder hier in eenen enkelen misflag te begaan, zeer nauwkeurig het onderscheid tusſchen *als* en *dan* in acht genomen, en zy gebruikten het eerste indien er eenige gelijkheid tusſchen perſoonen of zaken, het laatste wanneer er eenige ongelijkheid tusſchen dezelve bedoeld werd. Dit alles is al te bekend, dan dat ik hier van eenige voorbeelden zoude bybrengen: geen werk dier Schryvers, welke te recht onder de ouden geteld worden, kan men opſlaan, of byna iedere bladzyde zal ons hier van overtuigen. Wil men echter eenig bewijs hier van hebben, zie dan HUYD. *Pr. I. D.* bl. 288. en volgg. *Breed. aantek.* op *Stoke I. B.* vs. 216. ſchoon ik my omtrent deze laatste aanmerking in alles met *Huyd.* niet kan vereenigen. Dit wezenlijk onderscheid, niet alleen een ſieraad onzer tale; maar tot het goed verſtand der meeninge van den Schryver dikwils zoo noodzaaklijk, is by ons tot op de helft der zestiende eeuw volſtandig in acht genomen, doch na dien tijd ſchandelijk verwaarloosd, tot dat eindelijk voornam taalkenners het onderscheiden gebruik dier woorden in den grond onzer tale gevestigd, duideljk hebben aangetoond, wanneer ook wederom onze beste Schryvers deze taalwet hebben in acht genomen; ſchoon echter het eens ingeslopen misbruik nog verre na niet met wortel en tak is uitgeroeid. Doch ſchoon eenige onkundigen, miſſchien te dom, om dit onderscheid te bevatten, hunne onbedrevenheid in dit opzicht nog dagelijks aan den dag leggen, zoo ziet men echter onze netſte Schryvers hier in thands nimmer dwalen. Wy zijn derhalven ten aanzien van deze zoo noodige taalwet nog veel gelukkiger, dan de Hoogduitſchers: zy hebben ook in hunne taal het zelfde onderscheiden gebruik dezer woorden, en hunne oudſte Schryvers hebben het, even volſtandig als de onzen, altijd in acht genomen; doch dit onderscheid is by hun zoo verre verwaarloosd, en geheel in vergetelheid geraakt, dat men thands by geen Hoogduitſchen Schryver, den besten zelve niet uitgezonderd, hier van een eenig voorbeeld kan aantreffen. Het is juist dit onderscheiden gebruik der woorden *als* en *dan* dat my toefcheen byzonder geſchikt te zijn, om het zelfde taaleigen, zoo in het oud Hoog- als Nederduitſch, althands hier uit te bewyzen. Ziet daarom hier eenige voorbeelden uit de oude Hoogduitſche Schryvers. Dat *Willeramus* reeds dit onderscheid in acht genomen heeft, zal ik hier niet opzetlijk aantoonen, men vindt hier van reeds voorbeelden in de aangehaalde plaats uit *Huydecopers Proeve*; liever bedien ik my hier ook van die Schryvers, welke na hem geleefd hebben, als van *Strickerus*, by wien ik aanſtonds in *procemio Rhyth. de Car. M. exp. hisp.* lees:

Er wær mir holder DENNE e.

Dezelfde Dichter. Cap. III. Sect. 18.

*Is iſt peſfer, wiſſe Chriſt,
Seit vns zu ſorgen chomen iſt,*

Das

*Das ich ain muesse sterben,
DEN wier allesamt verderben.*

Cap. IV. Sect. 8.

*Ditz lant bewart niemant bas
DEN Genelun der weise man.*

Cap. VI. Sect. 2.

*Nu pist du wol beschaiden,
Das sant Peter starcker ist,
Vnd der vil Heilige Christ,
DANNE Machmet dein Got.*

Gravenberg. HS. f. 66. b.

Her duchte ym bezzer DANNE gut.

f. 70. d.

— — — eyn rubin,
Der was grozer DAN eyn ey.

f. 83. a.

Bezzer ritter DAN her ist.

H. v. Veldecken *die Eneidt.* vs. 1595. (Saml. Deutf. Gedicht. I. B.)

*Die wip sint broder DEN die man
Waz ab her baz helen kan
Vnd baz leit helen mag
Me schadet ych ein ybil tac
DEN ime ein ybel iar.*

Flor. en Blantsf. vs. 1582. (dezelfde Verzam. II. B.)

*Das werg was also spehe
Vnd besfer DANNE je kein man gesehe.
So man daran schowen möhte
Mich nymet wunder das man es ahte
Michel höher DANNE das gelt.*

H. von Ouwe *Twein* vs. 172. (aldaar.)

Gnade ist besfer DANNE recht.

G. v. Strazburg *Triftran.* vs. 3832. (mede aldaar.)

*Al di vater di nu sint
Oder vor uns wurden je
Di getaten alle ir kinde nie
Vaterlicher DAN er im tete.*

Turlin *Wilh. d. h. v. oranse.* p. 54. b.

Des schien ist liechter DAN di sunne.

p. 129. b.

*Zyelf knose uf deme gecelde
Di man uf deme velde
Verrer DAN eyne mile kos.*

Heinrich v. Veldig (Samml. von Minnes. I. Th.) f. 19. a.

*Tristan mueste sunder sinen dank
Stete sin der Kuniginne,
Wan in der poysun darzuo twanc
Mere DAN diu kraft der minne.*

Reinmar der Alte, aldaar f. 74. b.

*Mir ist lieber das er bitte
DANNE ob er sin sprechen liesse.*

Achter *nte*, *nooit*, *nunquam*; by Strickerus *Rhyth. de Car. M. exp. Hisp.*
Cap. III. f. 26.

*Ich diene Charle, das ist war,
Mit grosfen eren manig iar,
Unde wart gelastert nie
An seinem dienste DENNE hie.*

Rud. v. Rotenburg. (Samml. von Minnes. I. Th.) f. 33. a.

*Lieber hete ich von ir lone
Niht wan ein kleines vingerlin,
DANNE das rich und ouch die krone.*

Achter *er*, d. i. *eer*, *prius*. Strickerus Cap. V. *Seft.* 20.

*Ich ynfrew si michel e,
DANNE ich frewen welle.*

Deze voorbeelden zijn hier ten bewyze voldoende, daar niemand eenige oude Hoogduitsche Schryvers kan opflaan, zonder nader overtuigd te worden, dat zy overal,

overl, waar eenige ongelijkheid tusſchen perſoonen of zaken plaats grijpt, deze taalwet volſtandig in acht genomen hebben.

2. Onze ouden gebruikten het woord *beide*, *ambo*, niet alleen voor twee; maar ook voor meer dan twee perſoonen of zaken, gelijk uit verſcheiden plaatſen hunner ſchriften klaar te bewyzen is. Dezelfde taaleigenschap wordt in dit woord ook by de oude Hoogduiſchers waargenomen. Wat onze ouden aangaat, dit was by hun zeer gemeen, en wy vinden er genoegzaam by alle Schryvers voorbeelden van. HUYDECOPER aantek. op *M. Stoke I. B. vs. 607.* bracht ſlegts eene plaats uit *Maerlant* by; dan de werken van dezen Dichter leveren ons zeer vele voorbeelden hier van op. *Sp. Hiſt. III. 1. 5.*

*Doe quam hi met ſtên here
Ten Rine weder, en beſat
Beede lant, borch en ſtat.*

III. 1. 8.

Beede boſch, water en licht.

Nog eens aldaar in het X. Hoofdſt.

*En ccc. ſcepe daer mede
En xxiiii. hi vâllen dede
Beede met dranken en met ſpiſen
En met wapenen in alre wiſen.*

Rijmbyb. HS. A. f. 67. b.

*— coninc Ioas, brac die mure
Vier hondert cubitus lanc,
Daer toe nam hi aen den ganc,
Bede ſelver ende gout,
Entie vate mit ghewout.*

En zoo ook op deze plaats in mijn *HS. B. f. 78. c.* J. van Heelu *Slag van Woer. HS. bl. 60.*

*Daer hem menich hoge baron,
Hertogen ende grâven beide,
Tote der galgen daden gheleide.*

Voeg hier by *M. Stoke I. B. vs. 607.* en de voorbeelden door *Huydec.* aldaar bygebracht. Dat *beide* by onze ouden gebruikt werd om meer dan twee, onverſchillig ook hoe vele, perſoonen of zaken aanteduiden; kan vooral met de volgende plaatſen bewezen worden. *Maerlant Sp. Hiſtor. III. 2. 16.*

*****

En

*En hi docht hem nutte wesen
Beede in dichtene en in lesen,
In scrivene en in hogen rade.*

III. 3. 23.
*Dus es Alexis ginder bleven
In een sonderline scaerp leven,
Beede in vasten en in waken
In bedingen, in goeden saken.*

III. 4. 38.
*Dies sal algader met mi lisen,
Beede Egypten en Surien,
Ethyopen en Endi,
Parthen en tlant van Perfi.*

IV. 2. 75.
*Beede levende en dode,
Clerke, leeke, stoute, blodé,
Ene borch oec, die hi helt,
Iegen den Keyser met geweld
Hiet hi den sinen upgeven
Der Keysercrone.*

Even zoo ook by de oude Hoogduitschers. *Brunsw. Rijk. Cap. VIII. vs. 42.*
*— der Denen herschaff
Twank vil waldigliche,
Beide Dudeschelant unde Frankricke
Unde alle de öme waren beseten.*

Strickerus *Rhythm. Cap. VII. Sect. 10.*
*Er sprach: wo sint nu baide
Frent, man und mäge.
Dezelfde. Cap. III. in het begin.
Baide man, chint und weip
Verlurn da irn Leip.*

H. v. Veldecken *die Eneidt. vs. 547. (Saml. Deurf. Gedicht. I. B.)*
*Beide burg und land,
Dar zu schaz und gewant
Daz stat zu sine gebote.*

*****

vs.

vs. 4967.

*Do wil ich dir helfen zu
Mit synne und mit rate
Beide yru unde spate
Und tac und nacht,
Also ich kan unde mach.*

Fl. en Bl. vs. 5403. (Saml. Deut. Ged. II. B.)

*Ich wil gnedicliche
Beide liep und leit,
Kumer und arbeit
Durch uwern willen liden.*

vs. 7680.

*Beide lute und lant
Darzu silber und golt.*

G. v. Strazburg *Triftran.* vs. 8904. (aldaar.)

*Er furte mit im anden Kamp
Beide rouch unde tamph
Und anderè sture.*

3. Dat de woorden *vader* en *broeder* by onze oudste Schryvers in den tweeden naamval van het enkelvoudig getal onverbogen gebruikt werden, weten allen, welke met hunne schriften bekend zijn, en daarenboven is dit overtuigend bewezen door *Huydec.* breeder aanteek. op *Stoke I. B.* vs. 139. By de voorbeelden, aldaar bygebracht, lust het my nog de volgenden te voegen. *Maerlant Rijmb.* HS. A. f. 39. d.

*Of wi sellen dy allegader
Verbornen ende thuus dyns Vader.*

f. 41. d.

Hi sprac dat gheslachte diins vader.

f. 54. a.

*Salomon sat mogentlike
Ins vader troen ende in siin rike.*

f. 70. a.

*Die afgode, die siins vader raet
Brac, die maecti weder al.*

f. 88. c.

*Arfarius wert here groot
Ne siins vader, Cuhus doat.*

f. 96. c.

Aen hem quam al siins vader hare.

f. 99. d. *siins vader*, en f. 100. c. *om svader leyen*. Ik zoude nog vele voorbeelden uit dit zelfde HS., dat alle teekenen van oudheid draagt, en in taal en spelling zeer nauwkeurig is, kunnen bybrengen; doch het zal van meerder gewicht zijn optemerken, dat in mijn HS. van dat zelfde werk, door my geteekend B. (*), op alle de boven aangehaalde plaatsen niet, gelijk *Maerlant* zekerlijk

(*) Mijn HS. van den Rijmbybel, hier geteekend A., is het zelfde afschrift, het welk in de aantekeningen op *Maerlants Sp. Histor.* wordt aangehaald, en waar van ik in myne voorrede, voor dat werk bl. 38. gewag maakte, terwijl het HS. B., na dien tijd, met eenige anderen by my ten geschenke ontvangen, en dus thands mede onder my berustende, breeder omschreven wordt by *LE LONG Boekz. der N. B.* bl. 213. Dat dit HS., gelijk op de aangehaalde plaats is aangeteekend, in den jare 1453. door eenen Monik geschreven is, blijkt uit het zelve f. 197. b. daar de afschryver achter het gewoon slot van den Rijmbybel, nog eenige regels van zijn eigen maakfel voegende, dus aanvangt:

*Dit boec was volscreven,
Doen men screef xiiiiic., soe wi lesen
En liii., dats waer,
In Iunio den leesten dach daer.*

*En het heeft gestreven, dats waer,
Een scemel gefelle, hoerter naer,
En es geheten Lodewijc,
Die men heet seldenrijc.*

Dit *seldenrijc* moet men denklijk niet houden voor den naam van dezen afschryver; maar veeleer voor eene zinspeling op zynen en zyuer medestanderen armoedigen staat. Van de verdere omschryving van ons HS., by *Le Long* geboekt, dat namelijk het zelve op den 6. Maart 1622. door *Peeter Oris* te Antwerpen zoude verbonden zijn, blijkt uit het HS. thands niets meer. Dan daar het echter uit de eigen woorden van den afschryver zelve, boven bygebragt, zeker is, dat ons HS. het zelfde is, het welk door *Le Long* op de aangehaalde plaats wordt omschreven, zoo komt my waarschijnlijk voor, daar ik reden hebbe te gelooven, dat dit afschrift van den Rijmbybel voorheen met myne afschriften van *Maerlants Nat. Bloeme*, en de *Zamenspraak* tusschen *Jacob* en *Martijn*, als mede van den *Leeken Spiegel* en de *Doctrinale*, in eenen band of bundel zaamgevoegd waren, dat deze aantekening, denklijk door *Oris*, op een der schutbladen, voor den Rijmbybel, geschreven, (deze was in dien band voor aan geplaatst.) zal verloren geraakt zijn, wanneer de opgemelde HSS. van elkanderen zijn afgescheiden, gelijk naderhand door *Boscheiden* zelve is geschied, want in de naamlijst zyner boeken bl. 42. en 44. worden deze zelfde HSS., uitgenomen de *Zamenspraak* tusschen *Jacob* en *Martijn* en de *Doctrinale*, welke nog te zamen zijn ingebonden, reeds van elkanderen afgescheiden gevonden. Deze afcheiding moet echter nog geene plaats gehad hebben, ten tyde, dat *Boscheiden*, op verzoek van *Le Long*, den korten inhoud van zynen Rijmbybel aan denzelven opgaf. De brief, tot dat einde aan *Le Long* gezonden, van welken nog een afschrift by mijn HS. B. bewaard wordt, duidt het tegendeel daar van aan, als wordende daar by niet alleen van deze byzonderheid melding gemaakt; maar zelf alle de hier boven genoemde HSS. opgegeven, welke opgave waarschijnlijk door *Boscheiden* alleen geschied is, uit oorzaak, dat de band of bundel, waar in het afschrift van zynen Rijmbybel gevonden werd, ook nog de andere voorgemelde HSS. bevatte, en dat hy dus aan *Le Long* eene nauwkenrige beschryving van den geheelen inhoud van dien bundel geven wilde; schoon *Le Long* echter hier van geen gebruik gemaakt, of dien aangaande zynen lezer niets medegedeeld heeft.

lijk geschreven heeft, *vader*; maar *vaders* gelezen wordt, onverschillig of dit woord in, of buiten het rijm gebruikt zy; waaruit wy kunnen afnemen, dat althands in het midden der vijftiende eeuw, zijnde het HS. B. in den jare 1453. vervaardigd, deze oude taaleigenschap niet meer in acht genomen is; en dat de affchryver het toen aangenomen gebruik gevolgd heeft (*). Dat echter, tot voor het midden dier eeuw, deze schrijfwyze nog niet geheel in onbruik was, blijkt uit mijn HS. van het N. T. 1431. Joh. X. 29. *Ende niemant en macht gripen wt mijns vader hant.* XIV. 2. *In mijns vader huus sijn veel woninghe;* waar voor *vaders* in mijn HS. der vier Evangelisten, geschreven 1472. Nog in het eerstgemeld HS. Hand. VII. 20. *Deze wort in sijns vader huus drie maenden ghevoet*, even zoo als in een ander HS. van de Handel. der Apost., mede onder my berustende, en geschreven in 1399., op deze plaats ook gelezen wordt: *in sijns vader huus.* Het zoude overbodig zijn, hier eenige voorbeelden uit mijn HS. van *Maerlants* Rijmkronijk bytebrengen, daar er in het uitgegeven gedeelte van dat werk reeds eenige te vinden zijn, als onder anderen I. 1. 47. I. 7. 40. en 44; ik ga daarom deze allen met stilzwygen voorby, zoo wel als die, welke in de Rijmkronijk van *Melis Stoke* gevonden worden, en voege hier liever eenige plaatfen in, uit andere werken van onzen *Maerlant*, en wel eerst uit *der Nat. Bl.* HS. f. 26. b.

*Dit wreede dier, dit espentijn
Dinke mi en bedieden sijn
Van den Gods zone, die sonder beghin
Was en es in des vader sin.*

f. 93. d.

*Mar ghelijc als in eersten stonden
Omme ons vader Adams sonden
Alle hertsche creaturen
Ontreint waren bi naturen,
So verloren die erste steene
Hare cracht vele int ghemeene.*

Zoo ook by den zelfden, *Geestlijk Gedicht* (†). HS. f. 9. a.

Help

(*) Deze oude taaleigenschap was echter niet zoo verre in vergetelheid geraakt, dat daar van in het zelve HS. niet nog eenig spoor zoude te vinden zijn; de volgende woorden bewyzen het tegendeel. HS. B. f. 153. a.

*— te doepene inden name des vader
En sjoens en sjeilechs geeft algader.*

(†) Dit zeer zeldzaam stuk, waar van ik een oud afschrift op parkement in 8vo. bezitte, als mede ten oud afschrift van het dichtstuk van *Maerlants* zamenpraak tuschen *Jacob* en *Martijn*, mede

Helpt mi ini rike uwes vader.

f. 33. b.

In dat rike ws vader —

By den Dichter van den *Leeken Spiegel*. HS. f. 22. a.

*Maer hy versoenet algader
Jeghen die moghentheit sijns vader.*

f. 45. a.

*God zal hem gheven algader
Den stoel Davidts sijns vader.*

f. 71. c.

*Ende doept inden name svader
Tsoens, tshelichs gheest tegader.*

Bedieden der Misse. HS. f. 6. d.

Tote sijns vader rechterhand

f. 9. b.

*Eñ best mijns vader rike,
Dat u berdit es vriendelike.*

Buiten de plaatsen, door *Huydecoper* uit de *Doctrinale* aangehaald, vinde ik ons woord *vader* nog in den tweeden naamval onverbogen gebruikt in het zelfde HS.

f. 8. c.

*Moechdi teensn vrient ghewinnen
Hem, die uwes Vader vrient was,
Seker soe radic u das,
Datghi hem wilt betrouwen.
Bat dan eenghen nuwen.*

Voor *vader* wordt in mijn HS. (*) van dit werk gelezen *vaders*. Velthem *Sp. Hist.* I. 7. vs. 74.

Eñ

mede onder my berustende, hebben my doen zien, dat de zoogenaamde Bündel of Verzameling van *verscheiden Gedichten van Maerlant*, van welken wy verslag gegeven hebben in de voorr. voor *Maerl. Sp. Hist.* bl. 48. en volgg., voor zeer onnauwkeurig moet gehouden worden, en dat daar in zeer vele lappen van den eenen of anderen broddelaar zijn ingevoegd. Het welk ik, daar dit thands hier te ver zoude uitloopen, nader hope aan te toonen.

(*) Ik bezitte thands van dit werk ook een zeer oud en schoon handschrift, dat met het afschrift, voorheen by *Huydecoper* gebruikt, uitgenomen eenig verschil in de spelling, overeenkomt; mijn afschift was voorheen het eigendom van *Abt. van Boscheiden*, en wordt in de naamlijst zijner boeken bl. 44. N. 952. vermeld. In de voorr. voor *Maerlants Sp. Hist.* bl. 52. van dit Dichtstuk

*Eñ daer na saen althant
Cusfen s̄ des vader hant.*

I. 39. vs. 9.

*Want hi die naeste wilde wesen
Vans vader halven doe ter tijt.*

III. 43. vs. 54.

Van mijns vader halven —

IV. 69. vs. 55.

— sijns vader mage —

Zoo wordt op alle deze plaatsen in het eigen HS. van dit werk, door den uitgever gebruikt, gelezen, gelijk my, by eene nauwkeurige vergelyking van het zelve tegen de uitgave, gebleken is. Hier vinden wy derhalven wederom een overtuigend bewijs van de onbedrevenheid van *Le Long*; hoe door hem de taal van *Velthem* bedorven is, en dat de uitgave van deze Rijkskronijk te recht voor zeer onnauwkeurig moet gehouden worden, dewijl op alle de bygebrachte plaatsen in de uitgave, niet, gelijk het HS. heeft, *vader*; maar, gelijk dezelve door des uitgevers onkunde bedorven zijn, *vaders* gelezen wordt. *Huydecoper* schrijft in zyne bovengemelde aantekening op *Stoke*, dat het minder bekend is, dat men, gelijk *des vader*, zoo ook van ouds zeide *des broeder*: hy brengt hier van eenige weinige voorbeelden by, welke ik met de volgenden kan vermeerderen. *Maerlant Rijmb.* HS. A. f. 9. a.

Abram nam Loths sijns broeder kint.

f. 80.

stuk gewagende, teekende ik aldaar aan, dat het niet onwaarschijnlijk was, dat *Maerlant* ook voor dichter van de *Doctrinale* moest gehouden worden. Dan, dit alles nader overwezende, en als nu het slot van dit werk, zoo in de beide HSS. van welke ik in de gemelde voorrede gewage, en in dat, hetwelk wel eer by *Huydecoper* is gebruikt, als in het afschrift, thands onder my berustende, volkomen overeenstemmend vindende, gebove ik liever, dat dit slot niet, gelijk ik op gezag van een der HSS. van Mr. *J. Visser* meende, door eenen der afschryvers hier bygevoegd is, maar dat het integendeel voor het werk van den dichter zelven gehouden moet worden; en dat by gevolg dit stuk niet uit de pen van *Maerlant* gekomen is. Het is waar, dat in denzelfden band, waar in mijn HS. van de *Doctrinale* vervat is, ook gevonden wordt, en wel door dezelfde hand geschreven, *Maerlants* zamenpraak tuschen *Jacob* en *Martijn*, en dat in de aangehaalde naamlijst der boeken van *Boscheiden*, beide die stukken, als waarschijnlijk door *Maerlant* gedicht, worden opgegeven. Doch in het werk zelve is hier van geen spoor te vinden, derhalven doet dit niets af; maar daarenboven nog is ons HS. van den *Leeken Spiegel* al mede door den zelfden affchryver vervaardigd, en was voorheen met de bovengemelde stukken in eenen bundel zaamgebonden, en echter is het zeker, dat *Maerlant* geen dichter van den *Leeken Spiegel* geweest is.

f. 80. b.

*Maer doe die vader quam int rike**Leide hi sinen sone doer das
Inden kerker tot s'broeder doot.*

f. 87. a.

*Eens broeder dochter hadde hi,
Die Hester hiet. —*

f. 94. c.

Dus wraken si des broeder doot.

f. 96. a.

In siins broeder tiit —

en f. 97. d.

*— — die eerde was root
Nochtoe van siins broeder doot.*

Voor *broeder* wordt op alle de aangehaalde plaatsen in mijn HS. B. *broeders* gelezen. Velthem *Sp. Histor.* I. 5. vs. 16.

Eñ na die doet des broeder sijn.

L. 7. vs. 2.

*Saphadijn die dede ontliven
Sijns broeder kinder.*

III. 9. vs. 29.

*Die grave van Lusfelborch oec na das
Soude gerne wreken sijns broeder doot.*

Zoo wordt in het HS. gelezen, doch alle deze plaatsen zijn door *Le Long* in de uitgave wederom bedorven. N. T. HS. 1431. Marc. VI. vs. 17. *Die selve Herodes sende ende vinc Johannem eñ banten inden kerker om Herodias sijns broeder wijf Philippi.* vs. 18. *Het en is di niet gheoorloft dijns broeder wijf te hebben.* Luc. VI. vs. 41. *Wat siestu een stubbekijn in dijns broeder oghe, ende een balke in dinen oghe en merkestu niet.* Voeg by dit alles de aantekening van v. LELYVELD op *Huydec. Pr.* II. D. bl. 194. en volg. en de voorbeelden door hem aldaar bygebracht.

Deze byzondere buiging der woorden *vader* en *broeder* in den tweeden naamval, was ook van ouds by de Hoogduitschers in gebruik, en in de aantekening van *Huydecoper*, van welke wy boven reeds gewag gemaakt hebben, zijn er eenige voorbeelden van te vinden, by welke wy de volgenden nog voegen zullen, daar immers, gelijk *van Lelyveld*, op de aangehaalde plaatse, te recht aanmerkt,

in

in eene byzonderheid als deze de veelheid van voorbeelden nut doet. H. v. Veldecken *die Eneidt* vs. 6139. (Saml. Deutf. Gedicht. I. B.)

*Ich wil den lieben syn mein
Mit vch senden hynnen
Durch uwers vater mynnen.*

vs. 6328.

Her trofste seynes vater man.
man hier voor *mannen*, even gelijk ook onze ouden gewoon waren te schryven.
Zie vs. 7957.

*Sere begunde her in clagen
Eher in sante dannen
Mit seynes vater mannen.*

vs. 7841.

*Do brachte man in dar zu getragen
Toten vber das velt
In seynes vater gezelt.*

vs. 12831.

*Das ich wart dynes vater weip
Das quam von unheyle
Das ich ime wart zu teyle.*

Avent. von der Klage. vs. 2989.

*In allen minen ziten
Mins vater boten riten.*

Der arme Heinrich. vs. 469.

Do su zuo irs vatter fuezen lag.

Flor. und Blantf. vs. 641. (Saml. II. B.)

*Do begunde Flore suoehen
Gnade fines vatter.*

G. von Strazburg *Tristan*. vs. 5184.

— *fines vater lant.*

W. von Gravenberg in *Gwigalois*. HS. f. 31. b.

Nach fines vater lere.

f. 60. a.

Vor mines vater huse.

*****

Samml.

Sammk. von Minnes. II. Th. f. 131. a.

Des vater swert und ouch des suns.

Zoo ook in de proeve dezer Gedichten. *Prob. der alt Schwab. Poesie.* f. 156

Under begrife des vatter spor.

Schoon hier in de uitgave der Verzameling van deze Minnezingers H. Th. f. 64. b. waarschijnlijk door vergissing van den afschryver of letterzetter, *vatters* gelezen wordt.

Dieser. Bucher des alt. Testam. uitgeg. door G. Schutze, I. Th. f. 32.

*Er begunde foichten fere
Sines fater ynde der hude hafi.*

Hier van vinde ik ook voorbeelden in de Brunsw. Rijkk. (by LEIBNITZ *Scriptor. Brunsv.* Tom. III.) voor zoo verre dezelve nauwkeurig schijnt uitgegeven te zijn, dewijl my aldaar zoo in de uitgave naar het Wolfenbuttelsche HS. als in die van *Glober*, hier omtrent eenige afwykingen zijn voorgekomen. Cap. 12. vs. 41. (uitg. van *Glober*.)

— — — *und theyle*

Mit jme feins vatter reiche.

Wolf. HS. *finer vadern riche.* Cap. 14. vs. 71. (uitg. van *Glob.*)

— — — *bey feines vatter leibe.*

Wolf. HS. *finer vaders libe.* Cap. 23. vs. 53. (in het Wolf. HS.)

Sedder finer vader tiden.

En zoo ook in de uitg. van *Glober*. Nog eens volgens het gemeld HS. Cap. 60. vs. 39.

Bi finer vader lyve.

Waar voor in de uitg. van *Glober*:

Bey feines vatters leibe.

Stat. Bremensia a. 1303. (uitgeg. door *Oetrichs.*) art. 2. p. 18. *uppe dhes vader unde ther moder eyth.* Art. 58. p. 99. *van finer vader ofte van finer moder weghene.* En zoo ook *Stat.* 1428. C. 16. p. 351. en *Stat.* 1433. Cap. 24. p. 460.

Even gelijk wy gezien hebben, dat de oude Hoogduitschers het woord *vader* in den tweeden naamval onverbogen gebruikt hebben, zoo vindt men by hen ook voorbeelden van het woord *broeder.* *W. v. Eschilbach Parciy.* vs. 10397.

Me.

Meliansz ist sins broeder sun.

vs. 22553.

*Ern holte sins bruoder swert,
Daz stiez er dem degen wert
Wider in di sceiden.*

vs. 23103.

*Der heiden was von herzen vro,
Daz sins bruoder pris also
Stuont, daz sin hant erstreit
So manege hohe werdecheit.*

4. Zeer gemeenzaam was het by onze oude Dichters, om de voornaamwoorden *ky* en *zy* by het werkwoord te plaatsen, en de eigen namen, of de zelfstandige naamwoorden, dikwils eerst in het begin van het volgende vaars in te voegen. Zie HUYD. op *Stoke Breed. aantek.* op het I. B. vs. 455. daar de Dichter schreef:

*Hi den Grave dit goet gaf
Lodewich.*

Maerlant *Nat. Bl.* HS. f. 72. c.

*Daar toe dedi [d. i. dede hy] bringhen doen
Van varren lande Salomoen
Marberstene yt enen eilande.*

Rijmb. f. 147. c.

*Na dien winter ghereedde hi die vaert
Vaspasfaen te komen waert.*

f. 150. c.

*Dit dede hi in sijn achtende iaer
Doude Herodes, weet voer waer.*

Leecken Sp. HS. (*) f. 87. d.

Doen werdt hy onthooft die heere.

J. v.

(*) Onder de meer zeldzame werken, van welke ik zoo in deze Voorrede zelve, als in myne byvoegfels in de aantekeningen op het werk gebruik gemaakt hebbe, verdient voornamelijk geteld te worden *der Leecken Spiegel*, van welk werk een oud afschrift onder my berust. Het komt my niet ongeschikt voor, van dit oud en zeer zeldzaam stuk hier eenig nader verslag te geven. Dit werk, genoemd DER LEECKEN SPIEGEL, geloof ik, dat aan zeer weinigen verder dan alleen by naam bekend zal zijn. Er is althands, voor zoo veel ik wete, van hetzelfde by

J. v. Heelu *Slag van Woer.* HS. bl. 228.

*Want die wile dat die strijt duerde,
Ende yeman iegen hen ruerde,
Weder swert ofte knijf,
Dien benamen si sijn lijf
Die Brabantere; want sine wouden
Niemanne op ghevaen houden.*

Dat

niemand onzer taalkenners eenig gebruik gemaakt, veel min eenig verslag van dit boek gegeven. Ja zelf was het in die boekeryen, in welke de beroemdste verzamelingen van oude nederduitse Handschriften gevonden zijn, niet voorhanden. Volgens Sanderus *Biblioth. Belg. Manus.* Part. I. p. 285. berustte er een afschrift van dit stuk in de boekery van Joan. Gislerus, aldaar dus omschreven: *Den Leken Spiegel Rythmis Teutonicis antiqua nota, Auctoris anonymi, in folio, in Membrana.* Le Long heeft van dit werk slechts een zeer onvolledig afschrift, en waarschijnlijk alleen een zeer klein gedeelte bezeten, en wel zonder dat hy zelf wist, tot welk werk zijn *Fragment* behoordde, gelijk blijkt uit de *Boekz. der N. B.* bl. 158. noemende het aldaar zeker *Francijn geschrift, onder zich berustende.* Hy bracht op de aangehaalde plaats dit zoo genoemd *Francijn* geschrift by, om daar uit te bewyzen, welk eene algemeene achting onze oude dichter *Jacob van Maerlant* zich reeds, ten zynen tyde, (gelijk hy schrijft) verworven had, zoo dat hy op dien tijd de Vader der Duitse Dichters genoemd werd. Door deze onnatuurigheid van *Le Long* misleid, (het stuk zelve, door hem bygebracht, toen niet konnende inzien) beging ik in myne voorrede voor *Maerlants Spieg. Histor.* bl. 37. ook dezen misflag, om op gezag van de aldaar aangehaalde woorden te beweren, dat *Maerlant* reeds ten zynen tyde met den grootsten eernaam van Vader der Duitse Dichters pronken mocht, vertrouwend, dat *Le Long* dit niet zoude hebben te boek gesteld, bevorens dat aan hem behoorlijk gebleken ware, in welken tijd het werk, waarvan hy hier gebruik maakte, was opgesteld. Dan, toen ik den *Leeken Spiegel* las, en er de beide door *Le Long* aangehaalde plaatsen in ontdekte, als de eerste in mijn HS. f. 140. a., de andere f. 141. b., komende met het *Fragment*, by *Le Long* gebruikt, uitgenomen eenig verschil in de spellinge, volmaakt overeen, en daar by in acht nam, dat dit werk eerst in den jare 1330. volind. werd, en *Maerlant* reeds in 1300. overleden was, bleek ook terstond de misflag door *Le Long*, en door my, op zynen voorgang, begaan, als zijnde dus dit werk eerst dertig jaren na de dood van onze *Maerlant* geschreven. Het boven gemeld en door *Le Long* genoemd zeker *Francijn* geschrift, is waarschijnlijk het eigen stuk, dat in de naamlijst zynere boeken: *Lib. MSS. in folio N. 33.* voorkomt, en aldaar omschreven wordt: *Een gedeelte van een werk, behelzende deugd en zedelesse;* welke omschryving juist mijn gevoelen bevestigt, dat namelijk dit *Fragment* slechts een gering gedeelte van het werk bevat, en wel waarschijnlijk (zoo als straks nader blyken zal) alleen van het III. Boek van dit stuk. Het werk is verdeeld in IV. Boeken; het I^{ste}, houdende 48. Hoofdstukken, bevat eene korte geschiedenis van het meest opmerkingswaardige, zoo ten opzichte van zaken als personen, van de schepping der wereld af, tot op de geboorte van Maria. Het II^{de} Boek, verdeeld in 59. Hoofdstukken, behelst voornamelijk de geboorte, het leven, lyden en sterfen van Christus, het begin van het Christendom, een kort geschiedverhaal der Pauzen tot op Karel den grooten, en eindelijk eene verklaring van alle kerkgebruiken, geloofsartikulen, gebeden enz. In het III^{de} Boek, bevattende 29. Hoofdstukken, vindt men alleen deugd en zedelesse, en een voorschrift van plichten, hoe men zich in alle standen, tyden en gelegenheden, zoo ten opzichte van het Opperwezen, van zyne medemenschen, als omtrent zich zelve te gedragen hebbe (uit dit gedeelte van het werk zal het *Fragment*, door *Le Long* bezeten, voornamelijk bestaan hebben.) Het IV^{de} Boek eindelijk, verdeeld in 12. Hoofdstukken, behelst een verhaal van de verwoesting van Jeruzalem, van den ondergang der Joden, hoe de wereld een einde nemen zal, en van den oordeelsdag. Dit van de verdeling van het werk vooraf gezegd hebbende, zal ik den lezer met eenige byzonderheden, zoo wel den dichter, als het werk zelve betreffende, nader trachten bekend te ma-

ma-

Dat ook deze wyze van schryven oulings in het Hoogduitsch plaats greep, is, schoon slegts met een enkel voorbeeld, aangetoond door *Huydec.* op de boven aangehaalde plaats, by welke ik nog de volgende voege: Strickerus *Rhythm.* Cap. X. Sect. 2.

*Nu was er chomen uber mer
Der groffe Chunich [von] Persya.*

Cap.

maken. Wat dan den dichter van dit stuk betreft; het is zeker te bejammeren, dat wy zynen naam niet kunnen ontdekken, daar hy alleen op het slot van zijn werk f. 159. c. zynen doopnaam vermeldt:

*Heere! desen bouc en dit werc
Soe gheeft u Jan, v arme clerck:*

Uit deze woorden zien wy echter dat de Dichter tot den geestelyken stand behoorde, en even dit geeft te meer reden van beklag, dat wy omtrent dezen man geene nadere bescheiden hebben; daar wy hem zeer zeker onder die zeldzame wezens van zynen tijd stellen mogen, welke zich boven het bygeloof dier eeuwe, en de diep ingewortelde vooroordeelen zyner tijdgenooten verheffen, en tegen eene domme en dweepzieke geestlykheid dorst aankanten, immers zich althands verledigen wilde, om den zoogenoemden leek eenig boek in handen te geven, hetwelk hem ter verkryging van eenige nuttige kundigheden strekken mochte, en te gelijk de beminlijkheid der deugd voorsteide, zoo wel als het aan de andere zyde de ondeugd leerde verachten; en dit alles in eener tijd, dat het nog voor groven misdaad gerekend werd, het volk in een enig vak van wetenschappen voor te lichten. Om van des Dichters zuiver belangloos, en dus pryzenswaardig, oogmerk, in het ondernemen van dezen arbeid, een duidelyk bewijs te geven, zal ik de eigen woorden, waarmede hy zijn werk aanvangt, en die der plaats, welke zy bestaan, niet onwaardig zija, hier invoegen. f. 1. a.

*Omdat ic niet en wille leyden
In onnutter ledicheyden
Den tijt, die mi gheeft onze Heere,
Die ghelooft zy emmermeere,
Soe heb ic dit werck begonnen.
Onse Heere moet mi des ionnen,
Dat ict. alzoec volbringhe,
Datter in sonderlinghe
Ligghe zijn eere en zijn loff,
Ende dat sy alle daer off
Te betre moeten wesen,
Die dit horen zeken ende lesen;
Want om ghemeen orbare zoe
Leydic dit werck ierst soe;
En dat ic gheerne saghe, dat
Tot van mi bleve, des te bat
Dleecke volc hadde na mine doot.
Clercken en hebbens gheene noot,
Dat zijt lesen groot of smal;
Want zy connent baten al;
En want dleecke volc es oic die sake,
Daeromme ic dit boucxken make;
Soe sal dit boucxken sijn wel
Ghenacmt die lecke spiegel.*

***** 3

It

Cap. X. Sect. 21.

*Nu erpaist er nider an das gras
Der Chaifer.*

Brunsw. Rijmk. Cap. 43. vs. 24.

*In sinen lande karde he vort
Mit siner togentliken schar
De edele Forste klar
Tegen Dalheim de seße.*

H. v.

*Ik hope, dat sy daer by
Bidden zelen over my,
En seggen in eeneghe sonden,
God vergheve hem sine jonden,
Die met sinen arbeide
Dit werck ierst toe leide.
Den nyders bid ic dat zy
Tonrechte niet begripen mi,
Die altoes gapen ende kyken
Hoe dat sy moghen begripen,
Dat die dichteren brengen voers,
Die selve nochtan een woort
Niet en weten daer aff,
Niet te meer dan een kaff.
Maer dat es omme niet ghelesen,
Begripers moeten altoes wesen.
Maer ic laet te sachter byden,
Dat my die nyders benyden,
Om dat mi haers selfs nijt wreect
Over hem, daer hy binnen steect,
Daer smaken zy haers selfs venijn,
Hoe mocht ic sachter gewroken sijn.*

De schryver doormengt zijn geheel werk met een groot aantal verstandige en zeer vrymoedige zoo staat- als zedekundige lessen. Om een staal by te brengen van des dichters goed oordeel, en dat hy zich boven de vooroordeelen en dweepzieke gevoelens van zynen tijd dorst en konde verheffen, merk ik alleen op, dat hy, schoon geestlijk persoon zijnde, en echter den huwelyken staat, als der maatschappije nuttig, byzonder aanpryzende, en zich tegen het kloosterleven verzettende, doch wel voorziende, dat dit zijn geschrijf veel opziens baren zoude, daar op deze zeer overtuigende drangrede, tot staving van zijn gevoelen, volgen laat, f. 19. b.

*Ik weet wel te voren,
Dat selen hebben toren
Liede van gheestelike habyte,
Dat ic des huwelycs ryte
Soe seere sette voert,
En sellen begripen mine woort,
Die nochtan en soude wesen,
Wat cleden, drincken of asen.*

En

H. v. Veldecken *die Eneidt.* vs. 224.

*Da daz Eneas sach,
Das sich das mer sichte
Sin houbit her aufrichte
Der lobemere wigant.*

vs 3256.

*In die phorten sie do giengen
Eneas unde Sibille.*

Ge-

*En wonnen sijt hē niet te voren
Die ghene, die te huwelike horen.
Off alle volck worde Jacopine,
Minderbroeders en Augustine,
Saertrouwers (*) en Clusenaren,
Wie soude dan vrant aaren,
Coren winnen en ander vruchte,
En of die coopman niet en cochte
Alrehande goet d' ment wint,
En voeret daer mens niet en vint,
Wat souden dese eten dan,
Off wat soudon sy draghen an?
Sy moesten die cloostoren laten saen,
En ackeren ende roden gaen,
En winnen met haren zwote,
Dat sy cleeden souden en eten,
Gelijc sy doen daghelijc,
Die siten in den huwelijc,
Diet al winnen met arbeide groot
Dies die werelt hevet noot.
Dit sijn al redenen waer bē
Huwelic te prisene sijn
Boven allen levene, dat ic weet,
Want die werelt d' by steet
Naest Gode, diet al besiet.*

Het is derhalven geen wonder, dat dees Dichter wel bekend was met de werken van *Jacob van Maerlant*, en dat hy voornamelijk, als met denzelven overtuigd van de noodzaaklijkheid om het volk voor te lichten en te onderwyzen, zynen Rijnbybel, met dat zelfde voornemen zaamgesteld, hoogschatte, zoo dat hy van de Evangelisten, als geschiedschryvers van het leven van Christus gewagende, dit alles met stilzwygen voorbygaat, alleen om dat *Maerlant* reeds voor hem dit den volke te boek gesteld had: f. 63. d.

*Nu was xpus te waren
Comen tfinen xii. iaren,
Daer die Ewangelisten,
Die de wairheit best wijzen,*

Daer

(*) V. D. SCHURER Duth. Santrose, Coethuse.

Gelijk ik boven aanmerkte, en zoo als de bygebrachte voorbeelden bevestigen, plaatsten de oude Dichters de voornaamwoorden *hy* en *zy* by het werkwoord, en de eigen namen dikwils eerst in het volgend vaars; doch ik vinde, zoo wel by de oude Hoog- als Nederduitfche Dichters, ook vooraf den eigen naam geplaatst, en in het volgend vaars het voornaamwoord by het werkwoord. J. v. Heelu bl. 43.

*Her Karle, die coninc
Van Cicilian, hi ontfinc
Ieghen Pirse van Arragoen
Enen camp.*

Stric-

*Op beghinnen te scriven,
Der weerliker leven te hant,
En der welker leven van Meerlant
Jacob, wel transformeerde,
En den leeken volke leerde
Uten boucke, als ic versta,
Datmen heet scolastica;
Daer hijt sette in Dutscher tale,
Herde scone ende wale,
Daer sijn vindic xpus leven
In dietsche herde wel bescreven,
Dair ommé wil ic die saken,
Die Jacob maecte, niet hermaken;
Want hy es thoofst, wildijt weten,
Van allen dietschen poeten.*

Daar genoegzaam alle de werken, welke in de XIII. en XIV. eeuw in onze tale te voorschijn kwamen, uit het Latijn, en eenige uit het Walsch vertaald waren, mag men dit stuk ten dien opzichte te recht als zeldzaam aanmerken, daar hetzelfde geene vertaling; maar oorspronkelijk in het Nederduitsch geschreven is: f. a. b.

*Dat ic dese dingen nemen can
Uut mi selve versta nyeman;
Maer ic hebbe gesochts voirwair
Uten boucken hier ende daer,
Die de wyse wilen screven
Op dit grancke menschelic leven.*

Dit komt my voor verder hier uit te kunnen worden opgemaakt, dat de dichter althands eenen geruimen tijd met het zamenstellen van dit werk doorgebracht, en zeker ruim vier jaren daar aan besteed heeft; in het J. B. c. 36. schrijft de dichter:

— *van Godevaert sijn leden
Tote dat ic te deser stede
Dichte dese selve lesse
Twee hondert iaer xx. en sesse
Al t Aantwerpen in die stadt,
Over waer zag ic v dat.*

De dichter zegt, dat tot op het tijdstip, dat hy dit gedeelte van zijn werk schreef, na het overlyden van *Godevaert*, te weten, *van Boelyoen*, gelijk uit het voorafgaande blijkt, twee hondert en

zcs

Strickerus *Rhyth.* Cap. X. Sect. 2. *Gottfrid, ein degen lobesam,
Des Chaisers banir er do nam.*

Dezelfde. Cap. X. Sect. 9.

*Premunda div Chunigein
Czu seinen fuesfen si sich bot.*

5. Het

zes en twintig jaren verlopen waren; dees *Godevaard* stierf in den jare 1100., en de Dichter schreef dit derhalven in 1326. Doch in het slot van het werk vindt men, dat hetzelfde eerst in 1330., en dus vier jaren daar na, ten einde gebracht is. f. 159. b.

*Nu es dit werc ghehendt
Daer ghy viere boucken inne venaf.*

*Desen bouc was volmaect al
Doen scarnacioen was int getal
Dertien hondert en xxx. mede
Al t Antwerpen in die stede;
Rechte op ten seften dach,
Die in ougstaenst ghelach.*

Mischien is dit werk wel opgesteld ten verzoeke van zekeren *Rogier van Leefdaat*, ten minste de dichter gewaagt van denzelve in de inleiding voor het werk, hopende, dat het dezen byzonder welgevallig zijn mochte. f. 1. b.

*ic hope het sal ghenougen wale
Minen Heere van Levedale,
Mijn Heer Rogiere en mijnre Vrouwen,
Die goet dinc gheerne stouwen,
En in scrifture hebben jolijt,
Zy zelen daer in den tijt
Nuttelic corten ende mit eeren,
Want het es algader leeren,
Dat in brinct zalichede,
Der zielen ende den live mede.*

Het werk eindigt met eene opdracht van hetzelfde aan Jan den III., Hertog van Brabant, in deze woorden. f. 159. c.

*Edel Heere! machich en hoghe,
Lottrijcs, Brabant, Limborens Hertoge
Van Valkenborch daer soe meere
Van Hoefdein en van Breda Heere,
Wien God noch heeft ghegeven
Voetspoet in al sijn leven,
Ende sal oec al wven tijt,
Dies ghy hem seuldich te dancken zijt
Heere desen bouc en dit werc
Soe gheeft v lan, v arme clerc,
Uwer eotliker ghewelt nu
Onsanekeijk moet hy sijn u.*

Doen

5. Het voornaamwoord *hy* werd oulings in den vierden naamval aan het werkwoord gehecht, en alleen door byvoeging van de letter *m* uitgedrukt. Zoo schreef M. Stoke I. vs. 1146. *dedem* voor *dede hem*.

*Dies so stac hijñ uten lande
Eñ dedem ophessen die hande.*

Fabel. van Æsop. fab. 48.

*Dit verstont die vos reindert
Eñ maectem swolfs hole waert.*

En

*Doet hier af voir v lesen,
Als ghy ledich soudt wesen,
Ghine vint d' inne gheene dingen,
Ten sijn algader leeringhen.
Ende daer toe esser in mede
Hoeffschoeyt te lerne eñ wijsheide
Voer eñ achter, meer eñ mindere,
Doet oec lesen voer u Kindere,
Als zy soe verre sijn ghedegen,
Dat sy leerens moghen plegen,
Sy selens emmer plegen yet;
Want al datmer in ziet
Es al oerbare eñ bedrieff
Beide aen ziele ende an lijf.
God die gheve u, lieve Heere!
Langhe lijf, ghesonde eñ eere,
Goeden raet ende victorie
Eñ na dit lijf sine glorie.*

Bevorens echter van dit HS. aftecheiden, kan ik niet voorby om nog te doen opmerken, dat het zelve ook onder die Nederduitsche schriften behoort, in welke het onderscheid der spellinge omtrent het verdubbelen der *ee* en *oo* vry nauwkeurig in acht genomen is, en dat wy dus met dit Stuk ook vermeerderen kunnen de lijst dier Nederduitsche schriften, in welke deze verdubbeling gevonden wordt, en die ons door HINLOPEN en v. LELYVELD, achter *Huydecopers Pr.* III. D. zijn opgegeven. Buiten de voorbeelden, welke in de bovenstaande uittreksels uit dit werk hier van reeds voorkomen, strekken de volgenden tot verder bewijs: *alleene* f. 75. c. *Beede*, *ambo* f. 75. b. *beene* f. 83. b. c. *begeeren* f. 84. d. *beeten* f. 17. c. 48. a. *beteekenen* f. 103. d. 104. a. *Cleene* f. 85. a. *Cleeder* f. 55. b. *Doeren* f. 84. d. *Eene* f. 89. c. *eenich* f. 89. d. *ere* f. 72. b. *eeren* f. 83. d. *eeuwe* f. 105. d. *geheeten* f. 109. c. *gheene*, *nullus* f. 70. c. *gheneeren* f. 116. c. *ghemene* f. 34. a. *Heete* f. 72. b. *Heeten*, *nominare* f. 90. c. *Keeren* f. 88. b. *Leeden*, *leiden* f. 81. b. *leeken*, *laici* f. 61. a. *leeren* f. 82. a. *Litteeken* f. 32. c. *Meere*, *plus* f. 102. d. *oirdede* f. 83. a. *ombeeren*, *nalaten* f. 118. c. *Scheeren*, *spot* f. 112. b. *Scheeren*, *tondere* f. 87. a. *steen*, *lapides* f. 153. d. *steen*, *steenigen* f. 47. c. *Teeken*, *signum* f. 61. a. 77. a. 78. b. *Twee* f. 34. a. *Vreesse*, *simor* f. 114. a. *Vreesen*, *timere* f. 100. b. *verseeren* f. 116. c. *visenteeren* f. 123. b. *weeke*, *mollis* f. 136. a. *weene*, *dolor* f. 106. d. *weenen* f. 77. a. *weeren* f. 77. a. *weesen*, *orphani* f. 100. b. *zeere* f. 80. b. *zweeren* f. 71. c. Voorbeelden van de verdubbelde *oo* of *oe* zijn de volgenden: *Bocme* f. 56. b. *doode*, *mortui* f. 31. b. 92. c. *dooden*, *interficere* f. 99. a. *doeper* f. 74. c. *gheloeven* f. 57. b. 74. d. *groot* f. 33. b. 36. a. 55. b. 75. d. *hoepe*, *acervus* f. 61. a. 83. b. *hooren* f. 64. b. *hoenzen* f. 118. d. *Knoepen*, *modi* f. 103. d. *loepen* f. 7. c. 71. b. *loenen* f. 134. c. *van nood* f. 110. d. *onvroe* f. 31. a. *roede*, *ruber* f. 99. c. *roeven* f. 75. d. *Throone* f. 5. a. 6. b. *Tueghen* f. 57. a. *toenen* f. 118. d. *vercoepen* f. 148. c. *woenen* f. 74. b.

En zoo ook H. v. Veldecken *die Eneidt* vs. 13087.

*Do hielt der Koning Lahn
Eneam vor der sun seyn,
Wan her unmechtig was und alt;
Her gabime alle syne gewalt.*

6. Dat het zamenvoegen van eenige woorden onzen ouden Dichteren zeer gemeen was, weten allen, welke met derzelver schriften eenigzins bekend zijn; dat het voornaamwoord *hy*, in den vierden naamval, alleen door byvoeging van de letter *m* aan het werkwoord werd uitgedrukt, is ons zoo even gebleken, en dat hetzelfde voornaamwoord, in denzelfden naamval, ook oulings door byvoeging van de letter *n*, werd aangeduid, zal ik in deze aanmerking nader betoogen. Zoo schreef Maerlant *haelden* en *deden* voor *haelde hem* en *dede hem*. Rijmb. HS. A. f. 20. a.

*Men haelden yten Kerker zaen
Ende deden herde scone dwaen.*

Der Nat. Bl. HS. f. 5. c. *wapenden* d. i. *wapende hem*.

*Die mensche van meester wardichede
Nature ne wapenden niet so wel.*

Roman van Fetgut. HS. f. 24. a. *staken* d. i. *stak hem*.

Die witte ridder staken onsoets.

Melis Stoke VII. vs. 704.

*De Grave quam an die vaert
Anden zone, ende keerde
Met hem, en dankeden*

Zoo cok in het oud Hoogd. Walter von der Vogelweide (Samml. von Minnes. I. Th. f. 113.)

*Wan ob her Walther Kruche
Man heten doch vil bas danne id.*

Fabeln aus den zeit. der Minnes. fab. 52.

*Si wurfen bald den esel nider,
Zesamen bunden si sin lider,
Si hiengen an ein slangen gros.*

fab. 53.

*Ein gaffen uf die andren nider
Nu fuort man har, nu fuort man wider.*

***** 2

fab. 62.

fab. 62.

*Er suochte helf und vant en kein
Den er doch dik sin dienst erbot.
Die liezen alle ander not.*

7. A. *En*, in de beteekenis van *niet*, werd by onze oude Schryvers zeer dikwils aan het naastvoorgaand woord gevoegd, en alleen door *n* uitgedrukt. De voorbeelden, in de schriften der ouden, zijn zoo menigvuldig, dat wy ons byna zonden kunnen onthouden, om er hier eenige by te brengen; doch om onze meening te klaarder te doen bevatten, en de overeenstemmende schrijfwyze der oude Hoog- en Nederduitsche Schryvers te beter te doen opmerken, voegen wy de volgende hier in: M. Stoke I. vs. 512.

*Maer de ghenē de tLatijn screef,
In weet waer bi dat achter bleef
Hine bescreef dat iaer niet mede.*

Maerlant Sp. Hist. III. 3. 33.

*Doe sprac weder moyses:
In wille niet ontberē des.*

Roman van Ferguut HS. f. 23. d.

*Seldi nu seggen, hoe hi heet.
Die knape sprac: Vrouwe in weet.*

D. van Asfenede *Fl. en Bl.* HS. f. 13. c.

In weet niet wāt u deert.

Even zoo schreef Strickerus *Rhyth. Cap. I. Sect. 13. In voor ich en.*

In was zu Gote ie so gach.

Samml. von Minnes. I. Th. f. 2.

In roucke wem es ze herzen ge.

f. 7.

*Das ich, sus muos queln,
Das tuot mir liebe minne;
In kans mir geheln,
Geverlich ich entsinne.*

f. 37.

In singe niht mere.

Hier

Hier voor ook *ichn* by Strickerus *Rhyth.* Cap. XIV. Sect. 14.

— *ich han chain mort*
Begangen, als man mir gicht,
Ichn laugen aber des niht.

Twein. (Saml. D. G. II. B.) vs. 2594.

Ichn gern nicht iwer habe.

Gravenberg in *Gwigaal*. HS. f. 73. b.

Herre Got nu hute
Min mit diner krefte hie,
Ichn quam in fulche vreyse nie.

B. In plaats van *In* voor *Ic en* schreven onze ouden ook *inne*. M. Stoke IV. vs. 886.

Inne vermete mi niet das,
Dat ic iet weet wat sider deden.

Maerlant *Sp. Hist.* IV. 1. 16.

Inne weet hoe ic sal beghinnen.

Der Nat. Bl. HS. f. 41. c. alwaar de Dichter, van den ysvogel sprekende, aldus zegt:

Van desen voghele seggen liede;
(Dat ic vor war niet ne bediede;
Eñ inne weet oft es gheloghen.)
Es hem sijn vel afghetoghen
Eñ an enen wech gheslegghen,
Dattet alt iar sal pleghen
Te vermutene inder ghebare
Alse oft voghelkin levende ware.

Voeg hier by de voorbeelden, door *Huydecoper*, op de boven aangehaalde plaats van *M. Stoke*, bygebracht. Voor ons *inne* schreven de oude Hoogduitfchers *ine*. Samml. v. Minnes. I. Th. f. 17.

O we herzelieb ine mag
Din wol vergesfen niet.

W. v. Eschilbach *Parciv.* vs. 1360.

Ine hanf von sippe decheinen rat
Ine muoz in ledech machen.

***** 3

vs. 2284.

vs. 2284.

Ine ruohe ob ez diu Kuneginne siht.

vs. 3406.

*Ine han def niht vergezzen.*H. von Ouwe *Twein*. vs. 629.*Ine versuchte was daz ware.*

c. *Het en* werd by onze Dichters oulings zaamgetrokken, en zy schreven daar voor *Hen*. M. Stoke I. vs. 648.

*Hen was een edel tronc vermeten.*Maerlant *Sp. Hist.* IV. 1. Prol.

*Die erdt en zait buiten dunen
Hine caent ghediken no ghetunen,
Hen neemt hem die zoute Zee.*

Fab. van Æsop. HS. f. 10. a. fab. 63.

*Een man hadde een vernoyt kint,
Hen woude doer niemen doen een twint.*

Velth. VII. Cap. 31.

*Hen es een stemme daer toe geset
Mer sine roepen niet daer met.*

Le Long verklaart, of liever verduistert, hier wederom zynen Schryver, daar hy zegt, dat *hen*, dat hy niet verstont, *haar* beteekent; ik merk dit hier alleen aan, om daar uit te doen zien, van hoe veel aangelegenheid het zy, om ook met de wyze van schryven onzer ouden, wanneer men dezelve verklaren wil, wel bekend te zijn.

Dezelfde zamenvoeging vindt men ook by de oude Hoogduitsche Dichters. Stricker. *Rhyth.* Cap. VI. Sect. 21.

*Efn schol ey doch niht wunder han.*W. v. Eschilbach *Parcival* vs. 10131. (Samml. D. G. I. Th.)*Ezn was von Muntfalyasce chomn.*

Aventuire v. d. Klage vs. 2085.

*Ezn wart nie getruwer degen
Geborn uf der erde.*

aldaar vs. 3897.

*Des lagens allesamt tot
Jene dort und dise hie
Ezn wart so herter sturm nie
Ze der werlte noch gevohnten.*

H. v. Ouwe Twein. vs. 6021.

*Ezn ste dan an ir heile
Daz si den Chemphen bringe dar.*

Hier voor *isn* by Stricker. *Rhyth.* Cap. III. Sect. 23.

*Isn sei auch alles golt nicht
Das man doch gleisfen sicht.*

En zoo ook by Gravenberg in *Cwig.* HS. f. 24. d.

*Izn mag nu ztware
Eyn yrowe yur ir hus zu komen.*

f. 27. a.

*Nu pflach her sulcher manheyt,
Daz in da nieman gedorste bestan;
Izn muste ym an dem lib gan.*

d. Ook vindt men by de oude Nederlandsche Dichters *hensi* voor *het en zy,*
ten ware. Maerlant *Sp. Histor.* IV. 1. 37.

*Inne weet waer bi dat was,
Hensi oft hi verdiende das.*

IV. 2. 65.

*So dat ict y mach seggen mede
Om uwer alre zalichede,
Hensi dat ghijt ebt ommare.*

Der Nat. Bl. HS. f. 25. a.

*Mar ets te verduwene pine,
Hensi met toke en met wine.*

Even zoo by Stricker. *Rhyth.* Cap. II. Sect. 6.

*Also wais ich wol das is ergat
Einfel das yns ein weiser rat
Do von chunne geschaiden.*

Zie de aantekening van Scherzius op deze plaats.

E. *Hijn*

E. *Hijn voor hyen* by M. Stoke III. B. vs. 287.

— *Dat hi striden niet en soude,*
Hijn ware selve —

En zoo ook by den ouden Hoogduitschen Dichter van Veldeken *Eneidt* vs. 3191.

Hern wolde im nicht naher gan.

8. Te recht zegt HUYDECOPER Aanteek. op *Stoke* I. B. vs. 114. dat het by onze ouden zeer gemeen was, om het voorzetsel *te* te gebruiken voor zoodanige werkwoorden, voor welke wy thands het voorzetsel *ver* bezigen; dus schreven zy *te storen, te broken, te gaan*, voor *verstoren, verbroken, vergaan, te gronde, te niete gaan*. Dus leest men by Melis Stoke *te storen* I. B. vs. 114.

De afgode dede hi te storen.

Rijmb. HS. A. f. 30. d.

Dats Ihs, die mit groter eren
Van Marien wert gheboren,
Ende al die liede sal te storen,
Die in sonden hem verbouden
Ende aen die afgode houden.

46. c.

Hierna quam Davite mare,
Dat die Philistene al dare
Ene stat hadden te stoert.

Te broken. v. Heelu bl. 70.

Dat orloge was doen te broken
Metter soenen, die gesciede.

Maerlant *Nat. Bl.* HS. f. 25. c.

Sijn bloet warem es over een
Goet, daer te broken es een been.

te gaen. f. 2. d.

Onse ghelove es —
Dat si de siele niet ne hebben ontfaen
Die nemmermeer ne mach te gaen.

Rijm-

Rijmbybel f. 16. c. van de plagen van Egypten.

*Moyfes badt Gode twaren
Ende die plaghe die te ghinc.*

Te borsten. D. v. Asfenede Roman van Ferguut HS. f. 4. d.

*Ghi waert te borsten op die stede,
Gine hadt den cnappe gereden op.*

By denzelfden Dichter te blouwen f. 14. a.

*Ik moet vechten bi mire trouwen,
Een ridder heft minen naen te blouwen.*

En hier voor by de oude Hoogduitsche Dichters *zu brochen, zu gan* enz. Gra-
venberg in *Gwigal*. HS. f. 54. a.

*Das schone ros ouch bi ym lag,
Ztu zterret yñ ztu brochen.*

f. 65. d.

*Sinen harnasch trug man dar,
Der waz ztu brochen also gar.*

en f. 65. c.

*Mit decheyner slachte dinge
Machman in ztu brechen.*

H. v. Veldecken *Eneidt*. vs. 1454.

*Sie sūfzte vil tieffe
Vnd wart vil ybele getan,
Sie sprach mein ere wil zu gan.*

Triftran des v. Urib. vs. 941.

*Und manich sper zu brachen
Was, kurtze wile je man began.*

Voeg hier by de voorbeelden door HUYDEC. Breed. Aanteek. op Stoke I. B. vs. 239.
uit andere oude Hoogduitsche Schryvers bygebracht.

9. Het is bekend, en HUYDEC. heeft in zyne Aanteek. op Stoke IV. B.
vs. 72. door vele voorbeelden aangetoond; dat het woord *ouder* oulings in den
zin van *ouderling* by ons voor allerlei werkwoorden geplaatst werd, die iets be-

*****

t.e.

teekenden, het welk *onder twee* of meer personen geschiedt. By de voorbeelden, door *Huydec.* bygebracht, voege ik hier de volgenden: Hy zegt dat *ondermoeten* verkort is tot *ontmoeten*, het welk nader bevestigd wordt in de volgende plaats van den Dichter van den *Leek. Sp. HS. f. 42. c.* alwaar deze woorden onderling verwisfeld worden:

*Oec seide hi haer mede,
Dat so op stoede handelinghe,
En ter guldene poirte ghinghe,
Soe soude loachims ontmoeten daer.
Dit vonden sy beyde waer;
Want sy ondermoeten hē beide.*

By denzelfden Dichter f. 157. c. *ondersteken*:

*Ten sevenden dage ghemeene
Selen te gader loepen alle die steene,
En selen hem foe ondersteken,
Dat sy in sticken selen breken,
En elc stick daer toe mee
Sal die een dander steken ontwee.*

CL. Willemsz. *der Minn. loep. HS. f. 31. a.*

*Op een avont heeft zy ghepast
By der camerwaerders rade,
Dat si te samen mit goeden stade
Malcander vriendelic onderspraken.*

f. 58. a.

*En woude wel, dat hoir God gorde,
Dat zy te samen mont bi monde
Vriendelic mochten onderspreken.*

Zoo ook schreven onze ouden *onderlachen*, *onderminnen*, *ondercusfen*, *onderbinden*, *onderwortelen*, *onderhouwen*, *onderstaan* enz., waar van ik geene voorbeelden zal bybrengen, als zijnde die in de genoemde Aanteek. van *Huydecoper* te vinden; maar aantoonen, dat ook dezelfde taaleigenschap by de oude Hoogduitschers plaats had. ADELUNG Wörterb. in de aanmerk. op het w. *unterhandeln*, erkent aldaar het voorwoord *unter* in dezelfde beteekenis, als wy zoo even ons *onder* verklaard hebben: *Das Wort (zegt hy) scheint eine zusammensetzung zu seyn; wo das vorwort unter die handlung oder verhandlung unter mehrern zu bezeichnen scheint.* En schoon ik by hem geene andere woorden, in welke dit voorwoord in dezen zin

zin gebruikt wordt, heb aangetroffen, zijn my dezelve echter by de oude Hoogduitsche Dichters meermalen voorgekomen. W. v. Gravenberg in *Gwigal.* HS. f. 98. a.

*Mit truwen, ane gallen,
Sie sich vnderkusten.*

Fl. en Blantf. v. 752. Samml. Deutf. Gedicht. II. B.

*So su worent uff dem wege
In wunneclicher fröiden pflege;
So vnderkustent su sich dusent stunt.*

vs. 2054.

*Darnach vnderkustent su sich
Die bilde, das was wunderlich;*

Vndersehen, by denzelfden Dichter vs. 5816.

*Do vnderkantent su sich
Die gelieben so zu hant,
In beiden vil nahe geswant,
Do su sich vnderfahen,
Su begunden gahen
Zu einander widerstrit.*

En zoo ook *underminnen* vs. 124.

*Ich wil von mynnen also ich kan
Sagen mynne mere:
Wie zwey kint der leben were
Ee zit von mynnen kumberlich
Die vndermynnern sich.*

Vnderfangen. Gravenberg in *Gwigal.* f. 96. d.

*Mit herzteliebe biz an den tag
Sie sich vnderviengen.*

10. Veelal waren onze oude Schryvers gewoon, om achter het woord *ende* de voornaamwoorden *hy* en *zy* uittelaten, of ook wel dit *ende* in plaatse van *die*, *dewelke* te gebruiken. Zie ALEWYN *Taalk. Aanmerk.* in de II. Pr. van D. A. O. M. bl. 2. van beide vindt men aldaar eenige voorbeelden, doch meestal genomen uit *M. Stoke*. Wy zullen ook deze schrijfwyze uit anderen onzer oude Dichteren aantoonen. Maerlant *Rijmb.* HS. A. f. 6. a.

*Cayn, die in wanhopen vel
Ende sprac ny weet ic harde wel,
Dat meerre is vele mijn zonde
Dan ic emmer ghebetren conde.*

Het eerste en tweede vaas wordt in mijn HS. B. f. 5. d. aldus gelezen:

*Caym, die in wanhope vel,
Sprac ny wetic herde wel.*

Doch in het HS., weleer door *Huydec.* gebruikt, vindt men voor *ende*, zoo als mijn HS. A. heeft, *hi*: f. 5. d.

*Caym in wanhopen vel,
Hi sprac ny wetic harde wel.*

Nog eens in hetzelfde Rijmwerk HS. A. f. 80. a.

*Nabugodonosor, als ic las,
Dancte Gode ende bekende
Sijn macht over die werelt ende,
Eñ wart moghender als wiit horen,
Dan hy noyt was te voren.*

Op deze plaats stemmen alle de HSS. volmaakt overeen, en zoo lees ik in den *Leek. Sp.* HS. f. 44. b.

*Soe nam orloff Maria
Ane die maechden, die bleven dare,
Die noch niet en hadden hare iare,
Eñ trac henen al onghelēth
In die stadt van Nazareth.*

Roman van Ferguut HS. f. 6. b.

*Si gingen alle slapen doe
Alden nacht tote smorgens vroe:
Die camerlinc stont op betide,
Eñ hiet halen dat gesmide,
Eñ dede sadelen hare twee perde.*

Der Histor. Bl. HS. f. 15. c.

*Want al mijn iaghen eñ al mijn meenar,
Es te learne dwoert ons Heren,*

E₂

*Eñ te-trecken ter blifcap van hemelrike,
Der yte quam die Gods sone rike,
Alfoe als wi horen lien,
Eñ wert gheboren van Marien,
Eñ woude anden cruce sterven.*

Dezelfde taaleigenschap wordt ook by de oude Hoogduitfche Dichters gevonden. Rom. van *Fl. en Bl.* vs. 2492. (Samml. Deutf. Gedicht. II. B.)

*Nu musfe dich Got bewarn,
Vnd lasfe dich wol gefarn
Vnd habe dich in finre pflege.*

vs. 4134.

*Dis ist fins riches houbftat,
Vnd fitzet selber hie ynne.*

H. v. Uribert *Triftr.* vs. 3530.

*Diz fach und horte Marke
Und jamert in vil starke.
Er het gefworn des einen eit
Daz dife rede icht kunterpfeit
Ware, die er horte da,
Und faz von finen pferde fa
Und lief die richte hin,
Da fe faz, die Kunegin.*

Allerduidelijkst voorbeeld by H. v. Veldeken *die Eneidt* vs. 3550.

*Sibille vnde Eneas
Giengen alliz vorbaz:
Sibille gebot ime daz,
Daz her daz ries da lieze,
Vnde tet als fe in hieze.*

11. Vry algemeen was by onze ouden de spreekwyze *uten spele gaen*; by de meeste onzer eerfte Dichteren vinden wy hier van overvloedige voorbeelden, en na eene nauwkeurige vergelyking der meeste plaatfen komt my voor, dat dit *uten spele gaen* gevoeglijkst verklaard kan worden door ons *ontfchieten*, *tegenvallen*, *boven*, of *tegen verwachting uitvallen*; en in dien zin komt deze spreek-

wijs onder anderen voor by Maerlant *der Nat. Bl.* (*) HS. f. 38. b. daar hy, van zekeren vogel sprekende, dus schrijft:

*Eñ hebben ghemaket hoeft eñ vloghele
Na den aren; maer mere so vele;
Dat het gaet al uten spele.*

Waar

(*) In de Voorrede voor *Maerlants Sp. Hist.* bl. 39. en volgg. gaf ik verslag van het werk van dien Dichter, genaamd: DER NATUREN BLOEME, doch alleen, zoo verre my toen door den kundigen Mr. *Jacob Visser*, dien aangaande, eenig bericht was medegedeeld. Dan nu zelf een zeer oud, doch schoon afschrift, op perkament geschreven, van dat werk bezittende, en daar van ook zoo hier, als in myne aantekeningen gebruik gemaakt hebbende, lust het my, om het een en ander, hetwelk my omtrent dit stuk nog wetenswaardig voorkomt, en onder het lezen van hetzelfde is opgemerkt, hier in te voegen. *Maerlant* schreef dit Werk ten verzoeke van *Nicolaas van Cats*, Voogd van Floris den V. Grave van Holland; dit blijkt zeker uit het HS., weleer by *Le Long* bezeten, zie de Naaml. zynner Boeken *Lib. MSS. in folio* N. 28. Mijne HS. f. 1. d.

*Eñ dit dichtic dor sinen wille,
Dien ics ian lude eñ stille:
Dass min here NICLAIS VAN CATS.*

Hy zoude zich waarschijnlijk tot dezen arbeid niet hebben verledigd, ware het niet ten byzondere verzoeke van den gemelden *van Cats* geweest, gelijk hy zich op het slot laat hooren f. 94. c.

*Dit es belof van minen ghevene,
Dat ic belovede minen Here.
Sijn es met rechte al die ere,
Esfer hiet goets in ghefeit;
Want ickene hadde den arebeit
Niet bestaen, lude no stille,
Het ne ware dor sinen wille.
Die eneghe dueghet in desen boeken
Mach ghevinden iof ghesoeken,
Doe voerden ghenen sine ghebede,
Die dit selve dichten dede;
Eñ oec mede voerden dichtere;
Dat Got, alre zielen verlichsre,
Hem si ghenadech ende verleene
Dat lijf, daer doot es ne ghene.*

Het Werk zelf is door den Dichter verdeeld in XIII. Boeken, hebbende elk tot onderwerp een byzonder gedeelte der Natuurlyke Historie; deze verdeeling zal ik hier met des Dichters eigen woorden invoegen. f. 1. c.

*TERSTE boec sal v bedieden
Tvonder, datmen vint van lieden.
TANDER van viervoeten beesten,
Darren vele of spreket in geesten.
Die DERDE sal, sonder lieghen,
Sijn van voghelen die vliegghen.
Die VIERDE, dat es noch mee,
Vanden wondere in die ze.*

Die

Waar voor dezelfde Dichter in zynen *Rijmbybel* f. 69. a. schrijft *buten spele gaen*:

*Der Philistene versloeghen si vele
Mer daer na ghinc buten spele.
Want enz.*

Re-

*Die VICHTE van vischen meneghertiere,
Die die ze voedt ofte die riviere.
Dien BESTEN belovic se sine
Van serpentes met venine.
Die SEVENDE sal sijn van wormen,
Die sijn van misfeliker voreman,
DACHTENDE van bomen, die int wout
Waffen harde menechfout.
Die NEGMENDE, die sal ghewaghen
Van bomen, die specie draghen.
Die TIENDE sal bediaden tcruut,
Dat menegherande hevet viertuut.
Die ELLEFSTE spreket van fonteynen,
Beede van sconen en van onreinen.
Die TUELLEFSTE van dieren seenen,
Beede van groten en van cleenen.
Die DERTIENDE van vii. metalen,
Diemen moet vier herden halen.*

Maerlant heeft in de beschryving der dieren en andere onderwerpen, de Latijnsche benamingen in eene *alphabetische* orde gevolgd, welke schikking hy tot gemak van den lezer verkoos, zoo zegt hy zelf f. 6. a.

*Nu suldi horen van elken diere
Sine sonderlanghe maniere,
In Latijn salic hare namen
Ordineren alle te samen,*

*Na dordine van a. b. c.
Terst in a. dat na in b.
Sullen hare namen sijn gheset,
Datmen elc vinden sal te bet.*

Wat aangaat den tijd, wanneer dit werk door *Maerlant* geschreven is, hier van blijkt uit mijn HS. niets; doch gelijk men in de genoemde naamlijst der boeken van *Le Long* vindt aangeteekend, zoude in het HS., daar vermeld, gevonden worden, dat de Dichter dit Stuk in 1273. vervaardigd had. Het is althands zeer waarschijnlijk, dat *Maerlant* dit Dichtstuk heeft opgesteld na dat hy den *Rijmbybel* reeds had afgewerkt, welke in 1270. voleindigd was; dit dunkt my, dat men kan opmaken uit des Dichters eigen woorden, *Nat. Bl.* mijn HS. f. 7. c. daar hy van zeker viervoetig dier sprekende, onder anderen zegt, dat hetzelfde, wanneer eenig dier van ander gellagt, op een hunner afkomt, zy allen gezamentlijk op hem aanvallen. Waar op hy deze op zich zelve zeer toepaslyke woorden volgen laat:

*Dit exemple segic den leeken;
Want wat die clerke segghen of smecken,
Si draghen over een so wel,
Nopen sirs eneghen ant vel.*

Roman van Fergūt HS. f. 28. a.

Het ghinc Fergut uten spele.

Doctrinale HS. f. 40. c.

*Die dwase pensen cras cras,
Dat es morghen alsic las,
Dan salic te biechten gaen,
Eñ miere sonden afstaen;
Maer die morgen, wats ghesbiet,
En can wel ghecomen niet;
Maer gaen soe inden sonden vort,
Dat siere in bliven versmort:
Dus wort der morghen soe vele,
Dat het hē gaet uten spele.*

Velthem Sp. *Histor.* IV. B. 11.

*Die Grave sprac, dat dus soude comen
Wist ic wel; hi heeft genomen
Den lieden haer goet, eñ swerheit gedaen;
Hier bi eest hem dus vergaen.
Of hijt brau drinct allene,
In onderwinds mi groet no clene.
Nochtan dedijs namaels so vele
Dat met hem ginc uten spele.*

Zie in de aantekening van *Le Long* op deze plaats wederom een staal van zyre onbedrevenheid in de tale der ouden, daar hy *uten spele gaen* verklaart door *utraken*; daar, schoon dit geschiedkundig moge waar zijn, de Dichter niet anders heeft gezegd, dan dat de uitkomst der zake niet aan het oogmerk van den Gra-

*Si hebben up hem te handen
Die clergie met haren tanden,
Die dorbiten wijf eñ man,
Eñ men verwinnen niet ne can.*

Hier mede zal de Dichter dus zeker bedoeld hebben op den algemeenen haat en vervolging, welke hy en ieder, die niet tot den geestelyken stand behoorden, zich op den hals haalden en ondergaan moesten, wanneer zy iets tot onderwijs en voorlichting der zoogenoemde Leeken toebrachten, even gelijk hy hier van gewaagt in den Prol. voor den *Sp. Hist.* II. Afdeel. vs. 15. Zie myne Voorr. voor dat Werk bl. 32. Het is dus hier uit niet onwaarschijnlijk, dat *Maerlant* dit Werk opgesteld heeft, na dat hy reeds de onaangename gevolgen van zynen voorgaanden arbeid, het dichten van den Rijmbybel namelijk, was ontwaar geworden.

Grave van Simpoel beantwoordde, en dus zijn gehouden gedrag in dit opzicht *tegen zyne gedachten uitviel.*

Deze spreekwijs vindt men ook by de oude Hoogduitsche Dichters, en onder anderen by *H. von Veldecken* die Eneidt vs. 147. (Samml. Deutſ. Gedicht. I. Th.)

*Do der herre enead
Vz der burg komen was,
Do hatte der held milde
Drey tusende ſchilde,
Und rittere alfo vil,
Do gieng iz auz dem ſpil.*

12. Te recht wordt als eene aanmerklyke verbastering van de taal onzer ouden opgegeven, dat men ſchryve *twee aan twee*, in plaats van *twee en twee*, gelijk zeer klaar betoogd is door ALEWYN Mengel. *van verbasterd. Spreekw. (Werk. van de Maatschapp. der N. L. te Leyden. I. D. bl. 109. en volgg.)* Hoe juist het koppelwoord *en* hier het ware denkbeeld dezer spreekwyze uitdrukke, en hoe wel dit met de gezonde reden overeenstemme, zal ik hier niet opzetlijk aantoonen, als zijnde dit op de bygebrachte plaats genoegzaam be- wezen; doch liever eenige voorbeelden bybrengen, ten betooge, dat onze oud- ste ſchryvers de spreekwyze *twee EN twee*, om daar door een paar, of twee perſoonen, of zaken uit te drukken, volſtandig gebezigd hebben. Zoo vinde ik het reeds by D. v. Asfenede *Rom. van Fl. en Bl. HS. f. 13. b.*

*Als haer eten was gereet,
Men rechte die taſten, die waren breet;
Men eiſchede water, en ſi dwoegen
Twee en twee hen te gader voegen.*

Nieuw Testam. HS. 1431. Marc. VI. vs. 7. *Ende hi riep die twaleve te gader en beganſe te ſenden twe ENDE twe.* Luc. X. vs. 1. *Hier na teikende die Heer twee ende tſeventich ander iongheren ende ſendese twee ENDE twee te gader voer ſijn aenſicht.* Bybel 1477. Gen. VII. vs. 2. *Ende van den onſuveren die- ren twe ENDE twe, man ende wive.* Vs. 8 en 9. *En vanden ſuveren ende on- ſuveren dieren ende voghelen, en van alle dien (*) dat beruert wort boven der aeraen, twe ENDE twe quamen tot Noe inder arcken, man ende wijf.* Vs. 15. *Twe ENDE twe van allen vleyſche daer die geeſt des levens in was.*

En zoo ſchreven van ouds ook de Hoogduitschers, W. v. Gravenberg in *Gwigois HS. f. 77. b.*

Sin

(*) Denkl. te lezen *dier.*

*Sin wib, die vrowe Taphite,
 Nach ym mit hohem mute gie;
 Vor ir ztwelf meyde, die
 Waren suberlich genug,
 Eyne kerzten ir ieflich trug.*

— — — —
 — — — —
*Ie ztwu vnde ztwu geliche
 Neben eyn ander giengen.*

Flor. en Blantf. vs. 231.

*Sie zettent von der mynne,
 Die ir aller synne
 Zu der zit verkerte,
 Vnd sie daran lerte
 Zwey vnd zwey gliche,
 Vil bescheidenliche
 Rettent do bysunder.*

13. Niemand, welke eenigzins met onze oude Dichters bekend is, kan onkundig zijn, dat zy zeer dikwils het *byvoeglijk* naamwoord achter het *zelfstandig* gewoon waren te plaatsen, en wy hebben er by allen, welke ons onder de oogen gekomen zijn, overvloedige voorbeelden van aangetroffen, zoo dat ik my zeer wel zoude kunnen onthouden, om er hier eenige van bytebrengen; om echter klarer te doen zien, wat ik hier bedoele, strekken daar toe de volgende plaatsen. *Maerlant Spiegel Hist.* I. VII. 66. vs. 2.

*Te Rome so was hier te voren
 Een man rike en wel geboren.*

J. v. Heelu *Slag v. Woer.* bl. 182.

Daerom bestont hi coenheit groot.

Roman van Ferguut f. 17. a.

Hi sprac: Artur, cō goet.

Doctrinale, mijn HS. f. 8. a.

*Want hi en es niet vrient goet,
 Die al volght, dat vrient doet.*

Der

Der Leeken Sp. HS. f. 10. d.

*Ende dat vervaerlyc ghehule,
Dat die serpente vuyle
En die worme en die draken
Omtrent die zielen maken.*

Cl. Willemsz. der Min. Loep. HS. f. 133. b.

*Daer sy malcanderen grote raft
En vrientscap menighe dede.*

Deze voorbeelden, welke ieder, die eenige onzer oude schryvers leest, nog met verscheiden vermeerderen kan, toonen, dat deze schrijfwyze niet om het rijm gebruikt; maar ook daar buiten gebezigd werd. Het zelfde gebruik had ook by de oude Hoogduitschers plaats. W. v. Gravenberg in *Gwigalois* f. 52. c.

*Der wurm hatte nach wurmes site
Eynen ztagel langen.*

f. 93. a.

*Uf cleyder vnde uf schilde
Trug sie lewen gulden.*

H. v. Veldecken *Die Eneidt* vs. 12717. en 18. (Saml. Deut. Gedicht. I. Th.)

*Michil vroude do was
In des Koniges pallas;
Gefanges vnd seiten spil,
Da wasen rittere vil
Manich vurste riche
Die sasen vroliche.*

Wilh. d. Heil. v. Orans p. 27. b.

Bi dem mere si vanden kile vil.

Brunsw. Rymk. Cap. XVII. vs. 8.

He besat an Sasfenlant

Sin Erve vaderliche.

Ziet daar voor ons tegenwoordig oogmerk genoegzaam bewezen, dat in het algemeen tuschen het oud Hoog- en Nederduitsch, en dus ook byzonder tuschen het Nederfaxisch, als een der oudste Hoogduitsche Dialecten, en onze
***** 2
Taal,

Taal, eene zusterlyke verwantschapping plaats had, en dus beide die talen oorspronkelijk eene veel nauwere overeenkomst met elkanderen gehad hebben, dan iemand uit de tegenwoordige gesteldheid, zoo van het hedendaagsch Hoog- als Nederduitsch, immer zoude kunnen opmaken. Hier uit vloeit dan ook van zelve voort, dat het gevoelen van hun, welke onze moedertaal van het hedendaagsch Hoogduitsch willen afleiden, en daar aan onderwerpen, volstrekt moet verworpen worden. En hierom konde ik my met het zeggen van *Pontanus*, boven bl. 28. aangehaald, niet vereenigen, wanneer hy schrijft: *Lingua indigenorum vernacula, adeo ad originem suam, quae Germanica est, accedit, ut* enz; dewijl hy hier door niet onduidelijk te kennen geeft, dat hy den oorsprong onzer tale in het Hoogduitsch zoeken wil. Te recht derhalven heeft *HUYDECOPER* op *Stoke* II. B. vs. 613. dit gevoelen verworpen, terwijl hy ons zyne meening ten dezen opzichte duidelijk te kennen geeft, wanneer hy zegt: *Ik ben van een geheel ander gevoelen.* Ten bewyze hier van strekke nu ons nader betoog, waar in wy gezien hebben, dat zoo wel het Hoog- als Nederduitsch ten gelyken tyde reeds tot dezelfde hoogte geklommen was, en dat de taal van byna gelyktydige Schryvers, in verscheiden opzichten, eene zoo zichtbare overeenkomst aanduidde, dat het onderscheid volstrekt niet anders, dan een *dialekt* verschil konde genoemd worden.

§. I V.

Nog met een enkel woord moet ik tot den *Teuthomista* zelve terugkeeren, en den Lezer, welke van dat Woordenboek eenig nuttig gebruik wenschte te maken, omtrent de ongelijkheid in spelling, in het werk, zoo in het *Duitsch*, als *Latijn*, dikwils voorkomende, vooraf waarschouwen, eensdeels, om hier door de noodige handleiding te geven, tot het gebruik van het Woordenboek zelve, en wyders, om, zoo wel den naaftigen en oplettenden *Boonzater*, als my zelve, van alle onnauwkeurigheid, zoo in het afschryven, als uitgeven van dit boek, vrytespreken. Deze ongelijkheid vindt men onder anderen, (om uit velen slegts eenige plaatsen bytebrengen) op *B. Bocken* en *Beicken*; doch op *S. Slaen Bocken*, en op *S. Smyten, slaen*, in *B. Boecken*. — Op *S.* leest men *Sprecken, seggen*, in *C. Callen*; doch op *C. Callen* staat *spreken*; en wederom op *S. vursprecken*. Op *C. Croenen, protelen*; doch op *P. Proztelen*. Op *B. Bijr*; en wederom op *S. Schenckeber, Scherbier*. Op *W. Wyroch, Wyerocksboem, Wyroicker*. Op *R. Reeckelick*, in *B. Berve*; op *Berve* echter leest men *Recklich*. Op *S. Seecker; onSocker; Seekerheit* en *Sekerheit*; eindelijk nog aldaar *Swetz, Sweten*, en ook *afsweten, wytSweyten*. — Dezelfde ongelijkheid in spelling heb ik ook gevonden in het Latijn; dus leest men op *B. Berckhien, Fafeanus*; op *F. Feysaen, Fafianus*; en op *V. Vesaynhoen, Fefanus*. Deze ongelijkvormige spelling hebben wy echter best geoordeeld in onzen Schryver te behouden, als kunnende hier in mischien anderen ten voorbeelde gehad hebben: En wat het

La-

Latijn aangaat, wie weet niet, dat de schriften der middeleeuwen hier in niet zeld n van het ware voetspoor afdwaalden; en hoe de spelling in de Woordenboek: n van *Papias*, *Joannes a Janua* en anderen, door onzen Schryver, volgens zijn eigen getuigenis, gevolgd, dikwils aanmerklijk van elkandere verschilt.

Geen minder onderscheid in spelling veroorzaakt ook de verwisfeling van Letters, byzonder der Klinkletters, welke in onze taal van groote uitgebreidheid is, en die by *van der Schueren*, misfchien uit oorzaak van zynen tongval, zeer algemeen was; het welk den Lezer by het opflaan van dit Woordenboek, dikwils te vergeefs zoude doen zoeken, waarom ik hier eene lijst der meest voorkomende Wisfelletters zal byvoegen:

- A VOOR E, in *and*, *end*; *dannen*, *dennen*; *marsch*, *mersch*.
- A VOOR O, *Laten*, *loten* (*lot werpen*.)
- AI VOOR EI, *playn*, op A. *Angher*; doch op P. *Plaen*, *plein*.
- AI VOOR O, *Laick*, *lok*; *Haifman*, *hofman*; *Haifstede*, *hofstede*; *Alregraiffte* voor *groffte*, in L. *geLuydt alre graiffte*.
- AI VOOR OE, *Baiten*, *boete*; *Raiden*, *roeden*.
- AI VOOR OO, *Kaicken*, *kookken*; *Baitschappen*, *Bootschappen*; *aift*, *oost*.
- E VOOR O, *Derschen*, *dorschen*.
- O VOOR U, op O. *dayrOm*, op V. *umb*, *dayrUmb*.
- U VOOR OI OF OO, op B. *geBurte* en *geBoirte*.

B en P in alle Hoogduitsche tongvallen zeer gemeenzaam verwisfelende, wordt dit ook by onzen Schryver gevonden, als *Bere* en *Pere* enz. CH schreef hy voor F, *Sichten* en *Siffen*. Deze bovenstaande letterverwisfelingen waren reeds door *Boonzajer* opgemerkt, gelijk my uit zekere korte aantekening gebleken is; dan zeer gemeen was ook by *v. d. Schueren* de verwisfeling van v en w, en deze fchijnt aan den aandacht van dien Taalkenner ontglipt te zijn, hy hield dezelve daarom een en andermaal voor mislagen, door den letterzetter begaan, en verbeeterde deze als zoodanige in zijn afschrift. Hier van dus, dat hy op bl. 5. voor *altverden* wilde lezen *altwerden*; op bl. 26. voor *wogel*, *vogel*; op bl. 35. voor *Vijnstock*, *Wijnstock*; op bl. 50. voor *verpfel*, *werpfel*; op bl. 73. voor *duywen*, *duyven*; op bl. 89. voor *veesen*, *wesen*; op bl. 110. voor *werken*, *verken*; op bl. 112. voor *wolck*, *volck*; op bl. 127. voor *woir*, *voir*, op bl. 131. voor *vijf*, *wijf*; op bl. 171. voor *onwerMydelick*, *onverMydelick*; gelijk dan ook op de bovengemelde plaatsen in deze uitgave is aangeteekend. Dan, na dat my, uit vergelyking van andere Schryvers, gebleken is, dat ook deze letterverwisfeling in de Duitsche talen bekend was, willen wy het aldaar aangeteekende omtrent eene verbeeterde lezing gehouden hebben, als niet geplaatst, en wy zullen in onze aantekeningen op het werk zelve, ter zyner plaatse, door voorbeelden uit andere Schryvers, deze letterverwisfeling nader trachten te bewyzen;

***** 3

ter.

terwijl wy dezelve in het vervolg, by onzen Schryver, met stilzwygen zijn voorbygegaan, gelijk den Lezer uit verscheiden plaatsen blyken zal.

Waarschijnlijk heeft de Schryver, mischien wegens bezigheden van beroep, of uit hoofde zyner afwezenheid van de plaats, daar het werk ter persfe bezorgd was, geene gelegenheid gehad, het zelve met de vereischte nauwkeurigheid na te zien. Hier van denklijk, dat men dikwils het zelfde woord tweemaal op dezelfde letter vindt; zoo als, onder anderen, plaats heeft in *aver Loip*, dat tweemaal op L., en in *uytGaen*, dat driemaal op G. voorkomt; om van andere woorden niet te spreken. Voorts wordt de Lezer, meer dan eens, na het een of ander woord verwezen, hetwelk echter te vergeefsch gezogt wordt. Van deze geringe verzinningen, welke aan de innerlyke waardye des boeks niets ontnemen, maak ik hier al mede alleen gewag, op dat dezelve niet als onnauwkeurigheden, in deze uitgave ingeslopen, mochten aangezien worden.

Maakt gy nu, letterlievend Nederlander! van dit Woordenboek, wel eer door den verdienstlyken *van der Schueren* zaamgesteld, een nuttig gebruik; gy zult dan wel ras met my overtuigd zijn, dat ik het zelve niet ten onrechte zeer belangrijk voor onze Taalkunde gerekend hebbe: En niemand denke nog, dat alleen binnen dezen kring het nut, uit dit werk te trekken, ligge opgesloten en bepaald worde. De Taalkunde, ten allen tyde te recht beschouwd zijnde, als het eerst en voornaamst hulpmiddel, om door de kennisse van de ware en oorspronglyke beteekenissen der woorden, tot de kennisse der zaken zelve te komen, zoo zal dan ook dit zelfde werk ons tot verdere wetenschappen kunnen opleiden, en ons de daden en handelingen onzer eerste voorvaderen, hunne geschiedenissen, zeden, wetten en gewoontens, uit hunne oorspronglyke schriften leren kennen. Zoo dat ik hier ten slotte de woorden van den grooten HICKESIUS (*) de mynen moge maken: *Verum enimvero quamvis Vocabulorum, quibus jam utimur, vim et emphasin ex propriis fontibus discere operae pretium sit, et pulcrum scire, non, ea tamen de causa Antiquitatum Cultores ad haec studia invito, ut meras vocum derivationes sciant, sed ut in rebus, quarum voces vehicula sunt; erudiantur. Scilicet, ut instituta, mores, ritus, politiam, res pace belloque gestas, dogmata, scita, leges, imo ut commenta, fabulas, et superstitiones majorum ex vernaculis ipsorum scriptis addiscant.*

Wijnmaand 1757.

J. A. CLIGNETT.

(*) *Institut. Grammat. Anglo-Saxon. et Moevo-Goth. in Praefat.*

LIJST

**LIJST VAN OUDE VOCABULARII LATINO TEUTHONICI
EN GERMANICI, IN DE XV. EN XVI. EEUWE, ZOO
IN DE NEDERLANDEN, ALS IN DUITSCH-
LAND, UITGEGEVEN.**

A. IN DE NEDERLANDEN.

1. De oudste *Vocabularius Latino Teutonicus* is gedrukt te Zwolle in 1479. in 4to. Uit de Voorrede blijkt, dat dit Stuk alleen is opgesteld, om op de Scholen door de Jeugd te worden gebruikt. Zie voorts VISSER *Naaml.* bl. 8. en 67.
2. *Vocabularius Copiosus et singularis unus ex diversis diligentissime Theutonicatus*, gedrukt in groot folio, met de letter van Johannes a Westfalia, te Leuven; doch zonder jaar, waarschijnlijk omtrent 1480. of vroeger. De Voorrede, welke ik hier, uit hoofde der ongemeene zeldzaamheid van dit Stuk, geheel invoege, is van dezen inhoud:

Et si non desint ex omni evo nobilissimi idiomatis latini interpretes unus tamen inter omnes sic anteriorum ferme omnium mira quadam et succincta admodum copiositate in unum conflavit labores, ut Vocabulorum constatus nomen recte sortiatur. et qui illum noverint Catholicon Popiam Britonem Braxilogum Hugucionem Brevilogum. et Puericium non ignorant. Solus quoque pro omnibus satis est sed et historicos oratores poetas et grammaticos a summis ad infimos tam solerti indagine lustrasse deprehenditur ut omnibus omnia factus videatur. quidque latine vocis latinus expositor certissimus dictiones singulas germanice lingue tam provide disertaque coaptet et appropriet ut si quem germanici huius idiomatis amor forte teneat aut moveat utilitas, et eius et latini certior exinde evadat interpres. impigre igitur litterarum quivis amator sive incipiens ille sit proficiens aut proventus hunc secum habeat conflatum gravissimorum virorum longiori desiderio ingentique rogatu ex abdita bibliotheca ad lucem tandem depromptum et tam terse politique exaratum atque ex eo tanquam phrygie de montibus yde elegantissimarum dictionum classem moliat quibus equora naviget scripturarum aut si malit cum senis sapientis Salomonis electissimos caedros abietesque ornatissimi sermonis partes velut de libano precipitat optatum sancti laboris fructum accepturus feliciter.
3. *Vocabulorum Gemmula cum addita*, gedrukt te Antwerpen by Gerard Leeu 1486. in 4to. Mr. J. VISSER bericht my, dat in de afdruk, welke hy bezit, geene Voorrede gevonden wordt, ten ware die daar aan mochte ontbreken: zie de aangeh. *Naaml.* bl. 22.
4. *Gemmula Vocabulorum cum addito*, mede gedrukt te Antwerpen by denzelfden Gerard Leeu 1488. in 4to. Zie VISSER *Naaml.* bl. 29.

5. Gem

5. *Gemmula Vocabulorum cum addito, diligenter revisa et emendata*; gedrukt te *Deventer* by *Richardus Paefroed* 1489. in 4to. De Voorrede, voor dit werk geplaatst, beginnende: *superioribus diebus*, behelst niets opmerkliks, en vervat, in andere woorden, den inhoud der Voorrede, voor de vroegere uitgaven geplaatst. Waar uit men besluiten kan, dat ieder uitgever de Voorrede zoodanig heeft ingericht, als hem goeddacht.
6. *Gemmula Vocabulorum*; gedrukt te *Deventer* by *Jacobus de Breda* 1493. in 4to. Zie *VISSER Naaml.* bl. 37.
7. *Gemmula Vocabulorum*; gedrukt te *Delft* 1494. in 4to. *VISSER Naaml.* bl. 38.
8. *Gemma Vocabulorum*; gedrukt te *Antwerpen* door *Theodoricus Martini* 1494. in 4to. In het slot van de Voorrede, door den uitgever voor dezen druk geplaatst, leest men: *Cum ergo hic liber optimis vocabulis, non minus duobus millibus sit adauctus, eius quoque titulus merito videtur augendus, ut iam non gemmula sed rectius gemma vocabulorum possit inscribi.*
9. *Vocabularius Optimus, Gemma Vocabulorum merito dictus, quia duobus millibus optimorum vocabulorum maior est priori gemmula et multo correctior*; gedrukt te *Deventer* by *Richardus Pafraet* 1495. in 4to. Hier in vindt men dezelfde Voorrede als in de laatst voorgaande uitgave. *VISSER Naaml.* bl. 40.
10. *Gemma Vocabulorum*; gedrukt te *Deventer* by *Richardus Pafraet* 1497. in 4to. *VISSER Naaml.* bl. 46. Een afdruk van dit werk berust onder my, waar uit blijkt, dat hier in ook gevonden wordt dezelfde Voorrede, als in de uitgave van 1489. zie hier boven N°. 5.; doch dat ook aan die Voorrede vooraf gaat zeker Voorbericht van den uitgever, beginnende: *Inspiciens nuper Vocabulorum gemmulam; animadverii* enz. Eindigende even als door ons onder N°. 8. is opgegeven; en dus zal deze uitgave waarschijnlijk een herdruk zijn van de antwerpsche uitgave van 1494. Waar by echter dan ook reeds zal gevoegd zijn, gelijk in deze uitgave, het, in het Voorbericht, zoo genoemd: *singulare alphabetum de propriis nominibus vel hominum illustrium vel urbium ac Provinciarum vel montium ac fluviorum.*
11. *Gemma Vocabulorum*; gedrukt te *Deventer* in den jare 1500. Zie *VISSER Naaml.* bl. 51.
12. *Gemma Gemmarum, cui addita sunt vocabula cuiusdam Rabbi Joannis*; gedrukt te *Leyden* by *Joannes Severinus* 1515. in 4to.
13. *Vocabularius ex quo Latino Theutonicus*; uitgegeven zonder byvoeging van plaats of jaar, waarschijnlijk omtrent 1486. in 4to. Deze beide laatstgemelde *Vocabularii* zijn aan Mr. *Jacob Visser*, volgens een van hem ontvangen bericht, denzelven na de uitgave zyner *Naamlijst* nog voorgekomen.

B. IN DUITSCHLAND.

1. *Vocabularius Latino Teutonicus*. By deze uitgave is noch het jaar, noch de plaats, noch des drukkers naam vermeld; doch waarschijnlijk is dit werk gedrukt te *Mentz* by *Johan Guttemberg*, omtrent 1466. in 4to.; of eenigen tijd later te *Eltwil* by *Nicolaas Bechtermuntze*; ten minsten hier toe zijn dezelfde letteren gebruikt, met welke het *Catholicon* in 1460. te *Mentz* gedrukt is. Van deze uitgave berust een zeer schoone afdruk in de ryke boekverzameling van Mr. *Jacob Visser*. De zeldzaamheid dezer uitgave is zeker oorzaak, dat men van dezelve nergens eenige melding gemaakt vindt. Het verdient ook opmerking, dat de Vocrede voor dit boek van denzelfden inhoud is, als die, welke voor den *Vocabularius*, gedrukt te *Zwolle* in 1479, gevonden wordt, en waar van wy hier boven A. N°. 1. gewag maakten.
2. *Vocabularius Latino Teutonicus*, gedrukt te *Eltwil* by *Nicolaas Bechtermuntze* 1469. in 4to. Het werk is by denzelfden Boekdrukker tweemaal herdrukt, als eerst in den jare 1472, en laatstlyk in 1477. Zie over deze uitgaven MEERMAN *Orig. Typogr.* Tom. II. p. 96. in not. MARCHAND *Histoire de l'Imprim.* p. 61. en PANZERS *Ann. der ält Deutf. Litter.* f. 57. 70. en 104.
3. *Vocabularius Latino Teutonicus*; gedrukt in 4to., doch zonder melding van plaats of jaar. Deze uitgave is hier door van de vorige onderscheiden, dat aan het slot van het werk in iedere verschillende vaarsen staan.
4. *Vocabularius Latino Teutonicus*; gedrukt te *Ulm* by *Joannes Zainer* 1480. in folio. PANZERS *Ann.* f. 115.
5. *Vocabularius secundam ordinem alphabeti, ita quod latinum precedat et theutocum subiungatur*; gedrukt te *Nuremberg* by *Conradus Zeninger* 1480. in 4to. Volgens aantekening in PANZERS *Ann.* f. 116, zoude deze uitgave een herdruk der laatst voorgaande zijn. Dit werk is althands by denzelfden Boekdrukker aldaar herdrukt in 1482. mede in 4to. Zie PANZERS *Ann.* f. 132. Nog vinde ik aldaar vermeld een *Lateinisch Deutsches Wörterbuch*, gedrukt 1483. in folio; en RICHEY *Nachr. von dem Teuthon.* achter het *Idiotic. Hamb.* f. 437. gewaagt van een dergelyk Woordenboek, mede in 1483. te *Neuremberg* in 4to. gedrukt, welke ons daar van f. 438. een breedvoerig verslag geeft.
6. *Vocabularium Teutonico Latinum, et vocabularium predicantium*; gedrukt te *Hagenau* 1487.
7. *Vocabularius Latino Teutonicus*; waarschijnlijk gedrukt te *Keulen*, omtrent 1484. in 4to.
8. *Vocabularius Latino Teutonicus, et Vocabularius rerum*; denklyk mede te *Keulen*, omtrent 1489. Van de beide laatstgemelde *Vocabularii* berust een afdruk in de boekery van Mr. *Jacob Visser*.

*****

9. Vo-

9. *Vocabularius Predicantium*; almede uitgegeven zonder byvoeging van plaats of jaar; doch naar gedachten voor 1490 in Duitschland gedrukt, en mogelijk wel te *Heidelberg*, zijnde de uitgever *Iodocus Eychman de Ketw.* Het is het zeldte werk, het welk in *PANZERS Ann. f. 449.* vermeld wordt.
10. *Vocabularius Rerum Latino Teutonicus*; gedrukt te *Straatsburg* 1491. in 4to. volgens opgave van *Mr. J. Visser.*
11. *Vocabularius rerum*; gedrukt 1496. in 4to. In *PANZERS Ann. f. 451.* vindt men aangeteekend, dat dit werk eenige overeenkomst zoude hebben met een ouder by hem aldaar f. 56. breeder omfchreven *Vocabularium Latino Germanicum*, in folio.
12. *Gemma Gemmarum, sive Vocabularius Latino-Germanicus*; gedrukt te *Keulen* by *Hermanus Bumgart de Ketwych* 1501. in 4to. Een afdruk berust by *Mr. Jacob Visser.*
13. *Vocabularius Optimus gemma dictus*; gedrukt te *Leipzig* 1505. in 4to.
14. *Vocabularius Latino Teutonicus*; gedrukt te *Keulen* door *Martinus de Werdena* 1512. in 4to. Een afdruk berust by *Mr. J. Visser.*
15. *Vocabularius dictiones Teutonicas Latinis praeponens*; gedrukt te *Straatsburg* by *Mathias Haphuf* 1515.
16. *Vocabularius Joannis Altenstug*; gedrukt te *Hagenau* 1516. in 4to. Van geen der vijf laatstgemelde werken vinde ik in *PANZERS Ann.* eenig gewag. Dan onder den jare 1516 wordt aldaar nog vermeld: *Vocabularius quatuor linguarum Latine, Italice, Gallice, et Alamanice*; gedrukt te *Augsburg* door *Erhart Oglin*, in 4to.

Incipit Vocabularius qui intitulatur Teuthonista vulgariter dicendo der Duytschlen-
der ea ratione quod termini in capite rigarum a theuthonico sunt incepti. Edi-
cio quoque huiusmodi operis completa est de anno domini MCCCCLXXV. de
mense Marcii.

Licet eruditi viri grammaticæ regularis minime sint ignari tamen inter ipsos ni fallor
quidam inveniuntur grammaticæ positivæ id est terminorum significantiæ precipue rarorum
et inusitatorum aliquatenus imperiti. Hii igitur si quid de latinicis ignoraverint terminis
ad huguicionem ad papiam ad britonem ad braxilogum ac demum ad mare magnum vide-
licet catholicon remittuntur informandi. Iphis velim hoc ne sit dedecus cum ut arbitror
nemo mortalium sub sole degat qui singularum facultatum terminorum in sui pectoris
scaturie perfectam gerat scienciam. Rursum et inter michi similes non grandiusculi
dogmatis stragulos videlicet clericos pudibunda interreperit ignorantia. cum plerumque re-
rum oculis nostris coram positarum utique sat vulgarem, sed minime latinicalem nomi-
num noverimus interpretacionem. de verbis quoque id nobis occurrat simile. Illorum
igitur et mee subvenire cupiens ebetudini hoc presens profecto opus compilare decrevi.
Nam sicuti prelibati vocabuliste similesque ferme omnes suas eo modo contexuere pagi-
nas ut singulos ab ipsis ordinatos passim terminos ydeomate latino a capite sint iniciati.
deinde mox ad interpretacionem eorundem orthographiam continuando convertant. Ita-
que

***** 2

---

que ego tantillus a contrario conceptu sequens opus suis semper in terminis a theuthonicali logisma exorsus sum caracterizare. Nam huguicionem vetustissimum et amplissimum terministam huic operi pene totum interferui aliosque michi notos immiscui. Ego quoque sub celtici ducatus clivensis cololiensis dyoecefsis orbicularis lucis sumpfi exordia. Ideo nativam dignificans humum linguagio materno primo loco alamanice deinde latinice id quod excurrit expressi.

Et vos mi domine preposite ipsius domini ducis a commentariis prefencialiter cernitis per me vobis deditissimum vestrum votum hac in re fore adimpletum.

T E U T H O N I S T A

O F

D U Y T S C H L E N D E R.

A.

AB.

A. B. C. Alphabetum.

Abel. huppſch. moy. ſchoen. ſubertich. bejdelgch. huiſch. ghebdegch. Pulchet. decorus. ſpecioſus. formoſus. ornatus. procerus. citroſus. conſpicabilis. conſpicabundus. conſpicuus. conſpicax. opiparus. i. elegans. venuſtus. venuſtulus. id eſt aliquantum venuſtus. veneriſus. i. pulcher.

Abel. ſubtyl. rijckſpinnich. naubundich. cloick. Subtilis. ingenioſus. habilis. adinventivus. argutus. cernuus. cernulus. almus. decentarius. dedalus. dedaleus. faber. a. um. affaber. a. um. machinoſus. mechanicus. i. ingenioſus. ſenſuoſus. poliſenus.

Abel. proper. Amabilis. urbanus.

Abel. nett. ſmuck. bledich. caſſ. polijt. Curioſus. politus.

Abelheyt. huppſcheyt. in S. Schoonheyt.

Abelheyt. ſubtylheit. rijckſpinnicheit. cloekheit. naubundicheit. behendicheit. cloekheit. Subtilitas. ingenioſitas. habilitas. machania. machinoſitas. machinacio. ſenſuoſitas. conſpicacia. conſpicacitas.

Abbg. Abbacia.

Abbiſſe. Abbatiffa.

Abt. Abbas. pater monachorum.

AC.

Abſtinenti. ſoberheit. maagſamheit. Abſtinentia. ſobrietas. parſimonia. brya. ſobriolus.

Acht. Octo.

Acht hoickblader to hoip gebonden dat heyt eyn quatern. Quaternus. quaternulus. quaternunculus. Quaternen maken Quaternare. Quaternen to hoip bergaderen. Conquaternare. Quaternen van eyn verſcheyden. Disquaternare. requaternare. per. iterum. van Quaternen tot Quaternen. Quaternatim.

Achtgen. Decem et octo.

getal van Achtentigen. Octogenarius. van eyn ind Achtentigen. Octogenarius unus. van twe ind Achtigen. Octogenarius binarius. ind ſo doet an biſ tot negentich.

Achte dach van eynde hoichtijc. Octava.

Achtentich. Octoginta vel Octuaginta.

eyn ind Achtentich. Octoginta unus.

twe ind Achtentich. Octoginta duo.

dry ind Achtentich. Octoginta tres.

vier ind Achtentich. Octoginta quatuor.

viſ ind Achtentich. Octoginta quinque.

ſeex [*l. ſeff*] ind Achtentich. Octoginta ſex.

ſeven ind Achtentich. Octoginta ſeptem.

acht ind Achtentich. Octoginta octo.

negen ind Achtentich. Octoginta novem.

A

Ach

Achtentichste. Octogesimus.
 een ind Achtentichste. Octuagesimus primus.
 twee ind Achtentichste. Octuagesimus secundus.
 drie ind Achtentichste. Octogesimus tercius.
 vier ind Achtentichste. Octogesimus quartus.
 vijf ind Achtentichste. Octogesimus quintus. Et
 sic deinceps.
Achtentich mail. Octuagies.
Achtshondert. Octingenti. te. ta.
 getail van Achten. Octonarius. a. um.
 getail van Achtyenen. Denarius. octonarius.
 die Achste. Octavus. octonus. a. um. octona-
 rius. a. um.
Achtsebidich maken. Octuplare. octuplicare.
Achtsebidich. Octiplex. octupliciter. occuplus.
 occupliciter.
Achtmail. Octies. adverbium.
Achten. wederpenen. taxieren. rekenen. wederigen.
 tzezen. coeren. schaten. Estimare. compen-
 sare. taxare. contaxare. pretaxare. retaxare.
 reputare. computare. extimare. appreciari.
 depreciari. precio. as. are. deprecio. as.
 liceor. ceris. licitor. aris. calculare. cen-
 sere.
Weder Achten. wederleggen. Avertor. ris. refu-
 tare. detrectare. i. recusare. repudiare. abi-
 cere. oppedere. reprobare. respuere.
Weder Achtung. wederlegging. Repudiatio. re-
 pudium. repudii. refutacio. recusacio. ab-
 jectio. averfio.
groot Achten. Magnipendere.
kleyn Achten. Parvipendere.
snood Achten. Vilipendere. deprecior. aris. vi-
 lifacere. vilificare.
neut Achten. Nichilipendere.
weynigh Achten. Floccipendere.
smelich Achten. Naucipendere. naucifacere.
licht Achten. Levipendere.
Achten als een huse. Juncipendere.
ver Achten. in B. Diameren.
ver Achten. wederleggen. wederachten. wederwe-
 pen. Refutare. reicere. repudiare. abicere.
 recusare.
ouge Acht. Ceron. onis. levis. ineptus.
Achterdepl. Arritagium. gii.
Achter. hynnen. nae. retro. a tergo.

Achterwart. hundertwart. to rugge. Retrorsum.
 seorsum. post tergum. a tergo. iusum. id
 est Deorsum.
Achter. taxierre. Metaxarius. taxator.
Achttinge. taxeringe. dye macht van den berba up
 dat woort Achten. wederpenen.
Achte. soege. blijff. ruerche. Cura. sensatio. per-
 satio. sollicitudo. diligentia. aporia. Etiam
 in E. Ernsticheit.
Achten. soegen. bijtigen. Curare. accurare. di-
 ligentiam adhibere. intendere. sollicitare.
 Cetera. in D. anDertich wesen.
Achte. van. Bannum imperiale seu princi-
 pum.
Achten steun. Achates. ris.
Acher. Ager. frugifer. grumus. grumus. di.
 rus. rusculus di. agellus. di. agerulus. di.
 etiam in L. Tant.
Acheren. buwen. pluzgen. eeren. Agrare. arare.
 colere. accolere. agricolare. lirare. ful-
 care.
Acherman. buwman. Rusticus. agricola. ruri-
 cola. villanus. villicus. agricultor. colo-
 nus. agricolonus. ruricola. ruricolonus.
 ruralis. baturius. fundanus. arator. arator-
 culus. di. agellarius. arvalis. georgicus.
 glebo. onis. aratorius. De hijs eciam in B.
 geBupr.
Acherwerck. Agricultura. aratura.
Acherloog dat man van den acher neemt to her-
 copen. Agaria. aliis agrarius aut agraria.
Acherrecht. idem.
in Acher wassende wille crupt off byucht. Agrestis.
 te.
Acher ongebutzet. proprie een byesch. Agri-
 pennus. Tesserinus.
sait Acher. Ager sationalis.
wonn Acher. boem Acher. Ager consitus.
weyd Acher. Ager pascuus.
wiomen Acher. Ager floridus. vel florens.
Acher van ce. moegen landg. Centuria. e.
Acher die met water mynen off steuen bevedt
 is. Artificinius. nii.
Acher nigh to land gemacht ind heit nigh land.
 Novale lis. novalis. lis.
Acher mysten. Infimare. stercoreare.

Adamant. eyn kuffel ftegn. Adamas.
 Adber. waertwaerl. gefunt fpen ~~was~~ ons. blyft
 gefunt / got behud u. got feghen u. got ge-
 lend u. got wagt u. geleiden. hebt gueden nacht.
 ter gueder nacht. Vale. valete. valetto. vale-
 tote. valeatis, ad bonas horas. deus condu-
 cat. apoge. apogete. apogeto.
 Adel. etelheit. geburtich. waergeboren. Nobilis
 ter. tasi generofus. tas. procorus. tas. in-
 genuus. tas. illuftris. tre. illuftreitas. spec-
 tabilis. le. der. tas. clarus. tas. egregius.
 ie. tas. etiam in **H.** Hoeh in werden. etiam
 in **G.** Edel geburtich.
 Adel. fump. poll. onegm. Cenum.
 Adel. eyn gefwel an der hant off boeten. Ulcus.
 apostema. tumor.
 Adier. arn. eyn vogel. Aquila.
 Adem. Anhelicus. respiramen. mentum. alitus.
 spiramen. spiritus. us. uia.
 Ademen. spirare. respi. anhelitare. alare.
 famen Ademen. famenblafen. Conspirare. con-
 fufflare. Item inspirare. expirare. aspirare.
 respirare. fufpirare.
 Ademgat. Spiraculum.
 dat fnet in Ademgt waer. Spiratinus.
 op Ademngte. opblafinge. opfuchtinge. Suspirium.
 fufpiramen. fufpiramentum. Aspiramen. men-
 tum. aspirofus. Et sic de reliquis.
 Ademlich. Spirabilis. le. ter. tas.
 Ader in den lijbe. Vena. venula. di. fibra inde
 fibrofus.
 Ader dair die lucht daer gheet. Arteria. rie.
 Ader. off. ofte. eber. oder. inter. antwoer. Vel.
 aut. ceu. five. an.
 dte Ader. Varica. ce. varix. cis.
 bol Aderen. Venofus. fibrofus. a. um.
 Ader dat is flangen art. Vipera. ferpens.
 Aderlater. Fleubothoneus. fleubothomator.
 Aderlatinge. Fleubotonia.
 Adesse. rechdeffe. Lacerta. lacertula. di. lacer-
 tus. ti. botraca. balmus. faura. lacertellus.
 lacertella.
 bol Adessen off rechdeffen. Lacertofus.
 Advent but Crijmiffen. Adventus domini.
 Advokat. Advocatus. ta.
 Advokantkap. Advocacia,

die Advokantkap foekht to doen. Circumfora-
 nus.
 Aff. van. A. ab. abs. dei. inde. e. ex. exinde.
 deinde.
 Aff. ape. merkat. fcaunichel. ind. bek. fmit. biff-
 terley. Item Die starten hebn die hepten. Cyr-
 copetiti. Die ruten ind byltich fmit hepten
 Fringe. Die alre mepste heit Conus. Die
 anderen hepten Cinocephali ind hebn gelijck
 van ansichten als honde. Die anderen heiten
 Satiri ind fmit unkuftich ind onardich ind hep-
 ten in duytich hobbijn, ut in **B.** Bobbijn.
 Die anderen hepten Caltrices desen anderen
 ungelijck. want sy hebbe epnen langen bart ind
 epnen heiden staet.
 Aff. boit. ghech. fot. ballart. nar. dwaiff. onbzait.
 ondesthepen. onberfonnen. maif. Fatuus. stul-
 tus. follus. infrunitus. infronitus. i. infi-
 piens. excors. fecors. mattus. frontofus.
 cerebrofus. capitofus. blatus. bardus. ama-
 fus. blennus. blenno. onis. brutus. ignavus.
 imprudens. gurdus. gerro. onis. i. stultus.
 indiscretus. improvidus. delirus. i. stultus.
 infensatus. inconfulcus. ignarus. gerroneus.
 gerronaceus. monarficulus. i. stultus.
 Affen. fchuppen. fporten. fchertzen. belachen.
 et cetera. Deridere. irridere. gannire. deli-
 rare. illudere. alludere. eludere. deludere.
 agarriri. ludificor. aris. ludifico. as. narire.
 i. subfannare. sibilare.
 des tot den Affen off apen hoiet. Simius. a. um.
 Affgot. Ydolum. simulachrum. statua. staciun-
 cula. conflatile.
 der Affgaibe tempel. Phanum. ni.
 der Affgaibe coster off prier in oerem tempel.
 Phanaticus
 der Affgaibe spijfe. Ambrosia.
 der Affgaibe offerhand. Ydolotium.
 der Affgaibe openre. Ydolatra. tre.
 alre Affgaibe tempel. Pantheon vel Pantheum.
 thei.
 Affgaibe in den fupfen. Penates.
 der Affgaib meker. Statuarius. ria.
 tot den Affgot hoerende. Statuarius. statuar-
 ium.
 Affgaibe. Ydolatia.

Affgaabe namen.

- Apollo. Afgot der topchelen.
 Alburnus ind Amadriades sint gaibe der waal-
 den. der dusehen ind der boemen.
 Astaroth.
 Archena i. Dyana.
 Agenaria. Angaronea. Anxt verdujbers.
 Agenora. gaedynne [i. gaedynne] to wer-
 sien to doen.
 Apis rex.
 Amphitrix.
 Accaron.
 Anna. Gaedynne des iaers.
 Arga.
 Bachus. Got des wyngs.
 Baal den heizens dpe prophete toberfont.
 Bel. uadichodonofers van babylonen affgot.
 Beelzebub id est Baal. der Moabitien affgot off
 Accaron.
 Belus. Koeninck of affgot van Affrien.
 Bellona. Gaedynne des strids.
 Berith.
 Bellipotens. Got of Godinne des strids.
 Bubastis. Godinne der hoerden.
 Cantes. eium. Gaedynne der ornamenten of
 tyeringen.
 Carmentis. Gaedynne der lyede of gefenghs.
 Carposorus. Duchtzeeger.
 Ceres. ris. Gaedynne des kornes. Adorea idem.
 Cibiles. lis. Der affgaabe moder. scilicet ter-
 ra. quae cibaria confert. etiam Cibeles.
 Cuna. Godinne ober der kinder wegen.
 Cupido. Venus soen.
 Confus. si. Got des raitz. Neptunus idem.
 Dodona. Godinne der echeien. Diana.
 Egeus. Got des meers. Neptunus idem.
 Eolus. Got der wynde.
 Feronia. Godinne van eym wasser genant Fe-
 roniam.
 Forculus. Got de dpe pozzen ind de boeren
 betwart.
 Flora. Gaedynne der blomen.
 Fanni. Incubi. Incubones. Fannicarii sijn
 affgaabe der waide.

- Fortuna. Dpe Gaedynne is blint. inde brenge
 geluck ind ungeluck nae oerre gadyngen.
 Frugera. Gaedynne des kornes.
 Hymeneus. Got der wylosten.
 Inferus. ri. Afgot der Hellen.
 Juventas. tatis. vel Hebe. Junoni [i. Ju-
 nonis] filia. Gaedynne der joechte off der
 jonckheit.
 Laverna. Gaedynne der moeder ind der dyede.
 Lacturnus. Got ober dat groen uytgaende toern.
 Labitina. Gaedynne der onkunscheit.
 Linxa. xe. Gaedynne der beesten.
 Limitanus. Got ober dpe wegge ind anstoete.
 Terminus idem.
 Lucina of Juno of Pallas of Dyana. Gaedynne
 der geburten. Latona idem.
 Limenthus. God ober de dreyelen.
 Matuca. Gaedynne ober dpe woegens roede of
 ober dpe ure dpe dait is tuschen nacht ind dach.
 Vesperta. Gaedynne [voeg hier in ober dpe
 ure] die dait is tuschen dach ind nacht.
 Mars. Got des strides.
 Mercurius. Got der colplande.
 Minerva of Pallas. Gaedynne der wijsheit.
 Minerva heit oft Curitis. die gaedynne der
 soegen is aeter dat volck ind die sich ter-
 echt nemen.
 Moloch. En affgot.
 Nympha. Musa. Gaedynne der wateren.
 Nympe. Gaedynnen der fonteynen.
 Nepee. Gaedynne der dalen.
 Nereides. Gaedynne des meers.
 Naides. Gaedynnen der wateren ind ruyeren.
 Neptunus. Got des raites.
 Napea. Gaedynne der bloemen.
 Nonenfiles. Sijnt gaibe die den schepen schade
 doen.
 Nereus. Got des meers.
 Neris idis. Dpoutwe off huynt des meers.
 Numeraria. Gaedynne des getals.
 Numen. nis. Afgot aeter den wisse.
 Orcades. Gaedynne der berge.
 Odoria. Gaedynne aeter wal runnen.
 Offulcus. vel Serpentarius. vel Esculapius
 wart van den roeberen angebedt in egne
 slanghen schijne.

Opis.

Opis. pis. pi. Goedynne des rijkdoms.
 Oreas. oreadis. Goedynne der berggen.
 Pomona. Goedynne der appelen.
 Pallas. Goedynne des strijds.
 Pan. Pannis. Afgot der herdden.
 Panita. te. Tot der walde of busche.
 Pales. lis. Goedynne des webers bur de beesten.
 Pollux. lucis. Afgot die guet geluck gaff.
 Portunus. ni. Got der haben des meers bur
 die scheeppe.
 Predicatus. ti. Got des erfs.
 Priapus. Got der garden.
 Runcia. Goedynne der bestlupde of dozplupde.
 Salathia. Goedynne des meers.
 Sancus. ci. Afgot der heilichmakingen.
 Stimula. le. Goedynne der pfeilen.
 Seron.
 Saturnus.
 Tellurus. ri. Afgot der erden.
 Triconia of Pallas. Goedynne des strijds.
 Vacuna. ne. Goedynne der ledicheit.
 Vagiteanus. Afgot der klegre honden.
 Venus. Goedynne der liefden of der schoenheit.
 Vertunus. vel Verterunus. Afgot der toyp
 lude ind der cremer.
 Vertumnus. Afgot der beggune of des iars
 off des daghes.
 Varicinus. Afgot der heyden of des heyden-
 schen volkes.
 Vittula. Goedynne der houtoden ind seghberch-
 tingen.
 Volutina. Goedynne der heyden.
 Vulcanus. Afgot des vuics.
 Jupiter. Jovis.

Aesupt. eyn kruyt. Abrotanum.
 Assaut. eyn pest off steyn die dat rat van den wa-
 gen assiet.
 den Aigaiden eer to doin. Prophanare.
 Asside eyn heymlike stede des hupfes. Absida.
 Abditum. Abdicium. exedra. dre.
 Aist. hucht. Fructus.
 van Aist off huchte snoeds gaben. Traiemada.
 dorum.
 Agatenstejn. bernstejn. gjetten. Agates. gaga-
 tes. bornix.

Agge. kaff. Palea. festuca. quisquillie. arum.
 inde quisquillofus. a. um. faluppa. pe.
 Aha. interiectio admirantis seu letantis.
 Aq. interiectio dolentis.
 Ayn. sunder. behalven. uytgescheyden. Preter.
 absque. sine. dempris. salvo.
 Aheley. Aculegia. flos seu herba floris.
 Ahen ein liepser stat. Aquisgranum.
 All. miteyn. miteynander. to hoy. to gader. to
 samen. Torum. omne. universum. cunctum.
 haeben All. Altissimus. supremus. supernus.
 yperion. onis.
 All dynch behaidende ind de heiste. Hemiolius.
 a. um. hemiolicus. a. um.
 All deger. all to samen. all to hoip. all to mael.
 aligaber. to gader. gantzlich. gantz. Totali-
 ter. integraliter. penitus. penite. omnimode.
 Alabastr. marmereinstejn. alabastron bat. marm-
 meren bat. Alabastrum.
 Alabastron off marmereen taffel. Abax.
 Aiant off Galant kruyt. Emula. le.
 die Alde dengen in gedachtenissen hest off schijft.
 Antiquarius.
 die Alde ind nye dengen schijft. Librarius.
 Alden. alderden. [*l. alwerden.*] Seneco. se-
 nesco. infeneo. infenesco. conseneo. conse-
 nesco. perseneo. persenesco. vetero. as. are.
 absolutum eciam. quandoque activum anti-
 quari. inveterari. inveterare. conveterare. id
 est simul antiquare.
 Alder. Senectus. senecta. senium. antiquitas.
 vetustas.
 Alder haber. Avus.
 Alder moder. Ava vel Avia.
 gelich Alder. evenalder. Coctaneus. coevus.
 coequus. a. um.
 Alderen. Parentes unde parental. ter. Geni-
 tores. progenitores.
 den Alderen in seden to volgen. Parentare. pa-
 rentizare.
 Alderen doeder. Parenticida.
 van Aldes. Antiquitus.
 Aise. Anguilla.
 Aistlede. Anguillarum.
 Aierichich. Anguillaris. re.
 Aiguch. gantz. gantzlich. clackoise. heele. ge-
 hee.

heftich. gar. Totalis. le. ter. tas. intege-
grum. integre. graliter. tas. totus. totali-
ter. tas. topicus. a. um. id est totaliter. mere.
Algnch. ganz. heelmaken. Integrare. integre-
scere. passivo. deintegrare. grasco exinte-
grare. grasco. passivo.
weber Algnch. ganz. heelmaken. Redintegrare.
restaurare. reparare. redintegrescere. passivo.
Allegn. eynich. eynsam. Solus. solitarius. inso-
lidum. tantum. tantundem. tantummodo.
solummodo. duntaxat. saltem. saltem.
to Allen spden. Utrobique. circumquaque.
Allestelen. allentzen. alleynche. Successive.
gradatim. cessim. passim. sparsim. discursim.
distinctim. paulatim. pauxillatim. particu-
latim. pedetim. minutatim. intercalatim.
hapsim. interpolatim. sensim. intercalatim.
Alstjt. altois. allwege. allestijn. stedelich. etwelich.
ummermeer. duprich. volherdich. blijflich. wer-
achtich. unbergenelich. Semper. sempiternali-
ter. lis. le. tas. frequens. ter. jugis. ter.
perhennis. ter. tas. indefinenter. assiduus.
tas sedulus. lo. continuus. tas. interdus.
perdius. eternus. lis. le. ter. tas. sempiter-
nus. lis. le. ter. tas. affatim. evitaneus.
eviternus. lis. le. ter. tas. perpetuus. per-
petuitas. aliter. evus. perpes. perpetim.
durabilis. le. ter. tas. durativus. a. um.
Allygn. Alumen.
Almisse. Elemosina. eloaroga. agapa. pe. vel
agape. pes. pei. roga. ge.
Almisse geben. Erogare. conferre.
Almisse hooff. Cophinus.
Almosenger. Elemosinarius. ria. cenodocha-
rius. ria.
Alrelepe. veestelepe. Multipharie. diverse. varie.
Alrelegen. in D. alrelegen.
Alrupn. Mandragora.
Als. alsoe. Sicuti. sicut. prout. prouti. velut.
veluti. quemadmodum. tanquam. utputa.
utpote. puta. ceu. scilicet videlicet.
Als. Dum. cum. quando. postquam. postea-
quam.
inb Als. Acubi. postubi. id est postquam.
by Alsoe. in bem. behestlich. in maten. als off.
ngt onderschejde. so verre. Si. inquamcum.

salvo. proviso. posito. condicionado. pac-
tato. compactato. obtento. prehabito.
Also dicke. also bakte. so manthmate. Tociens.
totidem.
Alsomantj. Tot.
Als. Acsi. scilicet. videlicet.
Als off. Proinde. perinde.
Als dan. Tunc. protunc. extunc.
Als. wormode. Absinthium.
Alsulchan. [i. alsulcken.] sobaru. Tale. simi-
lie. consimile. huiusmodi.
Alsuf. Sic. ita. eomodo. taliter.
Alt. Senex. senilis. antiquus. cascus. vetus.
vetustus. vetulus. vetellus. i. aliquantulum
vetus. veterosus.
Alt. verfleten. Xerapellinus. a. um.
wat Alt. Senecio. onis.
feet Alt. Quam senex. detritus. emeritus. ve-
teranus. quamvetus. quamvetustus. perve-
tustus.
aerbt Alt. Decrepitus. Validudinarius. Silicer-
nus. scabreus. scabreolus. gerontis. et hic ge-
ronta. te. i. senex. primevus. priscus. pristinus.
Alt. alt mynstj. Antiquarius.
Alt mynstj op twee kruchen. Quadruplicator.
weber Alt werden. Reseneo. resenefco.
die Alt is rijj. iare of so alt dat he hunder ma-
ken moecht. Puber. beris. pubes. bis. pubis.
beris. unde pubertas. puberta. te. pubeda.
de. unde pubere. pubescere. puberare. pu-
berascere. pubedare.
des Altheit noch niet komen is tot rijj. iaren
of tot hundermaligen iaren. Impubes. bis.
impubis. beris. depubis. be. glabrio. onis.
imberbis. be. implumis. implume.
rijj. iarige Altheit of jest hartjarige iaren. Pu-
bes. bis.
Althent eyns mynstjen of der werlt. Etas. eta-
cula.
Altheit der werlt synt seff. Die jest began van
adam bis tot noe. Die ander van noe bis tot
abraham. Die derde van abraham bis tot moy-
ses. Die vierde van moyses bis tot dabit.
Die vyfte van dabit bis tot cristum. Die sefte
van cristo bis ten eynde der werlt.
Altheit des mynstjen syn oick seff. Die sefte
van

van sijnre gebueren bis tot vij. iaren. die heit Infancia. Die ander van vij. iaren bis tot xiiij. iaren die heit Puericia. Die derde is van hiertegn iaren bis tot xxviij. iaren. die heit Adolescencia. Die vierde van xxviij. iaren bis tot lxxxvij. iaren. die heit Juventus. Die vijfte van l. iaren bis tot lxx. iaren die [voeg hier in heit] Gravitas of Senectus of Senecta of Senium. Die sesste is van lxx. iaren bis ten eynde sijnz lebens. die heit De-crepita of Valitudinaria off Silicernia.

Altich. Senilis. geronteus. vetustus.

Altobant. halv. snel. geringhe. toutwelick. spoedich. gerade. rypch. unuertoe. plende. Statim. cito. ocius. sine mora. indilate. incontinenti. repente. confestim. breviter. compendiose. succinctim. comatice. cursim. cursorie. decursim. cursaliter. raptim. actuatim. agitanter. citatim. protinus. protinum. fugaciter. continuo. tober i. cito. euestigio. provincia i. celeriter. incunctanter.

Alta veit. Nimium. nimis. nimie. supperabundanter. superflue.

Altair. Altare. altarium. ara. altariolum.

Alterjere. Altarista. vicarius.

Alteraken. Dextrale. lis. palla. le.

Altersteyn. Lapis portatilis.

Altomail. schier. Penitus. totaliter. integraliter.

Albe. eyn lanch wyt kleet ten geestliken dienst. Alba. hoc pos poderis.

Aluber. eynbeidich. simpel. onnosel. Simplex. ter. ras. Innocens. ter. cia. innoxius. innocuus. infons. ter. cia.

Alwijl. nu. ytzont in A Note. [i. Jotie.]

Ame. eyn maat van c. coltschen quarten. Ama. me.

Ambochtisman. werckman. Operarius. mechanicus.

Amelieren. dat is als die goltwede eyn glazen matery van manigerley barbe werken myt ingabingen op silberen off op golt.

Amme. boederche. soegerche. Nutrix. alitrix. foritrix. lactatrix. alumna.

Amen dat synt twe lang smal stucken vleysch ygt eynz werckens dynch gesneden. Abdomen. nis.

Ameren. asch. Favilla. citor. oris.

Ampt. interiectio dolentis.

Ampt. boel in onecht. Concubina. focaria. amasia. amasius. amasiunculus. amasiuncula. leno. lena. concuba. ins. ge. concubinarius. ria. fornicarius. ria.

Ampt als die prierster of byake buc der alben op sijn hoist settet off enige ander mangeren die men so an buet. Redimiculum. suavictorium. rebrachiatorium. resticula. le.

Ampet. supr. scharp. tamper. Acetosus. acidus. acer.

Ampt der ebele. [i. beyle.] Officium. commissio. heilich Ampt off dyenst. Caurio. onis.

Ampt dat geboerlich is. Mumium. nil.

Amptbedyber of oeffener. Muniacus.

Amptman. bebeeire. Officiatus. officialis. commissarius.

Ayn sonder. behalben. mer. Sed. verumpramen. preter. absque. excepto. dempto. salvo. reservato.

An. toe. Ad.

Andylt. Incus. incudis.

Andylt der mupnter. Trapeta. te. traperum. ti.

Andoystsch. dempich. Asmaticus. asmus. catarafus.

Ancken. botter. Butirum.

Anker. Anchora.

Ankeren. Anchorare.

ont Ankeren. Exanchorare.

Andet. anderde. tweed. Secundus.

Andacht. Intencio.

van gantzer Andacht. van geheelre meynongen. Intentissime. cordialissime. precordialiter. corderenus. cordintime. cordicite. tus. tum. integerrime. intime.

die Ander van oen beyden. Alter. alteruter. alterutrum. inde.

die Ander van twee. Alter. alteruter. tra. trum. trius.

Ander. Alius. reliquus. alter.

ondereyn Ander. Invicem. simul. insimul. unaniter. mutuo.

die Anderen maken. Secundare.

die Anderen. Alii. reliqui. ceteri.

onder malck Anderen. Invicem. mutuo. alternatim. vicissim. cetera in G. to Gader.

bet

berAnderen. berAnderfaten. in *W.* berAandelen.
berAnderingh. beranderfating. Alteritas. altera-
cio. alternitas. alternacio. varietas. variacio.
mutacio.

Anderf. Alioquin. aliquidem.

Anderf. Alias. altrinsecus. ce. fecus. aliter.
non sic. alio modo.

Anderfwait. Alibi. aliorum. aliunde. altror-
sum. alicunde.

Anderwerf. andermael. aver. eber. echter. we-
ber. noch enng. Iterato. secundario. rursus.
rursus. iterum. iteratim. palim. reci. i.
iterum.

berAnderfakt. Variatus. alteratus. mutatus. in-
terpolus.

Anderhuch.

Anghe. toenenginge. nature. wesen. feede. wofe.
gewoente. uanpere. lugne. Inclinacio. natura.
complexio. gestus. us. ui. habitudo. habi-
tus. habituacio. assuefactio.

Angel. hoick. Aculeus. eculeus. aporia. hamus.
mi.

doe Angel. troekant. Biangulus. atus.

by Angel. dypant. Triangulus.

bier Angel. bierkant. Quadrangulus.

bijf Angel. bijfkant. Pennangulus. atus.

fes Angel. feskant. Sexangulus.

voit Angel. Quadrifidus. quadrellus. hamus. mi.

Anger. plann. outwe. blecke. Pratum. amenum.
planicies. spaciamentum. campus. campu-
lus. campellus.

Angeneeme. anneeme. beqweme. werdich. Ha-
bilis. ydoneus. aptus. dignus. dignicosus.
meritus. eucaris. idis. geniatus. a. un.
placidus. a. um. gratus. acceptus. conve-
niens. graciosus.

Angeneem maiken. Gratificor. aris.

Angenemichheit. Aptitudo. habilitas. convenien-
cia.

Angghersch. Campestris. tre. campester. adjec-
tivum.

Antuchich. boznoempt. Famosus.

Ansicht. antlaik. Eunuchia. facies. faciecula.
dat is daic men ennen van buyten by kennet.

Vultus. daic men ennen van binnen by kennet.

Aspectus.

weß Ansicht togerleg schijnt. Bifax. bifacis.
die sijn Ansicht vertrecht off be-stellet. Sannio.
onis.

in den Ansicht sachte hupt lebnde sonder bart.
Glaber. bra. brum.

Ansicht dzugn of doncker maiken. Gersare. in-
gersare.

daic men dat Ansicht mgt dzogghet. Facitergium.
welckß Ansicht van sehenden roit noch dieck an
wurdt. Cromaticus. a. um.

in den Ansicht eyn robe blecke. Lenticula. le-
cesia. se. lenticulosus. tas.

ngij Ansicht. Character. ris.

deß Ansichtß verstellunge off verscheyppunge. Sanna.
ne.

Ansichticheit. Intuitus. physionomia.

Anniß. is eynreleg fait. Annisium.

Ant. end. antfogel. entfogel. Aneta. anas. atis.

Ansprach. in *S.*

jong Ant of end. Anatinus. ni.

Antsch of endtsch. Anatinus. a. um.

Anteyl. antael. bescheyden begl. Porcio. por-
ciuncula. participium.

Antweede. Responsio. apollozia. responsum.
si. responsorium.

Antwerde eynte verhoggen rede. Antiphora.

Antwerde die beqwem off tzytelich is. Anrismus.

Antwerde die rebtelich is. Logium. gi.

Antwerden. berichten. bescheyden. Respondere.
responsare.

Antwerden ind mgt ber antwerden wat gelaeben.
Stipulor. aris.

gotlike Antwerde. Oraculum.

Antwerde die eyn oeverst of eyn furst gebet. Ares-
pontis. indecli.

die Antwerder in gericht heit Reus ind die an-
spzeker heit daic Actor.

die sich berAntwert. ontsudicht of verschermpt.
Excusatorius. responsorius. defensorius. ap-
logeticus.

Antwertß dieß. Littera responsalis.

Antwerdende. Respondens. responfurus. a. t m.
responsorius. a. um.

Antwerdng. ontsudding. verschermng. Apoloya.
apologia. defensio. responsio. excusacio.
negacio.

Ant.

Ant. noyt. foggje. taite. eysingh. gubdel. ber-
fuffing. berfchieting. berfchieting. gungfeling.
ontfeggniffe. [*l. ontfehniffe*, zie op S.]
burchte. bloedicheit. bzeefe. Timor. tremor.
pavor. discrimen. timiditas. formidolositas.
formido. anxietas. timorositas. horror. hor-
ribilitas. horriditas. languor. periculum. ofi-
tas. terror. metus. meticulencia. scanon. i.
stupor. superositas. meticulositas. meticu-
lus. languiditas. perplexitas.

Ant. noyt. foggje. lijden. Periclitari. anxiari.
curbari.

Anten. duchten. eysen. gubvelen. berfchieten.
berfchieten. berfuffen. ontfeen. burchten. bzeesen.
gungfen. Metuere. formidare. tedere. pavere.
tremere. tremulare. trepidare. extremifcere.
contremifcere. tremefieri. hebo. es. ere.
horrere. perhorrere. exhorrere. inhorrere.
abominari i. abhorrere. languere i. stu-
pere. aporiare i. anxiari. consternor. aris.
stupefcere. stupefieri. astupere. astupefcere.
extupere. extupefcere. instupere. instupe-
fcere. obstupere. obstupescere. restupere.
restupefcere ista [*l. id est*] per. valde. ter-
refieri. timere. timescere. pavescere. expa-
vescere. extimere. extimescere. pertimere.
pertimescere. contremere. extremere. in-
tremere. quae faciunt contremifcere. ex-
tremifcere. intremifcere.

Antfehdich. onmooidt. berfufft. berbeert. burcht-
fan. fogghelbich. berflagen. Timidus. pavi-
dus. anxius. timorofus. timoratus. formi-
dolosus. formidolentus. meticulofus. meti-
culentus. formidulus. tremebundus. tremu-
lus. hebes. tis. stupidus. stuporofus. horri-
bilis. le: horridus. horridulus. languidus.
i. excors. perplexus. deanimatus. rutilus
i. tremulus. tremulentus. trepidus. treme-
bundus. tremorofus. perterritus.

Antfehdich mahen. bloede. mahen. ezberen. berfufft
mahen. erfchieten. Horrificare. terrificare.
terrere. terrefacere. terreficere. abstertere;
contertere. exterrere. perterrere. perterre-
facere. tremefacere. attonare i. stupeface-
re. perhorrere. exhorrere. conquatere. ta-
befacere.

Antelich. fogghlich. gesehlich. et cetera. Peri-
culofus. firenicus.

Antelich. berbeertlich. ontfeuchtlich. Terribilis.
le: ter. tas. terribilofus. metuendus unde
metus. us. ui.

Ape. rephat. in A. Aff.

Apen. ongefloeten. Panfus. a. um. apertus. re-
feratus. patulus. perpatulus. propatulus.

Apendair. kundich. wittich. Publicus. notorius.
manifestus. divulgatus. declaratus. diluci-
datus. notus. oculatus. apertus. dapaticus.
dapiticus. editus. dilucidus. eminent. emi-
nulus. evidens. palatus. propalatus. palam.
inpalam. depalare. repalare.

Apendaren. kundigen. mahen. boytseggen. Re-
velare. abvelare. recelare. manifestare. pu-
blicare. prodere. propalare. pandere. dete-
gere. deblaterare. enuciare. devolgare. pro-
mulgare. permulgare. declarare dilucidare.
elucidare. allucidare. notificare. insnuare.
intimare. referre. apockpsari id est reve-
lare. edcre. expadire. proferre i. mani-
festare. diffiduciare. effiduciare. infiduciare
i. publicare. indicare. nunciare. referare.
promere. depromere. exerare. exercitare. sig-
nificare. confignificare.

Apendaren. berfchijnigen. betonen. Parere. ap-
parere. comparere. manifestare.

Apendairlich. int apendair. fchijnlich. fchijnberlich.
kuntlich. wittlich. Manifeste. publice. noto-
rie. clare. lucide. apparenter. luculenter.
evidenter. eminenter. patulo. palanter. in-
promptu. significanter.

Apendaeryng. berkunding. meibang. boytlaghe.
Revelamen. revelamentum. revelacio. ma-
nifestacio. pubhcacio. prodicio. propala-
cio. detectio. deblateramen. deblateracio.
enuciacio. divulgatio. declaracio. diluci-
dacio. allucidacio. elucidacio. notificacio.
insnuacio. intimacio. apockpsacio. edicio.
prolacio. diffiduciacio. difiduciamen. men-
tum. infiduciamen. tum. infiduciacio. ef-
fiduciamen. mentum. effiduciacio. indica-
cio. nunciacio. referacio. referamen men-
tum. deprompcio. significacio. significan-
cia.

B

Apen

Apenbaerung heymliker godliker dingen. Fateri apocalipsis.

Apenbaerung van fantasien. Lemur. lemuris.

Apenbaerung, verschijning. Apparicio. manifestacio. apocalipsis. epiphania. rheophania. theophasma i. superna. apparicio.

die wat Apenbaert of den heil apenbaert werdt. Manifestarius. a. um.

Apenen, ontsluten, ophuyfen, opdoen. Pandere. referare. aperire. adaperire. aporiare. displodere. discludere. recludere. deferare. abferare. differare.

Apenng, ontsluitng. Apercio. referacio. aporia. promprus. us. ui.

Aposteme. Apostema. tis.

Aposteme ta heem. Apostematare. Apostemati-
zare.

de Apostem's berfinghe. Sirex. is.

Apostem's. Apostematicus. a. um.

Apostel. Apostolus.

mech Apostel. Coapostolus.

Apostolich. Apostolicus. a. um. apostolaris.
re. ter. tas.

Apostolichap. Apostolatus. us. ui.

Apotheker. Apotecarius. farmacopola.

Apothek. Dinamedia. apoteca.

de water Apotheken hevet. Apotecarus. a. um.

Appel. Pomum. pomulum. malum. li. spoma.
i. poma.

hoit Appel. Maceanum. amarasca.

Appelboom. Pomus. mi.

hontich Appel. Malomellum. li.

Appel van granaten. Malum granatum. malum.
li. malumpunicum. item die boom hijt af
heyt. malus. li. fe. g. malogranatus. die
bloeme hira. Quintina. ne.

roch Appel. Galla le.

roit Appel. Malumpunicum.

Appel van arangen off pomerancien. [*J. pome-
rancien. zie op P.*] Pomerancis.

Appelshale. Perisma vel peripisma.

Appelspijse. Appelzanch. Pomacium. ci.

Appelberwaerre. Appelberhoevet. Pomo. onis.
pomilio. onis.

Appelbat dat ander p'at is. Apoforetum. apo-
forita. vel apoforetum.

in den Appel dat huyfen daer die ketne in s'itent.
Arulla. arualla.

pijn Appel. Pinnaculum. pinna. ne.

Appelzapert. Spadix.

ng Appelboomstaibe. Nepos. tis.

Appels koeren van granaten. Ciccum. cicii.

Appelstede daer se wasen. Pometum. pomerium.

Appellieren, beroepen an een hoger hoift. Ap-
pellare. provocare.

Appellatij, beroeping. Appellacio. provocacio.

April die maent. Aprilis.

Arbeiden, werken, doen. Aporiare i. labora-
re. agere. agitare. fatagere. operari. facere.
factare. factitare. faxere. facessere i. desi-
deranter facere. gerere. elaborare.

Arbeiden swettlich. Aporiare.

Arbeiden, staen na en banch, blijtgen, uytwe-
sen, streben, ringen umd wat te berhejgen.
Instare. insistere. moliri. demoliri. emoliri.
conari. sollicitare. studere. instudere. invig-
ilare. defudare. infudare. vacare. operam
dare. niti. inniti. inhiare. incumbere.

Arbeiden, opstieren tot gman's archten. Machi-
nari. moliri. demoliri. immoliri. zelare.
emulari. factitare. unde Machinacio, emu-
lacio. molimen. mentum. factio. fabricacio.
myt **Arbeiden**. Collaborare. cooperari.

Arbejder, werker. Laborator. operator. opera-
rius. fictor. Ergata.

Arbejt, nuede. Labos. ris. labor. ois. labo-
ratus. us. ui. laboramen. mentum. aporia.
conatus. nifus. us. ui. opus. fatiga. fati-
gacio.

breud Arbejt. Agapa. pe. vel agape. pes. pei.
berArbejt. vermoedt in *H.* berHerdt.

Arbeylich, suyt, kroedelich, swaer, berdyttlich,
hebich. Arduum. grave. durum. penale. tas.
tediosum. tas. laboriosum. tas. arduum.
molestum. tia. afflictivum. afflictorium. fa-
stidiosum i. tediosum. tesus. a. um. i. fa-
stidiosus. f. rediosus.

die suys Arbejts verlaten is ind wal gearbejt
heit. Emeritus. a. um.

sulchs Arbejts verlatinge of afsteltnghe. Emeri-
cio. onis.

Arbeyts stede. Laboratorium.

Archj.

Arch. boefe. snoede. quait. lybellek. wederstrebich. Malignus. Pravus. Perversus. tas. maleficus. cium. Farmacus. maliciosus. cia. tas. malivulus. lencia. Iniquus. iniquitas. Reprobus. Improbus. tas. Improbulus. Nequam. quiter. cia. malus. Peccaminofus. Criminosus. fitas. Vilis. liter. litas. Nepharius. Nephandus. Imphandus. Levius. Sons. ontis. Sonticus. Teteranus. Enormis. tas. Cauteriatas. Facinorosus. tas. Flagiciosus. tas. cium. Scelestus. Ignominiosus. Scelerofus. Sceleratus. Execrabilis. ter. tas. Execrandus. Detestabilis. ter. tas. Detestandus. Impius. Infaustus.

Arch werden. Malefieri. Deteriorari. Vilificari.

Archijsten. Boestien doen. Maligno. as. Malignor. aris. Malefacere. Impie agere.

Archijsten staen nae penans hynder. In A. Arch. beghen. biferen.

Archijcken. snoetlicken. boeslycken. quaellicken. uebel. Male. malitiose. impie. inique. perperam. nequiter. prave. perverse. nepharie. enormiter.

Archijwilligen. vaeren. begijppen. Observare. comprehendere. capere i. captiose. fraudulenter agere.

Archj. Arca.

Archier. Propugnaculum.

Arden. naturen. Naturare. moralizare.

ont Arden. Degenerare. abnaturare. denobilitare.

ont Art wesenbe. Degener. degeneratus. denobilitatus.

Art. Spica. spitium. spicula. arista. aristella.

Art myt dem haim. Calama. me.

bal Aren. Spicosus. tas. aristofus. tas.

myt Aren bertziert. Spicatus. a. um.

Aren hebende. Idem.

Aren wassen. aren lesen. Spicare.

Aren hebni. aren geben. Idem.

Aren bergaderen. Calcinare. conspico. as. are. conspico. aris.

van den Aren dat hoen donn. Despico. as. despico. ris. expico. as. expico. ris.

weder Aren. Respicare.

to rug Aren. Idem.

nae Aren. hemelich Aren. Suspicare.

gn der Aren dat hoichste ind gest rip hoen. Alphica.

Argelift. serpeley. beghendicheit. boeghionghent. begijp. Captiositas. astutia. adinvento. verfutia. cautela. cautelositas. fraus. dolus. machinacio. factio. simulas. simulacio. seropha i. fraus. nequitia. stropha. phe. strophula. di. commentum. ti. cavilla. cavillacio. circumventio. fallatia. defraudacio. decepcio. tegna. ne i. dolus. tegnula. di. collusio. subtela. le id est decepcio. trica. ce id est verfucia. zama. me i. fraus vel decepcio.

Argeliftich mynsch. Veterator. capciosus. astutus. cia. versipellis. adinventor. versutus. cautelosus. tas. fallax. fraudulentus. dolosus. deceptorius. factiosus. cetera in W. Bedzieger.

Argeliftich. in W. Bedzieghlich.

Arger. snoeder. quader. boefer. Deterior. deterior. peior. peius. nequior. nequius.

Argeren. snoedmachjen. Deteriorare. peiorare. vilificare. depravare. vitiare. detro. as. are.

Argering. versnoeding. Deterioracio. detrimentum. deterioritas. peioracio. peioritas. vilificacio. depravacio. depravamen.

Argueren. disputeren. Arguere. argumentor. aris. disputare. disceptare.

tegen Argueren. Redarguere. replicare. Et verbalia eorundem.

Arguering. Argucio. stropha id est varia argumentacio. strophula. di. disputatio. disputamen. mentum. disceptacio. replicatio.

Arguerre. Argutor. redargutor. argumentator. disputator. disceptator replicator.

der Argueringen snelle beslyttingh. Entimematis.

bol Argumenten. Argumentofus.

Arm. Brachium. brachiolum. di. Chelon.

Armbast. Balista.

Armbastmetjer. Balistarius.

des Arms kleynit man of bezouwen ter tzeringen. Armilla. dextrocerium. dextrocirium. dextrale. lis. brachiale. lis.

Arm. onfelijk. ontfick. ongebellich. Pauper. pauperculus. apurinus. pauperus. a. um. egenus. inops. apompeus. calamicosus. deger. eger. ebio. onis. ebion. onis. egestuosus. belues. is. elegus. a. um. miser. misellus. misellulus. necessitudinarius. paupertinus. perpauper. quampauper. erumnosus.
Arm mynftch. fonder gelobe. Fenus. ni.
Arm maaken. onfeijch. verbarflich maaken. Depauperare. expauperare. calamitare. destruerre. devastare. defelicitare. infelicitare. eximmutuare. aporiare. cetera in *D. verDilligghen.* [*l. in D. verDeligen.*] Infaustare. Deominare. Erumnare. Dearcuare.
Arm werden. verArmen. Pauperascere. Deficere. Egere.
 onder den Arm die stede heit. Ascella. le. Subhircus. ci.
 an den Armen of halfe groff vleysch. Torofus. a. um. ras.
 des Armen romp fgn. Ancus.
 des Armen vaeven dich ind starck fgn. Laceratus. a. um.
 in den Armen starck. Lacertofus. a. um.
 der Armen huyf dair fa vidden. Profeuca. ce.
Armenlich. ongebellich. Misere. miserabiliter. pauperiter. erumnose. Defectuose. Infelicit.
Armen men. onafhangen. helpen. Amplexor. aris. amplexor. eris. circumdare.
Armoede. onfelijkheid. commer. rampoet. Paupertas. Miseria. Inopia. Penuria. Egestas. Defectus. Indigencia. Aporia. Pauperies. Eligia. gie. Erumna. Erumnofitas. Miserrabilitas. Inedia. Calamitas.
Armoede lijden. Egere. Egefcere.
 vander Armoeden epen te helpen. Depauperare. Expauperare. Ditare. Locupletare.
 des Arms vederste bepl. Lacertus. ti. lacertulus. li. diminutivum.
 des Arms of eisenboegens mate. Ulna. unde ulnalis. le. ter. tas.
Arm. eyn vogel. In *H. Aedeer.*
Arm. hoerenhout. Messis. Messicula. Triturra.
 wat den Arm of houtde rijp. Messulus. a. um.

Arm houtout. Surrura. Vindemia unde Vindemiare.
Armen. ernamen. [*l. ernamen.*] misgelben. Luere. colluere. rationem pati. vicem reddi.
Arreg. tzepe. fardoich. busfegn. Arracium.
Arg. Culus. anus. podex. cis. Posteriora.
Arstille. Clunis. nates. naticula. natica. grote Arstillen heinde. Naticofus.
 der Arstillen hochste. Piga. ge.
 fonder Arstillen. Depigis. ge.
Art. geflecht. herkompt. kluft. ogt. fubde. gebuete. maichstake. stam. woetel. Genus. stirps. stema. tis. genimen. genealogia. sexus. progenies. progenicula. tribus. parentela. profapia. profapiez. ei. nacio. naciuncula. cognacio. confinitas. natale. natalicium. Indoler. lis. fe. gene. id est Origo. Femur. oris. id est genus et stirps. Generacio. Linea. Domus. Familia. Consanguinitas. Agnacio. Agnaciuncula. Soboles. lis. fe. ge. Parentela. litas. Tribulitas. Posteritas. propago. Propagacio.
Artikel. punt. Articulus. punctus. vide in *D.* dair vele van punten steit.
Artzdie. houte. medicijn. Medicina. medela. medicamen. medicamentum. remedium. antidotum. metridaticum. farmasia. farmaceuticum.
Artzden. baiten. helpen. gefont. machen. genesen. Medico. as. are. medicor. aris. mederi. curare. sospire. sospitare. sanare. salvare. remederi. remediari.
Artzet. artzeder. Medicus. phifcus. in *MD.* medicijntre. cyrologus. plagius. plagarius. plagarius.
 wond Artzet. Aiptes. tis. cyurgicus.
 wond Artzede. Cyrurgia. farmaceuticum. i. ferramentorum incisio.
 der Artzen huyf. Laniena. ne.
 Aff in dem rade. Axis.
 Aff der vogel off dgete. Pastus. us. vi.
 Aff. zijde. bunlich. Cadaver. inde cadaverofus.
 Aff up eyn dobbelstegn. Unio.
 Affch. Cinis. favilla. fignus. ni.
 wed Affch. [*l. wed Affch. zie op W.*] Cineres clavellati.

Arfchen

Afchenbrögt. Entrifia. e. focatus. ii.
Afchen. Cinereus. cinericius. a. um.
 dat under der Afchen gebuaden wret. Subcinericius. a. um.
 under der Afchen haichen. Subcinerizare.
 bol Afchen. Cinerulentus.
Afchenkoick. Subcinericius panis.
Affeir. fchouder. Scapus. pi. scapula. le. Inde scapulosus. tas. spatula. le. humerus. als mgnfchen haunt. armus. mi. als dper haunt. Sicima.
Aft. opft. tack. Ramipastrie.
Ant. dzantch. dzaff der berken. Silique. conventus.
Afanch is an des perds fabel.
Atrament. atramentum. dat man bucht tot fubstantien gicht. malimu.
bachAven. Furnus. furnulus. caminus. fornax. fornacula. clibanus. climatius. pistrinum. pristrilla.
Aeben betwaerre. aeben mecher. Clibanarius. furnarius. ria.
 dat yn den Aeben gebachen off gehaicht is. Fornaticus. a. um. [*l. Fornacitus. zie II. D. op F.*]
 yn den Aeben ftechen of haichen. Furnare. infurnare.
 upff den Aeben trecken. Defurnare. exfurnare.
 in den Aeben haichen. Fornacio. is. ire.
Aeben machen. Idem.
Aebensgeruytschappen. [*l. Aevensgereytschappen.*] Fornacalia.
 but den Aeben boude. blitschaf. gheselschaff. Fornacalium. lii. fornacale. lis.
 in den Aeben brögt ftechen. Furnare.
Aeben staie tot den haiten umd to rueren. Vertibulum. li.
Aebent. Sero. vesper. ferotinum.
Aebentwerden. Advesperare. advesperascere.
Aebentessen. Cena. cenare. in **E.** Effen.
 heyllich dper Aebent. Profestum. vigilia.
Aebentmael. Cena. cenula. di. obsonium. obsonatus. us. ui.
Aebentmail effen. Cenare. obsonare. obsonaris.
halff Aebentmail. Semisonium.

Aebentmael stede. Cenaculum. cenatorium.
 weß ten Aebentmael gehoirt. Cenaticus. a. um.
 but dem Aebentmael dat effen heyt. Antecenium. nii. antecenia. nie. merenda. de. absonium. nii.
 na den Aebentmael dat effen heyscht. Absonium.
 na den Aebentmael dat leste gericht. Impometum. ti.
Aebentmael steetlich effen. Cenicare.
 der armen Aebentmael stede. Cenodochium.
Aebentmael to famen effen. Concenare.
Aebentmael andertworf eten. Recenare.
Aebentmael dair men aever kijft ind schuld. Cenamen.
 die des Aebentz ngt en fupdt. Lusciliosus et Lusciosus.
 die des Aebentz bety fupdt van wie. Nofiosus.
Aebentuer. gebal. spoit. id is guet off gwaait.
 Eventus. fors. casus. casualitas. Accidens. Contingens. Fortuna. Fortunium. fortuitus. a. um. fortunacio. fatum. ascendens. hec fors. ablativo a forte.
Aebentuer die guet is. bozspoit. falbe. heyl. geluck. felicheit. walbart. Eufortunium. prosperitas. felicitas. omen. nis. Beatitudo. beatitas. eufemia. mie. faustitudo. anticofis. salus. eustochium. i. bona fortunaciuncula vel fortunata.
gwaait Aebentuer. ongebal. ongeluck. rampoit. onheil. onfald. Diffortunium. Infaustitudo. Infelicitas. Miserabilitas. Adversitas. Contrarietas.
op Aebentuer. op Gaie. op Kaym. op gheffing. op gebal. in **D.** ondeDacht.
Aebentuer. fabel. faghe. Apollogus. Facera. re. fabula. Fabella. hec Mithus. thi. Nenia. nie.
Aebenturen. waighen. Ad fortunam ponere. Attemptare. Eventuare.
by Aebenturen. fynn. machfchynen. licht. billicht. Verifimile. forte. forfit. fortuito. fortassis. forfitan. fortasse. forfan. fortuitu. in eventum. fortafortuna eyn woirt. adverbium. Eventus.
Aebenturlich. wanschichtlich. mistich. Onberghenlich. Onveleerlich. Onfeuerlich. Eventuale.

fortuitum. dubiosum. incertum. contingens. accidentale. casuale. incertitudinalis. le.

Aventurlich wat komen of geschjen mach. Accidere. evenire. contingere.

Aventurlich. geluchlich. heylsam. selichlich. Fortunatus. ominosus. faustus. felicitatus. prosperatus.

onAventurlich. ongeluchlich. rampoedich. ongetellich. onselich. Infustus. Infelix. Infortunatus. Eciam in **A.** Arm.

Aventurich. geluchich maken. Fortunare. Secundare. Felicitare. Prosperare.

onAventurich. ongeluchich maken. Infortunare.

Aventuren. fabelen. saggenspreker. Fabulo. onis.

Aventuren. Fabelen seggen. Fabulor. aris.

Aver. eber. ehter. In **A.** Underwerf.

Averspele. ind des dat an roert. In **E.** Eer
beken.

Averute. Abrotanum.

Avugustinre broeder. Augustinensis.

Avijse. sotheit. ghechheit. dwaasheit. dootheit. nar-
heit. affheit. Stulticia. follicia. ignavia. fa-
tuitas. imprudencia. bachania. ineptia. per-
vicacia. tas. ter.

Avijse in den sang. Dissonancia. Absonancia.
Diaphonia.

Avijlich. verlicert. wonderlich. doll. ghech. Per-
versus. apostus. follus. ineptus. mirabilis.
contrarius. levius. inefficax. ignavus. per-
perus. pervicax.

Avijlich in gesengh. Dissonus. absonus.

Avr. Bijl. Securis. Securicula. Bipennis. Ascis.
cis. mascu. generis. Dolabra.

B.

BA.

Bablonien. eyn stat. Babilon vel babilonia.

Badden.

Bachten. In **A.** Achter.

Bach. moud. Capisterium.

Bach. In **A.** Achille.

Bach. wange. hersebedek. Maxilla. gena.
faux. cis. bucca.

Bachensbach. Czoeh. Song. Linter. Alveus.

Bachhaeben. In **A.** Heben.

Bachen. Pinfere. pistre. pinfare. pinfitare. de-
coquere.

Bachenslach. Alapa. Cervica.

Bachenslaen. Alapare. Alapizare. Alapigare.

Bie mgt **B**achenslegen te liden sijn hout verdient.
Alapus. pa.

Ben den sijn **B**achen die hoge buncken of hoebele.
Mala. le.

BA.

Bijn **B**achen so groot hebnde of si opgediaesen we-
ren. Buccatus. a. um.

Bijn **B**achen opgediaesen. Bucca. ce.

Bachhuyff. Pistorium. pistrina. Pistrinum. pi-
sternum.

Bijn **B**achlich. Maxillaris. re.

Bachtant. Molaris.

Baich. Arcus. agrispio.

Baichhelder. Arcitenens.

Bant **B**aich. Armilla.

Baichmerchlich. Arcipotens.

Begen **B**aich. Yris. yridis. Arcus celestis. hec
Teumancias. cie.

Baich. getouft. Fornix. cis.

Baigen betwaerre. Arcuarius.

Baide. loeper. Nuncius. cia. Nunciolus. la.
Cursor. baiulus. accupedijs. agarus. Apo-
discus.

discus. ambulus. calcula. missus. si. Missa.
 fe. missaticus. ca.
Waide. hont. Preco. onis. liburnus. ni. Re-
 dius. ii.
Waidwaide. werber. Ambaxiator. Orator. nego-
 ciator. Legatus.
Waide of kundiger des vreden. Caducealis. Ca-
 duceator.
Waide tuschen der hant in de vubegom. Inter-
 nuncius. paranympus.
Waide of kundiger des strides. Percialis. lis.
Wair Waide. Prenuncius. Antenucius.
Wairing. lading. Citacio. vocacio.
Waidlogn. Viaticum.
Wadt. Balneum. balneamen. Lotorium.
Waden. Balneare. lavare. Rigare.
Wadthupen.
Wadstoebe. Estuarium. staba. stufa. Balnea-
 rium.
Wadstoeberste. Ambularia. Ambulogia vel am-
 bilogia.
die Wadet. Mediastinus et mediustinus. a. um.
Wassen. beien. bloetken. vlassen. Lacrare. Bau-
 lare.
toe Wassen. toebloetken. Allatrare.
samen Wassen. Collatrare.
in Wassen. Illatrare.
weber Wassen. Relatrare.
Waigen. beroemen. bermeten. Iactare. Pompas
 exercere. iactitare. arrogare. presumere.
 gloriando vanitare. ostentare. Pompizare.
Wagenmeester. In A. Armbostere.
ber Wager. hoopeker. swetzer. Beroemer. berme-
 ter. Iactator. Iactitator. Presumptor. phi-
 locopus. pomposus. Altiloquus. Magnilo-
 quus.
ber Waggng. verhoch. roeme. veroemng. berme-
 tng. bermeteitheit. poierpe. Iactancia. arro-
 gancia. presumpcio. vanitacio. Hjt af stept.
 oech in H. Homogt.
Wagheren. hagheren. Ostentare.
Waggart. lollart. Baggardus. lollardus.
Waghijne. Beguta.
Walic. Wagetwiff.
Walie bay en berche. Phacolia. petaso. onis. pet-
 funculus. petafunculus. di. Perna. Baconus.

Wail. ondieht. Dispaetus. a. um. Rallus. rarus.
 infolidus. a. um.
Wailen. spicken. die men in gwaiden wegen le-
 ghet.
waie van Walicheit of ondiehticheit nyt in en dlyft.
 Futilis. le. ter. ras. ofus.
Wailwate. Futilia. Fictilia.
Wal. Pila. le. Polotellus.
Wal speire. Aliparius. Pilicrepus. pillifudus.
 ludipilus.
Wal als dat sweel onder den woeten. [1. voe-
 ren.] Callus. li.
Walf. Pustler. Follis. folliculus. venti-
 labrum.
Walch of pugster der mansken. Culla. Cuculla.
Walch. buck. Alvus. ontfengt die spise. Alvu-
 lus venter. berceert die spise. Ventriculus.
 uterus. der hunderken legget. Ambusilla. la-
 cuna. ne.
Walfen Walch. Laquear. aris. laqueare. aris.
 laquearium. loramentum.
der Walcken vergaderng. Lacunar. aris.
des Walchs eynde of top. Mutulus. li.
Walck. Trabs vel trabes. bis. fe. ge. Trabe-
 cula. di. hec Trabalis. li.
Walb. In A. Altohant.
Walckich. Trabalis. le. ter. ras.
die Waling is. ytgelacht of verdyben is. Exul.
 exulatus. proscriptus. relegatus. bannitus.
 interdictus. exterminatus. Eliminatus.
Waling meker. Exulanus. Die andere beteg-
 kenngnen hier van neemt byt an de verba
 infra ut Walingleggen.
Walingleggen. verbannen. verdyben. onteyden-
 berfenden. Proscribere. Exulare. neutropas-
 sivum. relegare. bannire. interdicere. exter-
 minare. eliminare.
der Waling verdyft dat sy g'wyft sent. Exi-
 lium.
Waling den dat byt in den land verdyden is.
 Extorris. ris.
Walfam. Balsamus.
Walfang duij. Botrus cypri.
Walfang garde dat he wesset. Engaddi.
Walfang bast. Opobalsamum.
Walfang blader. Foliobalsamum.

Wal-

Balsam hout. Xilobalsamum.
 igt **Balsam** hout dat say. Idem.
Balsam hucht of say. Carpobalsamum. Syro-
 balsamum.
Balsam hout. Gaddi.
ge **Balsambe** dode lijchamen. Mummia. Gabaren
 vel Galbaten.
Balsurich sonder dwanck. In A. Kap.
Balutin. Balivus.
Balp. In B. Bantz.
Balp. bat.
Ban in der geestlicheit. Excommunicacio. su-
 spensio. interdictum. censura. anathema. ag-
 gravacio. reaggravacio.
Ban in der werltlicheit. Bannum. proscriptio.
 exulacio. relegacio. Exterminacio. elimina-
 cio. epicerna.
Bannen geestlich. Excommunicare. suspendere.
 interdicere. anathematizare. aggravare. reag-
 gravare.
Bannen werltlich. Bannire. proscribere. Exu-
 lare. relegare. exterminare. eliminare.
der **Bannen** des lands. In B. Ballingleggen.
der **Banning**. berfending. berdzopping. Proscrip-
 cio. exulacio. exilium. relegacio. interdic-
 tum. exterminacio. eliminacio. liminium.
Bane eyn gelich werck. Planities.
ren **Bane** bur de perde. Circus. ci.
Banck. Scamnum. scamnum. scamellum.
 scamellulum scamillum.
boyt **Banck**. Subpedaneus. nei. ypodion.
Banck ban graden dyc eyne boven dyc andere.
 Scansile. lis. scansilis. le. substantivum.
Banck werck. Stroma. tis.
vely **Banck**. Velabrum. bri.
Banck laken. Scamnale.
Banck spannen. gericht heghen. Iudicium. in-
 tentare.
Bangh chept. wemoedich. [i. wemoedicheit.]
 Angustia. Vecordia. mestitia. dolor.
Baner. wimpel. Vexillum. vexillulum. Bane-
 rium.
tot **Baner** off wimpel horende. off den dragende.
 Vexillarius. vexillifer.
eyns **Baners** wimpels off banen oever beksel.
 Claxendix.

Baners dzeget off wimpels off banendzeget. Ve-
 xillifer. vexillarius. signifer. draconarius.
 ferentarius. antesignarius. antesignus. pri-
 mipuus. primipularius. primicerius.
tot **Baners** dzeget horende. Primipularis. re. ter.
 tas.
des **Baners** dzegets ampt of werdichept. Primipu-
 latus. us. ui.
Banritz off banerheer. Baro.
Banritz hupftrauwe. Herois. dis. baronissa.
Banritz ich. Baronicus. eleontius. a um.
Bant. Vinculum. vinclum. nexus. nexile. li-
 gatura. ligamen. mentum. copula. lacumia.
 lautumia. lautumnum.
Bant. reff.
hail **Bant**. keel **Bant**. ketten. trofien. batting.
 woyel. sele. collirium. [i. collarium.] mu-
 renula. armilla. catenula. catella. torques
 virorum est. Unde torquatus. a. um.
Bant ban ieder. Lorum. ri.
Bant ban lijnen of ieder. Sturpus. pi.
Bant ban eyne schyantzen. retica. ce.
Barr. claer. luter. pupr. licht. doirfchijnich. doir-
 luchtich. Perspicuus. dyaphonus. faculentus.
 illustris. merax. merus. clarus. transparent.
 perlucidus. translucidus. limpidus. sudus.
 specularis.
Barr. licht. claer. blienende. schijnende. luch-
 tende. luchtich. Clarus. serenus. splendidus.
 fulgidus. rutilans. choruiscans. luminosus.
 conspicuus. micans. radians. lucidus. epi-
 crocus. epicrous. conspicax. dilucidus. elu-
 cidus. vernus. vernalis. le. ter. tas. id est
 clarus.
Barm machen. clair. doirfchijnich machen. Illu-
 strare. clarificare. perlustrare. perlucidare.
 translucidare. limpidare. Etiam in C. Clair-
 machen.
Barr dair men dyc dopen up dreght. Feretrum.
 baccaulum. labitina. capulus. sandapila.
Boz umd locher tzo machen. Terebrum. tere-
 bellum. perforatorium.
Bairen. Terebrare. conterebrare. perforare.
doir **Bairen**. doirgaven. doirfichjen. Transfigere.
 perforare. traicere.
Barchept. clairhept. doirfchijnichheit. Illustritas.

facultia. meracitas. claritas. perspicuitas.
 dyaphoneitas. transparentia. luciditas. lim-
 piditas.
 geBaeren. Natus. genitus. editus. procreatus.
 propagatus.
 geBaeren van eynen gemeynen wybe onrecht. Man-
 zer zeris.
 geBaeren van eynen edelen vader ind onedeler
 ampen. Nothus. thi.
 geBaeren van eyne edeler moeder ind onedelen
 vader onrecht. Spurius. Ibida.
 geBaeren van eynen onsekeren vader bayt bye
 moeder twedwe is die heit onch. Spurius.
 geBaeren in aebetspale. Adulterinus. na.
 geBaeren myt groten arbeit sijnre moeder. Agrip-
 pa.
 geBaeren edel van vaderliken geslecht. Patricius.
 a. um.
 geBaeren in den held off boep. Rurigena.
 geBaeren byt de mannen. Profelenus.
 geBaeren van slangen. Serpentina.
 geBaeren van en woede. Verbigena.
 geBaeren van der erden. Terrigena.
 geBaeren edelich. Volpiscus.
 geBaeren twe off meer van eyne moeder ind nyet
 van eynen vader. Uterini. Couterini.
 geBaeren van den dubel. Zabuligena.
 tijst geBaeren. Primogenitus.
 eyne geBaeren. Unigenitus.
 andertwef geBaeren werden. Regenerari. re-
 nasci. unde renatus. regeneratus. Paliscus.
 bynnen in geBaeren werden. Innascor. eris.
 boite geBaeren werden. Prenascor. ceris.
 weder geBaeren werden. Renasci.
 geBaeren werden buiten. Enascor. ceris.
 geBaeren werden. Nascor. ceris. nascendus.
 Oriundus. procreandus. Generandus.
 geBaeren werden ter die rechte tijt. Aborior.
 aboriris.
 dat geBaeren wuordt byt der rechte tijt. Abor-
 sus us ui.
 geBaeren. Natus. genitus. generatus. editus.
 Procreatus. gnatus. genitivus. ortus.
 Barkh. bast. coyst. schale. Crustum. Crustulum.
 crusticulum. crusta. crustula. liber. bri i.
 interior pars. Perizoma. Peripsima. cortex.

corticillus. corticulus. fumen. nis i. tener-
 rimus cortex. suber.
 Barkh. bast. coyst. schale asdoin. Decorticare.
 discorticare. excorticare.
 in den Barkh. bast. coyst of schale wat steken.
 Incorticare.
 Barkh. eyne schuy. Barka.
 Barbay.
 Barff. eyne bish.
 Bagen. stoppen. hueden. hemelen. Bersteken.
 schulen. vermumpien. wachien. warden. betwa-
 ren. active. Abscondere. abdere. celare.
 tegere. occultare. occultere. obdere. obdu-
 cere. Servare. reservare. Conservare. cu-
 stodire. Recondere. philaxare. Infodere. s.
 in terra. Ablucidare. palliare. appalliare.
 Oppalliare. subpalliare. repalliare. velare.
 advelare. obvelare. invelare.
 Bagen. schulen. neutraliter. Latere. latescere.
 latitare. Delitere. relitere. Delitescere.
 Bargstede. schulstede. Latebra. bre. unde la-
 tebrosus. latibulum. abditum. abditorium.
 absconforium. repositorium. reservatorium.
 Occultamen. mentum.
 Barlen. berlen. rahe. Faux faucis.
 Barne heffen. Fex fecis. Calcus ci. Zyma. me-
 peig Barne. oely heffen of byoff. Amurca.
 Barren. dat is en dijck of dam weder to bete-
 ren. Adaggerare.
 erBarren. onbarren. mebedden. ontfarmen. Mi-
 sereor. miseresco. propitior. Repropior.
 compacior. condoleo. condolesco.
 Barmhertich. mitlijdbich. genedich. Misericors.
 propicius. Clemens. Condolens. Compa-
 ciens. Eusebius. a. um. propiciarius. dex-
 ter. tra. trum. dextimus. compassivus. ele-
 mon. onis. generosus. propiciabilis. euca-
 ris. ridis i. graciosus. Epicaris. ridis i.
 supergraciosus.
 onBarmhertich. ongenedich. In S. Struff. •
 Barmherticheit. gudertierenheit. guede. medlijdb-
 samheit. Misericordia. clemencia. propiciacio.
 compaciencia. gratia. venia. indulgencia.
 elogionia. eusebia. miserabilitas. miseracio.
 Pius. Pieticus i. compassivus. carisma. be-
 nignitas. pietas. carissima. caricia. Graciola.

an **Barmherticheit**. In **S.** **Sturicheit**.
 der **Barmherticheiden** stede. Propiciatorium.
Barmherticheiden werdtich. Miserabilis. le. ter.
 tas.

Barmhertischen. Misericorditer.

Barnen. active. Urere. adurere. Inurere. exu-
 rere. amburere. comburere. ustulare. ustri-
 nare proprie corpora. Deustulare. semiu-
 stulare. cremare. concremare. torrere. tor-
 rescere. conflagrare. Incendere. Adolere.
 Cauterifare. Vaporare id est urere.

Barnen. neutraliter. Ardere. Ardescere. Exar-
 dere. Exardescere. Inardere. Inardescere.
 perardere. perardescere. Flagrare.

Barnen van toern. In **H.** **Heit**.

Barf. eyn visch. Parca.

Barsten. Crepere. crepitare.

groot **Barbich**. Barbutus. a. um.

Bart. Barba. Barbula. [*eigenlijk staat er*
Barba bart barbula.]

Bartwassen. barthrijghen. Pubere. Pubescere.
 barbare. barbere. barbescere. Impubere.
 impubescere. Subpubere. Subpuescere.
 unde Pubertas. Puberare. Puberascere.

ge **Bart**. Barbarus. a. um.

ge **Bart** wengch. Barbatulus.

sonder **Bart**. Imberbis. Glabrio nis. Implumis.
 me. Impubes. bis. impuber. beris. investi-
 cept. pis. investis. te.

die **ijste** **Bart** die uytspuyt. Lanugo. gnis. un-
 de lanuginosus. tas. Pubes. bis. puber.
 beris. puberta. te. pubeda. de. vesticeps.
 pis.

Bartshert. Barbitonfor. barbarius. Antipur-
 gus.

des **Bartshertes** stede. Barbitondium.

Barboeten. ingute boeder. Fratres minores.
 Barvoti.

die **Barboets** is. Nudipes. dis. Nudipedalis.
 le. ter. tas. Pansus. a. um. Discalciatus.
 Pedarius. a. um.

Bass bisse. In **H.** **Wschille**.

Basen. dwelen. In **B.** **Wijstren**.

Basen. verdoeten. verghynden. Delirare. Repue-
 rare. Repuerascere.

der **Basf**. verdoetelt. Delirus.

Baseler. tathart. nagelmess. Accinatus. ti. pu-
 gio. onis. Cluniculum. Clunabulum.

Basilicum. eyn edel waeruynde heupt. Basilica.

Basiliscus. eyn serpent woem. Basiliscus Regu-
 lus.

Basunne. trumpe. trumpet. Claret. Classicum.
 ci. Buccina. Bucina. Salpica. Siphon. onis.
 Sistrum. tri.

Basunnen. **Cumpen**. **Claretten**. Tubare. Tu-
 bicinare. Bucinare. Tarantantarisare. Sal-
 pizare.

Basunnen of **trumpetten** geluyt. Buccinus. ni.
 Classicum. ci.

Basunne. trumper. claretter. Tubicen. tubici-
 nis. Tubicina. tubicine. Tubanista. tuba-
 niste. Buccina. buccine. Buccinator. buc-
 cinatoris. Buticen. Buticinis et hec Buti-
 cina. buticine. Classarius. classarii et hec
 Classaria. classarie. Tarantantarizator. toris
 et hec Tarantantarizatrix. cis. Salpista. te.

Basunlich. **trumplik**. **trumpe**. **claretlich**. Tu-
 balis. hoc le. ter. tas. Tubicinalis. hoc le.
 ter. tas. Buccinalis. hoc le. ter. tas. et
 cetera. [*l. et cetera.*]

Bassen. **bassen**. **velen**. **bloechen**. Latrare. Bau-
 lare. Latritare frequentativum. Bassare.

Bassing. **blassing**. **belingh**. **bloechingh**. [*denk*
lijk bloechingh.] Latratus. us. ui. Baulatus.
 us. ui. Bassatus. us. ui.

Bassich. **blassich**. **belich**. **bloechlich**. Latrabilis.
 hoc le. ter. tas. Baulabilis. hoc le. ter.
 tas. Bassabilis. hoc le. ter. tas.

Bast. **barck**. et cetera. Crustum. Crustulum.
 et cetera. Vide supra in **B.** **Barck**.

Bat. Balneum. balnei. in plurali numero
 balnee. arum, vel Balnea. orum. Balneo-
 lum.

Batstede. Balnearium. rii. Balneatorium. rii.
 Balustrium. strii. Balneale Idem. vel po-
 nitur interdum balneale pro omni instru-
 mento pertinente ad balneum.

by den **Bat** eyn stede off platze daer men gtt
 ind byncht ind daer men alsoedaentge genoechte
 hantiert. Propina. propine.

heyt **Bat**. Terme. arum.

Batstoeter. Ambubatus. ambubati. Balniculor.

Bat

Baſtweberſche. Ambubata. ambubate.
Bate. bromen. gewijn. poſijt. herbal. genot. nut-
 ticheit. oder. ophompſt. neryngſh. Lucrum.
Commodum. commoditas. Profectus. Pro-
 ventus. Utilitas. tatis. Obvencio. onis. Sub-
 vencio. onis. Subventus. us. ui. emoli-
 mentum. Questus. us. ui. Orisma. atis.
Baten. berlypchen. haberen. bromen. ſtoden.
 clychen. Fulcire. Suffulcire. Affulcire. Sub-
 levare. Relevare. Valere. Sufficere. Impor-
 tare. provenire. Convenire. Subvenire. In-
 ferre. Conferre. Prodeſſe. Profectare.
Batlich. poſijtlich. Fulcibile. Sublevabile. et
 cetera.
Baitſcap. wreff. [*l. verff.*] bebele. Nuncium.
 nunci. Nunciolum. nuncioli. diminutivum.
Nagocium. cii. Miſſaticum. ci. Commis-
 ſum. ſi. Indicamen. inis. Indicamentum. ti.
Intunctum. ti. Annuncium. cii. Relacio. onis.
tufchen Baitſcap. [*l. Baitſcap.*] Internuncium.
 cii.
tufchen Baitſcappen. Internunciare.
tufchen Baitſcaplich. Internunciabilis. hoc le.
 ter. tas.
boit Baitſcap. [*l. voir Baitſcap.*] Prenun-
 cium. cii.
boit Baitſcappen. Prenunciare.
boit Baitſcaplich. Prenunciabilis. hoc le. ter.
 tas.
begynliche Baitſcap. Subnuncium. cii.
begynlichen Baitſcappen. Subnunciare.
begynliche Baitſcaplich. Subnunciabilis. hoc le.
 ter. tas.
Baitſcap to borenſſ ſeggende. Agubus. Agu-
 biſta. ſte.
Baitſcap to borenſſ ſeggen. Agubizare.
Baitſcap andzengende. Annuncius. cii. An-
 nuncia. cie. Nuncius. Preco. onis. Lator.
 toris.
gotliche Baitſcap. Angelium.
gotlich Baitſcappen. Angelizare.
fulche Baitſcap andzengende. Angelista. angeliste.
hohgh gotliche Baitſcap. Archangelium.
hohgh gotliche Baitſcap. Archangelista. ſte. Inde
 eclam venit Archangelizare.
gode Baitſcap. Euangelium.

guet Baitſcappende. Euangelista. Et ſunt qua-
 tuor ſcilicet Johannes. Matheus. Lucas
 et Marcus.
guet Baitſcappen. Euangelizare.
boit Baitſcap der gotlicher ſpynge. Vaticinium.
 Proficinium.
alfulchſſ eyn Baitſc. Vates. Propheta. ſe.
alfulchſſ Baitſcappen. Vatzare. prophetizare.
Baitſcappen. kundighen. andzengen. erenden. toe-
 kennen. geben. openbaeren. bewijſen. wiſſe-
 ghen. Nunciare. Annunciare. Denunciare.
 Enunciare. Pernunciare. Dinunciare. Indi-
 care. Notificare. Intimare. Inſnuare. Oſten-
 dere. Publicare. Maniſtare. Divulgare.
 Negociari. Expedire. Prodere. Propalare.
 Revelare. Promulgare. Eciam de hiis in
 N. Apendaeren. ut ſupra.
boit Baitſcappen. boit openbaeren. Renun-
 ciare.
boit Baitſcap. Renuncium. cii.
boit Baitſcappen. Renuncius. cui. et Renun-
 ciator. toris.
bol van Baitſcappen. Negociofus. a. um. tas.
Barben. oben. Superius. Supra.
Barben. adiectivum. Superius. a. um. Super-
 rus. a. um.
Beck. mont. ſnuet. muſt. Os oris. Oscillam.
 Roſtrum.
Becke. Torrens. Rivus. Ampnis. Ampnicu-
 lus. Inde Ampnicola quaſi colens amputam.
Beckſch. Ampnicus. a. um.
Becken. Pelvis. Polubrum.
hant
laden Becken. Pelvis.
ſcherr
Becker. Piſtor. Artocopus. Cacarcus. Cerea-
 feus. ſi. Coqueſtrius. a. um.
Becker. nap. cap. Crather cratheris. Ciphus.
 phi. Amalaphula. Amulaphiola. Bachium.
 cii. Scala Scale. Conduſ di.
Beede. Lectus. Lectulus. Stratum Strati. Stra-
 tus. us. ui. Accubitus. us. ni. Grabatum
 ti. Grabatorium rii. Clinus. ni.
Beede dat men natvoirt off bzeget. Baionola.
 [*l. Baiunola.*]
hoit Beede. Cama. me. Cama. atis.

dat men in en Bedde sprecht. Lectorium.
 Bedmeester. Lesticarius. Idem qui portatur in lecto.
 Bedde berken. Lectisternium.
 Beddestede. Lectisternium.
 Bedde off tamer echter personen. Thalamus.
 spanBedde. rossbedde. Spinga. ge. Lectica. ce.
 Bedde van hupde. Thorus. ri. unde Thoralis. le. Aureola. [*l. Areola.*] le.
 For wes men op en Bedde sprecht. Toral alis. vel Torale lis.
 Bedgenoyt. Conthoralis. ter. cas.
 Bedgewant. Lectisternia.
 Bedden. Sternere. lectisternere.
 van byen Bedden een huyff. Architriclinus.
 des Beddens butenste byel. Ponda. de. aliis Sponda. de. unde Spondalis. le.
 des Beddes binnenste. Puteus. [*l. Pluteus.*] tei. aliis pluteum. tei.
 Bede. in B. *Widdinge.*
 Beden. Orare. exorare. Invocare. Proseucor. caris i. orare. deprecari. obsecrare. intercedere. supplicare. petere. postulare. suffragari.
 in Beden. Adorare.
 Bedehuyff. tempel. kerck. gandschuyff. Ecelesia. oratorium. propiciatorium. basilica. cenobium. monasterium. sacrum. sacellum. domus dei. delubru. archisterium.
 Bedynge. Proseuca i. oracio. deprecacio. obsecraccio. intercessio. supplicacio. lathania i. invocacio. peticio. postulacio.
 Beddyngch. Orarium.
 Bedelick. Oratorius. a. um. exorabilis. le. ter.
 in Bedelick. Inexorabilis. le. ter.
 Bedelle. Bedellus.
 die sich Bedet. Proseuticus. et cetera pone de verbis ex in Beden.
 Bedelen. ghyten. trugten. bytiddeden. Mendicare.
 Bedeler. ghyter. trugter. bytiddeder. Mendicus. mendiculus. mendicator. stipus. pi. stips. pis. obstipus i. inclinatus corpore ad accipiendum elemosinam.
 balstij Bedeler. Quant. Spgheler. Alphasus.

Bedeler. ghytrefede. Mendicabulum. li.
 Bedelery. ghyterp. Mendicitas.
 Bedelick. Mendicabilis. le.
 Bederven. bedurffen. behoeven. noit hebben. Indigere. Egere.
 Bedyngen. hoemen. berlepen. beduyffen. ter loetzettten. betuyffen. Decipere. fallere. frustror. aris. fraudare. defraudare. seducere. circumducere. subducere. circumscribere. circumvenire. circulari. futare. Cavillare. illaqueare. irretire. calvere. Admaniculari. muscipulor. aris. ingenior. aris. pellicocis. lexi. vel cui. depelliculor. aris. mulcare. manticulare. Tergiverfor. aris. muscipulo et muscipulor.
 Bedyger. hoer. beschijter. berleper. beduyfter. tuyfcher. Deceptor. defrustrator circumductor. defraudator seductor. circumventor. cavillator. illaqueator. Admanicator. manticulator. Murgiffor. trufator. muscipulator. Tergiverfator. pelagiator. pelagiaris. i. deceptor. versutus. versipellis. Intricator. impostor. strophus. stropharius. Re-thiarius.
 in Bedygerlich. lofs. argelstich of Cingcher is. Fallax. tegnosus. deceptorius. defrustratorius. circumductivus. Circumventivus. seductivus. cavillatorius. illaqueatorius. admanicatorius. manticulatorius. trufatorius. defraudatorius. duplex. biplez. muscipulatorius. duplus. Impostorius. dolosus. fraudulentus. Illex. pellax. impostus. versipellis. stellationatus i. qui rem fraudulenter bis vendit. Stropharius. tergiversabilis. le. ter. tas. versutus. verticosus.
 Bedygerlich. berleperlich. adverbium. fraudulentiter. fraudatim. cauponatim. Fictile; tergiversaliter. deceptorie. fraudatorie. admixtim. adulatim. fallaciter. deceptiva. seductive. dolose. admaniculatim. cautelose.
 Bedygerlicheit. bedyoch. lofsgeent. argelsticheit. tuyfcherp. behendicheit. Deceptio. Fallacia. Defraudacio. Fraudulencia. pallacia. seductio circumvencio. dolositas. admaniculacio. astus. us. ui. calliditas. versucia. muscipulacio i. generalis deceptio. Inde mus-

musdecipulacio. inde decipula et decipularor. cavillacio. cavilla. impostura. Bipli-
citas. duplicitas. alterplicitas.
Bedroeven. bedrucken. tergen. heggen. plagen.
 moepen. hilligen. creutzen. pozen. verstoeren.
 ontfredighen. Contristare. Vexare. Sauciare.
 Carporare. Irritare. Proritare. Exacerbare.
 provocare. commovere. excieo. es. ere.
 inquietare. angustiare. incitare. molestare.
 amaricare. agitare. infestare. adversari. as-
 fligere. affligare. afflictare. laceffare i. pro-
 vocare et habet laceffivi in preterito. me-
 stificare. mulcare. intempestare i. molesta-
 re. quater. quassare. quassitare. unde quas-
 fabilis et quassatilis. le. et quassim. adver-
 bium. et quassabundus. inferre. irrogare.
 supple hoc vel hoc. scrupulare. tribulo.
 as. tribulor. aris. turbare. conturbare. per-
 turbare. disturbare. exturbare. omnia per-
 valde. preturbare. per. procul. returbare
 per. iterum. obturbare. per. contra.
Bedroeft. bedruet. trurich. swaichertich. swaie-
 moedich. Tristis. Turbatus. turbulentus. Tri-
 status. Contristatus. Mestus. Dolens. Apo-
 riatus. Anxius. Anhelus. Mestificus.
Bedroeft wesen. In D. Droebich wesen.
Bedroeffnisse. bedrucknisse. swaie moedicheit. trurich-
 theit. Tristitia. Vexacio. Tribulacio. Tur-
 bacio. Conturbacio. Mesticia. Mestitudo.
 turbulencia. angor. anxietas. angustia. Af-
 flictio. Sublestia. Caceria. Caceffia.
Begoe. ambo. duo. uter. utra. utrum. Uter-
 que. Utraque. Utrumque. Utriusque. Utrim-
 que. adverbium.
Beyden. wachten. harten. tueden. merrren. trac-
 hen. huebeken. Expectare. Pausare. prestol-
 lari. perdurare. persistere. stare. residere.
 morari. sustinere. hebeo. es. ere. i. tardare.
 tricare i. demorari. operior. iris. i. expect-
 tare. intricare i. immorari. differre. Cunc-
 tari.
 van Beyden syden. Ambifariam. adverbii.
 mit Beyden handen gelicmetich. [*mischien te
 lezen gelicmechtich.*] Ambidexter.
 bet Beydnge. wachtinghe. tuebninge. merrunge.
 Cachinge. Mora. morula. pausa. pausacio.

prestolacio. prestolamen. perduracio. de-
 moracio. tardacio. tarditas. morositas.
Besse. chajchoit. Almucium. Malmucium. Am-
 bucius.
Begaben. begiffigen. Munerare.
Begeren. Desiderare. affectare. concupiscere.
 gliscere. Appetere. cupere. Anhelare. pa-
 ginare. Optare. Peroptare. Exoptare.
Begeringe. hegette. Votum i. desiderium.
bol Begeren. Affectuosus. Affectivus. Voti-
 us. Appetitivus. Desiderativus. Cupitus.
 us. ui.
Begerlich. Desiderabilis. le. ter. tas. appeti-
 bilis. le. ter. tas. desiderativus. Oprabilis.
 Exoptabilis. le. ter. tas. Affectabilis. Con-
 cupiscibilis. le. ter. tas.
Begeben. betuyghen. verlaten. achterlaten. Dese-
 rere. Derelinquere. Destituere. Dimittere.
 postergare. postponere. Omittere.
Begijn. Anjass. Inicium. Principium. Exor-
 dium. Inceptio. Inchoacio. Arsis. Archis.
 Arenga. s. in locucione. Orfus. us. ui. Or-
 sum. si. Primordium. Origo. Seminium.
 Seminarium.
Begijn. Anjass alre dynge. Cahos yle.
 van Begynne to stellen. Deordiri.
Begynnen. anheffen. bestaen. betengen. onthou-
 nen. aenstellen. Incipere. Inchoare. iniciari.
 Ordiri. adordiri. Deordiri. Exordiri. Prin-
 cipiari. occipere. Enceniare. Intentare. Ini-
 re. Prohemiare.
 heymlich weynich Begynnen. Eubordiri. [*l.
 Subordiri.*]
 myt Begynnen. samen Begynnen. Coordiri.
 Coincipere.
Begynlich. Exordialis. le. ter. tas. Inicialis.
 le. ter. tas. Seminarius. a. um.
Begynste. Exordiarius. exorditor. Iniciator.
 inceptor. inchoator. Prohemiator. Inicia-
 rius.
Beghalven ayn sonder. In A. Ayn.
Behend. subijl. listich. cloek. verlagen. Subri-
 lis. cauteiosus. astutus. vaser. vasser i. cal-
 lidus. argutus. Callidus. versutus. versipel-
 lis. cautus.
onBehend. In D. Dul.

Behendicheit. *serpely.* In A. Argell.
Beper. Bavarus.
Beperlant. Bavaria.
Beijhen. errer. tonyich wesen. Gram wesen, ont-
 heden. Irasci. commoveri. Succendi. rin-
 gere. stomachor. aris. Indignari. arringere.
 corringere. obringere. succensio. sui. cen-
 sum. succensio. sui. situm. Ranceo. es.
 ere.
Beissen als hoc ind offen. Mugire, boare.
Beisen. blocken. In B. Wassen.
Bekeuitten. In G. Gueholden.
Bele. schelle. Nola. Trianula.
Bellen laden als perde in den sate.
Bevriant. Bohemia.
Bevusch mensch. Bohemus.
Beyn ind schenen. Sarabellum, li. la. lorum.
Beyn dair men oy geyt. Crus. crusculum.
 Chelon.
der Beyn of butten houde off eynden off gewerff.
 Compago. ginis. vertebra. bre. vertibulum.
 junctura.
van Beyn tot beyn. Ossium. ossim. adverbium.
grote Beyn hebende. Cruratus. a. um.
Beyn uytrecken. Exollare.
Beyn inboegen. Inollare.
Beynbezer. Ossifragus.
Beynbezinge. Ossifragium.
die Beyn van herben nebet woy. [1. woyt]
 ind die te becht. Ossifrangius.
Beyn. hut. knaich. Os. ossis. ossiculum. li.
 ossulum. li. ossilium. li.
an den Beyn gswelle. [1. gswelle.] Crusti-
 nium. nii.
Beynen. Osseus. a. um. et ossosus. a. um.
Beynharnsch schenen. Ocree ferree. Calige
 ferree.
Wend. wese. wende. wische. Mat. pasij. Pa-
 scua. Fenifera. Ulea. lee.
Wende umb die seede. Intermordia. Acroche-
 dina.
Wendiben. segnenen. Benedicere.
Wendibinge. seghevinge. Benedictio. Eulogia.
 gie.
Wendijst. gesegent. Benedictus. a. um. Eu-
 logicus. a. um. Eulogius. a. um.

Bestreem. bejeglich. hebellich. Lybich ghebe.
Aptus. dispositus. ordinatus. Abilis. ac-
 ceptabilis. idoneus. habitunarius. conve-
 niens. competens. oportunus. Congruus.
 tempestus. tempestinus. Applicatus. appli-
 cabilis. Cetera in A. Angeneme.
Bestreem maken. Aptare. adaptare. Coaptare.
 disponere. ordinare. applicare. abilitare. ac-
 commodare.
Bestreem. ongeeneme. Ineptus. Inydoneus. in-
 habilis. absurdus. guirdus. incongruus. in-
 dispositus. Inordinatus. Inconveniens. In-
 competens. Inapplicabilis. Gerro. omis. id
 est ineptus. gerroneus. gerronaceus. a. um.
Intempestus. Intempestivus.
Bestreemicheit. Aptitudo. habitudo. habilitas.
 idoneitas. conveniencia. congruitas. Con-
 gruencia.
Bestreemicheit. Inepcia. ineptitudo. inyo-
 neitas. disconveniencia. gerra. re. incon-
 gruitas. incongruencia. inhabilitas. inhabi-
 litudo.
Wilt Beer. Eberswyn. Wiltswyn. Aper. Aper-
 culus. di.
tam Beer. Veres.
tam Beer geluidt s. Woxij. Nefrendus.
Beerich of beerich. Aprinus. a. um. verrinus.
 a. um. Aprugnus. a. um.
Beerstuel. Aprinus.
der Beeren wynteling of wyntelste. Voluca-
 brum.
Beer of bare. Ursus. Ursulus. urfellus. Ur-
 siolus. di.
Beeyne of barynne. Urfa. Ursula. Urfella.
 Ursiola.
Beeren of baren yeger id sa hont of mynsh.
 Ursarius.
Beerenhont. Ursarius canis.
Beersch of barch. Ursinus. a. um. Urseus. Ur-
 ficius. Ursacius. a. um.
Beer. pere. Pirum.
Beer of perdoem. Pirus.
Beer of pere mit dicken schalen. Crastumium.
Beeren of peren herkoepet. Vendiperus. ra.
der Beeren of peren underste wyken. Pirula.
dair Beeren of peren wassen die stede heit. Pircum.
 Bere.

Bere. hese. *Bacca.*
geBeren. ter werlt hengen. *Parere. parturire.*
edere. gignere. generare.
andertwerf geBeren. *Regenerare.*
geBebere. ontijftlich ter werlt hengen. *Aborcio.*
tis. tire. inde abortivus et Aborsus. us. ui.
et Abortus. a. um.
misBeren. *Tristari. Dolere.*
omBeren. verben. ontghehen. *Carere. Egere.*
Deficere.
geBeere. gelait. seeben. *Gestus. apparatus. mo-*
res.
geBeren. schynen. blychen. laten. *Apparere.*
liquere. liquefere. patere. patescere. Emi-
nerere.
et geBeert. et blysch. [*l. et blysch.*] et lett,
 et schynt. *liquet. Patet. Patescit. Apparet.*
Videtur.
Berch. Mons. *Monticulus. Alpes. Alpium*
in pluralis
rochBersch. *Tumulus.*
Berch den men berre syndt. *Arniflum inde Ar-*
nifus. a. um.
Berch hede. In *B. Best.* vernisse.
geBerchte. *Altipedes. Alpes. Montana. no-*
rum.
 die aber dat geBerchte woent. *Transalpinus.*
 des Berchs hoehste. *Collis. colliculus.*
 des Berchs affchanch. *Clivus. vi.*
 die op oeverste des Berchs woent. *Architenens.*
 des Berchs hoehste die ruylich is. *Ceranna.*
norum. Acroceranna. norum.
 burgeBerchte van bergen of boirsteden of lants-
 stappen. *Promontorium.*
 die in den Bergen woent. *Alpinas. Alpinus.*
Betgherch. *Montosus. Monticulosus. a. um.*
Montanus. Montuus. Montuosus. Flexuo-
sus. Clivosus. Hernicus.
Bergen. Stoppen. In *B. Bergen.*
berBergen. vermompelen. verstoppen. verstoppen.
len. verwompien. verheien. verheidenen. ver-
maken. Dissimulare. fingere. obducere. fas-
smare. obvelare. oboculare.
Bergen. schynen. *Neutraliter latere. lati-*
tare.
Verdeel. In *B. Boedel.*

Berepen. *Preparare. promptificare. disponere.*
ordinare. dirigere. aptare. Carpere. conci-
nare. parare. apparare.
Berept. willich. *Promptus. promptulus. Para-*
tus. presto. sponte. spontaneus. voluntarius.
kappadenarius. decentarius. expeditus. per-
promptus. presto et pluraliter prestites et
presticum. titeranus i. pronus. ultro i.
sponte. ultroneus i. spontaneus.
Berepheit. willicheit. *Pronitas. Promptitudo.*
sponte.
Berille. *Berillus.*
Berispen. schelden. straffen. *Increpare. arguere.*
reprehendere. corrigere. Circumscribere.
carpere. crepari. [er staat dus cari.]
deponentaliter. Corripere. futare. jurgari.
objurgari. circumvenire i. increpare.
Berisplich. verstraflich. *Reprehensibilis. corri-*
piendus. arguendus. increpandus. fons. tis
i. culpabilis. viciosus.
Berisper. scheidet. straft. *Apologicus. repre-*
henfor. argutor. increpator. satirus. satiri-
cus. emphaticus. Reprehensivus. thonus
i. reprehensorius.
Berispende. straffende gedicht off sanch. *Satira.*
re.
Beriche. eyn boom. *Vibex.*
Berichen. *Vibeus. a. um.*
Berichhaen. sepschaen. *Faseanus.*
Berlen in den monde. In *B. Barten.*
der Berlen of des raken gewent. *Arigina. [l.*
Angina.] ne.
Berme hessen. In *B. Barne.*
Bermeoeder. hachtmeeder. buchtmeeder. *Colica*
passio. dyarria.
Bernen specheiden of scheikten vaken. *Caute-*
riare. cauterizare
Bernyseren dair toe gehoerende. *Cauterium. cau-*
teriolum.
Bernyseren dair men mede twylent dyeren of an-
ders. Character. ris.
Brenen die dode lichamen. *Buffare.*
Bernen. In *B. Barne.*
Bernen heyt van toern. In *B. Heyt van*
toern.
Bernen. neutraliter. *Estuare. exestuare. gli-*
scere

scere i. ardescere. cetera. in **B. Barmen**.
neutraliter.
Bernende. Ardens. cius. tissime. estuanter.
 cius. tissime.
Berning. hant. Kauthefis i. ustio. combustio.
 cauterium. ustura.
ber Bernre der boden spjamen. Bustiarius.
Bernsteyn. In **A. Agjiensteyn**.
Bernwonn. Vinum crematum.
Bersten. Crepere. crepare.
 upt **Bersten**. Erumpere.
 upt **Bersten** als water off santqualm. Scatere.
 scaturire. scaturizare. scaturitare. scatescere.
 vermiculare. erumpere.
 fulli upt **Berftung**. Erupcio. scaturies. ei. sca-
 turizacio. scaturigo. vermiculacio.
boir Bersten. Prorumpere. prerumpere.
Berbe. eerder. eerfam. walbedich. boechtlich. rech-
 lich. gubertieren. guedich. guetlich. sachtmoed-
 dich. bydsam. Probus. honestus. honorifi-
 cus. beneficus. beneficiens. benefaciens.
 benivolus. benignus. mansuetus. mitis. vir-
 tuosus. Clemens. pius. pieticus. agustus.
 aretologus. humanus. humanus. frugi. in-
 declina. quod hoc frugi dicitur bonus.
 utilis. valens. temperatus. modestus. inven-
 tabilis. le. i. beneficia. Kalethe. les i. be-
 nivolus. frugalis.
on Berbe. In **A. Arch**.
Berbicheit. eerberheit. eerfamheit. walbedicheit.
 rehellicheit. boechtlicheit. gubertierenheit et ce-
 tera. Probitas. honestas. honorificencia. be-
 neficencia. urbanitas. Legalitas. virtuositas.
 benignitas. pietas. clemencia. mansuetudo.
 mititas. frugalitas. bonitas. apodixia. apo-
 dixis. apodixen.
 toehoinender **Berbicheit** eyn teyken. Indoles. lis.
Berbe wesen. In **D. Doeghen**.
Beschenden. beschude. hant. wyse. boersichtich.
 cloich. berstendel. hernustich. erbaren. versucht
 et cetera. Sagax. sagaculus. cautus. catus.
 discretus. sophus. a. um. i. sapiens. so-
 phronicus. providus. perspicax. perspicuus.
 prudens. sollers. capax. sensatus. expertus.
 peritus. consultus. circumspiciuus. gnauus.
 gnarus. scitus. a. um. percitus. argus. ar-

gutus. artox. fauciosus. cicurius. vafer.
 dogmaticus. i. sagax. fronus. frontus. le-
 pidus i. sale. sapide. [er staat dus sapte.]
 condicus. spius i. sapiens. circumspiciuus.
 conspicuus. dedalus. a. um.
Beschenden. onderrichten. ondertypfen. Informa-
 re. rationacinari. inficere i. informare.
on Beschenden. onzoit. dollart. In **A. Off**.
Besich. blytich. In **A. Underdich**. [h in
 D. an Dechtich.]
Besich. blytich wesen. In **A. Underdich** wesen.
 [l. in D. an Dechtich wesen.]
Beschendenheit. In **E. Cloichheit**.
Beschermen. beschubden. In **E. der Loffen**.
Bescheert. Predestinatus. prescitus. fatatus.
 Preordinatus.
Bese. In **B. Vere**. bese.
Bessem. Scoba. be. scobs. bis. scopa. sco-
 pula.
Besiden. benessen. Prope. circa. apud. penes.
 cis.
Bessem stede. Scopetum.
bol Bessemen. Scopofus. Scopulosus.
Bessens. Scopeus. a. um.
Besunder. funderling. Precipue. Excipue. Sin-
 gulariter. Signanter. Significanter. Specia-
 liter. Specificice. Specificanter. Notanter.
 Notabiliter.
Best. bieje. In **H. Hade**.
Best of dier die den last of boden ontrent den
 hunch byeght. Ventrina. ne.
Best die vele eten mach. Solax cis.
Best. Optimus. Potissimus.
Besten de clyen synt als scapre. berken. Pecus.
 dis. Fetans. ris.
Besten die goit synt, als perde. oren. Pecus.
 coris.
der Besten beie. Pecorosus. tas.
 als Besten bechten die stede daer men dat af-
 sucht heit. Pancorpum. pi.
der Besten strunt of byech. Ruder. eris. vel
 Rudus. deris.
Beste dier. Bestia. bestiola. brutum. animal.
Bestlich. Bestialis. le. ter. tas. Brutalis. le.
 ter. tas. pecualis. le.
Bestlich to leben. Brutere. kratescere.

die

die Beestlich leeft. Bestiarius. bestialis. brutalis. pecualis. probaticus i. pecualis.
 Beesten verwaerre. Bestiarius.
 Beesten verlijf of onthalt. Bestiarium.
 die spzack totten Beesten. Apologus.
 Beesten bergadering oevernutz den herde. Armentum. ti
 Beesten. bygh. gwoick uer tweyden byden. [*l. indryven.*] Inigo. ere.
 Beesten. habe van den stal in die tweyde byden. Abigere.
 der Beesten luh lehr. Testua. [*l. Testua.*] orum.
 der Beestun schemstede bur die heitste. Estiva. ve.
 die Beste of oberste of mercklichste onder ten bock. Optimas. atis. primus. prior. pocior. notabilior. Eminencior. precipuus. maior. superior. dignior. primor. oris. famosior. Celsior. primordior. primordulus. primas. atis.
 Beesten. Reven. Suere. consuere. fartire. confartire. firmare. nestere.
 onBesture. haistich. rap. roe. rpd. haisturich. wuest. Importunus. tas. frontosus. impetuotus. tas. inquietus. rudo. impaciens. cia. petulans. cia. orifeus. a. um. vehemens. cia. fervidus. ditas. turbulentus. cia. protervus. tas. insolens. cia. infestus. ventricosus. cervicosus. cerebrosus. tas. infrunitus. vel infronitus. gurdus. effrenus. a. um. effrenis. ne. infrenus. a. um. infrenis. ne. baser. ferinus. agrestis. turgidus. iniux. iniugis. seiux. seiugis. vagus. quaquierare i. vehemens. verberosus. impetuotus.
 onBesture. haistich. rap. roe. rpd. haisturich. wuest maken. Importunare. inquietare. infestare. turbulentare. Effrenare.
 Beth. beter. melior melius. pocior pocius.
 Beth. beter. getweger. getwegerre. nutliker. Consulcius. facius. utilius. pocius. melius. Amplius. commodosius.
 geBeth. in B. Bedinge. eciam de hiis in Beth.
 wat Beter. meliusculus.

Beteren. wandelen. to recht maken. Meliorare. emendare. corrigere. justificare. restaurare.
 Beteren. boeten. Emendare. satisfacere.
 Beteringe. boete. wandel. Emenda. satisfactio. penitencia. correctio.
 Beteringe van lande. die dat dar up anneempt [*l. anneempt.*] dat to beteren. Emphiteotecarius. emphiteoteta. emphitoteca. emphiteoticus. ind dat overdrach hge van heyt den anneeimer. Amphiteosis. ind to heyt den wadoener. Amphiteosis.
 Betericheyt. Melioritas.
 Betengen. in B. Begynnen.
 Betengen. noedigen. in D. beDangen.
 Beth. crupt. Beta.
 Bethel. sigle. pegge. Cuneus.
 Bethel van pferen. Celtes. tis. scalprum. pri. scalprus. pri. scalpellum. scalpellus.
 Bethsch. Mordax. permordax.
 wat Bethsch. Mordiaculus.
 Bethscheit. Mordacitas.
 Bethoue. crupt. Bethonia.
 Bevelen. hepten. ghebeden. Precipere. mandare. committere. iniungere. indicere. imponere. iubere. censere. edicere. imperare. imperitare. delegare. subdelegare.
 Bevelen verre buten of gedielen. Amandare. amandare.
 Bevelen. in W. Ampt.
 Bevelen. gebot. ghept. Preceptum. mandatum. mandatellum. institutum. iniunctum. impositum. apodixis. apodixia. iussum. edictum.
 Bevelen. in W. Amptman.
 onderBevelen. onderfetten. Substituere. subdelegare. subrogare.
 Bevelen. gebieden gunstlich. bynstlich. Commendare. recommendare. committere. recommittere. offerre.
 Beveling. erbidng. Recommendacio. commendacio. Recommisso. oblacio.
 tot deser Bevelingen ind erbidngingen ghehoerende. Commendatorius. commendaticius. commendabilis. le. ter. tas.
 burBevelen. Premandare.
 wedder. to rug. Bevelen. Remandare.

D

Be

Bevelre. gebiebet. Commissarius. preceptor. in-
copator. imperator. mandator. iustor.

Beven. tzytten. schuyberen. schuyberen. Tre-
mere. nutare. Tirillare. tremiscere. extre-
mere. extremiscere. contremere. contremi-
scere. tremesieri. tremulare. intremere. in-
tremiscere.

Beven. daberen als eyn Ollant. Scatere.

Bevende. tzytterende. schuddende. Tremulus. tre-
mens. tremebundus. tremorosus. tremulen-
tus. Cœuscus.

Bevng. dabervng als eyn ollant. Scaturies. ei.
Scaturigo. ginis.

Bevng. Schuddng. Tzyttering. Tremor. ti-
tillacio. nutacio. nutamen. Tremefactio.

Bevenesse. eyn truyt. Pipinella.

Beber. eyn dyer. Castor. Fiber. Canis pon-
ticus.

Beveren klept of boeder. Fibrina. ne.

Bebers hait. Fibrinum. ni.

Bebers hullen. Castoreum.

Bebers bleisch. Castoreus. a. um. Fibrinus.
a. um.

By. Apud. prope. pone i. Iuxta. circa. cir-
cum. cireiter. penes.

By. naz. Vicinus. contiguus. citer. a. um.
prope. propinquus. propinque. propin-
quus. a. uti.

waik By. Quocirca.

By eyn. to gader. to hoip. to samen. Simul.
infirmul. iunctim. adiunctim. coniunctim.

Byhyn. en wech. Vias Transivit. Declinavit.
Recessit. Abcessit. Discessit. Preterit

By die honich gader. Apes. Apecula. Api-
cula.

grote By. Costrus. tri. Fucus. ci.

Byhen meister. Apiaster. Apiarius.

Byhen stede. Apiarium. Apiaria.

stede der Byhen blucht. Apiastrum. Apia-
steridm. Apifarium. Apisterium. Apifo-
rium.

Byhen eier. eyn vogel. Apiastra.

Byhen hare. Alveala. Alveare. ris. Alvea-
rium. ri.

Byhen hongng of moeder.

Byhen swerm. Examen.

Byhen hare vol byhen dat byt eyn ymme.
Examen.

Bybel. Biblia.

Bycht. Confessio.

Bychter. Confessor.

Bychtich. Confiteri.

die Bycht. Confitens.

Bych der steynhoutter. Vanga. ge.

Bychen. steynhoutmen. Lapidare.

steynBycher. Lapidida.

Bycher. eyn vogel. [i. vogel.] Bubo.

Bycher. den men kringht van eiden of gaen.
eciam bubo significat.

Byden. Rogare. Rogitare. Petere. precari.
Deprecari. Intercedere. Incessere. habet.

Byden. itum. Queso. Questare. Interpellare.

Byden. Implorare. Flagitare. Efflagitare Postulare.

Byden. Expostulare. Postulare. Expostulare. Depo-
scere. Depostulare. Supplicare. Evador. aris.

Byden mag ondestyne. Petulcor. aris.

Byden. beden got of die heiligen. Orare. De-
precari. Queso. Quesumus. Supplicare.

Byden. Questare.

Byden. in By. Bevelen.

Byden. in By. Bevelen.

Byden. huc eynen anderen. Intercedere. Inter-
venire. Interpellare.

Byden. laden. noeden. ter stait of ter genochten.
Invitare. Corrogare.

in Byden onbestunt. Petulcus. a. um.

Bydelich. Rogabilis. le. ter. tas. Petibilis.

le. ter. tas. Precabilis. le. ter. tas. depre-
cabilis. le. ter. tas. postulabilis. le. ter. tas.

deprecatorius. a. um. interpellaris. re. in-
terplorabilis. le. ter. tas. flagitabilis. le.

ter. tas. supplicabilis. le. ter. tas. preca-
bundus. deprecabundus. a. um. Precarius.

Bydange. huc eynen anderen. Intercessio. In-
tervencio. Interventus. us. ui. Interpel-
lacio.

Bydange. Bede. Peticio. Petuncula. Precari-
um. Rogatus. us. ui. Rogacio. Roga-

ciuncula. Precamen. Deprecacio. Precatu-
sus. us. ui. deprecamen. intercessio. Po-

stulacio. lamen. Flagitacio. tamen. Suppli-
cacio.

Widdinge. anroeynghe tot god. Lethenia. i. invocacio. rogacio. cetera in **B.** Widdinge.
Widdinge van gantzen inwendigen herten. Corragium. gii.
 met **Widdinges** anroeygen. Advocare. invocare. interpellare.
 die **Widt.** Peticus. Peticius. Petilius. a. um.
Wpeden. Exhibere. offerre.
 ge**Wpeden.** In **B.** Webelen.
 ter**Wpeden.** Inhibere. prohibere. cohibere. interdicere. Vetare. devetare. evetare.
 ont**Wpeden.** Demandare. nunciare. denunciare.
 ge**Wpeden.** ge**Wpeden** sich ter gunsten tot ymans.
 In **B.** Webelen. ge**Wpeden.**
 ge**Wpeden.** In **B.** Webetice.
 ge**Wpede.** heerscheit. heerscappe. Dominium. Districtus. us. ui. Dicio. dicionis.
 ge**Wpedelich.** Imperialis. Imperiosus. cas. imperativus. Preceptorius. Preceptivus. Demandatorius.
Wilde. Ymago. Statua. Scacuuncula. Caragma. aris. Sculptile. Simulachrum. Characteris.
Wilde. [i. Bilden.] **Wilde** maken. Sculptere. Arapagare. Celare. Sculptare. Sculpturare.
 der **Wilde** ordinantie. Stema. atis.
Wilde **Wilde** **Wilde**. Statuarius. a. um.
Wildemaker. Sculptor. Anaglypharius. Celator. Arapagator. Statuarius.
Wildenghe. Sculptura. celatura.
Wildenghe. in **L.** Tychnisse.
 in **Wilde**nghe. Profibum. ci. ymaginacio. Fantasia.
Wildemakinge in maelen. Pictura. Celatura. Celamen.
Wildemakinge van hout. steyn of anders. sonder maelen. Sculptura. Celatura. Celamen.
 ge**Wilde**. Anaglyphus. a. um.
Wilde. in **H.** Ar.
 steyn **Wilde**. Ascis. cis. mas. ge. Asciculus.
Wyl ter rechterhand opende. Dextralis.
Wylendagge. Securicularius.
Wylde of tepheit. Ycon. nis. ycona. ne. yconia. nie. ymago. signum. proficum. ymaginacio.

Wylde der alder. habet. Lepida. de.
 nacht**Wylde**. Cyparissa.
Wyldemaker in maelen. Pingere. Celare.
Wyldemaker van houten of houten. Sculptere. Celare.
 hout**Wylde**. dat men **Wylde** sett. Clipeum. pih. Clipeolum.
Wylde sonder hout. of hout. of signat. yconis. ma. me.
Wyldewerck van desen kleynen bystantigen spnen gebaet iud in eyne gesat. Licostrata. te. licostratum. ti. hic licostratos et licostratus. opus musaicum.
Wyldewerck. houtwerck. off nuttzely. die van hout del toender is. Emblematis. matis.
Wyldenen. mogelich. temelich. Utique. potius. Merito. ymo.
Wylde. In **H.** Arsbille.
Wylde. rustigheit. Jusquiamus.
Wylde **Wylde**. Sum. Extro. Existo.
Wylde. yconis. Cognomen. Cognomentum. agnomen. agnomentum.
Wylde. kuelen. insappen. Ligare. Stringere. nodare. nectere. Complectere. Apicere. apicitus. avieo. es. ere. amicare. Vieo. es. ere i. vincire. evincire. revincire. circumvincire. devincire. convincire. Adnectere. con. in. per. sub nexere. nexare. Mastigare. mulcare. Feneror. aris. Fenero. as. are. laqueare. perligere.
 ont**Wylde**. loffen. onthachten. Laxare. Calare. religare. deligare. denodare. Ab. De. E. Solvere. Dis. Ab. Re.
 ont**Wylde** eyn sake off twibel. In **C.** Cleerem. [i. in C. verCleerem.]
 ont**Wylde** eyne saken of twibel. In **C.** Cleere. [i. in C. verCleere.]
Wylde met ketten. Numellare.
Wylde met eyne hof beteren snoeten. Ligulare.
Wylde **Wylde**. Apicere.
 der **Wylde** die wonden.
 der **Wylde**. verium maken. versticken. veremigen. versticken. sich sauen besweten. Confederare. colligare. conscribere. obligare. pangere. quando habet pepigl. Conglutinare.
 D 2

nare. conspiciare. Confiduciare. coniurare.
 pignorare i. confederare.
 ber²anden. gelachen. In ². ²ogghoeden.
 an²anden. anknuppen. Alligare. annodare. ad-
 veo. es. ere.
 to hoep ²anden. Colligare. connodare.
 tuschen ²anden. Internodare. interligare.
 ober doir ²anden. Transligare. pernodare.
 boer ²anden. Preligare. prenodare.
 woer. Religare.
 onder. Subligare. subnodare.
 in²anden. Inscribere.
 in²anden. Illigare. Inmodare.
 sich ber²anden. belachen of verstricken ergent
 to. Astringere. Contrahere i. constringere.
 Restringere. Per. Ex. pre. Dis. id est di-
 versimode stringere. obligare. submittere.
 Substringere.
 ber²anden. inschryben tegen ymans. inscribere.
 die dat doet. inscripticius.
 tegen ber²anden. Obstringere. vel. per. undi-
 que.
 ont²andlich. Solubilis. le. ter. tas. Enoda-
 bilis. le. ter. tas. deligabilis. le. ter. tas.
 Abnodabilis. ter. tas.
 onont²andlich. Insolubilis. le. ter. tas. Ineno-
 dabilis. le. ter. tas. Inextricabilis. le. ter.
 tas. Inexplicabilis. le. ter. tas.
²andung. Ligacio. ligamen. mentum. Con-
 nexio. Apex.
²andfel. Ligamen. mentum. tura. Ligula.
 subligar.
²ander. Autor i. ligator. nector. nodator.
 bat²ander. In ². ²oeder.
²annen. inwendich. Intus. intra. interior. Ab-
 intra. intrinsecus. intrinsece. penitus i. in-
 terior. intimus. abintus. infra. intro. dein-
 tus. internus. interulus. intestinus. Intror-
 sus. introrsum. introneus.
 daer en ²annen. daer entuschen. byetyle. In-
 terim. interdiu. medio tempore. Obiter.
 Interea. Interibi.
²innen wonende. Intimas. atis.
²innenste. Interior. Intimus.
²ijr. Cervisia.
²ijrsoep. bijchoit. Cervipa. brodium.

²ijmate. gelte. teute. Gelca. metreta.
²ijree. Staibwoer.
²ijst. ²ijst. wek. Esto.
 du ²ijst. bist. ²ijst. Ex. Existis.
²ijst. hent. untz. thent. Usque. donec. quoad-
 usque. usquequo. quousque.
²ijse. Junx cis. Juncus ci. papyrus. Juncu-
 lus. biblus. Scopus. pi. Inde Scupeus. a.
 um.
²ijse sonder knope. Tabin. Scirpus pi. Inde
 Scirperum. Juncetum. Scupetum.
²ijstich. Junceus. Scupeus. Scirpeus.
²ijstop. Episcopus. presul. pontifex. antistes.
 Gerarcha.
 ertze ²ijstop. Archiepiscopus. Archipresul. Ar-
 chipontifex. archiantistes. Archigerarcha.
 Archimandrita.
 rhoir ²ijstop. Choriepiscopus. Chorepiscopus.
²ijstop wesen of werden. Episcopos. Archic-
 piscopor. aris.
²ijstop ²ijstop. Suffraganeus.
 ertze ²ijstop to wesen. Archiepiscopo. as. are.
²ijstoplich. Episcopalis. le. ter. tas. pontifi-
 calis.
 ertze ²ijstoplich. Archepiscopalis. le. ter. tas.
²ijstoplich sich to heb. Pontifcor. Episco-
 por. aris.
²ijstopshoit. Infula. Mitra. Cidar. Ciara.
 Frigium.
²ijstopshoit opsetten. Frigio. as. are.
²ijstopshoit staff. Baculus pastoralis. Arculus.
 Agolus.
²ijstop. Episcopatus. presulatus. pontificatus.
 pontificium. antificium. dyocesis. Metro-
 polis cathédralis.
 ertze ²ijstop. Archiepiscopatus. Archipresulatus.
 archipontificatus archiepontificium. [er-
 staat dus archiepū.]
²ijstop regieren. Pontifcor aris.
²ijstop. ertze ²ijstop. sa ber dat geistlike gericht
 daer van ghet. Dyocesis.
²ijspel. parabel. Parabola.
²ijspreek. bywoort. spreekwoort. gelijkenisse. Pro-
 verbium. parabola. similitudo. verbi gracia.
 elogium. Apologus. Adagonia i. prover-
 bia arseverse. adver.

²ijst.

Byst. nyl melck. Collustrium. trii. Collustrum. tri.

Bijstren. dwaelen. erren. dafen. dafen. verlossen. wilstloopen. Errare. Deviare. Dubitare. Desipere. percerere. exorbitare. aberrare. inerrare. pererrare. suberrare. Vagari. Convagari. De. Dis. Di. E. Girogavari i. circumvagari. Pervagari. Exorbitare id est Deviare.

Bijster. bijstrende. dwaelende. errende. wilstvende. wilstlopende. Erroneus. Errabundus. Erraticus. Erratilis. le. ter. Palabundus. Palanter. Vagabundus. Vagus. Vagulus. Pervagabundus. Devius. Avius.

ber Bijstren. ontferren. In **D.** ontvagen.

Bijstren. Bijstrenge. Error. Erracitas Devagacio. Evagacio. Deviacio. Vagitas.

van der Bijstren af te laten. Devagari. Divagari.

Bitter. garst. hach. Amarus. Amarulentus. Amaricosus. Acer.

veer Bitter. quamamarus. peramarus.

Bitter. weert. In **S.** Strupff.

Bitter wesen of werden. Amareo. Amarefco. cetera in **S.** Strupff wesen.

Bitter maken. Amaricare.

Bitterheit. Amaritudo. Aciditas. Acritudo.

Bitterheit. weerdicheit. In **S.** Sturicheit. Acredo. gebyt off hertel an en topm. Chamus. mi.

Bijten. Mordere. morfare. morfitare. Morficare.

Commordeo.

Demordeo.

van Bijten. composita. Emordeo.

Immordeo.

Premordeo.

Remordeo.

Bijtende. grijpende. Moloficus. mordax. Rapax.

Bijtlich. Morfalis. le. ter. tas. mordicus adverbium i. mordenter. morsiliter. Morfalis.

Byboit. eyn crupt. Arthimesia.

Bywoort. In **B.** Bywoortche.

Bl. Blavius. a. um. flavus.

Bl wesen. **bl** werden. Blaveo. blavesco.

Bl maken. Flavare.

Blachynch. Incaustum. Encaustum. Sepia. pie. sepiola. atramentum.

Blachhoorn. puchhoorn. Incaustorium.

Blader die men an den igte krouwet. Marisca.

Blader an den igte. Pustula. Tubera.

Blader. loiff. Folium. et pluraliter Folia.

der Blader umbilich in den docten. Sirmataris.

golt Blader. Bratea tee. Lamina. lania. nie. aurea Brateola.

golt Blaten. Bratea. orum.

bol Bladeren. Pustulosus. tas. Tuberosus. tas.

Blaffart. Slabbart. Improbata. loquens.

Blaffen. sladden slessen. swetzen. Effutire. futire.

Blaffen. bloecken. In **B.** Wassen.

Blameren. hoenspreken. spientg. [*l. spientig.*]

aenspreken. blaspheemeren. schenden. swelken. besmaden. beschemen. smaden. wraden. lahen. lasten. berachten. bercheymen. bestoeten.

Quait wunfchen. quaitfpreken. maledyden. bloffen. Blasphemare. obiurgari. iniuriari.

Contumeliari. Inferre. Ingerere. Irrogare.

Exprobrare. Scandalizare. Improperare. subfannare. Infamare. diffamare. Viciare. conviciare. deviciare. inviciare. Reviciare. per iterum. vituperare. Criminari. Aspernari.

Spernere. aspernere. Contemnere. deturpare. Maledicere. Detestari. vilipendere. Nichilipendere. parvipendere. floccipendere. Naucipendere. bombinare. blaterare. Carmare. Incauteriare. Inhonorare. dehonore.

Exhonorare. Abhonorare. Indecorare. Dedecorare. Dehonestare. Inficere idem Deturpare. fastidiare. Confundere. Confutare. refutare. austerare i. viciare. Execrari i. maledicere. refecrare. abhominari. unde abhominium i. execraccio. defedare. demirari i. despicerere. Narrio. ris. rire i. subfannare. propudiare. depompare i. vituperare idem expompare. Despicari. despectare. obrectare id est maledicere. subtrahere idem invehere. Devovere i. maledicere. vel execrari.

Blanch. Candidus.

Blas. Doq. Carens pecuniis.
 Blase. Vesica. Oesofum.
 Blaisdalsch. In B. Blaisch. puyfter. [zie h. acht.]
 Blaisdalsch der monnen. In B. Blaisdalsch off puyfter.
 Blasen. puyften. Flare. Sufflare. Respirare. in der Blasen die groeten. Psalmodes. upblasen. in A. upAdemen. [zie h. acht.] inblasen. in A. inAdemen. berblasen. berpufen. in A. berAdemen. opwaert Blasen. in A. opwaert Ademen. te Blasen. Afflare. inblasen. roden. in G. inGeben. uberblasen. abertuypen. Perflare. opblasunge. in A. opAdemunge. Blasunge. Flatus. us. ui. Flamen. flacio. Blasende te sungen. Afflare. lange Blase. Cinisla omis. Blaislich. Flarilia. le. flamineus a. um. Blaisde. Confortorium. Blays Blaisien. Folliculus. Vesicula. Cluma. Blaysgeren. Heerschouwen. monstren. Spectare. . Otentare. Apparatum facere. Blayspengeren. in B. Blayeren. Blayspengeren. maledybet. oebelspaker. Blasphemus. blasphemator. Theminus. Maledicus. imprecator. execrator. cetera verbalia formabis ex verbis in B. Blayeren. Blat. Folium. Blat of loef onder der tongen na der vogel sanct to sungen. Sublinguium gii. Blat van golt of silber. et cetera in B. golt. Blader. byBlat. dieBlat. tieberBlat. Trifolium. bysBlat. eyr cruyt. Penthesolium. Quinquifolium. Blabot. eyn clambogel. Erodus. Blatwe ind des dair an trest. in B. Bla. Bleck. eyn dun blat van yseren. Lamina. iris. Lamina. ne. Bleck. plann. in A. Anger. Blen. eyn bissen. Filagro. Bleich. bal. salut. Pallidus. Pallidulus i. aqualiter pallidus. Subpallidus. Amineus i. sine rubedine luridus.

Bleyff. balse worden. Pallere. Pallescere. Impallere. Impallescere. Oppallere. Oppallescere. Subpallescere. Re. Ex. Bleychen. wymalen. Dealbare. Bleyheit. balicheit. Pallor. oris. Palliditas. Bleyffel. dt. aberlop. Residuum. Reliquie. Superfluum. Superest. Superhabundans. Bleyden. Otten. Bleychen. ginstren. schynen. Candere. candescere. rutilare. Lucere. Lucescere. Fulgere. Fulgescere. Radiare. Irradiare. Ob. pre. circum. Pollere. Caristare. Choruscare. Micare. Emicare. Cluere. precludere. Nitere. escere. Nidere. Enitere. escere pre. re. Splendere. escere. re. Invernare i. splendere. Squalere. Squalescere id est Splendere. Bleychende. Ginstrende. Blyffende. Schynende. Tuchtende. Splendens. Resplendens. Fulgens. Refulgens. Alburnus. Micans. Remicans. Emicans. Pollens. Prepollens. Splendidus. Resplendidus. Splendiscus. Splendidulus. Candidus. Candidulus. Candidulus. Fulgorus. Prefulgorus. quamfulgorus. choruscans. fulgidus. prefulgidus. quamfulgidus. Lichius. a. um. Lucidus. Lucidulus. Lucibilis. le. Nitidus. Nididus. a. um. Niveus i. Candidus. Nibatus. a. um. Splendidus. Rutilans. Rutilus. [l. Rutilans.] Squalidus. Squalidulus. vernus. a. um. vernalis. le. ter. tas. Bleychende. schynende. ginstrende maken. Nitidare. candidare. splendificare. fulgurare. lucidare. polire. die Bleychende of schynende maect. Splendiscus. splendificans. encia. lucidans. et cetera. iuxta. verba. prefata seu participia de ly [l. de hiis in] Bleychen. Bleychlich. schynlich. Micatim. Emicatim. splendor. fulgide. lucide. candide. rutilanter. radiant. candenter. fulgenter. splendide. splendor. pollenter. nitide. radiose. vernanter. Bleychsei. schyn in G. Blyntz. Bieren. reren. Mugire. als eyn hoer. Boare. als eyn off. balare als schyn. Nota. dat dat ban

han vele byeren. in **D.** der Byeren roep.
 [*l. geluyt.*]
 Bieff bur en sterren. Albia. e.
 Biezer. Sufflator.
 byerBiezer. Ciniflo. onis.
 Bietwen. Diamachien. Flavare.
 Bly. loyt. Plumbum.
 Blien cloet bye men wozyt. Glans. dis. Glan-
 dula.
 Blyant. byndendoch. Biffus.
 ogenBlyck. wyndch. Momentum. momentillum.
 momen. nis. Nutus. us. ui. Ictus oculi.
 ogenBlycklich. Momentaneus. Momentarius. a.
 um.
 Blycken. schynen laten. in **B.** geBeeren.
 boirBlycken. boirschynen. Preminere. unde pre-
 minencia. nenter. Supereminere. nencia.
 nenter. prominere.
 berBlycken. ontfarwen. Discolorari. decolor-
 rari.
 et Blycht. et schint. in **B.** et geBeert.
 Blye. [*l. Blyde.*] bye. byelick. byouderijck.
 Letus. te. tantér. iocundus. de. danter.
 hilaris. re. ter. tas. gaudens. ter. exultans.
 ter. letabundus. de. festivus. gavisus. gra-
 tulabundus. perletus. quamletus.
 Blyde wesen. byo wesen. byolick wesen. Letari.
 gaudere. exultare. exhilarari. Tripudiare.
 iubilare. gloriari. iocundari. gratificari.
 cleo. cles. clere. plaudere. gratulari. deli-
 ciari.
 Blyd maken. byolick. byo maken. Leticicare.
 exhilarare. fospire. fospitare. festivare.
 Blyd wesen nae den schynen. Opipare.
 Blyd. byo. byolick to samen wesen. Congaude-
 re. Colletari.
 Blyd. byo ind byolick in got wesen. Eucaristo.
 as. are. gaudere. exultare. Letari. gratu-
 lari. iubilare. gloriari. Congloriari.
 onBlyd. byebych. trunck. ontnoidt. Onnoedich.
 onbyo. berfagen. Vultuosus. stentis i. tristis.
 quamtristis. Subtristis. tristifonus. tristifi-
 cus. mestus. dolorofus. anxius. turbatus.
 dolens. perplexus. amestortus. supercilio-
 fus. sublestus. deiectus. mattus. gravatus.
 puffillanimis.

Blyblich. genoechlich. lustlich. wunlich. byoude-
 rijck. Delectabilis. le. ter. tas. amenus.
 oblectabilis. le. ter. tas. Jocundus. danter.
 voluptuosus. firenicus. ethion. onis. gau-
 diosus. gratulabundus. letabundus. solacio-
 sus. tas. recreabilis le. gratulanter. genia-
 tus. a. um i. delectabilis. letanter. hylari-
 ter. mulcebriter. Comedicus. ovanter. ova-
 tim. vernalis. le. ter. tas. vernanter.
 Blybschap. lust. wunne. byoude. byoucheit. ge-
 noecht. Hoijt. vermakynge. Gaudium. Letic-
 cia. Jocunditas. Jubilus. enichie. arum.
 gratulamen. hylaramen. mulcebricias. iubi-
 lacio. exultacio. gratulacio. tripudium. so-
 lacium. delectacio. gloria. apricitas. de-
 lectabilitas. oblectacio. delicie. Voluptas.
 alacrimonia. alacritudo. Hylaritas. Ovacio.
 Blyd dat men myt wozyt in staete [*mischt
 te lezen straete*] of stede. Machina librilla.
 maganus.
 mit Blyden werpen. Librillare.
 der Blyden wozy of staet als sy werpende den
 last van oer geest. Verber beris.
 Blyflichkeit. in **E.** Ewicheit. duricheit.
 berBlyff eyne wytaliger salien. Submissio. Ar-
 bitrium. Arbitramen. Arbitramentum.
 berBlyf to heym. in **E.** Gehuchte.
 Blyflich. bygrechtich. weretich. onbergentlich.
 Pernix. perseverans. cia. ter. persolens.
 lenter. cia. Durabilis. le. ter. tas. ranter.
 Imperibilis le. ter. tas. Firmus. ter. Im-
 marcessibilis. le. ter. tas. Assiduus. duo-
 duitter. tas. persolus. Incorruptibilis. le. ter.
 tas. permanfivus. permanenter. nencia. Du-
 rativus. ranter. Eciam de hiis in **N.** Al-
 tijt. Uttois.
 onBlyflich. ondurich. onweretich. bergentlich.
 Labilis. le. ter. tas. instabilis. le. ter. tas.
 indurabilis. le. ter. tas. peribilis. le. ter.
 tas. infirmus. ter. tas. Marcessibilis le. ter.
 tas. Corruptibilis. le. ter. tas. transitorius.
 a. um. momentaneus. momentarius.
 Blynden. Cecare. Excecare.
 Blynt. Cecus. a. um. Visu orbatus.
 Blynt wesen. Hebeo es. ere. ceecucio. tis. tire-
 haif Blynt. Semicceus.

Blynt

Blyghheit. Cecitas.
Blyghheit mit aeynen oggen. Acrisia.
Blyghen. Manere. per. re. Sistere.
byBlyghen. Consentieren. toestaen. toelaten. flacc-
 hen. stebigen. toejallen. bolberden. volgen.
 Concedere. Admittere. Affirmare. Confir-
 mare. Approbare. Consentire. Consenti-
 scere. Assentire. Assentiscere. Annuere. Au-
 tumare.
byBlyghen. thuben. marren. betrecken. Mane-
 re. permanere. morari. cetera in **B.** **Bly-**
ghen.
byBlyghen. Remanere. absentare. Amandare.
 Amendare.
betBlyghen eyner sbedyngen. Compromittere.
 submittere. arbitrari.
myt samen Blyghen. Commanere.
Blyghyt. loittghyt. Cerusa.
Blyghem. wederlichting. Choruscacio. Fulmen.
 inde Fulmineus. a. um. Fulgur. guris.
 fulgus. guris. inde Fulgureus. a. um.
han den Blyghem gewort. Fulguratus. a. um.
stede daer die Blyghem slypt. Bidental.
die Blyghem und sghs schyns wille heit he. Ful-
 gor. goris. und sghs roetens of slagns wyl
 heyt he. Fulgus. guris. und sghs barnens
 wyl heit he. Fulgur. guris.
Blyghemen. wederlichten. Fulminare. Choruscare.
Bloch. stoch der gebangen. in **H.** Kerckener.
Bloch. Cloff. Truncus. stipes. cadex. caudex.
 ticio. onis.
Bloch in der erden staende. Stirps. Truncus.
 Siolo. onis.
Blochen. stochen. in **H.** Kerckener. [*l. in K.*
in Kerckener setten.]
Bloetien als eyn hont. in **B.** Wassen.
Bloede. vertzaght. onumoldt. verbeert. in **A.** Anxt-
 sellich.
Bloede. vertzaght maken. in **A.** Anxtsellich ma-
 ken.
Bloede wesen. et cetera. in **A.** Anxten.
Bloedichheit. in **A.** Anxt. noit.
Bloeyen. Florere. efflorere. florescere. Efflo-
 rescere. refflorere. refflorescere. repullulare.
 pullulare. Germinare. unde Germinous. a.
 um. pollere i. florere.

samen Bloeyen. Conflorere. conflorescere. Con-
 germinare.
samen Bloeyelich. Congrminalis. la. ter. ras.
Bloeyende. Floridus. florens. timinus. a. um.
Bloeyfam wesen. lustich. groeyfam wesen. doe-
 ghen. Vigere. vigeescere. vigerescere. Invi-
 gere. per. intra. convigere. per. simul. per-
 vigere. per. perfecte. devigere. per. valde.
 Revigere. per. iterum vel deorsum.
Bloeyfam. groeyfam. lustich. doeyfam. Vigoro-
 sus. ras. vivax. ceter. citas. Vividus. vir-
 tuosus. ras vegetus.
Bloeme. Flos. flosculus. Timum. mi.
waer Bloeme. Brecanica.
bol Bloemen. Florulentus. campi dicuntur.
 florulenti. Arbores et herbe Floride.
dagt Bloemen wassen. Florarium. Floretum.
der Bloemen betwaerstede. Floretum.
Bloemen maken. Florare.
Bloemen pluckien. lesen. Deflorare.
Belomen tijde. [*l. Bloemen tijde.*] **Floralia.**
Bloemen. stroutwen. Florare.
Bloemachtich. Floreus. florealis.
Blood. Lividus.
Blood wesen of werden. Liveo. es. ere. livi.
 in preterito. livefcere. Collivere. Collive-
 scere. per simul.
Bloodichheit. Livor. Lividitas.
Bloet dat uter den [*aen hier overtollig.*]
boemen sijt. Floratura.
Bloet in den lijbe. Sanguis. Trampus. bl.
Bloet buten den lijbe. Cruor.
Bloiden. Cruentare. Sanguinare.
Bloedich. Bloedachtich. Cruentus. Sanguino-
 lentus. Sanguineus. a. um.
Bloetganch. buyghoebel Fluxus sanguinis.
 emorroides. s. in fundamento.
Bloet laten. Minuere. Sanguiminuere. Fleu-
 bothomare.
sonder Bloet. Exanguis. gue.
Bloetfugger. Sanguifugus. a. um.
Bloetgerich. Cruentus. Sanguinarius.
Bloetfchuldich. Cruentatus.
Bloetgerich. bloetjuchtich. Sanguinarius.
des Bloets latng uten aderen. Fleubothomia.
 e Minucio Fleubothomacio.

bol Bloits. Sanguinosus.

Bloitt. nackt. nudus. glabellus. a. um.

Bloeten. ontdekken. Nudare. Denudare. detegere. Enudare. discooperire. Expoliare. exerare. reliqua in C. Cieren. [*l. verCleeren.*]

weber Bloeten. Renudare.

Bloeter bopt. Barboits. in B. dye Barboits. [*l. dye Barvoits is.*]

Bloitt of nackt to samen. Nudulus. a. um.

Bloithypt. nacktichypt. Nuditas.

Bloetwei of bloetwen.

Bobbijn. eyn heftich onschemel dier wat menschen gestelt is hebende. Ind die art ind namen sijn manigerley. als Fannus. ni. Pilofus. si. sicarius. fatuus. Incubus. Satirus. ri drances. cis. vel dranceris.

Boch. roim. hermetelheit. Pompa. Arrogancia. Jactancia. Apparatus us. ui.

Boich ban en dyer. Armus. Scapula.

Boich. Liber. Libellus. Libellulus. Libellium. Tomus mi. volumen. Codex. Pagina. Paginula.

Boich dair men ypt sunget. Cantuale.

Boich dair men hynder ypt herstent. Soeken ypt olpet. Paifacresse ypt seghent. Agenda. de.

medicijn Boich. Dinamedia.

supchten. passen Boich. Passionale.

Boich ban regiment eynde stat. Politicus.

Boich dat ban allen inhejdt. Pantheologia.

Boich dat verborgen dungen apendairt. Pandecta.

Boich dat vele dungen inhejdt. Polidectus. ti. polidectes. tis.

Boich dat ban ordinancien inhejdt. Rivalis. lis. li.

Boich des lebens. Liber vite. Albio. indecli. vel Albo. onis.

Boich dat men eyn ander boich yptschijft. Exemplar. Antigrahus.

Boich dair senddieve in geschreben staen. Epistolare. ris. Epistolarium. rii.

ypt eynen Boich to schrijden dat u dair ypt gesieft. Excerptere. Copulare. Compilare. Edecumare.

late Boich. Annalis lis. li. Fastus us. ui. fastus ti.

Boichstede. Libraria. librarium. Armarium. Archinum. ni. biblioteca. commentarium. Commentariolum. Commentariolus li.

hant Boich. Enchiridion. Manuale.

Boichpant. Antibibulum.

Boichverhoep of vertzietre. Bibliopola.

Boichverbeterre to bereyden. Biblius. biblii.

teghen in den Boichen dye verbeterert sint. Alapacius. Alapius.

in Boichen eyn teghen tot verbeteringen. Alogus.

der Boiche blader umbstach. Sirma tis.

Boichstaen. spellen. Literare. Colliterare. Silabicare.

Boichsteggher. Boichvertwaerre. Librarius.

Boichs name of tytel. Elencus. ci. Titulus. Inscriptio.

Boich op den boemen. Fagum. gi.

Boich die boem. Fagus. gi.

Boichstede dair sy wassen. Faginetum.

Boichen. Faginus. Fagineus. a. um.

Boichstabe. Uter. Litera. Litterula.

groot Boichstabe. Apex. character. grammatum. grammaton. gramma. tis. caragma. tis. sillabaca. affrica. aipiculus.

Bochen. Cloppen. Slaen. Smijten. Fuchen.

Houtwen. Percutere. Verberare. Ferire. Cedere. Baculare. percellere. perculi. percultum. Argectare. Carporare. Dolare. Debaculare. per. valde. Fulgere. pro. Percutere. Ossillare i. Verberare. Istare. Labefacere. Deloricare. Mastigiare. Multare. vel Multare. Mulcare i. verberare. Demitigare i. percutere. Pavo. is. ire i. ferire. Plagare. Plagiare i. verberare. Quaterre. Quassare. unde Quassabilis. quassabilis. le. quassabundus et quassim adverbium. Quassitare. Conquassitare. Castigare. Sauciare. Scopare. Tundere i. percutere. Tuditare. Slaen nipt eyn hamer. contundere. per. simul. detundere. per. valde. ve. deorsum. Ex. per. extra. intundere. per. intus. vel val. per. perper. s. tot ob. per. contra vel undique. Verberare.

E

ver-

verberitare. Con. per. simul. di. diversis modis. Pre. per. ante. Re. per. iterum. per. volkslaen.

Boicken. cloppen. schellen. luyden. rammelen. bur den doeren off gmanſ ten oren. Pultare. pulsare. pulitare. Impulsare. propulsare. tegenBoicken. tegensympten. tegenlaen. Repercutere. allidere. collidere.

Boekeler. schijt. tartz. Clipeus. anchile. lis. albesia. scutum. scutulum. albusia. albia. appelta. parma. me est leve scutum.

Boede. inde [i. ind] boeder hje van in B. Waide.

Boide. hutte. schop. leube. Tugurium. Tege-rium. contubernium i. tabernaculum. Casa. pergulum li. Teges. tis. fe. g. Campana. f. unum tantum capiens.

Boide. tuide. kuyen. kuben. bat. Dolium.

Boedeler. cupper. batbender. Doliator.

Boedel. stocher. henger. Spiculator. Lictor. perlictor. lictator. Tortor. Suspenfor. carnifex. apparitor. vel appariator. lorarius. cruciator.

Boedem. Fundus. basis.

Boegen. zammen. Flectere. reflectere. Inflectere. inclinare. declinare. acclinare. Campfare. curvare. In. occurvare. Ac De. Re. pro. Uncare. Ad. reduncare et subuncare i. parum uncare. Apodiare. arcuare. clinare. falcare. falcitare. plectere. lentare. lunare. Sinuare. Torquere. varicare. divaricare.

umbBoegen. umbZammen. Circumflectere. circumplectere.

torug Boegen. Deflectere. decurvare. Inflectere. per.

inBoegen. Incurvare. idem.

wederBoegen. wedertzammen. Reflectere.

Boegelich. swaie. Flexibilis. le. ter. tas. Campfatis. le. ter. tas. Inclinalis. le. ter. tas. Curvabilis le. ter. tas. gestuosus. tas. lentus i. flexibilis. Acclusus. uis. ue. Tortilis. le. ter. tas. Arcualis. le. ter. tas. Inde adverbia. Arcuatim. curvatim. accurvatim. acclivatim. Cameratim. flexim. Tortuose.

onBoegelich. Incurvabilis. Inflexibilis. le. ter. tas. Indeclinabilis. le. ter. tas.

geBoicht. geneght. getumpt. Flexus. Reflexus. Inclinator. De. Ac. Campfatus. incurvatus. uncatu. aduncatus. appodiatu. arcuatus. incurvatus. Ac. con. de. re. pro. procurvus. Acclusus. [i. Acclivis.] ve. acclivus. a. um. filiatu. a. um.

geBoicht an allen eynden rant als die hymmel. Convexus. devexus. a. um. devexitas. Convexitas i. Curvitas. vel rotunditas.

onBoegelich. Incurvabilis le. ter. tas.

aerBoegelich. Proboscis. dis. promuscis. cidis.

Boegunge. zammunge. Plexura. Plexus. us. ui. flexura. flexus. us. ui. Curvatura curvacio. Incurvacio. Decurvatura. et cetera Verbalia de suis Synonimis.

Vol. in B. Vall.

Boele in oneeren. in A. Amp. twe die eynen Vall hebben septen Rivaes. Corrivales.

Boellen. byjen. boeljen. Procari. Procitare. procito. tis. tire. adamare.

Boelre. byjer. Procus. procatulus. Procator. procax. cis. ter. tas.

Boelch. tabilantwe. Polipus.

Boelſcap. oneerlich. Concubitus.

Boelken. pechſien van syden boelch. Trabea.

Boelzen. ruyſchen. Zammen. talmen. ondestupe wesen. Streper. Strepitare. Astrepere. Instrepere. Perstrepere. per. valde. obstrepere. per. contra. Constrepere. per. simul. manifare. Infolescere. Turbulentare.

Boelerynge. geruyſche. Zammung. Strepitus. us. ui. Strepitacio. Strepitacio. Manifacio. turbulentacio.

berBoelgen. toernich. gram. galle. heych. ongewoeth. Commotus. Iratus. provocatus. incitatus. excitatus. Furibundus. austerus. crudelis. immanis. minax. fervidus. terribilis. fevus. Severus. ferus. succensus. atrox. bilofus. Cerebrofus. frontofus. monarſculus i. Iracundus. rancorofus. rancidus. rancors rancordis. unde rancorditer i. Irascibiliter. Rancordiofus. tas. Stomachofus.

Tu-

Tumidus. tumidulus. turgidus. Turgidulus.
 Iratus. eciam in *S. Struff.*
 berVolgen wesen. toernich. hebich. gram wesen.
 in *B. Welgen.*
 berVolgenheit. grammicheit. Gramscap. toern.
 toernicheit. hebicheit. Furor. ira. iracundia.
 commocio. Erisis. Rancor. Rancordia. rancorositas.
 Immanitas. cerebrofitas. frontofitas. tumiditas.
 eciam in *S. Sturicheit.*
 van berVolgenheit ontstehen. Excandescere.
 Incandescere. ferbere. fervere. Fervescere.
 fremere. furere. succendi. Tabescere.
 Bolle. knop van blaff. Adula. le.
 Bolster. uterst van der not. Culleola.
 Bolt. Contus. ti.
 Boll is vult van en dper. Armus. Scapula.
 Bolwerk. in *D. Vestinge.* [*l. in V. Vest. vestniffe.*]
 Boem. Arbor. arborcula. arbuscula.
 slachBoem. renboem. Phalanga. ge. Clanga.
 ge. phalanx. gis.
 Boem off gestelle dage die perde intreken. Temo. onis.
 boitBoem. hebel. Levatorium.
 slugrBoem in den schyp. hec. Trudes. dis. Contus. ti.
 van den Boem die kleynlichste vast. Eumen. nis.
 Boem dage men die loe off vast off vacth af schellet. Suberies. riis.
 als eyn Boem af gehautwen is die stump daer van staende blift heit Surus. ri. Surculus. li. di.
 die Boem of vinstock [*l. wynstock*] to slachten van oeren onnutten holt. Sarmentare.
 And die snoeging heiten Sarmentum. ti. inde Sarmentofus.
 ber Boemen topp of kringstheit. Capillamentum.
 weiBoem daer men den acker mede gelijck maect. Chelindrus. Chelidrus.
 bol Boeme. Arborofus. tas. arbutum. Arbotum.
 van allen Boemen eyn gemeyn name. Arbutus. ti.
 van Boemen eyn dal. Angre.
 Boemich off boemen. Arboreus. a. um.

Boemgard. Pomerium. Pometum.
 dat ygt den Boemen loipt. in *C. Cattengolt.*
 van Boemen die oeverste landen. Flagellum. gi.
 Cuna. ne.
 Boem's wortel of stomp. Stolon onis. cetera
 in *B. Bloch.* et in *D. [l. W.] Dozel.*
 slachBoem's verwaerre of hueder. Phalangarius.
 Boemwool. Bombix. icis.
 Bone. Faba.
 fochBoene. Lupinus.
 sijnBonen stede. Lupinarium. lupinetum.
 eyn Boen heft en kleyn kintken. [*l. kynken*
z. z. d. in Hilus.] dat heit Hilus. li. vel
 hilum. li.
 dat van Boenen gemaect is. of daer to hoert.
 Fabarius. a. um.
 Boenen. eritten. Iynsen. die heuten Legumina.
 Die dit verwart of verhoipt. Leguminarius.
 ria. Dat men hier aff maect of hoect. [*l. koeckt.*]
 Leguminarius. a. um.
 Bonet. in *B. Byrret.*
 Borasde. ruyt. Borago. nis.
 Bozch. slot. Castrum. castellum. castellulum.
 burgus. fortalitium. promurale.
 boitBozchte. Antemurale. procastrum.
 boitBozcht an en perde. Antela. Cingulus. li.
 Bozch of slot op eyne lantscheppinghen. Dividiculum. li.
 Bozchgrede. Castellenn. Burgravius. Burgicom.
 mes. castellaneus. municipalis. municipanus.
 municeps. pis. municiparius.
 Boirde. sijnre. rant. lijst an den kleideren. Philacterium. circumferencia. lacius hic infra
 [*l. infra in*] Boirt.
 Boirde. dese. plancken. hebere. Affer. ris. planca. ce. plancula. planeella. pluteum. tei.
 Tabula. le.
 Bozden. last. pack. Onus. onusculum. Pondus. Sarcina. Sarcinula. Sarcinucula. Fardellum. Fascis. Fasciculus. Cobar. Moles. lis. Sauma.
 Bozdenen. lasten. Onustare. onerare. Sarcinare. In sarcinare.
 ontBozden. ontlasten. Deonerare. Exonerare. abonerare. deonustare. desarcinare. exsarcinare. refarcinare. per. iterum.

Boedel. *hunchung.* Lupanar. prostibulum. Gineceum. cei. geneceum. ei. epebian. indecli. fornix. cis. effeminatorium. Iustrum. tri. meretricium. scortum. scortatorium. theatrum. unde theatruus. a. um. et Theatralis. le. ter. tas.

opBoeren. opheffen. ontfanghen. Levare. recipere. percipere. accipere. Suscipere. Sumere.

opBoeren. opheffen. oprichten. Erigere. Sustollere. Levare. Extollere. Elevare. Sublevare.

ontBoeren. ontheffen. Sublevare.

afBoeren. ontlasten. in *B.* ontBozenen.

geBoeren. in *B.* geBaeren.

Bozch. *Ohjfel.* Fideiussor. Obses. Pres predis.

epn pant dat Bozch is. Vas. vadis. Vadium. Vadimonium.

to Bozche pant setten. Vadiare. Convadiare. per. simul. Invadiare et obvadiare i. contra alium vadiare. subvadiare i. post vel latenter. vadiare.

heplige verBozgenheit. Misterium. Sacramentum. Apocalipsis. Dindima. orum.

die Bozght den anderen. Mutuo. as. are.

die den Bozch neemt. Mutuor. aris. Commu- tuor. aris. Immutuor. aris.

to Bozgh setten of epnen in en bozgh geben. Vador. daris.

van der Bozghscap vande loffen of redden. Re- vadiare. Repignorare. Evador. aris. Reva- dor. aris.

myt Bozgh. Compres. predis. Confideiussor.

Bozger. *pozter.* ingefeten. inwoentre. Civis. Ci- vitatensis. Incola. Inhabitor. Burgenfis. Opidanus Concivis. per. cum.

Bozgermaken. statbuwen. s. bewonen of oeffe- nen. Civito. tas. tare. Civico. cas. care.

inhomen Bozger. Inquilinus.

Bozgermeyster. Hammeyster. Burgimagister. Ma- gister civium. Archiopolarius.

Bozgerlick. Civilis. civile. ter. tas. Politicus. a. um.

dat ter Bozgerfcap hoitt. Civilis. le. Civicus. a. um.

Bozgerfche. *pozterfche.* Civis. Civiffa. Opidiana. Civitatensis. burgenfis.

bozghCorp. Gerula.

Bozn. *spzuch.* fonteyn. Fons. fonticulus. Scar- turies.

Bozn. *water.* Aqua. unda. lymph. Nympha.

Bozft. *huzft.* Pectus. pectusculum.

Bozfte. *huzfte.* *menmen.* peppen. Uber. ris. ubera. mamma. mamilla. Rumes. mis- ruma. me.

Bozftboick. Pectorale. lis.

ter Bozft hoerende. Pectorale. lis. liter. litas.

Bozftel. Seta. ofus. tas.

grote Bozft hebende. Pectoreus. a. um. pecto- rofus.

sonder Bozft. Amasion. onis.

an der Bozft en hoebel. Struma. me: unde Strumosus. ofitas. Tuber. eris. Taberositas.

Bozftgoedel. Pectorale. lis.

Bozft but op honden. Expectorare.

van den Bozften of memmen die toppen of war- ten but an. Papilla. le.

ontBozften. Exuberare. deuberare.

Bozftel. ut hic supra.

Bozftel an den bzagt besten. Insetare.

die myt Bozftelen neget. Setarius.

myt Bozftelen negen. Setare.

Boirt. *foym.* rant. Iqst. Circumferencia. Phi- lacterium. niceterium. lybus. bi. Ora- rium. ornatura. re. fasciola.

Boirt. *schair.* oever. *foym.* Litus. Ripa. Ripu- la. ripatim. adverbium. margo. Lybus.

geBoirt. Nativitas. Natalicium. natale. Par- tus.

geBoirt. *geslecht.* in *A.* Art.

id heft sich geBoirt. id is gevallen. id is geschet. Contigit. Evenit. accidit. Actum est. Fac- tum est.

Boese Arch. *Snoede.* *Qwait.* in *A.* Arch.

Boese. *qwait* maken in *A.* *Argheren.*

Bozshyeyt. *inoedicheit.* *oebeldagt.* *sunde.* *scolt.* *qwaitheit.* *berkiertheit.* *plicht.* Malicia. pra- vitas. iniquitas. Perversitas. nequicia. cri- men. trufa. ribaldaria. culpa. reatus. faci- nus. offensa. transgressio. delictum. fori- factum. forifactio. labes. macula. malefac- tum.

- tum. Malefactio. prevaricacio. Temeritas. Noxa. flagicium. zyma. me i. peccatum. Nephas. nepharium. nephandum. abhominacio. Amassia. offendiculum. Maliciositas. malignitas. maleficium. Malivolencia. demeritum. piaculum. Sencia. e. nocencia. Scelus. Scelerositas. Admissum. Commissum. Omisum.
- bol** Boisheit. schalckheit. bol boeberpen. snoedlcheyt. Maliciosus. Criminosus. nequiciosus. peccaminosus. Facinorosus. Scelorosus. flagiciosus. Catacretus i. criminosus. maculosus.
- Bopliken.** snoetliken. in *A.* Archliken.
- Boese.** gwaet. snoedemaken. in *A.* Argheren. habetur hic supra.
- Bopliken doyn.** in *A.* Archliken doen.
- Boiste.** Pessimus. Nequissimus. Iniquissimus. deterrimus et cetera. De Superlatis ut supra **bol** Boisheit.
- geBot.** in *B.* Bebele.
- Botte** blassef. Colligatura lini.
- Boete.** in *B.* Beteringe.
- Boete.** hulpe. Methadus. di. Remedium.
- Boete.** in *A.* Artzedye.
- Boete.** toberfj. wychele. spoeche. wickerfj. Divinacio. augurium. prestigium. incantacio. aruspicium. aporia. fascinus. ni. fascinum. ni. fascinacio. incantacio. In herbarum fasciculis. Maleficium. Sortilegium. nigromancia. piromancia. yromancia. geomancia. ydromancia. aerimancia. mathesis. mathemancia. Mancia. cie. Mantas. indeclina. Mantice. ces. Ornixomancia que fit in pectore pullorum. Armancia quae fit in spatulis vel armis bestiarum. Nicromancia que fit de mortuis.
- Worte.** Cozzettie. penitentie. Castigacio. Correctio. Disciplina. Disciplinacio. Jurgacio. Correpcio. Punicio.
- Woc.** cozzettie geven. Castigare Disciplinare. Jurgare i. Corrigere. Corripere. Punire.
- Woeten.** Coberen. Wapen. waifseggen. Wijchelen. Auguriari. Divinare. Incantare. Praefagiare. Praefagire. Ariolari. Auspicari. inde Aruspicina i. domus vel locus Aruspicum. phisculare i. divinare. Phitonifare. Ominari i. Divinare. Sagio. is. ire i. divinare. Sorcior. tiris. id est per sortes. divinare. Confortiri. Refortiri. Spatulor. aris. id est in spatulis divinare.
- Woeten.** buyftaicken. Sternere. Accendere. Incendere.
- Woeten.** uytwerpen. iudben. uytspuden. heplen. rugnen. Castrare. eunuchizare. emasculare. detestulare. Evirare.
- Woeten.** lappen. Subunculare. repeciare.
- Woeten.** in *B.* Beteren.
- Woeten.** in *A.* Artzedye.
- Woten** mit kloetten. Globare.
- Woichloit.** Globus. Globulus. Orbiculus.
- Woeter.** waifseger. tobenet. wyker. wyghler. Augur. aruspex. Ares. Ariolus. Divinus. divinator. Incantator. Arminator. f. in scapulis bestiarum. Auspex. aufpicator. Clislibio i. Augur. Phyton. onis. Getispex vel extinpex. f. per intestina. Maleficus. praefago. praefagus. gi. Nicromanticus qui divinat de mortuis. Acrimanticus. Ornomanticus qui divinat in pectore pullorum. Armanticus f. in spatulis. bestiarum. Salifanticus et Sakifator f. in membris. Nicromanticus. Pyromanticus. yromanticus. Syromanticus. Geomanticus. ydromanticus. ydrometicus. Mathematicus circa naturam hominum. Generaliacus idem. Magus. inde Magicus. a. um. Nigromancia.
- Woeterfche.** Formabis pretacta in trix vel ca. Lamia. mie. Saga. ge. Sagana. ne. Linguilata.
- Woitf.** stamploen. fozn. stale. fatzoen. teyft. ge. lijcnisse daer men wat na maect. Forma. Exemplar. Agamalia. Effigies. giei. Pila. le. Similitudo.
- Wotter.** in *A.* Ancken.
- Wotterbat.** Camella. le.
- Woutot.** in *A.* Ven.
- wonWoutod.** in *A.* Ven.
- Woche.** tuescher. truyfter. lodder. netteboebe. truant. ribalt. ruffiaen. Trufator. jocularor. Gariosus. garfon. Ribaldus. archiribaldus. leno. agagula. parasitus. mimus parasitus.

tus. parasita. omnis ge. histrio. aliparius.
WijnBoebe. Scurrus. ri. Scurro. onis. architrufactor. balatro. colax. scurra. communis ge. gesticator i. histrio. ludius. dii et ludia i. ioculatrix. sarosa. communis ge.
Boeben. tupschen. trupslen. huijtemuten. Trufari. ribaldizare. lenonizare. scurror aris. ioculari.
Boebery. tupschery. trufely. Scurrilitas. ribaldaria. trufa. nequicia. lenocinium. histriositas. ioculacio.
Boebynne. huyre. meyn wopff. Putana. trix. meretrix. trufatrix. lupa. sandapila i. scurra. sarosa. multivira. diabolaris. nonaria. prostituta. putida. luxuriatrix. alicaria. curiam sequens. alrix. altricula. Trica. carisia.
eyn boefe alde huyre. Divoltres.
die suodste huyren. Lena. lenula. caupona. meritoria. meraria. meretricula. diabolaris. quasi duobus obulis empta. questionaria. scortum et scorta. te. scortulum. scortula. le. prostibula. le.
Boebynne off huyre die bue none nget ngt en moit gaen. Nonanaria. [*l. Nonaria.*]
Boebynnen Iguen cleyt haeben oer clepder. Amiculum.
Wabylng. Basyng. indacht. warring. knff. tóngacht. onepndrechticheit. schelyng. twijverdich huydlyng. hamplng. scheldyng. Lis inter duos. litigium. litigacio. rixa inter plures. imbractacio. briga. iurgium. altricacio. anclia. disceptacio. rixula. contencio. contenciositas. concertacio. pugna. differencia. discordia. dissencio. discrepatio. iurgamen. implicacio. rixositas. rixuositas. simultas. discidium i. litigium unde discidiosus. tas. controversia. contrarietas.
Wack. eyn hunt. Culpar.
Wack. salt. bituer. in **B.** Bitter. Salfus. salitus. a. um.
aberWackjt. in **B.** geWalt.
Wacke. geWackht. Defectus. carencia. indigenia.
to Wackhen. Fractus. confractus. frefus. confrelius. defrefus. a. um.

Wacke tuschen twee boete liggende. Porea. rec.
Wackhen dat lant. Poreare.
Wacke. zap. hart. Massa. massula.
Wacke an en beyn.
ogen Wacke. Palpebra.
wyn Wacke. Palpebra.
Wacken. harten. roistren. twenden. Assare. torrere. torrescere.
Wackstch. sabel. boitspan. Fibula. fibra. monile. scutulatus i. scutula. ornatus. pelichelides. murenula. fixula i. fibula. lunula. redimiculum.
Wackstch bez Wistops of pyestres. Pecula. le. rationale. lis.
geWackst. Monilicatus. fibulatus. lunulatus.
geWacken. Torridus. tostus. assatus.
geWack. Assatura.
Wacktpan.
Wacktpyt mi [*l. mit*] den bleisch. Veru.
Wacktpyt sonder bleisch. Verutum.
Wacktwost. mettwost. Hilla.
Wacke tot vlag of henney. Bracci.
naWacken. Bractinare.
Wacke. gunster. bymmen. Genesta. Tramaricia.
Wacke. bymen. Vepres. ma. ge. vel fe. Vepreculus. la.
Wacken. in **B.** berWolgen.
Wackere. Vepreculum. veprum.
Wack. Incendium. ustio. combustio. Conflagratio. concremacio. ustura.
Wack. Ardor. Estus.
Wack vanholt. Semiusta. teda. tedula. ticio nis. hic torris. ris. torriculus.
ber Wack stede als eyn heert. Ticionarium.
Wackstaicker. Ticionarius. a. um.
daer men den Wack mede staickt. Ticionarium. rii.
Wack. in **B.** Berngng. byant.
ouderWack. Inustus. Incombustus.
half berWack. Semiustus. profemiustus. Semiustulatus.
al umd berWack. Ambustus.
Wacktoide. Tedifera. Tedarium. Tedale. ypopirgium.
Wacken. ghulen in eten ind bynnen. Crapulari. Commessare. splendide convivari.

Wack.

Bzaitfchen. siben. habetur hic supra.
Bzaitfchen. siben. gespan asynden. Defibulare.
 diffibulare. effibulare. dit weder anspannen.
 Refibulare.
Bzaitfchen. siben. gespan ansynden. Fibulare.
 Affibulare. Confibulare. Infibulare. Prefi-
 bulare.
garBzberg. Famicus ci.
geBzch. loch. hianch. betien. affgenfchel. De-
 fectus. nota. diffamia. Infamia. labes. ma-
 cula. liquefcentia.
geBzch int gemegn. Defectus.
geBzch liden. Defio. defis. defire. deficere.
 Carere. Egere. Indigere.
geBzch in gedycht in en woerde of reden. Eclip-
 sis.
geBzch in eyne siffiben of hoestaben. Aferefis.
 Sincopa. Apocapa.
geBzchlich. Defectivus. defectuosus. a. um.
 Eclipticus.
geBzchlich. Defectuosus. fragilis. Infirmus.
berBzchen. misdogh. in G. aberGaeu.
geBzchen. Deficere.
geBzchen. schellen. letten. hynberen. Obesse.
 Deficere. Nocere.
Bzchen. schoeren. rypen. Frangere. Rumpere.
 Corrumperere. Brisare. Lacerare. Dilacerare.
 Discerpere. Confringere. Effringere. Per-
 stringere. Fatiscere. Excarnificare. Exos-
 fare i. Dilaniare.
Bzchen. spynen. coeren. abergeben. Vomere.
 Evomere. Vomitare. Convomere. per. si-
 mul. Revomere. per. iterum. devomere.
 per. valde. Debibere i. Devomere.
ontBzchen. in B. ontBeren.
tegn Bzchen of stoten. Tundo. tundere turu-
 di. tufum. Contundere. per. simul. Detun-
 dere. per. de. vel deorsum. Extundere.
 per. extra. vel tundendo extrahere. In-
 tundere. per. intus vel valde Pertundere.
 Obtundere. per. contra vel undique Pi-
 lare. Comminuere. Diminuere.
Bzchen. wijvertwegen. Diffringere. Anfringere.
 per. circum.
afBzchen. afflaen. Decutere.
Bzchen. lesen. plucken. bergadren. als ruyde.

bloemen. huycht et cetera. Carpere. colli-
 gere. Decerpere. Vellere.
opBzchen der spijfe. soide. huych. Ructuacio.
 eructuacio. singultus.
eeBzchen. aberspeel doin. Adulteror. aris. in
 C. EeBzchen cum ceteris.
Bzhang. schoerang. rpyng. Fractio. Fractura.
 ruptura. laceratura. Dilaniacio.
geBzhen. verliggen. Torpere i. Deficere.
Bzheilich. Frangibilis. le. ter. tas. Fractibi-
 lis. le. ter. tas.
onberBzheilich. steede. bast. Firmus. ter. tas.
 ratus. te. ratishabicio. Inconvulsus. incon-
 cussus. Irrefragabilis. le. ter. tas. Inviola-
 bilis. le. ter. tas. Infallibilis. le. ter. tas.
Bzhang. spynang. coerang. abergehang. Vomi-
 tus. us. ui. orexis. xis xi. Vomica. ce-
 vomitum. ti. vomitium. cii. Vomix. cis.
 dat snel Bzrecht. Fracticius. a. um.
Bzepdwom. pedde. rade. Bufo. onis.
Bzepdng. Uzeffis vel Uzeffis. id est Amplifi-
 cacio. Dilatacio.
Bzere. in B. Boerde.
Bzere dair men die huyfer nuyt decht. Scin-
 dula. le. Scandula. le.
Bzere asdogh. outbloeten. Distabulare.
nuyt Bzeren bekleiden. Tabulare. Contabu-
 lare. per. simul.
Bzeren becleptfel. Tabulatus. a. um. Tabu-
 latum. ti.
garBzberpe. Famicus. ci.
berBzpen. huytmaken. Ampliare. Amplifi-
 care. Dilatare. extendere. Diffundare. Si-
 nuare.
Bzedel an en togn. in B. geByt.
Bzghen. hernen. Cerebrum.
Bzmen die stat. Bremis.
dair men Bzende mit statcht. Ticionarium.
ban Bzenden huyt maken. Ticionor. aris. Ac-
 ticionor. aris.
Bzngen. toezagen. Portare. portitare. appor-
 tare. afferre. deferre. attollere. adducere.
bolBzngen. volcomen maken. volbueren. vol-
 eynden. Perficere. Consummare. Seigere.
 peragere. obire. exequi. finire. cetera in
 C. Eynden.

herByngen. guet doetslaen. Dilapidare. Abli-
 gurare. absumere. disperdere.
 toByngen onnutlich. Idem.
 ter werlt Byngen. geberen. kynd's genesen. in
 B. geberen.
 boit. boyt Byngen. Proferre. producere.
 aederByngen. Traducere. transportare. Trans-
 ferre. transigere.
 onderByngen in dwangh. Subigere. Subiuga-
 re. subdere.
 wederByngen. Reportare. reducere.
 wederByngen to band. Redigere.
 inByngen. indragen. inboeren. inleyden. Infer-
 re. introducere. intronifare.
 byByngen. bewyfen. bekunden. Probare. do-
 cere. certificare.
 byBynglich. bewyfflich. Probabilis. le. ter. tas.
 Docibilis. le. ter. tas. Certificabilis. le. ter.
 tas.
 Byngert. byeret. Portitor. Portator. Lator.
 Gestor. Baiulus. Baiulator.
 Byestien. luyden als eyn byer gzynt. Rugire.
 Byessem. eyn bysch. Brasmus. mi. Amio.
 Byesloutwe. eyn stat in Angeren. Wracislawium.
 Byet. in B. Boitde.
 schynByet. Pluteum. rei.
 woitayffel Byet. Alea. lee.
 rechen Byet off tayffel.
 geschaeft Byet. Assa. se.
 hoch Byet dair men speelt. Ambulla.
 Byept. Amplus. latus. Spaciosus. Sinnosus.
 [l. Sinuosus.] vastus i. amplus.
 Byeptheyt. Amplitudo. latitudo amplitas. vas-
 titas. vastitudo.
 Byeptmashen. Amplare. Ampliare. Amplifica-
 re. dilatare. Laxare. Collatare. per. simul.
 By pap. wogmoiff. Puls. pulmentum. pulmen-
 tarium. polentum. brodium. leguminarius.
 a. um.
 By mahen. Sipare.
 meelBy. Farracum. ci mola. le.
 Byyhen. Pulmentare. polentare.
 Byyhen. schyben. tayflen in den byede to spelen.
 Cirtis Tabula.
 Byeff. carte. Littera. Litterula. Carta. cartu-
 la. Epistola. missiva. missivula.

sendByeff die hozt is ind kleyn. Picacium. cii.
 hantschryft. Byeff. Cyrographum. Cyrographus.
 phi.
 scholtByeff. Recognicio.
 gwoytByeff. Quitanci. Quitancia. Apoca.
 vertichnisByeff. Renunciacio.
 papsByeff myt loden segei. Bulla.
 paps. sendByeff bestaten. Breve. vis. unde Bre-
 vigerulus.
 bedeByeff. Diffidatoria.
 Byefflich. Epistolaris. re. ter. tas. litteralis.
 le. ter. tas. litteratorius. a. um. Epistola-
 torius. a. um.
 sendByede schryber. Epitaphista.
 sendByede boick. Epistolare. ris. Epistolarium.
 rii.
 Byganbyn. eynrelep harnesch. Equamata. te.
 Byymmen. in B. Byame.
 Byyffiten. Brisillum. lii.
 Byytz. scheyn underfiach. bynde. Abconforium.
 intersticium umbraculum.
 langByytz of want dair wynstock of anders lang's
 het gepait is. Maceria. e.
 Byyzen meher. Macerio. onis.
 Byyzel. wyndeling. hrekelingh. Circulea. Brixia.
 Byyck. Czoene. Mica. Buccella. frustum. ti.
 kalafina i. fragmen.
 Byycken. czoemen den hoenten. Sipare. Consi-
 pare. per. simul.
 Byycken. stroutwen. wederwergen. Dissipare.
 Byycken verre. Prospare.
 Byycken tegen. Obsipare.
 Byycke. schoerre. in B. Byehyng. schoeringh.
 Byycke. aedertredynge. in B. Woiffheit. Snoe-
 vicheit.
 Byycke. nebersteit. lendenger. Bracca. Bracale.
 lis. Femorale. lis. Bathin. indeclina. Braci-
 le. Bracarium. Perizoma. tis.
 Byyck uytdoen. Debracare.
 Byyck. venne. ostant. goit. Palus. dis. Am-
 fractus. us. ui. Labina. ne. Vallus li i.
 Palus. paludis.
 in den Byyck woenende. Paludarius.
 Byyckrechtich of Byyck's. Paludosus. Palustris.
 tre. Vallosus. tas. Vallestris. tre.
 Byycksch. loep. in B. Geil.

Byycksch.

Woeftch. cranch. spae. Fragilis. infirmus.
Woebe. iurhen. Jus. ris. brodium.
Woeban eger of uaghchen of ughstien. Cubare.
Woeber. Frater. Fratriculus. Fraterulus Ger-
manus.

Woeber van moeder wegen. Uterinus. **Suster**
van moeder wegen. Uterina.

myne Woeber. barboeten. Fratres minores. Bar-
voti.

Woebere van enen vader ind machi sijn moeder.
Fratres.

Woebere van eyne moeder ind machi sijn vader.
Germani. Uterijl.

Woeber van enen vader ind van eyne moeder.
Fratres. Germani. **Ind van den Susteren**
aliet dusselven gelyck.

Woeber uweß wvß of uweß mang. Levir. le-
virii

twyge Woeber wvß heiten Janitrites.

myge Woeber. Confrator.

twyge Woeber kindt of hageder ind suster kindt
of twyge suster kindt heiten Confobrii.

Woeber int gemeyn. Frater. Adelpus.

Woeber soen. Fratruus. trui.

Woeberß dochter of wvß. fratrua. vel fratrua-
trie.

Woeberß kindt kindt. Fratruelis. lis.

Woeberß kindt heit nich Fratruelis.

Woeberß suster. fratruissa.

Woeberlick. Fraternus. a. um. fraternalis. le.
ter. tas. fratruelis. le. ter. tas.

sich Woeberlick heben. Fratru. as. are.

Woeberstap. Fraternitas. Fraternalitas. germa-
nitas.

Woeberstap. ghyde. Fraternitas. confraternitas.
gylde. de. monopolium. conforcium. vin-
cium.

Woit. Panis paniculus. turunda. de.

wyt Woit. wegge. femle. stuen. mychen. Cu-
neus. simila.

Woitbidde. in W. Nebelen.

Woitstede. Turilla. le.

Woitmeier of becher. Paniceta. communis ge.
paniceus. cea. pistora. trix. conquestrius. a.
um. panifex. panificus. ca.

Woit maken. Panificare.

Woitmaking. of datmen woit maect. Panificium.
cii. pi.

datmen Woit maect. Panificium. cii. panificia.
cie.

tot Woit gehoerende of van woide wofende. Pa-
nicus. a. um.

Woitbaken. Pinfere. pistare.

Woit in der aschen gebaken. Entrisla. e. foca-
cius. cii.

Woit in den aeben steken. Furnare.

schymmet Woit. Artocopus.

Woit bur die herren. Idem.

Woit datmen arbedenden luden gheest nae det
pynnen of nae myddaghes eten. Celophium.
phii.

Woit ongegestet. Idem.

dun Woit. Collirida. de.

Woit wvangel. Idem.

Woit in en aeben of dappen of in den aeben gar-
genact. Clibanicius.

Woitstede of spfeste. of datmen sulck bereydt.
Cerealis. le. cerealium.

Woit becher. in W. Becher. conquestrius.

Woitwen. Braxare.

Woitwer. Braxator.

Woytchen. geygeten. nutten. Uci. frui. fungi.
gaudere. vesci. convesci. evesci. fersungi.
defrui. pocior. potiris. vel pocior. pote-
ris.

myge Woytchen. Abuti.

samen Woytchen. Confruo. coutor.

Woytching. Usus. us. ui.

myge Woytching. Abusus. us. ui.

Woytching af to laten. Defruor.

Woytchick. functorius. a. um. Usualis. le. ter.
tas. usivus. a. um. usibilis. le. ter. tas.
Utenfibilis. le. ter. tas.

geWoytchit. fretus sum. fruitus sum. usus
sum. potitus sum. gavisus sum.

Woydegom. Sponsus. nymphus.

myge Woydegom. Consponus.

tuschen been [l. den] Woydegom ind der huyt
egen haide. Paranympus.

den Woydegom ind der huyt die sanct men oen
synget. Epithalamum. unde epichalamicus.

a. um. die den sanct syngt.

des **Bu**degangs ind der **hu**nt **hu**nenhuupf. **Con-**
nubium. **Con**nubialis. le. ter. tas.
 des **Bu**degangs stebelste **hu**nt. **Simp**orator-
 toris.
Bulost **ge**stlich of **we**stlich. **Spon**salia. **Nup**cie.
Nupciole. arum.
Bulostlich. **Spon**siale. [*l. Sponsalis. le.*] lis.
 [*l. le.*] ter. tas. **Gen**ialis. le. ter. tas.
Nupcialis. le. ter. tas.
Bulost's **hu**pp. **Nup**torium. **nup**tatorium.
Bulost's **san**ch. **Hismene**chion.
Bulost's **go**del. **Cestus** ti. et **Ceston**. **Cestos**.
 indeclinabiliter.
Bunt. **Spon**sa. **Nym**pha.
Bunt **du**e **be**laagt ind noch **un**getruwet is. **Pro-**
nuba. **Paranym**pha. **domiduca**.
Buntschat. **Dos**. **dotalicium**. **Arra**.
 bur den **Bu**ntschat of **hu**lost to **ho**lzenge **bu**e
gelaagte. **Meta**. te. **Con**figio. onis.
Buntgabe. **Para**fernum. **Parifernale**. lis. ter.
 tas i. **ultra** dotem.
Buntbedde. **Gen**ialis lis.
Bugge. **Pons**. **Ponticulus**. **vadam**.
Bugge **ma**ken. **Pontare**. **Pontificare**.
 boyt van der **Bu**ggen. **Pila**. le.
Bumanen. **gym**nen als **ep**n **le**wc of **he**tte.
Rugire.
Bugn. **bon**ter. **Fuscus**. **Aquileus**.
Bugn **ma**ken. **Fuscare**. **obfuscare**. **Confusca-**
re. **Infuscare**.
 dat **Bu**gn **gem**aect is. **Fuscanium**. nii. **Fusco-**
inctum. ti.
 dat **Bu**gn **ma**ect. **Fuscatorius**. a. um.
Bunken. **pu**sten. **pu**cken.
Bugnstoch. **ep**n **Stat**.
Buste. in **B**. **Weste**.
Buch. **hircus**. **Edus**. **prellus**. **hirculus**. **Hir-**
ciolus. **Subrimus**. mi.
stegn**Bu**ch. **Capricornus**. **egeceron**. **rontis**.
Egeceros. **rontis**. **dorc**as. **dis**. **Ibex**. **cis**.
grot **Bu**ch. **Ciniphes**. **phis**. **Cinipheus**. **cini-**
phel.
Buchen. **buch**. **Hircinus**. **Caprinus**. **Hirco-**
sus. tas.
Buch. **Alvus**. **der jon**ffen **bu**ch. **Uterus**. **der**
handrechtigt **bu**ch.

Buch int **gem**eyn. **Venter**.
Buch van en **ve**ken. **Aquaticulus**.
 die **im**t [*voeg hier in de*] **Bu**ch **sp**are **wo**eder
gesneeden is. **Ceso** onis.
Buchluuff. **Amicinum**. ni.
Buch der **wa**teren. **Alveus**. **vei**. **Alveolus**. li.
grot **Bu**chlich. **Ventricosus**. **Ventruosus**. **Ru-**
fulus.
 die tot des **Bu**ches **be**hoiff **tallet**. **Ventri-**
loquus.
 des **Bu**chs **sw**elging of **ho**eggebe. **Molucrum**.
cri.
 des **Bu**chs **go**del of **hant**. **Ventrale**. lis. **Ven-**
tralis. le.
 des **Bu**chs **bet**te. **Aqualicus**. **Aqualiculus**.
 des **Bu**chs **mont**. **Alura**.
Buchshen. di. **Ventriculus**. **Aqualiculus**.
Buchhoebel. in **B**. **Woitganch**.
Buchsteck. in **B**. **Wermoe**der.
Buchen. **Inclinare**. **Declinare**. **Incurvare**. **Fle-**
ctere. **Coo**. **as**. **are**. **Procumbere**. **Procu-**
bare.
 die **set** **Wacht** of **vel**et **on**der **der** **bo**den. **Gib-**
berus. a. um.
Buchsch. **Roburnus**. **Rufca**.
Buchstabe. **litter**. **Littera**. **Sillabaca**.
Budel. **sech**sign. **Bursa**. **Fiscus**. **Sacculus**. **bur-**
sella. **burfula**. **ca**ssidilis. le. **pera**. **forulus**.
 li. **faccipium**. [*l. facciperium.*] **scorefus**.
stracius. **marsupium**. **loculus**. **moculus**. **Cru-**
ma. **crumena**. **Crumenula**.
Budel of **sach** **da**it **uen** **gem**eynen **ty**nff of **tente**
der **he**ren in **wo**yt. **Fiscus**.
meel **Bu**del. **Cribrum**. **cribellum**. **tarantara**.
cernida. **currifrugum**. **setarium**. **cetacium**.
f. seve. tempse.
Budel **ma**ken. **In** den **bu**del **ste**ken. **Burfo**. **as**.
are.
Budelen **meel** of **and**er. **Tarantari**fare. **Abro-**
tare. **Cribrare**. **con**tribrare. **de**scribare. **per-**
cribrare. **Setariare**. **Setaciare**.
Bude. **sp**oich. **mom**. **Schoedubel**. **hailers**. [*l.*
hailers.] **Citeria**. c. **larva**. **ve**. **larvula**.
 di. **larvales**. **ma**scara. **re**. **Dit** to **ma**ken of
dait mit **lo**pen. **Larvare**.
Buff. **slach**. **Ictus**. **us**. **ui**. **Verber**. **Alapa**.
Buff

Buff mit opgedrafsen hundsaken. Bucca. ce.
Buffa. fe.

Buffen maken. Buccare. Follescere.

Buffen. Insolenter sonitum facere.

Buffel. Bubalus.

Buffels. [denklijk te lezen *Buffelsch.*]

Buggen. nppen. neppen. Obstipare i. Inclinare.
reclinare. declinare. inflectere. genuflectere.
incurvare.

Bugger. Sodomita.

Buggerpe. Peccatum contra naturam.

Bulberings. in B. onBestuyl. in H. Bay.

Bulle. Littera papalis. aut Sigillum. aut Sac-
culus coreus.

Bulle. ghesbe. unde. waighe op den water. Pro-
cella. unda. undula. fluctus us. ui. fluctu-
lus. ampulla.

Bulte. dziesping. peddenstoll. peperignck. swam.
Fungus. boletus. volvus. vi.

Bulten. hobelen an den igbe of anderz. Tuber.
Tuberis gibbus. unde Gibbosus. a. um. tas.
Tuberosus. a. um. tas.

Bulten bergaderen. Tuberare.

Bunn. eyn stat. Bunna.

ic **Bun.** ic bpn. ic spn. ic spd. Sum. Exto.
Existo.

berBunden. berstrickt. berepnyght. berfcheyben.
Confederatus. colligatus. Counitus. con-
scriptus. concordatus. compactatus.

geBundenen. peckstien. Fasciculus. Fardellum.

Bunghe. Tympanum.

Bungghen. Tympanizare.

Bungghen geluyt. Bunda. de.

Bungghen speelt. Tympanista.

Bungghersche. Tympanistria. Tympanotria.

Bungghlich. Tympanistrialis. le. ter. tas.

Bungghel als men den handen of bieren an den
halfe hengt.

Bunt. Varius. a. um.

Buytcheit. Varietas. Diversitas.

Bunt maken. Variare. diversificare.

berBunt. berepnyng. berstrickongh. eyndracht. ber-
scheybung. Weberhompste. Fedus. Confedera-
cio. Liga. colligacio. pactum. compactio-
nacio. Coniuracio. Conspiracio. Confida-
ciacio. Unio conscripcio.

berBunt maken. in B. berBonden.

berBuntlich. samen berepnyght. Confedatus. a.
um. confederatus. colligatus. constrictus.
astrictus. coniuratus. confiduciatus. con-
scriptus.

geBupt. herl. ackerman. ruyfger. bestman. boep-
man. lantman. Degener. villanus. rusticus.
colonus. Agricolonus. agricola. ruralis. ple-
beus. agellarius. gello. gilto. onis. stolidus.
incultus. baccalaris. aboriginis. ne i. sine
noto genere. Aborigineus. a. um. barurius.
gregarius. a. um. paganus. a. pagus. gi i.
villanus. De hiis eciam in H. Ackerman.
geBupt die hier komyt stoken mit den votten.
Calcitro. onis.

geBuptz schoe. Culponeus. nei.

geBuptsch. herlich. in O. Dozplich.

Bure. naburen. Vicinus. na. tas.

Burftay. hundschay. boep. Vicus. viculus. villa.
villula. pagus. gi. pagulus. li.

Burde. teck. fopl. schep. gubberp. Ludus. io-
cus. burdositas. dicterium. Iocositas.

Burden. tobben. gabben. tocken. geplen. fchert-
zen. spelen. Iocari. adiocari. ludere.

Buerdych. Iocosus. iocatorius.

Buerdych ind ernstich. Salaris. re. ter. tas.

Buerdmeier. Iocista.

Burdich. edel. walgebaten. in H. Adel.

geBurte. ter werlt kompt. Partus. us. ui. Ge-
nicura.

geBurte. Nativitas. natale. natalicium. Ortus.
us. ui.

ter **geBurten** hoerende. Natalicium. a. um.

die an **geBurten** off doegghen vogel boyt. in H.
Hoich in woerden.

die tot **ber** **geBurten** hoirt. Ginginarius. a. um.
Busch. walt. forest. Silva. Silvula. lucus. lu-
culus. arduera. nemus. forestum.

Busch die duffter is. Cemeria. rie. gaio. vel
gagio.

in den **Busch** of wald eyn kugle. Lucanar.

bol **Busches** off waldz. Silvosus. tas. lucosus.
tas. nemorosus. tas.

gelt of loen van **Buschen** of walden hergen. Lu-
car aris silvaticum. foresta.

Buschich. waldich. Silvius. a. um. Silvestris tre.
Busse.

Buffe. Pixis. dis. calacus. buxis. dis. buxu-
la. le.
fonte Buffe. Bombardus.
Bustboem. Buxus. xi.
 dalt Bustboem wesset. Buxetum.
Bustboemholt. Buxum. xi.
Bustboemen. buxeus. a. um.
Bust. begn. knastch. in B. Wegn.
Buttel. hoppel. Arbutum.
Buttelboem. hoppelboem. Arbutus. scaria.
Buten. Extra. exterius extrinsecus. extrinsece.
 foris. foras. forinsecus. ce. exter. a. um.
 exterus. a. um. externus. a. um. aforis.
 deforis. efforis. preforis. proforis.
Butenmgnsch. uplendich. byende. uphepnisch.
 Alienus. alienigena. advena. accola. foren-
 sis. exigena. exterus. peregrinus. extil. amari-

bus. adventicius. apolides. allophilus. bar-
 ginus. a. um. barginis. ne. inquilinus. de-
 dicius. exoticus. a. um. i. peregrinus et
 ignotus. forinsecus.
Buuten. wesselen. panghlen. tynben. tynschen.
 Cambire. permutare. commutare. alternare.
 -- transferre.
Buwe. tymmerpng. Structura. edificatura. edi-
 ficiu. edificacio. constructio. instauracio.
 fundacio. fabrica. fabrilla. fabricula.
 tot den Buwe hoernde. Fabrilis. le.
Buuten. tymmeren. Struere. construere. ex-
 truere. edificare. instaurare. fundare. con-
 dere. fabricare. fabricare. statuere. consti-
 tuere. ponere.
Buuten. ploegen. in A. Achoven.
Buutman. in A. Acherman.

Ca. dail. eyn vogel. Monedula. Taceula.
Caedel. kn. reep. seel. tot dalt mede niet eyn
 schyp an dat lant bestiget ofte merret. Prosi-
 neum. nei.
Caellauto. in B. Bolck.
Caech. wymp. schupstail. Mediastinus.
Caechen. Mediastinare.
Caick. Cocus. ci.
Caicken. Coquere. Decoquere. Excoquere.
Caickele tot sloeben. Piropus.
Caicker bue eyn schyber. Calamarium.
Caicker bue en schuete. Pharetra. chorincus. si.
 Scriticum. die ruto is.
Caede. gnebe. Cremium.
Caedich. somerdyck.
Caff. Acus ris. neu. ge. in A. Agger.
teyn Caff. Migma. tis.

C.

Ca. dail. eyn vogel. Monedula. Taceula.
Caedel. kn. reep. seel. tot dalt mede niet eyn
 schyp an dat lant bestiget ofte merret. Prosi-
 neum. nei.
Caellauto. in B. Bolck.
Caech. wymp. schupstail. Mediastinus.
Caechen. Mediastinare.
Caick. Cocus. ci.
Caicken. Coquere. Decoquere. Excoquere.
Caickele tot sloeben. Piropus.
Caicker bue eyn schyber. Calamarium.
Caicker bue en schuete. Pharetra. chorincus. si.
 Scriticum. die ruto is.
Caede. gnebe. Cremium.
Caedich. somerdyck.
Caff. Acus ris. neu. ge. in A. Agger.
teyn Caff. Migma. tis.

Ca. dail. eyn vogel. Monedula. Taceula.
Caedel. kn. reep. seel. tot dalt mede niet eyn
 schyp an dat lant bestiget ofte merret. Prosi-
 neum. nei.
Caellauto. in B. Bolck.
Caech. wymp. schupstail. Mediastinus.
Caechen. Mediastinare.
Caick. Cocus. ci.
Caicken. Coquere. Decoquere. Excoquere.
Caickele tot sloeben. Piropus.
Caicker bue eyn schyber. Calamarium.
Caicker bue en schuete. Pharetra. chorincus. si.
 Scriticum. die ruto is.
Caede. gnebe. Cremium.
Caedich. somerdyck.
Caff. Acus ris. neu. ge. in A. Agger.
teyn Caff. Migma. tis.

Ca. dail. eyn vogel. Monedula. Taceula.
Caedel. kn. reep. seel. tot dalt mede niet eyn
 schyp an dat lant bestiget ofte merret. Prosi-
 neum. nei.
Caellauto. in B. Bolck.
Caech. wymp. schupstail. Mediastinus.
Caechen. Mediastinare.
Caick. Cocus. ci.
Caicken. Coquere. Decoquere. Excoquere.
Caickele tot sloeben. Piropus.
Caicker bue eyn schyber. Calamarium.
Caicker bue en schuete. Pharetra. chorincus. si.
 Scriticum. die ruto is.
Caede. gnebe. Cremium.
Caedich. somerdyck.
Caff. Acus ris. neu. ge. in A. Agger.
teyn Caff. Migma. tis.

Calb

Calbsenck. Stranguiria.
 Calde. tzaghe. coetze. Febzeß hebn. Febricito,
 as. et febricitor. aris. febrío. is. febrisco:
 cis. cere.
 Calde. bozft. Frigus. oris. frigidor, ris i. fri-
 gus. Algor. oris. gelu. frigiditas.
 bol Calden. Frigorofus. Algorofus.
 Calde. tzaqe. febzig. coetze. reede. Febris. febrí-
 cula. febris. quotidiana. terciana. quartana.
 effimera. interpolata.
 Kalt. Frigus. a. um. Algidus. Gavidus. Ge-
 lidus.
 tufchen Kalt ind heit. in T. Latwe.
 tufchen Kalt ind heit wesen. in B. Latwe we-
 fen.
 Kalt lyden. verbziefen. Frigere. Frigescere. Fri-
 gdo. as. are. frigdeo. es. ere. idem. frig-
 descere. refrigerare. per. iterum. Defrigere
 et perfrigere. pervalde.
 van Caltheit schuderen. schoederen. heben. Fri-
 gucio: tis. tise.
 Kaltmaken. Frigidare. infrigidare. infrigidare.
 Kaltmakende stede. Frigidarium.
 Callen. fuzhen. reden. Zehen. cotren. pralen. co-
 fen. pzeten. Loqui. Fari. Sermocinari. Di-
 cere. Fabulari. narrare. referre. menciona-
 ri. famaciare. effamaciare. Epadiare. pro-
 mere. Depromere. Expromere. Afferere.
 Afferare. Afferare. Afferare. Taxare i.
 dicere.
 Callen ta famen. Colloqui. conferre. collacon-
 nare. confabulari.
 Callen vele onnutlich. Verbofor. aris. Fabula-
 ri. Garrulare.
 Callen onnutlich. in B. Digtren.
 Callen spzlich. Difertare. diferere. Ediffere.
 Calling. fpeking. Locucio. termo. fassio. fa-
 men.
 van Callen. fezzen ind fpreken byndt men vele
 in B. Beden.
 famenCalling. famenfpziche. Collacio. colloc-
 cio. confabulacio. collacionacio.
 wozliche Calling. Difertitudo. Difertim adver-
 bium.
 onnutliche Calling ind beg vele. Verbofitas. Io-
 quacitas. Dicacitas. Fabulofitas. garrulofi-

tas. Linguofitas. Linguacitas. vaniloquium.
 Stultiloquium.
 die vele onnutlich Callet. Verbofator. verbofus.
 Bucco. opis. Loquax. Dicax. multilinguis.
 multicrepus. Fabulofus. tas. fabularis. re-
 fabulo. onis. futilis. le. Garrulus. Garru-
 lator. Graculus. linguofus. linguax. loqua-
 culus. Micolator. neniator. multiloqus. po-
 licus. garcio. onis. Papas. antis.
 Cam. Pecten tinis.
 Camstede. Pectinarium.
 Camweker. Pectinarius. ria.
 Cam van hoegelen. off dat oeverst van en helus.
 Crista. te.
 hegmen. Pectinare.
 Camele. Camelus. Dromedus. di. Dromeda. de.
 Camelen leyder off mefter. Camelarius. Drome-
 darius.
 Camer. kernenade. Camera. camerula. cubicu-
 lum. cubile der hoeten. Genialis. le. sponso-
 rum. Thalamus. sponforum. Simma, unde
 Simmista. kamerling.
 Camer off bedde echter lunde. Thalamus.
 heynelike Camer. Penetrals, lis. penetral. lis.
 zeta. te.
 heynelike Camer off celle. hec Conclavis vis.
 hoc Conclave vis. dat vele stete ind stete-
 len to hoeren.
 gawe Camer. Armarium, vestibulum.
 cet Camer. faw Camer. Accubitus. jus. ind. Pe-
 ristroma.
 belents Camer. Appendicium.
 Cameren maken. Camerare.
 ing Camerich. Bicameratus.
 byn Camerich. Tricameratus.
 byn Camerigeftede. Tristegum. gi.
 Cameret [i. camer] dat men haikst. famieps. ci.
 Camich als ate biet ind der geliken. Glutinofus.
 tas. Conglutinosus. tas.
 Camille. Camomilla.
 Camp. tuerende strijt. Duellum. Pugna. pug-
 nula. pugnella. di. Duellio. onis. duellis. lia.
 Campberhter. Duellator. pugil. pugillator.
 Campberhten. Duellare. pugillor. aris.
 Campjer. Camphora.
 Campberhtich. Duellicus. pugillicus.

Campbechtting. Duellatus. us. vi. Pugillatus. us. vi.
de in der Campbechttingen waele volherdt. Perduellis. Campio. onis. Caphio. onis.
Camp. velt. Pratum. Tapsus. si i. Campus.
Can. troeff. troech. pot. Amphora. Cantrum. tri. Cantrus. tri.
Can. mach. Valeo. possum. queo.
Canneghyeter. Cantrifusor.
Canagl. waterleede. renne. Aqueductus. Canale. conductus. Aquelicium. [*l aqualicium.*]
Canceler. Cancellarius. antigraphus. Archigraphus. apocrifarius. apocrifarius.
ertzCanceler. Archicancellarius.
Cancelry. Cancellaria.
Canonick. Canonicus.
Can. oirt. hock. hock. wankel. Angulus. Cornu. Gibbus. twe. dzy. vyer. byff. sef. **Can.** in *N. Angel.*
deCan. Notus. cognitus. agnitus.
ondeCan. Ignorus. Incognitus.
deCan wesen of werden. Noreo. es. ere. Notescere. Innotere. Innotescere.
dyt ind der deCan. beroeymt. Famofus. Nominofus. Nominativus. Famofitas. Nominofitas.
Cap. Cappa. hic Cupus. hec. Cupa.
geCap. Cappatus.
choirCap. Chamis. dis.
Cappenhogel. in *B. Balesh of pupster.*
Capelle. Capella. Capellula.
Capelle. pennenhogel. vivalter. Papilio. onis. Cicendela. lucinium.
Capellaen. cureet. Junger. Curatus. Officians. Plebanus. Vicecuratus.
Capen. umdysen. Visere. Circumspicere. Respicere. Lustrare.
Capen die al dynch besyen will. Lustro. onis.
Caperen. Frutex. ticis. capera. re.
Capitel eyns cloisters of kerken. Capitulum.
Capitelhuyff. Capitularium. ri. Capitulare. ris.
Capitels persone. Capitularis. ris. et Capitularis. re.
Capitels sake. Idem.
Capitel in en boick Capitulum.
van Capitel tot capitel. Capitularim.

myt Capitulen onderfcheyden. Capitulare. clegn Capitellen. Capitellum.
Capzugn. cobel. Capucium.
Capzugn. cobel maken. Capuciare.
Capzugn. [*l. Capugn. zoo staat er. op H. gelubt Hane. en 2. D. op C. Caupo.*]
Capo Gallinator. Gallus Gallinacius.
byghen of gyn Care. of huybe. Alvear. Alveare. Alvearium. Alvarium. Allitaria.
bifch Care.
moellen Care.
Cairen spynen. in *B. Breecken.*
Cardunchel. Carbunculus.
deCairen. proeben. Temptare. probare.
Cairen. smaken. proeben. Sapere. Probare. temptare.
deCairynge. proebynge. Temptamen. mentum. racio. Probamen. mentum. Probacio.
deCairynge int begyn. Passio.
deCairynge int volbringen. Propassio.
deCairynge die fychtich of labelich is. Resa. se.
Carden der wullentweber. crassen. Cardio. nis.
Cardinail. Cardinalis.
Carene als men geest tot aflast. Carena Quadradena.
Carstern. klyck. Inscissura.
Carstoch. Dica. ce.
Carich. nautwe. bypl. byack. Parcus. perparcus. tenax. detentivus. pleonexus.
Caricheit. byachheit. byplheit. nautoycheit. Parcitas. ter. Tenacitas. ter. Pleonexia.
Carmen. fuchten. Gemere. eiulare. Ingemere. Ingemiscere. Suspirare. Lamentari.
Carmelich. Lamentabilis. le. ter. tas. Lamentofus. ofitas. Trenofus. tas. Treneticus.
Carmynge. fuchtinge. Eulatus. us. vi. gemitus. us. vi. suspirium. suspiracio. suspiramen. mentum. Lamentum. lamentacio. Tre-na. ne.
Carnuffel. Hernia. nie.
Carp. eyn bifch. Carpio. onis. carpa.
Carre. Carruca. Biga van twee perden. Bonga. Carracucium. eyn Carre mit seer hogen raderen als eyn bybende werck bur steden of staeten. Monocosmus. van eynen perde. Triga. ge. van dyan perden. Veba. he. Monocos-

cosmum is en carr die eynen alleyn bereygt.
 Plaustrum. van twee raderen. unde plaustralis le. plaustrillum. di. plostrum. plostellum.
 Carrre aerberect. Capsus. si.
 Carren. kraken als en boire. Strepere. Obstreperere.
 Carre Carr. in *NA.* Carre Wagen.
 Carr treckende twee perde. niet heit Biugus. vel biugis. vel ge. of heuten deit Biugi of biuges. Ind is der perde dyn of meet. triugus. triugis. item cetera.
 Carr ruyt. Nanturcium.
 Carr dit men in den wongard die erde mede umwoypt. Bacile. vanga. ge.
 Carte. cedel. Cedula. pagina. paginula. cartula. cartula. membrana. membranula. matricula i. carrula. pistaciuncula.
 Carte dit in die phariseen die eyn gebaide woort of hoist of boire dit woort beschreiben hoegen. Philacterium.
 Carten meker of bereyder. Cartularius. ria.
 Cartspyl. quartsyl. Ludus quartarum seu cartarum.
 tot Carten hoerende. Membraneus. a. um. membranacius.
 Carthuser. Santrose Carthusiensis.
 Cass. net. potyt. in *H.* Abel.
 Cassoen. snort. Zona. filum.
 Casule. cassuyffel. myskleit. Casula.
 Cass. scherp. spunde. Capsa. capsula. promptuarium. repositorium. alimonia. apoteca.
 Castang. eyn bucht. Castanea. iuglans. dis. herocleata. molusca. ce.
 Castangen boem. Castaneus. nea.
 Castelleyn. in *B.* Woytgeete.
 Castpen. pynigen. plagen. martelpen. bleytchen. Castigare. punire. plagare. tormentare. torquere. martirifare. martiriare. trucidare. excarnificare. afficere. affligere. profigere i. cruciare. profigare et profigari. depolere. mactare. macellare. mulcare. plectere. romanifare i. trucidare. truculare. ulciscor. ceris i. punire.
 ter Castpingh. pyn gereytschap. Ignis. rota. crux. patibulum. furca. aqua. flamma. aculeus. eculeus. ungula. fidicula. flagellum. storpio.

fustis. clava. plumbatum. bipennis. lamina. fax. facula. machina. sippus. carcer. craticula. craticula. prune. arum. pinca. forphex. malculus. fuscina. fuscinula. molaris. gladius. ensis. rumphea. securis. pix. sulphur. sartago. funis. restis. baculus. tenella. nervus. vi. plumbum. acetum. sal. calx.
 Castpinge. pyn. plaghe. martelge. wechage. woerde. ipden. quate. quertingge. torment. Tormentum. Inde. tormentuosus et tormentosus. tas. tormentacio. dilasterium. martirium. martirizacio. tormentuacio. tortura. trucidacio. truculencia. afflictio. cruciamen. cruciatus. us. ui. cruciamentum. cruciatio. excarnificacio. ypodromus. exicium. exicium. unde exicialis. le. ter. tas. et exicistras. mactamen. mactacio. pancracium. cii i. tormentum. vel flagellum. passio. passuncula. plexus. us. vi. unde plexuosus. tas. punicio. supplicium. pena.
 alleley. Castpinge. pyn. plaghe. et cetera. Terribulum. li.
 der Castpingen van gesellen of pynen onder woegen werden. Pancractor. tris.
 die sich totter Castpingen of gesellen gheeft. Pancractorius.
 Catt. muyshont. Cactus. Murilegus. Musio. pilax. acis.
 Cattengolt dat is den boemen loypt. Viscus. cli. unde viscosus. tas. Item dair mit to werden. Viscare. conviscare. deviscare et conviscare. per valde of ontlijmen. Inviscare. per intra. reviscare. per iterum.
 Cate roiff. Fiala.
 Catzen mit den dal. Pilare. Alipare.
 Catzer. Pilator. Aliparius.
 Catze. Meta. te.
 Catzen teyker. Metarius.
 Cate. Palea. Paleola. Acus. certis. neutri. gene. Ablunda.
 Cate stede. Palear. Palearium.
 Cabelen. wegen. Discernere. Diudicare. Disceptare. Ponderare. Cavillare.
 Cabelich. Palearis.
 Cedel. in *C.* Carte.
 scholt Cedel. Dica. ce. Obligacio.

Cederboom. Cedrus.
Cedrenbucht.
Cedren. Cedrinus.
Cedren salbe. Cedria. drie.
Cedwer. Ceduarinum.
Celle. Cella. cellula. Pastoforium i. parva. cellula.
begrijpde Celle. in C. Hegulike Camer.
een Celle van der anderen gedeelt. Divisorium.
Cement. Moyer. Momooyer. Plaster. Cemen-
 tum.
Cepier eyns hoengngs of hegferschoede. Cep-
 trum.
Certejn. wisse. in S. Seker.
Cynober. rubijck. vermilioen. Schoenroet. Ci-
 nobrium. Rubrica.
Cypressenboom. Cypressus. cupressus. conus. ni.
van Cypressenboom dat oerberste. Marulium sui.
Cypressens. Cipressus. cipressinus. a. um.
Cypressen bucht. Conus. ni.
Cirkel en rynch. Circulus. Anulus. Ansula.
 circus. ci. ciclus. cli.
des Cirkels onderste deyl. Bracis.
Cirkel daer men die rontheit mede maect. in D.
 Pfeffer.
des Cirkels myddelste stippen. Centrum. Punc-
 tus. ti. centrum. indeclinabiliter. centro.
 onis.
Cirkel die nyet weder en kompt tot synen punt.
 Spira. re.
een Cirkel van den anderen gelike ver staende.
Ind der is byj in den hymmel. Paralellus.
 li. Paralellum li. dat en is nyet te verstaen
 dat die egne niet verre van synen neesten en
 stept dan die ander. mer gheyn van den byj
 cirkelen en stept synen neesten boit mydden
 noch achter. dat is an gheynen eynden naerre.
 mer mit allen synen eynden gelike nat.
Cirkel. ront werck van metaill. Circites. tis.
half Cirkel. Emiciclus. Semiciclus.
elegg Cirkel gefat voeben en gouden cirkel. Epi-
 ciclus.
Cirkel ront. Circularis. re. ter. ras.
Cirkelsen. Circulare. Circinare.
**Cirkelng der slangen of der reye of seile op eyn
 gekringt.** Spirare.

Cirkelschynse wat ombgaden. Girare. Regirare.
Cistern van water. Cisterna. Sceptorina.
Cla off clawe. Ungula. in C. Clawe.
Clacklofs. in W. Rynch.
Clad. clanch. in B. geBreck. lach.
deCladt. in K. onBeyn. bekladt.
deCladden. beclatteren. in C. Ryncken.
Classen. in C. Callen.
Claster. clater. later. baden. dat is eyns men-
 schen lenghd.
Clage. Querela. Querimonia. Requesta.
**Clage. toespraich. aanspraich. toefeggen tot pman
 to heb.** Actio. actiuncula. Impeticio. Que-
 stio.
die Clage gerichtich doit. aufpaker. Actor. in-
 tentor. cautator. impetitor. Incusator. ac-
 cusator. culpator. inculpator. inculpirator.
die so deClaget wordt. Reus causarius cau-
 saticus.
Clagen. Querulari. conqueri. queremoniari et
 querimoniare.
deClagen. anwyken. seuldigen. Cichtgen. Im-
 petere. convenire. accusare s. minores vel
 pares vobis. facto vel crimine Incusare;
 s. verbis maiores vobis Arguere. causer.
 aris. Culpare. Inculpate. culpitate. dicul-
 pare. Dis. Ex. insimulare et insimulor.
 aris.
Clam. bucht. sam. nat. Madidus. Madidulus.
 humidus. humorosus. Humectus et humecte
 adverbium. lentus. Eliquus. deliquus. li-
 quidus. Elutus. rignus. Irriguus.
Clamp. ramp. Tenaculum.
Clanch. geluydt. schal. Clangor. Tynnitus. So-
 nus.
wederClanch. wederhellguch. geluyt uit berg.
 wateren off anders. Echo. onis.
wederClanch int gemeyn. Resonancia. ter. ob-
 sonancia. ter. Reboancia. ter. Reclaman-
 cia.
Clanch lach. in W. geBreck.
Clant. compaen. gesel. venit. Socius. Associus.
 consocius. assotiatu. consociatus. conso-
 dalis. commeator. concomitator. contribu-
 lis. Apodifocia. Appendix. confedustus i.
 confederatus. Collateralis. commanipula-
 rius.

- rius. collateraneus. confida. collega. contubernio. combinarius. coniunctuarius. collaterensis. comes. comiculus. comitellus. Affecla.
- Clappen**, melden. in **A.** Apenbaeren.
- Clappen**, snappen. in **D.** Pladzen.
- deClappen**, achterClappen. bedzagghen. bermaken. bermeren. lasten. lasten. Detrahere. derogare. deferre. obloqui. Oblimare. carpere. rodere. detractare. vel detrectare i. detrahere. obtrectare Idem. Invehere. Investare i. detrahere.
- achterClapper**, bedzager. bermaker. bermerer. lasterter. laster. Detractor. Detractorius. derogator. delator. oblocutor. oblimator. Rofor. Corrofor. Corrosorius. Investivus i. detractori. [*l. detractor of detractorius.*] Suggillator. auricator. propalator. futilis. le.
- Clair**, in **B.** Boer. Clair.
- Clair**, in **B.** Boer. licht.
- onClair**, gloempich. Turbidus. obscenus. Turbulentus. Turbulens.
- Clairmaken**, Declarare. clarificare. Fulgidare. Lucidare Illustrare. Luculentare. Lustrare. Perlustrare.
- famen Clair maken**, Serenare. Inferenare. Conferenare. Collustrare. Limpidare. Referenare. per. iterum. Subserenare. per modicum.
- onClair van verstand of begijp**, Obscurus. tas. Intricatus. cio. Involutus. cio. inevidens. cia. incomprehensibilis. le. ter. tas. Inapertus.
- Clair van begijp of verstand**, Clarus. tas. planus. nicies. evidens. cia. lucidus. tas. luculentus. cia. apertus.
- Clair werden**, Clair schijnen. Clarere. clarescere. vernare i. clarere. lucere. lucefcere.
- Clair maken**, Clarare. clarificare. declarare. dilucidare. allucidare. Eciam in **C.** verClaren.
- Clair saken handelen**, Clarigare. clarigacio.
- onClairheit in der lucht**, Aperia. aperie. [*l. Aporia. aporie.*]
- Clairheit**, Claritas. Claritudo. Claredo. Sere-
- nitas. tudo. puritas. Eudoxia. fulgor. oris. fulgidity. fulgedo. fulgetum. ti. Jubar. splendor. meritas. splendificencia.
- Clairheit**, boirschynicheit. doyluchicheit. luterheit. perspicuitas. illustreitas. [*denklijk te lezen illustritas.*] dyaphaneitas claritas transparenencia. lucidity. perlucidity. translucidity. luculencia. faculencia.
- Clairlich**, boirschynlich. Perspectim. Clare.
- Clarept**, luterzach. Claretum. Nectar Inde. Nectareus. a. um. Ambrosius. Ambrosia.
- Clater**, in **C.** Claster.
- Clatve eys** [*l. eyns*] dierf. Ungula.
- Clatve onder pijpen of getymmer**, Basis.
- Clave**, reete. splete. spalde. Gijppe. kerppe. schyng. Sciffura. Ruptura. Fiffura. Laceratura. Rima. Rimula. Rimella. unde Rimosus. tas. Riscus. ci.
- Clave blaess**, Roca. ce.
- Clabitoridium** of anders sepden speels pferken daie men die stoelen mede accordiert op die snoeren. Pecten. plectrum.
- Cliebat**, in **B.** dypBlat.
- Cliecen**, andoen. Vestire. investire. adinvestire. amicire. palliare. Induere. indufiare. amictuare.
- ontCliecen**, uytboen. Exuere. expoliare. divestire. depannare.
- omCliepden**, Circumamicto. as. Circumamictuo. as.
- ontCliepdng**, Expolia. e.
- famen**, inptCliepden. Convestire.
- wederCliepden**, Revestire.
- Cliepdet to ryten of to schoeren**, Depannare. stede daie men Cliepdet uyt doet to laten waschen. Apolucium. Apoleterium.
- Cliepdetkamer**, Vestibulum. Armarium. Vestiarium. Apoleterium.
- Cliepdetmeister of betwaerre**, Vestiarius. Vastigarius. [*l. Vestigarius.*] s. imperatoris. daie men Cliepdet of anders wat hanteget to bewaren in kysten of plätzen. Zaberna. zabarra. zalburra
- der Cliepdet oberbloedicheit**, Aspergo. Sirina.
- der Cliepdet oberbloit hebude**, Aspergineus. a. um.
- Cliepdet vadersche**, Vestiplica.

Cleydyng gelykheit inde. Religio. Habitus. rus. cui.
 die bloit ind oebel geCleydt is. Pannofus. Tunico-
 cosus. Cincinofus. pannucius.
 choyrCleyt. Superpellicium.
 dyakenCleyt. Levitarium.
 Cleyt sonder nussen. Joncken cleyt. Collobium.
 geneyt Cleyt. Acupicla.
 wullen Cleyt. gzoft winter cleyt. Andromada.
 byontwen Cleyt bygackende roit. Arfineum. ar-
 thomium.
 gzoft Cleyt. Birrum.
 bittich Cleyt. Bigera. endromis. vel endromi-
 des. dis.
 keyfers Cleyt. gebeelt cleyt. Traboa. cicla. cle-
 ciclas. dis.
 Cleyt der swertspeker. Campestre. tris.
 alt Cleyt. Peritoma.
 geel Cleyt. Epicrocolum.
 dobbel Cleyt. Dyplois. dis. endromis. dis.
 Cleyt der monnen. Epedicen. Religio habi-
 tus.
 licht Cleyt. Levidensis.
 Cleyt of cleydere ter gehoerichheit achter gelaten.
 Redivie. arum. Redivive. varum. exuvie.
 arum.
 Cleyt dat to samen syden is. Oloferica. ce.
 Cleyt dat to samen purpre is. Olosetra. tre.
 seghoerhich Cleyt. Adorea. ree.
 Cleyt dat to reten of to schuirt is. Lacinia. nie.
 des syn Cleyt of cleyder to reten synt. Lacinio-
 sus. pannofus.
 Bytters Cleyt myt gheeren. Lacerna. ne unde
 lacernatus. die so gheleyt is.
 Cleyt des men in spelen bygclit. Ludix. cis.
 Cleyt van daffen off gzebeis hagen off belle ge-
 maect. Melotes. tis. melota te.
 Cleyt dat subygl ind van materien cleyndich is ind
 toender. Multicium.
 Cleyt ter veranderingen. Mutatorium.
 strijCleyt eyns keyfers off konings. Paludamen-
 tum. unde paludamentatus. vel paludatus.
 sic indutus.
 Cleyt der herdden. Paniceum.
 Cleyt van mangerieg daich. Pannucia.
 eyn Cleyts hoistgat. Patogium. [i. Patagium.]

eyn alt Cleyt vermaect dat schyn oft nyge is.
 Interposa. le.
 gewest Cleyt van manigerley barken. Polimita.
 Cleyt an den gheeren wyt. Planeta. te.
 Cleyt van vele baiden. Multiplica.
 die Cleyt baidet. Vestiplicus. ca.
 Cleyt baiden. Vestiplicare.
 Cleyt eyne hoenngwane. Regilla. le. vel Re-
 gillum. li.
 Cleyt van hunden of vellen gemact. Reno. onis.
 Cleyt der armen dat to reten of to schuirt is.
 Scrutum. ti.
 Aroyt Cleyt. Stragula. le. vel Stragulum. li.
 hoenngs Cleyt. Taraca. ce.
 purperen Cleyt. Purpura. re. Tarea. taree.
 Cleyt der edeler ionger roemeren. Pretexta. die
 sulch Cleyt byoich. Pretextus. a. um. pre-
 textatus. a. um.
 Cleyt dat lichtferdich is. Thomis. mis.
 Cleyt dait van die rechte baden swar ind dat
 berpsel [i. werpsel] of wessel syden is. Tra-
 moserica. ce.
 Cleyt dat alt ind versten is. Xerapellicia.
 Cleyt eyns fenatoirs. Abella. [i. Abolla.] le.
 neberCleyt. in B. Byoich.
 Cleytsel van byederen. Tabulatus. a. um. et ta-
 bellatum. ti.
 beCleyden mit byederen. Tabulare. contabulare.
 per. simul.
 ontCleyden van den byederen. Distabulare.
 Cleyt int gemeyn. Indumentum. vestimentum.
 Amictus. amictorium. habitus. Vestis. indu-
 men. inducula. le. Endunitum. vestirus.
 us. ui.
 Cleyt of decken unnd ind unnd rouse. Amphipa-
 ca. vel amphipacum. Amphibolus. Scla-
 vina.
 Cleyt dat rouse is. Antibolus.
 Cleyt. doil. tzyt. Clibanus. proclivum.
 Cleyt. Querelator. querelofus. querimonio-
 sus. querulus.
 Cleyt. ampyhet. in C. die Claget. [i. die
 Clage enz.]
 Cleyt. als eyn wyster claget. Questior. Questor.
 Cleyt. wegnich luttich. luttel. Parvus. parvu-
 lus. Exilis. le. ter. cas. exiguus. cas. Mo-
 di.

- dicus. diciter. artesis. pufillus. Paulus. paululus. pauxillus. paucus. Pauculus perpaucus. quampaucus. a. um. Pupus. pufinus. pullus. a. um. parumper.
- Cleyn.** luttich. wegnich. pro abverbiis. Exilliter. ras. exigue. guitas. modice. citas. paulo. paulisper. parum. parumper. Aliquantisper. pauce. paucedo. Paucitas. parve. parvissime.
- Cleyn** van personen. Sefillus i. pufillus.
- Cleyn** maken. verminderen. Minuere. Diminuere.
- Cleynheit.** lutticheit. wegnicheit. Aliquantillitas. paucitas. exiguitas. exilitas. Modicitas. pauxillitas.
- Cleynheit.** zarticheit. zachticheit. Teneritas. teneritudo. Astrosia. delicacitas.
- Cleynlich.** zacht. zeder. Tener. delicatus. Tenellus. lippeus.
- ver**Cleynen.** in B. Wiaueren.
- Cleynre.** mynre. luttiker werden. Discrefcere. decrefcere.
- Cleynre.** mynre. luttiker worden. Decretus. discretus. a. um.
- Cleynoit.** geweele. Clenodium. encenium. Tocale.
- Cleynoit** off tzerpung des arms. Armilla.
- alcelep **Cleynoit** van gold off folveren dat verhauben is. Bulla. le.
- Clepel** in der kloeken. Clapillus. Tuballus. Tynninnabulum.
- Clepper.** welber. in C. achterClapper.
- Clepp.** gepp. in C. die vele onnutlich Callit.
- Clerck.** pape. Clericus. Sacerdos. Subdiaconus. Diaconus.
- Clercklich.** paep. Clericalis. le. ter. ras.
- Clerckftap.** Clerus.
- Clergg.** Clericatura. clericitas. clericalitas. clericatus. us. ui. Clerimonia.
- ver**Cleren.** dugden. ontleggen. ontganden. Exponere. declarare. Interpretari. Dilucidare. differere. ediffere. Differtare. Ediffertare. enucleare. resolvere. Difticare. extricare. digerere. explicare. hermeneumatizare. explanare. Elucidare. Luculentare. Glosare. Commentari. Enodare. aporiare. exprimere. exerare. exertare. Denudare. Determinare.
- diffinire. definire. divaricor. aris i. difcutere. Enodare.
- ver**Clerpung.** beduytniffe. ontganding. ontleggung. Expositio. declaracio. Interpretacio. delucidacio. resolucio. Analafis. hermenia. explanacio. explicacio. elucidacio. dilucidacio. hermeneumatis. luculentacio. Metafrasis. expreffio. exercio. exertacio. Enodacio.
- ver**Clerre.** hebbugder. ontgander. ontlegger. Analericus. Expositor. declarator. Interpres. interpretator. dilucidator. elucidator. enucleator. resolutor. Digestor. explicator. Explanator. glosator. commentator. commentarius.
- Clebe** eyn fiat. Clivis.
- Cleben.** hechten. batten. Figere. Affigere. firmare.
- an**Cleben.** toefaten. neutraliter. Adherere. coherere. inherere. subherere. Affistere.
- dat **Clebende** of hangende is ergent an. Appendix. cis. Appendicium.
- Clebende** of anhangende an en berch of hoighe. Acclivus. a. um. Acclivis. ve. f. in ascensu. Declivus. a. um. Declivis. ve. f. in descensu.
- dit **Cleben** machmen oit myt beftigen uprechten. ut in D. Beftigen.
- Cleffen** of cletten. Lappa. cis. Glis. gliffis. Carduus. ui.
- bol**Cleffen** of cletten. Lappofus. ras. Cardufus. ras. gliffofus. ras.
- Cleffich** of clettich. Lappeus. gliffeus.
- Clyen.** femien. Furfur. maf. ge. cantabrum. apluda. dc.
- van **Clyen.** Furfureus. a. um.
- Clych.** in C. Carff.
- Clychen.** in B. Waten.
- ver**Clychen.** berfpgehen. Circulare. Explorare. scrutari. obfervare. ficcare. notare. confiderare.
- ver**Clycker.** conde. berfpgerre. Scrutator. obfervator explorator catafcopus. circulator.
- Clyeer.** ragghe. Collirium. Iugulum.
- Clymmen.** reppen. ftygen. Scandare.
- op**Clymmen.** Ascendere.
- af of neder **Clymmen.** Descendere.

Climmen als **toe** to **doen**. Torquere. Premere. Urgere. Angere.
op of **samen** of **mede** **Climmen**. Conscendere. unde conscensus. us. ui. conscencio.
aeter **Climmen** of **aeterstegen**. Transcendere. unde Transcensus. us. ui. fio. onis.
Climmer. **stijget**. Scanfor. Ascensor. Descensor. Conscensor. Transcensor.
Clinck van **eynde** **doeren** of **bynstren**. Pessulum.
Clincken. **clingen**. **luden**. Clangere. Sonare. Tynnire. Tynnitare. pertinnire.
samen **Clincken**. Contynnire.
teeder of **tegen** **Clincken**. Retynnire.
wenich of **styl** **Clincken**. Subtynnire.
Clinckende. Tynnulus. Tynniens.
Clinckng. in **C.** **Clanck**.
Reyn **Clyppe**. **rubse**. **stegerheit**. Rupes. pis. rupacula. abruptum. rumentum. scopulus. crepido. Anfractus. us. ui. ofus. tas. precipicium. acclivum. copadines. num. murex. ricis. sipus. pi. f. in mari.
Clyppel. **cluyppel**. Antrillus.
Clyer. **hzoiff**. **gestwel**. Apostema. tis. ulcus. tumor. pustula. glans. tis.
Clystier. Clisterium. clistere. ris.
he **Cliben**. Adherere.
ClOCK. Campanula. campanella.
ClOCK. **heuch**. **mantel**. Mantellus. Manticulus. toga. pallium. hec Clamis. dis. penula. le.
ClOCKener. **cofter**. **offermau**. Custos. campanarius.
ClOCKhuyff. **clOCKtoern**. Campanile.
van den **ClOCKhuyff** **dat** **undersse** **van** den **bañe** **daer** **dat** **water** **af** **loipt** **of** **daer** **dat** **op** **loipt**. Grunda. Grundula. di. Grundatorium. Gut-tatorium.
ClOCKhuyff. **backmaken**. of **daer** **aff** **water** **huppen**. Grundare.
ClOCKen **luden**. Pulsare.
ClOCKen **ghyeter**. Campanarius.
gulden **ClOCKshen**. Bratea. brateola.
ClOCK. in **B.** **Bescheyden**.
ClOCKheit. [*l. cloickheit.*] **wysheit**. **berstendelheit**. **bescheydenheit**. Sagacitas. discrecio. eulogium. i. sapientia. sal. maf. ge. sophia. philosophia. sollercia. cautela. astucia. capacitas. gnavia.

intelligencia. argucia. calliditas. versucia. disertitudo. astus. us. ui. ingeniositas. industria. futela. astu. indeclinabiliter. indolis. i. ingenium. fronesis. i. prudentia. prudentiuncula. intelligibitas
ClOCKlick. Disertim. sagaciter. cautelose. prudenter. sapienter. solierter. consulte. caute. cautum. callide. circumscriptorie et cetera form. de nominibus supra in **ClOCKheit**.
ClOCKlick **wat** **doen**. Cicurare. sagio. gis. gire.
ClOCKpen. in **B.** **Wocken**.
ClOCKpen. **wocken** **umb** **ingelaten** **te** **woerden**. Pulsare. eciam in **B.** **Wocken**. **schellen**.
tegen **ClOCKpen**. in **B.** **tegen** **Wocken**.
ClOCK. in **B.** **Wock**. **clOCK**.
ClOCKster. Claustrum. cenobium.
ClOCKster **hzouwe** of **ionffer** **nonne**. Monialis. sacertimonialis. monacha. cenobita. agapeta. as-sistrica. ce.
ClOCKster **hzouwe** of **ionffer** **in** **en** **woercliken** **sticht**. Canonissa.
ClOCK. **clOCK**. [*l. clOCK.*] Globus. globulus. unde globosus. tas. glomus. glomellus. orbiculus. vertigo. i. globus.
ClOCK **van** **die** **of** **lode** **die** **men** **woept**. in **B.** **Wogen**. **clOCK**.
hals **ClOCKen**. Semiputare.
ClOCKen of **knoden** **die** **doeme**. Putare.
ClOCKeren. **tymmeren**. in **B.** **Wuoen**.
ClOCKen. **spalden**. **spigten**. **blicken**. **ryten**. **deplen**. Findere. dividere. rumpere. bipartiri. capulare. occare. exoccare. affindere. pervalde. vel. juxta. perfindere. transfindere. per per. con. per. simul. dif. per. diversimode. in per. intra. pro. per. procul. pre. per. ante re. per iterum.
heymlich. **weyntich** **ClOCKen**. Suffindere.
ClOCKlick. **gering** **to** **clOCKen**. Fixilis.
in **toeen** **ge** **ClOCKet**. Bifidus.
in **dryen** **ge** **ClOCKet**. Trifidus.
in **viere** **ge** **ClOCKet**. Quadrifidus.
in **bele** **ge** **ClOCKet**. Multifidus.
ClOCKer **eyntreig** **dontebus**. Bombardus.
ClOCKwen. **eyuuen**. in **C.** **ClOCKwert**.
ClOCKt. **tangh**. Tenella. tenellula.
ClOCKt. **herkoympst**. in **A.** **Art**.

Clude is gewicht van hondert ponden tynder cen-
 tener Centenarius. a. um.
de Clummen van heiden. Algidus. a. um. geli-
 dus.
Cluppel. in **C.** Cluppel.
Cluncken. ontregnen. in **T.** Cluncken.
Cluse. Clusa heremitarum. anachoristis. ana-
 chorefis.
Clusener. hertuyt. waltboeder. eynsedel. Here-
 mita. anachorita. inclusus reclusus. here-
 mipeta. heremicola. solitarius.
Clusenerg. heremiten of eynsedelg leven. Anacho-
 risis. heremiticus. a. um.
Clupster. Claustrum.
Cluyt. Massa.
Cluwen. Glomus. eris. glomus. mi. glomi-
 cellus.
Coe. Vacca. vaccula.
Coe die melck gheest. Bassaris. dis.
Cob.
Cobede seit ind ruyt.
iong Coe van eynen half. Juvenca. ce.
der Coegen of perde bergadering. Equiricia.
Coeherde. Vaccarius ria.
Coegen. Vaccinus. vaccineus. a. um.
Coehler. berende man. netteboebe. Histrio. io-
 culator. iocularius. iocista. cironomanta. te.
 cironomans. tis. Cironon. indecli. Ciro-
 mon. onis. emellicus. manducus. ci. mi-
 mus. panthomimus.
der Coehler worde. Mimilogium.
die en Coehler tert of mit en hallet. Mimilogus.
tot den Coehsten hoerende. Ioculatorius. Iocu-
 laris. re. Iocularius a. um.
Coehlersche. Ioculatrix. corcula. le. Mima.
 Panthomima. Saltria. e.
Coehsten. Ioculari. cironomare. Fascinare.
Coich. tarte. Tarta. Tartella.
Coich. Torra. libum. libus. tertula.
Coichen. Tortare.
Coch. Cocus. cocinarius. cocinator. coculus.
 di. coquinarius. fulinarius. popinarius. po-
 pino. onis.
meister Coch. Archimagirus. Archimacirus. Ar-
 chimacius. Archimacerus. Archipapus. Ar-
 chicocus.

hoit Coechen. per. ante.
weber Coechen. Recoquere.
Coechen. Coquina. Coquinula. cenopolium.
 papina. fulina.
Coechen. dat werck to doin. Coquinare. co-
 quere. decoquere. Ex. In. Per. Cocinare.
 fulinare.
toz [l. tot] Coechen hoerende. Coquinarius. Pa-
 pinarius. a. um. coquinalis. le. ter. tas.
toz [l. tot] Coechen aireleg bat. Coculum. li.
Coechenmeister. Coquinarius.
Coehery van vele menghselg. Zema. tis. Gau-
 rus. Liquamen.
tuug geCoecht. Biscoctus. a. um.
geCoecht. gar spijse. Coctura. Decoctum. Eli-
 xum.
Codde. blecke. in **T.** Cluncke.
Codden. onreyn maken. in **T.** Cluncken.
Codzen. in **C.** Callien.
Coedhen. pegshen. puggen. iong bercliffien. Por-
 culus. la. porcellus. la. nefrendis. dis. com-
 munis. ge. Succulus. la.
berCoft werden. Veneo. is. ire.
die berCoft is. Vendicius.
die to berCoegen seit. Venalicius. ind. die ber-
 Coft is. Empticius. a. um.
Cofferen. schijn. dose. lade. affche. Scrinium.
 Aula. Aularia. Aulularia. Archa. Taby-
 Scirpis ex virgis contextus. Teca. Ciro-
 the. this. Capsella. Calatus. Subpedaneus.
 nei. Pedaneus. nei. Fiscella.
Cogge. eyneley schijp. Liburnus.
Coghje. wangh. Porrigo. nis. Contagium. giil-
 contagio. onis.
Coighg. Morbidus. contagiosus. pestilenticus.
 porrinosus. tas.
Cogel. Cobel. in **C.** Cappum.
moniken Cogel. Culla. cuculla.
Coegheler. Blavilinium.
Coil. moiff. Caulis. Olus. Olusculum. Tirsus.
Coilpanten. Olerare. De Ex. per. val.
Coilsteien. Abolerare. de. ex.
Coilstrunck. Stips. caulis. maguderis.
Coilstronck. hoepsping. Locusta. te.
Coilstrupp of loichrupp. Urica.
Coilstrunckg wortel. Sirpax cis.

Collplant. Brassica. planta. plantula. unde Plantaris. ter.
Columnne. pylre. pylern. fupre. Columna. columnula. columnella. columella. colubella. Statua.
van der Columnnen of pylernen dat underste. Basis. Herma. me. Hermula.
van der Columnnen of pylre dat oeverste. Abax. Epistilium. Epistolium. Capitellum. Herma. Hermula.
Com. nauw. natwelick. Vix.
Com. Veni. imperativi modi.
Come fait of tzynt. Ciminum.
Comen. Venire.
toComen. Advenire. adventare.
toederComen. Redire. revenire. reverti. remeare. regredior. regredi.
toederComen. rouwen eyns toefeggens. Contravenire. penitere.
toerComen. berhaften. berstellen. beeylen. betrasfen. bezigen. baizen. Prevenire. preoccupare. circumvenire. illaqueare illicere. lexi. lectum. illectare. irretire.
toeberComen. aeverdagen. eyns werden. Convenire. concordare. compactare. condicionor. aris. convencionor. aris. pacifcor. ceris.
toerComen. van verre Comen. to baten Comen. Provenire.
Comen ten eynd. Comen ter begeren. Pervenire.
Comen aventurlich. Eventuare. accidere. contingere.
Comen banden eynen ind banden anderen. Devenire.
afComen. to rug Comen. Devenire. decidere. contravenire.
bolComen maken. bolbyngen. in B. bolbyngen.
onbolComen maken. Semare. dat is aeber die heiste. Imperficere.
bolComen. bolmaect. Perfectus. completus. consummatus.
meer dan bolComen. Ypersintelicon.
bolComenheit. bolmaechtheit. Perfectio. complementum. complecio. consummatio.
onbolComen. Imperfectus. Semus. a. um. dat is haeben half.
onbolComenheit. Imperfectio. semitas.

aerberComen. aeverdagen. eyns werden und gwaait to doin. Colludere. collusare. conspirare.
myt samen Comen. begaderen. Convenire. conventare. confluere.
toComen gmaens wyl to antwoerden. Convenire.
ontComen. ontwoerden. ontgaen. rugmen. Evadere. cedere. aufugere. de. et. declinare. abcedere. elabi.
eyn hynComen. Competencia.
to hynen Comen. Subvenire. succurrere.
toerComen. ystcomen. Prevenire. anticipare. preoccupare. antecapere. antevenire. preventere et preventi. deponentaliker.
die toComende dng weet. Pronosticus. portentor. portensor. presago. propheta.
toComende dngen te vorens seggen. Divinare. prenosticare. unde prenosticum. pronosticare. unde pronosticum. portentare. presagare. presagio. is. ire.
toComende. hernamaels. anstaende. Futurus. a. um. postea.
naeComelnggh. Successor. nachefolger. Sequax.
toComende. anstaende. Instans. imminens. nenter. incumbens. ingruens. cia. ter. futurus.
toCompst. Adventus. us. ui.
toerCompst. gestericht. in H. Art.
toerCompst. oirsaen. oirspronck der saken. Ortus. origo. occasio. fundamentum. series. ratio.
toerCompngge. aeverdach. onderscheydinge. boymerde. Convencio. conventus. us. condicio. condicionacio. unde condicionalis. ter. pactum. pactio. compactacio. concordacio. contractus. us. ui. ypothesis. unde ypoteticus. a. um. placitus. ti. pactorium idem est locus pacti.
des tot aeberCompnggen hoet. Pactorius. Condecisionalis. le. ter. tas. convencionalis. le. ter. tas.
samenCompst. Conventus. us. ui. conventiculus. li. conventiculum. li.
samenCompst maken. Conventor. aris.
toederCompst. Reditus. us. ui. reversio.
toederCompst in syn eygen. Dorvicacio. onis.
die die toederCompst maect. Redux. Traducis.
toederCompst des bedachten. in B. Wassing leggen.
 op.

op **Compt.** verbod. in **B. Bate.**
 aeber **Compt** of aeber **Comping** in **gwaaden** **faaken.**
 Collusio. conspiracio. machinacio. factio.
 die **wes** aeber **Compt** **myt** **gwaade.** Convenena.
 ne.
 die **Compt** **myt** **gwaad.** Idem.
Commer. in **A. Armoede.**
Compacn. in **C. Clant.**
Compang. **rotte.** **gefeicap.** **Concio.** **nis.** **Socie-**
tas. **sodalitas.** **contubernium.** **comitiva.** **col-**
legium. **conforcium.** **participium.** **compl-**
icitas in **malo.**
Coene. **moedich.** **stolt.** **menlich.** **stomp.** **dyft.** **ho-**
me. **onberbeert.** **eilenthaft.** **dyftich.** **Audax.**
Animosus. **Virilis.** **Imperterritus.** **Empha-**
ticus. **Cordatus.** **Fretus** i. **Impavidus.**
Coene **wesfen.** **dyraen.** **gwaaden.** **Audere.** **Presu-**
mere.
Coene. **betmetel.** **zweelich.** **dyft.** **Temerarius.**
presumptuosus. **frivolus.** **preceps.** **presump-**
tibilis. **le.** **ter.** **tas.** **Eciam** in **B. Struyf.**
Coentwefer. **Aufor.** **presumptor.**
Coenmaken. **moedich.** **dyftich** **maken.** **Animare.**
Inanimare. **Instigare.** **Inspirare.** **et** **cetera.**
Coenhett. **bermetelheit.** **dyfticheit.** **zweelicheit.**
Temeritas. **presumptuositas.** **presumptibili-**
ras. **pernacia.** **Eciam** **aliqua** **de** **hiis** **in**
B. Struyf **et** **Sturicheit.**
Coentwefyng. **Aufio.** **Aufus.** **us.** **ni.** **Audacia.**
Animacio.
Coenlich. **dyftich.** **Audacter.** **Viriliter.**
Concordanti. **Concordancia.**
Concordanti **op** **alreley** **instrumenten** **van** **wafje-**
licn. **Classicum.** **ci.**
Congn. **eyn** **dier.** **Cuniculus.**
Congnen. **Cuniculinus.** **a.** **um.**
Confect **of** **gefult** **van** **rynde** **of** **van** **fycker.**
Confectio. **Electuarium.**
Congnich. **Rex.** **regulus.** **Basileus.**
 die **by** **den** **Conyng** **of** **keizer** **die** **alreberfte** **is.**
Constabularius. **syn** **wijff** **heit.** **Constabularia.**
 die **werdicheit** **syn** **ampts** **heit.** **Constabularia-**
tus. **us.** **ui.**
 die **den** **Conyng** **of** **keizer** **die** **berfte** **rudenze-**
ger. **Primivirgins.**
Congnlich. **Regius.** **regalis.** **le.** **ter.** **tas.**

Conyng **of** **keizer** **foen.** **Clitro.**
Conyng **of** **keizer** **roide.** **Sceptrum.**
Conyng **of** **keizer** **stoll.** **Altiethronus.**
 die **Conyng** **of** **keizer** **stoll** **besitende** **is.** **Alth-**
ethronus.
Conyng **of** **keizer** **hoicheit.** **groticheit.** **hefticheit.**
mogentheit. **Maiestas.** **unde** **Maiestativus.** **a.**
um.
Conyng **of** **keizer** **schoc.** **Milleus.** **lei.**
Conyng **of** **keizer** **striktept.** **Paludamentum.**
unde **Paludamentatus.** **vel** **paludatus.** **a.** **um**
i. **fic** **indutus.**
Conyng **honne.** **Regina.** **Basilea.** **Basilla.** **Bas-**
liffa. **Reginula.**
Conyng **hynlich** **stejt.** **Regilla.** **le.** **vel** **regit-**
lum. **li.**
Connen **weten.** **Scire.** **constare.**
ngt **Connen.** **ngt** **weten.** **Nescire.** **ignorare.**
Connende. **wetende.** **Scieas.** **ter.** **cia.** **constans.**
ter. **cia.** **gnosticus.** **a.** **um.** **Scientificus.**
gnavus. **gnarus.**
ngt **Connende.** **ngt** **wetende.** **Nescius.** **infcius.**
nesciens. **infcien.** **ter.** **cia.** **ignorans.** **ter.**
cia. **ignarus.**
Complex. in **B. Natur.**
Complexlich. **Complexionalis.** **le.** **ter.** **tas.**
Confcienti. **ngt** **wetenheit.** **Confciencla.**
ber **Confcientien** **wroeghe.** **Remorsus.** **Sinde-**
relis.
Consent. **bolbert.** **ofoff.** **Consensus.** **licencia.**
collibencia **et** **collubencia.** **collubescencia.**
allubescencia. **comibencia.** **conivencia.**
Consent **in** **gwaaden.** **Faucio.** **onis.** **unde** **fa-**
ciofus. **a.** **um.**
Consenteren. **erloben.** **bolberden.** **ofoffen.** **Con-**
sentire. **indulgere.** **concedere.** **impariari.** **as-**
sentire. **ratificare.** **approbare.** **ratificari.** **con-**
firmare. **licenciare.** **annuere.** **admittere.** **co-**
nibere **allubere.** **allubescere.** **collubere.** **col-**
libere. **annutare.** **assentiscere.** **consentiscere.**
Consentierende. **Consenciens.** **assenciens.** **con-**
sentaneus. **assentaneus.**
Consentieren. **toeballen** **in** **eyne** **sake.** **in** **B. dy-**
ghyben. **Consentieren.**
Contrafcenten. **eyn** **dynck** **gefecht** **nae** **maken.** **Es-**
figiare.

dat

dat Contrafent off gelick naegemaect toudt. Zo-
graphamēnos.
Conbent. vergadering. Conventus. us.
Cop. dynenap. in B. Beher.
Cop. schebel. hoift. Caput testa. apex.
cleynCop. Aliphanus. alipharius. clatus. ciatus.
cercerculis. forbicellus. porrectorius.
gemalktCop. Ambesi.
IaitCop. Angistrum. ventosa.
Cop van postepen of bladen. Arcopta.
dynck Cop of nay die wagt ind groot is. Pate-
ra. re.
Coye. gelding. marchting. Forum. empicio.
comparacio. mercacio. mercatus. us.
berCoye. Vendicio. venundacio.
Coy of bertoyfede. Mercatus. us.
hoirCop. [i. coip.] Preempcio.
hoirCoepet. Preemptor. anxionarius.
Copen. tyamen. tuggen. marchten. gelben. Eme-
re. comparare. mercari. appreciari. nego-
ciari. cauponor. aris. foro. as. conferre.
coemere. per simul.
gentyn Coy of bertoyfede. Monopolium.
emptorium. empturium.
samen. myt Copen of bertopen. Commercor.
aris.
Copen of bertopen. Nundinor. aris. mercor.
aris.
berCopen gedent. Divendere.
die to berCopen steyt. Venalicius.
die berCoft is. Vendicius.
die geCoft is. Empticius.
to Copen dat eyn umd dat ander. Commercor.
aris. unde commercium.
berCopen. Vendere. venundare.
des tot eynen Coiphuse of coipfede hozt. Empo-
riticus. a. um.
Copping. Foracio. foramen. mercacio. Mer-
catus us.
berCopping. Venum. ni i. vendicio. venun-
dacio.
Coepet. gelber. Emptor. Negociator. merca-
tor.
berCoepet. Venditor. Venundator. Negocia-
tor. Mercator.
anderCoepet meheler. Prefineta. Subemptor.

Coipman. meersman. tyemer. Mercator. Emp-
tor. Negociator. Negocita. Entecarius. In-
stitor. Arillator. Arginator. Preco. onis.
Particus. per particulas vendens.
lijbsan Coepet. Empos. tis.
ghyrich Coepet. Emax. acis. Emaculus. unde
Emaciter. tas.
berCoepet van tiepure waren. Velaber. bri.
breijheit ber Coepet of bertcoepet. Mercatus. us. ui.
die vele berCoipt. Pantapoles. Seplassarius.
berCoiplich of coiplich. Mercabilis. Negociabi-
lis. le. ter. tas.
Coipman of tyemer die vele roipt. Revela. le.
Coipmanscap. merterp. tyemerpe. Mercancia.
Mercimonium. Mercatura. Merx mercis.
Negociacio. Negociositas.
Coipmanscap of merterpe to laeten. Preconatus.
us. ui. Preconium. nii.
gueds Coips. nar. walbegl. Remisse. Emax.
Emaculus. ter. tas. in bono foro.
eyn Coips to bertopen vele dynghs. Commer-
cium cii. commercari.
dat men Coipt of bertcoipt. Mercatum. ti.
Coplen Copulare. tor. trix.
Copper. Cuprum.
Copperrait. Vitreolum. cuperosa.
Coppel der hande. diere of anders. Copula. co-
pularius. rii.
Chore. chorus. ri.
Corail of choitfenger. Choralis. choricista. cho-
ricanus. ni.
ten Choir hoerende. Choralis. le. ter. tas.
Choirpoper Choraules.
Choirhoit. in B. Wesse.
Choirkient. rochlen. Superpellicium.
Choirtappe. Clamis. dis.
Chorall. Chorallus. li.
Coerber. Excipius. praecipuus. unde exci-
pue. precipue. adver. in B. Besonder.
wilt Cozbeschen of bleschen of dat fait dair van.
Sicifagia.
Cozbeschen fait of bleschen fait off die bzucht dair
van. Cucumer.
die stede dair sy wassen. Cucumerarius. dair men
sy bewaert. Cucumararium. [i. Cucumera-
rium.] die hoeret of bewaerte. Cucumerarius.
Coz

Cozde. seelken. Corda. cordula. in C. Cas-
sien.
Cozde van en seyle of segel. Antenna. ne.
Cozde an en loit dair men die dyppte des waters
mede ondersoekt. Cataforates. cathapares.
Cozde. snare op en harp. luyte of der geipcken.
Fidis dis. Fidicula.
Cozde dair men luyde mede pyniget. Fidicula.
van tpen Cozden. Decacordus. a. um.
Cozden of snarenspeeler. Fidicen.
Cozdenleder. cozdebwaen. Allutum. Inde Alluta-
rius.
Coere. hoesunge. ertwellinge. Electio.
den Coere to heb'n van t'ween gwaeden off pynen
to moeten liden. Paranomosa. sic.
Coeren. smaken. nutten. pzoeben. Sapere. sapor-
izare. gustare. gustitare. agustare. degu-
stare. probare. libare. preguotare. prelibare.
per. ante. congustare. collibare. per simul.
Regustare. Relibare. per iterum.
Coeren. werdbynnen. in H. Achten.
Coeren. spynen. in B. Zeyen.
Cozff. Mande. hupp. Sporta. Sportella. cani-
strum. canistrellum. calatus. ti. Cophinus.
cophinulus. cartallum. li.
Cozffmeier of verhoeper of dregger. Cophinarius.
Sportarius.
des tot den Cozff hoirt. Cophinacius. a. um.
Sportarius. a. um.
visch Cozff. Nassa. se.
wan Cozff bynnen gepecht. leel. berlie. Corbio.
onis barile. Ind die die markt. verhoeyt
of dreghet heit sich Corbio. onis.
stoit Cozff dairmen wyen of anderen d'anch of nat
doit suhet. Qualus. li. quaxillus. di. Colum.
li. Coriander. Coriandrum.
Coern fait. saym. bzucht. Bladum. fruges s.
dum frugimur. eis. semen. sementum. se-
ges. tis s. dum feritur. satum. frumentum
habet aristas. annona i. unius anni gra-
num. granulum. granellum.
tweyley Coern under eyen. Bigramen.
bzoit Coern. Siligo. ginis. triticum. frumen-
tum. fruges. seges. gris.
bzoit Coern int gemeyn. Annona. ne
Coernhoip. hupst. berch. Acervus. archomus.

Coernhupst. spycher. Granarium. annonarium.
Coernmynte. Calamentum.
Coerndreger. Frugifar. frugifera.
Coerndrevel. Gurgulio. onis.
myt Coern verbullen. Granare. Ingranare.
Coern heb'n of uytsechicken. Granere. granes-
cere.
Coern bergaderen. Congranare.
Coern van der hant stellen. Degranare. Egra-
nare.
Coern ingaderen. Ingranare. frumentari.
Coernich. bynnich. Vinnicosus. nevofus.
dat Coern dat grst et eygste ind hoichste in der
aeren sittet. Alphica. ce.
Coernryck. Annonarius. cerritus. a. um.
eynrethant Coern. Alica. alicastrum.
Coerngassel. Pallinatum. ti.
bol Coerns. Frumentosus. a. um.
Cozrectie. in B. Zoete. cozrectie.
Cozrectie geben. in B. Zoete. cozrectie geben.
Cozst. vast. in B. Warch.
Cozsten maken of boireleggen off dair mede wat
bestrecken. Crustare. concrustare. incrustare.
decrustare. per valde.
Cozsten asdoen. Discrustare. excrustare. decru-
stare. subcrustare. incrustare.
bol Cozsten. cozstich. Crustosus. tas.
Cozst. Brevis. curtis. argutus.
Curt als eyne rede of scyfte. Compendiosus.
tas. brevis. ter. tas. succinctus. a. um. te.
Cozten. astozten. Breviare. abbreviare. curtare.
accurtare. decurtare. defalcare. delongare.
contrahere i. decurtare.
berCozten. veronrechten. onrecht doen. Iniurior.
aris obiurgor. aris. obiurgo. as. preiudi-
care. calumniari.
berCozter. veranrechter. Iniuriator. obiurgator.
preiudicator. rabula. le i. calumniator. re-
vela. le. sichophanta i. calumniator.
berCozting. Iniuria. preiudicium. obiurgacio.
obiurgamen. obiurgium. calumnia. rabulo.
onis i. calumniacio. tortus us. torisio i. in-
iuria.
Cozrich. Apling. onlant. laetste. Nuper alias.
noviter novissime. ultime. ultimo. ulti-
mate.

in Costlich. uadlich. gemelich. teglich. Iocofus.
solaciofus. ridiculofus: recreativus.
Cozze. in C. Calde.
Coft. spijfe. eten. Cibus. efca. Ferculum. Efcu-
lentum. Daps. comestio. edulium. Epulum.
li. Epule. arum. Esus. us. cibarium. eufra-
fia. sipharium. Victuale. lis. Victuarus. a.
um.
Coft wetten. Victare: Victicare.
Coft als men doot umd en dynck. Sumptus. us.
Expense. farum.
in die Coft betrogen mit recht. Condemnare in
expensis.
wech Coft. Commeatus. us.
die van Coft to bestien off to rekenen heft.
Sumpuarius. Expensarius. Expenditor.
des ter Coft gehait. Sumpularius. a. um.
Costen. Conflare.
Costel. duyr. duyrder. heff. werdelich. Preciosus.
carus. sumptuosus. tas.
Costel in guet verdoen. Sumptuosus. consump-
tivus.
Costlich. Sumptuosum. carum. preciosum. se.
Costelheit. Sumptuositas. preciositas.
Costlich. Sumpuarius. a. um. dapilis. Aden
van Coft. spijfe steyt vele in B. Spijfe.
Coster. in C. Cfocherer.
Coster die die cingoden verdoet. Sacrista: sa-
cristarius. thesaurarius. calator. Ind. sijn
somp heft Thesauraria.
Coster in der afgode tempel. Phanaticus.
Coer. Basa. se. Basis. sis.
feyn Coten off stucken die men mede innuyet.
Rudus. di.
Coteren. in C. Catten.
Cobel. in C. Cappyn.
Coeden. swynstal. substal. berckenstaf. Hara: sua-
rium. porcisterum.
Coutoe. Cavca. ee. caveola
Coutwen mit den monde. Masticare. Demastit
care.
der Coutwen. Ruminare.
Cocht. macht. oeverrheyt. Potencia unde po-
tencialis. le. ter. tas. Potestas. Potentatus.
us. Auctoritas. Primatus. Optimatus. Ma-
gistratus. us.

Cocht: macht. stattheit. Vigor. fortitudo.
virtus. columen. nis. Acrimonia. acredo.
robur. energia. aedificatio. robustitas. vali-
ditas. Siromastestas. pluraliter. hee Vires.
virium. efficacia. vis.
Cocht ter goeder rugbe als sy gesaden sijn.
Aposma. Apozima.
bol Cochten. stattheit. Virus. tas. Vigoro-
sus. tas. virtuosus. tas.
Coete. eja. eyn vogel. Cornix. cornicula.
der Coeten of eeten roeyen. Corniculor. corni-
cor aris.
Coete. Pedde. Bzetwout. Buf. onls. Buf-
fula.
Coeden. moeyen in B. Bedoeven.
Coeghe. in C. Cijer.
Coete. boete.
Coeten. boeten. Pedere.
weber Coeten. Repedere.
tegen Coeten of boeten. Opedere.
stillich Coeten. Subpedere.
Coete. eyn schip.
Coeten. rugben als wynt of boete. fragare.
unde fragor. tzhynge.
Coeten als en doere. in C. Carren.
Coent. merst. Merx. mercis.
Coent. gardyn. Cortina. cortinula. infita. Lec-
tica. ce. Anabatum. Peripatasma. tis.
Coent. handelbedde. Puerperium.
Coent. reptscap op to hangen. Ansa. se.
Coent of merst to kaeden. in C. Coipmanstap.
Coent van rugbe als speterge. Apotheca.
Coent [1. in Cram] of handelbed. liggens.
Puerperizare. decubare. decumbere.
die en Coent opleet maect off verdoet. Corti-
narius.
Coent verhter. waertste. Cortinaria.
tot den Coent behoernde. Cortinarius. a. um.
Coenten gheben in C. Copen.
des Coent hoichste off severste del. Peripatas-
ma. tis.
Coent. eyn sichte. Spasmus. Tetanus.
den die Coent trecht off gheuet. Spasmaticus.
Tetanus verrecht die aderen meer dan Spas-
mus.
Coent. ter vertheit. in C. Coamp.
Canchi.

Cranck onstarch, Fragilis, le. ter. ras. Imbecillis le. Enervis. Tener. imbecillis. Dehumbis, be.

fulke Cranckheit. Fragilitas. imbellia. Teneritas. tudo.

Cranck speck. swaech. ongesont. Infirmus. Eger. gra. grum. Morbidus. Debilis. Egrotus. Languidus. Langorosus. pesticus. pestifer. pestilenticus. pestulentus, a. um. pestuosus, Morbosus. deger. invalidus.

Cranck onst. in B. B. B. B.

Cranck in den longhe. Virus, a. um. in B. her. Heerdt.

Cranck ligger. Decumbere. decubare. weder Cranck werden off waken. Recidivare. Relanguere. Relanguescere.

Cranck maken. Debilitare. Macerare i. debilitare. Emaculare. Enervare. Extenuare. Exhaustire. Sauciare. Morbidare.

die dichuail Cranck is. Valerudinarius aut Valitudinarius.

Crancken suckten. swaechen. tuben. Infirmari. Egrotare. ri. debilitare. ri. Languere. Elanguere. Languescere. Elanguescere. cubare. decumbere. deficere, egrep. es, ere. Egrescere.

stede daer men die Crancken helet. Nosocomium, ii.

huyt daer men die Crancken geneset. Valerudinarium off valitudinarium.

Cranckheit. speckheit. swaechheit. ongesontheit. Infirmitas. Egritudo. Morbositas. Sublestia. Debilitas. Egrimonia. Aporia. Languor. Invalidudo. Invaliditas. Infanitas.

alde Cranckheit. Veternum. ni.

lang Cranckheit off sucklingh. Languor. oris. Inde Languidus.

die alde Cranckheit heeft. Veternus. Veternosus. a. um. ras.

bymde Cranckheit. Aliotheca. ce.

Craen. eyn vogel. Grus. Grucula.

Crauen roepen. Ariffare.

Craenckh. Gruinus. a. um.

Craen. tap. tott. Ducillus. duxillus. docillus. clepsedra. ductileus.

Crantz. pecl. kapeel. Sertum. Sertulum. Crinale.

Crantz op den haete daer men wat op bereygt. Cesticillus. li.

Crantz van manigley bloemen. Partapia.

Crap. hart. in B. B. B. B.

Crap. gestijt of gebaden. Carbonella. Frixaxe.

Crasse. eyn visch. Gracius.

Crasse of carden der weber. Cardo. onis.

Crasse. Scalpere. Discerpere. Lagerare.

Craut an gold of silver.

Craut der bogel.

Creature. schepel. machsel. Creatura. plasma. conditura. factura. plasmatura.

Creyren. luycken. nachten. Clamorizare. barchari. tumultuari.

Creste. Cancer. naco. ce.

Crestich. machlich. stark. Vigorofus. ras. vetgetus. a. um. i. fortis. quamfortis. tamfortis. virtuofus, ras. validus. ras. potens. tencia. viratus. a. um. i. fortis. prepotens. valens. compos. robustus. alchides. disacer. quamacer. peracer. efficax. acrimoniosus.

Crestich. machlich. starkmaken. Roborare. Corroborare. fortificare. validare. firmare. munire. communire. vallare.

oncrestich. onmachlich. Invalidus. inefficax, **Creste**. vlysch. verde. spanckray. Guerra. inimicia. diferencia. briga. hostilitas. controverfia. diffidium. contrarietas.

Creyhen. vlygen. veeden. Inimicari. differenciari. guerras exercere. guerris intendere.

Crehelgntch. in B. B. B. B.

Creken. Dymmen.

Cramer. in C. Coymman.

Cramer merffe. in C. Cramer. merffe.

Cramer off Coymman die vele roept. Revela. le. der Cramer gemeyn bettoiphuyt. Meritorium. ril.

Crenchte. suckte. in C. Cranckheit.

bymde Crenchte. Alioteca. ce.

Cryppel gebaken. Frixatura. crematura.

Crysom. Crisma. tis. unctio.

Crysemen. Crismare. Crismatizare. ungere.

Cryze des die schijver dymmen. Creta. te.

Crytzen. mogen. in B. B. B. B.

Cybbe. Presepe. pis. presepium. pii.
Cyghen. werben. bedyben. boyderen. wyppen.
 Procurare. nancisci. vendicare. adipisci.
 apisci. indipisci habet indeptus sum. exo-
 rare i. impetrare. questuare. conquestuare.
 absciscere et ascio. is. ire i. acquirere.
 sollicitare. elaborare. fatagere. conquirere.
 disquirere. consequi. confector. teris. as-
 sequi. affector. teris. fortiri. confortiri lu-
 crari. lucrifacere. obtinere i. impetrare.
 die berCygghelich is. Adepticius. vel Adepti-
 cus. a. um. Indepticius. lucrativus. Ac-
 quisitivus.
 berCygghinge. werdynghe. Obtenus. us. obten-
 rum. ti. questus. us. conquestus. us. Re-
 liqua formabis ex verbis is. berCygghen
 berCygghing. werdyng. wypping. Lucrum. lu-
 crifactio. adquisicio. adepcio. Impetratio.
 lucellum di. unde Lucrosus. tas. Questus.
Cyne. soege. mutte. Porea. porcula. Scropha.
 scrophula. scrophella. Nefrendis. sus. sus-
 cula. kyrri.
Cynpen in eyn. Rigere. rigescere. Irrigere.
 subrigere. gescere. dirigere. obrigere. con-
 trahere.
Cynpen. cleyn twerden off maken. Decrescere.
 Minuere. minorare. ri.
Cynpende maken. Rigidare. contrahere.
Cynpynghe in eyn. Rigiditas. contractio.
Cyjsdoern. Rufeus. ci. rusculus. li unde
 Ruscosus. tas.
Cyisten. Cristianus. Cristicola. fidelis. catho-
 licus. orthodoxus.
Cyistenheit. Cristianitas. Cristianismus.
Cyistmissen. cyistnacht. wywachsen. impbewynter.
 Nativitas domini. natale Cristi.
Cyjt. knijt. Creta nitrum. tri.
Cyjtich. knyttich. Creteus. a. um. Nitrinus. a.
 um.
Cyjten. cytschen. roepen. teren. rachtien. gherren.
 Vociferari. clamitare. garrere. bombigare
 Buccare Inde. bucco. onis.
Cyochel. runtzel. rump. Ruga. Riñdis. dis.
 di.
Cyochlen. runtzelen. rumpen. Rugare. Arru-
 gare. corrugare. Irrugare.

Cyochlen. runtzelen. rumpen schoen. Abrugare.
 Derugare. Erugare.
 onder Cyochlen of rumpen. Subrugare.
 van Cyochel of rump eyne spleete. Ragadia. die.
 Cyochelich. runtzich. rumpich. Rugosus. rugo-
 sitas.
 byn te Cyoebe. byn begaen. Anxius. Anxiatus.
 Et. in B. Bedroeft.
Cyoden. onderwynden. betwyeren. behoumeren.
 werckmaken. ondernemen. annemen. Inter-
 mittere. Intromittere. Immiscere. Involvere.
 Interponere. Intercipere. Occupare. Ven-
 dicare. Assumere. Intervenire.
Cyoden. verstoeren. in B. Bedroeden.
Cyoden. onderwynden myt onrecht. Usurpare.
 Cyodelich. verdyctich. Afflictorius. Molestus.
 in A. Ardeittich.
Cyodelicheit. Angor. oris. Anxietas. Molestia.
Cyoghe. cyoff. in C. Can.
Cyolie des mang. Citrus. ri. cesaries cesa-
 riei.
Cyom. Curvus. Distortus. Adunctus. Recur-
 vus.
Cyome. in B. Wycke.
Cyomen. Wycken. Sipare. consipare. per. si-
 mul.
 teCyompt. Micatus. a. um.
Cyone. Corona. coronula. corella. Aureola.
 Redimiculum. Stema. tis.
 die en Cyoen dyget op synen hoofde. Capitecen-
 sus.
Cyone des keyfers off tongghys. Dyadema. tis.
 coroná.
Cyone der seghedichters. Donatica.
Cyonen. Coronare. Palmare.
Cyoenen. murmureren. moetteken. proteien. Mur-
 murare. Demurmurare. Immurmurare. Su-
 furrare. Replicare.
 nae off heynlich Cyoenen. Sufurrare. Submur-
 murare.
 tegen Cyoenen. Remurmurare. Obmurmurare.
Cyoenpge. murmuring. Murmor. Murmura-
 cio. Replicacio. Sufurrium. Sufurracio.
 die Cyent off murmurert. Murmurator. mur-
 muro. nis. murgissor. replicator. furro-
 onis. sufurrator. Sentenciosus. tas.

Coy.

Czap. Struma. **Czonik.** Cronica. **Czoniken** schrijft. Cronographia. **Czoniken** schrijver. Cronographus. **Czopel.** lam. manch. Artocopus. Loripes Loripedis. Coltax. tacis. Cadax. daxis. Maricus. sonder hant. Claudus Acathaleticus contractus. **Czopel mit tweeen fruchten.** Quadruplicator. **Czoff.** tzoich. in C. Can. **Czofche.** Grossus. si. **Czot.** last. verstoeryng. ipden. tweewe. yyn. benaueichheit. noit. mogenisse. annoit. berdziet. iamer. ongebellicheit. Et cetera. hzoefnisse. Turba. be. i. turbacio. turbela idem. turbiditas. senima vel sentima i. tristicia. sublestia. e. languor i. tristicia. dolor. periculum. periclitacio. energia. e. i. infestacio. cruciamen. cruciamentum. cruciacio. cruciatus. us. angor. angustia. aporia. crucium. cii. agaritudo. aduersitas. aduersio. animaduersio. tormentacio. tortura. tormentum. afflictio. passio. vexacio. stimulacio. martirium. depressio. suppressio. violencia. plaga. pena. supplicium. vecordia. paciencia. erumna. anxietas. tribulacio. meror. mesticia. mestitudo. miseria. angaria. pressura. calamitas. tedium. tediolum. egrimonia. de his eciam in B. Bedzoefnisse. **Czot** ipden. verstoeryng eynen andoeyn. in B. Bedzoeben. **Czouwel.** Fuscina. fuscinula. **Czouwen.** clouwen. schabben. Fricare. scalpere. alpagare. defricare. scabere. gratare. **nebet Czouwen.** Perfricare. transfricare. **weder Czouwen.** Refricare. **die Czouwich.** schabbenende is. Alpogus. scabidus. scabidulus. scaber. bra. brum. fricosus. **Czuce.** Crux. cruticula. statuarium. **Czueedzeger totter yynen.** Crucifer. crueiarius. **Czueganch.** umbganch. transt. Ambitus. us. circuitus. us. circuitum. ti. circuitura. transt. us. **Czueedzoeder.** Crucifer. **Czuetweke.** Lethania minor. dies rogationum.

Czuten. Cruciare. crucifigere. concruciare. per simul. decruciare. per. valde. excruciare. **die des Czucez herbich is.** Cruciarus. **Czucht.** Cripta. crepido. **Czuchte.** steite. schaitze. Staca. gipsa. **der Czude czacht ind macht.** Dyanus. dynamedia. **Czudich.** Herbosus. tas. Herbiditas. herbeus. herbidus. herbilis. le. **groen Czudich wesen of werden.** Herbere. herbescere. **Czuchte.** Ydria. uter. tris. urna. ne. urnula. urceus. xestes i. urceolus. **Czuchten mont.** Lura. re. **Czulle.** in C. Czolle der man. **Czum.** Curvus. procurvus. incurvus. retortus. reflexus. hamus. a. um. uncus. abuncus. aduncus. reduncus. obuncus. **Sequitur adhuc Zum de quo** wat Zum. Abuncus. subuncus. **weder Zum.** Recurvus i. aduncus. repandus. a. um. **weder Zummen.** Recurvare. repandere. **Zummen.** in B. Hoegen. **Zummen.** als eyn tymmer zum maffen. Camerare. **die Zum armen hest.** Aquilus. a. um. **die Zum is van gebrech der byghader.** Varus. varicosus. **Zum.** de quo supra. Acclivus. acclivis. proclivus. proclivis. camurus. camerus. a. um. arcuatim pandus. pandidulus. a. um. **nebet Zummitj.** Probofcis. dis. promulcis. dissimus. mi. tas. **Zumming.** zummitheit. Curatura. camera. cameratura. Simofitas. curvacio. **weder Zumpt dat hart is.** Repandum. di. **Czugue.** plat. wghng. Tonsura. corona benedicta. **Czupen.** slupen. slungen. Serpere als die slangen. Repere. Reptare. Reptitare. als molle ind uncke ind doch neeptimen dit int geweyne boit Czupen. **samen. myt Czupen of slungen.** Conserpere. **in Czupen.** inslungen. Irepere. Inserpere. **tuschen Czupen of slngghen.** Interrepere. **bet of nae Czupen of slngghen.** Proserpere.

Cruyf. Crispus. citrosus. choruscus. Ructus.
Cruyfheit. Crispitudo. citrositas.
Cruyfheit of top der boeme. Capillamentum.
Cruyfmaken. Crispere.
Cruyfen. Crassibulum. [*misch. te lezen Cru-*
ssibulum.]
Cruyfen dat sant bish die tot allen mayden
schelden.
Cruyt. moiff. in **C.** Coll.
Cruyt dat groen wesset. Herba. Herbula.
walkcruyt of wilde vrucht. Agrestis.
Cruyt geselden die speynghe of vruede heit. Apo-
 sina. Apozima.
Cruytdeddenen. Areola. le.
dat groen Cruyt wesset. Herbarium.
groen Cruyt uren geuen of dair mit betzyeren.
 Herbare. Adherbare. coherbare.
Cruyt pluchen uyt der erden. Runcare. unde
 runco. onis. cetera in **R.** uytshelden.
reyskap Cruyt of doern mit uyt te weeten.
 Runco. nis.
sonder of agn Cruyt. Inherbis. be.
Cruyt. specierpe in der apotheken. Aromatica.
 unde Aromaticus. a. um. Aroma. aromatis.
Cruyt kraym. Apotheca.
Cruyden. ionckshorn. Pullus.
Cruydingh. in **S.** Defent.
Cruydingh. Cuculus. Tuchus.
Cruyde schap. Grex.
Cruyde bercken. Idem.
Cruyde van groten beesten. Armentum. Armen-
 tarium. Armentariolum.
Cruyden. wesselen. in **B.** Wuyten.
Cruyden. suyckten. in **C.** Cruyken.
Cruyle. gabe. Fossa. fossula. fossatura. fossa-
 tum. antrum. speleum. spelunca. lacus. us.
 latebra. abditum. latibulum. fovea et foveola
 quum naturaliter est. cahos. caverna. ca-
 vernula. hec specus ci. hic specus. ci.
 hic specus. us. ui. hoc specus. coris. hoc
 specum. ci. hoc specu. indeclinabiliter.
Cruyle epus tynners. Absis. dis. Absida. de.
Cruyle. cruyse. Fustis. clava. pluraliter hee
 Amites i. fustes. chathenaria. e. curcuma.
 me. palus i. fustis. tantanus i. clava.
Cruyle der woesse. Amfractus.

Cruyle graben na eynde woeyten. Excodicare.
Cruylnck. is eyn cleyn bishien. Capatenus.
Cruyle. hond. Testiculus. li.
Cruysach. Piga. ge.
Cruyter. Culterum. Salgamuna. mi.
Cum. nauwe. Vix.
Cum.
Cummer. in **A.** Armoede.
becummeren. onderhouden. in **C.** Cruyden.
becummeren. besetten. merren. weeten. Arresta-
 re. detinere.
Cummer of becummering. Arresta. arrestum. ti.
 arrestacio. arrestamen. mentum. detencio.
Cumpsen. gefelle. in **C.** Cruyt.
Cumpost. Compositum. frigidarium.
Cumpe. geslecht. in **A.** Art.
Cunde. die die wege wyft. Archiductor. duc-
 tor cohortis.
Cunde. die al danch besugt. in **C.** berCruyker.
Cunde. in **C.** Cruyck.
Cundich wesen. Contare.
Cundich. saesich. suedich. erbaren. beslagen.
 Agills. vigil. cautelosus. notorius. argutus.
 astucus. versutus. callidus. cautus.
Cundich. wittich. cuntlich. in **A.** Cruyden.
Cundigen. wittigen. in **A.** Cruyden. et in
B. Cruycken.
Cundigen. wittigen mit den bygeren off mit den
 oggen. Innuere natate. ind al sullie berCun-
 dinge heit natus. us. uj. et nutim adver.
 et connivere. annutare.
berCundigen mit renigen andeen leeden. Anni-
 citare.
Cunst. Ars. artificium. sciencia. scitus. us.
 practica.
Cunst of mestery. Facultas. magisterium.
schynende Kunst. Sophistria. sophisma. tis.
schynende Kunst. Sophista. artreca.
Cunst van hantwerck. Mechanica.
Cunster van hantwerck. Mechanicus. arti-
 fex.
Cunster. werckman. Artifex. artista. artificio-
 sus. architectus. opifex. operarius. negoci-
 ta. molitor.
die sich Cunster selber heidt. Scius. sciolus.
der Cunster stede. Artificina.

Cunf.

Cunſtich. cunſtlich. Artificialis. le. ter. tas. ſciencialis. le. ter. tas. ſcibillis. le. ter. tas.

Cunſtlich gemacht. Fabrefactus. fabrefacere.

anCunſtich. Infaber. inſcius. iners. tis. ignavus. ignarus. imperitus.

anCunſticheit. Inſcicia. inſciencia. ignorancia. ignavia. inercia. impericia.

Cunſtdager. Artiger.

Cuper. in B. batWender.

Cuppen. copper. Cuprum. pri.

van Cuppen. Cupreus. a. um.

Cure. warde. Specula. specular. ris. ſpeculare. ris. tocca.

Cueren. warden. Speculari. ſpectare. circumſpicere.

Cuerwechter. Speculator. ſpectator. circumſpector. arcubius.

peſ tot Cueren hoirt. Specularis. re.

Cureit unger. in C. Capellaen.

Curtze. peſdethen. Supellex.

Curtzener. peſtzer. Pellifex.

Curtzier. ſerlopemde pert. Curſitarius. barbarriscus.

Cuſe. in C. Cuſte.

lept Cuſe. Librilla. pegna tis.

mit Cuſen ſlaen. Fuſtigare.

Cuſch. ſuber. tegn. Caſtus. mundus. continens. illibatus i. intactus. purus. perpurus. quampurus. Smeſcatus i. pudicus. ociant in K. Hegen. andeblectin.

anCuſch. onſuber. ontegn. Luxurioſus. incontinens. libidinoſus. libidineus. a. um. fornicarius. venereus. paſus. a. um. rucuba. ancuba. ganeus. a. um. citaricus. aſurus. brutus. cenofus. lubricus. lubricoſus. imundus. impurus. pelicus. pelicatus. a. um. luxus. hic et hec nepos. tis. noctipugus i. obcenus. petulcus. petulcans. veteripeta. te. ſalax. acis. tentiginofus. Tentiginamus. Veneripeta. Viſcoſus.

Cuſch maiken. Caſtigare.

Cuſch to leben. onthaiden. Cominere.

ſteetich anCuſch begeta. Sauriaſis. ſis. ſi.

anCuſch. of tocu. ingit. Hirquicallus.

Cuſcheit. ſuberhejt. tegnichheit. Caſtitas. continencia. mundicia. pudicicia. caſtimonia. integritas. puritas. illibacio.

anCuſcheit. onſuberhejt. ontegnichheit. Incontinencia. Luxuria. Luxurioſitas. Libido. Imundicia. Fornicacio. Lubricitas. Lubricofitas. Viſcoſitas. Luxus. us. Luxuries. ei. Nepotacio. Popisma. tis. Tentigo. inis.

anCuſcheit ngt egnſ mang wyde. Adukerium.

anCuſcheit ngt egnre tonſten of nonnen. Stuprum. pri. Inde Stupratus. Cutitus. a. um. Recutitus.

anCuſcheit ngt den maighen of weduwen. Inceſtus. us. ui.

anCuſcheit doin of bedyben. Luxuriari. fornicari. congeſtire. geſticulo. as. geſticularis. lenocidior. aris. meretricor. aris. pellicare. coire. molere. coinquinari.

anCuſcheit doin mit eyere tonſten of nonnen. Stupror. conſtupror. aris.

dait men **anCuſcheit** duet mit eyere tonſten of nonnen. die ſtede hejt Stupratorium. rii.

der **anCuſcheit** bewegunge. Tentigo. ginis. coſtillacio. Inſlaminacio.

ter **anCuſcheit** hoerende. Tentiginarius. a. um.

ter **anCuſcheit** betrogen werden. neutraliter. Titillari. Stimulari.

ter **anCuſcheit** eyeren te betrogen. Titillare. valet hic inflammare Stimulare. incitare. commovere. ad luxuriam.

die **der** **anCuſcheit** bewegunge hebet of en anderen dair toe beſtaet. Titillicus. a. um.

mit **anCuſcheit** gmaſ to betwoedigen. Violare. Opprimere.

ngt **anCuſcheit** tonſtſcap te benemen. Deſlorare. Devirginare.

anCuſcher. Luxuriator. ofus. Fornicator. ruſſianus. pelicor.

Cuſchlich leben. Virginare aris.

Cuſſen. open. pachen. manthen geben. Oſculari. deoſculari. ſuavitare. Baſitare. Suaviare.

Baſiare. Suavitor. aris.

Cuſſen. open. pachen. teg mondſ. Oſculum. der hande. Baſium. der echter lugde. Suaviam. teg. horten. Saliva mixta.

sticuffen. plucuffen. Pulvinar. pulvinarium.
plumacium. plumatum. plumarium. pulvi-
nus. ni. pulvillus. li. cervical. lis. cemi-
canum. cento. onis.
si Cuffen. Culinus. ni.

boit Cuffen. Arestis.
epu Cuffen die Cuffet. Suavio. onis. Basio.
onis. Osculator. Deosculator. Suaviator.
Suavitator. Basiator. Basicator.
Cupte. Milite. in M. Mglite.

D.

DA.

Dae erde. Poterde. ops. opis. Glis. glitis.
Dach. Dies. diecula. vertumnus.
heerDach. hoestrujt. heyllich dach. Festum. fes-
tivity. sollelnitas. celebritas. caristia. en-
cencia. orum.
myDach. Meridies unde meridianus.
Dach. dachbart die vercheiden is to halven. Die-
ta. dietaria. Placita.
Dachrepe. Dieta.
Dach van opschottingen. Dilacio. suspensio. ter-
minus. inducie arum.
epu Dach. [1. Dach.] Nudius unus.
derde Dach. Nudius tercius.
vierde Dach. Nudius quartus.
vyfste Dach. Nudius quintus. in bogtans.
honderste Dach. Nudius centesimus.
Dach werden. Dieo. ea. ere. diefcere. lucas-
cere.
Dach regierre die van guden regierre is. Die-
ticus. a. um.
gwaalt Dach. Directus. ti.
die Dach als die medicus bemerct den sycken to
genesen of nget. Dies creticus. [1. aridus.]
kunstlich Dach. dat is die wyse die soune bachen
erden is. Dies artificialis.
natuerlich Dach. dat synt dach ind nacht to sa-
men van xxi. uren. Emerinox. dies natu-
ralis.
Tachsppe. Diarium. rii. dialis. le.

DA.

is an den berden Dach to tuelen. Perendinare.
an den berden Dach als overmoeghen. Pereni-
die. postridie. postcras.
Dach ind nacht gelicke lanch. Equinoctium.
equidium licitum. ti. unde equinoctialis.
le. ter. tas. equidialis. le. rer. tas.
Dach. stude. stunde. tyt. tyyl. Inducie. oportu-
nitas. commoditas. conveniencia. cetera in
D. Dach van opschottingen.
gste Dach des hunds als dat geboren wurd.
Lustricus. ci.
Dach halden. bagen. debingen. Dietare.
die tur Dage opstept. Antelucanus.
tur Dage. Antelucanum.
tur Dage opstaen. Antelucare.
Dagen. in **D.** Dach werden.
nae byen Dagen. Postridie.
namen van den vij. Dagen in der wecken. [1.
wecken]
sonDach. Dies solis. dies dominica.
magnDach. Dies lune. feria secunda.
dyngDach. Dies mercurii. feria tertia.
gudeDach. woensDach. Dies martis. feria
quarta.
bonreDach. Dies ioyis. feria quinta.
byDach. Dies veneris. feria sexta.
satersDach. sampsDach. Sabbatum.
midDach resten. Meridioris aris.
twanDach ges. botrimais. eermais. wannais. bog-
tyt.

tptg. eer tptg. ander tptg. etwan. wanner. hyper-
 beborents. Olim. dudum. nuper. pridem.
 quandoquidem. quondam. bur dode des myn-
 schen. Quadam vice. quodam tempore.
 transacto tempore. aliquando. antiquitus.
 pristine. antea. prisce.
Dagghlopn. Diarium. rii.
Dagelichg. Indies. dietim. diatim. quotidie
 unde quotidianus. a. um.
 ryng **Dageg** durende. Diurnus. a. um.
 egn**Dagich.** huydtagich. Hodiernus.
 twe**Dagich.** Biduum. biduus. a. um. biduanus.
 a. um. hoc diemerum. vel diemerum.
 dny**Dagich.** Triduum. triduus. a. um. tridua-
 nus. a. um. tridie adverbium.
 vier**Dagich.** Quadriduum. quadriduus. a. um.
 quadriduanus. a. um.
Dagerait. morgenstonde. morgenroede. voie son
 opgang. Aurora. lucanus est splendor ma-
 tutinus. matuta. te. matutinum. mane, di-
 luculum.
 bur **Dagerait.** Crepusculum.
 der **Dagerait** opgauch. Antilucanus. ni.
 son**Dageitich.** Dominicalis. le. ter.
 bozbe**Dacht.** beraden. bewegen. besonnen. ber-
 speng. Provifus. a. um. provise. providen-
 ter. premeditatus. te. tanter. deliberatus.
 te. ranter. preopinatus. te. nanter.
 ondeb**Dacht.** onderaden. ondebewegen. onbesonnen.
 onderspeng. op ryme. op ralie. op aventure.
 wanfchichtlic. Improvifus. se. improvidenter.
 improvidus. de. denter. Impremeditatus.
 ranter. Indeliberatus. te. ranter. Inopina-
 rus. te. nanter. Fortunate.
 ber**Dacht.** betwagnt. Suspectus.
 ber**Dacht** mynsch. Fantasticus. Delirus. a. um.
Dach. Tectum. Tegmen. Tegumentum. Coo-
 pectorium. Opertorium. Operculum. Coo-
 perculum. Anamas tis.
Daeche of huyfer buten to woptten. Decalcare.
 dealbare.
 steyn **Dach.** die dechsteyn dair af. Tegla. gle.
 ymbrex. cis.
Dach han byesen ind roiden. Tibes. bis.
 tot den **Dach** gehoernde. Tectorius. a. um.
 tuschen den **Dach** ind der want. Subgrunda. de.

der **Daecken** bedeckunge. Sartatectum.
 der **Daecken** meysterbecker. Architectus. Ar-
 chitector.
Daecken meysterlich becken. Architector. taris.
 der **Daecken** meysterliche dekingghe. Architec-
 tura
 des **Daeckg** hoichste. Culmen. nis.
Daeder van en ey. in C. Eybaeder.
Dag. begghen. dolmess. knoipmess. Pugio. onis.
 Trufibulum.
Dall. Vallis. Fundus.
Dall van boemen. Angre.
 grot **Dall.** Convallis.
Dalechtich. Vallofus. tas. vellestris. tre. trei-
 tas.
Dail. egn vogel. in C. Ca.
Dail. werchlich. schefferlich. dapper. rpsch. waer-
 her. Agilis. vigil. Activus. Acrimoniosus.
Dalling. sprentzling. qui est talis.
Dallen. doelen. dwelen. in B. Wjstren.
Dailynck. huyden. huydenmeer. Hodie. hodie-
 na die. postheri. postpridie.
Dam. dyck. Agger. ris. vallum. li.
Dammen. dycken. Aggerare.
Dammenas. sybendoick. Sericum figuratum. Da-
 mascenum.
Damasenen. eyntreley pumen. Enixe. Damas-
 cenum.
Damasenen boem. Coquimellum. damascena
 Prunus.
Dan. asdan. Tunc. Protunc.
Dan. denneuboem. Abies. abietis. Abies. abiei.
 Abiecula.
Dannen. dennen. Abienus. Abiegnus. a. um.
Dannen tynmerman. Abietarius.
Dan. coniunctio. quam. quoniam.
 wat**Dan.** woerwael. quamvis. licet quamquam.
 noch **Dan.** Verumptamen. tamen nihilomi-
 nus.
 woer**Dan.** wulken. Qualis. quale. qualiter.
 qualismodi qualitercunque. qualiscunque.
 unde. quomodo. quomodocunque. cujus-
 modi. Qualiformiter.
 soer**Dan.** alsulcken. Talis. Tale. taliter. Talis-
 modi. Taliformiter. Similis. Simile. Simi-
 liter. Simili modo. Huiusmodi.

waer Danichheit. Qualitas.
onder Daen. onderscheiden. *Differencialis.* le. ter. tas. differens. cia. diversus. diversalis. le. ter. tas. diversimodus. de. varius. rie. varianter. distinctus. te. distinctivus. ve. dissimilis. le. ter. tas.
Danch. hee Grates. *graciarum actio.* *gracias.* reciprocacio. recompensacio.
Danchen. *Regraciar.* Grates agere vel referre. Anscurare. Caristare. *Gratificor.* aris. *Reciprocare.* *Recompensare.*
Danchder. behenlich. *Gratus.* a. um. *Gratificus.* *recompensativus.* *reciprocativus.*
waer Danchder. onbehefsam. *Ingratus.* *Ingratificus.*
Danchderheit. behenfsamheit. *Gratitudo.* *Eucaristia* i. *Graciarum actio.* *Recompensa.* *recompensacio.* *reciprocacio.*
waer Danchderheit. onbehefsamheit. *Ingratitudo.*
geDanch moit sonne. *Sensus.* *Animus.* *Mens.* des geDanchs inbal. *Ennoyan.*
Danf. Key. *Corea.* *Corus.* *Coragium.*
Danfleyder. *Coraules.* lis.
Danffen. regen. *Swantzen.* *Corisare.* *Coream* ducere.
Dapper. in D. *Daff.*
Dapperheit. *Acrimonia.* *Agilitas.* *Alacritas.* *Columnen.* nis.
Dapp. Ibi. *Illic.* *Ibidem.*
Dainne. *Postea.* *posthec.* *postmodum.* *dehinc.* *deinde.*
Daitumb. *Eapropter.* *propterea.* *idcirco.* *Ergo.* *Ideo.* *Igitur.*
Dairban. *Inde.* *Abinde.* *deillo.*
Date. Este baye men malt op droeyet. *Aridarium.*
Darff. behofst. *Indiget.* *Eget.*
waer Darffich. bergenslich. *nederbellich.* *Ruinofus.* tas. *peribilis.* le. *Caducus.* a. um. tas.
Darm. *Viscus ceris.* *Intestinum.* *Fibra.* bre. *inde fibrosus.*
Dartten. *vertardt.* *vertweent.* *Petulans.*
Darttenheit. *vertardtheit.* *vertweentheit.* *Petulantia.*
Dass off gzebel. en dyer. *Cirogrillus.* *Melus* li. *melo onis.* *melota* te. *Pepo onis.* *Melipopo onis.*

Dat. *quod.* ut. *Quatinus.* *conjunctio.*
Dat. *pronomen.* *Hoc.* *Illud.* *Id.*
Datfelte. *Idipsum.* *hocipsum.*
Dattel. *Dattilum.* *carica.* ce.
Dattelboom. *Palmus.*
Dait. *geschicht.* *werck.* *Actus.* *actio.* *opus.* *operacio.* *effectus.* us. ui. *factum.* ti.
waer Dait. *oebeldait.* in B. *Wogheit.*
waer Dait. *herliker Dait* *epa* *vermoenyt* *heer.* *Agora-* *ciomus.* mi.
waer Dait. *doeghde.* *guetheit.* *brunheit.* *Virtus.* *beneficencia.* *benefactio.* *probitas.* *cetera* in B. *Verbicheit.*
waer Dait. *der doeghden.* *der guetheit* *liesheb-* *ber.* *Zelotipes.* *zelotipus.* *unde* *zelotipare.* *philocalus.*
Daberen. *heben* als en ollant. in B. *Weden.* *daberen.*
Daberyng. in B. *Weryng.* *daberyng.*
geDertich. *Memor.* *recordans.* *recolens.* *mit* *samen* *geDertich.* *Commemor.*
ongeDertich. *Immemor.*
ongeDertich *wesen.* *Immemorari.*
anDertich. *blgich.* *sochtelich.* *besich.* *Studio-* *sus.* tas. *diligens.* cia. *follicitus.* tudo. *follicitudinarius.* *accurativus.* cio. *intentus.* *intentivus.* *sedulus.* litas. *officiosus.* tas. *attonitus.* *frequens.* cia. *pernix.* cis. *gnavus.* tas. *operofus.* tas. *laboriosus.* tas. *impendio.* *adverbium* i. *sedule.* *impendiosus.* tas. *ferius.* a. um.
anDertich *wesen.* *blgich.* *bedynlich.* *sochtelich.* *besich* *wesen.* *Curare.* *accurare.* *follicitare.* *studere.* *intendere.* *conari.* *niti.* *anniti.* *conniti.* *eniti.* *inniti.* *perniti.* *invigilare.* *pervigilare.* *insistere.* *vacare.*
geDertyniff. *gehoityniff.* *Memorai* *memoria.* *memoracio.* *commemoracio.* *Recordacio.* *Cogitacio.* *Cogitatus* us. *Meditacio.* *Meditaciuncula.* *Cogitaciuncula.* *Memoriale.* *Reminiscencia.* *Epto.* *onis.* *Logisma.* me.
waer geDertyniffe *to* *hebelen.* *Incorporare.* *masticare.* *ruminare.*
waer Dertyniffe. *betwarynge.* *vermoedynge.* *Suspicio.* *sinistra* *interpretacio.*

die sun geDichtnis of memozie beclaren [*denk. te lezen verloren*] hebet. Ignarus. Obliviosus. der geDichtnisfen wat schyns to hebbe. Memoriale. lis. ter. tas.

geDichtich. Memorativus. memorabilis. le. ter. tas. Meditativus. Meditabilis. le. ter. tas. Cogitabilis. le. ter. tas. Reminiscibilis. le. ter. tas. Memoriter. memoriosus. sitas. Memorialiter. Memorialis. le. ter. tas.

anDichticheit. bichticheit. sochtichheit. Studiositas. diligencia. sollicitudo. intencio. sedulitas. officiositas. Accuracio. Conatus. Nisus. us.

Deptj. Pasta. te.

Deptj maken. Pastare.

Deptroch. Pinta. se. Magis. dis.

Decken. bedecken. stoppen. Tegere. Contegere. texere. operire. cooperire. amicro. amicuare. obnubere. obnubilare. velare. unde velamentum. Advelare. obvelare. invelare. Ecliam in *S.* Stoppen. decken dat acpen is. Et in *B.* Darghen. stoppen. Obstruere.

Deckel. Coopertorium. Cooperimentum. Obstructorium.

mitDecken. in *B.* Stoppen.

Deckene. Lodix. Tectura.

Deckene und ind und rubet. peltz. turtz. in *C.* Dept.

soffen Decken. Sandalium. lii.

Decken meysterlic die dæcken. Architector. aris.

Decken die dæcken mit steynen. Tegulare. contegere. per. simul. circumtegere. Ob. per. contra vel undique. ro. per. iterum. sub. per. naz of onder.

die Deckens een meyster is. Sarcitectus. Sarcitector. toris. Tignarius. Architectas. Architector. Tegularius.

tepanDecker. Alutarius.

Deckunge der dæcken. Sarcatectum. ti.

Deckunge. deckisel. Operimen. mentum. Tegimen. mentum. Tegumen. mentum. Operatorium. Opericulum. Operculum. Obstructorium. Textura. Textus. us. ui.

Deckisel der stoppen dæcken. Tegula. Tegella. ymbrex. cis.

daer men den Decksteyn maect. Tegularium. lii.

der Decksteyn en hoep. Tegularium.

Decksteyn maken. Tegulare.

waider. Benefactor. beneficus. in *B.* Berbe.

waider om gaeben wil. Benefactorius. a. um. oebelDeber. in *B.* onBerbe.

waiderDeich. in *B.* Berbe.

oebelDeich. in *B.* onBerbe.

waiderDeichheit. in *B.* Berbichheit.

Debinge. Tractatus. us. contractus. us. Placitus. us.

Debingen. handelen. habenen. Tractare. contractare. contrectare. per simul. precontractare. per. pre et ante pertractare. per. perfecte. retractare. per. iterum. vel retro. Ventilare. retractare. per iterum. vel deorsum.

Debinglich. Tractabilis. le. ter. tas.

to Deeghe. to recht. recte. debite. pertinentter.

Deeghlich. broem. dochtzaam. in *B.* Berbe.

Deegel daer men enich metael in smeltet. in *C.* Dept.

Deegel. pot. haben. goppen. buppen. Lebes. betis. aut lebera. te. auxilla. auxillula. cucuma. me. fidelia. He. seria. seriola. olla. ollula.

Degelmecher. potmecher. Ollarius.

erden Degelmecher. Ollarius. Lucifigulus.

Deghen. heelt.

Deghen. mess. in *D.* Dage.

Deget. to mail. in *H.* III.

Dehen. Decanus. unde decanatus. decansa. ander achterDehen. Subdecanus. unde subdecanatus. subdecansa.

Dehentme. dehensche. Decanissa.

Dele. planck. in *B.* Boilde.

Dele suge van steynen geestricht. Ostracus. ci. Dele. pabiment. estich. suer. Pavimentum. area.

Dele heren. schudden. reyn maken. Arapargare. Scalpere.

Delemcher. Ostracarius. pavimentarius.

Dele van meer dan van eyneley dactwen. Emblema. tis. vilicostros.

Deyle. Pars. particula. porcio. porciuncula.

achterDeyl. Arritagium.

an **Depl.** in **A. Antale.**
 bescheyden **Depl.** Porcio. porciuncula.
Deplertich. Particeps.
 on **Deplertich.** Expers. impers. tis.
Deplen. scheyden. Dividere. pertiri. diffinere.
 discindere. segregare. distinguere. separare.
 sequestrare. abducere. disgregare. abiere.
 exigere. abruere. Inde abruptus i. separa-
 tus. divaricor. aris. abvicinare. femovere.
 dispescere. disparare. castrametari i. divi-
 dere. distrahere. abiungere. disiungere. di-
 rimere. disiugare. abdicare. clisciscere. dis-
 criminare. secernere. dispartiri.
 umb **Deplen.** umbgeben. Distribuere. dispergere.
 dispensare. cario. ris. rire. ivi. itum.
Deplen. spalden. in **C. Cloeben.**
Deplertich. Particeps. Confors. tis.
 on **Deplertich.** Exfors. expers. extorris. Im-
 munis.
 die umb **Deplende** is. Distributivus.
 umb **Deplich.** Distributum.
Depling. scheyding. Tomus. ni i. divisio. die
 andre verbalia maect hoet de verbis in ly.
Deplen. scheyden.
Deplich. Particularis. re. ter. tas.
 eng **Deplis.** Partim. particulatim. adverbium.
Deplsam. Dividuus. a. um. dividualitas.
 on **Deplsam.** Individuus. a. um.
 die **Deplsam** is. Divisivus. partitivus.
Deplsamlich. dat **deplsam** is. Divisibilis. le. ter.
 tas. partibilis. le. ter. tas.
 on **Deplsamlich.** Indivisibilis. le. ter. tas. Indi-
 viduus. ras.
 ge **Deplit.** berdeplit. bercheyden. Divisim. parti-
 tim. discinctim. segregatim. disgregatim.
 distinctim. separatim. abruptim. disiunctim.
 discretim. discriminatim. abdicatim. seques-
 tratim. abactim. distributim. Frustratim. Par-
 ticulatim.
 ge **Deplit.** berpleten in vele deplen. Multifidus.
 ber **Deligen.** berstoeren. berberben. bertwuesten. ber-
 ngelen. berherben. bergwisten. to schanden ma-
 hen. Destruere. exterminare. eliminare. cor-
 rumpere. annullare. annihilare. evertere.
 subvertere. perdere. delere. dissipare. pro-
 ligere i. devastare. defolare. defolor. de-

solaris. depopulari. perfungor. eris. per-
 fungi. active vel passive in significatione.
 Profligare vel profligari deponentialiter.
 Defrutare. grassari demoliri. oblimare. ab-
 ligurire. Lino. nis. re i. destruere. obel-
 lare. epeculior. aris. diluere. eluere. de-
 metere et tempestare i. distruere. prepe-
 dire i. devastare. abrogare. diruere i. de-
 struere. absumere. excindere i. destruere.
 pervastare. vastare.
Deligen. lesthen. uytdoen. Delere. extinguere.
 suffocare. abolere. circumscribere s. in cau-
 sis delere. Limare. Luere. diluere. Col-
 luere.
Deligen. dempen eyn geruchte off hof uytdoen.
 tuzzen. Delere. suffocare. extinguere. Am-
 putare. Abolere. Antiquare. Sopire. Se-
 dare.
 ber **Deligich.** verdarlich. berngetlich. berherdlich.
 bergwistlich. Annichilabilis. le. ter. tas. Vas-
 tabilis. devastabilis. le. ter. tas. destructi-
 bilis. Corruptibilis. Annullabilis. le. ter. tas.
 dissipabilis. Eliminabilis. Exterminabilis. de-
 solabilis. depopularis. profligabilis. defru-
 tabilis. le. ter. tas. grassabilis. oblimabilis.
 demolibilis. obliguribilis. delibilis. everti-
 bilis. Absumptibilis. le. ter. tas.
 on **Deligich.** onstaitlich. onverdarlich. et cetera.
 Setz hur plicet adiectiva die hie neest hur
 staen die preposicio in.
 ber **Deleger.** verdarber. berstoerre. berngetre. ber-
 herber. maect verbalia ab ultimo supino
 in tor van den verbis hie hur in ly. berde-
 ligen. berstoeren.
 ber **Delegung.** berstoeryng. maect des seiben ge-
 lincen verbalia in io. de ultimo supino van
 den verbis hur geroert. s. in ly. ber **Deligen.**
 berstoeren. Panarium i. Excidium. disci-
 dium. exterminium. vastamen. Cetera in
 D. ber **Deruisse.**
Delle. Synche.
 Den. den. oen. om. pu. gm. Illi. Ipsi.
 Dempfen. sticken. waegen. berdumpen. Strangu-
 lare. Suffocare. fo. longa. Prefocare. Sug-
 gillare.
Dempich. in **A. Anboystich.**

Dene.

Dene. egn ugt denmarken. Dacus. Danus,
Deenmarken. Dacia.

Den. oen. in **D.** Tem. den.

herDen. hertwarts. Huc. istuc.

beDencken. betrachten. besynnen. besynnen. be-
wegen. aebertwegen. beraden. Perpendere.
Pensare. Pensitare. Masticare. Ruminare.
Revolvere. Ponderare. deliberare. ventila-
re. eventilare. diventilare. trutinare. per-
spicere. premeditari. precogitare. Incorpo-
rare. decernere. volvere. re. circum. de-
di. e. omnia in eodem sensu. subvolvere.
per. post. vel subtus. transvolvere.

geDencken. gehoegen. Recordari. memorari.
memino. nis. ere. memoro. as. are. com-
memorari. rememorari. colere. recolere.
meditari. cogitare. recogitare. Excogitare.
ymaginari.

bey Dencken. speculieren. pynsen. fantasieren.
ymagineren. Speculari. ymaginari. meditari.
contemplari. fantasiari. masticare. ruma-
re. ruckare.

beDencken. besnappen. Suspiciari. sinistre in-
terpretari.

beDencknisse. beswagninge. Suspicio inde Su-
spectus die beswagt is.

enDencken. ansynen. Intendere. attendere. gan-
nere. animadvertere. intueri. contueri.

beDencken. bisseren. Fingere. ymaginari. Ex-
cogitare.

geleer Dencken. Equipensare.

bey beDencken. Precogitare. Premeditari.

weederDencken. Recogitare. remeditari. reme-
morare. rememorari. recolere. recensere.
reminisci. recensio. sui. situm. recensio. sivi.
situm.

Denckynge. in **D.** geDencknisse.

bey Dencklich. ymaginlich. fantastisch. Ymagna-
rius. ymaginativus. perfunctorius. specula-
tivus. fantasiarius. meditativus. contempla-
tivus. ymaginabilis. masticativus. ruma-
tivus.

aberDencklich. aberwegelich. betrachtlich. veraid-
lich. Ponderabilis. deliberabilis. perpensi-
bilis. le. ter. tas. Cetera hec adiectiva for-
mabis de verbis ly. aberDencken. Revolu-

bilis. Evolubilis. Revolutilis. evolutilis in
eodem sensu.

Dencklich. Cogitativus. memorativus. medita-
tivus. et cetera.

onderDenck. hoirsam. Obediens. subiectus.

onderDenck. hoirsam maken. Subiugare. Sub-
dere. Humiliare.

onderDenck. wesen. hoirsam wesen. Obedire.
subesse. subici. allubere. allubescere. col-
lubere. collubescere. collibere. collibescere.
parere. obsecundare. obtemperare. sub-
servire.

onderDenckheit. hoirsamheit. Obediencia. sub-
iectio. allubescencia. Collubencia et Col-
libencia. Collubescencia.

Dennen ind syn toebehoir. in **D.** Danne.

die Verde. in **D.** die Dyrde.

die die Verde gesat is in den here. Triarius.

Dertzen. Tredecim.

Dertich. Triginta.

eyn ind Dertich. Triginta unus.

twe ind Dertich. Triginta duo.

dry ind Dertich. Triginta tres.

bier ind Dertich. Triginta quatuor.

vyf ind Dertich. Triginta quinque.

seff ind Dertich. Triginta sex.

seven ind Dertich. Triginta septem.

acht ind Dertich. Triginta octo.

negen ind Dertich. Triginta novem.

van Dertigen getal. Trigenarius. Tricenarius.

van eyn ind Dertigen getal. Tricenarius una-
rius.

van twe ind Dertigen getal. Tricenarius bina-
rius. et cetera bis tot virtigen toe.

Dertichste. Tricesimus. Tricenus. Trigenus.

Trigenarius. Tricenarius.

eyn ind Dertichste. Tricesimus primus.

twe ind Dertichste. Tricesimus secundus. et
cetera

Dertich maal of dertich werff. Tricesies. Tri-
cies. Trigies.

Dertich maalich. Tricesimalis. le. ter. tas. Tri-
gesimalis le. ter. tas.

Deren. schaden. schedigen. hunderen. Nocere.
damnificare. impedire. preiudicare. obesse.
pernocere. iniuriari.

Derlich. hunderlich. schedelich. *Nocuus. Noxius.*
sinister i. nocivus. officiosus. damnosus.
dispendiosus. ras. nocencia. nocenter.
onDerlich. onhunderlich. onschedelich. *Innocuus.*
innoxius. innocens. innocenter.
Derne. maget. *Ancilla.*
Derne to wesen. *Ancillare.*
Derfchen. dozchen. dzefchen. *Triturare. Tritu-*
lare.
Derfcher. dozcher. dzefcher. *Triturator. Tritu-*
lator.
Derben. in **B.** ontDeren.
berDerfnisse. in **D.** berDerfegunge. berfwoerunge.
Perfunctio. Interpolacio i. Corruptio.
berDerfich. *Perfunctorius. a. um.*
berDerber. in **D.** berDerflijger.
Dese. Iste.
Desem. *Mucus.*
Deyffem. ophaden. *Fermentum. zima.*
Deyffemen. *Fermentare.*
Debenter. *epn stat. Daventria.*
Dpaken. dat is die dat heilige euangelium lesen
of spngen mach. *Vaieetra. hebraice. Levita*
grece. Ministerialis latine. Dyaconus.
ertzDpaken. *Archidyaconus. Archilevita.*
Dpakens dyerock. *Dalmatica collobium.*
Dpaken clejt. *Levitarium.*
Dpakenfchap. *Dyaconatus. us.*
subDpaken. *Subdyaconus. ypodiaconus.*
subDpakenfchap. *Subdyaconatus. us.*
ertzDpakenfchap. *Archidyaconatus. us.*
Dicht. *Compactus. solidus. a. um. ras.*
onDicht. in **B.** Wall.
onDicht. loiff als hout of swam off wongij. *Ra-*
tus. rallus. ras. porosus. ras.
dat ban onDichticheit wegen niet in en blybet.
Futilis. le. ter. ras.
Dichtmaken. *Solidare. consolidare.*
Dichtmakenge. *Solidamen. tum. consolidamen.*
tum. solidacio. consolidacio unde Soliditas.
geDicht of ipet iut gemeyn. *Dictamen. Carmen.*
Poëma. Dictatura. Fictio.
geDicht of ipet ban heftichen saken. *Comedia.*
die.
geDicht of ipet ban heftichen saken. *Tragedia.*
die.

geDichtfpreker off ipetspreker of dichter ban hefti-
chen dargen of groeben saken. *Comedus. di-*
persona. ne. mer die dat doit ban heftichen
saken die heit Tragedus. di.
Dichten. *Dictare. Componere. dicitare. Fin-*
gere. Confingere.
Dichter. *Dictator. Compositor. Confictor.*
Poëta.
Dichte. *ondunne. Spissus. Densus. condensus.*
denfetus. a. um. fragosus i. spissus.
Dichtmaken. *Densare. adensare. condensare.*
spissare. inspissare. stipare unde stipatim.
adverbium. Instipare. per. in. aut valde.
Obstipare. per. undique. vel contra. Resti-
pare. per. iterum. Substipare. per. post. vel
subtus. vel parum.
Dich werden. *dynden. gwellen. swellen. Gru-*
mare i. tumere. insufflari. densere. Spissari.
Inspissari. Tuberare. Circuntumere. escere.
decumere. distumere. escere. Extumere.
escere hec tria. per. valde vel cessare a
tumore. Intumere. escere. per. intus. vel
valde. vel contra. Pertumere. escere. per
aever. Ob. per contra. vel undique. re.
per iterum. Con. per simul. Turgere. escere.
In. per. intus. seu valde. Ob. per contra.
vel undique. Per per aever. Re. gescere.
per iterum.
Dichtwerdng. In **H.** opdyffing.
Dichtheit. *Spissitudo. densitas. Tumorositas.*
Dichtheit des waldes. *Feretrum. tri.*
Diche. *Dane. Oste. manichwerff. beftmaff. Mul-*
tociens Crebro. Crebrius. Pluries. Sepe.
Sepenumero. Sepius. Sepicule. Sepiuscule.
Persepe. Quamsepe.
Duch. in **D.** Dam.
Duchen. in **D.** Dammen.
dichDuch. *dyder. wyghet. Vivarium. piscina.*
stagnus. lacus.
Dic. *ber. Singulariter. Ille. Iste. hic.*
Dic. *Pluraliter. Illi. isti. hii.*
Duch barben dat lunge. *Coxa. coxula.*
Duchader. *Varica. ce. varix. cis.*
Dre gewerff. *Vertebra.*
geDyhen. *walbaren. Prosperari. Felicitari. For-*
runari. passive.

Dreff.

Dieff. Fur. furunculus. tacax i. furunculus. casat idem. cleps. pis. cleptes. tis. Pila. ta. te.
Dieff die bpech of habe steelt. Abiges. gis. Abigeus. Abactor.
Dieff die den markt bestzelt. Circumforanus. lustro. onis.
Dieff des gemeynen guebts. Peculator.
Dieff des gemeynen guebts. Peculatus. us. ui.
Diefflich. Furtim. furtivus. a. um. furtive.
Dieffte de bare vele dpebe font. Crebrifurus. ri.
Dpl. eyn cunt.
Dilgen. dempen. in D. Dempen.
Dun. vide Ju. Tul.
Dummenen.
Dunck. Res. recula. di. Ens. tis.
Duncktael. Pactum. fedus. licitacio. Licitemen.
Dunghen. Pactare. depactare. licitor. aris.
Dunden. swellen. in D. Duchtworden.
Dopenen. Servire. famulari. confamulari. obsequi. ministrare. ancillare. vel ancillari pro feminis. suppeditare et sufficere i. subministrare.
Dopenen in eegenschap. Servire. mancipare.
Dopenen. ebenhomen. lychen. passen. maten. Congruere. Evenire. Competere. deservire. Convenire.
berDopenen. berfchulden. bergelden. berfpen. erkennen. but ogen hebin. Promereri. remereri. reservire. deservire. refundere. recognoscere. recompenfare. deservire. per. valde. reimpertiri. reciprocate. retribuere. remunerare. commerceri. per. simul. redonare. reimpendere. rependere.
famenDopenen. mitdopenen. Conservire. Confamulari.
Dopenen hier ind dair. Disservire.
Dopenen seet waer. Inservire. deservire
Dopenende brant. Antipes. dis.
Dopenende linccht. Circumpes. dis. pedissequus.
Dopenende maget. Pedissequa. que. vel ca. ce.
Dopenre gaidts. Deicola. Crifficola. nathineus. laterensis et latrefons. tis i. latrariam impendens.

Dopenre der afgaibe. ydolatra. tre.
Dopenre der lugde. Servitor. trix. famulus. la. verna. vernaculus. la. apparitor. trix. pedissequus. qua. Asslecla. minister. tra.
Dopenre die der lugde of ymans eegen is. Servus. servulus. manceps. pis. **Ind salke eegenschap heit** mancipium. mancipolum. **Ind die hier aff gebuyhet is heit** Emanceps. is. emancipatus. libertus. manumissus. **Ind also to buyhen heit** emancipare. manumittere. Cetera in E. die van Eegenschap.
mitDopenre. Conservitor. trix. Confamulus. la.
berDopenre der waerdak. Vicissitudinarius. Alternus. Altrinfecus. Refusor. recompensator. reciprocus. remunerator. retributor. gratus. reimpensor.
Dopenre fche. Servitrix. famula. et cetera.
Dopenst int gemeyn. Servicium. serviciolum. obsequium. subsequium. famulatus. familiarium. ministerium. clienculus. la. obsequela.
berDopenst. berfchuldung. bergeldung. erkennenng. Vicissitudo. Refusio. Alteritas. Reconpensa. Reconpensacio. impendium. retribucio. reciprocacio. reimpensio. remuneracio. gratiarum actio.
berDopenst. loyn. Merces. Mercedula. precium. preciolum. premium. acquiritum. Bravium. Sallarium. Meritum.
Dopenst gedwongen in eegener persone. Angaria unde Angariare. Angarie. arum.
heyligh Dopenst of ampt. Caurio. nis.
en guet Dopenst. Eudulia.
van den Dopenst die oeverste. Ministeriarcha. ehis.
zamenlick Dopenst tuschen twee. Dulensis.
Dopenst den men gaidt buet. Servitus. Latria. Cultura. Sacrificium.
Dopenst den men den afgaiden buet. ydolatra. superstitio. osus. tas. prophanacio.
Dopenst den men den heyligen doer.
Dopenst den men den lugden doer. Servicium. in D. Dopenst int gemeyn.
Dopenstlich. dyenstschuch. Obsequialis. le. ter. tas. obsequiosus tas. Familiaris. re. ter. tas servilis le. ter. tas. ministralis. le. ter. tas.

tas. ministerialis. le. ter. tas. Famularis.
re. ter. tas.
Dienstlich. dienstlich. in eigentcap. Servilis.
Serviciosus. tas. Mancipiosus. tas.
bedienstlich. Meritorius. a. um.
Dienstman by. Libere condicionis. Liber.
mer. Libertus. ta. die by gehogst syn ind
oere hunder hepten Libertini.
Dienstlichkeit. Famularitas. Famulatus. Fa-
mulamen.
Dunze. dunzeleg munte.
Dunzen. scharen. luden. Sonare.
Dunzen. trecken. hanzen. Trahere. tractare. per-
trahere. per. perfecte. Verrere i. trahere.
Verritare. converrere. per. simul. everrere.
per. extra.
Dunzoch. dies mercurii. feria tertia.
Dyep. Vastus. a. um i. profundus. ymus.
andyp. black. bloit. Clivus. tas.
Dyepheit. dyepheit. Profunditas. vastitas. vasti-
tudo. altitudo s. puteorum et similium.
Cahon. Cahos. indecli. Cahus.
grote Dyepheit des waters. Gurges. tis.
Dyer. Animal.
wilt Dyer. Fera. ferus. a. um. tas.
Dyer dat mit den boeten op der erden ist.
Agripa.
Dyer onder den huch hale. Apica. Apicia.
cie.
der Dyer bergaderpynge. Polia. lie. Armentum
s. boum vaccarum et equorum. sed ovium
et porcorum Grex. polia. lie.
wilt Dyer dat hyllich is. Ferifera unde ferife-
rus. a. um.
cleyn tam Dyer dat den luyden ghevenen nutliken
arbeit en duet als schayp. swyn. Pecus. dis.
Fetans. tis.
grote Dyer dat den luyden dyent als perde ind
offen. Pecus. coris.
fulke Dyeren. Pecus. indeclina. in singulari.
sed in plurali Pecua. orum. vel Pe-
cum.
Dyer dat vele itt. Solax. acis.
all Dyer des die mensche genut in eten ind ar-
beyde dat ghegu menschlich gestalt en hest heit
Pecus.

der wilder Dyeren mondsoepeninge. Rictus. us.
ui.
der Dyeren stunt of dyctli. Ruder. deris. vel
Rudus. deris.

Der Dyeren geluyt.

des **Tetwen.** Rugire unde Rugitus. us. Leo.
des **Cuyg.** Rachanare Tygris.
des **Pardus.** Felire. zinzinare Pardus.
des **Pantier.** Caurare Panthera.
des **Beren** dat gegu bercken en is. Vercare.
sevire. micare Ursus.
des **wilden Swyn.** Frenere Aper.
der Soghe. Grinnire aut Grumire. Gruni-
re Porcus.
des **Tyntwoyn.** Vercare. lincare Linx.
des **Wolfs.** Ululare Lupus.
der Slangen. Sibulare Serpens.
des **Esels.** Rudege. Rudire Asinus.
des **walt Esels.** Mugilare. Mugulare Oa-
ger.
des **Honds.** Baulare. latrare Canis.
des **Kuchhuch.** Cuculare Cuculus.
des **Perts.** Hynnire. Adhynnire. Cohyn-
nire Equus.
des **Hertten.** Rugire Cervus.
des **Ossen.** Boare Bos.
der Voe. Mugire Vacca.
des **Aren.** Clangere Aquia. [*l. Aquila.*]
des **Shyeren.** Pulpare Vultur.
des **Swanen.** Drenfare Cignus Olor.
des **Ganen.** Gruere. ariffare Grus.
des **Patwen.** Paupulare Pavo.
des **Hanen.** Cucubrire. cucurire Gallus.
der Hennen. Oripfare. Crispere Gallina.
Grabunorum Fringulire.
Turdorum Truculare. rutilare. foccitare.
seccitare. •
Sturnorum Passitare. pallitare.
der Mugschen of luyngnch. Tinctiare. Tin-
ciare Passer.
der Wyhen. Bombicare vel bombilare Apis.
der Hymken. Frintare Cicada.
weder. [*l. der weder.*] Iorectare Aries.
Schayp. [*l. der schayp.*] Balare Ovis.

des

des Buchs. Nuctire. nuclire. Hircus.
 des Hamel of Castroens. Vebare. Hedus.
 des Doff. Gannire. Vulpes.
 der Catten. Glatire. glatilare. Cactus. Ius.
 Beer dat en tam berken is. Quiritare. Verres.
 des Hasen. Vagire Lepus.
 der Kinder. Vagire. Infans.
 des Weselkens. Drivorare. drivolare Mustela.
 der Muff. Pipitare Mus.
 des Sorix. Desticare. Sorex.
 des Elephas. Barrire. Elephas.
 der Dorsch. Coaxitare. Coaxare. Coax dicitur sonus ranarum.
 des Raben. Crocicare. Corvus.
 der Hoent. Pipiare Pullus.
 der Duyven. [i. Duyven.] Pipiare Columba.
 des Habpchs. Pipiare Accipiter.
 des Wghen. Lupire. Lipire Milvus.
 des Oedemers of Storchs. Crotolare. Crotulare. Ciconia. Ibis.
 der Gansse. Sclingere. Siclingere. Auca. anfer.
 der Enden. Retrissitare. resticitare Aneta.
 des Nachtraben. Cucubire Noctua.
 der Merlen. Zinziare. Merula.
 der Swaluen. Fritinnire vel Mimurire. Mimurere. Iruno.
 der cleynre voglen geluyt. Fricinnire. Inde Fricinnitus. us. ui. of mimurire.
 Alre Oeren roepen. Rudio. ire. Ruditus.
 en Oer des vader ind moeder nyet van eynen kinne en synt. als eyn pert dat an der esellynnen wynt. Bigenus. a. um.
 Oer dat den luyden dienst doyt als esel off pert. Iumentum. inde iumentarius. a. um ad hoc pertinens seu custodiens.
 Oeren ter huyswonnynge to stellen. Admissura.
 der Oerren manen of hair op den halse. Juba. be. Caprona. ne.
 van eynighen Oeren vergaderinge. Polia. le. alles Oers synt id sy byegende of gaende. Pullus. li. Pullulus. li.

Dpsch. schybe. eet taffel. Glisca. ce. cilliba. be. ferculum. escaria. assideria. tabula et tabella et tabellula pro divitibus. sed mensa. mensula pro pauperibus.
 tot den Dpsch of taffel hoerende. Mensalis. le. ter. ras.
 Dischlahen. taiffelshien. Gausape. pis. gausapum. pi. gausapa. pe. mensale. mensorium. gausapes. pis. mantile. lis. mantele lis.
 Dpff. Huius. Istius.
 Discipel. student. schoelre. Discipulus. scolaris. studens. scholipeta.
 Discipelscap. Discipulatus. us.
 Discipyn dat is die straffing die men gesliffen personen of schoeleren anduet. Disciplina. disciplinacio. correctio. ind alsulke straffinge to doen heyt Disciplinare.
 Dispensary. Dispensacio. sportuna. ne.
 Dispensieren. Dispensare.
 Disputacy. Disputacio.
 der Disputacien verbulling. Apolesma.
 Disputieren. in A. Argueren.
 Disputierstede der geleerden. Togiferium.
 Dissel. hoebel. rumpshotw. Levigal.
 Distel. Tribulus. Traher. Cardulus. Carduus. Cardio. onis.
 Distelboem. Lanugo. ginis. unde Lanuginosus.
 Distelbinck. Carduellus.
 stede dair men Oebe. roeber of moeder hengt. Furcellus. lium.
 Dit. Istud.
 Doe. Fac. Age. Agas.
 Doe. asdoe. Tunc. protunc. Illa vice.
 Do. als die boest af is. Degelacio.
 Dobb. pegghe. prop. Cavilla inde Cavillare. peggere. Obstructorium.
 Dobbel. twybaat. Duplex. duplus. a. um. geminus. a. um. cetera an Dobbel treffende. in D. Dobbel.
 Dobbelsteyn. woepel. tering. Taxillus. pluraliter Cibe. arum. Talus. li. decius. cii. lepusculus. li. Tesser. ris. Tessera. re. Tessacula. le. Tessella. Tessellula.
 Dobbelsteyn meker. Tessellarius. tesserarius.
 Dobbelen. Taxillare.

K

Dob

Dobler. Taxillator. Tesserarius.
die op Dobbelspeel daz ogen woegt. Ternio.
 onis. Trio. onis.
Doch. merdoch. pdoch. nachtang. Tamen. At-
 tamen. Verurapamen. Nichilominus.
Dochter. Filia. filiola. nata. proles.
Dochterman. Gener. ri.
die een Dochter hebet. Filiaster.
stijf Dochter. Filiastra. privigna.
Doch of pupp. Pupa. pupulla.
Dochte van stro.
Doich. gewant. lakken. Pannus. panniculus.
Doich dat mit tusselbyggen of bygebeldigen bade-
men getweten wurdt. Bilex. cis.
st Doich. Fungus. gi.
DochterDoich. Limas. aris. Limus. mi.
Doich. hulle. stolpe. sleyer. stett. Peplum. Ve-
 lum. Velarium. Velare. ris. Velamen. Ve-
 lumentum. Amiculum. Galama. aris. Lim-
 bus. bi.
dat den Doich hoerende. Velarius. a. um.
half Doich opsetten. Velare. unde Velatura.
 Velacio.
jungerDoich des bastens in der kerken. Velum.
 veli.
Dopchdzegeer. Velifer. ra.
Dob. grck. in N. Alf.
Dobden. gecken.
Dode lichamen gebalsamt. in D. ge Balsamde.
die by den Doden oere oncreynlicheit doit. Ever-
 riator.
die in des Doden stede gefat wurdt id sy bisscop
of raidsman. Suffectus. Immortuus. a. um.
Doden smopt doen totter begravingen. [i. be-
 grayngen.] Funerare.
Dodendzegeer to grabe. Lictor. oris. Philo-
 onis.
Doden dat dothist. Quartallum. It.
Doden hare. Feretrum. libitina. ne. labitina.
 ne. Capilus. Sandapila.
Doden sarch. Sarcophagus. tumba.
Doden sanch. Nenia. nie. delos.
op en Doden sungen. Nenior. aris.
der Doden veraeber. Vespilio. onis. Bustifragus.
dat men en Doden dzeget. Bispillus s. locus
 ad quem.

Doeden. dootslaen. Interficere. occidere. Neca-
 re. Interimere. Mortificare. pernecare. Ene-
 care. Trucidare i. Interficere. Perimere.
 Extinguere. Restinguere.
Doeden afstain en magsch. in D. afDain.
Doeden. Slachten vleisch. Mactare. Macellare.
Doden graven. Tumulare. Sepelire.
Doden spuel. Coragium. gii.
den Doden alderen offerhand to dogt. Paren-
 tare.
Doden op to graven. Exhumare.
Doden op to graven int die to becrnen. Busti-
 fragare.
des men Doden luyden nec maet als grabe. far-
 ken. bilde. Coloffus. fi.
Doeder. doitsleger. Interfector. Interemptor.
 Occisor. Necator. Macellator. Lictor. Car-
 nifex. Spiculator. sediciosus s. inter cives.
Doeder in 't gemeyn. in N. Doeder.
geDoeder. Interemptus. Interfectus. occifus.
 necatus. peremptus. Exinctus. Letatus i.
 Mortificatus.
Doit. nomen substantivum. Mors. obitus ho-
 minum. nex. necis. necula. exitus. exi-
 cium. unde exicialis. le. ter. tas. exicio-
 sus. tas. Ineritus. us. ui. Pernicies. perni-
 citas. perniciositas. letum. ti.
Doit. nomen adiectivum. Mortuus. a. um. de-
 functus. vitafunctus. letatus thanatus.
Doitdzegeer. Mortifer. a. um. Famereus. a. um.
des Doits behaltfam. Fereteca.
Doitsich. Mortalis. letalis. le. ter. tas.
Doitsich mit den swerde. Ensicium.
Doit vleisch dypnat. Gangrena. ne.
half Doit. Seminecis. Semimortuus.
die Doit der kinder heyt. Acerba. dat is Datter.
die Doit der ionger luyd. Immatura. dat is ou-
 rijp.
dye Doit der alder luyde heyt. Merita. dat is
 natuurlijk eyghheit.
dye Doit comt dierley. dat eyn is natuurlijk s.
 Naturalis. dat ander is veschert s. fatalis.
 dat derde is van gealle s. accidentalis.
andDoit. Immortuus. a. um.
Doit geslagen of gestoyben. Mortuus. a. um.
Doitslaen. in D. Dorden.

Doit-

Doutsaen tuffen her. Internecare.
Doutrechtich. Mortifer. letalis. le. ter. ras. perniciosus. ras. letifer.
Doutslach. moert. Homicidium. Istrocinium. interfectio. interempcio. ingulacio. occisio. cedes. dis. rasimentum i. Perempcio. Interimentum.
Doutseger. in **D.** Doet.
die Dolt is. in **D.** Daut. no. adiect. twy Dopt. Biathanatus. ut lazarus.
Doutkuffen. Arestis.
die in den Dopt den sterbenden wat gutz boyt seget off bystet. Agonizeta.
Doutkewich. Luridus. a. um.
Doutz got als Mercurius. teuthates.
Doeder sunre alderen. Parenticida. vel patricida. unde patricidium. vel parenticidium.
Doeder sunz vaderz. Patricida. unde patricidium.
Doeder sunre moeder. Matricida. unde matricidium.
Doeder sunz kyndz. prolicida.
Doeder sunz broeders. Fratricida. unde fratricidium.
Doeder eynz mynshen. Homicida. unde homicidium. sanguinarius.
Doeder der boghet. Seditiosus.
Doeder int gemeyn. in **M.** Moeder.
Dogff. dol. halboertich. Surdus. surdulus. surdaster.
Dogff wesen off worden. Surdere. surdescere. obsurdere. descere.
Dogfheyt. Surditas.
Dogf maken. Surdare. obsurdare.
Dost waerckhugff.
Doeghte. in **D.** walDopt.
der Dogghden liefhebber. in **D.** der walDopt liefhebber.
dye in Dogghden of geburten boedel dopt. in **D.** [*l. in B.*] dye in geBurten.
Doeghen. doegentich. doegende. berbe. byzome wesen. Valere. valefcere. Evalere. lefcere. per. valde. convalere. lefcere. invalere lefcere. per. valde. prevalere. lefcere i. pre aliis valere. equivalere. lefcere. poliere. clare. florere. rescere. preminere.

gelyck Doegen. Equivalere. lefcere. equipollere.
gelyck Doegunge. Equivalencia. equipollencia.
Doegen. lustich wesen. in **B.** Biepsam wesen.
Doegen. lyden. duiden. verdragen. Sustinere. tollerare. pati. sufferre. ferre. perferre. supportare.
Doegentich. doegende. in **B.** Berbe.
Dol. geck. in **A.** Aff. et in **A.** Aupfich.
Dolkart. in **A.** Aff.
Dollen. in **D.** Doeben.
berDolt. berdoeret. Deliratus.
geDolt. verduylichheit. Paciencia. tolerancia. sufferencia. sustinencia.
Dolmess. in **D.** Dagg.
Dol bait die raerem tuffen leget.
Doete to schyeten. in **C.** Cteff.
Doiphin. alde soen des conngs van frantskryck. Delphinus.
Dom. dol. onverstendel. yfamp. Obtrusus. tas. rudis. tas. stolidus. tas. hebes. tudo. grossus. sicies. scia. ignavus. via.
berDoemen. oydelen ter doot of ter hellen. Damnare. condemnare.
berDoemen. verdragen in cost abermits den gericht. Condemnare in expensis.
nept berDoemen. Indemnare.
Doemen. sloemen. verguiffen. Vorare. dilapidare. glutire. deglutire. ingurgitare. abligurare. prodigere. unde prodigus. galitas. crapulare. unde crapula. losus. profundere. absumere.
Doemer. in **S.** Sloemer. et in **T.** Tecker. berloemer.
Doemng. sloemng. verguiffingh. Dilapidacio. Abligurigo. inis. prodiguitas. prodigalitas. vappiditas. absumpcio. crapulositas. devoracio. degluticio. ingurgitacio.
Doempsterke. Summum Archisterium. Metropolis. Metropolitana. Cathedralis. Cathedralitica ecclesia.
Doene. hellinghe. in **C.** wederClanck.
Doen. geluyt. galm. clanck. Clangor. Echo. Sonus.
Doenen. hellen. lyden. Intonare. insonare. personare.

tegen Doenen. Raboare. resonare. obsonare.
 Doen. stpf. Extensus. extensivus. protensus.
 protensivus. expansus. expansivus.
 tegen Doenging of helling [i. helling] upt den
 berggen. wateren of anderz. Echo. onis.
 tegen Doenging of helling int gemeyn. Resonan-
 cia. Obsonancia. Reboancia.
 Doen werken. in A. Arbeiden.
 an Doen. in C. Cleiden.
 toe Doen. byleggen. Addere. Apponere. Adi-
 cere. Adiungere. Subiungere.
 toe Doen. toelupcken. slupten. Claudere. Serare.
 Obserare.
 upt Doen. ontlieden. Exuere.
 upt Doen ter hupten. to pacht uptleggen. Expo-
 nere.
 upt Doen. dilsghen. Extinguere. Delere. Suffo-
 care.
 nyet Doen. in H. op Hoeren.
 upt Doen eyn gerucht. vertzuffen. in D. Dem-
 pen.
 her Doen. verbeteren. in B. toe Bingen.
 af Doen. afleggen. Deponere.
 af Doen van den ighe. in D. Doeden.
 af Doen. eyn mensch to doeden. Trucidare. ro-
 tare. decollare. suspendere. comburere.
 quartare. dimembrare. submergere. discer-
 pere. carnificare. defruftare. infruftare. ce-
 tera in D. Doeden. doitslaen.
 af Doen. afftellen ongebozlichtheit. Amovere. ab-
 dicare. deponere. amputare.
 in Doen. inthaffen. Immittere. indere. inferere.
 interferere. insertare. intercertare.
 my Doen. in G. aerberaen.
 an Doen rot of verdyet. Inferre. irrogare. in-
 figere. infligere. infligare et infligari. de-
 ponentialiter. cetera in B. Bezwoeren.
 op Doen. oplupcken. in A. Apenen.
 hyn Doen. en wech doen. in A. aff. hyn Aee-
 men.
 hol Doen. heruoegen. uytreycken. ontrichten. be-
 talen. geliden. Solvere. persolvere. Luere.
 diluere. assignare. satisfacere. fatisdare. con-
 tentare. exporrigere. dependere i. persol-
 vere. duo. duis. duere. Refecrare.
 Doenlich sjefferlich. in D. be Dypflich.

Doenlich. werchlich. Factibile. Operabile. ter.
 Agibile. liter. tas. Effectibile. ter. tas. Ef-
 ficaciter.
 Doensam. onledich. in D. be Dypflich.
 Doensamheit. in D. be Dypflichkeit.
 Doncher. duysterechtich. Caliginosus. tas. um-
 brosus. tas. furnus. apruscus. condensus.
 tas. creber. bra. brum. eclipticus. illunis.
 luridus. nebulosus. nubilosus. opacus. te-
 tricus.
 Doncher van barwen. in B. Byn.
 Doncher wesen of werden. Furneo. es. ere.
 Furnescere Caligare. Eclipticare.
 Doncher maken. Nubilare. enubilare. con. ad.
 de. per. ob. omnia per valde. obscurare.
 interpolare. Opacare.
 Doncheren. Eclipsare. Eclipticare. Tenebres-
 cere. Caligare. Fuscare. obfuscare. abluci-
 dare. collucare.
 Doncherheyt. Caligo. ginis. umbrositas. den-
 sitas. nubilum. caliginositas. opacitas.
 Donoutoe. eyn rebper. Danubium. hister. tri.
 Donre. Tonitruum. trui. Tonitrum. tri. to-
 nitrus. indecli. in singulari.
 bpe van den Donre verbeert is. Attonitus.
 Donreslach. Ictus tonitru.
 Donrebuffe. Bombardus. balistra.
 Donrekrup.
 Donresdach. Feria quinta. dies iovis.
 Doy. Testa.
 Doy van en. pyll. bper. af stralk. Gaida. gife-
 leu. Hastilia.
 Doy. tol. Trochus. troperillus.
 Doye. Cystenheyt. Baptismus. mi. baptisma-
 atis. Cristianismus. Cristianitas.
 Doye. dat bat bayt men in doypt. Doye. La-
 vachrum. fons sacer. baptisterium. bap-
 tizatorium.
 Doepen. Cysten. Baptizare. cristianizare.
 Doeyer. Baptista. baptizator.
 den men Doepen sal. Cathecuminus.
 Doere. halber. gader. Ianua. ianacula. offium.
 ostiolum. hee. fores. forui. valva van twee
 bladeren.
 Doirhaeck. toer. hespe. Cardo. denis. vel te-
 nellus.

totten Doerhagch hoerende. *Cardinarius. cardinalis. le.*

hogeste Doere. *Antica.*

echterste Doere. *Posticum. ci. postica. ce.*

van Doere to doere. *Ostiacim.*

dobbelt Doeren. *Bifores. valve.*

hoge den Doeren tzerpunge. *Antipagimenta.*

tot der Doeren hoerende. *Ostiarus. a. um.*

Doerwerder. dogren hoeder. *Ostiator. ostiarius. ianitor. ianuator. patagiarius. inclusarius. portarius. portenarius.*

Doer. geck. in *A. Aff.*

Doer wesen. in *D. Doeben.*

Doeren. gecken. neutraliter. *Delirare. fatuari et Infatuari. passii. Stultizare. brutere. tescere. debrutere. tescere. desipere.*

Doer. geck maken. *Fatuare. infatuare. insensare.*

Doerhept. in *A. Woffe.*

Doer. als doer die want of der gelicken. *Per trans.*

Doer. dun. maghet. smal. reysch. schyepel. ranch. *Tenuis. e. ter. tas. Gracilis. le. ter. tas. Subtilis. le. ter. tas. Sinteuticus. macer. macilentus. Strictus. exilis.*

Doer. dun. mager. schyepel maken. *Tenuare. attenuare. extenuare. subtiliare.*

Doer. spack. schra. droeghe. *Aridus. peraridus. fraccus. marcidus. marcidulus. marcorosus. rarus. cracens. ramen. tum.*

Doer. gesel. in *B. Blaff.*

Doeren. droeghen. schronen. verspaken. *Arere. rescere. marcere. cescere. exarere. rescere. torrere. rescere. eciam active. flactere. tescere. emarcere. cescere. Per. Di. Re. per valde. Rarere. rarefcere.*

Doeren. doerz maken. *Exiccare. ficcare. Desiccare. aridare. marcidare. torrere. torrefcere.*

Doeren. geden. in *C. Coene wesen.*

Doerichheit. schraheit. schyepelheit. *Flaccor. oris. marcor. oris. marciditas. exilitas. ter. gracilitas. ter. tenuitas. ter. macillencia. macicula. macritudo. macor. oris. macies. ei. marcessibilitas. raritas.*

Doerich in en schip daer sech al dat water in den schip bergadert. *Sentina.*

de Doessen. behoeben. in *B. Beberben.*

Doerlich. behovende. in *H. beHooff.*

Doeringer lant. *Turingia.*

Doerunghs mansch. *Turingus.*

Doermpster. slaiphug. *Dormitorium.*

Doern. *Spina. Sentis. Dumus.*

Doernenboem. *Sentis.*

Doern. geheiten hagam. in *B. Hame dat cleyt is.*

Doeren stede. *Spinetum. sirtum. dumetum. domicetum.*

Doern die wit is. *Rannus. ni.*

roij Doern. *Rufcus. ci. unde rufcosus.*

Doernich. vol Doern. *Spinofus. tas. Senticofus. tas. Sentus. a. um. Sentarius. Sentofus. Spinulentus. Sirtus. a. um. Spinolenacia. Spinulenter.*

Doerndreger. *Spinifer.*

sonder Doern. *Inspinis. Expinis. ne.*

van Doern gekomen. *Spinigena.*

dicht Doernen. *Conspinare.*

Doern bergaderen. *Idem.*

ontDoernen. *Despinare. Expinare.*

wederDoernen. *Respinare.*

Doernen. van doernen werken. *Dumare. Spinare. Inspinare.*

Doernen wesen. *Spineus. Spinofus. tas. dumofus. tas. dumalis. le. ter. tas.*

Doerndusch. *Affumentum.*

Doerische. stoebe. *Estuarium. Stuba. Stufa.*

Doer. *Villa. villula. pagus. gi. pagalus. divillagium. eciam in B. Burscap.*

Doer of stat by en water. *Anofis. fis.*

Doer to regieren. *Villico. as. are. et Villicor. aris. deponentaliter.*

Doerpel. sulle. *Limes. Limen. Liminare.*

oeverste Doerpel. *Superliminare.*

tot den oeversten Doerpel hoerende. *Superliminaris. re*

Doerpeisteg. *Limensis. fis.*

Doerpel maken. *Liminare. deliminare. per valde. Col. per simul.*

Doerpel afbreken. *Deliminare. Eliminare.*

Doerpel tulegen. *Illiminare.*

oever den Doerpel eguen voert in to laten. *Illiminare.*

ander den **Doppel** leggen of **graben**. Subliminare.

Dopper. in **B.** geBunt.

Dopperheit. heerlicheit. ontucht. wantebicheit. onhoeffcheit. Rusticitas. Stoliditas. Infaccia. Inurbanitas. immortieracio. Indisciplinacio. inquietudo. immodestia.

Dopman. in **B.** geBunt.

des **Dopps** regiere. Villicus.

Dopman die stat. Tremonia.

Dopst. Sitis. Siticala.

Dopsten. Sitire. rescire. per iterum.

Dopstich. Sticens. fitibundus.

Dopstich. wentsch. in **C.** Coene.

Dopstich. Penetrare. lis. Perforatorium.

Dopsthen. dopsther. in **D.** Derschen.

Dopst. dair. aldair. alfozten. Ibi. Illic.

Dopst is snoed fait dat onder guet hoern weest. Sigalum. li.

Dopstich. Sigalimus. a. um. figaliceus. a. um. sigalonius. a. um. figaleus. a. um.

Dopstich iant. Sigalonia.

berDopstelt. Delirus. a. um.

Dose. lade. in **C.** Cofferen.

Doben. raifen. woutden. ongnnen. basen. Furio et furo. ris. rere. perfurio. vel perfuro. ris. rere. per. valde. Insanire. amenare. dementare. bachari. debachari. ceculo. cis. tire. id est Insanire. Evo. vas. vare. defurio. per. valde. diffurio. id est diversis modis furere. cetera in **B.** Wasen.

Dobende. rassende. basende. ongnntich. ongnnet. Forialis. le. ter. ras. Furibundus. furiosus. cerebrosus. insanus. insaniens. vesanus. lunaticus. Cerricus. phanaticus. maniacus. apostus. Inde ascitulus. di. baburus. babiger. babillus. menceps. freneticus. rabidus. demens. amens. rabiosus. rabulus i. rabie plenus. rabidulus. vehemens. limphatus. limphaticus. insensatus. exensitas. se.

Dobendicheit. raserpe. ongnnng. basang. Amencia. demencia. insania. furia. vehemencia. rabies. rabiecula. rabiositas. exensitas.

Doben. doisurden. Surdere. surdescere.

Dowe. Ros.

Dowen. Rorare. irrorare.

Douwgh. Roridus. roridulus. rofidus rofidulus.

Dza walgich. Nauscalis. le. ter. ras.

aber**Dzacht**. in **B.** berBunt. berepning.

aber**Dzacht**. als die son iant ingdoet umd dat berbetert to werden. Emphiteosis. Ind die dat so anneemt die is geheiten Amphiteosis.

in**Dzacht**. wederstant. in **D.** Hunder.

in**Dzacht**. warring. twopzacht. in **B.** Dablang.

twop**Dzacht** in der heitger hecken. in **D.** twopDrechticheit in der heitger hecken.

egn**Dzacht** berstriching. in **B.** berBunt.

Dzade. gering. in **B.** Bald.

Dzaff. in **A.** Ayt.

Dzagen. Portare. ferre. gerere. vehere et vectare i. portare. tollere. baiulare. perferre. gestare. gestitare. sustentare.

toe**Dzagen**. in **B.** Dzenge.

aber**Dzagen**. Transportare. transferre.

aber**Dzagen**. egn werden. in **C.** aberComen.

weder**Dzagen**. Reportare. reducere.

aber**Dzagen** umd gwaist to doen. in **C.** aberComen. egn werden.

in**Dzagen**. berflaen. berstoeren. berboilben. Interrumpere. interpolare. imbractare. implicare.

af**Dzagen**. Asportare. deportare. Auferre. demovere. remove.

toe**Dzagen**. Afferre. Apportare. Aggerere. Attollere.

umd**Dzagen**. Circumportare. circumferre. circumgerere. circumtollere.

in**Dzagen**. inbzenge. Inferre. importare. ingerere.

in**Dzagen**. inboiten. in **B.** inBzenge.

widerwegen **Dzagen**. Disportare.

ber**Dzagen**. igden. in **D.** Doegen.

be**Dzagen**. in **C.** achtereClappen.

ont**Dzagen**. schelen. Differre. discrepare. distare.

ont**Dzagen**. ontfetten. ontzenden. berchystren. afhendich maken. gwoptmaken. nemen. Auferre. sustollere. asportare. alienare. abalienare. despicare et despicipari deponentialiter. surripere. subtrahere. subducere.

ber

betragen. verlaten. verſchoenen. ſparen. overſpen. Fulcire i. ſupportare. affulcire. ef. per. con. pre. re. ſuf. unde fulvus. a. um. per compoſiciones has dictas. unde fulcimen. fulcimentum. futura in eodem ſenſu. parcere.

aebertragen. eyns maaken. ſcheiden. verſchiken.

Componere. adunare. in **S.** Sopnen.

inragen. inbolten. in **B.** inragen.

trager. Lator. ferulus. portitor. gerulus. baiulus. baiulator.

traggunge. Gekamen. Portacio. Baiulator.

traghreptſcap. Geſtatorium.

tracmuſ. eynzeleg getoght. Dracma. me.

trake. Draco. dracunculus.

trakinne. Dracena. aut filia eius.

trammen. in **B.** Volberen.

tranch. Potus. Poculum.

lutertranch. in **C.** Clareyt.

ſpecken tranch. Sirope. pis. Syropus. pi. Pocio. onis et dicitur Pocionoz. aris i. Pocium dare.

gotlich tranch. Marina. ne.

tranch van honich ind edich. Oximel. lis. Oximellium. li.

tranch van honich ind wynn. Ynomellum. li.

tranch van honich ind water. Ydromel. lis. ydromellum. li.

ſtreley tranch die eynen broncken maaket behalben wynn. Sicera

tranch. trarf. in **A.** Agr.

tranch. trwanch. Preſſura. Artacio. Rigor. Coactio. Cohercio. Compulſio. coartacio. angaria. cetera in **C.** Czot.

betragen. verdrucken. benaumen. noedigen. verleggen. bernederen. verwerpen. verſteten. ver treden. betengen. Comprimere. deprimere. arcere. coartare. opprimere. calumniari. humiliare. angariare. anguſtiare. ſupprimere. moleſtare. Vexare. tribulare. cogere. neceſſitare. cohibere i. cohercere. compulſare. conſtringere. compellere. impellere. augere. arcere. debaſſare. conculcare. deculcare. peſſumdare. comulcare. concutere. concuſſare. complodere. proicere. abicere. deicere. deiectare. proricio. cis. cere.

idem proicere. infimare. de hiis etiam in **B.** Bezwoeten.

betranger. benaunter. verdrucker et cetera. Oppreſſor. ſuppreſſor. depreſſor. compreſſor. angariator. anxiator. artator. coartator. calumniator. vexator. tribulator. compulſor. impulſor. debaſſator. conculcator. concuſſor. deiector. infimator. et cetera.

betranglich. benauntelich. Angenter. Conſtrictenter. Artanter. colculcanter. et cetera.

betrangt. benaunt. Anxius. anxiatuſ. anguſtatuſ. Conſtrictuſ. Coartatuſ. Conſternatuſ. etiam in **B.** Bezwoeft.

tray. hoebel.

trayerp.

trant. Spacus. cis.

traben. Trotare. Trotitare. Subcuſſare. veſſ Succuſſare. Gradare.

traberen van wyndruben. Acinarium.

trabngge. Trotacio. Trotatura. Subcuſſatura. verdrachtlich. lpdlich. Tolerabilis. le. ter. ras. onderdrachtlich. Intolerabilis. le. ter. ras.

verdrachtlich. lpdſam. in **D.** Dullich.

onderdrachtlich. onlpdſam. in **D.** onDullich.

verdrachticheit. in **D.** Dullicheit.

onderdrachticheit. in **D.** onDullicheit.

eyndrachticheit. eynmoedich. eyns ſonnes. eyns willen. eyns gebolen. eyns herten. Unanimis. ter. ras. Concors. diter concordioſus. ras. conformis. ter. ras. Unicors. diter. Conſentaneus. Aſſentaneus. Unimodus. Concinuus. Conſonus.

trondrachtich. Discors. diter. discordioſus. ras. inconcinuus diſſonus. abſonus diverſus. diuidioſus. differencioſus. diſſencioſus.

eyndrachticheit. eynmoedicheit. et cetera. Unanimitas. concordia. confirmitas. congruitas. conſonancia. aſſonancia. unicordia. continuitas.

trondrachticheit. Discordia. diſcordancia. diſcrepancia. diſceptacio. diſſencio. diſſerencia. rixa. iurgium. cavillacio. dividia. bellona. inconſonancia. incongruitas.

trondrachtich wesen. trondrechtich. trondrechtich. on eyns wesen. Depacisci i. Diſcordare. diſſentare. differenciari. rixarii obiurgarii. ca-wil-

- villare. discrepare. disceptare. delirare. ab-
ludere.
- twop** Drechtich wesen in geslaven. in meynongen
onerng wesen. Discrepare. dissonare. abso-
nare. discordare. distare. diferenciari. dis-
fencio. tis. diffencior. tiris. absencio. tis.
Absencior tiris. Absentiscere.
- onern** Drechtich. in **B. Zabing.**
- hant** Drechtich. Pregnans.
- holt** Drechtich. Lignifer.
- crup** Dzeget. Crucifer
- twop** Drechticheit. onern Drechticheit in geboren.
Diferencia. ter. discrepancia. ter. dissonan-
cia. ter. absnancia. ter. diffencio. distancia.
- twop** Drechticheit in der heiliger kerken. Scisma.
tis.
- twop** Drechticheit maken in der heilt [*l. heiliger*]
kerken. Scismaticare. Scimatizare.
- die** twop Drecht maect in der heiliger kerken of
dair in consentiert. Scismaticus
- Drecht.** slyck. slym. mod. Lutum. Limus. Ster-
quilinium. Fex. fecis.
- Drecht.** strunt. Stercus. marda. Cunio. onis.
cunulus. cunellus. inde Cunire.
- Drechtstede.** [*l. Drechtstede.*] Alvus. vi.
- Drechtstede.** struntstede. dair men den op eyn ver-
gadert. Retrimentum. ti.
- Drechtwoom.** Limax. cis. Limaca. ce.
- myt** Drecht. myt slym bedecken. Oblimare.
in den Drecht gewontest. Lutatus. a. um.
- Drechtzeget.** Carinarius
- Drecht** of strunt der dieren of besten. [*l. beesten.*]
Ruder. eris. Rudus. eris.
- dair** men Drecht mit dzeget dat reitscap. Ceno-
veum. Cenovectorium
- in** den Drecht eyn bootspait. Talaffus. si. Bit-
lassum. si.
- Drechtich.** slyckich. slymich. slydderich. modderich.
Lutosus. Cenofus. Limofus. luteus. lutu-
lentus. feculentus. putridus. lubricofus. fa-
lebrofus.
- Drechtich** maken. Lutare. allucare. collutare.
lubricare
- be** Drechticheit. slyckicheit. slymicheit. Lutositas.
limositas. feculencia. putriditas. lurulencia.
cenofitas.
- Drechtich** plaetz of stede. Allutes. tis. Allutium.
tii. Allucia. orum.
- des** Drecht bergaderong van waters macht. Pro-
luvium. ii. Proluvies. ei.
- Drecht.** in **B. Dzeget.**
- Drechtgen.** dzoutwen. Minari. Comminari. Mi-
nitor. aris.
- Drechtgende.** Dzoutwende. Minabundus.
- Drechtger.** dzoutwer. Minax. acis. Minator. Com-
minator.
- Drechtgongen.** dzoutwongen. Minacitas. Mine.
arum.
- Drepen.** wyten. Tornare. Intricare. Circulare.
- Drechtich.** Tornatilis. le.
- Drechtentel.** Tornus. ni.
- Dreper.** wyter. Tornator. Circulator.
- Drechtunge.** Tornatura. torneuma. torneumatis.
ge Drecht bat. Torneuma. atis.
- so** wat ge Drecht is. idem
- Drecht.** weterunge. Adaquamen.
- Drechtien.** weteren beesten. Potare. Adaquare.
- Drechtien.** berdzentien. Demergere. submerge-
re. submerfare. submersitare.
- Drecht.** supper. sweigter. Potor. potator.
potaticulus. archipota. dat ampt heit Ar-
chipoisa. bibulus. bibiculus. bibo et bibio.
onis. bibax. acis.
- Drenten.** kneesten. stoenen. suchten. Gutturifare.
singulcio. tis. tire. Singultare. Gemere. In-
gemere. Ingemiscere.
- Drentung.** stoengng. suchtingh kneestng. Gue-
turizacio. Singulticio. singultacio. singul-
tus. us. ui. singultuositas. singulatim ad-
verbium
- Drepen.** raken. treffen. passen. raken. tuzten.
Tangere. Contingere Metas. pertingere.
- an** Drepen. becueren. antreffen. Concernere. Tan-
gere. Contingere.
- Dre.** Tres. tria. trias. adis.
- Dreahel.** Thiriaca. Anthidotum.
- Drebiat.** in **C. Cleberbiat.**
- Dreiait** tps. Trimatus. us. ui.
- Dreiaitich.** Trianus. a. um. Trimulus. a. um.
Triennis. ne.
- Dreial.** Numerus monadicus. Ternarius. Tri-
narius. Trinitas. Sesqualter. a. um.

Dre

Dreien. Trifarius. a. um. Trimodus. Tri-
 formus.
Dymail. Trinica. Trima vice.
Dymail. Ter.
Dyfpalt. Triforcatus. Trifidus.
Dyfbolt. Tripes.
Dyfbolt. Triplex. unde Tripliciter. Trinus.
Dyfboldicheit. Trinitas. triplicitas.
die Dy ogen woapt ay dobbelsteynen. Ternio-
 nis. Trio. onis.
seker Dy eyn oeverste. Triarius. rii. Ternio.
 onis.
na Dyen dagen. Postridie.
name van Dyen genaden. Trigarium.
de Dyde of derde. Tercius. Ternus.
de Dyflich. wacker. blugge. lebendich. bluchtich.
 boensam. boentlic. Agilis. Operosus. Nego-
 ciosus. Actuarius. Vigil. pervigil. vivax.
 vividus. vivificus. expeditivus. activus. lu-
 cubre. vigilans. implicativus. occupativus.
 zozimus i. vividus.
de Dyflicheit. wackerheit. bluchticheit. boensam-
 heit. Agilitas. Vivacitas. Energia. Vigilan-
 cia. Operositas. Negociositas.
de Dyflich wesen. wacker. blugge. bluchtich et
 cetera wesen. in N. Anderlich wesen.
Dyft.
de Dyegen. berfchalcken. beziben. in B. Be-
 dyegen.
de Dyegen mit woorden. Sophisticare.
de Dyeger in den worden. Sophista.
de Dyeger. beschyter. berleper. in B. Bedyeg-
 ger.
de Dyeghlich. in B. Bedyeghlich.
de Dyeghlich wat to maken dat id beter schyne
 dan id is. Sophisticare.
de Dyeghlike rede. Sophisma. ris.
die de Dyeghlich kallet. Sophista. sophisticus.
 sophilomaticus.
Dyil. Torna. de.
Dyillen. Tornare.
Dyiling. eyn winter salm. Salm hyemalis.
Dyncken int gemeen. Bibere. potare. potita-
 re. potissare i. frequenter vel modicum
 bibere.
Dyncken geben. Potare. Potitare. Pocularé.

Dyncken tot behoff der naturen. Bibere. Sub-
 bibere.
Dyncken ter lusten sonder noit. Potare. debi-
 bere et inbibere. per. valde.
toe Dyncken. Adbibere. appotare.
mede Dyncken. Combibere.
Dyncken umü ind umü. Circumbibere.
hoir Dyncken. Prebibere.
upt Dyncken. Ebibere. Expotare. Epotare.
weeder Dyncken. Rebibere. Repotare.
weynich Dyncken. Subbibere.
na en anderen Dyncken. Subbibere.
ber Dyncken. verhangen als eyn pert.
Dynckens overbloedicheit. Bibera. re.
tot Dyncken hoerende. Potorius. Potatorius.
 a. um.
Dyngen. in D. de Dyngen.
af Dyngen. uyt Dyngen. schuppen. berwerpen. uyt-
 fluyten. Reicere. proicere. secludere. ex-
 cludere. repellere. propellere. expellere.
doir Dyngen. doirgaen. Penetrare. Subpenetra-
 re. pertransire.
weeder doir Dyngen. Repenetrare. repertransire.
doir Dynglich. doirgaenlich. Penetralis. le. ter.
 tas. Penetrabilis. le. ter. tas. pertransibi-
 lis. le. ter. tas.
ondoir Dynglich. ondoirgaenlich. Impenetrabi-
 lis. le. ter. tas. Impertransibilis. le. ter.
 tas.
Dygesch. ongedutuet achter. Agripennus. Telle-
 rinus.
Dyeshing. peddenstail. in B. Wulten.
Dyft. hebelich. in C. Coene.
ber Dyet. in C. Cot.
ber Dyet. hrot dat u eyn hremd an doir. Allo-
 posia.
ber Dyeten. Tedere. distedere. pigere. tedior.
 aris. fastidire. attediari.
ber Dyetlich. in G. Gemelich.
onder Dyetlich. in C. ty Coxlich.
ber Dyetlich. in N. Ardeytlich. et in S. Supt.
Dyben. menen offen. verden et cetera. Minare.
Dyben. Pellere. Pellitare. Perpellere. Agitare.
upt Dyben. uytwerpen. uytshuben. Eicere. Eiec-
 rare. expellere. expingere. expungere. exe-
 rare i. foras emittere. exercare.

L

ber

berDyben. berlagen. Propellere. propulsare.
 repellere. repulsare. coagitare. exigere. in-
 ficere. eliminare. exterminare. protrudere.
 resellere. aufugare. exulare. proscibere.
 relegare. repudiare. propudiare.
beDyben. begaen. Committere. patrare. per-
 petrare in malum. reparare. per iterum.
 peragere.
berDyben uyt der stat of lande. in **B.** Baling/
 leggen.
afDyben. Depellere. deicere. depungere i.
 depellere. similiter Dispungere.
tegenDyben. Oppellere.
samen. to holt. by eyn Dyben. Compellere.
 Compulsare.
van eyn Dyben. Dispellere.
umDybeit of wonden cirkeishe wyse. Circum-
 pellere. Girare. Regirare.
Dyben. blotten. in **S.** Zwemmen.
beDyben. in **C.** berEigen.
beDyben. honen. in **B.** Bedryegen.
beDyber. in **B.** Bedryeger.
berDybdyng. Repulsa. se. repulsio. propulsio.
 Eliminatio. exterminatio. exilium. exula-
 cio. proscipcio. relegacio. repudiatio.
afDybdyng. Apocriasis. depulsio. depulsio.
Dyoch. in **A.** Argelst.
sander Dyoch. Indoles. lis.
Dyoesnisse. in **C.** Crot. et in **B.** Bedryoesnisse.
van der Dyoesnissen ophoeren. Dedolere.
beDyoesst. bedyuct. in **B.** Bedryoesst.
Dyoesche. schrae. in **D.** Doyre. spack.
die Dyoesche dyngen etende is. Xerophagus. a. um.
Dyoesghicheit. dyoesghede. spackheit. darycheit. Sic-
 citas. Torriditas. Ariditas. Arescencia Ter-
 go. gis. Tergo. ges. detergo. detergeo.
 Extergo. Extergeo. Pertergo. geo. per.
 perfecte. retergo. retergeo per. iterum.
 verro ris. rere i. tergere. Convertere. per.
 simul. Everttere. per extra. verritare.
Dyoeschen. in **D.** Doyren. active.
Dyoeschen. in **D.** Doyren. neutralitet.
Dyoeschen dat nat of aneyn is. Tergere et ter-
 gere. in **S.** Begynnen.
berDyoescht. beradit. vreliegen. bersteten. Xera-
 pellinus. a. um.

berDyoescht. berhaest. Exiccatus. Exuccatus
 Torridus. Tostus. a. um.
Dyollen. Bobbyn. in **B.** Bobbyn. Satrii. Pi-
 losi. Fanni. Ficarii. Fatui. Drances. eis
 vel drancetis. Incubi.
Dyome. Somnium.
Dyomuch. Somnolentus.
Dyomuch. onlustich. in **C.** Lantzen.
Dyomen. Somniare fomitare.
van Dyomen syn bystetley manteren. dat gese-
 heit Fantasia. dat is in sich selven eyn onde-
 duptlike baserge of dwaasery. Dat ander heit
 Visum of Visorium. dat is eyn gesicht van
 verbylpyngen in den slape. And en beduydt
 nich nyet. Dat derde heit Oraculum. ind dat
 is eyn antwoede van gaderes wygen in den
 slape to heygen. Dat vynde heit Visio. dat
 is eyn beschouwinge in den slape van toeko-
 menden of verledenen dyngen die van gaderes
 penbaet werden. Dat byste heit Insomnium.
 dat is als enen slapende in den doem ber-
 kompt van dyngen die he wakende gesien ge-
 daen of gehoert heft. Item eyne ander wyse
 van dyomen is geheiten Fantasma of Visu-
 men. dat is als eyn in beginne syns slapens
 sunds of boest dremde geseltenissen ber geighen
 he nyet meer gesien en heft. And hie sijn
 mede i. begrepen die nachtsnaren geheite. f-
 saltes. dat enen dunckt dat sy oen duchte
 op den tyde liggen of berderen.
en Dyonch. en toegh. Hautus. us. Hauticu-
 lus. Hautillus.
Dyoncken. bol. Ebrius. Ebriosus. Temulentus.
 heelna Dyoncken. Vinosus. Vinolentus. Pan-
 dox docis
Dyoncken maken. Inebriare.
steeds Dyoncken wese. Archipora.
Dyonckenscap volheit. Ebrietas. Ebriositas. Pan-
 docium. Vinolencia. Temulencia.
berDyoncken. verdaen. verteert. Consumptus. a.
 um.
berDyoncken. verfuncken. Submersus. Dimer-
 sus.
Dyop. traen. Greta die stiet. Seilla die bellet.
 Stillula. stillamen. stillidium. unde stil-
 losus. stillidiosus. lacrima. lacrimula.

Drop die bejaren ind vallende & of ſijnt. Stiri-
ria. e. ſtiricidium. unde ſtirioſus. ſtirici-
dioſus.

Drop ban betten bleyſch als men dat breedet of
niet kan waſſerſſen. Cadula. orum.

Droppen. Stillare. guttatim fluere. Congut-
tare. per. ſimul. Inguttare. per. intra. Re-
guttare. per. iterum. Subguttare. per. ſub-
tus. omnia active.

Droplich. Guttim. Guttatim.

Dropling ballen of gieten of bejopen. Guttare.
guttitare. deguttare.

Dropſtede. Guttamen. guttatorium.

Droff ban velp. Amurca. ce. amireca. ce. un-
de Amurcoſus. cas. frances. cis.

Droiff. geſwellt. ia C. Clype.

haegh Droiff. Glandula. Glandium. Scrophu-
la.

die haegh Droefe hebet. Scrophuloſus. Scrophu-
latus.

Droff. Droſſatus. dapifer.

Droffel of merle. spu bogel. Merula.

Droete. onthoen. in C. onClair.

Droeten. droebich. hoeren. trueten. ſeyen. peyn-
ſen. Triftari. contrubari. mereo. es. ere et
mereor. reris. meſtus eſſe. contriftari. do-
lere. turbari. perdolere. ſollicitari. dolo-
rare i. valde dolere. lamentari i. dolere.
collamentari.

be Droeben. bezucken. in B. Bezoeben.

Droebich. in B. onWip.

Droewen. in D. Drogen.

wenich Droebich. Subtritis.

Druw. ſtrich. bal. ſpynckel. ſtappe. Decipula.
Laqueus. Laqueolus. Laquetismus. Ten-
dricula. Tenticula. Rechiaculum.

Druch. ipden. in C. Drot.

ber Druken. in D. be Drogen.

Druken. duboen. parſſen. pzenten. Premere. pres-
ſare. preſſitare. comprimere. torquere. Agi-
tare.

upt Druken. wzingen. Exprimere. comprimere.
extorquere. oriſare.

toe Druken. pzoſſen. Comprimere. Agitare. coa-
gitare. Refertire.

be Druken. in B. Bezoeben.

la Druken. inparſſen. Imprimere. Inſigere. In-
torquere.

upt Druken woidt of megnonge. Exprime-
re. explicare. expromere. expreſſare. expo-
nere.

to hoip Druken. Comprimere. contorquere.

tegen Druken of parſſen. Reprimere. retor-
quere. obtorquere. opprimere.

af Druken. aſparſſen. Abtorquere. detorquere.

boit Druken. boitparſſen. Pretorquere.

twidertwegen Druken of parſſen. Diſtorquere.

upt Drukinge. Expreſſiva. expreſſura.

Drukinge. parſſinge. Preſſura. Tortura.

in Drukinge. Impreſſio. Impreſſura Caragma-
tis.

be Drukniffe. in be Bezoeſniſſe. [l. in B. Be-
: droeſniſſe.]

be Drukt. in B. Bezoeft.

ber Druker. in D. be Drogen.

Druken. droeghe. in D. Droere. ſpach.

Druſſ. Botrus. uva. uvula.

upt Druſſ. Amineus. nei.

Drumedarij. dromedarius. rii. dromedus. di-

Druñch. bronchen. bronchenſchap et cetera. in
D. Dronch. et ibidem conſequenter.

be Druñgen. engh. nauwe. Ardue. Argentim
i. ſtrictim. ſtricta. coacte. Argutus. arcim.
coactim. urgenter. compulſe. anguſte.

ge Druñgen. gedruñgen. genoecht. Artatus. an-
guſtatus. ſcriptus. [l. ſtrictus.] compul-
ſus. angariatus. coactus. reſtrictus. aſtric-
tus. conſtrictus.

Druppen. leycken. rymen. ſeyen. ſeyen. Stil-
lare. Diſtillare. conſtillare. per. ſimul. in-
ſtillare. per. intro. vel intus. aut valde. re-
ſtillare. per. iterum. vel retro. liquare.

Druyng. Stillamen. diſtillamen. deliquiam.
deliquacio. decurſio.

et ber Dru. Penitet. tedet. diſtedet et pette-
det. per valde. piget.

Druyten. bertgen. Tredecim.

Druyten magt. Tredecies.

Druyente. Tredecimus. terciusdecimus. tre-
denus. tredenarius.

getal ban Druytenen. Tredenarius.

Dru. Tu.

L 2

D. h.

Dubbel. twybolt. Duplus. a. um. duplex. biforis re. geminus. gemellus. a. um.
Dubbelmaking. Anadiplosis. duplicacio. duplicacio.
Dubbelen. dubbel maken. twybelich maken. Duplare. duplicare. duplicare. binare. geminare. ingeminare.
Dubbelhent. Duplicitas.
Ducat. Ducatus ti.
Ducke. boke. in **D.** Dycke.
twoe Ducke. Quociens.
soe Ducke. Tociens.
Dunden. in **C.** Cleren.
Duyding. duytnisse. in **C.** Cleringe.
Duyfch. Theuthonicus. alamanicus. vulgarius. a. um
Duyfche sprack. Vulgaricum. alamanicum. teuthonicum.
Duyfch mynch. Teuthonicus. ca. alamanus. na.
Duyfchlant. Teuthonia. alania.
Duyfch geberchte. Montes alpie.
Duyfchliender is dat bock genant Teuthonista.
Duyfhoorn. buerick. Columbus.
Duyfjugg. Columbarium. columbar. aris.
Duyfch. Columbinus.
Duffen. slaen. in **B.** Boken.
Duyfke. Furcum. furculum.
Duyfke van boe of gwock. Abigeatus. us. vi.
bol Duyfken of dgeberpen. Furtuosus.
Duyfch dreyfch. Furtivus. ve.
Duyken. Mergere. immergere.
Duiker. eyn watervogel. Mergulus.
Dui. dum. grol plump onbehend. Ebes. grossus. obtusus stolidus. bardus. blennus. infulsus. incultus. barbarus. rudis. brutalis. scorio onis. gabarus. a. um. i. infulsus. ruralis. indisciplinatus. idiota. ignavus ignarus. inscius. a. um. nescius. ineptus.
Dui dum maken. Ineptare. infatuare. ebetare.
Dui dum werken. grol plump. onbehend. wesen. Ebeo. bes. bere. Ebeteo. tes. tere. ebetescere. rudere. descere.
Duyheit. duymheit. groevichheit. onbehendichheit.

plumpheit. Ebetudo. Ebetas. obrusio. onistat. Stoliditas. Ruditas. Ignavia.
Dubdelich. verdachtich. twydelich. Pacienter. cia. toleranter. cia.
onDubdelich. onverdachtich. ontwydelich. Impacienter. intoleranter.
Dublich. verdachtich. twydelich. Paciens. Tolrans. Sustinens.
onDublich. onverdachtich. ontwydelich. Intolerans. Impaciens.
Dum ind des dait au trest. in **D.** Dul.
Duyne. Pollex.
berDuypen in D. Deypen. sticken.
Dun. in **D.** Doyce.
Dun. schepel. maghet. Macer. cra. crum. excellentis. attenuatus. Tenuis. e.
Dun maken. Attenuare.
Dunnen. toeghyeten Affundere.
guet Dunchei in G. Giffener.
Dunchen ghyffen. meynen. wenen. vermoeden. Putare. Reor. reris. Estimare. Arbitrari. Opinari. coniecturare. conicere. autumare. credere. apparere. Videre alitare. Suspicari. existimare. perpendere. coniectare.
Dunchen laten anders dan is. Simulare. Dissimulare.
myDunchen twybelen. Dubare. dubitare. hesitare. ambire. ambigere. diffidre. addubitare. per valde. nutare. mutare. desipere. desipiscere. vacillare. fluit re.
Dunchen boelen in uwen sinne. Sentire. Perferire. Sentinare. Arbitrari. Judicare. Censere.
boitDunchen. Presentire.
wederDunchen. Resentire.
myDunchen. verdunchen. betwonen. Suspicio aris.
myDunchich. twydelichich. Dubitativus. Hesitativus. a. um. dubiosus. ambiguus. Nutativus
Duncher in D. Duncher cum suis.
Dunng. dunngge. Tympanus. oris. sed sic dici prohibet Hugucio. vult ipse ut dicatur Tempus. poris.
tot den Dunng hoerende. Temporeus. a. um.
Duppen. in **D.** Deygel.

Duyg

Duypte. in **D.** Dreyheit.
Duyre. durber. in **C.** Costel.
onDuyre. snoede. van hiegnre werden. Frivolus
 .i. parvi precii. Vilis le. ter. tas. quam-
 vilis. Tamvilis. Valdevilis.
onDuyre. snoede werden. Vilere. vilescere. ad-
 vilere. escere. con. per. simul. re per. ite-
 rum. devilere. escere i. diversis modis vi-
 lere. Evilere escere. per. extra. Vilefieri.
onDuyre. snoede maken. in **A.** snoedAchten.
Duyrtnd. Caritia. Caritudo.
Duyren. weren. waren. Durare. perdurare. de-
 durare. edurare predurare. perseverare.
 consistere. subsistere. Calleo. es. ere. fre-
 quentare. obire. persistere. Ferveo. es. ere
 .i. frequentari. assiduare. constare i. perse-
 verare.
Duyren. heden. Continuare. perseverare. ce-
 tera ut hic proxime supra **Duyren.** weren.
 Condurare. per. simul et contra.
Duyrich. werrechtich. in **B.** Byslic.
Duyrcheit. hyslicheit. in **C.** Cwoycheit.
onDuyrich in **B.** onByslich.
Duert. in **D.** Doirt. cum suis.
Duyboach is eyn keyser bystat onder den hertoch
 van Cleve.
eynDuyfent. Mille.
twoDuyfent. Duo
dryDuyfent. Tria
byerDuyfent. Quatuor
byfDuyfent. Quinque
sefDuyfent. Sex
sevenDuyfent. Septem
achtDuyfent. Octo
negenDuyfent. Novem
tyenDuyfent. Decem }
 } Milia.●

Duyfent eyn. Mille unus.
Duyfent two. Mille duo.
Duyfent dry. Mille tres.
Duyfent byer. Mille quatuor.
Duyfent byf. Mille quinque.
Duyfent seff. Mille sex.
Duyfent seven. Mille septem.
Duyfent acht. Mille octo.
Duyfent negen. Mille novem.
Duyfent tyen. Mille decem.

Duyfent eyn. Mille undecim et cetera. soe al-
 let unnermeer boztau bys tot hondertdu senden.
Duyfent duyfent. Mille milia.
oebet Duyfent ritteren of luden eyn oebest. Ci-
 liarca.
Duyfentmagt. Milesies. milies. [i. *Millesies.*
millies.]
Duyfentmagt duyfent. Millesies mille.
Duyfentaitich. Millenarius. a. um.
 getal van Duyfenden. Millenarius.
die Duyfenste. Millesimus. millenus.
Duyfentfeldich. Milleplex. millepalciter.
Duyfynch dat is eyn kostel gulden of spiberen
 gozdel hoich bespaught. Trophium. Stromac-
 ciam.
Du setue. Tuipse. tumetipse. tu. per te.
Duyfter. binster. Obscurus. tenebrosus. nubi-
 losus. caliginosus. illuñis. luridus. piceus.
 teter. tra. trum. Opacus. tenebris. bre.
Duyfter maken. Tenebrare. obtenebrare. con-
 tenebrare tenebrascere. contenebrascere. ob-
 tenebrascere.
Duyfter stede. Ypodromus. mi. teteranus. ni.
Duyfterrechtich. in **D.** Doncker.
Duyfternisse. binsternisse. Tenebre brarum. te-
 nebrofitas. obscuritas. opacitas. abiffus. ca-
 hos. furabula lorum.
Dube. Columba. columbuka.
Duberich. duyhozn. Columbus. columbulus.
eyngel Dube. Palumbus.
lang Dube. Pipio. onis.
walt Dube. wyde Dube. Akumbia. e. palum-
 bis. bis. palumbus bi.
turtel Dube. Turtur unde turturinus.
Dubel. Demon. cacodemon. dyabolus. du-
 xius. xii. zabulus. li. zabulon. leviathan.
 sathan. beelzebub. beruth. asaroth. bel-
 lucifer. prevaricator. behemoth apollion.
 exterminator. criminator. accusator. temp-
 tator. serpens. draco. coluber. tortuosus.
 fiber. confians.
magt den Dubel beseten. Obsessus. arrepticus.
 demoniacus. energuminus. larvatus. perva-
 satus.
van en mechtigen Dubel beseten. Architenens.
tegen den Dubel beswering. Exorcismus. con-

juracio. ind die die besweringe doet heyt exorcista. coniuator. unde exorcizare. coniuare.

der Dubel schene dye bux maken. Fugillatores.

dye van den Dubel gedaeren is. Zabuligena.

Dubel dye sich onkuyschlich mit sommigen ungeschen vermengt. Incubus. succubus. dyabolicus. demoniacus. zabulinus. a. um.

Dwaghen. waschen. reynigen. Lavare. Mundare. purgare. exacerare. eluere. carpere.

afDwagen. afwaschen. Abluere. alluere. delavare.

Dwanck. in D. Dyang.

Dwanck of wack des geistlichen rechten. Censura.

ander eynen Dwanck. Coniugus. Siniugus. Sinzugus.

Dwaiss. in A. Aff.

Dwaissheit. in A. Woyse.

Dwele. Manutergium. Gausap's. is. gausapes. is. gausapum. gausapa. e. omeltra. mantile. lis. mantele. lis. mappa. mappula. mappella. togilla. manupiarium. manumundium. extergifacium. facitergium. fabanum. facistergium.

lang Dwele. Toral. lis. Torale. lis.

Dweien. erren. in B. Wistren.

Dweilende. errende. in B. Wpftrende.

afDweien. Aberrare. deerrare.

Dweilte van der hersten gekoben. Hereticus. Scismaticus. Relapsus.

fulste Dweilng heyt Heresis. Heresia. Scismatis.

Dwelinge. Error. Erracio. Erratus. us. unde Erraticus. Erroneus.

deDwellich. Cohercibilis. le. ter. tas. Frenabilis. le. ter. tas. Refrenabilis. le. Subiugabilis. le. Subiugalis. le. Compescibilis. le. Restriginbilis. le. Subdibilis. le. submissibilis. le. Domabilis. le.

Dwersch. Gnanus.

Dwerss. sign. Transversus. Tranversivus. Obliquus. tas. Distortus.

geDwesnisse. Fantasma. tis.

geDwesnisse des nachts die eynen onselant is. Fasma. me. aut fasma. tis.

geDwesnisse dat eyn bekenninge van hebet. Fantasia.

Dwungen. berungen. bestueren. staupen. temmen. Compescere. Cohercere. frenare. Refrenare. domare. domitare. reprimere. retorquere. subiugare. subdere. Corrigere.

Dwunghen. noedigen. in D. deDwanghen.

geDwungen. Disciplinatus. Correctus. subditus. subiugatus et cetera. participia de verbis in ly. Dwungen. berungen.

Dutwen. in D. Dacken.

derDutwen. betteren. Digerere consumere. Smaltire. absumere. abligurare.

derDutwelich. Digestibilis. le. ter. tas. Pecticus.

onberDutwelich. Indigestibilis. le. ter. tas.

berDutwelichheit. Digestio. digestibilitas. digestus. us. digeries. ei.

onberDutwelichheit. Indigestio. Indigestibilitas.

onberDutwet. Indigestus. a. um.

die maal berDutwet. Digestivus. a. um.

E.

EE. EC.

Ee galds. Fas. Lex.
Ee der mgnstgen. Lex.
 sonder **Ee**. Exlex. anomalus. anormalus. abnormis. me. Enormis. me. Innormis. me. ter. tas.
Ee. echtstap. Matrimonium. coniugium.
 et **Ee** bestaeden of belæven. Despondere. Desponsare.
Ebzehen. aberspff dzyben. Adultero. as. et Adulteror. aris. Mechor. aris. commechor et coadulteror. per simul.
Ebzehr. aberspffre. Adulter. Adulterator. mechs mechator. pallex. cis.
Ebzehersche. aberspeelersche. Adultera. Adultrix. Adultratrix. Mecha. Mechatrix.
Echrich. aberspelich. Adulterinus. Mechanicus.
Ebzehunge. **Ebzoeche**. aberspel. Adulterium. adulteracio. mechacio.
 hups dage men **Ebzrecht** of aberspyl dzyft. Meritorium.
Ebbe. krimpunge. Malma me.
Ebben. krimpun als die set. Redundare.
Echte. etich. Legitimus. a. um.
 on**Echte**. onetich. Illegitimus.
Echie. Eluche luyde. Coniunx. gis. conthoralis.
Echie soen. Fulbor. oris.
Echt. etich maken. Legitimare.
Echt. etich makunge. Legitimacio.
Echtlich. etich. Coniugalis. le. ter. tas. Matrimonialis. le. ter. tas. Coniugabilis. le. ter. tas.
Echtstap. in **E**. **Ee**. echtstap.
Echtstap. hplich maken. Copulare. dicare.

ED. EF.

der **Echtstap** lieve. Cestus. ti et ceston. cestos indeclinabiliter.
Echte. echter. eber. in **A**. **Anderwerff**.
Edel. geburtich. waelgebaeren. Ingenuus. Insignis. inclitus. procer. eleonicus. celticus. preclivis. ve segrex id est nobilis. eximius i nobilis. cetera in **A**. **Adel**. edelheit. eciam in **H**. **Hoich** in werden.
Edel van vaderlich geslecht. Patricius. a. um. by **Edel**. Illustris.
Edelen of edelmaken. Nobilitare. opipare.
 on**Edelen**. Denobilitare. degenerare.
Edelheit. in **A**. **Adel**.
 in **Edelheit** hoich. in **H**. **Hoich** in werden.
 der **Edeing** puyp of stoll. Orestra. tre.
 on**Edel**. Ignobilis. le. ter. tas. Degener. Spurius. a. um i. Ignobilis.
 on**Edeiteit**. ignobilitas.
Edich. etich. essich. suge. Acetum.
Edoch hat. Acetabulum. acetarium.
Edoch ind hoich gemengt hoz en dyanck. Oximel. lis. oximellum. li.
Edochich. Acetosus. a. um. tas.
Ederhouwen der dyere. Ruminare. rumitare.
 der mgnstgen. Ructare. ind van beyden Masticare. doch soe neemt men Ruminare ind Rumitare tot beyden bestande.
Edich nyt wijn gemengt. Oximetum.
Essen. eben. Prescife.
Essen. gelge. eben. Par paris.
 on**Essen**. ongelge. oneben. Impar.
Essengget. wammel. Terebrum. unde terebrare. perforatorium. unde perforare.
Esseboern. Esboern.
Egghde. Rastrum. occa. ce. rastrellum.

Eggh

Eeghde op gebuwt lant. *Erpica. ce.*
Eeghden dynen of maken. *Erpicare.*
Eeghdendyber. *Erpicarius.*
Egghen. *Erpicare. arcupare. occare. exoccare.*
anderwerf Eggen. *redoccare.*
Eeghdeffe. in *A. Adesse.*
Egge. *hogch. in C. Cant.*
Egge. *snede. wate. Acies. acucies. acumen.*
Eggen. *Proprius. a. um. peculiaris. re. ter. ras.*
Eggen. *sunstels maken. Propriare. Apropropriare. compropriare.*
Egghen. als he eggt dat wael. he is des wael weert. *Mereor. promereor. commereor. permercor et demereor. per. valde. dignor aris.*
ngyt Eggen. *ngyt wert wesen. Demereor. reris.*
Eggen *mynsch. Servus. serva. ancilla. librarius. ria. manceps.*
Eggenfchap als hie lunde eggen spnt. *Servitus. fervilis condicionis. fervilitas. mancipium. mancipiolum.*
die van der Eggenfchap byn geworden is. *Manumissus. fa. emanceps. pis. mancipi et nemancipi. indecli. Libertus. ta. ind syne luyt der heften Libertinus. na. collibertus. ta. per. simul.*
in Eggenfchap dienen. *Servire. mancipare.*
in Eggenfchap brengen. *Mancipare.*
van der Eggenfchap byn to laten. *Emancipare. manumittere.*
Egghel in den water. *Erugo inis. Yrudo dinis.*
Egghelich. *Yrudininus. yrudineus. a. um.*
Egghel op den land. *Ericius. Eracina. Irmacius. Erimacius. Icinus. ni. Minicius. Irrius. cii.*
Ey. *Ovum Ovulum. Oviculum.*
Ey dader. *Vitellum. li. vitellus. li. marellus. li. Meditulum. lii.*
Ey wyt. *Albumen. Glaria. Albugo. Affodilum.*
Eydom. *myre dochter man. Gener. ri.*
Eyfel. *Glans. dis. Glandicula.*
dat van Eyfelen is. *Glandeus.*
do. *Eyfelien. Glandiosus.*

Eykelen hebti of van sich geben. *Glandere. escere.*
Eyken. *Querciaus. Querceus. a. um.*
Eykhogn. *Esperiolus.*
Eykhappet. *Galla. le.*
Eykenboem. *Quercus. us.*
dat Eykenboem waffen. *Quercetum.*
Eyt. *Iuramentum. Iusiurandum.*
meynEyt. *Periurium.*
meynEydtich. *Periurus.*
Eykenboem. *erken. elsenboem. Alnus.*
Elle. *Ulna. ulnula. unde ulnalis. te.*
van Ellen tot ellen. *Ulnatip.*
mit Ellen meten. *Ulnare.*
Ellemeter of *mefex* of tot der Ellen hoerende. *Ulnarius.*
Elleboeghe. *Cubitus ci.*
dat men den Elleboegh of den nach op re. *ct. Cubitale. lis. et Cubitalis. le.*
top byn Elleboegh. *Bicubitus. tricubitus.*
des Elleboeghs of des *armes mate. Ulna. Ulnula. Ulnare.*
Ellende. *Exilium. Desolacio Desolamen. Desolamentum. Acucula. Miseria. Degencia. cetera in A. Armoede.*
in Ellende verlaten. *Desolor aris. derelinquere. deserere.*
Ellendich *mynsch. Exul. Egens. Miser. Miserabilis. Desolatus. Derelictus. Relictus.*
Ellen. *eyn dyer.*
Ellethaf. in *C. Coene.*
Eylant. *Insula. Mediamna. echinna. adis.*
Eyloiff.
Element. *Elementum.*
der vier Elementen namen. *Dupr. Tucht. Mater. Erde. f. Ignis. Aër. Aqua. Terra.*
Elementlich. *Elementaris. re. ter.*
Element maken. *Elementare.*
Eyhogn. *Sambucus.*
Eych ind des dat an lieft. in *C. Eycht.*
Eyphant. *Elephas phantis. Elephantus. ti. Barrus. ri.*
des Eyphantis roeyen. *Barrire. unde Barritus. us.*
Eyphantis *snab. snupt of nase. Probofcida. promuscida.*

Eyendger. in **E.** Elephant.
Eyendegnen. Elephantinus. Eburneus.
Eyendeggen. Ebur boris.
Eyren. eisen. in **E.** Eideren.
tot Eyren. eisen. erlen of eyden gehoerende. Al-
 neus. a. um.
dapt Eyren wassen. Alnetum.
Eysaissen eyen lant. Elfacia.
Eysaich mpuich. Elfacicus.
Eyssen. pygem. sutwel. Subula. fuella. perfora-
 torium. armilla. pinca.
mit Eyssen of sutwelen negen of gater steken. Su-
 bulare. insubulare.
Eyff. Undecim. endecas adis.
Eyffmagt. Undecies.
Eyffte. Undecimus. undenarius. undenus.
Eybe en rebget in Sassen. Alvia.
put Eymer. Situla. mergus. goris.
Eymer. Urna. urceus. urceolus. orca. orcu-
 la. situla. sitella.
Eympte. eymsche. Formica. formicula. mir-
 mica.
der Eympten of eymschen stede. Formicarium.
 formicetum.
Eymptesch of eymsch. Formicinus. a. um. for-
 miceus. mirmiceus.
Eym. Unus. a. um.
Eym van tweem. Alter. alteruter. tra. trum.
Eym ander. Alius. alter.
Eym umd dat ander. Reciprocus. ce. vicissi-
 tudinarius. rie. tudo. vicissim.
Eym umd dat ander ter wygchen. Talio. onis.
by Eym hzengen. in **G.** verGaderen. versamenen.
Eymich. Unicus. singularis. ter. tas. solus.
Eymich. in **A.** Ailegn.
Eymigen. somigen. eizliken. wulken. Aliqui qui-
 dam nonnulli.
Eymigerley wijsf. Aliquatenus. ullatenus.
Eymigen. in **D.** verDagen.
Eymg werden. in **C.** aeverComen.
onEymg. in **D.** twyDrechtich.
Eymdrechtichheit. in **D.** eyndrechtichheit.
Eymgeboren. Unigenitus.
berEymigen. in **B.** verBynden. verbunt maken.
berEymong. in **B.** verBunt.
Eymhept. Unitas. infra Eynlichheit.

Eynlich. Unalis. le. ter. tas. Singularis. le.
 [i. re.] ter. tas. monalis. le. ter. tas.
Eynlichheit. Unitas. unalitas. singularitas. mo-
 nalitas.
Eynbeldich. Simplus. a. um. Simplex. ter. tas.
Eynbedyck. onnoesel. in **A.** Aletwer.
Eynsam. Solitarius. acheronicus. privatus. sin-
 gularis. unicus. abdicatus. vastus i. soli-
 tarius.
Eynsamheit. Solitudo. vastitas. vastitudo. sin-
 gularitas.
getal van Eymen. Unarius. unitas.
Eyng. Semel. una vice.
Eyng of eyndrechtlich boelende. Consentaneus.
 assentaneus. concors. concorditer. dia. dan-
 cia. concrepans. cia. ter. consonans. nan-
 ter. cia. assonans. cia. ter.
Eyng wesen. in **A.** Aeverdyagen. eyng wesen.
 [i. wesen.]
bye onEyng boelet. Dissentaneus. absentaneus.
 discors. dancia. danter. discrepans. cia. ter.
 dissonans. cia. nanter. difficiens.
Eyndrechtich. in **D.** eyndrechtich. eyndredyck.
Eyndreleywysf. Uniformis. me. ter. tas. con-
 formis. me. ter. tas.
Enckede. eben. soe. Ad punctum. stricte. stric-
 tim. cinctim. confertim.
Enckel an den boyt. Talus tali. Talonus ni.
Enckels. Talaris. re.
Enckel. in **E.** Enckede. eben.
die grote Enckelen hebet. Scaurus.
onder Enckels. Subularis. re.
Enckien ruyt. Enciana ne.
Eynd. Finis. terminus. exitus. limes tis.
 effectus. conclusio.
ten Eynd. ten terminn hoerende. Termineus.
dat Eynde van enighen dyng. Meta te. Me-
 thodus di. Calx cis.
sonder Eynd. sonder terminn. Interminns. a. um.
 Infinitus.
Eynden. sluten. Finire. terminare. explere.
 complere. concludere. perficere. conficere.
 consummare. diffinire. definire. exequi. me-
 tor. aris. Limitare. eciam in **B.** volDyngen.
to samen Eynden. mit eynden. Conterminare.
 Collimitare.

M

ont

ontEynben. ontengen. Determinare. Determi-
nare. et in B. Walling leggen.
Eynbüch. terminlich. Terminalis. le. ter. tas.
pluraliter Terminalia orum. vel lium.
ontEynbüch. Interminabilis. Insinibilis. le. ter.
tas.
bol Eynb. bol termin. Terminosus.
Eyndet. Explicit. expliciunt. terminat. Fi-
nit.
Eynbescap. Finalitas.
Eynlich. Finaliter.
Eynthastich. spuedich, in B. Walb.
ontEynlich. Infinitus. insinibilis. interminabi-
lis. infinitivus. eciam in A. Altois. Ugt.
Ende. Ante. in A. Antebogel.
Ende. ind. umb. oich. auch. Ar. Ast. et. etque.
ac. eciam. atque. quoque. necnon.
Enghtwech of stede. Angiportus. us. Angipor-
tum. ti.
Enghe. in D. beDynghen.
Enghen. in D. beDynghen.
Enghen. engher maken. Restringere. Constrin-
gere. Artare. Coartare.
ontEngen. in E. ontEynben.
Engel. Angelus. Ageus i. nuncius ut est an-
gelus. Calodemon. Gonus ni.
Englen namen. Michaël. Gabriël. Raphaël.
Uriel.
ber Englen ix. chore. Angeli. Archangeli. Prin-
cipatus. Potestates. Virtutes. Dominacio-
nes. Throni. Cherubin. Seraphyn.
Enghelant. Anglia.
Engelsman. Anglicus.
boese Enghele. Demon. Cacodemon. in D.
Dubel.
Engelsch hantschap. Angelium.
Engelsch. Angelicus. a. um.
Eynhoern. Unicornis. Rinoceron. Rinoceros.
ontis. monoceros ontis.
ertEngel. Archangelus. inde. Archangelicus.
ertEngels hantschap. Archangelium.
Eynpass. in D. eynPass.
berEynpassen. verharden. in D. berEynPassen.
Eynsebel. in C. Clusener.
Eynsebel's leben. in C. Clusener's leben.
Eyntherst. Anticristus.

Entegen. weder. in malo. Adversus. adversum.
Contra. Contrarius. a. um. Incontrarium.
Inoppositum.
Entegen. weder. in bono. Erga.
Entengen. entstehen. entzunden. Incendere. ac-
cendere. inflammare.
Enter of. in E. Eder.
Ephat. in A. Aff.
Er. Prius. antequam.
Ere. Metale. Es eris. calculus ci. metallum.
li. eramentum ti.
Eren. Metalen. Eneus. ereus. metallus. me-
tallus. a. um.
begh Eren. begh anders. ratum. ti.
Eren. butwen den acher. in A. Acheren.
Ere. gelymp. Honor. honestas. condecancia.
honoraculus. di.
Erewerdicheit. pyss. loff. glori. Honor. glori-
a. dignitas. laus. adoria. stema. tis. re-
verencia. veneracio. commendacio. recom-
mendacio. bolida i. honor. magnus. dig-
maurina. doxa. doxula. eudoxia. fascis.
sonder Ere. Inglorius i. sine triumphis. in-
gloriosus. inhonorus.
ontEre. schande. Infamia. ignominia. verecun-
dia. dedecus. scandalum. vituperium. con-
fusio. offensio. offenciculum. irreverencia.
so wat Ere maect of gheeft. Honoratorius. a.
um.
ghel Ere. Vana gloria.
apendaye Ere. Genius.
heymliche Ere. Genium.
ghel Ere kessheinde. Paradoxus.
Eren. ere doen. Honorare. honorificare. ve-
nerari. revereri. dignificare. colere. exco-
lere. percolere. precolere. predere. suspi-
cere. suspectare.
Eren got. Glorificare.
an Eren toe te geben of af te trecken. De-
ferre.
in Eren. werden ind edelheit hoch. in H.
hoch in werden.
myt Eren. samen eeren. Cohonorare. conve-
nerari. conrevereri.
ontEren. schenden. Dehonorare. exhonorare.
inhonorare. cetera in B. Blaumeren.

Ere

Erfam. Honorabilis. in **B.** **Verbe.**
Eerbet. in **B.** **Verbe.**
Eertwerdich. Reverendus. reverens rentis.
Eertwerdicheit. Honorificencia. Reverencia.
 honorabilitas. honor.
Eerdicheit. in **B.** **Verbicheit.**
Erdarmen. in **B.** **erdarmen.**
Erde. Terra. terrula. ops. tellus ris. humus.
 solum li. lutum. limus. arida arvum. het
 vette **erde.** ceres reris. proserpina. vesta
 te. unde vestalls. le.
dae Erde. poterde. Ops pis. Terra tenax.
 glis. glitis.
dye Erde of ertrich. Spheroides dis.
fanbige dol. Ichte **Erde.** Sabulum. li. unde sa-
 bulofus.
onder dye Erde wat ketten of leggen. Subter-
 rare.
Erde dye gekenen is. Hiulca.
Erde dytten. Oppetero.
dye Erde oeypenen. Oblaqueare. excodicare.
Erdbeving of rying of schoeking of opluyching.
 Terremotus. filimus. hyatus. us.
gehogghde Erde of eyn graf. Tumulus. tumu-
 lulus. unde tumulofus. tas.
Erde dye vrucht is myt andere erden bedect.
 Humus. mi.
Erde dye vruchtbet is. Tellus. luris. ind oere
 vrucht heyt Tollinius. nii.
Erdmeter. lantmeter dye dye kunst kan. Geo-
 meter. a. um. geometricus. geometrista.
Erdmate. lantmate. dye kunst daryt af heyt Geo-
 metria.
Erd off lantmeten. Metor. taris.
die Erde off ertrich off werlt heyt Orbis. or-
 bicus. Terra. Mundus. Cosmus. Secu-
 lum. ego onis.
Erdhoebel. Tuber. ris. unde Tubetofus. tas.
 Tubera. re.
Erdhoebel maken. Tuberare. Contuberare. per.
 simul.
Erd stercht maken. Detuberare. extuberare.
der Erden off ertrich off der werlt deyle. dat
 syn bur an provincien. die deyle der provin-
 cien dat synt regiones. lantscappen. die deyle
 der lantscappen dat synt territoria dominia.

heerlicheyden ind civitates. stede ind cleyne
 plätzen.
**der Erden natuurlijke vruchticheit die immer van
 oer en scheidt.** Uligo. ginis. unde uliginos-
 sus. a. um.
bol van Erden. Terrosus. terrulentus. a. um.
 Terrulens. tis. lencia. ter.
**als wat op der Erden leget dat men onderlee-
 ghet heyt** Storium. Storiolum. unde Storio.
 as. are.
**myt der Erden alreys onreynicheit to trecken off
 ta beghen.** Eruderare ind die selve onreyni-
 cheit heyt Ruder. deris. Rudus. deris. ind
 die dat werck doyt die heyt Rudista.
myt der Erden trecken off raiden. Evellere. Era-
 dicare. extirpare. Runcare.
myt der Erden genomen off gesat. Extorris. ris.
Erdenpotmeket. Figulus. ceramius. ii. Pa-
 lestes. tis.
Erdich off erden. Terreus. ficilis. le. ter.
Erde schottel. Cathinum. Cathillum.
Erdich. Terrestris. tre. unde terrestreitas. Ter-
 renus. terreus.
underErdich. Subterraneus.
**onderErdiche heymelike stede dat sych lecken off
 tynscher bergaderen.** Ganeum. nei. Gange-
 nium. nii.
onderErdiche tynnering. ypogeus. gei.
onderErdich water. Latex. ticis.
Erfort. eyn stat. Erfordia.
Erend. in **B.** **Waitschap.**
Erenden. in **B.** **Waitscappen.**
Erfgenaem. Heres dis. Cleronomus. Gafan-
 dus.
gebuyhet Erfgenaem. Corstilus.
Erfgenaem maken. erben. Heredare. Heredi-
 tare.
myt Erfgenaem maken. Coheredare. Cohere-
 ditare.
myt Erfgenaem. Coheres. garphan.
Erddeylingh. Herciscunda de. herciscunde in-
 declinabiliter.
Erddeylen. Herciscere.
Erfstaken. Hereditarie. hereditaliter. Heredi-
 tarius. a. um. hereditalis. le. ter. tas.
die Erfstall eyng anderen nemyt. Heredicapa pe.
 die

die Erstael des anderen epstht. Heredipeta.
 die syn Erstael den anderen berdepl't off asueempt.
 Herediscinda. de.
 Erstael die eyn kerijcht na dode enß andere die
 ghegn erben en heft. Caducum. ei. ind die
 dat so ontfengt heit Caducarius. ria.
 Erstael. in E. Erbe. erfuisse.
 Erggent. Alicubi. Aliquorsum. sicubi. uspiam.
 usquam.
 Ergghisteren. Pridie.
 Ermails. in D. wanDages.
 Erlich. Honorificus. honestus. Honorabilis.
 honorificabilis. honorus. Venerabilis. le.
 ter. tas.
 ennen Erlich werdich maken. Honestare. ho-
 norificare. ut in H. Hoich. edel.
 onErlich. lasterlich. schentlich. Criminosus. cri-
 minalis. inhonestus. obprobriofus. inhono-
 rus. inhonorabilis. dedecorofus. ignominio-
 sus. contumeliosus. scandalofus. vituperof-
 us. conviciofus. despectuofus. contempti-
 bilis. infamis. vituperabilis. culpabilis. vi-
 ciosus.
 ennen onErlich maken. Dehonestare. in B.
 Blameren. eciam in G. aberGeben.
 Erlicheit. Honorificencia. decus. venerabili-
 tas. honestas. honorabilitas. honorificabi-
 litas. honorificabilitudinitas. reverencialitas.
 reverencia.
 Erloff. Infamis.
 Erlofsicheit. Infamia.
 Ernst. Serium.
 Ernstich wesen. in S. Strupf wesen.
 Ernstich ind buerdich. Salaris. re. ter. tas.
 Ernsticheit. in S. Stugricheit.
 Ernsticheit. sochsoldicheit. binnicheit. Diligencia.
 opera. studium. sedulitas. series. seriositas.
 conamen. conatus. us. nisus. us. cura. ac-
 curacio. sollicitudo. cetera in A. Achte.
 soeghe.
 Erquicken. active. Refocillare. recreare.
 Erquicken. neutraliter. Respiscere. reconva-
 lere.
 Erquicken. Scaturire. Scaturizare.
 Erre. [1. Erre.] toernich. in B. herHol-
 ghen.

Erren. toernen. in B. Welgen.
 Erren. dwelen. in B. Bistren.
 Errende. dwelende. in B. Bystrende.
 Erjam. in B. Werbe.
 Erfame ind onersame saken. Affridore.
 Erfamheit. in B. Werbicheit.
 Eritten. Pisa se. pise arum.
 Eritten. Iynsen. bonen heiten Legumina. die dit
 berwart of berhoipt Leguminarius. ind dat
 men hie af maect Leguminarius. a. um.
 Eritschoden. polen. Escanea nee.
 Erithestich. Piseus. a. um.
 Ertze. Minera.
 Erbaren. ersucht. Expertus. peritus.
 Erbaren. berfoetken. bernemen. epsthen. bzeifjen.
 spoeren. verslaen. Explorare. percunctari.
 scrutari. experiri. sciscitari. percipere. prac-
 ticare. indagare. perquirere. exquirere. in-
 vestigare.
 Erbarenheit. berfuchticheit. Pericia. experien-
 cia. emphiria. practica.
 Erbe. erfuisse. besittinge. guet. Hereditas. He-
 reditacula. Heredium. dii. Predium. Allo-
 dium. Prediolum. Bona possessio. Posses-
 siuncula. Cleronoma.
 Erbe. in E. Erfgename.
 des ten Erbe hoirt. Predanus. a. um.
 Erben. in E. Erfgenaem maken.
 ontErben. Exheredare. exhereditare.
 Erwitten. in E. Eritten.
 Erwerben. in C. berEzigen.
 Esch. best. in A. Achter.
 Eschenboem. Fraccinus. a. um.
 Eschene. Fraccineus. a. um.
 Epsthen. Exigere. Petere. Appetere. Requi-
 rere. Exquirere. Perquirere. Expetere. Po-
 scere. exposcere. Deposcere. Postulare.
 Depostulare. Expostulare. Percensere. Eva-
 dere i. poscere. Oppetere. per. contra. Pre-
 petere. per. ante.
 weder Epsthen. Repetere. Requirere. Repo-
 stulare. Reexigere.
 uytEpsthen. Exquirere. expetere. exigere.
 Epsthen. bernemen. in E. Erbaren.
 Epstginge. Peticio. peticiuncula. Postulacio.
 requisicio. exigencia. postulamen.

die steeb Epscht of geEpscht wurt. Postulaticius.
unde postulatim adver.
Esel. Asinus. Afellus.
wilt Esel of wilt Efel. Onager.
groot hoich Efel. Archadicus.
Efeldapper off boeder. Asinarius.
Efel. off. pert. Iumentum. inde Iumentarius.
a. um pertinens ad iumentum. die hoeder
hijt af hejt Iumentarius.
half Efel half mnsch. Onocentaurus.
Efels hjerde. Agaso. onis.
Eselinne. Asina. Afella.
Efels roepen. Rudere. unde rudibilis. le. ter.
tas.
Eselich. Asininus. asinarius. a. um.
Epsen. gzuwelen. in N. Anxten.
Epsende. gzuwelich. in N. Anxtselich.
Epsinge. in N. Anxt.
Epsich. ielich. heetich. hestich. wanschayen.
schuyssich. ongestait. Fedus. deformis. distor-
tus. turpis. infectus. horridus. sentus. sen-
tosus. senticosus. sentarius. abnormis. enor-
mis. Innormis. Informis. gracus. a. um i.
fedus. bellus. bellutus. Cenofus. cenulenti-
tus. Obcenus. indecorus. dedecorus. dede-
corosus. Squalidus. Diernus. diernius.
Epsich maken. ielich. hestich maken. Inficere.
fedare. defedare. deturpare. Deformare.
dedecorare. Indecorare. Squalidare.
Epsichheit. ielichheit. hestichheit. Dedecor. inde-
cor. turpitude. feditas. obcenitas. squalor.
squaliditas. deformitas. ter. informitas. ter.
dedecorofitas.
Epsenboem. Tremulus.
Este dair men malt op dzoegget. in D. Dalte.
Estrich. pavement. in D. Dete.
Estrich off deie van meer bartwen dan van egnre.
Emblema tis. vilicostratos. licostratus.
Estrich maken. Pavimentare. unde Pavimen-
talis. le. ter. tas.
Estrichmester. Pavimentator.
Estrichsteggn. Pecalum li. tessera re. Tesse-
cula. tessella. tessellula.
Estrichsteggnmester. Tessellarius. tesserarius.
Ept. Iuramentum.
Ept doin. in S. Sweren.

gesworen Ept. Iusiurandum.
megnEpt. Periurium.
megnEpt sweren. in S. der Sweren.
megnEpdich. Periurus.
Ept staben. Stipulare.
Eeten. gzaen. knagen. Murmurare. Rodere.
Eten int gemegn. snollen. suwren. Manducare.
edere. comedere. accumbere. discumbere.
vescor. convescor. evescor.
Eten des morgens. Iancto. as. Ianctor. aris.
Iantaculo. as. Iantaculor. aris. inde Ianc-
taculum. li.
Eten steetich. Comeso. as.
Eten middages. Prandere. pransare. Pransitare.
comprandere. per. simul. unde prandium.
prandiolum.
Eten als die hunder. Papare.
samen. mit Eten. Commandere. Commandu-
care.
totten Eten resten of loenen. Recumbere.
Eten des aebends. Cenare. ind dat selve eten
hejt Cena. cenula. et Cenicare i. frequen-
ter cenare.
Eten bur den aebend eten. Antecenium. ante-
cenia. e. merenda. merendula. Annona.
idem. Corbus. bis. mas. ge.
Eten verbum. bur den aebend eten. Antece-
niare. Merendare.
Eten nae den abentmael. Obsonium.
Eten stede. Refectorium.
Etenlust. Appetitus. Cupedia.
Etenlust als en hont. Bolismus.
die Eten ghegert ind nyt en han. Territigo.
inis.
die Etende is dzoeghe dnggen. Xerolophagus.
Etenstede by den bugre van dzen onderscheiden.
Trichorum vel Trichorium.
Etelich. Mandibilis. Manducabilis. edibilis.
commestibilis. vescus. a. um.
Eetstede tot den mddaeghs eten. Pransorium.
Eetstede tot den abentmael. Cenaculum. Cena-
torium.
Eter. Comestor. manducator.
Eter die gavende ontceynlich gut. Manducus.
Eter die mnschen vleisch gut. Agriophadita.
Antrophagus.

en holt Ester. Xilophagus.
 Eetbate alreleg. Discus. ei Ciborium. escale.
 perapsis. dis. cathinum. lanx. scutella. epu-
 licenium.
 die elgn Eetbate verhoipt. Velaber. bri.
 Eeter van sterren. Sanies ei vivorum. Pu-
 tredo. pus. sirimpio onis. tabes bis. ta-
 becula s. mortuorum.
 Eiteren. sweren. Sanire. Ulcerare.
 Euterploek. lunche. Carunca.
 Euterich. Tabidus. famiosus. sirimpiosus.
 Etick. in E. Edick.
 Etickbat. in E. Edickbat.
 Etwaan. in D. wanDagez.
 Ezliken. in E. Egnigen.
 Eizwat. in G. Ehet.
 Eben. slecht. gellc. Equalis. Coequalis. equus.
 Planus.
 onEben. ongelge. struëdich. Inequalis. Distor-
 tus. Squarofus. Squarrosus. verucosus tu-
 berofus. gibbosus. pupulosus. rugosus. fra-
 gosus. anfractuofus. tumulosus. ruposus.
 scopulosus. Saber. bra. brum. squalidus.
 squalidulus. squamosus.
 Eben. sonder oneben. Par.
 onEben. niff. Impar. Dispar.
 Eben. degtweine. Aptus conueniens.
 Eben. onthel. Precifus. se.
 Eben. maken. slecht maken. gellck maken. Equa-
 re. Adequare. Coëquare. Complanaire. Co-
 mere. compsi. Congio. is. ire. Equiparare.
 Hostio. tis. ire i. equare. Levigare. de-
 tuberare. extuberare. Librare.
 Eben. Gelickmatigng. Libramen. mentua. equa-
 men. tum. Complanamen. mentum. equi-
 paramen. mentum.
 Eben of oneben to rasden. dat speel heit Pancracium.
 Eben of oneben to speelen. Pugillor. aris.
 dat tot Eben ind oneben tot speelen hoirt. Pu-
 gillatorius. ind die so speelt heit Pancracia-
 rius. Pugillator.
 Ebenkamen. lücken. passen. in D. Dyenen.
 Ebenheit. gelyckheit. Hostimentum. ti. equa-
 mentum. equalitas. planitas. planitudo. pla-
 nities.

onEbenheit. ongelickheit. onwylckheit. onwylckheit.
 Inequalitas. squarofitas. squarrositas. vercu-
 cositas. tuberositas. Gibbositas. pupulositas.
 rugositas. fragositas. faberositas. tumulosi-
 tas. Anfractuofitas. Squaliditas. rupositas.
 Scopulositas. Squamositas.
 Eben. swarterchtige haber. Avena.
 Ebengur. wyrmel. in E. Effengur.
 Ebenture. in A. Abenteuer.
 Eber. wilstoggn. in B. wilstBeer.
 Eber. echter. in A. Anderwerk.
 Ewich. in A. Aitofz. altge.
 mit Ewich. gelyc ewich. Coëternus. Coëter-
 nalis. ter. tas. Coëvus.
 Ewelick. in A. Aitofz. altge.
 Ewichheit. duyrcheit. blyflicheit. volherdicheit. on-
 bergendlicheit. werachticheit. Sempiternitas.
 perhennitas. Iugitas. assiduitas. sedulitas.
 Eternitas. eternalitas. sempiternahitas. Evi-
 tas. Eviternalitas. perpetuitas. Durabilitas.
 continuitas. Frequencia. Indefnencia. per-
 manencia. perfolencia. Perseverancia.
 Ewichheit die gelycken is Eternus. a. um. of
 Eternitas dat is dat ewelic gewest is ind
 nu is ind ewich blyben sal als got alleyn.
 Ewichheit of tijt die gelycken is Perpetuus. a. um.
 off perpetuitas. of perhennis ne. perhenni-
 tas. off eviternus. eviternitas. dat is dat eyn
 begynne hebet ind gheyn eynde heben sal. als
 die hymmelen. Engien. mynschen ind helle.
 Ewicheit off tijt die gelycken is Sempiternus
 of Sempiternitas. dat is dat in der tyt wo-
 den is ind mit der tyt bergaen sal. als die
 gesteltnisse deser werlt ind allet dat daer in is
 nytgefacht die luyde. doch neemt men dit be-
 wopen sich vut Eternus of perpetuus.
 Ewicheit of tijt gelycken Temporalis off Tem-
 poralitas. dat is dat hie nu in der tijt ge-
 maect wuedt ind hie nu in der tijt vergheit.
 als dat hantwerck der wyrschen s. burghe.
 Stebe. huyser. kleyder ind anderz.
 Exempel. gelyckniff. Exemplum. Similitudo.
 Exmpiar van Schyft. Antigraphus.
 Exter. eyn vogel. aelster. Eester. Picus. pica.

F.

FA. FE.

Fabel. faghe. in **A.** Abenteuer.
 Fale als die houten dragen. Palla. le.
 Fale. falg. myffinghe. bergheff. Gratis. frustra.
 Frustracim.
 Fallen. felen. wiffen. Fallere.
 Fantafy. Fantafia. apodixis. apodixia. Apo-
 dixen. eciam in **D.** Dwefiffe.
 Fantafieren. in **D.** diepDencken.
 Fantafiere off dat van fantafien is. Fantasti-
 cus. a. um.
 Fantafielike openbaeringe. Lemur. ris.
 ontfangen. in **B.** opvoeren.
 ontfangfede. Receptaculum. Susceptaculum.
 Susceptabulum.
 Febzif. reede. tozge. in **C.** Colde.
 fcharpe Febzif. Hemitercus. ei. querquera. re.
 Felle. in **A.** Arch.
 Felheit. bynnicheit. in **S.** Sturcheit.
 ontFenchlic. geneeme. Gratus. acceptus. ac-
 ceptabilis. le. ter. tas.
 Fenchijen. Venecia. veneciis.
 Fenedfch mynfch. Venetus. venecianus.
 ontFenggee. rentmeifter. Procurator. opvoerte.
 fchaffener. Reddituarius. economus. ycono-
 mus. ficus. villicus. procurator. yconomi-
 cus. ycomenicus. receptor.
 ontFengherge. rentmeifterfchap. Economia. yco-
 nomia. Receptoria. reddituaria.
 Fengn. vergift. Venenum. Toccicum. Insec-
 tivum. virus indeclinabiliter.
 Fengnueker of bereyder. Venenarius. Venefi-
 cus. venefex. cia.
 Fengn maiken. Veneficare.
 Fengnufede datemen dat bereydt. Veneficina.
 Fengnen mit andiafe. Afflare.

FE. FY.

Fengnen. vergehen. vergifigen. Intoccicare. in-
 ficere. venenare. convenenare. per. simili-
 de. per. valde. aut venenum auferre et
 evenenare. idem invenenare.
 Fengnich. Toccicus. Virofus. Venenofus.
 Fengnichheit. Venenofitas. Virulencia.
 Fengnlich tallen. Effontio. tis. tire.
 Fengnyng. vergebyng. vergifing. Intoccicacio.
 infectio. veneficium.
 Fengnre. vergeber. vergifter. Venoficus. Vene-
 nator. Infector. Intoccicator.
 Fengnrefche. vergeberfche. vergifterfche. Venefi-
 ca. Venenatrix. infectrix. intoccicatrix. te-
 gularia. tegularia i. venefica. fupra tegu-
 las facrificans.
 vol Fengnif. Virulentus.
 Fengnt gefhot. Scorpio. onis.
 Fent. rente. tong. pade. Clenticulus.
 Fentlich.
 Ferpeij. in **A.** Argelift.
 ontFerren. in **D.** ontDrogen.
 Feyfaen. Fafianus.
 Fy der fchande. Proch Pudor.
 Fydel. in **S.** Waifch.
 Fychen. slaen. in **B.** Wöhen.
 Fynghe. Ficus us.
 Figure. gefteyniffe. [**I.** gefteyniffe.] Figura.
 Character. Difpoficio.
 Figure of bild sonder doft of hoft. yconifma me.
 Figure dat is eyn wesen daer wat anderz by ge-
 lyct of gentynt wairdt. Typus. figura.
 alte Figuren maeder. Aliotheca.
 alte Figuren pinter. Archetipus.
 Figurlich. Figuralls. le. ter. tas.
 Fgu. Optimus. a. um.

mit

ontfangen. ontsteken. ontzunden. Incendere.
 Accendere. Inflammare. succendere.
 Fijneten.
 ontfingende. Incentinus. a. um. incentinum.
 tot sunden.
 ontfingfel. Incensum si.
 Fpole. Viola. le.
 Fpoitfch. Violaceus. violaticus. a. um.
 Fjyr. in W. Begtweme.
 Firmament. heben. hymmél. Firmamentum.
 Ether. Celum. Polus.
 Firmament bifunder. Firmamentum. Aplanos.
 Aplane. nes.
 Ffcaill. Fiscus. fiscalis.
 Ffcaillfchap. Fiscalitas. fiscalatus. us.
 Ffistel. eyn fter. Fistula.
 Ffchshoén. Lupinus.
 Ffc. eyn gefwel. in W. Adel.
 Ffc in den bifchen.
 Fflandzen. eyn lant. Flandria unde Flamingus.
 Fflatteren. in W. Lunschen.
 Ffiefche. iegheien. Lagena. lagenula. flasca.
 facula. laguncula. amula.
 Ffiefch die gooit is. Fidelia.
 Ieberen Ffiefch of bat. Uter tris.
 Ffiefchen fait. cucurbiten fait. Cucumer. ind die
 ftede daer fy waflen heit Cucumerarius. ce-
 tera in C. Cozbeschen fait.
 Ffleute. Tibia.
 Ffleutenspeetre. Tibicen. Tibicina. ambuba.
 ter Ffleuten hoerende. Tibianus. a. um.
 Ffleuten meker. Tibiarius.
 Ffleutlich. Tibialis. le. ter. tas.
 Fflweel. fuden. Coctinum. Coxinum.
 Fflweelch. fuden. Coccineus. a. um.
 Fflwer. paviment. in W. Dete.
 Ffolg. Litargirium. litargirum. litargium.
 Ffolgen werck. Litargiricus. a. um.
 Fonteyn. in W. Bogn. eciam in W. Water
 dat blifende is.
 uyt eyne Fonteynen en uytbloet to leyden. Dirivare.
 van eyne Fonteynen vele uytbloete to wafien.
 Derivare.
 Die by der Fonteynen wont. Fontanus.
 totter Fonteynen hoerende. Idem.
 bol Fonteynen. Fontolus. tas.

Foym. eyn gefaltich daer men vele dngghs nae
 ind in maect. Forma. Plafes. tis.
 Foym of gefeltiniffe eyns dngghs buer in den
 fpanne hebacht eer dat dngch gemact wurde.
 Ydea ydec.
 die fo eyn Foym of gefeltiniff in fpanen herte be-
 gijft. Ydealis. formalis. ymaginarius.
 Foym. gelycniff onfynlich. Forma. Tipus. un-
 de Tipicus. a. um.
 Foym. famploén. in W. Boitz.
 Foym. Character.
 Foymdrager. Circulator.
 van Foymen twerleg als van lijve ind van fele.
 Biformis. Bivulus.
 eynfoymlich. Uniformis. me. ter. tas.
 twyfoymlich. Biformis. me. ter. tas.
 dryfoymlich. Triformis. me. ter. tas.
 vierfoymlich. Quadriformis. me. ter. tas.
 vele foymlich. Multiformis. me. ter. tas.
 foymlich. Formalis. le. ter. tas.
 gelycfoymlich. Conformis. me. ter. tas.
 gelychfoymlich maken. Conformare.
 Ffranckenlant. Franconia.
 Ffrankrich. Francia.
 Ffranzois mofch. Francigena.
 Ffranzoyt. die stat. Francfordia.
 Ffret. eyn dyer. Furetum ti. furo onis.
 Ffret. gefricht in der pannen. Cremium. fri-
 xus. a. um. frixura. frixatura.
 Ffren. feichen. Frigo. gis. xi. cum. Frixo.
 as. are.
 Ffritpanne. Frixorium. Confrixorium. Fervor-
 rium. Sartago. ginis.
 Ffurst. Princeps. Archos.
 Ffurst off richter de rouch is. Satrapa pe.
 oberfte Ffurst. Archigerarius. Archicherarius.
 Toparcha.
 en hyllich Ffurst. Gerarcha als eyn bifcop. fyn
 macht heyt Gerarchia.
 die eyn Ffursten of oberften antwerde gheeft.
 A responsis indeclinabiliter.
 Ffurstendou. Principatus. Archia. Archatus. us.
 die Ffurstendou off hoicheit halvende is. Archite-
 nens.
 die van den Ffursten is. Periarcon.
 Ffursticheit to huyken. Principari. Dominari.

G.

GA.

Gae. gehützig. Impetuofus. Importunus. tas.
Gae. ganch. Vade. vadas. Transi. tranfeas. I.
 Eas.

Gabelle. ongef. Gabellum.

Gabriel die ertengel.

Gegade. Compar. Consors.

Gæde. pade op der dopen. Matrina. Patrina.

Gaden. cleyn hupfken. Appendix. fe. ge.

Gaden. behagen. bevallen. genoegen. Placere.
 Complacere. Perplacere.

mpfGaden. mpfhagen. ngt genoegen. Displacere.
 Frateo. es. ere.

berGaden. hupfken. Nubere.

berGaden. verparen.

Gader. halber. in D. Doert.

al to Gader. in A. III.

to Gader. in B. Op eyn.

to Gader. to famen. gelich. to hoip. Simul. una
 pariter. infimul. invicem. coniunctim. con-
 gestim. aggestim. cumulatim. accumulativim.
 amplexim. globatim. glomerativim. Acervati-
 vim. Gregativim. Congregativim. Copulativim.
 Auctim. Adunativim. Exaggerativim. concre-
 tivim. coagulativim. glutinativim. Nexim. Com-
 pactim. Confertim.

berGadert. versament. idem.

Gaderen. versamen. to hope byngen. by eyn byn-
 gen. Cumulare. accumulare. decumulare.
 congregare. colligere autumnare. acervare.
 Coacervare. agitare copulare. articulare.
 Cio. es. ere. Congio. is. ire. Augere.
 Multiplicare. Augmentare. Conferre. Con-
 gerere. Infiscare. Confiscare. Aggerere. Ag-
 gerare. Aggregare. Exaggerare. Glomerare.
 Conglomerare. Adunare. Globare. Conglo-

GA.

bare. Agglobare. Corrogare. Stipare. Insti-
 pare. per. in. vel. valde. Obstipare. per un-
 dique. vel. contra. Restipare. per. iterum.
 Substipare. per. subtus. vel. parum Con-
 trahere i. Colligere. Unare. Unire.

berGaderen. in C. by eyn Comen.

berGaderung der ghocnte die 14 jaer alt syn.
 Pubes. bis.

berGaderung des volchs van lantscappen. Na-
 cio onis.

berGaderung der schyn. Classis. sis. Stulus. li.

berGaderung van geistliken hupfen of personen.
 Conventus. Congregacio. fratrista. Ceno-
 bium. unde Cenobita.

berGaderung. versamenng dair sech twe byngen
 to hoip bergaderen. Iunctura. connexus. us.
 connectio. applicacio. congregacio. com-
 posicio conglutinacio. coniunctio. combi-
 nacio. constrictio. collectio.

berGaderung der knecht. Cliens clienticulus la.

berGaderung der kersten. Ecclesia.

berGaderung der loeden. Synagoga.

berGaderung der gantzer cristenheit. Concilium.
 ycomenicum. Synodus generalis in spiritu
 sancto congregata.

berGaderung tegen got. Conciliabulum. Con-
 venticulum.

berGaderung der clerckscap. Convocacio.

berGaderung des raids of der raithpeter. Comi-
 cium.

Gaidshupf. in B. Bedehupf.

Gaidsgabe of genaide. Analoya.

Gaidspennpuck. Arra. re.

Gaidspennpuck geben. Inarrare. subarrare.
 umü Gaidswil geben. Erogare. Conferre.

N

die

die umb Gaibstoll gheeft an gelde of anders berde half pont. Sextercarius.

Gaidsmogentheit. Numen. nis. unde. Numinofus. ras

Gaidstchiching of bescheryng op ymans. Fatum. ti. unde Fatatus.

namen Gaibg. Adonay. Tetagrammaton. El. Ely. Eloë. Eloy. Agalma. Altitonans. Altithronus. Amen. Agyos. Oreos. Schiros. Theos. Ei. vel. Ege i. quod est Kyri Sabaoth. Sadyr. Athanaros i. deus immortalis.

Gaffel. in **G.** Gabel.

Gaffel. Gefelstap.

Gagelkruyt.

Gahelen. schatren. luyde lachen. Cachinno. as. Cachinnor. aris. Gannire. Garrire.

Gaheler. schaterre. Cachinno. onis. Garritor. Garrulator.

Galghe. Patibulum. crux. aculeus. eculus. furca. furcula. furcella.

die groste **Galge.** Furco. onis.

Galgen werdich. Furcifer. furtifer.

Galgaen. Galbanum.

Galle. Fel. Bilis.

Galm. geluyt. in **D.** Doene.

Galpen als vogel. Crocitare.

Gaen. Iyen. wanderen. Reysen. passeren. Ire. Transire. meare. pergere. passare. Gradior deris. vado dis. proficisci. Tendere. tensare. peragrarè. peregrinari. Divertere. Varicare. Divaricare. viare.

Gaen. alst eynen wal gheit. bene succedere. Prosperari. Valere. inde Successus. us. ui.

afGaen. Abire. descendere.

afGanch. Abitus. abcessus. descensus. us.

afGaen ban eynde saken. afstaen. afsteden. ontballen ban eynde saken. Resilire. decidere. relabi.

beGaen wesen. in **C.** byn to Grode.

beGaen. begenthuiffe doen. Exequias facere.

achterGaen. Retrocedere.

oeverGaen. Transire. transgredior. eris. pervadare permeare transmeare.

oeverGaen. oevertrecken. misdoen. Transgredior. prevaricor aris. excedere. eciam in **H.** Artghelen. boeliken doen.

haebenGaen of treden. Excellere. precellere. excedere. transcendere. superare. preminere. Superpreminere. prepottere. prerogare. antistare. antistitare.

haebenGanch. Excessus. us. precellencia. Preminencia. supereminencia. superexcellencia.

haebenGaen. verwynnen. in **S.** Seege. verhten. beGaen. in **D.** beDyben.

doirGaen. in **D.** doirDyngen.

doirGaenlick. in **D.** doirDynglick.

inGaen. Intrare. Introire. Inire. Ingredior. deris. inGanch. Introitus. Ingressus. us.

wehlick. Iyse Gaen. fuchen. luchen. sluppen. Peditare.

mytGaen. samenGaen. Commeare. Comitari. concomitari. associare. convadere. Congredi. conviare.

mytGanch. Commeatus. us.

myt samen opGaen. Coorior.

opGaen als stern. son. man. Oriri. Adoriri.

opGaen ban berde of opGaen ontglick. Aboriri.

opGanch. Ortus. us.

opGaen. opstymmen. Ascendere.

opGanch. Ascensus.

opGaen als ruyt. Succrescere. Oriri. Exoriri. naeGaen. nabolgen. Imitari. Sequi. Subsequi. naeGaen. nabolgen. Succedere inde Successus. us. ui.

allentien opGaen als son. man. ruyt. Suboriri. nederGaen. Descendere

nederGanch. Descensus. us. Descensio. [*l. descensio.*]

ontGaen. ontwycken. in **C.** ontLamen.

samenGaen. in **G.** mytGaen.

anGaen. toegaen. Aggredior. deris. Accedere. adeo. is. ire.

anGaen eyn werck ban machten off housten. Aggredior. aggressus sum. congregior. Adorior iris. wytwerdich Gaen. Digredior. deris.

untGaen. Egredior. deris.

byrbyGaen. byrbyGaen. Pretergredior. deris. preterire. Transire. preverto tis. et prevertor teris.

wederbyGaen off wederkeren. Regredior. Re-meare. Reverti. Redire. Repedare. Repeditare.

her

verre Gaen off tepfen. Portendere.
 wederGaen. Redire. Remear. Reverti. Re-
 tendere.
 tegenGaen. ontmueten. in G. beGhegenen.
 to rug Gaen. Secedere. retrocedere. divertere
 i. fecedere. diversare.
 van Gaens wegen berstift. Vietus. a. um.
 hoitGaen. Precedere. antecedere. procedere.
 progredior. progressus est. anteo. is. ire.
 preeo. is. ire.
 hoitGaen. Procedere. Prodire. progredior. deris.
 toytGaen. Biffinare.
 en hantGaen. Successus. us. Succedere.
 hyn Gaen fachtmoedelick. Endere.
 to rug Gaen. Retrogradior. deris. retendere.
 fecedere. et supra to rug Gaen.
 to rugge Gaende. Retrogradus.
 umbGaen. verkeren in der wandling. Conver-
 sari. degere.
 verGaen. verderben. Perire.
 verGaen. verleben. Preteritus. a. um.
 toeGaen. toetreden. Accedere. Aggredi. Adire.
 toeGanch. Accessus us. Aggressus us. Adi-
 tus. us.
 uytGaen. uytreden. Exire Egreior deris.
 en wech Gaen. Abire. Recedere. declinare.
 discedere. faceffere. decedere per mor-
 tem Abcedere.
 en wech Ganch. Abicio. Abcessus. Recessus.
 onderGaen. Subire.
 onderGaen als son. mayn. stern. Occumbere.
 Occubare.
 onderGanch. Occafus. Occubitus.
 uytGaen. Exire.
 uytGanch. Exitus. us.
 durby. but hyn Gaen. Preterire. Transire. Per-
 transire.
 verGaen. Perire. Peritare.
 tegenGaen. Obire i. contra ire.
 tegenGaen. ontmueten. Occurrere. obviare. in
 G. beGhegenen.
 umbGaen. Circuire. Ambire. Percensere. Lu-
 strare. Collustrare. per. simul. perlustrare.
 Circummeare. Obire.
 umbGaen kan hynnen. Illustrare.
 but umbGaen. Prelustrare.

onder umbGaen. Sublustrare.
 inGanch. Introitus. Ingressus.
 hynGaen. Incedere.
 hynGanch. Incessus. us.
 hoitGanch. Processus. progressus. us.
 erreGaen. dwellen. in B. Wpftren.
 erreGanch. Erraticus. Erroneus.
 Ganch hyn. Vade. Recede. Apage. Apagete
 pluraliter.
 opGanch. Ascensus. us. Ascensio.
 opGanch der sonnen of ruyds. Orcus. tus.
 umbGanch. Ganch. in C. Gueganch.
 umGanch. Girus. ri. Girum. ri. Lustramen.
 Circuitus.
 uytGanch. Exitus. us. Exodus. di. Egressus.
 us. Egressio
 hynlich inGanch van achter toe. Postica. ce.
 Posticum. ci. Posticum. cii. hic Postis.
 tis. Postellus. Posterula.
 Ganch onder der erden. Cunus. ni. Cunicu-
 lus. li.
 Ganch eyns langen weges. Itiner. itineris.
 Itus. us.
 die Gaende spch bertreedt hoit ind weder. Peri-
 pateticus. Deambulatorius.
 hoitG Gaende. Altigradus.
 Ganch. trat. Itus. us. incessus. us. Icio. Tran-
 situs. meatus. gressus. progressus. passus.
 profectus us.
 Gaenlich. Meabilis. transibilis. ibilis. progres-
 sibilis. passibilis. passibilis. pergibilis. per-
 ficibilis. peragrabilis. peregrinabilis. Ten-
 silis. Tensibilis.
 Ganch. eyn vogel. Auca.
 Ganch of ghent. Auca. Anser. ris.
 tot Gansen of ghenten hoerende. Anserinus. a.
 um.
 Gantz. heel. in A. Wnck.
 Gantz. heel. stendich. vast. stede. stantvastich.
 Integer. gra. grum. Sincerus. a. um. Sin-
 ceris. re. ter. tas. Constans. ter. cia. Fixus.
 Firmus. ter. tas. Stabilis. le. ter. tas. Sta-
 bundus. Solidus.
 Gantzheit. heilheit. stendicheit. stebicheit. Inte-
 gritas. Sinceritas. Constancia. Fixitas. Fir-
 mitas. Stabilitas. Totalitas.

Gapen. ghenen. Hyare. unde hyatus us. hisco.
 cis cere. dehiscere. fatiscere.
Gapende. ghenende. Hyans tis. Hyulcus. a. um.
Gapert. in *N.* *Aff.*
Gar. gantz. in *N.* *Almch.*
Gar. seer. Valde. Nimium. Nimis. Vehemen-
 ter.
Garre. als die spijse gaer is. in *C.* *geCoctate.*
onGarre. roe. Crudus. Discoctus.
half Garre. Semicoctus. a. um.
Garde. hoff. Ortus. ti. Ortulus.
hoil Garde. Caulatum. Oletum.
Garde. hoffvermaerre. gherdenet. Ortilio. onis.
 Ortilanus.
Garlich. hynnich. Vinnicosus. Nevosus.
Garbn. in *C.* *Caym.*
Garn. Filum li. fila. orum. matassa. se.
tes Garns samenknuyppnge. Matassa. se.
Garren. in *C.* *Cyten.*
Gaerste. in *B.* *Bitter.*
Garst. Ordeum. dei.
Garst mit sekhantigen aeren. Exacticum. ander
 Garst die heit Canterium. die to mail seer boe-
 det hegh lude ind dgere.
Garst die twe kant heft. Catalicum. Disticum.
somerGarst. Trimense.
groen Garst. vuypp. Farrago.
Garstenbyg. Oriza. ze.
Garsten. Ordeaceus. Ordeicius.
Garstenwater. Pifana.
Garsten watersbat. Pifanarium.
Garsten mele. Alphitera. Alphita. Alphiton.
Garbe. schub. Manipulus. larba. govonus ni.
 garba. merges gitis. gelima me. et meta
 i. manipulorum congregacio.
Garbenhoip. Casula. le.
Garwond. Girgillus. Devolutorium. Traduc-
 torium.
Gasp. Gifpa.
Gast dat spnt hier. Quaternarius.
Gast. Hospes. passivus.
Gasthuuff. Hospital. lis. hospitale. lis. geron-
 tocomium pochotrophium. xenodochium.
 xenodochiolum. protochium. cii.
Gasthuuff dat eersam is bur die pelcym. Xe-
 notrophium.

die Gastmeister hie af heit Xenotrophica.
Gasthuuff daer men kinder ind iongen boedet.
 Bephotrophium.
die Gastmeister hie af heit Bephotrophita.
Gasthuuff dage in men weysken ind bundelng op-
 boedt. Orphanotrophium.
dye Gastmeester huer af heit Orphanotrophita.
Gasthuuffmeester. hospitaelmeester. Hospitalarius.
 Xenodocharius. Pochotrophita. blasto to-
 nis. mas. ge. orphanotrophita.
Gasse. steege. Vicus. viculus. di. viale.
ban Gasse to gasse. Vicatim.
Gat. hol. loch. Foramen. antrum. apertura.
Gat an en mastboem. Ampotra.
Gat of tynnet onder der erden. Apogeum.
sijtGat an der byouwen steider. Cluniculum. li.
sweitGat. Porus. amporisma. tis.
ban en Gat dat nederste. Orificium. cii.
hoystGat ban eyntre heuckien of taddart of rock.
 Paragium. gii.
hol sweitGater. Porosus. porositas.
der sweitGater aeyngng. Porisma. tis.
dogrGateren Perforare. cabiare.
dogrGatert. Perforatus. cavernatus. unde com-
 vernosus. [*l. cavernosus.*] tas.
Gapte. renne. Canale. aquagium. aqualicium.
 guttatorium. ymbrium. ymbrex. cis. ca-
 stellum. li.
Gaebe. gyste. Munus. donum. donarium. do-
 nusculum. donativum. munium. nii. mu-
 nusculum. collibium i. parvum munuscu-
 lum. bellarium idem.
guede Gaebe. Eulogia.
Gaebdyger. Donifer. doniferus.
deyn Gaebe. Xenium. nii. exenium.
deyn Gaebe. als appel noete et cetera. Colli-
 bium bii. bellarium rii. antepometum.
die unu Gaebe dient. Munuscularius.
Gaebe gaidg. in *G.* *Gaidsgaebe.*
deGaeben. beggigen. Munerare. munificare.
 dotare.
Gaebegheber. Munificus. munificens. Munifex
 ficis. unde munificenter. munificencia. mu-
 nerarius. munuscularius.
Gaebencemer. Municeps. colliBifa.
Garde merdygh. Munerosus. tas.

wederde Gaeben. Remunerare.
 de Gaebet. Dotatus. muneratus.
 onde Gaebet. Indotatus. immuneratus.
 Gabel. bozke. Furca. furcula. furcella. bidens.
 furco. onis i. maior furca. rotabulum. li.
 merga. ge.
 buyr Gabel. Andena. ne. arpaio. onis. arapaio.
 onis.
 Gabelzeger. Furcifer.
 Gabel van byer of byf tramen op der belen der
 haben mede hur to slaen. Palmula. le.
 coern Gabel. Pastinatum. ti.
 Gabelyn. lanci. Lancea. lanceola. le. catela. le.
 Gebaeren. cum suis. in B. geBaeren.
 wal Gebaeren. in A. Abel.
 Gebere. gelagt. seiden. in B. geBeere.
 Gebet. in B. Bedynge. et multa de hiis in
 B. Beden. et in B. geBet.
 dyne son Gebet stozt. Euxochous. a. um.
 Gebets toebehoeryng. Oratorius. a. um.
 Gebets medebeyngge. Agapa. pe. vel Agape.
 pes. pei.
 Geburte. in A. Art.
 Geburte. Nativitas. natale. lis. natalicium, cil.
 generalicum. ortus. us. generacio.
 der Geburten begynne. Archiogenua.
 Geburtich. in A. Abel.
 Ghech. in A. Aff.
 Ghech maken. Fatuare. infatuare.
 Ghech van metall water in to herten. Cucu-
 ma. me.
 Ghech werden of wesen. in D. Doeren.
 Ghecken. in A. Affen.
 Gheckheit. in A. Awise.
 Gedanch. gemoet. Animus. Mens.
 Gede of wyede reitscap. Sarculum. li. sarpa.
 sirpa.
 Geden. wyeden onkruppt wyt. Sario. ris. rir.
 Sarculare. Sarpere. Evellere.
 Gedeelich. wyedelich. in A. Abel.
 der Gheeff. umbfug. umb nyet. Frustra. Frus-
 ratim. in T. verLoeren.
 to der Gheeff. Gratuitus. a. um. gratuite. gra-
 tuito.
 der Ghegenen. beghevenen. teghevenen. ontmueten. Ob-
 viare. Occurrere. Obtiendere.

Gheghe. in B. Bebele.
 Ghehutzich. swytmoeidich. swynbe. Vehemens.
 impetuofus. fervidus.
 Ghehutzicheit. swytmoeidicheit. swynbicheit. Ve-
 hemencia. unde Vehementer. Impetuofitas.
 Ferviditas.
 Ghehucht. woensede. woynge. were. Behalvsam.
 gewarfam. heimoit. hantredynge. verbliff.
 Mansio. mansiuncula. mansitorium. Edifi-
 cium. Domicilium. Incolatus. Habitacio.
 Habitaculum.
 Ghegl. loep. hzoesth. Lascivus. Petulans. Pe-
 tulcus. Petulcans. Illecebrosus. Illecebris.
 bre. Vethofus. Lasciviosus. Stablinita I.
 Lasciviens.
 Ghegl. hzoesth. loep maken. Illecebrare.
 Ghegl. hzoesth. loep wesen. in T. Copen. Ve-
 rheiare.
 Ghegl. hzuhtver als eyn achter off boem. Fer-
 tilis. Uber. Fructuofus. secundus. Ferax.
 Feraculus. Riguus. Ubertus. Ubertuofus
 Uberofus.
 Ghegl. hzuhtver maken. Fertilitare. Ubertare.
 Fecundare. Feracitare.
 Gheplen. socken. in B. Burden.
 Geplicheit. hzoestheit. Toepheit. Lascivia. petu-
 lancia. procacitas. vethofia. illecebra. ille-
 cebrositas.
 Gheplicheit. hzuhtverheit als achter boeme zygt.
 Fertilitas. Ubertas. unde uberter. tim ad-
 verbium. Uberofitas. Ubertuofitas. Fecun-
 ditas. Fructuofitas. Feracitas.
 Gheel. Glaucus. Croceus. Citrinus. Cero-
 leus.
 tuschen Gheel unde roit. Coccus. Cocceus. Coc-
 cineus.
 Gelaitch. Cymbolum.
 dyoncken wyngelaitch. Bachinale. lis. ter. tas.
 Gelait. in B. geBeere.
 Geiden. marchten. in C. Copen.
 outGeiden. in A. etArnen.
 Geiden. betaien. in D. volDoen.
 der Geiden. wederherten. wandelboen. opstehen.
 Restituere. refundere. emendam facere.
 luere. satisfare. satisfacere.
 der Geidng. betalng. in D. verDyng.

berGelydng der waken dat eyn umd dat ander.
 Talio. onis.
 Geleude. bozwerbe. beglycheit. sekerheit. Salvus
 conductus. Salva guardia. securitas.
 Geleuden. Conducere.
 Geleudsmān. Conductor. Comes. Concomita-
 tor.
 Gelyc. secht. in E. Eben.
 Gelyc. sechtmaaken. in E. Eben maaken.
 onGelyc. in E. onEben.
 Gelyck. als dat eyn den anderen gelyck is. Si-
 milis. adinstar. conformis. compar. parilis.
 Gelyck maaken. Assimilare. equiparare. Con-
 formare. appropriare.
 Gelycken. stachten want na. Assimilare active.
 assimilari passive.
 Gelycknisse eyns anderen bynghe. Similitudo.
 conformitas. paritas. parilitas. Equiparan-
 cia.
 Gelycknisse. Similitudo. parabola.
 Gelycknisse bozbyngung. Coragium.
 Gelymp. in E. Eer.
 Gelympen. themen. boegen. waelstaen. geozloft
 wesen. Licere. decere. Condecere. compe-
 tere. congruere. incumbere. desio. sis. fire.
 desivi. desitum. id est decere.
 Gelymplyck. themelyck. bozglyck. Decenter.
 condecenter. licenter. honorifice. apte. ha-
 biliter. convenienter. congruenter.
 onGelymplyck. onbozglyck. onthemelyck. onbe-
 hogglyck. Indecens. Indecenter. abdecens.
 center. illicitum. te. inhonestum. te. incon-
 veniens. enter. indecens. center.
 Geloebte. truwte. Fides. fiducia. fidelitas. con-
 fidentia.
 Geloebte. Fides. fiducia. credulitas. creden-
 cia fiducia. confidentia.
 Geloebte. wiffheit. sekerheit. Fideiussio. caucio.
 assicuracio. securitas. Certitudo. certifica-
 cio. verificacio.
 onGeloebte. ketteric. Perfidia. diffidia. infideli-
 tas. heresis. heretica. pravitas. increduli-
 tas.
 Geloebtebecker. Fidifragus.
 Geloeben. betruwen. Fidere. confidere. cre-
 dere.

Geloeblych guet kersten. Cristianus. fidelis. or-
 thodoxus. credulus. pisticus. ravidus i. cre-
 dulus. cristicola. deicola.
 onGeloeblych. ketter. Perfidus. incredulus. he-
 reticus. abnegatus. renegatus. acephalus.
 perfidiosus.
 nyet Geloeben. mistruwen. Diffidere. discre-
 dere.
 Gelypghlyck. truwelyck. Confusus. se. fidenter.
 confidenter. creditivus. ve. credenter. cre-
 dibilis. le. ter. tas. fidelis. le. ter. tas. fidu-
 ciarim. fiducialiter.
 onGelypghlyck. incredibiliter. diffidenter.
 Gheipg verseych. in E. Clepgh.
 Gheilt. Pecunia. es eris.
 Gelt of loyn van buschen of waldeu bekyeghen.
 Lucar. caris. silvaricum. foresta. te.
 Geltsbede. Pecuniarium.
 tot Gelt gehoerende. Pecuniarius. a. um.
 Gelt maaken. munten. Monetare.
 Gelt dat men wederseyghet. Repetunde darum.
 Gelt dat men sculdgh is weder to righen. Idem.
 Gelt van cleynen gwock. Peculiam. unde pe-
 culiaris.
 Gelt of rept guet der huystrouten. kynder of
 knecht dat oer byj eygen is. Pecalium. [l.
 Peculium.] lii.
 sulck Gelt of guet werden of maaken. Peculior.
 aris.
 magntGelt dat men ghebet. Epymenia. orum.
 umd Gelt of metale gmanz huereu. Inerare. obe-
 rare. Suberare.
 Gelygrych. Cupidenarius. philargius. inde phi-
 largiria. e i. avaricia et philargicus. a. um
 i. avarus.
 vol Gelyg. Pecuniosus. tas.
 Gelyte. in B. Thymate.
 Gelyck. in A. gude Abenteuer.
 onGelyck. ongebal. wederpoit. rampspoit. Dis-
 fortunium. adversitas. contrarietas. malus
 eventus. in A. onAdventure.
 Gelycklyck. in A. Abenteuerlyck.
 onGelycklyck. in A. onAdventurelyck.
 Gelybe an en rat. Timpanum. ni.
 Gelybe des wauerz die an dat sant seyt. Veni-
 lia. lie.

Ghel.

Ghesbe des waters kan wederkomende ind an dat
 iant geslagen wordt. Salaria. rie.
 Ghesbe opt water. in **B.** Zulle.
 Ghesben verbum. Abundare. Exabundare. Inun-
 dare. Stagnare.
 der Ghesben stypunge. Ceramna ceramnorum.
 bol Ghesben. Undosus.
 Ghesbich. Undositas. Abundus. a. um.
 Geluyt. in **D.** Doent.
 Gelutte. in **L.** Lecher. adiectivum.
 Gemack. hzede. rast. ruwe. Commodum. Quies.
 ei. Quies. etis. Pax. Requies. Ocium. Va-
 cacio. Pausa. Tranquillitas. Pausacio. Quie-
 tudo.
 onGemack. unrast. onhzede. Incommodum. in-
 quietudo. Disturbium. inquietus. Boema. Boa-
 tus. us. Strepitus. us. strepor.
 onGemack andoen. in **B.** Bezoeben.
 Gemackfam. gemeelich. Commodosus. a. um. tas.
 Gemeellic. ongering. in **L.** Lantzen.
 Gemeelich. wonderlich. noelich. verwogren. Mi-
 rus. Mirabilis. Pertinax. Intricativus. Im-
 bractativus. prodigiosus. Monstruosus. Ad-
 mirabilis. Tediopus. anadiopus. provocati-
 vus. implicativus. involutus. perplexus i
 involutus. inflexus.
 der Dyzelich. dzuslich. eynefflich. eyntwillich.
 Gemeelich. lechlich. in **L.** tytCoztlic.
 Gemoebe. in **G.** Gedanchen.
 Genade. in **B.** Warmherticheit.
 Genade. gunst. hulde. Favor. gracia. Affectus.
 Affectio.
 Genade gaidz. in **B.** Warmherticheit.
 Genade. bergifnisse. Gratia. Venia. veniola. re-
 missio. condonacio. indulgencia.
 guede Genade. Eucharistia.
 onGenade. in **S.** Suprichheit.
 Genaden. begenaden. in **B.** erWarmen.
 deGenaden. vergeben. bertghen. Indulgere. con-
 donare. dimittere. remittere. parcere. igno-
 scere. propiciari.
 byer Genaden name. Trigarium.
 Genadelich. Venialis. le. ter.
 Genetich. in **B.** Warmhertich.
 onGenetich. Acharis. ris. vel idis. in **B.** on-
 Warmhertich.

berGenchlich. Transitorius. Temporalis. Mun-
 danus.
 berGenchlich. Ruinosus. Caducus. peribilis. et
 [L. in] **B.** onBislich.
 berGenchlich. in **D.** onDuyrich.
 onberGenchlich. in **B.** Bislich.
 berGenchlich. in **D.** berDarflich.
 deGenchnisse. Exequie arum. Funeralia. Iusta
 iustorum.
 onberGenchlichheit. in **E.** Ewicheit.
 des ter deGenchnissen hoerende is. Exequialis.
 le. Funeralis. le.
 Gheyn. Nullus. Nemo. Neuter.
 Gheynreley wiff. Nequaquam. Nullatenus. Nul-
 lomodo. Absit.
 Genecht. Terminus a iure datus. Inducie-
 arum. dilacio.
 Geneden. dozren. in **L.** Coene wesen.
 Geneme. in **B.** Bequeme.
 onGeneme. in **B.** onBequeme.
 Ghenen. in **G.** Gaven.
 Geneken. Appropinquare. approximare.
 Genesen. gesont werden. Valefcere. convaless-
 cere. reconvalescere. sanari. vires. resu-
 mere.
 Genesen. gesont maken. in **A.** Artzdygen.
 Genesen. heyl. gesont. Sanus. salvus. columis.
 incolumis. valens. validus. sospes. pos-
 compos. potens. robustus. fortis. virtuosus.
 salvificus. et in **G.** Gesont.
 Genquet. Zinziber. ri.
 butGengher. Precessor. antecessor.
 Genneten. in **B.** Zuythen.
 Genogch. Satis. sufficiencia.
 Genogch doen. Satisfacere. fatisdare. contem-
 tare.
 Genogch doengng. Satisfactio. contentacio.
 Genogch wesen. Sufficere.
 Genogch hebden. in **H.** burkheich wesen.
 Genogchlic. iustlic. in **B.** Widelich.
 Genogchlic. wallustich. weidich. wunlyc. Delf-
 cidus. tas. voluptuosus. tas. velcus. a. um.
 vesculus. a. um. vesculositas. vesculentus.
 lencia. lenter. affluens. ter. cia.
 Genogchlic platze. Amenium. nii.
 Genogchlic. berfedelic. in **A.** geNoichigck.

onGenoghtic. onberfchelt. in *N.* ongehoghtic.
 Genoght. weelde. wunne. loijt. wailuft. De-
 licie. arum. unde delictiosus. tas. affluen-
 cia. galacticie. arum. unde galacticiosus.
 voluptas. genialis. le i. voluptuosus. ge-
 nialiter. tas. lauciofitas. lauciofitas. apri-
 citas. apricus. a. um. amenitas. amenitu-
 do. folacium. iocunditas. gaudium. Ieticia.
 delectacio. delectabilitas. oblectacio. oblec-
 tamen. luxus. us. ui. et. luxus. a. um. spor-
 tale grece i. delicie.

Genoegen. Sufficere. contentari.

Genot. proijt. Emolimentum. adventagium.
 obvencio. cetera in *B.* Bate.

haght Genoten. laten. hpen. Lato. onis. lato-
 nes in plurali. curialis. les. pares curie.

geucht Genoten. Pares iudicii. Scabinus. ni.

epst Genoten. Coniuratus. coniurati. astricti.
 sprei Genoten.

Ghent. Anser. herbilis.

Gentzloch. gantz. in *N.* Alamen. et in *N.*
 Alpntch.

Ghere. lass. lappe. Pecia. commissura.

Ghere. stoppe. Osa. re. fimbria. e. unde fim-
 brio. as. lacinia.

mpf Ghere. Ornamenta. orum.

Gherkamer. Vestibulum. armarium. sacristia.
 archanum. archinum.

Gerade. snel. in *B.* Baid.

Gerade. boedel dat dpe byoutwen sterbende geben
 an achtergelaten. eiegnode. Exuvie. arum.

Gherbde. ruede. Virga virgula.

Gerbde of ruede in en schyp bayt men dpe duypte
 des waters mede soecht. Amentum. ti.

Gerdenen. Ortulanus.

Gheren. begheren. lusten Desiderare s. celestia.
 afficere. affectare. optare. Exoptare. adop-
 tare. peroptare. gliscere. cupere. concupis-
 cere. appetere. ambire. nae reten Avere ca-
 ret supino. gestire. inhiare. fero fers. anhe-
 lare. libere. libescere. perlibere. perlibescere.

Geret. byupfen als wyen of byer et cetera. Blic-
 trio. tris. träre. bilbio. bis. bire.

Gerich. Avidus. Cupidus.

Gerichheit. Aviditas. Cupiditas. Concupiscen-
 cia. Cupido. inis.

deGerich. Desideranter. Affectanter. Affectuo-
 se. Optato. Optative. Exoptanter. Cupide.
 Anhelanter.

deGerichheit des blesches. Libido. Concupiscen-
 cia.

deGerete. Optacio. optamen. desiderium. affec-
 tus. affectio. appetitus. libitus. us. ui. li-
 bitum. ti. libido. concupiscencia.

Gerestcap. hupstrait. rathheit. Requisita. instru-
 menta. utensilis. le. utensilia. supellex. su-
 pellectile. lis. lacunar. ris.

schypGerestcap. Armamentum.

Ghering. snel. in *B.* Bald.

hurGerende of burbzucht an en perde. Antela.

echterGerende. Postela. ind die rpeem dat af die
 dem perde onder den start gheyt. Subtela.

Gericht. Iudicium.

Gericht heghen. in *B.* Banckspannen.

hoit Gericht trecken of laden. Trahere. Evo-
 care. Citare.

die int Gericht saken buczenght. Apparitor.

Gerichtstede. Auditorium. consistorium.

hur Gerichtstede dat gerempse. Caula. le.

Gherne. outae. Ovis Femella.

Gerne. willichich. Libens. Libenter. Volun-
 tarie. Sponte. Spontanee.

onGerne. node. Invite. illibitus. illibite.

Gernichheit. Libencia. libirus. us. libicum. li-
 biti.

Gerucht. Clamor. Strepitus.

Gerucht meere. spracke. Rumor. Fama. Sermo.
 guet Gerucht. Adoria. Eulogium.

Gherwen. touwen leder. Cerdare. Purgare. Pre-
 parare.

Gherwer. ledertouwer. Pelliparius. Alutarius.
 Cerdo. onis. Gallarius. Gallicarius. a. um.

Gesell in der noit. Socius.

in den aupt. Collega.

in den wege. Comes. Commeator.

in den loen of bedienst. Consors.

an der tassen of in geselschap. Sodalis.

aupGesell. Consocius. confodalis. consors. com-
 plex s. in malo.

mitGesell in der tabernen. Artibernalis. lis.

Geselle. in *C.* Claut.

Gesellen ban eyen aupt. Collega. ge.

Ge.

Gefelsam wesen. gefelstap halben. Sociare. con-
 sociare. associare. comicare, participare.
 conversari, consortiri
Gefelstap bynnen. Dissociare. absociare.
 die ongefelsam is. Aceronicus.
Gefelsamheit. Socialitas. ter. sodalitas. ter. sode-
 licium. societas. comitacio. Familiaritas. ter.
Gefelsamlich wanderen. Conversor et obversor
 idem. inde conversacio et conversativus et
 conversabilis. le. ter. tas.
Gefelsamlich. Socialis. Familiaris. peculiaris.
 comiter. contubernalis. lis. et contuberna-
 lis. le. ter. tas.
Gefelstap. In **C.** Conyange.
Gefelstap. mastcap. werstcap. haerberie. gesterpe.
 Convivium. Epulacio. Comessacio. allo-
 gium epigna. simphasium sitapodium.
Gefelstap. mastcap. werstcap halben. Convivor.
 aris epulor. aris.
Gefelstap uaken. Collegiare.
Gefelstap andoen. Associare. comitari. conco-
 mitari.
Gefelstap omtzongelt. Amplecia.
Gefynde. Familia. pergula.
Gefynde der goeter herstappen. Aulicus. aul-
 nus. auletus. auleus. aularis.
hupsgefynde. Domesticus familiaris.
des soens Gefynde. Filiusfamilias. [*denkl. te*
lezen filiusfamilias.] filiusfamilias s. filii
 nobilium.
des Gefyns heer of [l. of] besogger. Paterfami-
 lias. paterfamiliarum.
des Gefyns sogghogger. Massarius. et in **H.**
 Hupff ind gefyns registerre.
Geflecht. hertomyst. in A. Art.
 ban en Geflecht bye oeverste. Genarcha. inde
 Genarchia.
Gheffsel. swepe. smycke. Flagellum. mastigia.
 gie ripistes. tis. verberaculum.
Gheffsel van dublen strenghen. Scorpio. onis.
Geffsel of gefffel siege ban offen of barren leder.
Gefstelen. Flagellare.
Geffseler. Flagellator. magigo. Farus i. Flagel-
 larius.
Gheste. Blictrum. fex. fermentum. zima me.
Ghesten. Blictrare. fermentare. ziware.

dat ongefestet is. Azimus. a. um.
Geste. Hospites. convivere.
Gestern. in G. Geftstap. mastcap.
Geyst. spg. Spiritus. anima. siche.
Geystlich. Spiritualis. le. ter. tas. spiritalis.
 le. ter. tas. religiosus. tas. cerimonialis. le.
 ecclesiasticus.
onGeystlich. Irreligiosus. tas.
Geystliche cleyber. Religio. habitus. us.
**Geystlike stede. personen of saken to abertweldi-
 gen.** Prophanare.
onGeystlike stede. personen of saken. Propha-
 nus. a. um.
Geystlich guet buten recht to berhopen. Symonia.
bye Geystlich guet buten recht hoeyt off berhoeyt.
 Simoniacus. a. um.
Geystlicheit. Religio. religiositas. spiritualitas.
gebynde Geystlicheit. Ypocrisis. ypocrisis. su-
 persticio unde supersticiosus.
Geystlic mynsch bynnen synen yocbeliait. Novi-
 cia. cia. Nuperus. ra. unde Nuperitas.
 tis.
**Geystlicher personen of der schoelre straffing bye
 men oen an doet. in D. Disciplijn.**
ontGhesten. uyt den schyanch stellen. Dissipare.
 dispactare.
Gestalt. gesteltnisse. Dispositio.
wat Gestalt. wal geschpycht. Compositus. bene-
 formatus. benedispositus.
orGestalt. ongeschpycht. Deformis. distortus.
Gesont. statch. in G. Genesen.
onGesont. in C. Czauch.
Gesont wesen of werden. Salvio. is. ire. Valere.
 convalere. convalescere. valescere. et in
 G. Genesen.
Gesont maken. heplen. in A. Artzedyen.
Gesontmaker. heplant. Salvator. sanator.
Gesont syn wy onz. blyst gesont in A. Adde.
Gesuntheit. Sanitas. Incolumitas. Sospitas. va-
 litud. Valencia. Convalescencia. Validitas.
weder Gesont maken. Refanare. Recurare.
Ghet. wat. byst yet getswat. etswat. Aliquid.
 - aliquantum. quantisper. aliquantisper. tan-
 tum. tantillum. tantisper. quicquid.
Gheze. tzegehe. huettsken. Capra. Capreola.
 Capreolus. Edus. Capella. Ibex. Segena.

Ghepen. tzeeghen. Caprinus. a. um. Capri-
lis. le.
Ghepen stal. Caplis. plis.
Ghepen herbe of vermaerre. Caprarius.
dat van Ghepen gebaeren is. Caprigena.
**gelpe der Ghepen. sanct of lof, dat is van sancte-
hender materien.** Tragedia. die.
Ghepen bart. Scirellum.
long Ghepe. long, tzeeghe. Jurckghen. Capreo-
lus. la. Edus. Edulus. Ediculus. Edellus.
omnia di.
van eenre Ghepen ind herte gebaeren. Trage-
lophus. Hircocervus.
der Ghepen. ver summen verwarlofen. Oblivisci. ne-
gligere. detractare. vel detractare i. negli-
gere. obliterare i. oblivioni tradere. descio.
is fre. similiter.
die tot vergetniss of ver summiss genepet is. Obli-
teratus. obliviosus. negligens. lethicus. a.
um. letargicus. a. um.
der Getmige. ver summissse. verwarloftheit. Obli-
vio. Omissio. Negligencia. Obliteracio.
Obliteramen- tum. Obliviositas.
vergetenheit. Oblivio. Aestia. Negligencia.
Gheten. Manus. a. um. Comestus.
half Gheten. Semesus. a. um.
Gheten. harnsteyn. in W. Agetensteyn.
er Gettzen. vermaeken. in T. ver Lustigen.
Ghebe. in B. Begweme
on Ghebe. in B. on Begweme.
Ghebel van en hupff. Ortogonium. nii.
Gebelle op den lande. Descensus. us.
Gebelle op den water. Decursus. us.
Gebellich. in B. Begweme.
on Gebellich. in B. on Begweme.
on Gebellich onfellech. in A. Arm.
Geven. Dare. Donare. Tribuere. Prebere Tra-
dere. Prestare. Erogare. Conferre. Edere.
Duo. is. ere. Impendere. Assignare. Lar-
giri. Commodare. Impartiri. deponentali-
ter. vel impertire active. Dependere i.
tribuere.
aerber Geven. verthynen. uptgaen. Renunciare ab-
renunciare. resignare esse. lucare.
aerber Geven. verthynen. in B. Zehen.
de Geven. veruaten. verthynen. Derelinquere. Di-

mittere. Deserere. Desertare. desid. sis. fire-
desivi. desitum. Polluceo. es. ere. Preter-
mittere. Destituere. i. deserere.
neglich Geven. Largiri. Dispensare. Dispensare.
neglich Geve. Duo. nis. largitor. dispensor. Di-
spensator.
in der Geven. Reddere. redonare. refundere. re-
stituere. resignare. rependere. retribuere.
mit samen Geven. Collargiri. Contribuere.
toe Geven. toechghen. Attribuere. Ascribere.
toe Geven. Addere. adiungere. apponere.
toe Geving. Addicio. additamentum.
hoit Geven. boedel geven. Predo. dis.
ander Geven. Subdere. Submittere. substerne-
re. subicere. supponere. subiectare. subia-
citare.
umder Geven. in D. umder Geven.
der Geven. vergetigen. in F. Fenigen.
der Geven. verthynen. in G. de Gevenen.
Gevinge. giftinge. ind hupfunder ter gepsticheit.
dyenende. Collacio.
Geven sich gebangen. Deo. dis. dere.
almiff Geven. Erogare.
**aerber Geven. ver smaden. ver spynen. ver spiten. ver-
waeten. ver buyten. vernieten. verontachtigen.**
ver snoeden. smelken. vanden. verthynen. De-
dignari. confundere. spernere. refutare. con-
futare. contemnere. annihilare. vilipen-
dere. nichilipendere. criminari. insultare.
ferocio. cis. cire. aspernari. despicere. de-
spectare. despicon. aris. fastidire. avtor.
teris. eciam de hoc in B. Blameren. abi-
cere. proicere. Respuere. dese. vorgestheben
verba hebñ nich verbalia.
aerber Geber. ver smader. Cathafronitus. eyn ber-
smader.
in Geven. indlaggen. zaden. Consulere. lucina-
re i. suadere. instigare. censere. suggerere
**in malo. indere. suggillare. hortari. adhor-
tari. exhortari. cohortari. Nota bye con-
tractien bye af in H. ontlaggen.**
in Geveit. indlaglic. toeragelic. Consultabilis.
le. ter. tas. lucinabilis. le. ter. tas. sua-
fibilis. le. ter. tas. instigabilis. le. ter. tas.
suggestibilis. le. ter. tas. hortabilis. exhor-
tabilis. adhortabilis. le. ter. tas.

in Gebet. inblafzer. toerader. Consultor. lucinator. suafor. perfuafor. perfuaforius. a. um. infligator. suggestor. inditor. suggillator. hortator. adhortator. exhortator. cohortator.

in Gebang. inblafpang. toerapang. Consultacio. lucinacio. suasio suafus us. suadela. perfuasio. perfuadela. instigacio. instinctus. us. suggestio. indicio. suggillacio. hortacio. hortamen. tum. adhortamen. tum. adhortacio. exhortacio. exhortamen. tum.

bye geen Gebet. Dativus. a. um.

Geblyt. Pollucibilis. le. ter. tas. Donabilis. le. ter. tas. prestabilis. le. ter. tas.

ber Gebelle der mynsap. Remissibilis. le. ter. tas. remissivus. condonativus. condonabilis. le. ter. tas.

ber Gebong. beropfung. in F. Fenjüngg.

ber Gebong der misdait. Indulgencia. remissio. condonacio. venia.

Gebal. in M. Mennure.

an Gebal. in G. unGelyck. [1. unGeluk.]

an Gebeluyck. in M. Mennick.

Geborghik. gehantfam. Tractabilis. dicibilis. placidus. contentabilis. contentivus. racionabilis. discretus.

Geulen in een ind byucken. in B. Baffen.

Gebrecht.

in Gebrede. pensen. tripen. Intestinum. extra. eorum. abegvina sunt partes intestinorum. viscus. ceris. viscera.

bye in Gebreyde bekuyt der besten om dair wyl to machlen. Abestis. tis.

Gewoente. in M. Mynge.

Gemen. ghenen. Offitare. hyare. exippitare. pandiculare. baraclare.

Gemer. Offitator. hyator. exippitator. baraclator. pandicator. pandicularius.

Gempng. Offitacio. offitatus us. offitamen. baraclacio.

Ghp. pr. Vos.

Gpcht int gemem. Paralifis.

Gpcht in den handen. Cyragra.

Gpcht in den boeten. Podagra.

Gpcht in den knochten. Arthetica.

Gpcht in den hoeyen bys totten huyen. Sciatica.

Gpcht lopende na allen kerten. Gutta.

Gpchtich. Parahicus. Cyragricus. podagricus. artheticus. ciaticus. guttosus. Artraicus.

ber Ghift. bergifnisse. in F. Fenijn.

Gyft. in G. Ghacke.

ter Ghift. Addiamentum.

ber Gifugen. in G. ber Gaeten.

Ghyge. bedel. Vigella.

Ghyger. bedeler. Vigellator.

Gylde. in B. Boderftap.

Gyllen. in B. Bedelen.

Gylte. in B. Bedeler.

Gylte. Porca castrata. Eunucha.

Gymme. spate. huyre. Cespes. tis. Pullula. germen.

ber Gyne. Principium. Inicium. Exordium.

ber Gyne. anheben. bestaen. anlaen. Inicari. Incipere. Intentare. Ordiri. Exordiri. Temptare. Attemptare.

ont Gyne. bestaen. Exordiri. incipere.

Gynster. in B. Gyne.

Gyter. eyn vogel. Vultur. ris. vultorius. rii.

Gyters. Vultorius. a. um.

Gyterbaek. Erodus. dii.

Gyter. ghyterich. byack. nauwe. Avarus. Cupidus. tas. pido. cupidulus. Cupidiosus. cupidineus. philargiricus. Parabara. te verberosus i. cupidus. Parcus. tas. Infaciabilis. Tenax.

Gyteren. in G. Gheren.

gelt Gyterich. Cupidenarius.

Gytericheit. byackheit. nauweheit. Avaricia. Cupiditas. cupidiositas. Cupido dinis. Infaciabilitas. Philargiria. Aviditas. Pleonexaia. Parcitas. Tenacitas.

Gyffel. in B. Borge.

Gyfften. in B. ber Dunchen.

Gyfflich. meynlich. Opinatorius. opinabilis. Opinativus. Coniecturabilis. Sulpicabilis. Conicibilis. Arbitrabilis. Putabilis. Estimabilis. Existimabilis. le. ter. tas.

an Gyfflich. armeynlich. Inopinabilis. Inestimabilis. inexestimabilis et cetera. preponas ly. In de ly. Gyfflich.

Gyffter. meynre. Opinax cis Opinofus Opinofus et cetera verbalia de ly. Gyfften.

Ghiffinge. megnonge. Estimacio. exestimacio.
Coniecturacio. Coniectura re. Autuma me.
 arbitracio. suspicio. opinio. Opinacio. pu-
 tamen.
Gyfteren. Heri. Hesternus. a. um.
eerGyfteren. Pridie nudiustertius.
dat eerGyfteren geschach. Pridianus. a. um.
Gyeten. stozten. Fundere. Lybare. Futire.
umGyeten. umstozten. Effundere. Effontio. tis.
 tire. Eluere.
inGyeten. instozten. Infundere. Imbuere. Ver-
 go. gis vergitare. convergere.
berGyeten. berstozten. Diffundere.
wyder wegen Gyeten of stozten. Circumfunde-
 re. Diffundere.
weberGyeten. weberstozten. Perfundere. Trans-
 fundere.
tegenGyeten. Offundere.
weberGyeten. Refundere.
onder egn Gyeten. Confundere.
Gyetsbat. Fusorium.
dat van Gyetenſ wegen nyet in en blyft. Fu-
 cillus. le. Nota van desen Gyeten mach men
 oick wytken in S. Stozten.
Glanz. schyn. Splendor. splendificencia. ful-
 gor. fulgiditas. nitro. nitella. rutilus. rati-
 lacio. iubar. candor. Epizama.
Glanzende. in B. Wlanchende.
Glass. Vitrum.
Glass dat seer reyn is. Hyalum. h. unde hya-
 linus. a. um.
Glassen materk. Admonitrum.
Glassen. Vitreus. a. um. hyalus. a. um. hya-
 linus. a. um. quillenus. a. um.
Glat. slydberck. slymitck. Lubricus. Viscosus.
 Limosus.
Gelaby. speer. lancy. Hasta. Hastile. Lance.
 Lanceola. Amentum. mucro. Transen. Tran-
 sentina. Quirina. Spiculum. brevis lan-
 cea.
myt Gelabyen. speeren of lancyen to spelen off
 dat myt bejten. Lancinare. Lanceare. de-
 lancinare.
Gyden. Lubricare.
mitGyden. mitbalten. Collabor. ris. Dilabor.
 per. diversimode. elabor. per. extra. illa.

bor. per. intra. prolabor. per. procul. pre-
 labor. per. ante. preterlabor.
but hyn Gyden of balten. Relabor. per. ite-
 rum. Sublabor. per. subtrus.
Glynnen. gloepen. Candere. Candescere.
Gelynt. Staethet.
Glystren. in B. Wlanchen.
Glyppe. in C. Claete.
Glyssen. lychen. polyeren. Polire. Depolire. Re-
 polire. per iterum. Oblimare. Limpidare.
tot Glyssen off lychen hoerende. Politorius. a.
 um.
Glysser. licher. Politor. Oblimator. Limpidator.
Glyssen. byssen. Ypocrifare. simulare. assima-
 lare. Dissimulare. consimulare. Fingere.
Glyssener. guetdunckel. ypocryt. bysser. Fictor.
 Simulator. assimulator. Dissimulator. con-
 simulator. simulatorius. ypocrita. supersti-
 ciosus.
Glyssery. ypocryf. byssery. Fictio. simulacio.
 assimulacio. consimulacio. dissimulacio. ypo-
 crisis. ypocrisia.
tot der Glysserien hoerende. Simulatorius. Fic-
 ticius. a. um.
Glysm. in C. onClair.
Glymicheit in der lucht. Aporie.
Glymicheit in C. onClairheit. glymicheit.
Glyme maken. glymen. Turbidare. Turbulen-
 tare. Obcenare.
Glyegen. in G. Glynnen.
Glyori. in C. Eerwerdicheit.
ghel Glyori. Cenodoxia. e. pictura pompa.
 pompula. pompalencia. pompositas. appa-
 ratus. ventositas. ventuositas. vana gloria.
die ghelste Glyorien vol is. Cenodoxus. Cedoxus.
 Pomposus. Pompaticus. Pompulentus.
vol Glyorien. Mactus. a. um.
Glyories an spele ind libe. Amplides. dis. Am-
 phidoxus. amphidoctus.
ghel Glyori oeffenen. Pompare. Ostentare.
Glyose. Gloſa. Commentum. Expoficio. Glo-
 sella. Gloſula.
Glyosieren. Glyosare. Commentare. Exponere.
 glyosellare. glyosulare.
Glyosierre. Glyofator. Glyofarius. Commentator.
 glyosellator.

Gloist.

Gloft. Candor.
Gocheler. in **C.** Coehler.
Goiden. gulden. Aureus. Crifeus. a. um.
berGoiden. bergulden. Deaurare.
bol Goidz. Aurulentus.
fluch Goidz. Emblema. tis.
Golt. Aurum.
Goltampt. Aurificium.
Goltmeier. Aurifex.
Goltmeier. silbermeier. Alchimista. die kunst
 heit Alchimia.
Goltfunder. Aurifeinda.
dair men Golt betraect. Aurilegium.
Goltkrupt. Affodillum. Agatifa.
Goltfumpz gadem. werchstebe. potegel. Aurifi-
 cina.
Goltfchryber. Aurigraphus.
Goltfchyste. guldenfchyste. Aurigraphia.
Goltfchym. Aurifluma. aurugo.
cattenGolt dat upt den boemen loopt. in **C.** Cat-
 tengolt.
Goltz dym deil ind silberz eyn deyle. Electrum.
 tri.
die Goltfartwich haer heft. Auricomus.
Goltkunne fent dit. Zoab. zaab. ofac. Tarsus.
 obrizon.
Goltbarwe. Rava. ve.
Goltroit. Fulvus. a. um. ravis. a. um. ravis.
 lus. Rauffellus.
Goltfymdt. Aurifaber bri.
Goltguede off goltgynle. Aurifodina.
Goidemer. eyn vogel. Aurificeps. Fraudula.
Gozdel. Cingulum. Cingulus li Cinctorium.
 Cinctura balteus. balteum. Caçulum. zona.
 zonula. zonella.
Gozdel rym. Mastigia. e.
Gozdel van gold off silber. proprie en **Duppel.**
 Tropheum. phii.
Gozdelmeier off des totten gozdel holet. Zona-
 rius. a. um.
Gozdelvchynge. Zonifragium.
fonder Gozdel. Azonus. a. um.
Gozdel ter huloest. in **B.** Huloestzgozdel.
heyt Gozdel. Cintus. ti. fasciale. lis.
final Gozdel. Semicintium.
Gozdel der dyere. Cingula. le.

hupchGozdel. Ventrale. lis.
lendenGozdel. in **T.** Tendenger.
Gozdden ten stryde. Accingere.
Gozdden to wanderen. Precingere.
Gozdden to dyeneu. Succingere.
Gozdden gemeynlich. Cingere. Accingere. Suc-
 cingere. Circumcingere. precingere. Incin-
 gere
Gozdeler. Cingulator. Balteator.
Gozdel off pyp des ghoenen die hoistman is van
honderden. Antecenturialis. lis.
Goere. molwozm. moiltwozm. Talpa. Hasfala. le.
Golt. in **B.** Zoich.
Gozte. Gruellum.
Got. Deus. El. in **G.** namen **Gatzz.**
den Goit lief hebet. Theophilus.
Got onsterflich. Athanatos.
Got des doids als mercurius. Theutates.
Got behued u.
Got gelegd u.
Got seggen u.
Got byl u geleiden.
Got woit u behueden.
Got moit u gefegenen.
 } in **A.** Abber.
Gotlike oeffening of ere. Theuseubia.
Gotlike guedertgerenheit. idem.
die Got offent. [*l. oeffent.*] Deicola.
die Got doebet. Deicida.
umb Got geben. Erogare.
en half Got die alleyn van der moeder of des va-
der wegen got is. Hemitheus thei. Semon-
 onis. Centaurus. ri.
Gotheit. götlichkeit. Deitas. Divinitas. Theotita-
 vel theoteta.
Gotlich maken. Deificare.
Gotlike antwerde. Oraculum. li. ind die stede
dair dat so schuydt heft oick. Oraculum. Elo-
 gium.
Gotlich dzanch. Marina. ne.
Gotlich gedanch. Pronoe. es.
die Gotlike saken handelt of spzeet. Theologus.
Gotlich handel of spzack. Theologia.
Gotlike saken to handelen of dair van to spzehen.
 Theologor. aris. Theologicor. aris.
Gotlike dnyngen bemerthen. Theorare.
die Gotlike dnyngen bemerct. Theoricus.

Gottlich. Deificus. Divinus. Deicus. a. um.
 archanus. aporeus. theoreticus. indiges. tis.
 ceremonialis. mysticus. theologus.
Gottshuff. in **B.** Bedehuff.
Goutde. beschijde. in **C.** Cloick.
Gya harbe. Griseus. a. um.
Gya gys werden. Caneo. es ere. ui in pre-
 terito caret supino. Canescere et caniscere.
Gya gys. Canus. a. um. canutus. a. um.
Gya hait. Canus. ni.
Gyahet. Canicies. ei. Canitudo.
Gya gys eet gys. Precanus. a. um.
to samen Gya gys werden. Concanere. Conca-
 nescere.
Gyadden. gypen. rapen. in **G** Gyppen.
Gyadail. eyn sangboick onder missen. Gradale.
 graduale.
Gyaff. Sepulchrum. Sepulchrum. sepultura.
 mausoleum proprie principum monimen-
 tum. Sirophagus. Tumulus. tumulus. unde
 tumulosus. tas. puticulus. Seron. Sar-
 cophagus. Tumba. Fossa. Poliantrum i. se-
 pulchrum. Cippus pi. Bustum u. Bustu-
 lum ti.
bedich Gyaff. ydel gaff. Scenotaphium.
op Gyaff der doden die schijft. Epitaphium. phil.
op eyn Gyaff gehoighde erde. Tumulus. Tumu-
 lulus. unde tumulosus. tas.
Gyam gyl. bergsmyt. in **B.** berVolgen.
Gyammen. Coennen. in **B.** Belgien
berGyammen. bertoenen. bergzellen. irriare. pro-
 vocare. commovere. incitare. excitare. exa-
 cerebare. conturbare. perturbare. forifacere
 i. offendere. infendere. insensare. cetera in
B Bedoeren.
Gyanaten appel. Malumgranatum. Malumpu-
 nicum.
Gyansen. gyllen. gytmen. Substomachare. mur-
 murare. mordescere. seuire. irasci. cetera
 in **B.** Zyammen. et in **B.** Belgien.
Gyape. pot in **D.** Dreghel.
Gyaff. yger. Gramen.
Gyaff bergaderen. Graminare. Congraminare.
Gyaff plicken of sijden. Degraminare.
eyt Gyafc bechullen. Ingraminare
afGyafen. Degraminare. agraminare.

Gyafich wesen of werden. Graminere. grami-
 nescere.
bot Gyafes. Graminosus. a. um. tas.
Gyafich. Gramineus.
Gyafhoff. yttel. Viridarium. ortus. ti.
Gyait. trap. Gradus. us. Ambo onis. Anaba-
 trum tri.
Gyait van en bish off dyere. Spina.
Gyait. stait. Gradus. status. habitus.
hoych Gyait. Altigradus.
Gyabe in **C** Luyt.
van Gyabe to gyabe. Fossatim.
Gyabe der doden. in **G.** Gyaff.
van Gyabe to gyabe. Tumulacium.
Gyauen. Fodere. arapagare. cespitare. fossare.
 fodare. fodicare i. leniter parum summasim
 fodere.
beGyaben die doden. Sepelire. Tumulare. fune-
 rare. Humare. pollingere
uyt den Gyaben off **uyt** der erden **uytgyaben.** Ef-
 fodere. defodere. exhumare.
Gyaben. knagen. in **E.** Eethelen.
Gyaben. woznen wozeten wozen als die wer-
 ken. [*l. verken.*] Scrobare. inscrobare.
Gyaben. snyden. segel. mantsieren off des getijck.
 Incudere. Incidere Sculperere. Celare.
rutwe wofte Gyaben off knylen. Anfractus. us.
 ui. unde anfractuofus. tas.
uumbGyaben ter bestnisse. Circumfodere. Circum-
 vallare
samen mit beGyaben. Confepelire.
Gyaben wijder toegen. Dissepelire.
opGyaben. Exhumare. dissepelire.
der Gyaben betoebet als aber die bede lychamen
 daer in wesende. Vespilio. nis.
die beGyaben is. Humatus. sepultus. Tumu-
 latus.
onbeGyaben. Inhumatus. Insepultus. knops pis.
samen beGyaben. Confepelire.
samen Gyaben. Confodere.
Gyaben mantigerley wofte. Circumfodere. Dif-
 fodere.
Gyaben to rugge. Defodere. refodere. Retro-
 fodere.
inbeGyaben. Infodere.
uumbGyaben. Effodere.

datr.

in Gaten. Perfodere. transfodere. traicere l.
 perforare. in **B.** doir Gaten.
weber Gaten. Perfodere. Refodere.
under Gaten. hemelich gaten. Suffodere.
wegnich Gaten. idem.
weber Gaten. Transfodere.
Gaten buplicken off dode ischamen. Pollingere.
 xi. etum. l. linxi. linctum.
deg totter be Gatingen hoit. Sepulchralis. le.
Gede. spate. trapp. in **G.** Galt. trap.
Gede off trappen to daken. Degradare.
mit Geden off trappen to vertieren. Grado.
 as. are.
Geduch.
Gehantant. Grecia.
Gech manch. Grecus. ca.
Gel. in **B.** wer Volgen. [*l. ver Volgen.*]
Gensinch. epu rapt. Potentilla.
Gzept. Tridens.
Grep den men grypt. Raptus.
Gzebe. Comes. Comitellus.
Gzeftap. Comitatus. us.
Gzepyne. Comitissa.
ban den Gzen de oberste. Comarchus. **in**
 herlichheit heit Comarchia.
der Gzen verlusteyng off blafeneyng. Comi-
 cium placitum. **zulle** spie to hantperen heit
 Comiciare. **ynant** in dat spie to dzenge In-
 comiciare.
in eyng Gzenen stede weseude. Vicecomes. Vi-
 cecomitissa.
Gzebel. eyn dper. in **D.** Daff.
Gzeber. Fossor. Fossator.
boden Gzeber. Busticeta. pollinctor.
Gziffel. Stilus. Frigidita. te. graphias. phi.
 graphium. phii.
Gzyl. in **B.** wer Volgen.
Gzullen. in **G.** Gzansen.
Gzinnen als dper. in **B.** Woeschen.
Gzinnen als lude. in **B.** Wzammen.
Gzinnen. in **G.** Gzansen.
Gzput. wardt. Arena. Insula. mediamnis. Sa-
 lictum. alluvius.
Gzunt. rupt. schoft. Scabus. ei. scabiecula.
 scabritudo. scabia e. scabiola. scantus. alo-
 picia. porringo. ginis.

Gzundich. schoft. kerich. schelich. ruidich. Sca-
 biofus. ras. scaber. bra. brum. scabidus.
 scabidulus. scabus. a. um l. scabiosus. ch-
 niosus. porriginosus. pruriginosus. pruridus.
 prurilentus. alopiciosus l. in capite.
Gzundel. Obex. repagulum. propagulum. cla-
 trus. tri. hic Vectes. tis. Vesticulus. Ob-
 staculum.
Gzundelmeker of dat tot Gzundelen hoit. Vecti-
 cularius.
Gzuen. weenen. hupien. slypen. Flere. Luga-
 re. Lacrimari. Plangere. Plorare. Eulare.
 proprie feminarum. Lamentari. Luctuare.
 Elugere. lugescere. Elugesere. Nemica-
 ris.
Gzunen als swoen. Grynure.
Gzuy. eyn vogel. Griffo. omis.
de Gzuy. bat. Capcio. Capciositas. Observa-
 cio.
de Gzuyen. batru. in **A.** Archywilligen. et in
G. boir Comen.
Gzuyen. grabben. rapen. Comprehendere. de-
 prehendere. apprehendere. capere. rapere.
 captivare. prendere. raptare. rapitare.
an Gzuyen. hangen. antasten. Capere captivare.
 apprehendere. comprehendere. arripere. cir-
 cumcapere. damo. as
de Gzuyen. verstaen. in **A.** ver Staemen.
de Gzuy. der sahen. in **S.** Sonne. verstant de-
 sahen.
und Gzuyen. in **D.** und Dangen. und geypen.
famen Gzuyen. und geypen. Corripere.
Gzuyen hier ind bat. Diripere.
to rug Gzuyen. Deripere.
Gzuyen van beere of bat. Proripere.
boir Gzuyen. Preripere.
Gzuyende. in **B.** Wtende.
Gzuyende. Rapax. rapidus. rapaculus. unde
 rapacitas. ter. ravis. a. um.
Gzuyende wesen of werden. Ravere. ravesere.
Gzuygang. Raptus. us. rapacitas. rava. ve.
Gzuy. gra. in **G.** Gra.
Gzuylic. schachtic. bebetelic. Horridus. Horri-
 dulus. orribilis. Terribilis. Territus. Per-
 territus. Pavidus. Formidolosus. Meticulens-
 tus. cetera in **A.** Nupfudich.

Gneben. in **L. Caegen.**
Gzoff. Grossus: grossulus: baser. a. um.
Gzof. dum. in **D. Duit.**
Gzof maken. Grossare. Congrossare. Degrossare.
Gzof wesen of werden. Grosseo. es. ere. grossescere.
Gzoffheit. Grossitudo. grossicies. ei. grossitas.
Gzogen. gebogen. Vigere: escere.
Gzoesam. lustich wesen. in **B. Bloesam wesen.**
die Gzoesam. lustich is. in **B. die Bloesam is.**
in der Gzoesamheit onderhouden. Vegetare. unde vegetabilis. le. ter. tas.
Gzoene. Viridis. de. Prasius. a. um.
Gzoen. varsch als vleisch. visch. Recens. Friscus. a. um.
Gzoen wesen of werden. Virere. escere. Evirere. Evirescere. per. extra. invirere. Invirescere. per. in. ra. Convirere. Convirescere. per. simul. Revirere. revirescere. per. iterum.
Gzoenen. tangeren als boom. Frondere. Frondescere. Comare.
Gzoenheit. Viror. Viriditas.
Gzoene platze. Viridium. dii. Viridarium. Virorum.
Gzoep. pot. in **D. Deggel.**
Gzoepen meker. potmeker van erden. Lucifugulus.
Gzoffoen. Grossus.
Gzot. Michiel. Magnus Ingens. Grandis. grandiusculus. Pergrandis. Tamgrandis. quamgrandis. eximius. Immanis. ne. Vastus.
wat Gzot. Quantus. Quantulus. Quantillus. unde Quantitas. Quantisper.
so Gzot. Tantus. tantulus. tantillus. Tantum. inde Tantitas. Tantumdem. Tantidem. Tantisper.
wat Gzot. Aliquantus. Aliquantulus. Aliquantillus. Aliquantulum adverbium.
die Gzot gehalten is onder den wolk. [J. volck.] Magnas natis.
Gzot wesen off werden. Grandere. Grandescere.
ter Gzot. Permagnus. premagnus. Quammagnus. tamagnus.

Gzot maken. overheffen. verhoegen. verberch maken. Exaltare. Magnificare. dignificare. extollere. Sublimare. Culminare. Vastigare.
Gzoter maken. Maiorare.
wat Gzoter. Maiusculus.
die Gzote dungen doot. Magnificus. Magnalis. le.
Gzotheit egn menschen. Statura. Vastitas.
Gzotheit. Magnitudo. granditudo. Granditas. Quantitas. Vastitas.
Gzotheit in wesen. Magnificencia.
Gzotlich. wedelich. staltlich. in **H. Herlich.**
Gzotlich. Magnifice. Magnificenter.
die Gzotste. Maximus. quammaximus. Tammaximus. permaximus.
bymail die Gzotste off werdbichste. Termegistus.
Gzommen. gymmen. in **B. Zammen.**
Gzunt. Fundus. fundulus. fundamentum. Basis.
af Gzunt. Abissus. fe. ge.
Gzundelgnch. egn cleyn byschen. Fundulus. fundiculus.
Gzundbyseren off soeker in den pette. Arpax. arapax. arrapax. araspax. Canicula. lupus.
Gzunden. gunt raken. Fundum peringere. Basem tangere.
Gzuntlich. Fundicus adverb. fundamentaliter. Fundamentalis. le. ter. tas. Radicitus adverb. radicaliter. radicalis. le.
Gzuntvesting. Fundamentum. fundacio.
Gzuppel. Pustula. Populus.
Gzuppellich. Condilomaticus. Pupulosus. Pustulosus. tas.
Gzupsen. in **H. Ansten.**
Gzupflich. in **H. Anstfeldich.**
Gzupfing. gzwel. in **H. Anst.**
Gzuet. Salus salutacio. eulogia.
Gzuetede. Saluatorium.
west. sidt. bis. is. wese Gzuet. Ave. Avete. aveto. averote. Salve. Salvete. salveto. salvetote.
tot Gzueten gehoernde. Saluatorius. a. um.
Gzueten. Salutare. Sospitare. Sospire.
Gzuetendreget. Salutifer. Salutigerus. Salutigerulus.
Gzuet. Fermentum.
Gzuetter. Fermentator.

Gutwel. in *A.* Anxt.
 Gutwelen. ryfen. in *A.* Anxten.
 Gutweich. in *A.* Anxtfeldich.
 Guedehouden. witte houtwen. Belewitten. Penates.
 Guedenhogen. hoolich. in *B.* Hilde.
 Guede. pluraliter. Bona.
 Guederhand. guedertigeren. guetlich. in *B.* Berbe.
 Guederhand luyde. Maior natu. optimas atis.
 Pocior. Sanior.
 Guedertierenheit. in *B.* Barmherticheit.
 Guedertierlich. guetlich. guedich. Benigne. Be-
 nigniter. Humane. Humaniter. Humanitus.
 Pie. Clementer. Mite.
 Guedesdach. mytwefie. Dies mercurii. FERIA
 quarta.
 Guple. in *G.* Gorte.
 Gulden. dat van Golde is. Aureus. Crifeus.
 Gulden. Florenus.
 herGulden. abergulden. Deaurare. Crifare.
 Gulden mont. Crifostomus.
 Gulden iair. Annus iubileus. Annus gracie.
 Annus remissionis.
 herGuldet. Deauratus. Crifatus.
 Gulsich. hait. Gulofus. Crapulosus. vorax. am-
 brosius. a. um. catiliosus. avidus. dorco.
 onis. cetera in *D.* Hait.
 Gulsicheit. Crapula. Crapulositas. gula. gulo-
 fitas. Edax. Edacitas. Apolistria. Aprelestia.
 Aplestia. Voracitas. Castrimargia. cetera in
D. Haitfchap.
 Gum. Gummi Electrum.
 Gummich. Gummofus. tas.
 Gunnen. beleben. gestaden. toelaten. Favere. An-
 nuere. Connuere. Acquiere. Acquiescere.
 Assentire. Condescendere. cetera in *C.* Con-
 sentieren. et in *D.* herHengen. Parciari.
 herGunnen. hengden. Diffavere. invidere. Li-
 vere. Livescere. Emulari. Demulari. Si-
 multare.

fenen herGunnen. Collivere. Collivescere.
 Gunre. Fautor.
 herGunre. Diffautor. Invidus. Lividus.
 Gunst. huid. in *G.* Gnade.
 Gunst in gwaiden. Faucio onis. unde Fau-
 ciosus. Fauciositas. Agapitus.
 wanGunst. aefgunst. ngt. Invidia. invidencia.
 Livor. Lividitas.
 wanGunstich. aefgunstich. nydich. Vegetus. a.
 um. Invidus. Lividus.
 den men wanGunstich of nydich is. Invidiosus.
 a. um. tas.
 Gunstich. holt. kief. weert. gemunt. Dilectus.
 Carus. Amabilis. Diligibilis. Favorabilis.
 Favorofus. Favoralis. Fautorius. Favora-
 biliter. Favoraliter.
 Guet. Bonus. Bellus i. aliquantum bonus
 et comparat. bellior. lissimus. frugi. indecl.
 Bellatulus. Bellulus.
 Guetheit. in *D.* walDait.
 die Guet wete. Caledemon. qui et sunt an-
 geli.
 der Guetheit kiefhebber. Philocalus. in *D.* der
 walDait kiefhebber.
 Guet to beschriben. Annotare. Conscribere.
 Guet dat die luyde heb'n of besitten. Res s. be-
 wegelic. Bona s. bewegelic of onbewegelic.
 Predium s. acker guet. velt. allodium s. erf-
 guet. hereditas s. aereley erfguet. Peculum
 [*l. peculium*] s. gelt off anders dat men van
 aereleye hebben off cleggen gwich neempt. pos-
 sessio s. aereleye dat men in besete heft.
 Guet der huysfrouwen kynder off ghesandez dat oie
 byn eggen is. peculium. unde peculiaris. re-
 ter. tas.
 sulck Guet werden of maken. Peculiar. aris.
 Guetlich. in *B.* Berbe.
 dez Guets heelheit dat in guder betwaringen is.
 Entheca. ce. unde enthecarius.

HA.

Ha. Interiectio.
Hacht. Hechtnisse. Tenaculum. Retentaculum.
Hacht. gebedenknisse. in **H.** Kerckener.
beHacht. behalven. gebangen. Captus. Captivatus. detentus. Mancipatus. Vinculatus. in carceratus. inturratus. Insippatus. ligatus. Cathenatus.
die onbeHacht ind to massby is. Elifus. a. um. tantHag. eyn bisch. Dentrix.
Hachten. halven. in **B.** Wangen.
ontHachten. loiffen. in **B.** ontWanden.
Hachmoeder. in **B.** Beeremoeder.
Hach. Howel. Ligo onis. fossorium. Marra.
Hachen die erde. Ligonizare. marrare.
Hachie. berffe. Calx. Calcaneus.
uyt Hachen off berffen stoten. Calcare. Mulcare.
Hachen.
Hachel. fuytzel an den kleyderen. Fractillus.
Hachelen die kleyder. Fractillare.
Hadelen. twisten. in **H.** Hampien.
Hach. Uncus. uncinus. acclivus. acclivatus. apodistus. arapax. ferreus est hamus.
boirHach. hynsterhach. Tore. hespe. Cardodinis. vertinellus. vertebra bre. vertibulum.
om en Hach wat hangen. Uncare.
mit en Hach wat geypen. idem.
Hachien. Uncare. aduncare reduncare. per. iterum. Subuncare. per. aliquantum.
van den Hach ontfallen. Abuncare. Obuncare. per. contra.
Hadelen. ut hic supra in **H.** Hampien.
anHach. in **B.** Begynne.
Hachman. schickmecht. Armiger. Scutifer. Aulicaris. Procer.

HA.

Haistede of haistat. Area. Domistadium. arila.
Hage. hegge ter bestnisse. Indago ginis.
Hagel ruyff. haiche. in **B.** Waiche.
beHagen. beballen. in **B.** Baden.
myHagen. in **B.** myBaden.
Haeghbuerke. Cornum.
Haeghdoern. Cornus. Arbutus.
Haghel. Grando.
Hagelen. Grandinare.
Hagelechtig. Grandineus. grandinosus.
Hagelgansf. Falica.
Haeghdoiff. Inguen nis. glans tis.
Haeghstaech op der tacht. hec Hamis tis.
Halden int gemeen. Tenere. Tentare. pertentare. retinere. retentare. per. iterum.
Halden. bewaren dat beboelen is. Servare. observare. custodire. conservare.
Halden. leiffen dat men laist. Satisfacere. Contentare. cetera in **D.** bo:Coin.
berHalden. verlengen. berffen. berfchouten. berrecken. uytstellen. Prolongare. prorogare. protrahere. extendere. distendere. protelare. procrastinare. suspendere. Inducias dare. Induciare. producere. Differre. Dilatare. Dilongare.
boirHalden. wege laigen. laighleggen. Insidiari. Observare. Co. as. are. Cubare. Insidias moliri.
ontHalden. detinere.
Halden wachien. in **B.** Wenden.
berHalden. Sustinere Expectare. Prestolari.
an sich Halden. sparen. Continere. Percere.
onberHalden in der groetsamheit. Vegetare. unde vegetabilis le. ter. tas.

un-

anderhalven. Sustentare. manutenerere. fulcire. affulcire. effulcire. perfulcire. Con. pre. Re. Suf. que omnia habent fultus. a. um.
underhalvdyng. Substaculum. sustentaculum. sustentamen tum. sustentacio. manutencio. fultura re. fulcimen tum.
toehalven. anhangen. toestaen. Adherere. Assistere. Confortiri. Conparticipare. Coherere.
onthalven. kupplich leben. Continere. Caste vivere.
onthalven ginsende dat sijn Detinere. Detentare. Distinere.
so wair men wat mede halven of besten mach. Retinaculum.
verhalvdyng. verdeling. Insidie arum.
verhalvdyng. uytsteling. opsoetyngh. verstyng. verlenging. Inducie arum. terminus. prorogacio. prolongacio. Suspensio. Dilacio. Dilatacio. Extensio.
verhalvsam. haesteydyng. in G. Gehucht.
verhalvsam. dair men wat in vermaect. Teca ce. Repositorium.
hal. Pendulum.
lengverhal. Perpendicularum.
hal. heymelt. in B. verWozgen.
halen. in B. Wozgen.
anhalen. antrecken. loeken. toeken. Allicere. Allectare. Inducere. Attrahere. Incitare. Provoicare. Prolicere. per. a longe.
verhalen dat verloeren is. Recuperare. Refumere.
verhalen dat eyns gesacht. gedacht of gelesen is. Recapitulare. Repetere. Relegare. Refumere. Recitare. Iterare. Reiterare. Referre.
verhalven. in B. verWozgen.
halff. Dimidius. a. um. Medius. a. um. Semis. Semifis. indeclinabiliter.
halff maken. Mediare. Dimidiare.
halffheit. helfte. Medietas. Dimidietas.
neber. meer dan halff onbolkommen. Semus. a. um.
halvers mom. in B. Wudde.
halve. Porticus us. fe. ge. Trabea.
halv. Calamus. Stipula. Canna. Culmus.
halv mit der poren. Calama me.
halvs huse die um den halv gyeit. Stipula.

halvich. Culmineus. a. um.
halff. Collum.
halff gypen. Helsen.
halff afsteken. helsen. kelen. steken. Iugulare.
halff slaen. Colaphizare.
halff stach. Colaphus. Cervica. Condolum; Intrabus. Intrabus. Talastrus.
halff pieren. Columbar aris.
halffbant. bating. in B. halffbant.
halff fuycte. Gutturina. Squinancia.
die die halff fuycte hest. Gutturinus. Gutturofus. tas. Squinanticus.
halffasteking. keelassynbynggh. Iugulus. iugulacio. iugulamen. tum.
an den halff of armen groff bleisch. Torus ri. unde Torofus. ras.
ban den halff dat jefte bepl. Gula le. Guttur.
ban den halff dat achterste bepl. Cervix cis. Apostela.
halffbejn. Centrum tri. Crocola.
halffbant van eyn dier. Collarium. loramentum. lorum. ri. unde lorarius.
halt dat die ruter halven. Armilustrius. Prefidium.
schijflich tuhalt. Tenor. series.
halter. helsier. Capistrum. habena. habenula. lorum.
halteren. hunden. Capistrare. habenare.
ham of scholder of schenck. Laganum. Ancha.
hame to bishen. Hamus mi.
perbham. Abdoma. Angistrum. Chamus.
hamey off staectet. Fascennina.
hamel. eyn geluidt scap. Muto nis. Berbix cis. Berbicus ci.
hamer. Malleus. malleolus. Cudis dis. marcellus li. marculus valde parvus malleus. Tudes. Tudatus.
hamplen. hyden. twisten. schelden. tantelen. habelen. snarren. noyen. Rixari. obiurgari. disceptare. cavillare. decertare. controversari. concinnare dolos. litigare. contendere. Increscere. latrare. relatrare.
mit hamten slaen. Malleare. Tuditare.
hamerfleger of smyt. Malleator.
hamwier. hydier. twister. scheider. hebder. Rixator. controversator. litigator. obiurgator.

causarius. cavillator. disceptator. rixosus. rixuosus. tas. rixabundus. rixatum adverbium.

Hampjong. in **B.** **H**abljng.

Hant. Gallus. gallulus. Todanus. Castrus.

der Hanen boirbechter. Archigallus.

gelubt Hane. in **C.** Capuan.

weberHane. Cherutus. ventilogium.

Haenbaick. Laquearium.

Haen die krepet als eyn Henne. Gallus gallinacius.

der Hanen kragt of sanc. Gallinacium. Gallinatus. us.

afHantch erggent an getymmet. Apedium indecli. Appendix. Appendicium.

die Hande van vrouden to samen slaen. Plaudere. unde plausus. us. complaudere. complausus. us. complodere. complosus. us. plodere. plosus. us.

die syn Hand so to hoys slegt. Plausidicus. plausificus. a. um.

Handslachtlich. Plausibilis. le.

Hand op ind toeluycken. Displodere. Explodere.

heyder Hand uprethng. Ulna ne.

in den Handen reeten. spleeten of keenen. Plemen nis.

Handelen. habenen. in **D.** **D**ebjngen.

Handelinge. Ventilacio. Tractatus us. Contractus.

mishandelen. Afficere. plagare.

Hangen. active. Pendo. dis. dere.

Hangen. neutraliter. Pendeo. des. pendere.

opHangen. Suspendere. furcillare. Affurcillare f. ad furcas.

anHangen. Appendere.

anHangen. to staen. in **H.** to Halten.

samen Hangen. Compendere.

neder Hangen. Dependere vel dependere.

toewelocly Hangen. Dispenderere vel dispenderere.

afHangende an en berch. in **C.** **C**lebende.

dat Hangende of clebende is stgent an. Appendicium. a. um. appendix. appendicium.

dat Hangende is. Pendulus. a. um.

Hangstede. Furcelles. lium.

Hanse der topplude. Hansa.

to Hant. in **B.** **B**ald.

Hant. Manus.

Hantbapch. Armilla.

van der Hant of boit dat hail bynnen. Vola. le.

in der Hant wat veluycken. Involare.

myt der rechterHant leiden. Adextrare.

ter rechterHant. ter bozderen hant. Dextrorsum. dextroversum.

dye grote Hand heft. Manus. a. um.

Hant boym of handen en guet. Manuare.

den dye Hant af is. Mancus. a. um. unde mancusus i. manu truncatus.

wat men myt der Hant bangen of bekeftigen han. als mensch. pett. schay off anders. dat heyt Mancipium.

ter luyter Hant. ter luycker hant. Sinistrorsum. sych van der Hant maken. in **D.** **D**ich **D**erren. bozder. rechter Hant Dextrera.

luyter. luycker. loyette Hant. Sinistra. leva.

Hantlich. Manualis. le. ter. ras.

Hantbat. waterbat. laboir. Lavachrum. lotorium. lavatorium. ciminile lis. bacinum. malluvium.

geHantsam. boychlich. in **G.** **G**hebonychlich.

Hantfeste an en doere of bynster. Capulus.

Hantfoet. Manipulus. pugillus. inde pugillaris. re.

Hantschijft schryven. Cyrographare.

Hantschijfte. Cyrographus et cyrographum.

Hantschijbynge. Cyrographya.

Hantwerck. Opificium.

geHantsemlich. Tractabilis. le. ter. ras.

anHantsemlich. Intractabilis. le. ter. ras.

Hantglicht. Strena. ne.

Handvecken. in **B.** **B**ecken.

Handtoele. in **D.** **D**wele.

Hantboick. Manuale. enchiridion.

Hantsche. Cyroteca.

Hanttegen meier. Cyrotecarius.

Happ. toebersyght. Spes. sperancia. elpis.

wanHapp. myshapp. Desperacio. desperancia. diffidencia. expes.

Happen. Sperare. fidere. confidere.

myshappen. mystruwen. bestroypelen. Desperare. diffidere.

berHaupt. Speratus. confusus.
 onberHaupt. Insuperatus. diffusus.
 Hapre. Crinis. crinicus. pilus. capillus. capillulus.
 Hape dye baeben bur hyn schyeten. Cinnamus. ni. capiolus. li.
 Hape dye aeder dat boirhoyft nederhangen. Ancile. lis. ancilia. ancie.
 Hair rijfinge van schoyftheit. Alopecia.
 Hagen hempt. Cilicium.
 Hagen. Crineus. cilicinus.
 ruyff Haprich. Verticosus. tas.
 ruyff Hape to maken dat heete gferen men daire toe huyet. Calamistrum. cinerarius.
 Hape berhrijgende. Crinere. crinescere.
 Hape of to neemen. Pilare. depilare. Expilare.
 Hair affngden. Decapillare.
 die Hair baeben den ogen. Cilium. lii. Supercilium. lii.
 Hairfnoit. Discriminale. lis.
 die lanch Hair of blechten heft. Comatus. Comatus.
 des Hairz tzerheit bur die ionfferen. Discriminicum. li.
 die vele Hairz heft. Capillosus f. in capite. crinicus. crinitus. ciriacus. pilosus. unde pilositas. cetera in H. H. uwe.
 Harck. Traha. he.
 berHardden. berstepnigen. Indurare. Obdurare. Obstinare. Ingravari. Depungere.
 Harbicheit. Duricia. Duricies. ei. Duritas.
 Harbicheit af to stellen. Dedurare.
 berHarbyng. Induracio Obstinacia. pertinacia. pertinacitas. impenitencia.
 berHarbt. bzebelmoedich. eynmoedich. eynspanich. berstepnicht. Induratus Obstinatus. Ingravatus. Obduratus. Impenitens. Pertinax. Obstinax.
 Harduaght. Ianuarius.
 Harn. seck. myghe. poff. streufe. Urina. •Urina. Minctura. Mictus. us. ui. Lotium. tii.
 Harnesch. wapen. Arma orum. Armatura.
 Harnesch of wapenstede. Armamentarium. Scaphium. phii.
 in Harnesch mechtich. Armipotens.

Harnesch bzeget. Armiger.
 die licht Harnesch an heft. Veles. litis. Velitaris. re Velitarius. a. um.
 in lichten Harnesch bechten. Velitor. aris.
 sonder Harnesch. sonder wapen. Inermis. me. Inermus. a. um. Exermis. me. Exermus. a. um.
 half geHarnesch. Semermis. me.
 all Harnesch of wapen dat licht is. Parma. me.
 Harpe. Cithara. re. hec Celis. celis. lim in accusativo.
 Harpen speler. Citharista.
 Harpen spelen. Citharizare.
 Harpen snair. Fidis. dis. Fidicula.
 Harpen gferken dat men die staetelen mit umbe bzeget. Plectrum. plectellum.
 Harren. wachjen. in B. Weyden.
 Harst. Resinus. Resina.
 Harst. ruy. in B. Weyden.
 Haesten. roistren. in B. Weyden.
 Haet. Durus. per. pre. quam. e. omnia per valde. Dure. durior. adverbium. Silicernus. Salebrofus. tas.
 Hart werden. Durescere. indurescere.
 Hart maken. herben. Indurare.
 berHart. eynpessich. eynbeghel. eynwillich. berstepnicht. Pertinax. Obstinatus. Induratus. Obduratus Depunctus. Incompunctus.
 Haise. in C. Colsch.
 Haisenboitling. Pedana. ne.
 Haisenboitling ansetten. Pedanare.
 Hase. Lepus. Lepusculus.
 Hasic. Leporinus. a. um.
 Hasele. Porulus.
 Hasetwortel. Porulum.
 Hasele. Alabrum. Alibrum. Vertilabrum.
 Haste. snel. in B. Wald.
 Haisten. pten. snellen. toutwen. spueden. Tegen. Accelerare. Festinare. properare. aginare. fatagere. calerare. celerare. manicare. cio. es. ere. cito. as. are. approperare. deproperare.
 berHaisten. in C. burComen.
 toe aisten. Accelerare.
 mede. samen Haisten. Concelerare.
 boget Haisten. voortylen. Precelerare. prefestinare.

Haistende. haistelick. Properus. properanter. properans. festinus. festinans. festinanter. accelerativus. accelerans. ranter. aginativus. aginans. nanter. cetera in **A.** **Utohant.**
Haystich. haysticheit. in **B.** onBestur.
Haystinge. puinge. snellinge. Festinancia. agina. ne. properancia. calerancia. celerancia. accelerancia.
Haistede. Area. fundus. solum.
Hat. nijt. huggen. Odium. odiolum. invidia. averfio. animadverfio, zelus. emulacio.
Hat afstellen. Abverfare. redintegrare. reconciliari.
Hat dpe lichtich verghheit. Favonium.
Hat dpe verboygen is. Mistrum. tri.
Haten. in **G.** derGunnen.
geHattet. Odiosicus. a. um. Odio. habitus.
Haier. Oditor. ofor. emulator. zelotes. zelofus. zelotipus. zelotipicus. odiosus. a. um.
Haetsch. Tefus. a. um i. odibilis. le. exofus. perofus. unde ofe. exofe et perofe. adverbium.
Habe. dat fgn verken. fchapp ind betgelijken clegn habe. Pecus. dis. grex.
Habe dpe grait is als perde. offen. hoepen. Pecus. coris.
Habe ngt der weyden indzyfven. in **B.** Beesten.
Habe van den stal in die weide dzyfven. in **B.** Beesten.
Habe. erfuisse. in **E.** Erbe.
van Haebe to haebe. Curiatim.
totter heren Haebe gehoerende. Curialis. le. ter. tas. curio. onis. decurio. onis. decures. tis.
ngt den Haebe geflakt. Decurio. onis.
Haebelick. wyrtlich. tijbich. ftatlick. reael. Curialis. urbanus. legalis. liberalis. realis. temporalis. asterimicus. fuavis. comis. me. unde comiker. lepidus humanus. frugi. indecli.
Haben bur die fcherpe. Portus. us. finus. us. baia. e. Pormeus. ei. navale. lis.
Haben ngt den handen gemactt. Cotones. in die Haben koman. Appello. lis. lere. der Haben brulheit of volheit. Portuosus. tas. fonder Haben. Importuositas. importuosus.

Haben. pot. in **D.** Deggel.
Haeben. werftappen. Convivari. comessare.
Haebert. in **G.** Gefelcap.
Haebert. in **E.** Eben.
Haebert geber. bodermeeftter. Abatis.
Habenen. handelen. in **D.** Dedynge.
Habenen. gereken. in **B.** Butwen. habenen. geHavent. geceect. in **B.** geBuwet. gehavent. ongelHavent. ongeceect. in **B.** ongeBuwet. ongelHavent.
Haeberteydnge. heynoot. in **G.** Gehucht.
Haebertmeeftter. Edilis. lis. Edictus. us.
Haebertmeeftters ampt. Edilicium. Edilitas. ris. des tot des Haebertmeeftters ampt gehoerende is. Edilicium. a. um.
Haebich. eyn vogel. Accipiter. Aultur. Pipiunculus. la.
He. fjp. er. Ipse.
Hebben. Habere.
tweder Hebben. Rehabere.
Heblich. Habilis. le. ter. tas.
onHeblich. Inhabilis. le. ter. tas.
Hechte. hefte. Manubrium.
Hechte maken. Manubriare.
Hechte. fnoick. Lucius. cii. Lupus aquaticus.
Hechten batten. in **C.** Cleben.
Hechten marren. beften toeben. Firmare. fiftere. ftabilire. cetera in **B.** Wanden.
Hechtel of fpeid off naild of pyem of clamp of haickfiken daie mit men dat eyn op dat ander hechtet Firmaculum. ricinium. refolutoricinium. fibula. armilla. fpinter. ris. fpinter. indeclinabiliter. fpinterculum.
Hechtelg. boitfpan. in **B.** Waidfchj.
Heche. balder. Semioftium.
Heberick. Lolium. zizania. e. pluraliter zizania. orum et zizanium. ii.
bol Heberickg. Loliosus. zizanosus. tas.
Heffen. boeren. in **B.** opBoeren.
opHeffen in die lucht. in **B.** opBoeren.
ontHeffen. in **B.** ontBoeren
anHeffen in B. Beggunen.
Heffen onder ghefte. in **B.** Wanne.
Heffen maken of mit heffen menghen of mit heffen eynen buyl maken. Feco. as. are.
Heffen. afneemen. Defecare.

in der Heffen die hoernehmen of goemelten. Fe-
 cinium. nii.
 hol Heffen. Feculentus.
 oelg Heffen. in D. Dross van oelg.
 wjn Heffen. peck heffen. Acor. ris.
 dughen Heffen. Acinarium.
 verHeffen. verhoegen. in G. Gzotmaken.
 beHeghelich. Placitus. complacitus. a. um.
 beHeghelic. bebellich. in B. Begweme.
 onbeHeghelich. Displicitus a. um.
 Heghen. egn gericht. in B. Banck spannen.
 Heghen. moegen. in B. Bedoeben.
 Hegge. struch. Rubus. Dumus.
 dair Heggen waffen. Rubetum. dumerum.
 Heggen maken. Dumare.
 Heghich wesen of werden. Dumere. Dumes-
 cere.
 hol Heggen. Dumofus. tas.
 Heybe. Merica yga. ge. tramacia.
 Heybe die rferken dair af. Stipa. pe.
 Heyden. Gentilis. le. ter. tas. Gens Paganus.
 Sarracenus Ethnicus.
 Heydenfch. Gentilicium Genticus. Paganicus.
 Gentilis. le.
 Heydenfchap. heydens gelobe. Paganismus. Gen-
 tilitas. Paganitas.
 Heydens gelobe halven. Paganizare. Gentili-
 zare.
 Heyl. geluck. in A. guede Abenteuer.
 Heylsam. felich. Saluber. a. um. salubris. bre.
 ter. tas. saluter. ra. rum. Felix. ter. tas.
 prosper. a. um. tas.
 Heylsam. in A. Abenteuerlic. geluckic.
 Heyl. gefont. in G. Genesen.
 Heylen. in G. Gefontmaken.
 Heylen. boeten. in A. Arzeden.
 Heylen. lubben. in B. Bueten.
 Heylant. in G. Gefontmecker.
 Heylant. wilt bilederen.
 Heyldom. in H. Hillichdom cum suis.
 Heyldoms haybe. Stacionarius. statinus.
 Heylste. Medietas. dimidietas.
 Heylste. hechte. Manubrium.
 statHeyder eyns gzoiten heeren. A commentariis.
 indecli. Locum tenens. vice dominus.
 Heien. swggen. Celare. oculere. occultare.

abscondere. palliare. clandestinare. clancu-
 lare. tacere. filere. subfilere. filescere. sub-
 filescere. eciam in B. Barghen.
 Heien. swggen alrewoegen. Dissilere. Dissiles-
 cere.
 samen. myt Heien. Concelare.
 weder Heien. Resilere. lescere.
 verHeien. vermompfen. in B. verBargen.
 Heing. in B. verBoggen.
 Heel. geheelich. gantz. stendich. in A. Algnch.
 Heel. gantz maken. in A. Algnch maken.
 Heelgeit. in G. Gantzheit.
 Hel. lugde. Sonorus. sonorosus. sonanter. re-
 sonus. argutus. stridulus.
 Hellen. lugden. in D. Doenen.
 jongh Hellende of lugdende. Altifonus. altito-
 nus. altifonans. altitonans. reboans a re-
 boare.
 wederHeilnggh. Echo. onis. ycofonus. ni.
 wederHeilen. tegenhellen. in D. tegenDoenen.
 tegenHeilngge. of doengnge. Resonancia. obfo-
 nancia. reboancia.
 Helle. Infernus. baratrum. flogeton. tis. ca-
 hos. inferus. lethes. this. stix. gehenna.
 tartarus. abissus. fe. ge. orcus. ci. palus.
 acheron. avernus. herubum.
 die die Helle dutwet. Infernas. tis.
 der Hellen durducht. Lymbus.
 dage men ter Heilen neder stijgt die berch of dat
 dat is geheuten Trenarus. ri. pluraliter tre-
 nera. orum. ind des dage toe hogt heit tre-
 nareus. a. um.
 Heilich. Infernalis. le. ter. tas. flegetonteus.
 flegetonticus. letheus. stigijs. a. um. sti-
 gialis. le. ter. tas. tartareus. tartarinus. tar-
 tarius. a. um. gehennalis. le. ter. tas. abis-
 salis. le. ter. tas.
 Heiliche spelen. Manes. indeclina. februs februi.
 Heiliche offerhand wue bye doben. Inferie. arum.
 des Heilichen schyffs schyppman. pormeus. ei.
 Caron. onis.
 Heiliche got. Pluto. Summanus. ni.
 Heiliche raserien. Emenides. erinis. nis. vel
 dis. mania. megera. re. euminis. dis.
 aeber dat Heiliche dorch eyn spelendzger. Por-
 meus. ei.

Heshont. Cerberus. ri.
Heshpuch. Obulus. raticum. ti. stips. stipis.
 fe. ge.
half Heshpuch. Semissis. as. assis. maſ. ge.
dyſ Heshpuch. Tressis. sis.
byr Heshpuch. Quadressis.
byſt Heshpuch. Quinquessis.
ſeſt Heshpuch. Semessis. sexis.
ſeben Heshpuch. Septessis.
acht Heshpuch. Octullis.
hondert Heshpuch. Centullis.
dyt twe Heshpuch myt ſanen arbejnde berdyent.
 Dioblatrias.
Helm. Cassida. de. pelliris. ris i. galea ex
 coreo et est peditum. galear. aris. idem
 galeola. calo. onis. callis. idis ex ferro
 et est militum.
deſ Helms oeverste of helmteſken. Conus. ni.
 apex. crista. buccula.
Helmen. Galeare. cristare.
ontHelmen. Degaleare. decristare.
geHelmyt. Galeatus. cristatus.
Helpen. byſtaen. Iuvare. adiuvere. adiutare.
 ſubpeditare i. auxiliari. concenturiare. ſuc-
 centuriare. patrocinari. ſuffragari. ſubveni-
 re. ſuccurrere. inſtipulari. aſtipulari. aſtare.
 aſſistere. miniculari. amminiculari. preſidia-
 re. fulcire. af. ef. per. con. præ. re. ſuf.
 unde fultus. affultus et cetera. et fultura.
 affultura. fulcimen. affulcimen. tum. et ce-
 tera.
ſamen myt Helpen. Coauxiliari. Coadiuvere.
 conſtipnlor. aris. cooperari.
twey Helpen. Readiuvere. Reauxiliari. reſti-
 pulor. aris.
Helſen. in **A.** Armanemen.
Helſen. grypen mit den halſe.
Helſen. heien. ſteken. Iugulare.
ontHelſen. onthouſden. Decollare. Decapitare.
Heit. in **D.** Veghen.
Heit. dyaſ. in **A.** Ayt.
heytlich. in maen. in dem. in dyen. in **A.**
 byſſe.
Hym. Hymois. in **G.** Gehucht.
inhymſch. inlandsch. indigena. incola. com-
 patriota. noſtras. tis.

ontHymſch. in **B.** Buptenmyſch.
Hymlich. in **B.** berBogen.
Hymlich maich. Cognatus. a. um. Agnatus.
 a. um. Conſanguineus. a. um. Affinis. ne-
 ras.
Hymliche ſtede. in **A.** Aſide.
den Hymliche ſaken beſolen ſyn. Secretarius.
 Miſta. re. Simiſta. te i. confeſcretarius.
dat men Hymliche dyngen berwart. Secreta-
 rium. ri. reſpoſitorjum. ri. conſervatorium.
 ri. Archanum. ni.
Hymlicheit. Secretum. reconditum. Abſcon-
 ſum. Celatum. conſectum. taciturnum.
 Clanculum. Clauſtinum. Abditum. Oc-
 cultatum. Palliatum. Ablucidatum. Vela-
 tum.
Hymlicheit weter. Intimus. a. um. intimas.
 atis. ſecretarius. creditarius. Conſiliarius.
Hymlicheit. p̄h̄ait. ſelle. ſecret. Latrina. cloa-
 ca. inde Cloacarius. ſecretum. birſa. ſe.
 ſpidormum. mi.
Hymken dat by dem huc ſp̄nghet. Cicada. de.
Hem. dem. den. om. oen. pu. in **D.** Dem.
Hemelen. in **B.** Wargen.
Hempt. Camiſia. Camiſiola. interula ſubucula.
 die en Hempt an heſt. Interulatus.
haren Hempt. Cilicium.
Henne. Gallina. Gallinula. Gallinella. Sepho-
 ra. re.
ahendich. Abſens.
ahendich maiken. ontſerren. ontzenden. Ali-
 nare. abalienare. unde Abalienatus. eciam
 in **D.** ontDagen.
berhendelen. berincompen. in **B.** berWargen.
Hengel an en bate. Anſa. ſe.
berhengen geſaden. toelaiten. Permittere. ſi-
 nere. deſinere. diſſitare. annuere. admit-
 tere. conniveo. es. ere. connivio. is. re.
 affirmare. aſtruere. aſſeverare. eciam in **G.**
 Gunnen.
die wat anhengt. Appendicius. a. um.
berhennyng. toelatyng. ſtadp̄ag. Convencia.
 permiſſio. Aſſentacio. diſſitacio.
Henger. in **B.** Woedel.
Henny. Canapus. Cannabum. Canabum. bi.
 Cannabis. bis. Esdrita.

Hennep of blaff. Stupa. stupula.
 mit Hennep of blaff stoppen. Stupare. Destu-
 pare per. valde. vel destupare. ontstoppen.
 restupare. per. iterum.
Henneps. Canapeus.
Hennepen seyl of roede. Cannabis. bis.
Hennepynck. Canapeus.
Hennepich of blaffich. Stupeus et stupofus. a.
 um. ras.
streene Henneps of blaffes. Strena. strenula. et
 frenofus. ras.
Hent. hng. thent. untz. in B. Bg.
Hengst. paghe. per. off. roff. Equus. sellio.
 onis. caballus. badius. ipadix. frenecatus.
 cornipes. dis. faginarius. faginaria. equa.
Heppe. rpn fram mess dapt men den wijngart mede
snjbt. Vanga. ge.
Her. hertwart. Hac. istuc.
waer Her. Unde. quorsum. cuias.
dapt Her. Illorsum. istorsum.
anderwaer Her. Altrorsum.
Her. hervart. hertoch. Exercitus. us. expedi-
 cio. castro. orum.
Her. schare. manichte. veelheit. Legio f. bi. bus-
 sent bi. hondert lxvi. Cohors. tis f. b. hunc-
 bert. Manipulus f. ii. hondert. Centuria f.
 rpnhondert. Turma vel ala f. xxx. sed tur-
 ma est peditum. turmula et turmella. ala
 est militum. Decania f. x. Multitudo. tur-
 ba. concio. grex. cetus. agmen. castra sci-
 licet militum. clanga. ge. cuneus. ei. crip-
 ra. Caterva et cohors sunt rusticorum.
dye in den Her of schare steelich is. Caterva-
 rius.
des Hers uterste ozde. Cornua.
Herchilt. Clipeus.
Herchoutwen. in B. Blafengeren.
Herchoutwonge des Harnesich. Armilustris.
Her to berleggen of to bertrecken op en ander
stede. Castrametari. unde castrametator. et
 metarpus idem.
Her. Dominus. dominellus. herus. ra. Egu-
 minus. na.
Heer van herliker dapt benoempt. Agorano-
 mus mi.
die des Herren weten berlijght. Arimannus.

clonsterlich Heer. Dompnus. na.
weentlich Heer. Dominus. domina.
Herlicheit. macht. Dominacio. dominium. di-
 cio. onis. dominatus. us. potestas. heritudo.
 herilitas. mundium. dii.
Herlicheit des gericht. Iurisdicio.
Herlicheit. gebiede. in B. geBiede.
bol Herlicheyden. Dominofus. ras. imperiosus.
 ras.
Herlic. staplit. wepblic. groetlic. Heriliter. sol-
 lemmiter. egregie. gloriose. festive. festi-
 valiter. magnifice. center. exquisite. excel-
 lenter.
Herlic. Gloriosus. sollempnis. ne. clitus. in-
 clitus i. valde gloriosus. magnificus. da-
 paticus. a. um. dapaticae. festivus. excel-
 lens.
Heralt. Heraldus. fecialis. festialis.
Herberghe. Hospicium. hospiciolum. cetera in
 C. Caerberne.
eerfame Herberge der pylgym. Xenotrophium.
ind der Herbergen berwaerre. Xenotrophita.
Herbergen of geherberght werden. Hospitor.
 aris.
dye gern Herberghet. Hospicialis. le. ter. ras.
die ongen Herberget. Inhospicialis.
Herberggonge. Hospitalitas.
Herberggerre. Hospes. hospiciator. hospicia-
 rius. Ce. in C. Caerbergerre.
Herberggherrefche. Hospes. hospitatrix. hospi-
 ciaria. Ce. in C. Caerbergerrefche.
Herbergghes tepken. Tessera. re. tessacula. tes-
 sella. tessellula.
Herbde int gemeynt. [1. gemeyn.] Pastor. pa-
 storculus. Argus. gi.
Herbde der cleynre haben. als schap. bercken. ghey-
ten et cetera. Pecudiaris.
Herbde der bercken. Porcarius. der swine. der
 swone. sweene. Subulcus.
Herbde der Coepen. Vaccarius.
Herbde der schap. scheyer. Opilio. Ovilio. onis.
 malonomus. mandra.
oeverste schaps Herbde. Archimandrita.
Herbde der ossen of coepen. Bubulcus. Armen-
 tarius. Mandra. dre.
Herbde der esel. Agaso. onis.

Q

Herb

Herbde die puyt. Turturus.
 der Herdden speelstede in den walde. Lupercal. alis.
 der Herdden gutte of huyshen. Magale. lis.
 der Herdden clegt. Paniceum.
 der Herdden kromstaf. Pedum. di.
 Herdsch. Pastorius. Pastoricus. a. um. Pastoralis. le.
 Herden. in D. Duren.
 der Herden. berderben. in D. Dillghen.
 der Herden. matmaken. moedemaken. lasmaken.
 Fatigare. Lassare. Fatiscere. defetiscor. Exhaustire. Exercitare. Corporare. Sauciare. Extenuare. Exinanire. Evirare i. Enervare. Debilitare. Evacuare.
 nu Herden. Hortari. Adhortari. Exhortari.
 Herden. hartinaken. Indurare.
 der Herder. berngelze. in D. berDeliger.
 der Herdicheit. in E. Ebitheit.
 der Herb. berhillicht. berarbezt. berlegghen. bermoedt. lass. Fatigatus. lassus. Exhaustus. Exercitatus. Fatigatus. Lassatus. Sauciarus. Corporatus. Extenuatus. Exinanitus. Evacuatus. consumptus. lacesitus. Elaboratus. debilitatus. Enervatus. Tesus. Vietus. Defessatus. Fessus. a. um.
 Heremyt. in C. Clusenet.
 Heremiten leben. in C. Cluseners leben.
 Hereste. Autumnus.
 Herestuch. Autumnalis. le. ter. ras.
 Herynck. Allec.
 Herynghenger. Allectarius.
 Herynghengersche. Allectaria.
 Herke. Traha. he. rastrum. ri.
 Hermelen. Migale. lis.
 Hermaemals. in C. toComende.
 Hern. in B. Begghen.
 Herpan. Testa. Testula. Testu. indecl. unde Testus. a. um.
 gbel Hermitich. Crebrosus. a. um. ras.
 Hersey. wuest. in H. Gap.
 Herp. cum suis. in H. Hap.
 Herren. berwachten. in B. berBeyden.
 Herst. berck. in B. by Dack.
 Hert. Cor Corculum di.
 gelHert. gemoidt. Cordatus. Animatus. Fretus. a. um.

ontHert. ontmooidt. Decordatus. deanimatus. Deiectus. consternatus. Cetera in B. Bloede.
 weHertich. Vecors.
 weHerticheit. Vecordia.
 half Hert hebnde. Semicors unde Semicordia.
 sonder Hert. Ecors. Excors unde Ecordia.
 Excordia.
 dubbel of twe Herte hebnde. Corbius. bil. Corbinus.
 des Hertten alce nyddelste. Corclava.
 van gantzen Hertten of meynongen. in A. van gantzer Andach.
 Herte. Cervus.
 van en Herte ind ghepte geboeten. Tragelaphus. hircocervus.
 en Herte van metall of holt. Xerolophus.
 Hertten. Cervinus. a. um.
 tong Hertten. Hynnulus. unde hynnulinus. a. um. et hynnuleus. a. um.
 Hertoch. Dux.
 ertzHertoch. Archidux.
 Hertoginne. Ducissa.
 ertzHertoginne. Archiducissa.
 Hertochdom. Ducatus. us.
 ertzHertochdom. Archiducatus. us.
 Herdogemails. in E. Eetmails.
 Herbest cum suis. in H. Herst.
 Herwart. herbenne. Huc istuc.
 Heesfeven. Ipsemet. illeipse. idem. Idemipse.
 Heesch. rauw. Raucus. raucidus. raucedulus. rauculus. raviatus et ravicio. onts.
 Heesch wesen of werden. Raucio. cis. cire. ravio. as. are.
 Heesche stemme. Rava. ve.
 Heescheit. Raucitas. raucedo. dinis. rauctus. us. Arterialis.
 Heesck. leghck. in E. Engck.
 Hefpe. in D. Dorghanch.
 Hefpe.
 Hefsentant. Hassia.
 Hefsenich mynsh. Hasso.
 Hegt. warm. calidus. fervidus. Estuosus. formidus unde formus. a. um. vaporus. vaporeus. vaporosus. i. calidus.
 Hegt hernende van toern. Vehemens. impetuosus. tumultuosus. fervidus. Commotus.

tufchen Hept ind kalt. in *T. Tante*.
tufchen Hept ind kalt wesen. in *T. Tante wesen*.

tufchen Hept ind kalt maken. in *T. Tante maken*.

Hept werden. warm werden. Calefieri. calere. calefcere. incalere. incalcfere. fervere fervescere. igniri. confervere. confervescere. deferveo. defervescere. confervo. defervo. ferbere. Efferbo. efferbeo. hec omnia per valde fervifco. flagnare. estuare. exestuare. inestuare.

Hept maken. hepten. warm maken. Calefacere. calificare. calidare. incalidare. ignire. fovere i. calefacere. vaporare idem fervidum facere.

Heptste. warme. Vapor i. calor. caliditas. fervor. estus. estuacio.

Heptsten dagher. Estifer. a. um.

Hepten. noemen. nenen. Nominare. Appellare. vocare. vocitare. nuncupare. aufare. censere.

gehepte. in *B. Bebel*.

Hepten. gebieden. in *B. Bebelen*.

Heuch. Toga togula. togilla.

Heuch. mantel te beiden syden sepen. Armilansia. armilacio. acasis. armelaus. pallium. palliolum. mancile. lis.

Heuch anoen. Pallare. togare.

pups Heuch. Togiparium. ril.

Heuch. toernich. in *B. verBelgen*.

Heuch. toernich wesen. in *B. Belgen*.

hoerHeuch wesen. rijk wesen. heuchich wesen. bloeien. genouch hebben. Abundare. sufficere. uberare. exuberare. inuberare. affluere. fluvio. as. et fluior. aris i. abundare. unde affluenter. abundanter. copiose.

burHeucheyt. rijchhept. Divicie. abundancia. affluencia. copia. copiositas. sufficiencia. lauciositas. lanticositas. locuplecitas. opulencia. ubertas.

bre hoerHeuch. rijk is. Affluens. Affluus. a. um ubertus. abundans. copiosus. Sufficiens. Lauciosus. Lauticiosus. Exuberans. ranter. Dis ditis. Dives tis. Locuples. Opimus. opulens. opulentus. Opipacus. Cops. pis.

burHeuchich maken. rijch maken. Ditare. Opu-
lentare.

Heulen. schijben. Pilare. Globare. Rotare. Contundere.

anHeben. anlaen. in *G. heGynnen*.

severHeben. wijten. in *T. Cyphen*.

Hebel. doirboen. Levatorium.

Heven. hoochel. in *F. Firmament*.

berHeben. verhoegen. grootmaken. Extollere Sub-
levare. Elevare. Sublimare. Magnificare. Exaltare. Inaltare. Fastigiare. Efferre.

Hyntlaten. in *H. Halsgenoten*.

Hyldr. veter. Compes. dis. Ergastulum. Pe-
dana ne. Pedica. ce.

in Hylden. in beteren sluten. Compedio. dis-
dire. Compedicare. Incatenare.

echt Hylich. in *E. Echtfchap*.

onecht Hylich. Lenocinium. Scortum. Mere-
tricum.

Hylich maken. in *E. Echtfchap maken*.

Hylichen. lijchomlich te heevenen. Coire. unde
Coitus. us. Concumbere. unde Concubi-
tus. us. Commiscere. unde Commixtio.

famen Hylichen. Connubere. Innubere.

hoerHylichen. Prenubere.

maget die bald Hylichen sel. Pronuba. Para-
nympha. domiduca.

Hylichich. verallich. bestachelich. Nubilis. le.
geHylicht. veraliden. bestabet ter echt. Nuptus.
a. um. uxoratus. Maritata.

ongehylichte maget. Innupta. Innuba.

Hylich. hoozen. Sanctus. Sacer. Milticus. Al-
mus. Celebs. Ageus vel Agius. Sacernus.
Sacrosanctus.

Hylich meker. die hylich maecht. Sacrificus.
sacrator. sacrificator. consecrator. Dicator.
dedicator sanctitor. sanctificator.

dat Hylich gemact is. Sacrificium.

stede dair men Hylich maecht. Sacrificia. e.

Hylich dach. in *D. vierDach*.

Hylichdom. Reliquie. arum. Sancta. Sacrata.
Dicata. dedicata.

dair men Hylichdom setj. Sanctuarium. Sacra-
rium.

die dat Hylichdom verwart. Sacrista. sacrista-
rius.

Hyllschbomg baide. Stacionarius. Statinus.
die Hyllige byngen geest. Sacerdos.
der Hylligen getal. Cathalogus. gi.
Hyllich maken. hylligen. Sacrare. Consecrare.
 Resecrare. Dicare. dedicare. Sanctificare.
 Sanctio. tis. tire. sanctivi vel sanxi. san-
 ctum vel sanctitum.
Hyllicheit. Sanctitas. Almitas. Almicies. ei.
 Almitudo. Sanctitudo. Sanctimonia.
berHyllicht. vermoght. in **A.** berArbejdt.
Hyllich maken. mat maken. in **H.** berHerden.
en Hyllich togt byer. Ferifera. inde Furiferus.
 a. um.
Hylligen. moegen. in **B.** Bezoeben.
Hypte an en swerde. Capulus.
Hyimmel. Celum. Tronus dei. polus. Cous.
 coi eciam dicitur pars celi qua celum
 continetur. Ether. ris. Olimphus.
Hyimmel heben. in **F.** Firmament.
Hyimmelrick. Celeste regnum.
Hyimmelront. Convexus. devexus. tas.
to Hyimmel vliegen. varen of koven. Evolare.
burige Hyimmel. Uranus. ni. Empireum. ce-
 lum.
in den Hyimmel of **in den meer** die wech daer die
 scheplade na varen is ghesetten Strataria.
namen van Hyimmelen. Celum. empireum. Ce-
 lum igneum. Celum cristallinum. Celum
 stellarum. Celum ethereum. Celum firma-
 menti. Celum aqueum.
Hyimmelsch sijn. Ethra. thre.
des Hyimmels loip to kinnen dat gerepiscap daer
 toe heit Astrolabium. Sirtota. spera mate-
 rialis.
Hyimmelsch. Celestis. Archanus. Celibus. Ce-
 licus. Celtus. unde Celicus et celebs ura-
 nicus. etherius. uranius. olimpius. olim-
 piacus. pluraliter celices. cium.
die Hyimmelsche byngen wessent. Anagogeteticus.
 antropos. celicola. celigena. deicola. ar-
 chanus. supernas. atis.
Hyimmelsche pijs. Urania. nie. vel Uranie.
 nies.
des Hyimmels of **der speren** heiste haben ons.
 Emisperium. die ander heiste is beneden ons.
des Hyimmels hoicheit. Oboliscus.

Hyimmelen. stoppen. in **B.** Barghen.
Hyimmelen. rieben. wulven. Testudinare. Ar-
 cuare. Lacumare.
Hyimmels ruessel. getinkt. Arcus. Lacumar et
 Lacunar. aris lacus. us. lacunarium. la-
 quear. aris. laquearium. Testudo unde tes-
 tudineus. testudinetum ubi testudines abun-
 dant.
Hyn. Abhinc. abinde.
Hyn. entwech. Vias. recede. vade. declina. de-
 clines. recedas. vadas.
Hynthen. Claudicare. cespitare. manch gaen.
 Vacillare. nutare. varicare. divaricare. Clau-
 deo. es. ere.
Hynther. Claudicanus. a. um.
Hynde. Cervia. cervula.
Hynnen. nae. in **A.** Achter.
Hynderwart. in **A.** Achterwart.
Hynder den men to schade loyt. Interesse Dam-
 num lactura scienter passa vel illata. pre-
 iudicium.
Hynder. indyacht. wederstant. Impedimentum.
 obstaculum. offendiculum. obex. offensa-
 culum. dispendium. trica. ce.
Hynderen. weren. Teten. speren. wederstaen.
 Impedire. obstare. resistere. contravenire.
 prohibere. inhibere. contrariari. opponere.
 obicere. reniti. adversari. preoccupare. ob-
 niti. interpellare. obstruere. tricare i. im-
 pedire. intricare. obistere. preiudicare.
Hynderen. schaden. in **D.** Deren.
Hynderlic schedelic in **D.** Derlic.
onHynderlic. onschedelic in **D.** onDerlic.
Hyndernisse. were. wederstant. in **H.** Hynder.
 indyacht.
Hynsvieren.
Hynt. wente. in **B.** Bis.
Hynt. to nacht. Denocte.
Hynst. pert in **H.** Hynst.
Hyn in **H.** Hyn.
Hynpel. in **B.** Buttel.
Hyer. Hic. in hoc loco.
Hynnae. hynnamals. toccouende. in **C.** toeC.
 mende.
Hynnen. krentzen. in **B.** Bezoeben.
Hynnen. in **H.** Hynzen.

toe **h**ppen. toestochten. to maken. bewegen. schu-
men. Incitare. instigare. suggerere. concit-
tare. suadere. persuadere. commovere. oc-
casionari.

Hppen. blasen als slangen of gansen. Sibilare. in-
de Sibilus. li. Fistulor. aris.

Hppende. in **H**. **H**eptzende.

Hppinge. in **H**. **H**eptzinge.

samen **H**ppen. Consibilare.

van **H**ppen off **h**ppen af to laten. Desibilare.

Re. per. iterum. Ex. per. extra. Ob. per.
contra.

na wegnich stillich **H**ppen of **h**ppen. Subsi-
lare.

Hppstorp. legende. Historia. Legenda.

Hppstorien schryber. Hystoriographus unde hy-
storiographia. a commentariis indeclinabili-
ter. Antiquarius.

Hppstorien schryben. Hystoriographare. Hysto-
riare.

Hppstorien beelheit. Polistoria. ofus.

Hppdelterp. ydelich danff off ydel geselschap.

Hppdelen. in **H**. **H**gentelen.

Hoep. in **C**. **C**ulle.

Hoep. wach. weidich. wey. Serum. seri.

Hoep. Fenum.

Hoepende mate wey. in **B**. **B**ende.

Hoep hoep. Arthomus et Archomum.

Hoep **h**oep. spynkel. in **C**. **C**uis **h**oep.

Hoepstede. Fenile. lis. fenilium. lii.

Hoepmagnt. Iulius.

Hoep. Altus. sublimis. Excelsus. Supernus.
Elatius. Arduus. Celsus. Culminofus. Edi-
tus. fastigiatus. polofus. Superus. Archana-
nus. Apicosus.

Hoep in werden. ezen. edelheit et cetera. Cel-
ticus. Illusttris. Magnatus. a. um. Magnas.
atis. optimas. atis. Nobilis. Ingenuus. In-
signis. Celsus. excelsus. Excellens. Altigenitus.
sublimis. eximius. precellens. Magnificus.
Eminens. preminens. prominens. Supereminens.
Egregius. Spectabilis. Generofus. Elegans. Prestans.
Prestabilis. Clarus. preclarus. quamclarus.

Hoep. edel. weidich. weidich maken. Sublimare.
Efferra. Exollere. Exaltare. Culminare.

Venerari. Revereri. honorare. honorificare.
Nobilitare. Insignire. Magnificare. Clarifi-
care. Fastigiare. Colere. Ornare. Stipare.
Elevare.

Hoep stede off **h**oep **h**ppster off leuwe off steg-
ger dait men ver assugdt. Specular. aris. spe-
culare. ris.

Hoep **h**de. **h**oepheit. Altitudo. Sublimitas. Ex-
cellencia. Culmen. Apex. Celsitudo. Superi-
rioritas. Fastigium. Fastigiolum. Superni-
tas. Extollencia. Anagoga. Summitas. Su-
premitas.

Hoepheit. edelheit. weidichheit. Illustreitas. Mag-
nificencia. center. Nobilitas. ter. Ingenui-
tas. ter. Celsitudo. Excellencia. Extollencia.
ter. Claritas. Sublimitas. ter. Eximie-
tas. Eximie. Egregietas. Spectabilitas. ter.
Generositas. Elegancia. ter. Prestancia. Pre-
stabilitas. ter. Altigenitura.

Hoepheit furendom **h**aldende. Architenens.
dat **H**oep **h**ste van eenighen **h**oep. Apex. cis.
Vomex. cis. Summitas. Arx. Cacumen. Su-
percilium. fastus. us. Cucurnium. Crepido-
dinis. Pinna. pinnaculum. Scapus. pi. Ver-
tex.

ver **h**oep **h**stel der planeten in oeten **h**eggn. Absis.
absidis.

Hoep **h**nisse. in **C**. ge **h**chnisse.

Hoep **h**tijt. in **D**. **h**oep **h**ach.

Hoep **h**tijt. **h**ulost. in **B**. **h**ulost.

namen der **h**oep **h**ntipal **h**oep **h**de. Nativitas
Cristi. Pascha. Penthecostes. Assumpcio
virginis marie.

namen der soeden **h**oep **h**ntde. Sabbatum. neome-
nia. fase penthecostes. Festum clangoris.
festum propiciacionis. scenophegia. ence-
nia. iubileus. furin.

Hoep **h**tijt dait men vele was **h**ertzen **h**oep **h**ct. Ce-
rimonie. arum.

Hoep **h**ntijt. **h**ntijt. Cerimonialis. le. ter. tas.
festivus. tas. sollempnis. ne. tas. celebris.
bre. ter. tas. festalis. le. ter. tas. festiva-
lis. le. ter. tas.

Hoep **h**ntijtlicheit. Cerimonialitas. Festivitas. Sol-
lemnitas. Celebritas. Festalitas. Festivali-
tas.

Hoichtyptlic speel. Olympias. adis. Olympica.
 ce olympiacus. a um.
 Hoichtypticheit hadden. in D. Dieren.
 Hoich. in A. Angel.
 Hoich. hoynsch. in C. Cant.
 Hoich. Toga cum sals in H. Heuch.
 wendel Hoich. Verticoga.
 half Hoich. Hemitogium.
 Hoide. hoo. in C. Culle.
 Hoide. ware. bewaering. Custodia. custodela.
 conservancia. observancia. Cautela. provi-
 dencia.
 Hoiber. Custos. Custodiarus.
 boirHoide. botwarde. bangarde.
 Hoiden. bewaren. stoppen. in B. Borgen.
 Hoiden. berhouden. boirspen dur schade. Cavere.
 precavere. providere.
 Hoiden ope. gtwick of habe. Pasco. cis. cere.
 berHoidlic. bermpdlic. schutwellic. Vitabilis. evi-
 tabilis. devitabilis. vitabundus.
 berHoiden. schutwen. myden. laten. Cavere. pre-
 cavere. vitare. evitare. devitare. abstinere.
 dimittere. desistere abstinere. desinere. quies-
 cere. supersedere.
 onberHoidlich. in D. onberHpdlic.
 onberHoods. Accidenter. Accidentaliter. Even-
 tualiter. Fortuito.
 Hoff der Heren. Palacium. Curia Curiola.
 unde Curialis. le. liter. tas. tagmata. te
 i. Curia.
 hael Hoff. Curia.
 grasHof. Viridarium. viretum.
 bpeHoff. butwhoff. Curtis.
 rynthHoff. Areola.
 Hoff dur moiff et cetera in G. Garde.
 Hofertwaerre. in G. Garden. hofertwaerre.
 Hoffstede. Domistadium.
 Hoffgenoten. in G. haffsGenoten.
 Hoiff bau verd off hoe. Ungula.
 Hoiffseren Babatum.
 Hoiffserens raghel Gunghus.
 beHoif. beHoiflich. Hoit. Hoitdoftich. Necessa-
 rium. Oportunum. Indigens. Egens. Indig-
 guus. Serius. seria serium. quamnecessa-
 rius. Pernecessarius. Necessarius. Oportu-
 nus. a. um.

beHoift. barff. Indiger. Eget.
 beHoiflicheit. noitdofticheit. Necessitas. Oportu-
 nitas. Indigencia. Egencia Necessitudo.
 Hoift top. schedel. Zeza i Caput. tetta. hic
 Cupus. hec Cupa.
 die san Hoift gedect hest. Capellatus.
 Hoiftorcken. Capellare.
 bue dat Hoift off lieff gelt to nemen off wack
 to geschyen. Capital alis. Capitalis. le.
 watmen opt Hoift fett und wacmben will. Ca-
 liendrum. dri. Calor. ris.
 Hoiftgelt des iars bue san oghond. Capitecensus.
 a. um.
 op den Hoifde eyne hake stede. Glabella. le.
 des Hoifdes beksel. Pilleum bue die manne. Mi-
 tra bue die vrouwen Infula Mitra der biss-
 pen. Birretum der geistliker manne. Velum
 der nonnen. Cuculla der monnen. Capucium
 int gemeyn.
 des Hoifdes rechterste bepl. Occiput. Occipicium.
 Cervix.
 des Hoifdes vorderste bepl f. boirhoift. sternne.
 Sinciput. frons. gula.
 Hoift negen Conquifco. scis. conquexi.
 eynen boie san boirhoift an toe spen. Fronti-
 spicium.
 boirhoift. sternne. Frons. fronticula. Sinci-
 put
 groot boirhoift hebende. Frontofus. a. um.
 sonder Hoift Acephalus Truncus. a. um.
 Hoiftman. hoiftfakke. hoifdzieff. Principalis. ter-
 tas.
 Hoiftman oeben anderen. Capitaneus. Princi-
 palis.
 Hoiftman aber hondert. Centurio.
 Hoiftman aber tgen. Decurio.
 Hoiftheer. Patronus. principalis.
 Hoiftbzotwe. Patrona. patronissa Matriona.
 Hoiftherfap. Patronatus. us. Principalitas.
 Hoiftwyn mit febrig. Sintoria. rie.
 des Hoifdes schedel off werteltop. Vertex.
 cis. maf. ge. unde verticosus. discrimen.
 ontHoifden. Decapitare. decollare. Truncare.
 die lang smal Hoifde heben. Cillo. Cillonis.
 Cillones.
 tweHoifdich. Biceps. Bifrons. Anceps.

Als twee Hoofde hebet dat eyn woort [*l. voir*] dat
ander achter als Janus had. Bifrons. tis.

by Hoofdich. Triceps.

veel Hoofdich. Multiceps.

onHoefsch. in *D. Doyperheit*.

Hoefsch. secdich. ruchtich. schemel. Facerus. ho-
nestus. morosus. morigeratus. Disciplina-
tus. compositus. placidus. tranquillus quie-
tus. urbanus. dicax. efferus i. verecundus.
verecundiosus. modestus. moratus. moriger.
morigeratus. comedus. Pudorus. pudoro-
sus. pudoratus. pudibundus. sinefcatus i.
pudicus. ethicus.

Hoefcheit. rucht. secdichheit. schemelheit. Facecia.
honestas. morositas. morigeracio. discipli-
nacio. tranquillitas. quies. quietudo. urba-
nitas. dicacitas. verecundia. modestia pu-
dorositas. pudicicia. legalitas. curtalitas.

onHoefcheit. in *D. Doyperheit*.

berHoegen. in *H. berHeven*.

geHoegen. in *D. Dencken*.

gueden Hogen. in *B. Bifde*.

mate van Hoighden. Altimentum.

Hoighde. hoicheit. Altitudo Summitas.

berHogen. berheffen. in *G. Goutmaken*.

Hol. in *G. Gat*.

Hol. ydel. Vacuus. Concavus. Inanis. e. Cas-
sus.

Holstede. Cavea. e.

Hol. ydel maken. Cavare. Concavare. Deca-
vare. Evacuare. Vacnare.

Holcheit. Cavitas. Concavitas. Vacuitas.

Holentcr. binedren. Sambucus. ca.

tot Holentcr hoerende. Sambucinus.

daer Holentcr wesset. Sambucetum.

guede Hoiden. in *G. Guedeholden*.

berHoelen. in *B. berHoghen*.

Hoister dat leder daer men en armdoest mit be-
schuyrt. Coritus. ti.

Hollant. Hollandia.

Hollants mynsch. Hollandrinus.

Hollsteyn. eyn lant. Holfacia.

Holste of Hollsteyns mynsch. Holfaticus. ca.

Holstch. tryp. stilleganch. plantyn. Colopes. Co-
lopedium. Colopodius.

Holt. leff. weert. in *G. Gunstich*.

Holt. Lignum.

Holt of rich tvenholt lant. Decempeda.

Holtscop dat Holt woert. Calaria.

Holt dragen. Calerare.

Holt dieget. Calo. onis. Caligarius. pomilio-
onis.

Holt als eyn busch of walt. Silva. Lucus. ci-

Holtshaber. Strigarius.

Holteter. Xilophagus.

Holtstede. Lignarium.

Holtshoy. Strues. lignarium.

Holtmenget of tannerman. Lignarius.

des Hols afschaffel. Quisquilia. lie.

Holten. Ligneus. a. um.

Holtworm. Teredo. inis. Cossus. si.

Holtappel. in *H. HoltAppel*.

Holtappelboom. Maceanus. ni.

Holtwogel. Aristologia.

Holt daer men die dove lothannen mede berbernet.
Bustum. ti.

Honnit. hobart. hoberdpe. Superbia. Arrogan-
cia. Elacio. Extollencia. ambitio. inflacio.
pompa. ampullosa. supercilium. animosita-
tas.

Homoedich. hoberdich. oppedlasten. Superbus. Ela-
tus. Arrogans. ambiciosus. pomposus. in-
flatus ampullosus. tuberosus. yperbericus.
yperphanus. gripus. animosus. baridus. fas-
tigiosus. fastidiosus. fastuosus. cathafroni-
tus. polosus. superciliosus. coturnus. cer-
vicosus.

sich in sich selven Homoedich. hoberdich maken of
wesen. Gliscere i. superbire. extollere. am-
bire. inflare. ampullari i. verbis inflatis et
superbis uti. sublimare. pompare. arrogare.
efferre. elevare. tumere. tumescere. tube-
rare. turgere. escere. conturgere. contur-
gescere. per. simul. inturgere. inturgescere.
per. valde. Obturgere. obturgescere. per.
contra. vel undique returgere. returges-
cere. per iterum.

Supplecio in ly. Homoedich. [*l. Homoedich.*]
Ventosus. Pompaticus. pompulentus. toro-
sus. tumidus. tumorosus. tuberosus. contu-
max. tumidulus turgidus. turgidulus.

Supplecio in ly. Honnit. Ambicies. ei. Am-
bi-

biciofitas. Fastus. us. phalera. fastuofitas. fastidium. fastigium. fastidiofitas. tuberoftas. yperphania. pompa pompula. pompoftas. pompulencia. toroſitas. tumorofitas. Tumiditas. contumacia. contumacitas. turgiditas. turgor. oris. Ventofitas. Ventuoftas.

Hoemoitlich. hoerberelich. Superbe. Extollenter. Arroganter. Animofe. ampulfofe. ambiciofe. inflate. faftuoſe faftidioſe. faftigioſe. tuberoſe. pompoſe. pompatice. pompulenter. tumide. tumorofe. tuberoſe. contumaciter. turgide.

Hoer. Pullus.

waterhoer. Anas.

der Hoerle ſcharren off ſchubben. Ruſpor. aris.

Hoer. ſchand. ſijt. laſter. Viciuſ. Viciolum. Conviciuſ. conviciolum. obprobriuſ. Contumelia. verecundia. Erubefcencia. Scandalifacio. ſubſannacio. Iniuria. ſcandalum. dedecus. elogium. aſpernacio. deſpectus. us. ſpretus. us. Contemptus. offendiculum. offeſaculum. Ignominia. infamia. nota. probriuſ. probroftas. Obprobrioftas. obprobriolum. Improperiuſ. vituperiuſ. Contumelia. Inveſtivuſ. Inveſtiva.

Hoeren. in B. Bedryegen.

berhoeren. laſten. in B. Blameren.

Hoerlich. ſpe. ſnellich. ſijtlich. Subſannativuſ. aſpernativuſ. blaſphemuſ. contumelioſuſ. Improperativuſ. obprobrioſuſ. Probroſuſ. iniuriativuſ. Iniurioſuſ. cetera adiectiva recipe ex verbis in B. Blameren.

Hoerle. beſchijter. in D. Droghe.

Hoerlich. Mel. melculum. Timinum.

Hoerlich ſeeme. Favus. briſca mellis. favillus. li. favulus.

Hoerlich hoick. Turta. mellitura. Libuſ.

Hoerlich douwe. [l. douwe.] roedde. Aurugo. Rubigo. Arugo. Erugo.

Hoerlich douwen. Eruginare. Auruginare. Rubiginare.

Hoerlich douwe aſdoen. Decruginare. Exeruginare. Erubiginare. Deauruginare Exauruginare.

Hoerlich douwlich. Auruginofuſ. cas. Rubiginuſ. rubiginofitas. rubiginofuſ.

Hoerlich. Melleuſ. mellicuſ. mellinuſ.

Hoerlichbat. Mellarium.

ban Hoerlich ind edick en dyanck. Oximellum.

ban Hoerlich ind wijn en dyanck. Ynomellum.

ban Hoerlich ind water en dyanck. Ydromel. liſ. ydromellum.

ban Hoerlich ind wijn off water en dyanck. Muſſa ſe. muſſum. ſi.

Hoerlich ind wijn onder egn gemengt. Mellieratum. ti.

Hoerlich maken. Mellificare.

Hoerlich bloegende. Mellifluuſ. a. um.

Hoerlich wijn ind roſen to hoep ghemengt. Rodomellum.

Hoerle dyanck. Hupa.

Hoerle rugt. Humuluſ.

Hoerlekrugt. Tumellium.

Hoerle garde. Humulariuſ. humuletum.

Hoerle eng mang. Femur. oris.

Hoerle egnre broent. Femen. niſ.

Hoerle troebel. Cumuluſ. grumuſ. grumuluſ. acervuſ ban hoern. ind Strues. ſtrucula. lignariuſ ban holte. Ind oick Ratiſ. riſ. raticula. reduluſ idem. Ind Glomuſ. riſ. glomer. eris ban hunderen et Glomuſ glomitelluſ Ind Congerieſ. Saburra. re ban ſteppen. ind Archomuſ. mi. archomum. mi van hoep off hoerle Ind Aggeſtuſ. us van ſtubbe off aſchen Ind Multitudo ſint gemeng Ind Noduſ di van doitdoelich in en her Ind Tumuluſ. Agger van erden Ind Sorica. ce hlegn ſant hoep Ind Tabulariuſ ban taillen bzederen off plantken.

to Hoep in B. Dg egn.

to Hoep. to ſamen in G to Gader.

onthoepen. Decumulare

Hoepen verſamelen. in G. berGaderen.

Hoerle. ſnoedwijſſ. in B. Boeynne.

Hoerlehuſſ. Lupanar ſcortum. proſtibuſum.

Hoeren waight. Leno ruſſianuſ.

Hoeren knecht. Aquarioluſ. aquanoluſ. aquebailuſ. cetera de hoer cum ſuis in H. Hoer.

Hoerdom. Lenociniuſ. meretricuſ. [l. meretriciuſ.]

Hoer

Hoeren. Audire.
 toe**Hoeren.** Auscultare. advertere. accipere.
opHoeren. Sinere. desinere. cessare. desistere.
 frigere i. cessare. dimittere. demutare. de-
 mutescere. linquere. derelinquere. dissitare.
 faceffere. supersedere. supersidere. desidere.
 desidescere. circumstifere i. cessare. Abstare.
 abstinere.
verHoeren. twiden. Exaudire. Obtemperare.
 Annuere. Assentire. Consentire. Affirmare.
 Concrepare. eciam in G. Ghunnen.
ontHoeren. nyet verhoeren. Obaudire.
toeHoeren. syn. wesen. Pertinere. Spectare. At-
 tinere.
to verHoerich. Appendicius. a. um.
toe verHoeryng an getymmer. Appendicium.
geHoerich dat is wastynsich s. cerocensualis. off
 curmodich s. Curmedalis. of eggjen. in E.
 Eggjen mynsch.
fulke geHoerichheit. Cerocensualitas. ter. Cur-
 medalitas. ter. unde Curmeda quod datur
 domino suo pro iure defuncti. Servilis
 condicio.
Hoeren. Cornu. Corniculum. Cornus. us Clas-
 sicum.
ynchtHoern. blachhoern. Incaustorium.
eynHoern. Unicornis. Rinoceron tis.
smalHoern. Lituus. litui.
Hoernbiefer. Cornicen. nis. Cornicens. tis.
 Liticen tis. hec Liticina et cornicina. cor-
 netus. a. um. cornicrepa.
Hoern blaisen. Corno as.
Hoernbzeger. Corniger.
mit den Hoernen stoten. Cornupetare.
dat Hoernen boete heft als perde. offen. schape.
 swyn et cetera. Cornipes. dis.
twyHoernich. Bicornis.
dryHoernich. Tricornis.
Hoerne.
Hoernyckel. wyckel. in E. Cant.
geHoersam. in G. Geboichlich.
onHoersam. Inobediens. Contumax. percontu-
 max. cathafronitus. wederstrebich. Rebellis.
 Repugnans.
Hoersam maken. in D. onderDenich maken.
Hoersam wesen. in D. onderDenich wesen.

Hoersamheit. in D. onderDenicheit.
onHoersamheit. wederstrebichheit. Inobediencia.
 repugnancia. rebellio. contumacia. contu-
 macitas. contemptus. us.
Hoirt van holt geblychten. Plecta. plectula.
Hoesch. schemel. in H. Hoesch.
Hoesheit. in H. Hoessheit.
Hoese van en halm. Culmus. mi.
Hoese. in E. Couce.
Hoebeter. ryem. nastel. nestel. Corrigia. liga.
 ligula. corrigiola. subligar.
Hoebeteren of ryemen maken. Corrigiare. In-
 corrigiare.
myt Hoebeteren of ryemen banden. idem Ligu-
 lare.
mit Hoebeteren of ryemen gebonden. Corrigiatus.
Hoebeteren of ryemen op to loiffen off onthunden.
 Decorrigiare. Discorrigiare. excorrigiare.
Hoepitaal. in G. Gasthuys.
Hoep. fletter. Hufista.
Hoiste. Tuffis. Tufficula.
Hoisten. puyften. ryesen. Tuffio. sis. sire. Tus-
 sitare.
Hosti. Hostia.
Hotte van meich. Balducta.
Hoyt. Pilleus. pilleolus. pilleum. pilleolum.
 Capellus. li. capellum. li. Comarium. Ca-
 pitulum. capedulum. Caleptra. tre. Gala-
 rus. Calamacus. Caliendrum.
pylgyms Hoyt. Galerus. ri.
ryeren Hoyt. Galerus. ri.
iedereren Hoyt. Galerus. ri. Galerum. ri. Ga-
 lerium. rii.
hynger Hoyt. Digitabulum. li. digitale. lis.
die so gehoyt is. Galeratus.
Hoyt hebbe off opt hoist setten. Pilleare.
Hoyt asoen. Depilleare. expilleare.
**Hoebel off cleyne berch of dat oeverste van en
 berch.** Collis. Colliculus.
Hoebel nedertwart sijghende. Clivus. vi.
Hoebel boir an der voyt. Struma. me. unde
 Strumofus. tas.
Hoebel op den rugge. Gibbus. bi. inde Gib-
 bosus. tas. Gibber. ri. Gibberofus. tas.
Hoebelich. strubbelich. in E. onEuen.
verHoeben. in B. Wederven.

behoebende. in **D.** **Doftich.**
behooflicheit. Indigencia. Egencia.
Hobart. hoberdy. in **H.** **Homoit.**
Hobardy. in **H.** **Homoit.**
Hoberdych. in **H.** **Homoedych.**
Houtoen. Capulare. Secare. Cecare. Occare.
 Exoccare.
Houtoen. slaen. in **B.** **Wolten.**
afhoutoen. Amputare. detruncare. Prescidere.
 Mutilare. demutilare. emutilare. admutilare.
inhoutoen. Infecare.
hurhoutoen. Profecare. profecare.
myt off feer houtoen. Execare. infecare.
samen of myt houtoen. Consecare.
afhoutoen. Detruncare. refecare. absecare.
ontwee of to ftucken houtoen. Dissicare. difficiare. horum omnium preterita in cui.
gehoutoen kuten tyfs. Incisivus.
Houtwelck. Sectilis. le.
feperhoutwer. Sculptor. lapiscida.
Durchshen. tong tzege. Edus. capreolus.
Hunch in den halfe. Squinancia.
Hunch foide. in **B.** op **Byken** der **spijfe.**
Hunchen weder. Inclinare. declinare. Reclinare. Incurvare. flectere.
die Hupde off belle bereydt. Pelliparius. Parmenarius.
Hupde. in **D.** **Palynck.**
dat Hupden is. Hodiernus. a. um. ras. Modernus. a. um. ras.
Huffen. stoten. in **D.** **Pfehelen.**
Hugg. in **H.** **Hatt.**
Hulle. in **D.** **Doick** hulle.
montHulle off doichshen kut den monde. Orarium. rii.
Hulde. in **G.** **Genaide.**
Huldynge. Omagium & feuda Iuramentum fidelitatis.
Hupfen. Ululare. Rugire unde ululatus. Rugitus. us.
Huppe. hystant. onderstant. Adiutorium. iuvamen. tum. Auxilium. Subsidium. Coragium. suffragium. sustentamen. tum. Ops. opitulacio. lamem. tum. opitulatus. us. Opulancia. opera. opella. substaculum. sub-

sistencia. confugium. confugela i. Adiutorium. cicopleum. adiuventum. Miniculum. amminiculum. amminiculacio. Subvencio. succursus. us. assistencia. Subsidium. auxiliamen. patrociniun. Presidium. iuvamen. adiuvamen.
beHulp. vollest. fuyte. Subsidium. Succursus. ypocansa. adventagium. Subpedium. Suppecta.
beHulplich. Adminiculatorius. auxiliatorius.
Hulper. Subpeditator i. auxiliator. auxiliarius. adiutor. patrocinator. suffragator. suffraganeus. a. um. in verbis opifer.
Hulle. eyn boom altyt groen. Taxus. Camelion. Vascarago ruscus. ci.
Hulsen. Taxeus. a. um.
Hummel. by. Brucus.
en Humpier in gant konst. Sarga. farge.
Hunt. roedde. Canis. caniculus. la.
long Hunt. in **D.** **Welp.**
der Hunde toppel. Copula. Copularius. rii.
wolf Hunt. Luparius. a.
Hunt ban en wolf ind ban en hunt gekonnen. Licifcus. ca.
Hunts loich. Cepa canina. crominon.
hach Hunt. Culpar.
goit Hunt. Molofus.
nugsHunt. in **C.** **Catte.**
Hundsbaghe. Caniculares.
Hundsblage. Cinomia. ciniphes. Ricinus. ni.
Hunds halsbant. Collarium. Lora. Millus. li.
Hunds tande. Columnelli. lorum.
en rasende Hunds schynn. Lympha. lymphe.
Huudboeder off verwaetre. Molocenarius.
Hundich of hunden. Canicius. Canicus. a. um. cinicus. cinedus. a. um. caninus. a. um.
Hundscap. boep. in **B.** **Wurfcap.**
Hundert. Centum
die Hundertste. Centenus. centesimus.
two Hundertste. Ducentesimus.
by Hundertste. Tricentefimus.
Hundertweeff of hundermall. Cencies.
Hunderttarich. Centenarius. a. um.
ba. Hundert ponden gewacht. Centenarius. rii.
Hundertbellich. Centuplex. centupliciter.

Hun-

Hundertveldich maken. Centuplare. Centupli-
care.
aber Hundert eyn oberst. Centurio. onis.
Hundert mynstgen in den ruterwerck. Centuria.
rie.
van Hunderden to ordineren of to deplen. Cen-
turio. as.
van Hundert boeten en maek. Centuria. rie.
twe Hundert. Ducenti te. ta.
twe Hundert maek. Ducencies.
die twe Hundertste. Ducentenus. Ducentesi-
mus.
twe Hundertveldich. Ducentuplex. Ducentupli-
citer.
twe Hundert. Ducenti te ta.
twe Hundert eyn. Ducenti unus.
twe Hundert twe. Ducenti duo.
twe Hundert dzy. Ducenti tres. *Allet sus*
boetan bis tot Dufent.
Hundert eyn. Cen-um unus.
Hundert twee. Centum duo.
Hundert dzy. Centum tres. *Allet sus boetan bis*
tot twe hondert.
getal van Hundert. Centenarius. a. um.
getal van twe Hundert. Ducentenarius. a.
um.
van dzy Hundert. Trecenarius. a. um.
van iiii. Hundert. Quadringentarius.
van viij Hundert. Quingentarius. a. um.
van ses Hundert. Sexcentenarius. a. um.
van sefen Hundert. Septingentarius. a. um.
van acht Hundert. Octingentarius. a. um.
van negen Hundert. Nongentarius. a. um.
viij Hundertste. Quingentesimus. quingente-
nus.
viij Hundertmaek. Quingencies.
van viij Hunderden getal. Quingentarius. a.
um.
viij Hundertveldich maken. Quingentuplicare.
Hundert dusent. Centum milia.
Hunger. smacht. Esuries. famas.
seer groet Hunger. Bulismus. bulima.
Hungerich. smachtich. Esuriens. famescens. fa-
melicus. fameticus. famereus.
Hungeren. smachten. Esurire. famescere.
Hungeren of ungherien dat lant. Hungaria.

Hungerich mynsch. Hungarus. hungaricus. ca.
Hupp. eyn vogel. Uppupa.
Huppelen. springen. Saltare. salire. amontare.
assilire. assultare.
Huppling. bofsch. Rana. ranunculus. ranula.
ranella. rubeta est venenosa in rubetis ha-
bitans. calamites tis sunt sine voce viri-
dissime.
der Huppling of bofschen roppen. Coaxitare. in-
de coaxitacio et coax coacis dicitur vox
ranarum.
Huppsch. moy. in *A. Abel.*
Huppsch maken. in *S. Schoen. suberlic ma-*
ken.
Huge. man wijf. in *B. Boebonne.*
Hugehuuff. in *B. Vordel.*
Huprenieger. Agagula. genecearius. leno. le-
nunculus. rutellus. fornicator. meretrica-
rius.
Huge twefen of twerden. Meretricari. profistere.
Huge maken. Prostituere.
en Huge daarom eyn man sijn echte wijf [*l. wijf*]
berdyjst. Pelex. cis. *Ope man ope sus doet*
heyt Pelicator.
Hugedom. Pelicatus. us. concubinatus. us. me-
rettricum. lenocinium. fornicacio. pormina.
ne. prostitucio.
Hugten sagen. Lenocinor. aris. meretricor.
aris. pellico. as. scortor. aris.
Hugten sacht. Lenocinium. meretricium. scor-
tum. ti.
Hueren. mgeden. Conducere.
berthueren. bermgeden. Locare.
Huesping. dachhuert. Mercenarius. negocita.
Hupff. Domus. lar. casa. mansio habitacio.
edes. dis. domuncula. mansiuncula. habi-
taciuncula. edicula. domicula. domicilium.
Branch Hupff sonder guet fundament. Abaso.
onis. abasa. se.
gast Hupff. in *G. Gasthuuff.*
ciegn Hupff. Casa. casula. domuncula.
Hupshere. weert. Domesticus. hospes. pater-
familias. herus. agro.
Hupfrouwe. werdynne. Domestica. uxor. con-
iunx. marita. maritella. hera. hospita. con-
thoralis. matrona. Materfamilias.

des totter Hupffrouwen hozt. Uxorius. a. um. domesticalis. le. ter. tas. coniugalis. uxoralis. le. ter. ras.
 en Hupffrouwe neemen. Uxorare. Contrahere. nubere. matrimonizare. copulare.
 Hupfcapt. in G. Cereptcap.
 des Hupfcapt's stede. Lacunar.
 des Hupff hogchste beylen. Adalutria.
 Hupff dair vele luyde in wonen. Andron.
 Hupff dat twee ondersege hebet als kremerhupff. Bicellium. biclivium.
 des Hupff heymelichste stede. Penetral. lis. penetrable. lis.
 des Hupff hoiggh. Domicilium.
 hoipHupff. gemeyn hupff in der stat. Meritorium.
 Hupffhoeder. Edilis. lis. edituus. ui.
 Hupffzeker. Apercularius.
 Hupff ban dyen bedden. Architriclinus.
 snoed Hupffien myt stroe gedect. Capana.
 bleisch Hupff. in S. Schaen.
 Hupffien der herdden off scheyer. Magale. lis.
 dynnen Hupffien. Penates s. ydola.
 Hupse der edelng. Penates.
 Hupff der armen dair sy vidden. Proseuca. ce.
 Hupff off dach vuten to witten. Decalcare. dealbare.
 Hupffien. huthen armer luyde. Gurgustrum.
 roipHupffien. Opella. le.
 Hupff der gemeynheit welcheoernde. Diversorium.
 Hupffrouwe eyns mannes. Unicuba. univira.
 dat Hupff ind gesnde to regieren. Administrare. dispensare. villicare et villicari deponentaliter.

des Hupffes ind gesnds regierre. Dispensator. villicus. administrator. villicator. procurator. magister domus.
 Hupse. eyn bish. Lopetus. ti. huso.
 Hupfotck. Barba iovis. polipodium.
 Hupffen sant ketter. Hussista.
 Hupst ban hoern. in C. Coernhoip.
 Hutte. schopp. in B. Woide.
 Hugt. bette. Cutis. cuticula. pellis. pellucula.
 Hugt off belle ban wollen. Hapsum.
 Hugt of belle dat ban fupchen blond off swart wurdt. Gangrena. ne.
 man op dye Hugt werpen. Petaurare.
 op die Hugt werppnge. Peturus. ri.
 in der Hugt eyn teete of spleete. Talatrum. tri.
 en Hugt die alt ind bersteten is. Verapellina. ne.
 tuschen Hugt ind vleisch eyn fupete. Intercus.
 tuschen Hugt ind vleisch. Intercutaneus. a. um. intercutaneus. intercutus. a. um. subtercutis. subcus. tis.
 die myt Hupten of bellen geklegt is of des san Hugt groff is. Pelliceus. a. um.
 Hupbe. Vitca. vittula. redimiculum. reciolum.
 Hupbe. westerlegt. Vestis baptismalis.
 gnhupbe. in C. gnhCare.
 ban eynre Hupben dat endelste dat her afhenghet ban hartwen. Tena. ne. tenia. nie.
 Hupben. Vittare.
 Hubecken in B. Sepden.
 Hutwen, hupffien ter echt. in H. Hupffien.

A.

IA.

Ia. ummer. foe. Ita. est. Utique. sic. ymo. re-
 vera.
 Iacke. trope. schude. iope. stjele. Dyplois. dy-
 ploidis. iopa. bambosium.
 Iacht. Venacio. ferina. ne. venatus. us.
 Iagen wylt. Venari. convenari.
 Iagen anders wat. Fugare unde fuga.
 Iagen. in **O.** Dylben. Repellere. propel-
 lere.
 Iagen. plen. in **H.** Hapsten.
 ber Iagen. in **O.** ber Dylben.
 uyt Iagen. uyt dylben. Expellere.
 ber Iagen van sich verre. Aufugare. profugare.
 samen Iagen. Confugare. dif. per. diversimo-
 de. Ef. per. extra. per et Trans. per per
 et trans. pre. per ante. Re. per iterum.
 Iagen vander eynde stede tot der andere. Defu-
 gare.
 Iaghhuys. Venatorium.
 Iagehc. Venabilis. le. ter. tas.
 Iachtlich. Venatorius. venaticus. a. um.
 Nota. dyt Iagen mach men oick op dylben
 duptsehen.
 Iamer. in **C.** Crot.
 Iameren. in **B.** er Barmen.
 Iamerlic. ongewellich. Misere. miserabiliter.
 Iair gewoentlic. Annus usualis. criscus. ci.
 van xii. maanden.
 gulden Iair. Annus iubileus. annus aureus.
 annus remissionis.
 son Iair. Annus solaris.
 mayn Iair. Annus lunaris.
 Iair als xiii. nyhe lichte sgn. Annus embolis-
 malis.
 Iair tut gemeyn. Annus. Vertumnus.

IA.

Iateboeck dagemen dye geschichten des iairs in
 schijft. Annalis. lis. li.
 eyn Iarich. Annualis. annalis. anniculus. an-
 notinus.
 twe Iarich. Biennis. ne. bimus. a. um.
 twe Iair alder. Bimatus. us. biennium. dien-
 nium.
 dyl Iarich. Trimus. triennis. eciam deinde qua-
 driennis quinquennis et cetera. trimatus.
 us. ui.
 dyl Iarich alder. Trimus. a. um. trimisus. a.
 um. triennis. ne. inde triennium.
 eyer Iarich. Quadrimus. a. um inde quadri-
 matus. us.
 vyf Iarich. Quinquennius a. um. Quinquen-
 nis. ne. unde quinquennium. nii. quinquen-
 nalis. le. ter. tas.
 vyf Iair tijt. Lustrum. tri.
 ses Iarich. Sexennis. ne unde Sexennium.
 nii.
 seben Iarich. Septennis. ne unde Septennium.
 nii.
 acht Iarich. Octennis. unde octennium. nii.
 negen Iarich. Novennis. e unde novennium.
 nii.
 tpen Iarich. Decennis. ne unde decennium.
 nii.
 eyn Iarich. Undecennis inde Undecennium.
 nii.
 twelf Iarich. Duodecennis. ne unde duode-
 cennium. nii.
 dyl Iairs. Hornus. a. um. hornotinus. a. um.
 nyh Iair dat eyn dem anderen ten nyhen iare
 geest. Encenium. nii. strenna. ne.
 nyh Iair geben. Enceniare. strenare.

R 3

dyt

dye npt. **Jaie** geen geest of nempt. **Strenicus**. a. um.

van **Honbert** ind tyeu **Jaren** dye tijt. **Seculum**. li

van **eynen Jaie**. van **seben Jaren**. van **honbert Jaren** of **eenige gesatte tyt** dat heyt **Etas**.

Jairlich. **Annus**. a. um. **annalis**. le. ter. tas.

Jairlichg. **Annuatim**. **annualiter**. **annaliter**.

voitairich. **Annosus**.

Jairgetijde der **doeden**. **Anniversarium**. **annuale**. lis.

eynairich recht off **gesette**. **Annaria**. **annuaria**.

Jairmarkt. **Nundine**. **narum**.

dte to sgnen Jaren **homen is**. **Adultus**. **vegetus**

Jch. **ich**. **Ego**.

Jcht. **per**. **byst**. **Aliquid**.

Jchteswat. **perstwat**. **bystwasg**. **Aliquantum**. **aliquantum**. **aliquale**. **quicquam**. **quicquid**.

Idel. **hol**. in **H**. **Hol**.

Idel maken. **ruymen**. **ledich maken**. **Vacuare**.

Restipare. **Extipare** i. **evacuare**. **Evare**.

Exhaurire. **Dehaurire**. **Inanire**. **Exinanire**.

Deplere.

Idel onnutte. **Vanus** **vacuus**. **ociosus**. **inanis**. **inutilis**. **futilis** i. **vanus**. **frivulus** i. **vanus**. **vascus**. **vanidus**. **evanidus**. **abnormis**. **enormis**. **Innormis**.

Idel wesen of **werden**. **Vanere** **vanescere**.

amen mpt Idel wesen. **Convanere**. **escere**.

Idel reder. **idel redich**. **Vanidicus**. **vaniloquus**.

Idel rede. **Vaniloquium**.

Idelheit. **onnutticheit**. **Vanitas**. **inanitas**. **abnormitas**. **innormitas**. **denormitas**. **enormitas**.

Idelheit spreken of **laeben**. **Vanitare**.

Idel luter. **Totus**. **purus**. **merus**. **sincerus**. **immixtus**.

Tegen. **tegen**. **tegen**. **tegeen**. **wedet**. **Contra**.

Econtra. **Contrario**. **Econtrario**. **Apostus**.

Advefus. **Oppositus**. **Exopposito**. **Atergo**.

Exadverso. **Exindirecto**. **Exobliquo**. **Econtrario**. **adversum**. **adversus**. **Erga** in **bono**.

Tegen wesen. **tegen**. **tegen**. **wederwesen**. **Contrariari**. **Controversari**. **Adversari**. **Oppo-**

nere. **Taminare** i. **adversari**. **attaminare** idem.

Tegen wester. **tegen wester**. **Adversarius**. **Adversariator**. **Contrarius**. **Contrariator**. **adversator**. **oppositor**. **controversator**.

Tegenheit. **tegenheit**. **wederheit**. **Contrarietas**. **Adversitas**. **obliquitas**. **oppositum**.

Tegenen. in **G**. **deTegenen**.

Tegenwoordich. **Pretens**. **inpresenciarum**.

Teger. **Venator**.

huyrenTeger. in **H**. **Huyrenteger**.

Tegers spuet. **Exupulum**. **venabulum**.

Tegen reden. in **C**. **Callen**.

Teweel. in **C**. **Clegmoit**.

Iherusalem die heytige stat. **Iebus Salem Iherusalem**.

Agelich. **malch**. **pdertman**. **alman**. **Quisque**.

Unusquisque. **Singulus**. a. um. **unde Singularim**. **Quivis**. **Quibusvis**.

Ignoten. **ptzont**. **nu**. in **A**. **Doctoe**.

Tjesus. **gesuntmeier**. **Salvator**.

Alen. in **H**. **Haisten**.

betAlen. in **C**. **botrComen**.

Alende. **sueltich**. in **A**. **Altofant**.

Alonge. in **H**. **Haiflonge**.

Am. in. **oen**. **om**. in **D**. **Dem**.

Imagineren. in **D**. **dyep Dencken**.

Amang. **ummende**. **Quidam**. **aliquis**. **Quisquam**. **quispiam**. **ullus**.

Intcare. in **C**. **pmCare**.

Amme van **dyen**. **Examen**.

In. **In**. **intra**. **intus**.

Ind. **end** **und**. in **C**. **End**.

Ingeseget. **Sigillum**. **signetum**. **secretum**.

Ingeweide. **Extum**. **ti** **Exta**. **orum**. **intestinum**. **ni**. **viscus**. **ris**. **tomatulum**. **li**. **la**. **lorum**. **burbilia**. **Sicena** i. **intestina**. **Omenta** **sunt** **intestina**. **macia**. **orum**. **prosectum**. **ti**. **scruta** **orum** i. **exta** **orum**. **tripe** **arum**.

Ingeweide des herten. **Precordium**.

eyn Ingeweide heit **Lactis**. **ris**. **dair** **dye melch** in **ranet**.

dye Ingeweide der **heesten** **doersuydt** of **dairsehouwet**. **Abestis**. **extispex**. **cis**.

in dat **Ingeweide** **mat** **doyn**. **Conviscerare**.

dat

dat Angeweyde updoyn. Diviscerare. eviscerare. exenterare.
 streleg Angeweyde. Viscus. ris. viscera. rum.
 Angeweyde dat seer vette is. Magmentum. mag-
 namentum. divinamentum.
 eynreleg Angeweyde. Rien. nis.
 eynreleg Angeweyde an den nyeren. Yle. ylis.
 vel ylium. ylij.
 eynreleg Angeweyde. Ieiunium. nii.
 dair dat Angeweyde dells in leghet in den llybe.
 Mappa. ventris. Omentum. ti.
 dave des Angeweyds ander deyl in leghet. Oma-
 sus. tripa. pe. ventriculus.
 Angeweyde der maghen. Stomacula. le.
 des Angeweyds yeste of boverste deyl. Prosi-
 cum. ci.
 Antender. in H. Heynisch.
 erAnnen. in L. Xeren.
 erAnnen. in N. berNemen.
 Annich. Devotus. supplex. cernuus.
 Ant. inct. unck. in B. Black.
 Anthoern. in B. Bachhoern.
 Antstoch of intlanpde. Surculus.
 dander Anten dat oeverste lgt. Sagitta. sagit-
 tella. sagittula.
 Anten. Surcula.
 Anter. in A. Ader.
 Ao. alsoe. unner. ye. Utique. ymo. enimve-
 ro. revera. certe. seriose. omnino. sine fal-
 lo. infallanter. indubie.
 Aoch. speel. in B. Buerde.
 Aochen. in B. Buerden.
 Aecten. Prurio. is. ire. titillare.
 Aoeche. Pruritus. us.
 bol Aoechig. Pruriginosus. Prurilentus. pruri-
 dus.
 Aoebe. Iudeus. hebreus. Israhelita. israheliti-
 cus. Apella. le. verpus. pi.
 der Aoeben oeverst. Archisynagogus.
 der Aoeben schijde of bergaderinghe. Synagoga.
 der Aoeben kernisse van oeren tabernakel. Sce-
 nophegia. in H. namen der Aoeben Hoich-
 tijde.
 der Aoeben hoichtijt in der nyhet maghen. Neo-
 menia.
 Aoebsch gebove to halven. Iudaizare. Hebraizare.

der Aoeben etwe. Lex mosayca. lex iudaica.
 Aoebsch. Iudaicus. a. um.
 Aoebschap. Iudaismus. hebraismus.
 Aoebsch. in A. Aa.
 Aoegeit. ionckheit. Adolescencia. indoles. lisi-
 iuventus. tis. iuventas. tis. iuventa. te.
 Aoeghdich. Iuvenilis. le.
 Aolijt. in B. Blijtschap.
 Aope. in A. Aacke.
 Aordane. Iordanis.
 Aotoe. nu. yzont. unnerwe. alsojle. Iam. iam-
 que. iamiamque. nunc. pronunc. modo-
 presencialiter. inpresenciarum. iamactu. ad-
 modum.
 Aporijt. in G. Glijffener. et in B. Baggart.
 Aporijtschap. Ypocrisia. supersticio. ala. Ipori-
 Aft. adver. Primitus. prius. primo. primum.
 primarie. primicie. pristine inicialiter.
 Aft. nomen. Primus. primulus. prior. pri-
 marius. primordialis. primicius. primevus.
 priscus. pristinus. prothus.
 Afticheit. Prioritas. primordialitas. Anteritas.
 primicie. arum.
 ter Aester platze of stede. Priorsum adverbium.
 Is. Est.
 Aste. Glacies. glaciecula.
 Aft byesen. Glaciare et est activum i. gla-
 ciam stringere.
 Aftsch. Glacialis. le. ter. tas.
 bol Aft. Glaciosus. tas.
 Aenbart. eyn vogel geboert als golt. Aurifex.
 Afer. Ferrum.
 Afer panser. Lorica. panserium. bilix. Tri-
 lix. squamata. torax. acis.
 Aferen. Ferreus a. um.
 half Aferen. Columbar. aris.
 Aferen hart. Galerus. ri.
 Aeren Aeren dair men dyeren mede teikent. Ca-
 racter. teris.
 Aeren Aeren dair men seeren of speckheidere mpt
 bernet. Cauterium. cauteriolum. mpt dair
 seiben bernet men oick die seckelke to dacken-
 unde cauteriare.
 Aferenhart. eyn ruyt. Verbena.
 Aferen bonck. Fomes. tis.
 Aferen werck. Ferramentum.

Ieren smyt. Ferrarius. a. um.
Ieren schere. Forceps. maf. ge.
dat Ier van geschutte s. en dop. Gaida. gif-
 leu. hastilia.
Ieren anslaen. Afferrare. conferrare.
Ieren asslaen. Auferrare. deferrare.
Ieren updræken. Deferrare. efferrare.
Ieren inboegen. Inferrare.
Ieren buyt anslaen. Preferrare.
Ieren weder anslaen of to rug slaen of achter
 slaen. Referrare. sed achterslaen. eciam Re-
 troferrare.
Ieren onderslaen. Sufferrare.
Ieren aebtslaen. Transferrare.
des Iers hepte materie als men die upt den buyt
 trecht. Formum. mi.
des Iers spntelen. Scoria. rie.
Ifope. Ysopus.
Iet. lefswat. in G. Ghet.
Izout. nu. in A. Iotoe.
Iu. u. uch. Vos.
Iwe. eyn eynt dat altyt groen is. Edera.
Iuche. in B. Broede.
Iuche. Iugum.
sonder Iuch. Iniux. seiux. iniugis.
samen Iuchich. Coniagus. iniugus. Sinzu-
 gus.
Iuchlich. Iugalis. iugabilis. le.
onder dat Iuch dwongen of bzenge. Subiuga-
 re. coniugare.
onder dat Iuch gestalt. Subiux. gis.
Iuffen. ceygeren. in C. Ceygeren.
Iunch. Iuvenis. nis.
Iunch werden of wesen. Iuveneo. es. ere. iu-
 venescere.
weder Iunch werden. Reiuvenere. nescere.
Iunchheit. in A. Ioeghde.

Iunchlich. in A. Ioeghlich.
Iungghinck. Adolescens. puber. ris. puber-
 culus. la. adolescenculus. la. et adolescen-
 tulus. a. um.
Iunchsent. parde. in F. Fent.
berIungen. in A. Iunch werden.
weder berIungen. in A. weder Iunch werden.
 Repuberare. repubertare. repuberascere.
Iung. starch. Baiularis. re.
Iune. spjel. Iotck. Cepum. cepa. porrum. ce-
 pe in singulari numero non declinatur sed
 in plurali cepe arum. cepicius. cii. cepi-
 cium. cii.
gherbener van Iune spjel off Iotck. Ceparius.
 ria.
Iuncher. Domicellus.
Iunffer die maget is. Virgo. virguncula. puella.
en Iunffer in onecht to bekennen. Incestus. a.
 um. dat werck hier van heit incestum. ci.
 incestus. us. dat werck to drijven heit inces-
 tuare vel incestare i. talem impudicare.
Iunffren mpter of mutzhe. Amiculum. redimi-
 culum.
Iunfferlich. mæghdelich. Puellaris. re. virgi-
 nalis. le. virgineus. a. um.
Iunfferlich to leben. Virginare.
onIunfferen. Iunffercap nemen. Corrumperere.
 deflorare. devirginare.
Iunfferliche monstryng. Coragium. gii.
Iunfferlich tepken. Coragium. gii.
Iunffren mantel. Collobium. bii. siropheum.
 phei.
huc dpe Iunffren des hares tzyghelt. Discrimi-
 culum. li.
Iunffercap. mæghdom. Virginitas. integritas.
 celebratus. us.
Iunng. in H. Heuck.

K.

KA. KE.

Ka. bepl. Monedula.
 Kadel. toum. feel. reep. Restis. resticula. funis.
 Funiculus.
 Kachel. Piropus.
 Kack. in C. Cake.
 Kaff. Palea.
 Kall gait. Canale. lis.
 Kalf. Vitulus. li.
 Kam. Pecten. mis.
 Kam als dye dyeren heb. Crista. te.
 Karich. brach. in C. Carich.
 Karben. krassen. Cardo. onis.
 Kebbich. rich. in H. bovrhebtich.
 Kecheren. egnrelep. byphant critten. Cicerum. ri.
 Kedel. wenschel rochet. Subtyl als die byzouwen
 hebben dragen. Recidiona. natis. vel recidin-
 num. ni
 Kedel. Anaboladium. amiculum. teristrum. ru-
 sticorum.
 Kegen. tegen. in A. Kegen.
 Kegel. Pyramus. mi.
 Kegel. Pyramizare.
 Kiele. strate. gorgel. Guttur. ris. brancus. ci.
 gula. lugulus. li.
 Kieibant. in H. Halsbant.
 Kieigat van egnre heucken of roch. Patagium.
 gii.
 dair die Kiele spijse of branch in to laten. Ruc-
 tare. ructuare.
 der Kelen enghe pijsphen dair de stemme upgheyt.
 Faux. faucis.
 der Kelen oberste bepl dage dye spijse of branch
 den smarch ontsegt. Frumen. nis. ructus.
 us. ructa. te.
 der Kelen nederste bepl. Gurgulio. onis. ructa.

KE.

te. rumen. is. storax. acis. Ind dat tuschen
 den twee beiden is. Ruma. me. rumen. nis.
 upt der Kelen oprupsen. in K. opkeysen.
 der Kelen of straten affrijdingh. in H. Halsaf-
 steking.
 waterkiele. Faux. cis.
 Kelensteken. in H. Halssteken.
 Kilde. bofst. Frigus. frigiditas. algus. us. ui.
 albor. oris. inde algidus. a. um. algiditas.
 algosus. a. um. tas. Gelu unde gelidus. a.
 um. gelosus. tas.
 sonder Kilde. Aprilax. cis.
 moegens Kilde. Bruma. me. unde brumalis. le.
 ter. tas.
 Kelmrie. Celleraria.
 Kelmner. Cellerarius. cellarius. penarius.
 Kelmch. Calix. caliculus. catapota.
 Kelmch myt twee oren of henghelen. Plecta. plec-
 tula. le.
 Kelmchen. Cementare. calce linire.
 Kellen. clynn ketel. Cacabus.
 Kellen. byesen. Frigere. frigescere. Algere.
 algi. alsum. algescere. exalgescere. alginare.
 Kelling. pijn van bofst. Algor. algina. algenia.
 Kelmre. Cellarium. penus. ni. penus. us. pe-
 num. ni. penu indecli. penus. oris. pro-
 mus. mi.
 wijnkelre. Vinaria. rie.
 totten Kelmre gehoernde. Penarius. a. um.
 Kelmre. wgnparff. Torcular. Girale. bachinal.
 lis.
 Kelmterboem. Prelum. li. pressorium.
 Kelmberen. Vitulinus. a. um.
 Kelmerning. Camerarius. cubicularius. credita-
 rius. sumista. ste. blasco. onis. maf. ge.
 S

Kto

Kemenade. in **C. Camer.**
Kemerken. Camerula. pastoforium.
Keymen. Pestere. depestere. pestinare. pe-
 tuare. pexare. pexitare compestere. per-
 simul. De. per retrorsum. Re. per iterum.
gekheympt. Pectinatus. a. um. pexus. a. um.
 unde pexim adver.
ongekheympt. Impectinatus. impexus. a. um.
Kemp. beyter. Pugil. pugillator. duellator.
 duellio. onis. duellis. lis. et est inter duos
 inde duellum. li.
en byem Kemp bis in den doit. Athleta.
sulchs byomen Kempß oberste heit Xistarches.
Kempen. beyten. Duellare. pugillor. aris.
Kere. in **C. Clabe.**
Kennen. weten. Noscere. cognoscere. agno-
 scere. scire. pernoscere. noscitare.
bekennen. belijden. ghyen. Fateri. confiteri.
 profiteri. recognoscere.
erkennen. in **D. veropenen.**
bekennen. belijden anderwers. Refiteri.
lang to borents wat bekennen off weten. Pre-
 cognoscere.
voerbekennen. Precognoscere. prenoscere.
bekenlich. in **D. Dankbet.**
bekennynge. Agnicio. cognicio. scitus. us.
Kennynge. kennisse. Noicia.
onbekensam. in **D. onDankbet.**
bekensamheit. in **D. Dankberheit.**
onbekensamheit. in **D. onDankberheit.**
Kerck. in **B. Bedehuyff.**
en tegl van der Kercken. Antica. tresuna.
die by der Kercken wonen of dals to gehoeren.
 Subbasilicanus. a. um.
Kercke die eyn dowe heft. Delubrum. bri.
der Kercken buyck of myddel. Atrium. Sapho-
 rium.
Kercken bede ter symmetryngen. Sartatectum.
in der heiliger Kercken twodrechticheit. in **D. twog-**
rechticheit in der heiliger Kercken.
der Kercken boderste tegl heft Frontispicium.
Kerckhoff. Cimiterium. cimiteriolum. emuni-
 tas. pollinctorium. poliantrum.
Kerckmisse. kernisse. kerckwuynghe. alterwuyng-
 ge. Dedicacio templi. Dedicacio altaris
 seu consecracio.

Kerckhet. parner. kerckspaepe. Pastor. pleba-
 nus. archimandrita. Nomus.
Kerckener. gebentkniff. hebyen. Hyspugn. hacht.
 stegn. stynck. stalen. stock. Carcer. captivi-
 tas. sippus. lacumia. lautumia. lautumnum.
 liminium. ergastulum. cathamayn grecum.
Kerckener of gebentkniff bewaerre of maker.
 Carcerarius.
in Kerckener setten. in stocken. ppspugn setten. In-
 carcerare. insippare. Mancipare.
Keren. hunderen. in **H. Hunderen.** weten.
Keren. wenden. stoipen. Torrerre. Torrescere.
 Volvere. revolvere. girare. regirare.
afkeren. afwenden. Avertere. declinare.
wedkeren. wedertwenden. Reverti. Remeari.
 Repedare. Repeditare.
sich Keren wyder wegen. Divertere.
umkeren. umbwenden cirkelsche wyse. in **C.**
Cirkelsche wyse.
umkeren. umbwenden. umbleggen anders wat.
 Vertere. versare. Versitare. Girare. Regi-
 rare. Congirare. Volvere. Revolvere. Vo-
 lutare. Vergere. Vergitare. Circumvertere.
wedkeren wandel doin. in **G. beselden.**
omkeren van gwaiden tot guede. Convertere.
 Conversare. Eruere.
omkeren van guede tot gwaide. Pervertere.
 Evertere.
umkeren. in **A. wylagen.**
afkeren. Depellere. Avertere.
berkeren eyn ordynant. Preposterare.
berkeren ten archsten. wylwenden. Pervertere.
uytwaert Keren. Evertere.
inwaert Keren. Invertere.
tegen Keren. Invertere.
to rug Keren. Obvertere.
wedkeren. Reverti.
achterwaert Keren. van eynde stede ter andere ke-
 ren. Devertere.
berkeren. Obvertere i. Convertere. Conver-
 sare. et Convertor eris.
berkeren. berlegden. Pervertere. Evertere. Sub-
 vertere. Seducere.
sich Keren to rug af an vele eynden. Tergiverfor aris.
van beneden op Ceren. [denkl. te lezen Ke-
 ren.] Subvertere.

oet

oebet hoek sterren. Transvertens.
 op en anderen stait off sonne sterren. idem.
 bersterren onder die lude. in G. unSaen.
 besterung. Conversio. Anastrophus.
 bersterung. Eversio. perversio.
 umbsterung. umbwendung. Versio. Versacio.
 Versus. us. Giracio. Volucio. Volutacio.
 Vergitacio.
 umbsterlich. Versibilis. le. ter. tas. Versatilis.
 le. ter. tas.
 besterlich. Convertibilis. le. ter. tas.
 ondbesterlich. Inconvertibilis. le. ter. tas.
 umbgesterde ordinanti. Preposterus.
 bersteret in N. Woijlich.
 bersterheit. in B. Woijheit. et in S. Schoit.
 Perpera. re et perperam. perpere adverbis.
 sterren. schuiben. beghen. reyn maken. Scopare.
 scopere. Purgare. mundare. verro. ris. rere.
 vergitare. Convertere per. simul. Everrere.
 per. extra.
 stergerestcap. Verriculum. Scoba.
 steric. tabbart. Tabbardus.
 sterle. doymman. in B. geBurre.
 sterlicheit. in D. Dapperheit.
 stermpfe. in H. sterchmpfe.
 sterne. Nucleus. nucleolus.
 sterne in den holte. Mediculum.
 sternhuyssen in den appel. Arulla.
 ontsternen. uythernen. Enuclcare.
 unsterlich. Enuclcatm.
 stern. in C. Cestf.
 sterne tot botteren. Lactibusia.
 sternnen. Lacibusiare.
 sternmelck. Balbuca.
 sterren als en wagen of harre. Plautrio. tris.
 trire.
 sterren. rappen. Strepere.
 sterpel. Parrochia unde parrochialis. le.
 sterpeisherde. parreherde. Ecclesia parrochialis.
 sterpelshape. in H. sterlijer.
 sterpelsman. parreman. Parrochianus.
 sterse. eyn cymt. Nansturcium.
 sterseff. eyn licht. Candela. funale. lis.
 sterseffgewanden off gegode umb eyn dyld. Stuarium. ri.

sterseff snuten. Mungo. gis. gere. Commun-
 gere. De. E. In. per. Re. Eligmare.
 sterseff snutter. Emunctorium.
 sterseff en bracht. Cerasum.
 sterseffboem. Cerasus.
 sterben. Dicare.
 asterben. Abdicare.
 sterseffstock. Dica. ce.
 sterbel. en cymt. Corifolium.
 stersten. in G. Gelobich.
 sterstenheit. in D. Dope.
 sterstene. in D. Doepen.
 noch ongesterstent den men boepen sal. Cache-
 cuminus.
 ngh gesterstent. Neophitus.
 entsterst. Anticristus.
 baish stersten. Pseudocristianus.
 stese. Caseus. caseolus. tirus. ri.
 die weeten stese gern get. Fiscellus.
 stese bat. Formella. formula. caseale. duca.
 ce. fissura. re.
 steselynt. Silex. focarius. saxum. xi.
 bol steselyng. Saxosus. a. um.
 steselyng. Siliceus. a. um. silicinus. a. um.
 saxeus. a. um.
 steser. Imperator. augustus. cesar. basileus.
 steserpryne. Imperatrix. augusta. basilea. ba-
 silla. basilissa.
 steserrijck. Imperium.
 hoir den steser of hoengng die oeverste rudenbe-
 .ger. Primivirgus.
 die by den steser of hoengng die alre oeverste is.
 Constabularius. ind son huyffrouwe consta-
 bularia. ind son ampts werdicheit heit con-
 stabulariacus. us.
 steser rechten. Leges.
 die in steser recht studiert of dale in geleert is.
 Legista. te.
 stesers of hoengng soen. Clito. onis.
 stesers of hoengng kione. Dyadema. corona.
 stesers of hoengng schoe. Milleus. lei.
 stesers of hoengng strijckheit. Paludamentum
 unde paludamentatus. vel paludatus. a. um
 sic indutus.
 stesers of hoengng ruede. Sceptrum. ind die
 die darghet. Sceptriger.

Keijfers gaede. Congiarium.
 Keijfers hugg. Concitarium.
 Keijfers cleit. Trabea.
 Keijfers of kroonings stoll. Altithronum.
 des Keijfers schattberwaerre. Apocrifarius.
 des Keijfers rebelijheit die he van sygh gebet. Augustea.
 Keijferlick. Imperialis. le. ter. cas. augustalis.
 le. ter. cas. cesareus. a. um.
 Keijstich. versticht.
 stopkeijstich.
 bykeijstich.
 Keijter. in G. onbeloebich.
 Keijter oerberste. Heresiarcha.
 Keijtermeister of strauffer. Inquisitor heretice pravitatis.
 Keijterpe. in G. onbeloebte.

Namen van ketterzen.

Ketterzen oerbersten

Apostolici die alle die ghene vermaden die yet eygens besten.
 Antidoemiarice die tegen onser liever vrouwen ionfferfchap spreken.
 Antropomorphice seggen dat got menschelike lede hebbe.
 Apolonite.
 Aquarii doyn alleyn water in den heilich ind gheynen wijn.
 Abrabite seggen dat die spele mit den lijcham sterbe ind ten konzen dage to samen verrijfen.
 Angelici die die englen oefnen als got.
 Appellite.
 Apollinariste.
 Argunchiacchi seggen dat die ertzengelen alle dat ghoene gestapen hebbe dat wy seggen dat got gestapen heft.
 Antoterite confectieren. broit ind liefe bur gaidz lijcham.
 Bonosiaci seggen dat cristus gheen eygen soen. mer eyn verhaeren soen gaidz is.
 Bardesanite.
 Circumcelliones of scotopite dat eyn luyde syn seggen des gelijken.

Caynmaniste die anbeden cayn die sonen vzoeder adel doic sloich.
 Carpacraciani seggen dat cristus alleyn pure mensch was ind op erden vader ind moeder beyde had.
 Cathafrigi en gelosten niet dat die apostolen den heiligen geist ontfangen hadden.
 Cathari seggen als en werbetwe en anderen man neemt dat sy van aerspeel doe.
 Cheruchiani hielden die iedische beknijdinge. Cerdoniani a. eerdone.
 Ebionei vel ebionite seggen dat cristus gheen got mer alleyn eyn rechtferdich man was.
 Eludiani seggen dat nae cristus gebuete onse lieve vrouwe van ioseph kinder hadde.
 Epheni ketts ioden seggen dat cristus is die sy geleert heb [1. heb] alle abstinencie.
 Ermogeniani gelijken niet die nature mer die matery den ongedoeren gaidz.
 Eraclite ontfangen alleyn die moniken echtscap verdoemen sy ind en geloeden niet dat die kinder to hymmel komen.
 Euticiani seggen dat cristus nae ontfanging synz vleisch alleyn gotliche ind gheen menschlike nature hadde.
 Fotiniani seggen dat ioseph cristus vader was.
 Floriani seggen dat got dat gwaite gestapen heb.
 Gemiste afgetreden ioden bysunder in oerrechtscap.
 Gnostici seggen dat die spele sy die nature gaidz ind dat got guet ind gwaite gestapen heb.
 Haeriani vermaden offerhande to doyn bur die doeden.
 Hebhiani of eunomiani seggen dat die vader ind die soen ongeghen syn ind die heilige geist ind die soen oich ongeghen syn.
 Iovinianiste seggen dat gheen onderscheit in sy tuschen der ionfferfchap ind echtscap bur berdenst noch tuschen den basen ind etem.
 Macedoniani vermaen dat die heilige geist got sy.
 Manichei seggen dat tweerley naturen ind tweerley substancien syn ind dat die spelen upt got byeten als upt eygen redyct.

Mar-

Marbonei seggen dat die ghoene cystus was die sy geleert heb [*l. heb*] in allen dungen to byeren.

Marchioniste seggen dat die eyn got guet sy ind die ander got rechtferdich sy als twee begynfel des scheppers ind der guetheit.

Melchisedechiani seggen dat melchisedech eyn priester gaidt ind gheyn mensch en was ind dat he weere dye macht gaidt.

Menandriani seggen dat dye werlt aerbermitz den engelen ind nyet obermitz got gemaect sy.

Meriste en geloeben den propheeten nyet alle. seggende dat sy nyet all nyt eynen geyst propheetert heb.

Montani dye schuldten in den geberchte op dat sy sich beilden van der heyliger kerken in tijt der verhoelungen.

Nestoriani seggen dat maria eyn moeder was des menschen alleyn ind nyet gaidt.

Nictages oer ongeloue stont op straffang der nachtraft.

Nicolaite hielden als ymans umb gaidt dyen sieg wolle syne huysfrouwe achterlyete dat as van mach der byschen moechte.

Noeciani seggen dat cystus oech dye vader sy ind dye heylige geyst.

Ophite dye eeren die slangen. seggende dat dye slang in den paradise bekenning der doggheden draecht hebbe.

Patipassiani seggen dat got die vader gecruet wart.

Noviniani wolden anderwerf doeyen.

Paterniani seggen dat dye dubel dat nederste deyl des lichaams gescrepen heb.

Patriciani seggen dat dye dubel dye substanci des menschen lichaams gescrepen heb.

Paulian seggen dat cystus allewege nyet geweest sy dan he heb sy begyn genomen van maria.

Pelagiani setten den byzhen wil baeden of boye die genade gaidt ind dat dye wolle alleyn genoech sy alle dynch volbracht to heb.

Sabelliani seggen dat dye vader dye soen ind dye heylige geyst eyn persone sy.

Saducei seggen dat dye speie nyt den lichaams sterbe ind en geloeben dye beerrifanghe der boden nyet ten iongsten dage.

Samariste halden alleyn moyses Ge ind gheyn propheeten.

Sechiniani halden dat seth adams soen cystus was.

Taciani wederachten akeley vleisch to eten. dye seiben herten oech Encratice.

Theodociani ind galianite van theodosio ind gaiano.

Tertullianiste van tertulliano priester.

Tesseresse decatite dye halden op den byezenden dach der magen oer pagtchen nyt der roeden.

Tritoite seggen dat dye byz personen byz gaidt de syn.

Troposformite dye vennen dye engelen gaidt gewijse.

Symoniaci seggen dat dye creaturen nyet van gaidt mer van andere macht van baeden gescrepen syn.

Umerobaptiste waschen alle dage oer licham ind oer kleder.

Ketel, ekeren. *Cacabus caldaria. Enum. ni- enulum. lebes. betis.*

Ketten. *Catena. catenula. lacumia. laurumia. lautumnum.*

Ketten dair men die byeren nyt byndet. *Numella. le.*

nyet Ketten bynden. *Numellare. catenare.*

to hoey. to samen Kettenen. *Concatenare.*

Ketelen. *Catillare.*

Keyen of hebeughe. in *H. Kerliener.*

Keber. *Brucus. ci.*

Keberen. in *E. Coerkhouten.*

Kiblen. in *H. Hampten. et in H. Kijben.*

Kijchen. in *L. Luben.*

Kyblung. in *H. Kijbung.*

Kycken. in *L. Lachen.*

Kyff. slachting. gebercht. strijt. mangelung. *Pugna.*

Certamen. Luctamen. Colluctamen. Luc-

tacio. Colluctacio. Occiso. Latrocinium.

Bibix. cis. Bellum. Iugulacio. Certamen.

Sedicio. Cedus. dis. Caphio. onis. Con-

flictus. us. Lucta. te. Gignasis. dis. pole-

mos. Polometum. Prelium. Preliolum. Ri-

ma. me i. pugna. anelia idem.

Kijf onder den neefen. Bellum intestinum.
 Kijf tusſchen twee. Pugna. duellum.
 Ind ſa to Kijben. Duellor. aris. pugnare.
 die ſo Kijft. Duellator. duellio. onis. duellis.
 is pugil. pugillator.
 die deſen Kijff wael volheerdt. Perduellis. lis.
 campio. onis. caphio. onis.
 Kijff ngt den buigen. Pugna. ne.
 Kijff iſt begonnen. Prelium.
 Kijff volbracht. Bellum. Conflictus. us.
 Kijff ſonder ſieghe. in B. Wablang.
 Kijff onder den vogerren. Tumultus. Sedicio.
 Kijff int recht to dijghen off op to ſetten. Tran-
 ſigere. decidere.
 Kijff van worden. Argumentum. diſputacio.
 die Kijft umd loyn. Furtuoſus. a. um.
 Kijghen. Gorgheien.
 Kijle of beugel. in B. Beugel.
 Kijlen. Cuneo firmare.
 Kijle van knoſtoick of der geliken. Spelca.
 Kijme. ſpruyt. in G. Gynne.
 Kijmmel. Kijncp.
 Kijn an den mond. Mentum. ti ande men-
 toſus.
 Kijn. reete. ſpette. Rima. ſiffura.
 Kijndſkijnt iſt en nebe. Nepos. tis.
 Kijne of meer Kijnder van egnre bracht. Gemel-
 lus. li. la. le. Gemini. ind off der egn in
 der geburten dojt dijft ſo heit dat lebendighe
 Kijnt Vopifcus.
 Kijff die twee Kijnder gebeert. Gemellipera.
 der Kijnderhuyff of herberge dat men die opoidt.
 Bephotrophium. ind oer betwaerre heit Be-
 photrophita.
 der vaderloſer Kijnder ind der wepfien huyff of
 herberge. Orphanotrophium. ind oer betwaer-
 re. Orphanotrophita.
 Kijnder meufe of ſop die ſa maken van waſſ ind
 water umd dat mede to ſpelen. Aplauda.
 apluda.
 Kijnde Kijnder boiden meynende dat die ſyn ſant
 Cucurare. ind die dat dojt Cucura. re.
 Kijnder roy of ſchottel. Alpharius.
 twee of meer Kijnder gelijck ſingende. Collac-
 teus. tei. collacteus. a. um. collactaneus.
 a. um.

Kijnder beſpeling. Orbitas. eis.
 der Kijnder eten. Papo. as. are.
 der Kijnder ſchryen. Vagire. vagicare. ind oer
 ſchrynghe. vagieus. us.
 ngt Kijnds bliede egnen to beſieken. Bulbitare.
 des Kijnds geſte dach als id gebaeren wurd. Lu-
 ſtricus. ci.
 in Kijnds ſtede egnen to ontfangen. Adoptare.
 adſiliare unde adopcio adſiliacio. die ſo ont-
 fangen wurd. adoptivus.
 ngtbaeren Kijnt geſetst van ſante moeder. Agrip-
 pa.
 Kijnt dat onkijpſch off loyn iſt. Hirquitalas.
 Kijnt dat gebaeren wurd als ſyn vader dojt iſt.
 Poſtumus. opiter. teris vel tris.
 Kijnt dat lang ſuyget. Mammotrepus.
 Kijnt egn gemegen wiff of dat in oerbepete
 gewonnen iſt. Marizer. ris.
 die echte Kijnt off Kijndere heit gewonnen. Ma-
 trona. ne.
 en Kijnt dat ſonre moeder van ſeiden of van an-
 ſicht gelijck iſt. Matrimis. mis.
 Kijnt dat egnen alder vader lebendig heit ind
 ghegnen vader doe dat gebaeren dojt. Opiter.
 teris vel tris.
 Kijnt ſonder vader. Orphanus. parrimes.
 Kijnt ſonder moeder. Pupillus unde pupillaris.
 re. ter. ras.
 Kijnt dat noch vader noch moeder heit. Orbus.
 bi.
 Kijnt dat ſynen vader gelijck in ſeiden of leeden.
 Patrimis. mis.
 Kijnt des vaders name lebende. Patronomicus.
 a. um.
 Kijne Kijndecken. Pufinus. Pufio. onis. Pu-
 ſunculus. Pufiolus.
 die en Kijnt maken mach als in ſynen rijft. ſa-
 ren tweende. Puber. eris. Pubis. eris. Pu-
 bes. bis.
 Kijnt ſonder daet. Impubes. bis. Impuber.
 ris.
 en Kijnt van allen byer id blijge off ghae. Pul-
 lus. li.
 dat dat Kijnt ongebaeren in leghet. Secunda.
 Secundina. ſtera. re ande Stericus a. u n.
 ad ſteram perinens vel in ſtera paciens.
 dat

daer en kind ongeboren sijn dootfel dat ont-
 fengt. Umbro. onis.
 kind dat iust regment sijn baders of moorders
 by gelaten wordt dat by laten heit Eman-
 cipare. ind dat kind heit Emancipatus.
 en kind bis tot bli. laten to. Infans.
 kind wesen off werden. Puerare. puerascere.
 berkinden. Repuerare. in W. Wasen.
 kindlich sich an to leggen. Iuvenor. aris.
 die sich kindlich anteghet. Puerilis. le. ter. tas.
 Iuvenilis. le. ter. tas.
 bol kindheit. Infanciosus.
 kind maken. Generare. Gignere. Creare. pro-
 creare. Patrare. Filiare. Fetare. Gravidare.
 Pregnare. Repregnare. per iterum.
 kind ontfangen. Concipere unde Conceptu-
 culum i. locus conceptionis.
 kind geberen. Parere. Fetare. filiare. Edere.
 Nitor habet nixa sum.
 kind geberesthe. Genitrix. propagatrix. Puer-
 pera. Pariens. Parturiens.
 kind. Puer. Puerulus. Infans. Infanculus. So-
 boles. lis. proles. lis. Nefrendis. Puercu-
 lus. puellus. puellulus.
 kindberchtich. swanger. Pregnans. Impregnata.
 Infanta. Gravida.
 kindheit. Puericia. Spargena i. Infancia.
 en kind dat geberen wordt als sijn vader van
 der hand is. Proculus. la.
 kindlich. Filialis. le. ter. tas. inde filiacio.
 kinden. schoeren. rpen. spliten als die erde off
 anders wat. Hyulcare unde Hyulcus. a. um.
 dat so geenen is.
 kinne. in C. Coeff.
 kinden. waken. ghenen. in G. Gunnen. et
 in H. verhenggen.
 kinden. Eligere. deligere. Oprare. Adoptare.
 boir untkinesen. Praeligere.
 untkinesen. untkiesen. Excipere. demere. Exi-
 mere. excerpere. diligere. seligere.
 untkiespunge. Excepcio. exempcio. Excerptio.
 excerptus. a. um. Delectio. Delectus. us.
 ui.
 kindspunge. Opcio. electio.
 kinden. dat is sulken gelugt to maken, in H.
 kinden.

kinne in den pesthal.

kind. Archa. cista. cerapis. cistula. Cistella.

kind und boick in to leggen. Forulus. li.

kinden betwaerre. kinsteunelker. Archanius. ar-
 charius. archalarius.

kinde. strijden. manglen. bechten. pugnien.

Bellare. combellare. preliari. Configere.

certare. concertare. agonizare inde agonis-

ta. pugnare. compugnare. colluctari. ago-

nicare. belligerare. consistare vel conflic-

tari deponentaliter. desfigere. bellicare. la-

cinare. lacinniare. Dimicare. pugillari.

kinde sonder segge. in H. Hamplen.

kinde sonder segge. in H. Hamplen.

arberantz kinde ind strijden to winnen. Trium-

phare inde triumphalis. le. ter. tas. Ex-

pugnare inde expugnabilis. le. ter. tas.

Vincere. devincere. debellare.

die to kinde staicht. Adagonista.

kinde mit warden. Disputare. disceptare. ar-

guere. argumentare. argutare.

kinde van warden. Argumentum. Argucio.

argumentacio. disputacio. disceptacio.

kinde. spülen. Litigare. rixari. imbractare.

obiurgari. altricari. contendere. decertare.

intricare. iurgo. aris et iurgo. as. obiur-

gor et obiurgo as.

kinde mit kinde. Compugnare. concertare.

combellare. comprelari. combelligerare. con-

figere. consistare. combellicare. condimi-

care. simachus.

kinde. Cercopa. pe. litigator. bellator. pre-

liator. conflictor. certator. concertator. ago-

nicator. agonista. puginator. compugnator.

luctator. colluctator. conflictor. conflicta-

tor. deslictor. bellicator. lacinator. dimi-

cator. laciniator. pugillator. belligerator.

pugil. pugnax. cis. pugnaculus. pugna-

bundus.

kinde by den wangen. Branca. cee. man-

dibula. le.

oerste kinde. Mala. le.

underste kinde. Mandibula. le.

kinde in den bische. Senecia. cie.

kinde op en kinde. Collirium.

kinde.

Klger. dzoff. in **C. Cijer.**
Klönck. Pessulum.
Klöpken. est coctum de capone seu pullo frustatim incisio.
Kloek. in **B. Behend.**
Klotz. Klotz. Globus. globulus. orbiculus.
Kloten. knoten. Abramescere. putare.
Knaide. knope. Condilus. li. Nexus. us. complexus. us. Nodus. nodulus. nodellus. of-fendix. cis.
bol knaiden. bol knope. Nexuosus. tas. nodosus. tas.
Knagen. knaaten. tanen. Rodere. corrodere. arrodere. De. E. Circum. oblimare. Eluere. edere. peredere. adedere. exedere.
Knagen. schneiden. Opizare.
Knagen. toznnen. in **C. Eihelen.**
Knager. taent. Rofor. corrosor. oblimator. opizator. opicus. a. um.
bestknaght. bestknagt. betant. Rofus. corrosus. efus. coefus. oblimatus.
half bestknaght. half betant. Semefus. Semi-corrosus.
umbknaght. umbtaent. Ambefus. Circumrosus.
Knacke. hutt. Os. ossis.
Knacken. butten cum suis. in **B. Butten.**
Knape. in **D. Opener.**
Knacht. dyente. knape. Famulus. Famellus. Minister. Verna. vernaculus. Servitor. pedisequus. pedagogus. Affecla. cle. Redius. dii.
Knacht die eygen is. Servus. servulus Librarius. Manceps. pis. Ambi servi. ab ambiendo.
die knachtschap heft Mancipium off Servitus. tutis. Mancipiolum. And hijt af stelt in **C.** van der Euyenscap gerout. And in **D.** Dyente der luyde.
Knacht die haesich ind snoede is. Pseudulus. Mastigia.
veelre knacht bergadering. Cliens. Clientulus. la. mpt knacht. Conservus. Conservitor.
schulknacht. in **H. Huisman.**
Kneden beych. Pastare. Comprimere. Pistrio. is. ire.

Knedebyuff. in **B. Backbyuff.**
Kneder. Pistricus. Pistrio. onis.
Kniele. Cynamomum. Cynamomum.
die den kniele versament. Cynomulgus.
Knierffen mit den tanden. Strideo des. dere. Strido. dis. Frenere. escere. Perfrenedo. escere. Infrenedo. escere. Affrenedo. escere. Fremo. is. ere.
to hoip knierffen. Confrenere unde Confrenfus. a. um. Con. per. simul. Re. per. iterum.
Knierffinge. Fremor. oris. fremitus. us.
Knierffen. in **D. Dzenfen.**
Knje. Genu. fragus. gi. poples. tis. Geniculum.
Knjen. knjeboegen. Geniculare. Genuflexere. Suffraginor. aris.
Knjeboeging. Geniculacio. Genuflexio. Fragus. gi. Suffraginacio.
Knjeboeger. Suffraginator. Genuclator. Genuflexor.
grvoighder knje. Geniculatim. genuflexim. Suffraginatum.
Knjeboeghelich. Genicularis. re. ter. tas. onder den knje die boeging. Poples. tis. die syn knjen hart by eyn heldt ind so syn ghent. Vagus. a. um.
Knjff. ingdneff. Cyltellus. Arrangus.
Knjppen. mppen. Comprimere. Contorquere.
Knjlogch. Allium.
Knnope. in **H. Knade.**
Knnoekel. Internodium. Condilus. li.
bol knnoepe. Nodosus. nexuosus. tas.
Knnope van en swerde. Pinna.
tuschen den knnoepen dat spacium. Internodium.
Knnoepen. Nodare. Nectere.
twoe. by. hier. byt et cetera knnoepich. Bino-dis. de. Trinodis. de. Quadrinodis. Quinquenodis. de.
ongeknoept. Enodis. de.
Knop van en boeme off van anderen ruyte.
Knoppen als boeme off ruyt. Fructicor. aris. Pullulare.
Knopen off kloten die boeme. Putare. Abramescere.
half knnoten. Semiputare.

Knott

bifinium. trifinium. multifinium. diversifinium.
 ban Tantskappen des volchs bergaderpug. Nacio.
 onis. naciuncula.
 Tantsman. Patriota. compatriota.
 Tantskaplich. Patrius. a. um.
 Tant. belt. rch. Rus. rusculus. arvum. Pratum. pratellum unde pratensis. se eciam in N. Acher.
 Tantsvaichen mit der ploech. Porcare.
 ban eyns Tants hiebedeil eyn pince. Tetrarcha. syn herksheit heit Tetrarchia. syn macht byjden heit Tetrarchare.
 Tantsmate. Ertmate.
 Tantsmeter. Ertmeter.
 Tantsmeten. Metor. aris.
 Tantsman. bozpmā. in B. geBueren.
 Tantsmate ban byj schyden lanch. Levia. e.
 Tantsgæbe. Lantgravius.
 Tants ruten. lenden. Anchorare. lius coningere.
 Tantsere. kuchte. abscons. Lucerna. Incernula. lucernella. laterna. laternula. crucibolum. lacuncula. absconsa. absconsula.
 Tantseren meker. Lucernarius. a. um.
 ter Tantseren hoerende. Luternarius. a. um.
 vol Tantseren. Lucernofus.
 Tantszen. meklich. loep. loep. trach. buyl. bozmit. luggich. last. Hebes. tis. morofus. piger. successivus. lentus. argus. accidiosus. negligens. protractivus. iners. deses. dis. segnis. sublestus. bardus. blennus. suspensivus. dispendiosus. pignus. a. um. inexpeditus. serus. somnolens. somnolentus. tardus. tardiusculus. tepidus.
 Tantszen wesen. Loep. buyl. trach. Dromich wesen. Luggen. huyen et cetera. Pigrere. Pigrifcere. Pigrifcare. Repigrifcere. Repigrifcare. Repigrifcor. Tepere. Tepescere. Lascivire. Tardere. Tardescere. Accidiari. Desidiari. Gestire. Gesticulo. as. et Gesticor. aris.
 Tantszenheit. Cæchheit. Toepheit. Duyfheit. Tuggery. Tassuchheit. Tawichheit. Tarditas. Morofitas. Pigrifcia. Pigrifcudo. Heberudo. Inercia. Desidia. Accidia. Accidiositas. Segni-

cies. Torpor. Lascivia. Seritas. Tepor. Tepiditas. Negligencia. Somnolencia. Argira. re. Sublestia. Argia. Languer i. pigrifcia. Lassitudo. Ignavia. Tablido. Tabiditas.
 ber Tantszenen. in T. ber Letten. betoeben.
 Tapp onder en schoe of keste of dergeijchen. Subuncula. Quadrillus.
 Tappe ban doich. Pecia. Commissura.
 Tappen die men onder den schoenen aff sijdet. Succisiva. orum.
 Tappen. Peciare. Repeciare.
 Tappen. in B. Botten.
 ber Tappen umbuyet. unofus. to berghes. Gratis. Inane. Inaniter. frustra. Frustratim. Vane. Invanum. Cassé. Incassum.
 Tappen. tong uytlaen.
 Tapp. eyn gerotet sijn. Efox. foeis.
 Tapp. muete. in B. berheerde.
 Tapp. muete maffier. in B. berheerden.
 Tapp. Carch. in T. Tantszen.
 Tapp. Tap. in G. Gheer.
 Tappen. in T. Tappen.
 Tapp. moegnisse. in C. Cyt.
 Tapp. in B. Borden.
 ber Tapp. in T. de Tabe.
 Tapp. betdyet ijden. Periclitor. aris. Gravari. Turbari. vexari. Tribulari. habes de hiis in C. Cyt.
 Tapp af to stellen. ontlasten. Degravare. Deonerare. Exonerare.
 Tapp off borden ruten op to leggen. in B. Borden of last.
 ber Tappheit. moegnichheit. Onerofitas. Tediostitas. sublestia. vexacio. in C. Cyt.
 Tapp der perde. Cliptella.
 ber Tappen. beswoeren. Onerare. gravare. Aggravare. reaggravare. Ingravare. deggravare. pervalde Molestare. eciam in B. Borden.
 ber Tappen. beswoeren but en anderen. Pregravare.
 Tappen. in B. Bordenen.
 ont Tappen. in B. ont Bordenen.
 ont Tappen. berlichten. troisten. Exonerare deonerare. Supportare. Solari. Consolari. Amolliri. Récréare. Refocillare. Allevare. Alleviare. Relevare. Sublevare. fulcire i. sublevare. Affulcire. Effulcire. Suffulcire. Per-

Con. Pre. Re unde fulcis et fulcitus. a. um. fulcimen. fulcimentum. Fultura in eodem sensu.

Lastich moerpelick. spertich. **O**nerosus. Tedi-
sus. difficilis inde **D**ifficiter. difficiliter. dif-
ficultas. difficultas. difficax. cis. difficaciter.
difficacia. Infestus. Sublestus.

Laster. sijn: in **H**. Doene.

Laster. hoen asamen. **D**evigare.

Lastren. schenden. in **B**. **B**lameren.

Lastren bezagen. in **C**. achter **C**laiven.

Laster lijden. **I**ncunicor. aris.

Lasterfancik of lastergebicht. **T**ragedia. die.

Lasterlich. in **E**. on **E**rlich.

Latt. Tegula. tegla. ymbrex. cis.

Late. spaide. **T**ardus. tarde. serotinus. a. um.
serotine. sero. Cordus. a. um.

Laten. hpen. in **G**. haist **G**enoten.

Logt **L**aten. **F**leubothomare. **M**inuere.

Logt **L**atynge. **F**leubothomia. **F**leubothoma-
cio. **M**inucio.

Logt **L**ater. **F**leubothomator.

Lathop. **V**entosa. **A**ngistrum.

Laten. loitwerpen. **S**ortior. uris. **C**onfortiri.
Resortiri. per. iterum. unde. **S**ors. tis.

Laten. sflaten. in **H**. ver **H**oeden. schuppen. et in
H. op **H**oeren.

Ler **L**aten. achterlaten. **R**elinquere. derelinque-
re. **D**imittere. **O**mittere. desinere. i. dere-
linquere. deserere.

Laten. **E**mittere. **E**mancipare.

Ler **L**aten. vertijden. in **B**. **B**egeben.

Ler **L**aten. assien. in **E**. in **E**llende verlaten.

Ler **L**aten. averliep. in **D**. der **D**agen.

Laten. **I**mmitttere. **I**ntromitttere.

Ler **L**aten. in **H**. ver **H**engen.

Laten schijnen. in **B**. ge **B**eren.

Ler **L**aten van behahtingen. **D**imittere. **E**man-
cipare.

Ler **L**aten van gehoerticheit off **E**igenfchap. **M**a-
numitttere. libertare. unde libertacio. **M**a-
numissio et libertatus. **M**anumissus.

Ler **L**aten. sterven een boornemen.

Ler **L**aten. bezeyen. in **B**. by **B**lijven. **C**onsen-
tieren.

Ler **L**aten. **D**emitttere. **S**ubmitttere.

Laten. in **H**. op **H**oeren.

Ler **L**aten. ver **L**aten. **S**erotinare. **T**ardare. re-
tardare.

Latichheit. spandicheit. **T**arditas. seritas.

Latich. stendig; rijpich. **M**aturus. unde **m**a-
turitas. gravis. unde **g**ravitas. grandevus un-
de **g**randevitas. **V**enerabilis. le. ter. tas.

Later cister. badem. in **C**. **C**laster.

Latijn. **L**atinum. latinitas.

Latijn spiken. **L**atinor. aris. **L**atinizare. unde
latipista.

Latijnich. **L**atinus. a. um. **l**atinicus.

Latiste. lest. **A**lias. ultime. ultimo. **U**ltimate.
nuper.

Latich of lactuke. een tuult. **L**actuca.

Latich. **S**eralia. lactuca. agrestis.

Latichien stede. **L**actucetum. **L**actucarium.

Latichien hantierre. **L**actucarius.

Latwe dat is tuschen heyt ind kalt. **T**epidus.
tepidulus. tepidiculus.

Latwe wesen of werden. **T**epere. intepere. con-
per. simul. dis. per. diversimoda. aut a te-
pore cessare. huius compositis adde inchoa-
tiva in pescere. tepesari.

Latwe mahen. **T**epidare. tepesacere.

Latweheit. in **T**. **T**antzenheit.

Latwen. latwe wesen. in **T**. **T**antzen wesen.

Latwe. wach. in **T**. **T**antzen.

Latwen. wiffen. loff suetien. **L**audare. com-
mendare. recommendare. approbare. lauso.
as. are.

Latwen in hoch. **A**dulari. applaudere.

Latwen gande of den heyligen. **V**overe. votare.
votitare. convovere. per. simul. devovere.
per. valde. revovere. per. iterum. dicare.
samen **L**atwen samen wiffen. **C**ollaudare.

Latwen. gesaeben. **P**romitttere. spondere. addi-
cere. polliceor. ceris. pollicitor. aris. pol-
luceo. ces. cere. obligare. restringere. va-
dor. aris.

Latwen **L**atwen. **C**onspondere. compromitttere.

Latwen but en anderen. in **B**. **B**ij **B**er-
ben.

Latwe. **P**romissio. promissum. pactum. fe-
dus. votum. obligacio. restrictio.

Latwefancik. **Y**mnus. ymnulus.

Lat

Laebesenger. Ymnista. ymnistica. ymnicanus.
 ymnidicus.
Laebesongen. Ymnio. is. ire. ymnizare.
Laebesanghs schryber. Ymnigraphus.
Laebesanghs spreek. Ymnidicus. ymnilogus.
Laebesanghs sprack of rede. Ymnilogia.
Laebelich. pyssich. Laudabilis. commendabi-
 lis. recommendabilis. le. ter. Epicus. a. um.
 laudabiliter. tas.
onLaebelich. onpyssich. Illaudabilis. ter. tas.
 incommendabilis. le. ter. tas.
geLaebelich. Pollucibilis. le. ter. tas.
Laben. ergwichen. seuchen. Refocillare. refi-
 cere. recreare. refovere.
Labendel. Lavendula.
Labopr. in D. Dantbat.
Lauweren boom. Laurus. ri.
Lauwerstch. Laureus. laurinus. a. um.
myt Lauweren vertzieren. Laureare unde lau-
 reatus. a. um.
Laxeren. Laxare.
Lazerpe. in D. Mallaitcap.
Lebbe onderste luy. Labrum.
beLech. bur en stat of slot. Obsidio. onis. val-
 lum. li. circumvallacio. circumdacio. mu-
 nitorium. cii.
Lechlich. in C. tijtCoetlich.
Lech. ryn water. Lecca.
Lechen. Lingere als bytze. lambere als lude.
 ligurare. alliguriare.
die Lecht. Lictor. oris.
ryn Lecher. ryn boete. Leccator. agula. aga-
 gula. ambro. onis. ardelio. onis. lurco. onis.
 manducus. vappa. popino. lictor. labeo.
 onis. ganeo. onis. gulonus. ni. epulo. onis.
 dorco. onis. baratro. balatro. paracitus vel
 ta. commu. ge. Colax. estor vel trix man-
 do. onis. mandox. ocis. gluto. elluo. ne-
 bulo. onis. pandox. pulposus. parasitus. pa-
 rasitulus. parasitaster. stri. di. valetro.
Lecher dynch. Delicatus. a. um.
Lecher gelutt adiect. Laurus. delicatus. gulo-
 sus.
Lecher spijse. pluraliter hee Cupes. pium. ga-
 lacticie. laucie.
Lecherpe. Lecherheit. Ganea. leccacitas. deli-

cacitas. laucitas. lecta. te. pulpa. pulpula
 unde pulposus. tas. pandocium. cii.
hoir men Lecherp dajst off oeffent. Ganeum.
 nei.
samen Lechen. Collingere. Collambere. dilam-
 bere i. diversimode lambere.
hoir Lechen. Prelingere. prelambere.
weder Lechen. Relingere. relambere.
Lechen. in D. Duyen.
van Leede to leede. Membratim. articulation-
 artuatim.
Leede to schenden. Dimembrare. emembrare.
der Leede gewerff. Compago. inis. Iunctura-
 re. fibra. bre unde fibrosus. tas.
die grote Leede hest. Membrosus. tas.
sonder Leede. Emembris. bre.
tuschen twee Leeden dat spatium. Internodium.
egnLeedich. twylerdich. dnylerdich. byr. byf. ses-
leedich. Unimembris. bre. himembris. tri-
 membris. quadrimembris. quinquemembris.
 sexmembris. bre.
Leeden. Ducere. ductare. ductitare. Ducere.
 deducere et perducere. per. valde.
inLeeden. Inducere. introducirere. intronizare.
myt Leeden. Educere.
berLeeden. in B. Behyegen.
afLeeden. Deducere. abducere.
geLeeden. Conducere. perducere. deducere.
 conviare.
geLeede. Salvusconductus. salvaguardia.
geLeedsman. Salvusconductor.
onderLeeden. Subducere.
Leeden an die ander sijde. Adigo. gis. gere-
 aeberLeeden. Transducere.
inLeeden. inbueren. in B. inByengen. Inferre.
 introducirere. intronizare. ysagogare in lit-
 teris.
inLeedunge. Intronifacio. ysagoga. ge in lit-
 teris i. introductio.
inLeeder. Introducor. intronizator. ysagogus
 in letteris.
wederLeeden. in B. wederByengen.
hoir of aeber Leeden of byengen. Traducere.
toeLeeden. Adducere.
samen of myt Leeden. Conducere.
umbLeeden. Circumducere.

wijtweelich Legden. Deducere.
 Legdelich. Ductilis. le. ductibilis. le.
 berLegden. legt maken. walgende maken. Pesti-
 diare. nauseam inferre.
 berLegden. wyntien. in D. Blameten. et in C.
 achterClappen.
 berLegden. walghen. neu. Nauseare. abhomi-
 nari. abhorrere. tabere. tabescere. Conta-
 bere. escere. extabere. escere. intabere.
 escere.
 berLegden. bergangen. Preteritus. a. um. clap-
 sus. a. um. transactus. a. um.
 omLegden. Dimembrare.
 Leder. Corium. coriolum. lorum. ri.
 Lederhapsen. in L. Leetsen.
 roden Leder. Allutum inde allutarius.
 Ledertouwer. in G. Gjerwer.
 roeLeder. Scordiscus. ci.
 int Leder wat steken. Incoriare.
 dye mit Lederen geslept is. Coriosus. a. um.
 Lederen bant. Lorum. ri.
 Lederen. Coreus. a. um.
 Leder dage men op klimpt. Scala.
 Leder spant. Scalaris. scalare. ris. interca-
 lare. ris.
 Leder. o. och. ocharm. wach. Proch. proch-
 dolor. heu.
 Ledich. loss. vry. gwyt. Solutus. liber. qui-
 tus acquitatus.
 Ledich. vry. seker. Liber. securus. assecura-
 tus. Turus.
 Ledich. sonder arbeit. muetich. Ociosus. va-
 cans. vacuus. ociabundus. vaguriosus. ras.
 lentus.
 Ledich wesen. muetich wesen. Ociari. vacare.
 vagurio. ris. rir.
 onLedich. onmuetich. Occuparus. preoccupa-
 tus. impeditus. propeditus. astuarius.
 onLedich. schefferlich. in D. Doenlich.
 Ledich maken. ruimen. in A. Hoel maken.
 Ledich. vry. Liber. libertatus. exemptus. so-
 lutus.
 Ledich. vry van gehorscheit et cetera. in C.
 Eggenfchap.
 Ledighen. lossen. vryhen. gwyten. Quitare. li-
 berare. acquitare. absolvere.

Legeheit. Ociositas. ocium. ociolum. vaca-
 cio. vacancia.
 Lejniffe. in A. Rejnigh.
 Leghe. syde. in A. Neder.
 berLeggen. vernederen. in D. beDraagen.
 dye Leeghste. dye underste. in A. dye Nederste.
 Leghelen. in F. Fleisch.
 Legende. in D. Hystorij.
 Legger dage men legget. Commodum. Com-
 moditas.
 Legger dage men op leget. Stratum. ti. stras-
 tus. us. ui.
 Legherrechtich. Residens. persistens. Quiescens.
 Leggen. setten. Ponere. locare.
 toeLeggen opleggen of setten. in D. toeDoen.
 to hooft of byLeggen makli son deel. Contri-
 buere.
 anLeggen. tyeren. anstellen. Dirigere. regere.
 gubernare.
 uyt of omLeggen. in C. Cieren.
 hynLeggen. afstellen. Abdicare. seponere. de-
 ponere. abicere. amovere. removere. demo-
 vere.
 wederLeggen. straffen. in A. wederRechten.
 wederLeggen. in H. Krencken.
 wederLeggen. tegenleggen. wederwerpen. Oppo-
 nere. obicere. obiectare. obsistere. obstrue-
 re. obdere. contrariari.
 wederLegging. in A. wederAchtung.
 burLeggen. Proponere. anteponeere.
 uytLeggen. Exponere. edere. expendere. dis-
 pensare.
 opLeggen. oerberheven. wijten. in C. Eghen.
 umLeggen in H. umdieren.
 umLeggen. umsetzen. umditzonghelen bestallen
 een siot. stat. huyt of platze. Circumponere.
 circumdare. vallare. convallare. circumval-
 lare. circumgirare. circumcingere. circum-
 plectere.
 onderLeggen. ondersetten. Subponere. intersti-
 ciare.
 achterwart. to rugge Leggen off setten. Sepo-
 nere.
 tuschen Leggen of setten. Interponere.
 inLeggen of setten. Imponere.
 ueder of afLeggen of setten. Deponere.

Teo

Legioen dat synt bi. dusent bi. i. bi. Legio. onis.
phalanx. gis. phalanga. ge. die meister hÿe
af heit legionarius. phalangarius.
totter Legionen hoerende. Legionarius. phalan-
garius.

Lege. schiebersteen. Petra. petrella.
der Lege of schiebersteen schieber of stücken. Pe-
tro. onis.

Legech. schiebersteinch. Petrus. a. um. petri-
nus. a. um. petrosus. tas.

manigher Lege. Multiformis. me. ter. tas. di-
versus. se. tas. diversimodus. de.

plier Lege. De quolibet.

stier Lege. De quocumque.

matter Lege. Cuiuslibet.

egne Lege. Uniformis. me. ter. tas.

Lege. leiche. Laicus. epibata.

Legech. leichlich. Laicalis. le. ter. tas.

Leich. heitlich. in E. Epslich.

Leeme. Argilla. glarea. glis. glitis. gleba. gle-
bula. glebolla.

Leemlecher of becher. Argillator. Globator.
alutarius.

Leemen. Argillare. Glebare.

Leemenhuuff. Domus lutea.

Leemen van leem. Argilleus. Glebeus. Gl-
teus. a. um.

Leemich. Argillosus. Glebosus. Glitosus. tas.

Leemel. Lamella.

Leemen. iam maiken. Mutilare i. aliquod mem-
brum amputare.

Leemeren. lausch. Agnius. a. um.

Leen geistlich. Beneficium.

be Leen. versien. Beneficiare. providere.

Leen werlich. Feudum. pheodum.

be Leenen. Infeudare. inpheodare.

Leenman. Vasallus. feudal. pheodalis.

Leenndt. Omagium.

Leenheer. Infeudatarius. infeudator. dominus
feudi seu pheodi.

Leenrecht. Ius feudale.

Leenstap. Infeudacio.

ter Leenstap hoerende. Feudalis. le. ter. tas.

Leenen. luten. Concedere. commodare. ac-
commodare. prestare i. mutuare. appodia-
re. ypothecare. s. sine pignore.

be Leenen op guet. Impignorare. subastare.
be Leenen. Concedere. indulgere. impartiri.
largiri. elargiri.

Leengge. Concessio. accommodacio. mutua-
cio. mutuum. appodiacio. ypotheca et apo-
theca s. sine pignore.

af Leene. Ypothecarius et apothecarius.

Leene. epa. water in suerland. Leyna.

Leende. Lumbus. lumbulus. li.

Leender. Femorale. lumbi. aris. lumbale.
lis. lumbare. ris. bracele. lis. braccium.
renale. lis. redimiculum. Coxale. lis. lum-
batorium.

Leenden. in E. Lantrahen.

in Leendich. in H. Heymich.

uy Leendich. in B. Buteumpich.

Leengen. lanch maiken. Longare. allongare. de-
longare. distendere. extendere. distrahere.

be Leengen. versien. in H. bechaden.

be Leengunge. in H. bechaldage.

af Leengen. astraken. Pertingere. attingere. con-
tingere.

be Leengung. bechuing. Mora. cuncta. ce. tar-
dacio. retardacio. protractio. suspensio.

Leengelheil. Pendulum. prolongale.

Leennigt tot kerffen. Lichmus. ni. funale.
lignus. ni. keinum. nil.

Lepe. Coclear. aris. coculs. le.

Leer. leych. in A. Del.

Leere. ondertwijfinge. der meyster leynge. Doc-
trina. documen- tum. docimen. dogma. in-
formacio. instructio. sintagma i. dogma.
ysagoga. ge. cathesis. mathesis. caesis. stu-
dium studiolum. erudicio. erudimen. tura.
didascalium.

Leeren. ondertwijfen. rymer anderen enmen. Do-
cere. addocere et edocere. per. valde. con-
docere. per. simul. inspicare i. informare.
instruere. dogmatizare. erudire. imbuesse.
cathesizare. literare.

Leeren van en anderen of by sich selve. Discere.
adiscere. informari. instrui. Doceri. edisce-
re. studere. restudere. per iterum.

Supplementum de ly. Leeren. ondertwijfen.
Categorizare. didascalare. discipulare. doc-
trinare. dogmaticare.

mpet Leeren. Dedocere. dediscere.
 bove Leeren. Predocere. antedocere.
 van quader Leere en opfat. Secta. te.
 andertwef. weder Leeren. Rediscere.
 famen mpt Leeren. Condiscere.
 geLeerlich. Docilis. docibilis. le. ter. tas.
 geLeerfamheit of leerfamheit. Capedo. Inis. stu-
 diofitas. capacitas. ingeniofitas. litteratura.
 der geLeerden difputatiede. Togiferium.
 der Leeringen inganch of begyn. Rudimentum.
 der Leeringen blijlich. Studiosus. tas. diligens.
 cia.
 der Leeringen stede. Cathesis. caxesis. studium.
 fcole.
 Leerre. ondertwijfer. mefter. Doctor. Instruc-
 tor. magifter. informator. eruditor. imbu-
 tor. cathezifta. cathezizeta. didascalus.
 onLeerlich. Indocilis. indocibilis.
 Leerlich. Docibilis. docilis. doctinalis. le. ter.
 tas. mathematicus.
 hie geLeert wordt. Discipulus.
 half geLeert. Semidoctus.
 geLeert. Doctus. litteratus. eruditus.
 ongeLeert. Indoctus. illitteratus. ydiota. in-
 fcius. nescius. ignarus. agramatus. imperi-
 tus.
 geLeert. Gnavus. allers. cathezizatus. instruc-
 tus. exercitatus. doctus. doctim. docte ad-
 verbium. dogmaticus. litteratus. literalis.
 le. ter. tas unde litteratorius. a. um. i. ad
 litteraturam pertinens. eruditus. peritus.
 Leerre. lederhoefe. Ocrea. ofa. fe. ofula.
 Leerken meker. Ocreator. ofator.
 Leerken maken. Ocreare. ofare.
 Leerken andoen. Ocreare. increare.
 Leerken updoen. Exocreare.
 Leeren fchijft. Legere. legitare. lectare. lecti-
 tare.
 weder Leeren. Relegere.
 Leeren wat op mpt der hant. Legere. colli-
 gere.
 Leeren. vergaderen bloemen. geknupde. buycht. in
 B. Herten.
 weder Leeren. Perlegere.
 botr Leeren. Prelegere.
 up Leeren. in H. upkiefen.

achtterwart of to rug Leeren. Seligere.
 Leere stede dair men lezet. Lectorium. ri.
 Leefchen. in O. Deltighen.
 Leefchen. deligen epnen lijff of ontoude of twyfel.
 Sopire litem. sedare. Extinguere.
 Leeflich. beiegelech. Delibilis le. ter. tas. ex-
 tinguibilis. le. ter. tas. suffocabilis. le. ter.
 tas. fopibilis. le. ter. tas. sedabilis. le. ter.
 raq.
 onLeeflich. Indelibilis. inextinguibilis. infuf-
 focabilis. infedabilis. infopibilis. le. ter.
 tas.
 Left. in L. Laetste.
 Left. Ultimus. novissimus. postremus. exteri-
 a. um. exterus. a. um.
 Leftwerff. ten leften. Ultime. ultimo. postre-
 mo. novissime. finaliter. conclusive.
 Left. uerft maken. Extremare.
 Left opn eyn. Penultimus.
 Left opn twee. Antepenultimus.
 Left van allen. Postremus. novissimus. ulti-
 mus.
 Lefticheit. Postremitas. posterioritas.
 Left tot leeren. fchoenen of trippen. Calope-
 dium.
 Left tot fchoenen. Calciarius.
 Leftten in den herbergen.
 Leftten dat men laift. in H. Halven dat men
 laift.
 Leftelich. onfchemel. fchentlich. fchemelich. Im-
 pudicus. impudens. impudorus. impudora-
 tus. impudorofus. impudibundus. propu-
 diofus. inverecundus. blennus. unde blenno.
 onis. frontofus. ignominiofus. scandalofus.
 turpis. turpiter. probrofus. Obprobriofus.
 dedecorofus. detestabilis. viciofus. convi-
 ciofus.
 Leftelicheit. onfchemelicheit. fchentlicheit. Impu-
 dicicia. impudencia. impudorofitas. epudo-
 rofitas. inverecundia. frontofitas. turpido.
 propudiofitas. ignominiofitas. scandalofitas.
 oppropriofitas. detestabilitas. Viciofitas. con-
 viciofitas.
 die dieke af Lett of ophoirt. Cassabundus.
 et Lett. et dijct. in B. geLeert.
 Leuten. in H. Hinderen. weren.

Let.

Letten. vertueben. in **L.** verLengen.
verLetten. vertrecken. vertueben. Tardare. tar-
 ditare. retardare. retarditare. suspendere.
berLetten. vertueben. berlantzemen. Prostrare.
 differre. morari. demorari. prolongare.
berLettinge. vertuebdinge. Mora. remora. re-
 demoracio. protractio. prolongacio. remo-
 ramen. tardacio. retardacio. suspensio.
Lept wesen. in **L.** Kouwen.
Lept. ongenocht. in **L.** Grot.
Lept maiken. in **L.** verLeeden.
Leben. Degere. vivere. viviscere. advivere.
 adviviscere ter nutticheit. convivere. con-
 viviscere. per simul.
Leben. nomen. Vita. Zoa.
weder Leben. Revivere. reviviscere.
samen mit Leben. Convivere.
oeverLeben. Supervivere.
Leblich. Vitalis. le. ter. tas. Vitabundus. zo-
 ticus. a. um. i. vitalis.
Leblich. Vivus. vividus. vivificus.
Leblich maiken. Vivificare. animare. vege-
 rare.
half Leblich. Semivivus.
Leblich waker. in **L.** Doenlic.
samen mit Leber. Convictor.
des Lebens verlenging. Lachesis.
den song des Lebens verduyt. Dépontanus.
Lebestock. eyn ruyt. Libisticum.
Leber. Epar. epatis s. hominum. Icur. ris
 s. animalium. ficatum s. volucrum.
Leunen. versaken. Negare. denegare. excusare.
 abdicare. diffiteri. infiteri. abnuere.
Leunen. versaken in afwesen. Abnegare.
berLeunen. versaken anderwerff. Renegare.
Leuninge. versahinge. Negacio. negaciuncula.
 superabdicativa. supernegativa. abnegacio.
 apotasis. inficie. arum i. negaciones.
Leunlich. versacklich. Negativus. negabilis. le.
 abdicativus. excusativus. a. um.
Leue. Leo. leunculus. ariel.
Leuonne. Leena. leuncula.
Leuen soen. Leofilius.
Leuen dochter. Leofilia.
Leuwisch. Leoninus. a. um.
Leuwisch. lelich. eyn vogelken. Alauda. cirris.

Leue. letzge. Lectio. lectiuncula.
Leuwart. Leopardus.
Leuy. in **L.** Bogchstebe.
**dat Lycham ontfien heren in den heyligen sa-
 cramente.** Corpus cristi. sacramentum al-
 taris. eucharista.
Lycham. Corpus.
Lychame. der boden gebalsamt. in **L.** geBals-
 sande.
stebe dage. men dye Lychamen verbernet. Ustri-
 na. ne.
Lycht. niet swaer. Levis. ve. ter. tas. pen-
 filis. le. ter. tas. perpenfilis. le. ter. tas.
Lycht des dages of des vuges. Lumen. lumi-
 nare. lux. epus. pl.
Lycht. eyn kerze. Candela. lumen.
Lycht. klare. in **L.** Baer.
Lycht dat niet duyster en is. Lucidus. lumi-
 nosus. lumineus. radiosus. serenus. a. um.
Lycht. klare maiken. Lucidare. clarificare. ful-
 gidare. serenare. illustrare. illuminare. il-
 lucidare. perlustrare. prelustrare. preluci-
 dare. perlucidare. luculentare.
by den Lycht des nachts waken. Lucubrare.
weder Lycht. klare maiken. Relucidare. relu-
 strare et cetera.
tot den Lycht hoertube. Lumineus. lumina-
 ris. re.
Lycht ontweert. in **L.** ongeLicht.
Lycht. sacht to botm. Facilis.
Lycht. vollycht. supne. in **L.** by Abenteueren.
Lychtsloetich. Luciflavus. a. um.
Lychtslich. Leviter. pensiliter. perpensiliter.
Lychtslich. Facile. ter. tas. leviter. tas. effica-
 citer. tas. perfunctorie.
Lychtcheit. Facilitas. pensilitas. perpensilitas.
Lychtende of lychtende genoglich. Luceblan-
 dus a. um.
weynich Lychtes. Lucubrum. bri. lucubra. bre.
 lucubraciuncula.
weynich Lychten. Lucubrare.
Lychtdeger. Lucifer. sofforus.
in den Lycht gebaeren. Lucigena.
bol Lychtes. Luminosus. luculentus. radiosus.
Lychtheit. Luminositas. luculentia. radiositas.
 claritas. luculentas. tatis.

Lichten. Licht *verden*. Lucere, estere, clarere, escere, radiare, allucere. Elu. Illu. Per.
 hoir Lichten. Prelucere, escere.
 tuschen Lichten. Interlucere, escere.
 weder Lichten. Relucere, escere.
 doir Lichten. Translucere, escere.
 to wart Lichten. Allucere, escere.
 samen mit Lichten. Collucere, escere.
 onder tuschen Lichten. Interlucere, escere.
 begravedich Lichten. Delucere, discere.
 up Lichten. E lucere.
 in Lichten. Illucere.
 der Lichten in hoischen. Illuminare.
 der Lichten. Illuminator.
 der Lichten. Illuminatura.
 der Lichten. In R. ontlasten.
 der Lichten. troost. Solamen, solacium, solaciofitas, refrigerium, recreacio, refocillacio, refocillamen, alleviamen, recreamen, alleviatio, sublevamen, sublevacio, consolamen.
 ge Lijck en dem anderen. Similis. le. ter. tas. consimilis. le. ter. tas. persimilis. le. ter. tas.
 onge Lijck. Dissimilis. le. ter. tas.
 ge Lijck. to samen. in G. to Gader.
 ge Lijck. slecht. in E. Eben.
 ge Lijcken. eben maken. planare, complanare, equare, adequare
 onge Lijck. in E. onEben.
 ge Lijck. maken. in E. Eben. maken.
 Lijcknisse. gestaltnisse. bildpoge engh dings. Effigies ymago. similitudo. dispositio. specimen. forma. exemplificacio. appropriacio. assimilacio omoufion.
 ge Lijcken. ge Lijck. maken in gesteltnissen. Similare. assimilo. las et assimilior. aris. consimilare. infimilare. astruere i. assimilare. comparare. equiparare. equare.
 ont Lijcken. Dissimilare. absimilare.
 desge Lijcken. Similiter. equiformiter, pariformiter equiparanter.
 Lijcklich. rebelich. et gheyt hante. Competens. co petenter.
 der Lichten. slachten. slecht. maken dat en teghen. dat ander. Compensare. recompensare. re-

ciprocare. equare, collibrare, vicitudinare, complanare.
 der Lijckong. slechtmaking. slachting. Compensacio, recompensacio, reciprocacio, equacio, collibramen. tum, collibracio, vicitududo complanacio. equamen. equamentum, ter ge Lijcknissen en rede. Paradigma. tis. parabola. similitudo
 ter onge Lijcknissen en rede. Paroemia. e.
 Lijck. geijck. Equalis, similis, par. parilla, compar.
 onge Lijck. Inequalis, dissimilis, impar, dispar, disparilis, imparilis, separ. separilis.
 Lijcke der boden. Funus. ris. funale, lis, funsculum, capulus.
 Lijcksteyn. Lapis funeria.
 ter Lijcken behoernde. Funalis, Funeralis. le. ter. tas. funerosus. tas. feralis, le.
 Lijckwolk. Iter funeris.
 Lijckertwijse. ijther mate. Eodem modo, similitudo.
 Lijckwisse in worden. in B. Hoigel.
 Lijckhuys. Porticus. us.
 Lijcklatere. Cicatrix, cicatriceula, obdactio, stigma. tis unde stigmaticosus.
 Lijcklatich. Stigmaticosus. tas, cycatricosus, tas.
 Lijckteyken. Interfignum, interfignum.
 Lijcken. passen. in G. Oeven.
 Lijck ind recht doen. Equiare iusticiare,
 onge Lijck. onrecht doen. Inequitare. in B. Deboeven.
 ge Lijck wesen of schijnen. Equipollere. Equivalere assimilari consimilari.
 ge Lijcknisse. Similitudo. equipollencia, parilitas, equiparacio, equivalencia, proportio, proporcionacio, proporcionabilitas, paritas, assimilacio, equalitas, subparitas.
 onge Lijcknisse. ongeijckheit. Dissimilitudo, disparitas imparitas separitas, disparilitas, inequalitas improportionacio, inequivalencia.
 dat ter ge Lijcknissen. hoirt. Similitudinarius, a. um. similitudinarius. tis.
 ge Lijcknisse of soeme des ghoenen. dat men niet er. sugdt ind onspenich is. Forma, typus, pi. unde typicus. a. um.

ge Lijcklich. Comparabilis. le. ter. tas. comparativus. a. um. equabilis. le. ter. tas. proporcionabilis. le. ter. tas.
 onge Lijcklich. Incomparabilis. le. ter. tas. inequabilis. le. ter. tas. inproportionabilis. le. ter. tas.
 Lijckopp. wijnkopp. Vinicopium.
 Lijckopp's. wijnkopp's penningch. Arra. re.
 Lijckopp's. wijnkopp's petingnch geben. Subarrare. inarrare.
 Lijcken. glijffen. pafferen. in G. Glijffen.
 Lijden. no. in C. Cmt. et in D. verDyget.
 Lijden. verbum. in D. Drieghen. Allere. ui. caret supino. dolorare.
 Lijden. nomen. in D. geDofft.
 mede Lijden. verbum. in B. erDarmen.
 de Lijden. ghyest. in H. bekennen.
 Lijden seer ind lanch. Perpeclior. eris. perpeffus sum.
 luyt Lijverfche. Compatrix. getura.
 buidelich Lijden. Durare.
 des Lijdens rede of onderfcheit. Patologia.
 dye seerdy Lijdt. Perpefficius. a. um.
 Lijdsam. in D. Duldych.
 Lijdsamheit. in D. Duldycheit.
 on Lijdsam. in D. onDuldych.
 on Lijdsamheit. in D. onDuldycheit.
 on Lijdsamlich. in D. onDuldelich.
 mede Lijdych. in B. Warmhertich.
 mede Lijdycheit. in B. Warmherticheit.
 de Lijdyngge. Professio. onis.
 anderwerff de Lijden. Resiteor. teris.
 de Lijder. Professor.
 in Lyeven of gefengh eyn sampeel verkeringh. Strophapha. phe. ind dat dage in contrari. is of doyt. Antistrophapha. phe.
 Lyeen. wanderen. in H. Reysen.
 Lyecken dye dye moeder of amme ofte boederfche den kinderken hoersanghet. Fescenninorum. fescennine. narum.
 Lijff. Corpus. Corpusculum.
 an Lijff ind an spele stacth. Bicanor. noris.
 Lijfflich. Corporeus. corporalis. le. ter. tas.
 Lijffcheit. Corporalitas. corporeitas.
 on Lijfflich. Incorporeus. incorporalis.
 on Lijffcheit. Incorporalitas. incorporeitas.

Lijfflich maken. Corporare.
 des Lijffs scharpheit. Scabritudo.
 des Lijffs boerfche deyl bis an dye maghe. Torax. acis.
 Lijflant. Lyvonía.
 Lijffucht. Usufructus.
 Lyeff. in G. Gunstich.
 Lyeff. dugt. durbet. in C. Costel.
 Lyeffer. bruntfap. gunst. mynne. Amor. caritas. dilectio. amicitia. agapa. pe. agape. pes. pel. amicitia. zelus. emulacio. zelotopia.
 Lyeffer der echtfap. in G. der Echtfap liefde.
 Liefhebden. mynne dzagen. Diligere. amare. colere. dedere. emulari. demulari. zelare. seer Lief hebén. Adamare. deamare. peramare. proamare.
 weder Lief hebén. Redamare.
 Liefhebber deelte luyde of byngghen. Polidamas. me.
 Liefhebber. mynne. Amator. amatoriculus. emulador. zelador. zelofus. zelotipus. zelotipes. pis. zelotes. tis.
 Liefhebberde. Caritativus. amatorius. zelotiplucus.
 Liefhebberfche. Dilectrix. amatrix. Amatrix. Liefhebbyngge. Amatus. us. amacio. amamentum.
 Lieflich. mynlich. Amabilis. amofus. amaticus. amabundus. amatorius. amicitia. agricus.
 Liefniff doyt. schentken. Propinare. propinquare.
 Liefniff fcheckingh. Propina. propinacio.
 Lyeeghen. Mentiri. fingere. nugor. aris.
 Lyeeghen tegen die waarheit. Inficior. aris.
 toe Lyeegen. Adnugor. aris.
 famen myt Lyeegen. Connugor. aris.
 weder Lyeegen. Renugor. remencior.
 van verre to warts Lyeegen. Pronugor. aris.
 Lyeegen laceré.
 der Lyeegen. in B. geDyken.
 onder Lyeegen. Succumbere. succubare.
 onder Lyeeger. Succuba. commu. ge.
 de Lyeegen. bestallen. in E. umd Lyeegen.
 Lylg. Lilium.

Polypch. Lilialis. le. ter. tas.
Spillen mpt den oren.
Lijme. Bitumen. asphaltum. viscus i. gluten. inis et glutinum. ni quo aves capiuntur. glutinarium. affalcion. onis.
mpt Lijme wat bangen. Viscare. conviscare. per. simul. deviscare et eviscare. per. valde. Inviscare. per. intra. reviscare. per. iterum.
ontLijmen. Deviscare. eviscare.
Lijmen. Glutinare. bituminare. agglutinare. conglutinare.
Lijmgch. Glutineus. glutinosus. viscosus. butiminosus. butimineus. a. um.
Lijmlich. Glutinanter. Glutinatum. viscoso.
Lijen passeren. in G. Gaen.
Lijnsait. Linum. ni.
Lijnen blesfen. Lineus. linofus.
Lijnen laken. Lintheum. lintheamen. Lintheamentum.
Lijnen. snote Zona. corda.
Lijnen dat seer blentkende wagt is. Bissus. si. inde bissinus. a. um.
Lijnen clegt. Bissinus. a. um.
Lijn of snote of cozde an eyn lopt daer men die duggte des waters mede ondersoicht. in C. Cozde an eyn loit.
Lijn daer die schepperde an trecken. Remulcum. ci unde remulco as. are.
die op der Lijnen speelt. Funambulus. funambulus.
dat van Lijnen ind van wullen onder eyn gewacht is. Limostema. atis.
Lijnen weben. maken of bereyden. Linificare.
Lijnen weber. Linifex.
Lijnen smpt Linificium.
Lijnen doch seer wagt ind kleynlich. Papas. patis.
die op der Lijnen speelt. Funambulus. Scenobates. tis. funambulus.
Lijnen of lederen bant Lorum. ri.
Lijncch spncch. lucter. Sinister. tra. trum. levus. a. um. levius. a. um. Sinistrarius. a. um.
Lijnccherhant. lucterhant. spnccherhant. Sin-

ter Lijnccher. lucter. spnccherhant. Sinistrorsum. levorium.
die an der Lijnccher. lucter spden is. Sinistrarius. a. um.
ter Lijnccher. lucterhant leyden Sinistrare.
der Lijnccherhant gezugchen Sinistrare.
ter Lijnccher spden syg heven. Sinistrare.
Lijnde. eyn boom. Tilia.
Lijnden. Tiliacus. tiliaceus. tiliosus. a. um.
Lijng. ryge. Linea. regula. ordo. series.
eyne Lijng of regel doir dat rechte mppdel van en izikel of anderz doir het gestreken. hoc Dyametrum. tri. hec dyametrus vel tros. hic dyameter tri.
Lijng of regule rechte wgt trecken. Liniare. colliniare. per. simul.
van Lijng tot luyng. Lineatim.
tussen den Lijngen dat spacium. Interlinium unde interliniaris. re. ter tas.
der Lijngen gesteltnisse. Liniamen liniamentum.
Lijngen die sich verre van malchanderen staen sich nyet ruerende Paralella. le.
Lijng die umd ind umd sich hermyttet.
Lijnsen. Lens. tis. lenticula. le.
Lijnsen eritten bonen dat heeten Ligumina. die dat betwoert of berhoipt. Liguminarius. ria. dat men hie af maket. Liguminarius. a. um.
Lijnten Hybernus.
Lijntworm. Linx. cis. linca. ce.
Lijntwormgch. Linceus. a. um.
Lijpp. eyn cleeffche stat. Lippia.
Lijpp eyn water daer langz. Lippia.
Lijpp der manne of die oeverste Lippe. Labium. bil.
Lijpp der vrouwen of die onderste lippe. Labrum. bri.
des sane oeverste Lijpp duche is. Broccus. brutus. a. um.
die hoitLijppich is. Achilles. lis. achilleus. a. um penultima longa et achilleus. lei. labrosus. labiosus. a. um. ositas.
Lijppen wentsien. nycken. in G. Egenlycken.
Lijppogen. Lippo. pis. pere.
Lijppgch. in G. aeverdgich.
Lijpere. eyn segden spde. Lyra.

totter

totter Lperen hoerende. Lyricus. a. um.
 Lperen spreite. Lyricen nis. lyricina. ne. ti-
 bicen. tibicina i. mulier in lyra Aules. Au-
 ledus.
 berLperen. berLpsen. Perdere. amittere.
 Lpse. stillike. sachte. mchettich. suberick. lantzem.
 Lentus. te. morosus. se. tacitus. te. tractim.
 quietus. te. silenter. paulatim. successive.
 Lpse gaen. Peditare.
 Lpft. behendichet. in C. Cloichheit.
 Lpftich. kundich. in B. Behend.
 Lpftigheit. [i. Lyfticheit.] in A. Argelift.
 Lpft. rant. somm. in B. Woerd.
 Lpften. doerden. fopmen. Lymbare. Fasciolare.
 philacteriare.
 Lpet. Carmen. cantilena. conducta. canticum.
 camena.
 Lpet maken. Carmino. as. carminor.
 Lpetspreker of dichtet van heerschen saken. Co-
 medus persona ne.
 Lpetspreker of dichtet van heerschen saken. Tra-
 gedus.
 Lpet off spoeke van heerschen personen in lester-
 liken materien. in A. Loff off rede.
 Lpet off spoeke in gebuys off heerschen materien.
 in A. Loff off saech.
 Lpet off gedicht van heerschen saken. Comedia.
 Lpet off gedicht van heerschen saken. Tragedia.
 die.
 Lpet off gedicht van twee versen. Disticum.
 Disticon. Disticum. cii.
 Lpetich. Carmineus. a. um.
 Lpnt int gemeyn. Membrum. Membrulum.
 groot Lpnt als arm off beyn. Artus. us. unde
 Artuosus
 kleyn Lpnt als reys off bynghe. Articulus.
 Lpnt afhoutwen. spleten off snyden. Artuare.
 Lpnt sachte afhoutwen. Mutilare. Demembrare.
 Lpnter. in B. Woerdstabe.
 Lpog. in G. Ghepl. et in A. Lantzem.
 heLpoben. in G. Gynnen. et in C. Consentieren.
 heLpoben dat leest. Delectare. delectat.
 van Lpbe reysich. saech. Procerus. a. um unde
 Proceritas.
 tweeLpovich. byspovich. byspovich. Bicornor. Tri-
 corpor. Quadricorpor.

Lpwe. lute. lge. eyn bysch. Polipus.
 Loc.
 Loekupp. loekom. Nautea. tee.
 Loerre.
 Lobben. eyneley groot stockbisch. Strumulus.
 Loch. in G. Gatt.
 Lochte. blechte. Coma. me. Trica. ce.
 Loich. spool. in A. June.
 poirLoich. Porrum. ri. pluraliter hii Porri
 et hec porra. Porrum. ii.
 bol poirLoichs. Porrosus.
 myt poirLoch gehoett. Porrata. te.
 poirLoichs siebe dair dat wesset. Porrarium.
 hupLoich. Barba iovis. polipodium.
 knosLoich. Allium. lii.
 Loichshoist. Bulbus.
 Loichrupp of hoitrupp. Urica. ce.
 Loicken [i. Loickende] myt den oghen. in G.
 aderOegich.
 anLoiching of anloichsel. Alliatorium. All-
 ciamentum.
 Loeden. zolderen. Consolidare.
 Loeden dat van loe is. Plumbeus. a. um.
 Loeden cloete die men woort. in B. Wipen
 cloete.
 Loedich. gewichtich. in S. Swaer.
 Loeder mede to loeken.
 Lodder. in B. Woede.
 Lodderen. in B. Woederen.
 Loff. pyff. in C. Cere.
 Loff spreken. Pijfen. in A. Laeben.
 Loff andetwers gesproken of gesongen. Palmo-
 dium. dii.
 Loff off rede off saech off sprack die men doet
 van groten edelen personen in eyne lesterliker
 materien dat heit Tragedia. And die dat doet
 heit Tragedus. a. um. And die sulchs schryft
 heit Tragedus. di. And des hier toe hoert heit
 Tragedicus. a. um.
 Loff off saech off rede off spele off spoeke die
 men doet in gebuys of heerschen materien dat heit
 Comedia. And die dat doet heit persona. ne.
 Comedus. a. um. of Comicus. a. um. L
 scriptor. And dat hier toe hoert heit Comedi-
 cus. Comicus. a. um. And tuschen desen twee
 beynen byschyden als Tragedia ind Comedia

dia heit pretextata. ind comedia van evelre
personen salien.
Loiff blat. Foltum.
Loiffwerck. huidwerck of metzelry die van vog-
del thoendet is. Emblema. tis.
Laghe. Lixivium. locium. cii.
Loeghen. onwaarheit. Mendacium. mendacio-
lum. nuga. ge. nugula. nugella. figmen-
tum. ficticium. cementum. gerra. re. fictio.
commentum. ti. compositum. ti.
Loeghen sichter of vinder. Fabulo. onis. nu-
gosus. tas. nugicanus. nugidicus. nugiso-
nus. nugiparus.
Loeghenachtich. onwaarachtich. Nugas indeelt.
nugiger. nugigerulus. nugosus. nugatorius.
mendax. Mendosus. tas. fictus. frivolus l.
mendax. gerroneus. gerronaceus. mendacu-
lus. nugaculus. vaseus. a. um.
Loeghenet. Mendax. nugax. nugigerulus. men-
dosus. fictor. ficticius. Fabulo. onis. nuga-
tor. gerro. onis.
eyn Loeghenet in den herten. bederflich waer-
seger in den monde. Trucannus. trucannulus.
crutanna. ne. dat hie toe holet. trutannicus.
a. um.
Loeghen des herten ind bederfliche waerfaghe
des monds. Trucannia. e. dit alsus to doyn.
trucannifare.
Loep. in G. Shepl. et in L. Tantzem.
Loep tracht. buyl. Accidiosus. piger. iheris.
tis. deses. dis. segnls. negligens. torpens.
glirius. gliricus. a. um. hebes. tis. desidio-
sus. tabidus. torpidus. torpidulus. ignavus.
tardus. Lascivus. remissus. muriscidus. li-
cenciosus. lentus.
Loep. tracht maiken. Pigritare. lentare.
Loep. onrechtich. in H. verhetbt.
Loep of onkuyfich sicut. Hyrcitallus.
Loep. buylen. traighen. Pigre. grescere. pi-
gritari. accidari. desidiari. gestire. gesticu-
lo. as. gesticulor. aris. eciam in L. Tantzem
wesen.
Loepheit. buylheit. trachtelt. Pigricia. accidia.
desidia. negligencia. Segnicies. ei. segni-
cia. cie. tarditas. Argira. sublestia. inercia.
argia. torpor. torpedo. hebetudo. languor

i. pigricia. lassitudo. ignavia. tabitudo. Ta-
biditas. eciam in Tantzemheit.
die van Loepheit gheit of oen die rugge ontwee-
were die heit Refes. dis.
Loldzoeder. in B. Baggact.
Lonn. in G. verOgenst.
dachLonn. Diarium. rii.
Lonn acmet luyde. Agapa vel agape. pes.
Lonn dat men van den acker nempt. in A. He-
herloen.
die tot buerLonn wat geft. Vecturarius.
buerLonn. Vectura. re. vectigal.
schypLonn. Naulum.
wagen of tarenLonn. Vectigal.
draeghLonn. Portatura seu vectura.
drechtLonn dat sy boeren. Vecturarius.
baidLonn. wechLonn. Viaticum.
buerLonn op eynde steden. Veredarium.
senghetLonn. Sipharium. rii.
huprenLonn. Meretricarium.
Lonnen. loyn geben. Premiare. appremiare.
appreciari. mercedem dare. retribuere. re-
munerare.
Lonn dat men to pyffe verdyent. Bravium. pal-
ma. laurea. auteola. collarium. corollarium
quando defertur collo.
die sulck Lonn geben of ontfanghen. Braveta. re
communis generis.
Lonngebet als dat herfchap. Mercedonius.
Lonngebet als die brence van wegen sijn he-
ren. Mercedarius.
Loenen. resten ergheit op. Cubare. Incumbere.
Podiare. Apodiare. Superpodiare. Sufflare
i. apodiare. subnitor.
Loenstaff. Podium. dii.
Loenfel. loemng dat men op refter. Cubato-
rium. Reclinatorium. acclinatorium. po-
dium. dii. apodiatio. apodiamen. Bicubi-
tus. Tricubitus. us. Sufflamen i. Apodia-
men. Pontellus.
Loig. Cursus. us. Cursio. onis. Curriculum.
li. Curriculum. li.
op Loig der luyde. Tumultus. tumultuacio un-
de Tumultuosus. tas Coniuracio.
op Loig der luyde maiken. Tumultuor. aris.
die op Loig der luyde maekt. Tumultuarius.

van

han op Top tot oplop. *Tomultuatio.*
 ober Loip. in B. *Wegfel.*
 Lopen. *Currere. Curfare. Curfitare.*
 feer Lopen. rennen. *Curfitare.*
 van Lopen. wijchen. wijghen. doerftaen. *Aufu-*
gere. Discurrere.
 ober Lopen. *Transcurrere.*
 ober Lopen. toelopen. *Superesse. Abundare. Su-*
perfluere. Restare. Restitare. Superitare.
Superare. Exuperare.
 ober Lopen. besprengen. triffen. tranfmeren. ober-
 ballen und egnen to bangen. *Invadere. In-*
sultare. Impetere. Insurgere. Aggredi. Im-
pugnare. Irruere. Assaultare. Assilire. Infil-
re. Circumfilire. Circumsultare. Profilire.
profultare.
 die ber Lopen is. mit den oden. *Apostata. Apo-*
staticus inde Apostasia.
 ber Lopen. mit den oden. *Apostatare.*
 Loep. in B. *Wald.*
 Loipich. tuchich. *Wald.*
 ber Loip der tijt. *Curriculum.*
 wijt. *Wald.* *Wald.* *Wald.* *Wald.*
 wijt. *Wald.* *Wald.* *Wald.* *Wald.*
Fluctivagus. Girovagus. Erro. onis. Nu-
mida. de. Defultor. Devius. a. um.
 alleyn Loep. *Solivagus.*
 ober Loip. *Superest. superfluitas. Superabun-*
dancia. proficium. us. a. um. succinum.
us. a. um. succinum. proficium. us. a. um.
 et in B. *Wegfel.*
 ober Loipich. *Superfluus. a. um. proficinus. a.*
um. incisus. a. um. superstes. Superab-
undans.
 toe Lopen. *Accurrere. Accursare. inde Accur-*
sus. us.
 hoer Lopen. *Precurrere.*
 to muete Lopen. in G. begehnen.
 loep. mit Lopen. *Concurrere. Concurfare.*
 inde *Concurfus. us.*
 wijlich. *Wald.* *Wald.* *Wald.* *Wald.*
 re. *Discursare. Discursare. inde Discursus.*
 us. *Vagari. Palare. cetera. in B. Witten.*
 af Lopen. to rug lopen. *Decurrere. Decursare*
 unde *Decursus.*
 in Lopen. *Incurrere. Incurfare. inde incur-*
sus. us.

mit Lopen. *Excurre. Excursare. unde Ex-*
curtus. us.
 tuschen Lopen off bydden. *Intercurrere. Inter-*
curfare. unde Intercursus. Intervenire.
 berre Lopen. *Procurrere.*
 ten egnd Lopen. *Percurrere.*
 ledich Lopen. *Vagurio. ris. rire. Ocior. aria.*
ere. wilt. hister. Wogch. Vagus. Vagulus. Va-
gibundus. Pervagus. per. valde. palabun-
us. errabundus. Discursivus.
 hister. wilt. *Wogch. Erracitas. Vagitas. De-*
viacio. Vagacio.
 Loep. *Wald. Fax. cis. facula. le. di.*
 Loep. *Wald. Wogch. in G. Wogch.*
 Loep. en dper. *Linx. cis.*
 Loep. *Wald. in T. Wogch.*
 Loep. in B. *ont. Wogch.*
 Loep. *Wald. ledighe. Wogch. Liberare.*
Acquitare. Asscurare. Solvere. Redimere.
Eripere. Eruere.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Defencio. tuicio. protectio. Liberacio.
erepcio. redempcio.
 ber Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Liberare. Defendere. Eripere. Eruere.
Tueri. Redimere. Eximere. Patrocinari. i.
defendere.
 ber Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Defensor. Patronus. Patrocinator. i. defen-
for. Tutelator.
 ber Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Defencio. Redempcio. Tuicio. Patrocinacio.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Rarus.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Orphanus. Patrimus.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Papillum. unde Pupillaris. ter-
tas.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Orbus. bi.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Infidelis.
 Loep. in B. *Wogch.*
 Loep. in A. *Wogch. et in B. Wogch.*
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Sors. Sorticula. Sorsicula.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Adriasteria.
 Loep. *Wald. Wogch. Wogch. Wogch. Wogch.*
Latens. in T. Latens.

Loep

Loit werping. Sortilegium.
 Loit. in B. Blg.
 Loitloot. in B. Blg.
 Loit gewicht. Lato. onis. Semiuncia.
 twe Loit. Uncia.
 anderhalf Loit. Uncia et semis.
 Loitkugse. Librilla. le. Pegma. atis.
 een Loit mit eyne toden of moete daer men die
 dympte des waters mede ondersoekt. in C.
 Code an en loit.
 Loit an en reym gebesticht mede to werpen ind
 weder nae sich to trecken. Cestus. us.
 geLobe. Fides.
 recht geLobe. Orthodoxa fides. Catholica fi-
 des. Credulitas.
 onrecht geLobe. ketterge. Perfidia. Diffida. He-
 resis.
 geLobe. truw. in G. Gelobe.
 geLobe. wyfheit. in G. Gelobe.
 geLoeben. truwen. in G. Geloben.
 geLoeben. in C. Confecteren. Cetera dan ge-
 Loeben. in G. Geloben.
 Lutwe. eyn bish. in T. Lutwe.
 Lutter. in B. Boeten. heften. ludden.
 Lutter. Castrator. eunuchifator. tescator.
 Lutterbede daer men die besten lutt. Tescua.
 orum.
 bye geLutt is. Spado. onis. eunuchus. eunu-
 chifatus. castratus. testicularus.
 Luttersteke. eyn cyp.
 Lucht. Aer. ris.
 in der Lucht gloemicheden. Aporie.
 der Lucht beynge of onderscheppinge. Casma.
 ris. fulgetra. tre.
 der Lucht beweghelicheit. Cecerates. tis.
 Luchter. candelier. Candelabrum. candelaforum.
 Lucernarium. funale. Is. luminare. lucina-
 re. deluminare. lustrare.
 berLuchten. Illuminare. irradiare. Illustrare.
 lucidare. illucidare. aurorare.
 van Luchten of luchten besmettinge. Contagio.
 onis unde Contagiosus. tas.
 byLuchten. neluchten. Allucinare. Alluminare.
 afLuchten. Abluminare.
 samen met Luchten. Collucinare. Colluminare.
 Collustrare.

to rugge afLuchten. Deluminare.
 berre inLuchten. Illuminare. Illustrare.
 boirLuchten. Prelustrare.
 onder beneden Luchten. Sublustrare.
 Luchtelich. Luminaris. lustrabilis. lustralis. le.
 ter. tas. lucinabills. Deluminabilis. le. ter.
 tas.
 boirLuchlich. Illustris.
 boirLuchlicheit. Illustritas.
 Luchlich. Aereus. Aerinus. a. um.
 boirLuchlich. in B. Ware.
 Luchte. in T. Lanterne.
 ter Luchterbant. in T. ter Lyntherbant.
 Luchte. loiter. in T. Lynck.
 Luchte ind recht's beyde. Ambidexter. tra. trum.
 Equimanus. Mancinus. a. um.
 geLuch gebal. in B. Wentute.
 ongeLuch. ongebal. in G. onGeluch.
 geLuchen. Fortunari. prosperari. felicitari.
 berLuchen. byomen. in B. Baten.
 toeLuchen. in S. Sluyten.
 ontLuchen. in A. Openen.
 Luchte van weeden. Autenticus. Coticus.
 Luchter. Antrophagus. realiter.
 geLucht simpliciter Sonus. Sonulus. Sonitus.
 Canor. Canorus. Canoritas. Canorositas.
 Tonus. tonabulum i. sonus. Bombus. bi.
 Crepor. oris.
 geLucht in C. Clanch in D. Doene.
 geLucht van ondersantch off van schellen. Te-
 nor. oris.
 half geLucht. Semitonus. semitonium.
 heel geLucht. Sintonus. ni.
 Luchten slocken off schellen. Pulsare.
 samen to hoep Luchten Compulsare.
 samen Luchten off gelucht geben. Contonare. Con-
 sonare.
 Luchten sloppen. schellen hie den doeren. in B.
 Boeken. schellen.
 stillich Luchten. Subsonare. subtonare.
 inLuchten. Insonare. Intonare.
 Luchten simpliciter Sonare. Tonare. Boare.
 Bombigare. Crepare. Crepese.
 Luchten. hellen. in D. Doenen.
 Luchten. in C. Clanghen.
 Luchten. in D. Dupren.

Luchte.

Lupde. in *H. Helle.*

dat **Lupbende** is. Sonorus. sonorosus. ras. Consonus Consonorus. Canorus. Canorosus. ras.

Lupde. volck. Homines. populi. vulgus. Gentes. Plebs. Plebicula.

geLupdt dat **rupschende.** **krackende** off **bzckende** geschuydt. Fragor unde Fragorosus. Fragosus. ras.

gwait **geLupdt.** Carcephatus. ti. vel Cacefatus. ti. Catefati. Cacophonia. Catefonicus. Cacefaticus.

guet **geLupdt.** Euphonia.

haif **geLupdt.** Semiphonium. Semifonium.

gros **geLupdt** in **gesengh.** Ypodidius. Sublidius. ypodous. ypodoreus.

geLupdt alre **graisste** ind **lest** in **gesenghe.** Yparthesi. **Lupbende.** Melus. a. um. Melicus. a. um. Melosonus. a. um.

Lupden **angeitck.** Agregare. Abgeregare i. Dissonare.

geLupdt **oneyndrechtich.** Assimphonia. Inconsonancia. Dissonancia.

hoigh **Lupden** of **schallen.** Altitonare unde altitonans. altitonus. altifonus. altiboans. ter. **waelLupbende.** Euphonicus. a. um. lyricus. perlyricus. a. um.

vebel **Lupbende.** Cacophonicus.

gesijck **geLupdt.** Symphonia inde Symphonista et Symphonicus. a. um. consonancia. crepitus. us. crepitaculum. concrepancia.

Luggich. in *L. Lantzem.*

Lumme **pietten.** Abdomen.

Luncke. **blecke.** smette. Macula. labe. menda. nota. notula. notella. Mendum. di f. in libris. turpitude. sordes. fordiuncula. lues. luvio onis. Contagium. gii. contagio.

Luncke **uyten** **svare.** in *E. Euterplack.*

Luncken. **smetten.** **sudden.** **blecken.** **soeten.** **besmodden.** **vercladden.** **ontregnen.** Maculare. deturpare. fordidare. inquinare. coinquinare funestare i. inquinare inde funestus. a. um. labefacere. polluere. contaminare. commaculare. inficere. fedare. effedare. Defedare. In. Re. lire unde litura i. feditas. obli-

nire. empegaciare. luere. colluere. interpolare. stercorare. impurare.

Lunckich. **bleckich.** **smettich.** **sudckich.** Turpis. fedus. sordidus. sordidulus. funestus. maculosus. pollutus. Contaminatus. labefactus. infectus. effedus. lividus. tabefluens. tabidus. luridus. a. um.

Lunghe. Pulmo. onis.

Lunne. **lunsch.** in *A. Anghe.*

Lunynck. **spersnck.** **musch.** **eyn** **vogelien.** Passer. passerulus. passerinus eit filius passeris.

Lunschen. **wepbelen.** **strepjen.** **smeyken.** **oghendpennen.** **flatteren.** Adulari. applaudere. palpere. palpere. palpitare. blandiri. suggillare. aludere. fascinare. assentor. taris. assencior. aris.

Lunschende. **biessen.** **smeyckende.** **lieshiofende.** Adulans. applaudens. palpans. blandiens. Luggillans. blandus. blandulus. blandicellus. blandiciosus.

eyn **Lunschende.** **smeyckende.** **flatterende** **twijse** **van** **spzaechen.** Pangericum. ci. unde pangerista. die so laist ind **luicht.**

Lunsker. **smeycker.** **oghendpente.** **flatterre.** **lieshiofer.** Adularor applausor. palpo. onis. palpanista. Blanditor. suggillator. allusor fascinator. delinificus. lamiro. onis. blandiloquus. pangerista i. cum cantico et mendacio.

Lunshery. **smeyckunge.** **flatterunge.** **oghendpente.** **lieshiofunge.** Adulacio. Applausus. us. applausio. palpitacio. blandimentum. blandicia. e. blandiloquium. allusio. fascinacio. pulpa. pe. pulpula unde pulposus. tas. blandicies. ei.

Lunse **van** **en** **rade.**

Lupen. **luren.** Observare. insidiari.

Lupper. Observator. insidiator.

Lupff. Pediculus. pedo. onis. pedunculus. sexnipes. sexcupes.

berheng **Lupff.** Usia.

dyck **Lupff.** Amicium. [*L. Amicinum.*]

der **Lupse** **en** **göten** **hoip.** Frurialis.

Lupsch. **vol** **lupse.** Pediculosus. ras. pedicosus. ras. hispedicosus. ras. sexpedicosus. ras.

Luefch leber. dat is eenreley leber op een sijden
roit op der andere wyt. Rubricorium.
Luefch fwerdelen. Gladiolum.
meer Luefch. Alga. ge.
hoyck Luefch. Ulva.
Lust. genoecht. in **B.** Blijftkap.
Lust. in **G.** Genoecht.
waLst. welde. in **G.** Genoecht. welde.
et geLust. Libet. Delectat.
Lusten. in **G.** Geren.
Lustlich genoechtlich. in **B.** Blydlich.
Lustlike stede. Tempe. indecli.
waLustich. in **G.** Genoechtlich. waLustich.
Lustich wesen. in **B.** Wisensam wesen.
berLustigen. bergetzen. bermaken. bernghen. Re-
creare. Renovare. Reficere. Oblectare. Re-
frigerare.
berLustinge. bermakinge. bernghinge. ergetzen-
ge. Recreacio. Recreamen. Renovacio.
Renovamen. Refectio. Refrigerium. Retri-
geramen. Refrigeracio.
Lugstren nae eyng anderen woerde. Auscultare.
Advertere.
Lugstren. Kunnen open heytlich toe. Revelare
auriculam. Sufurrare.

Lugstrenge. tofplinge. Sufurrium.
Lugstere. Sufurrator. Sufurrio. onis.
geLugt. in **L.** geLugdt.
die eyn geLugt nae contersepten han. Facticius.
a. um
fulch geLugt heit Facticium. cii.
Lugte. eyn sephen spyl. Lutina. ne.
Lugten spelre. Lutinista.
Lugter. claer. in **B.** Baer.
Lugterdanch. in **C.** Claept.
Lugterheit. puysheit. Puritas. limpidity. Cla-
ritas. Serenitas.
Luttich. wepnich. in **C.** Clepne.
Luttich. wepnich adverb. in **C.** Cleine.
Lutwe eyn visch in **L.** Lutwe
Lutwen. sjen. schoutwen. Conspicere. Respi-
cere. Inpicere. aspicere. spectare. Con-
spicor. aris. Vido. dis. dere. Video. des.
dere. Viso. as. are. Iustrare. Cernere. In-
tueri.
Lutwen. schoutwen. sjen. naet begerten sychen.
Viso. sis. fere. Convifere. per. simul. In-
per. intra. Per. per trans. Pro. per. una
seu remote.

MA.

MA.

Mach. in **C.** Can.
Macht heytlich. Cognatus ex parte matris.
Agnatus ex parte patris. Consanguineus.
Confinis. Propinquus.
Machtwaet. in **A.** Art. et in **S.** geSlecht.
Macht geschept.
den Machtscap eygen beslaen of toehoeren. Ar-
tinere.

MA.

Macht hebben anderen. Potestas. Potencia. Po-
tentatus. Primatus. Magistratus. Auctoritas.
Macht. heyticheit. in **B.** Verheheit.
Macht stachticheit in sich selven. in **C.** Cathl.
stachticheit in sich selven
Machtshoen. in **A.** by Abenteueren.
Machtloos in **B.** berberet et in **L.** Teg.
geMacht. rast. in **G.** Gemacht.

Macht

Machen, bereyden. *Facere. perficere. Efficere. Conficere. Fingere. Confio. sis. fire. confivi. constitum. ponitur active pro maechen et dicitur constitur i. efficitur. Sternere et Struere i. preparare. Formare. Componere. Gerere. Fabricare. Construere.*
Maken, scheppen. *Creare. Plasmare. Condere. Formare.*
 groot **Maken**, in **D.** berheben.
 toe**Maken**, oefenen, rolien. *Exercitare. tempore.*
 wyt **Maken**, in **B.** Bleychen.
 toe**Maken**, stoppen. *Obstruere.*
 heit, watn **Machen**. *Calefacere.*
 latwe **Machen**. *Tepefacere.*
 nat **Machen**. *Madefacere. humectare.*
 berbeert **Maken**. *Terrifacere.*
 to nyet **Machen**. *Nichilifacere. nichilipendere.*
Makig. *Factura. plastes tis.*
 cleyt **Machen**. *Parvifacere. floccifacere. parvipendere.*
 to gewynne **Machen**. *Lucrifacere.*
 huyt **Machen**. *Domificare.*
 berg **Maken**. *Versificor. aris. metrificare.*
Maken wat van nyet. *Instaurare.*
 op**Maken** dat verballen is. *Restaurare. reparare. reformare. reficere.*
 ber**Machen** van der gesteltnisse. *Transformare.*
 ber**Maken**, bermoupen. in **B.** Bergen.
 ber**Maken** in genoichten. in **L.** berLustigen.
 ber**Maken**, bedragen. in **C.** achterClappen.
 ber**Makunge** ter lusten. in **L.** berLustunge. et in **B.** Blijscap.
 ge**Macht**, geschapen. *Creatus. plasmatus. formatus. conditus. factus. platus. a. um.*
Machtel, in **C.** Creature.
 vol**Macht**, in **C.** volComen.
 ber**Makung**, in **B.** Blijscap.
 vol**Machtelheit**, in **C.** volComenheit.
Made, wozn. *Terminus. mi. termes. tis. cimex. cis.*
 speck**Made**. *Tarmus. mi. lendex. cis.*
Madich. *Termofus. tarmofus. tas.*
Maghe. *Stomachus. chi.*
 der **Maghen** ingeweide. *Stomatula. le.*
 die in der **Maghen** geboeck heft. *Stomaticus.*

Maghet die ionffer is. *Virgo. puella. puellula. virguncula. iuencula. puera. re. puerula. puercula.*
 geleerde **Maghet**. *Carhapuera.*
Maghet gaidt. *Agapeta. te.*
Maghet die bedriegtich is. *Carista.*
Maget die daeben den anderen wtruwre ind loiff is. *Cathacarista. mastigia.*
Maget die dyent. *Verna. fama. me. famula. famella. servitrix. pedissequa.*
 camer**Maget**. *Pedissequa. abra.*
 iong **Maget**. *Puellula. puella. adolescentula. iuencula. nympa. lar. laris.*
Maghet die eyghen is. in **D.** Verne.
Maghet die eyghen was ind gebuyhet is. *Abra. bre. in E. die van der Eygenstap et cetera. die eynt anderen eygen **Maghet** tot eyne rechter huyfrouwen neemt. Tinxio.*
Maeghdelich. *tonferich. Puellaris. re. ter. tas. virginalis. le. ter. tas.*
Maeghdom, in **A.** Aunfferstap.
Maeghdom neemen. in **A.** Aunfferstap neemen.
Maghet, in **D.** Doze.
Maghet werden. *Macerare. cescere.*
Maghet maken. *Macerare. decrassare. discrassare. aufternare.*
Magheticheit, in **D.** Dozeicheit.
Maile nae ia schieten. *Signum. signetum. meta te.*
 to **Mail**, gantz, gentylich, geheel. *Omnino. Penitus. integre. integraliter. tas. totaliter. tas.*
 eyn **Mail**, twee mail, reyse of pose et cetera. *Una. bina vice. binis. trinis. vicibus. binies. trinies et cetera.*
 bur, wan eer**Mailt**, in **D.** wan**Daghet**, et in **E.** Cermait.
Mall, mallart. *Sot. in D. Dwaiff. et in A. Aff.*
Mallch, in **A.** Aggeltch.
Malder, en mate. *Maldrum. dri.*
Maledyden, berfpeken. in **B.** Blameren.
Maledyden, oebefpeket. in **B.** Blaspjhemette.
Maledydyng, *Maledictio. Execraccio. Imprecacio. detestacio.*
Maledyht. *Maledictus. Anathema. et tunc est indeclinabile.*

Maalen op der moelen. Molere. Immolere. Emolere permolere. per valde.
 uyt Maalen. Emolere.
 in. binnē Maalen. Immolere.
 weder Maalen. Remolere.
 myt. samen Maalen. Commolere.
 nevel Maalen. Demolere.
 ver Maalen. versetten als gy nu sijn dan. Dissociare unde dissociatim. Alternare inde Alternatim. Vicissitudinare inde Vicissitudinarie.
 Maallen als meeste. Pingere. depingere. Pictare. Picturare.
 samen Maalen. by eyn maalen. Compingere. Compictare.
 ver Maalen. Repingere. Repictare.
 Maalte. Pictor. Picto. onis. Zographon. onis.
 Maalte van manigerley herten. Polimitarius.
 die naeg Maalt of contersejt wuordt. Zographamēnos.
 ge Maalt off maaltzel but den lieken. pluraliter Anaglyphorum.
 Maaltisch. Leprosus.
 Maaltischap. lazere. Lepra. leprositās. Alapicida. morphea.
 Maaltische bale. witticheit. Albor. boris.
 Maalt. Brasium.
 Maalt maken. Brasiare.
 Maaltmaker. Brasiator. trix.
 Maaltijt. gnyssen. Prandium.
 Maaltijt to eten des middages. Prandere.
 Maaltijt des abends. Cena. cenula inde Cenare.
 vette Maaltijt. Adipatum. ti.
 Maaltijt aever de boden. in D. Daitbier.
 Man. Vir. Mas. masculus. Cubio. onis. Maritus maritellus.
 sterck Man. Acer.
 Man die twe wijf [*i. wijf*] hest off ghadt hest. Virbius.
 Man die twer man werck doet. idem.
 Man die van den dode weder op berwecket is. idem.
 eyn Man die but sijn wijf eere angst hebet. Zelotipus. ind sijn wijf heit Zelotipa ind die ongenoght off hat dair van tuschen is hest

Zelotipia. ind sulck in herten hangen. Zelotipare.
 der Man menscheit. Virga virilis et cetera. Testiculus unde Testicularis. re. ter. tas. et Testiculofus. tas. et Testiculare i. Testiculos dare.
 van Manne tot manne. Viritum.
 half Man. Semimaris. Semimasculus.
 die twe Man. by man. byt. byf. se. seben man onder oen hest. Duumvir. ri. Triumvir. Quadrumvir. Quinquumvir. ri. Septemvir. ri. unde Duumviratus. Triumviratus quadrumviratus. Quinquiviratus. Septemviratus. ti. Septemviratus. ci i. talis dignitas vel officium
 eyn sterck. eyn wijse. eyn mechtich Man. Heros. herois.
 eyn Man die weet ind des swijgheit dat sijn wijf aever speelt [*i. aever speelt*] duet. Ninnarius.
 Man van vele wijven. Multicuba.
 Manlic. menslic. Musculus. maritalis.
 Manlic. menslic. in C. Coene. virilis.
 Manber ter echtscap. Nubilis.
 Manber na den alder. Pubes. bis. pubis. ris.
 Manheyt. Virilitas.
 Manheyt. gemecht. Membrum virile. virga virilis. cadurcum. veretrum. virilia. genitalia verenda nates. mentula. le.
 Manne sych ter echtscap. Contrahere. Nubere. maritare. coniugari.
 sterck Man. Ariel. vir fortis.
 Man die vele wijve hebet. Multigamus. multicuba. polidamas.
 Man van twee wijven. Bigamus. bimareus. inde bigamia. bimaria.
 Man die wijf ind onmenslic is. Cinicus. cinedus. effeminatus. mollis. le. uxorius i. proprie uxori deditus. femineus. muliebris. femellarius. mulierarius. stercida. de.
 Man die seer onreyn van leven is ter onhuyscheit. idem.
 van twee Mannen eyn wijf. Bivira. deinde trivira. quadrivira. sic deinceps.
 Man ind wijf kunne gelijc. Hermaphrodita. hermofraditus. anbrogeus. a. um. androgeus. androgenus. androgutus. a. um.

utroq

utweß Manß of wijsß vader. Socer inde soce-
rinus. a. um. ind beß vader is utweß Pro-
focer.

Manß of wijsß broder. Levir. ri.

utweß Manß of wijsß moeder. Socrus. us. ui.
ind oit vader is utwe Profocer. ind oere moe-
der is utwe Profocrus. us.

ont. Mannen. Emasculare. evirare.

Manck. onder. tuschen. Inter.

Manck. lam. in C. Coppel.

ge. Manck. gemeugt. Mixtus. a. um.

Man. Luna. noctiluca nocticula. Dyana.
trina. lucina. proserpina. lucifera. tytania.
bol Man. Plenilunium. amphitrix. amphi-
tricus. panselenos.

ogh Man. Novilunium. incensio. lunacio.

sonder Man. Illunis. ne.

half Man. Semilunium.

cleyn Man. Lunula. le.

bye Man is id feste beyl so groot als ertreick.

bye Man is id ribbii. beyl cleynere dan bye
sonne.

Manpspeck. Menstruosus. tas. unde men-
struum. i.

Manpsieck of manpsuetich. Lunaticus. astralis.
astruosus.

der Manen of sonnen gebreck. Eclipsis.

bur der Manen gebaeren. Profelenus.

tuschen der Manen krimpren ind wassen die tijt
of dat spacium heyt Interlunium.

Manlich. Lunaris. re.

Manpsagt. Papaver. ris. lethea. thee.

Manpsaitg. Papaverinus. a. um.

Manen eyn verds of andere byere. Caprona. ne.
iuba. be.

grote Manen hebnde. Iubosus. tas.

Manbe. in C. Cozff.

stoyt. Manbe. in C. stoyt Cozff.

Maendach. Dies lune. feria secunda.

Mandel. Amigdalum. nucella.

Mandelboem. Amigdalus.

Manen. Monere. ammonere. Cio cis cire.
cieo. es. ere.

ber. Manen. Admonere. ammonere. permone-
re. sollicitare. avifare.

be. Manen. in C. ber. Cijgen.

myt samen Manen. Commonere. pre. per. an-
te. re. per iterum.

nae hegmlich Manen. Submonere.

Manngge. Monicio. monitorium.

der Mannggen gebrechtnisse. Monimen. moni-
mentum.

Maenlich. Monibilis.

Maenstede. Monitorium.

wie Manich sait. Quotennis. ne.

soe Manich sait. Totennis. ne.

Manigerley. Diversus. tas. diversimodus. va-
rius. a. um. tas.

Manigerley maken. Diversificare. variare. di-
variare. divaricor. aris.

Manichfeldich. Multiplex. citer. citas. pluralis.
le. ter. tas. multiplus. diversus. a. um. mul-
tipharius. plurimus. complurimis. quam-
plurimus. perplurimus.

Manichfeldigen. Multiplicare.

woe Manichste. Quotus.

Manigerley. adver. Multimode. multiforme.
multiformiter. multiphariam. multipharium.
diversum. diversimode.

woe Manich werf. Quociens.

soe Manich werf. Tociens.

Manichwerf. bahr. in D. Dyche.

Mangere. wijst. Modus. maneries. in G. G.
woente.

Manndr. Mensis. mensiculus.

namen van den xii. Mannden. Ianuarius hart-
maynt. hebraice thebeth. Februarius spoz-
hel. hebraice syrath. Marcius merre. he-
braice ader. Aprilis april. hebraice nisan.
resiri. xancticus. Mege. Maius. hebraice
ydar. Iunius hotymaynt. hebraice ciban. ta-
neus. Iulius hamaynt. quintilis. hebraice
thamus. oist. Augustus. hebraice ab. Sep-
tember herstmaynt. hebraice ebon. Octo-
ber offenmaynt. hebraice tragelion. Novem-
ber aitrehtigen maynt. hebraice marthe-
soan. December wintermaynt. hebraice Ke-
seph

stuy. Manndich. Bimensis. se. bimenstris. stre.
bimeltris.

dy. Manndich. Trimenis. se. trimenstris. stre.
trimestris. stre.

vijs. Maandich. Quadrimensis. se. quadrimen-
 stris. stri. quadrimestris. stre.
veff. Maandich. Semensis. se. semenstris. stre.
 semestris. stre.
Maagtgeit dat men ter magnt uptgheeft. Epy-
 menia. orum.
Maagntstonde hebnde van eniger tzanckheit of ge-
 bzete. Mensurius. a. um. menstruus. a. um.
 menstruatus. a. um. unde menstruofus. tas.
Maagntstunde der vrouwen. Muliebria. men-
 struum. ofus. tas. Item dat mede wat to rae-
 ren. bubinare. Item die materie het bubina-
 rium vel binarium.
Maagntstunde der doben. Tricennarium.
Maagntstundelich van krenchten. Menstrualis. le.
 ter. tas.
Maanf. bucht. Riguus. a. um.
Maangel. gebecht. in *H.* Rijff.
Maanghen. bechten. in *H.* Rijben.
Maniche. Multitudo. maior pars.
Mantel. in *C.* Cloek.
Mantel to beiden syden open. in *H.* Heuch.
Mantel der sunften. Collobium.
Mantel der vrouwen. Recinum. recinium. nil.
 stola. le.
Mantel umd to hangen. Stolo. as. are.
pastoers Mantel. Glomerum. ri.
des Mantels snoge of bechtinff umd den halfe.
 Nastale. lis.
Maer. eyn stil water Lacus.
Maer. eyn gedweginff nachts dye lude in den
 slapp gwellende. Effaltes. olphaltes. succu-
 bus. incubum.
Marmoren bat of stegn. Marmor. Alabastrum.
 in *N.* Niadasters.
March. Medulla.
des rugdeyns doergaende March of pnt. Micha.
March. ri. schilling. Marca. ce. ferro. onis.
March tephen der conplunde. Signum. signe-
 tum.
March dye geyffcap ind is der cleeffcher heeren.
 Marka.
Marchguyffcap. Marchionatus. us.
Marchgebe. Marchio. onis.
Marchgebyme. Marchionissa se.
Marcht. Forum. forulum. li. forus. ri.

laic. Marcht. Nundine. narum.
Marchten. topen. in *C.* Copen.
 op den Marcht gaen spaciëren. Foro ras. rare.
 dye in of vuten den Marcht blijft of waent. Fo-
 rentis. se.
Marcht of stede dage men beplonghe heft. Fo-
 rum. ri. apparatorium.
Marchtdyeff. in *D.* marchDyeff.
Marchten. Forare. afforare. per. valde. vel.
 iuxta circumforare De. per valde.
heynlic Marchten. Sufforare.
bynnen of in Marchten. Inforare.
to rug Marchten. Deforare. re. per. iterum.
aerber. Marchten. Perforare. transforare.
bur. Marchten. Perforare. con. per. simul.
 dye dye Marchten umdloipt of die die marchten
 besteelt. Circumforarius.
Marchtynge. Foracio foramen. tum.
Maria. Benedicta del genitrix.
Marmoren bat of stegn. in *N.* Niadasters.
Marmoren. in *N.* Niadasters taiffel.
Marmoren dat groen is Caristeum.
Marmoren dat wyt is Carinum. ni.
 ropt purperen Marmoren Purpuratis. tis.
Marchen. turden. in *B.* Beyden.
Marchen. besetten. in *C.* Cummeren.
Marchen. besten. in *H.* Hechten.
March. eyn groen plaen Pascua. Pratum.
March die planete geyteit. Mars.
Marcheler. Martir. testis.
Marchelg Martirium.
Marchelgen in *C.* Casten.
Marchele dye men bernet. Serpedo. inis.
Marchelg. in *G.* Geyffcap.
March op en schyp. Malus. altea.
March. beunahing. Saginacio.
Marchboems hol of ghat. Ampotra.
Marchboems wympel. Cheruchus. chi.
Marchte. Plecta. marta.
March geblychten van stro bysen of hoit. idem.
Marchten in schayckspil. Siltire.
March moede. in *H.* berheerdt.
Marchte. weyde. in *B.* Bend.
Marchte. Mensura. metreta. censura.
Marchte of bat dreck. Thesera. thescacula. res-
 sella. tessellula.

Matemetic. Tessellarius.
Matte van enen heelen voegt. Sexquipies. dis.
 unde sexquipedalis le. ter. ras.
Matte of wijse allen dnyngen to geben. Descri-
 bere.
Matte hebbe. matighe. matte eynen dnyng geben.
 Temperare. attemperare. contemperare.
Matte ghepne **Matte** noch sekerheyt en is. Intem-
 perium. rii.
Matte Oxifalus. acitabulum. Ocitabulum.
Matte van en palm van drey hant. Palmus. pal-
 mulus. li.
Matte in **E.** Erdmate.
Matte van bys mudden. Medinus. ni.
Matte van land van bys hondert schyeden lanch.
 Levia. levie.
Matte van bys eymeren. Gomor.
Matte van by of byr of van xxx. mudden. Co-
 rus ri.
Matte van hoighe. Alimentum. ti.
Matte op al dnyck. Modus analogia. tempe-
 rancia. discrecio.
Matte van hondert boeten. Centuria. e.
Matte van anderhalf. Dragma. cotula. le.
Matte van en halben eymer. Coelia. coelie.
 emna. ne.
Matte van eynen eymer. Sextarius. rii. sexta-
 riolus. iij.
Matte van i. eymeren. Bactis. ci.
Matte van vi. eymeren. Congius. gii.
Matte van vi. eymeren. Metrera. miridiada.
Matte van xliiii. ponden dat syn xlii. eymer.
 Modius. dii. statum. ti.
Matte van anderhalf mudden. et proprie hupp-
 mate. Statum. ti.
Matte. Mensura rabo. onis.
Matterechtich spynken des rickels. Mathesiscen-
 trum.
Matigen. Modero. as. moderor. aris. modi-
 ficare. temperare.
Matlich. Mensuralis. le. ter. ras. unde men-
 suratim adver. mensurabilis. le. ter. ras.
 moderabilis. le. modificabilis. le. ter. ras.
 modicabilis. temperabilis. moderate. tim-
 adver. moderanter. temperantur. [*denk-*
se lezen temperanter.]

Matte. maticheit. matichheit in allen dnyngen.
 Modus. modulus moderancia. moderamen-
 tum. moderacio. modicacio. modificacio.
 bria. e. temperamen. tum. temperancia.
 temperanciuncula. discrecio.
Mattem. Immoderatus. intemperatus. in-
 discretus.
Matlich. Immoderanter. intemperanter.
Matigen. Distemperare.
Matich. Mediocris. cre. ter. ras.
Matich. Mediocritulus. a. um.
Matiget. Moderator. modificador. modicator.
 temperator.
Mattem. sober. Sobrius. frugalis. le. ter. ras.
 moderatus. modicus. modestus. tempera-
 tus.
Matichheit. soberheit. Sobrietas. frugalitas.
 moderacio. temperancia. parcimonia. mo-
 destia. eciam in **M.** Abstinencia.
Maten. so verre. in dens. wyt onderscheyde.
 Deheltich. in **M.** by **M.**
Maten. in wilker wijse. Cuiusmodi.
 qualismodi. qualiter qualiformiter.
Maten. in sulker wijse. Illiusmodi.
 talismodi. taliformiter. siccine.
Maten. in deser wijse. Istiusmodi. hu-
 iusmodi. huiuscemodi.
Maten. lycken. ebenhouen. in **D.** Opnen.
 in ghepnte **Maten.** ghepnt sunnes. ghepnte wijse.
 Nullatenus. nequaquam. nullo modo.
Maten. Aliquatenus. aliquomodo.
 ullatenus.
Matte. eyn tuot.
Matte. Materia.
 van **Matte**ien wordt al dnyck gemact dat alle
 eyaturen maken ind dat heit **Matte**. mate-
 riola. materies. ei.
 van **Matte**ien wat maken. Materiare.
 tot **Matte**ien hoerende. Materialis. le. ter. ras.
Matte als en cart. Glatire.
Matte. [*l. geMacht.*] in **M.** **Matte**.
Matte. stark. in **C.** **Matte**.
Matte. Possibilis. le. ter. ras.
Matte maken. stark maken. in **C.** **Matte**.
Matte.
Matte. in **M.** **Matte**.

onrechtich. Impos. impotens.
 onrechtich tot natuurliken saken. Impotens unde impotencia.
 bur. feer rechtich. Prepotens. quampotens.
 alrechtich. alweidich. Omnipotens. cunctipotens.
 alrechticheit. alweidicheit. Omnipotencia. cunctipotencia.
 rechtich. in **L.** Lantzen.
 rechtich. hepnlich. in **L.** Lijfe.
 ge rechtich. fachte. fynlych. Sensim. remissim. leniter.
 Mede. egnreley byantch. Medio. onis medus. di. mulsim. si. ydromellum. ydromellis.
 Mede wesen. Interesse.
 Mede myt. Cum.
 Medicijn. in **A.** Artzeby.
 Medicijne. Medicus. phisicus. anthidotarius. creticus. egerofus. empericus. comedicus. experimentator.
 van den Medicij bye oeverste. Archigenes. pilus. li.
 Medicijn der medicijnscap. Farmacia. e. bye men Medicijn bereydt. idem.
 Medicijn verhooper. Farmacopola. apotecarius.
 Medicijn wick. Dynamedia.
 Medicijnlich. Medicinalis. le. ter. tas.
 Medeswete of marientbloemen. Solsequium. eliotropium.
 Medp. meymagnt. Maius. ii.
 Medtyjt. Sudum. di. subudum. di. ver. veris. vertulum. li.
 Medpboem. buckenboem. Fagus. gi.
 in der Medtyjt bertziert. Veractus.
 Medyen. Vernare.
 Medelich. Vernanter. vernalis. le. ter. tas. unde vernancia.
 Medysch. Vernus a. um. vernalis. le. ter. tas.
 Medpbych. eyn lant. Magdeburga.
 Medyen hoyn of grass. Metere. demetere. emetere. defalcare. runcare. abruncare.
 te Medyen begwecme. Messorius. a. um.
 Meyer bye meget. Messor. defalcator.
 Meyer op en hoß. Villicus in **B.** geZuer.
 Mehele. in **C.** onderCoepet.
 Meheleer byen in en getynner. Festum. ti.

Meete. Far. farris. farina. farinula.
 Meelbudel. in **B.** meelbudel.
 Meelbychten. in **B.** Budelen meel.
 stoel Meel op der moellen. Molimola. amolum. li. pollis. inis. pollen. inis.
 saegh Meel. Quisquilie. arum. unde quisquilius.
 vol Meel. Farinosus. tas.
 Meelich. Farreus. a. um.
 van Meel gemaect. Farraceus.
 weyten. bonen. garsteu Meel of byn bye van ge- hockit. Polenta. te.
 Meelby. Mola. le. farracum. ci.
 des Meelz cleynlike bloeme. Pollis. inis. pollen. inis. simila. le. similago. ginis.
 dat van desen Meel gehoicht is. Pollineus. a. um.
 Meelch. Lac.
 hern Meelch Balbuca.
 geronnen Meelch of parsmelch of potshete. Bal- ducta. iuncata. te.
 Meelchen. Mulgere.
 Meelchbat. Multrale. lis. multrum. tri. multra. tre. sinum. ni. uter mulgarium. civibia. lacticapium. lactigerulum. obba. fidelia. cu- peradolum.
 samen myt Meelchen Commulgere.
 aff off to recht Meelchen. Demulgere.
 Meelchens tijt. meelchens stunde. Multrum. tri. multra. tre. mulcrum. mulgarium.
 myt Meelchen. Emulgere. In. per in. re. per iterum. per aebet. dair.
 myt Meelch. Mulcrum. cri.
 myt Meelch na der geburte s. byest. Colustrum. tri. colustrum. trii.
 Meelch in der byest geronnen idem.
 der Meelch rontzels stede in den lijve. Lactis. tis.
 Meelch [*l. Melck*] spijse. Lactatum. ti. lacti- cinium. ii.
 Meelchich. Lacteus. lacteolus. a. um.
 Melde. eyn myt. Atriplex.
 Meiden. in **A.** Hpendaren.
 Meider. in **C.** Clepper.
 Meere in **M.** Maare.
 Meertzel gemait of schijft bye den kercken of in hoggen steden. pluraliter. Anagl. pha. orum.
 Meel.

Meeltyl. Pictura.
Memme. in **B. Bost.**
 often **Memme.** Bumalta.
 sonder **Memme.** in **B.** sonder **Bost.**
Memmen bloeten. Expapillare.
Memmen tyytel. Papilla.
Memoriaal dair men in teyfent **des men gedene-**
ken wil. Emphimeris. dis. memoriale. lis.
 manuale. lis.
Memori gehoichuiff, in **D.** ge**Dechtuiff.**
geMeegn. Publicus. universalis. communis. ge-
 neralis. le. ter. tas.
Meegne. megnonge. in **G.** **Ghyffinge.**
geMeegn guet. Respublica.
geMeegn guet stelen. Peculor. aris.
geMeegn maken. Communicare. publicare.
 eciam in **H.** **Openbaeren.**
Meegnen. in **D.** **Puncten.**
geMeegnlich. Generaliter. universaliter. publi-
 ce. publicus. communiter.
geMeegnlicheit. Generalitas. universalitas. pu-
 blicitas.
geMeegnkap. Communio. onis.
geMeegnte. gemeegneheit. Communitas.
Meegnlich. in **G.** **Ghyffich.**
onMeegnlich. in **G.** **onGhyffich.**
woe wat Meegnstu. Quid putas.
woe Meegnstu. Quis putas.
Meegnebtich. Periurus.
Meegnept. Periurium.
Meegnept sweren. Periurare peiurare.
Meegn wijff. in **H.** **Hoere.**
Meegnonge. Intencio.
Meengen. mengchen. plengen. Miscere. Con. per.
 ad pro. conferere. diluere, conficere inde
 confectio.
inMeenghen. Immiscere. intromiscere. Inserere.
 interferere. insertare. interfertare.
weberMeengen. Remiscere.
Meengen woperley nat in eyne. Sinalympha-
 re.
Meenghunge. Mixtio. mixtura. commixcio.
 commixtura. miscillum. li.
Meengfel ban woperley nat. Sinalympha.
ban vele Meengfels eyne haichep. Gaurus. li-
 quamen. zyma. tis.

geMeengt werck. Mixticius. a. um. miscella-
 nus. miscellaneus. a. um. promiscuus.
Meenlich. moedich. Animofus. tas. virilis. le-
 ter. tas. viritus. cetera in **C.** **Coene.**
Meenlich dogn. Viriffare.
Meenlicheit. genecht. in **M.** **Manheit.**
Meenfeh. in **L.** **Lugnfeh.**
Meenfeh. in **M.** **Magnfeh.**
Meentz. eyne lant ind stat. Maguncia. magun-
 tina.
Meer. mee. Plus. quamplus. perplus. pluris.
 quampluris. perpluris. compluris. ultra.
woegnich Meer. Quamplusculus. compluscu-
 lus. a. um.
bozt Meer. Ammodo. perammodo. amplius.
bozt Meer. Item. Insuper. ultra. ulterius. rur-
 sus. rursum.
Meere. faghe. Fabula.
Meere. fwaiche. in **G.** **Gerucht.**
berMeeren. boztseggen. in **B.** **berBantfehappen.**
berMeeren. bermaken. in **D.** **beDagen.** et in
C. **beClappen** et **achtClappen.**
Meerten. oerthen. Augere. augmento. as aug-
 mentor. aris. ampliare. superaddere. mul-
 tiplicare. aufscere passive.
Meer. fet. Mare. pelagus. gi et pelagum. gi.
 equor. fretum. pontus. pontulus. salum.
 adera. adria. inde mare adriaticum. am-
 phitrix circuit totum orbem Amphitricis.
 cis. thetis. tis. thedios. oceanus. nereus.
 ei. neptunus. ni. talapsum.
Meer. fet westwart an. Mare oceanum.
Meer by fenedgen. Mare mediterraneum.
Meer of see by ludeke. noztrogen et cetera. Stagn-
 num.
dat by den Meer of see is. Maritimus. a. um.
by den Meer of see dat ertrich of lant. Marit-
 ima. me.
tufchen. tony. dobbel Merich. Bimaris. re.
tonger Meere of see famentkoppfe. Bitalapsum.
 fi. alias bitalassum. fi.
des Meers of see wassen of kreyppen. Dodrans. tis.
des Meers of see stuyden ind wassen. Exunda-
 cio. ledo. onis.
des Meers of see kreyppen ind ebben. Malma.
 me. Refluuacio. gurgitacio. gurges. tis.
 des

des Meers of see ghebben of onbesturichheit. Salaria rie.
 des Meers of see onseuchlicheit. Sinus. us.
 Meerchuyss meker. Strator. oris.
 in dem Meer of see dye wech dapt dye schuyplunde
 naebaren. Strataria. rie.
 des Meers haben of oerber. Portus. us. Sinus.
 us.
 Meerseh. kesch. Marinus. marinarius. a. um.
 talassius. a. um. pelagaris re.
 Meerwonder. Monstrum. belua unde belui-
 nus. a. um.
 Meerwynne. Syren. nis. sirena. ne.
 Meerreduch.
 Meerchuyss }
 Meerlijm } an lant geslagen. Alga.
 Meerkrugt }
 Meer of see suet. Alofa.
 Meerwijn. Delphin. nis. delphinus. ni.
 Meerchat. in D. Wff.
 namen van des Meer of see periculen plurali-
 ter. Acroceramina. cirtes. tis dat syn fant-
 hoebelen. anfractus. ampulla. altanus scilla.
 le. unde scilleus. a. um. tempestas. fretum.
 ti. hiberna. reuma. tis i. tempestuosa mar-
 ris inundacio. reumatisma idem. euripus.
 pi i. exestuacio maris. tempestas caribdis.
 naufragium. fundi inequalitas. bitalassum sco-
 puli. aura turbulenta. Venti. nebule. navis
 parva seu confracta. naucleri imperiti. re-
 quisita vilia. salaria. e.
 Merche tekenen. Signum. signetum signacu-
 lum.
 Mercken pzoeben. Perpendere i. considerare.
 signare. probare. circumscribere. Sentire.
 notare. attendere. animadvertere.
 Mercklich. pzoeflich. Notabilis. le. ter. tas.
 considerabilis. le. ter. tas. probabilis. le.
 ter. tas. sensibillis. le. ter. tas.
 an Mercken. antepkenen. Annotare. assignare.
 bysonder Mercken. uptepkenen. Enotare. ex-
 signare.
 oerber Mercken. Pernotare.
 in Mercken. intepkenen. Innotare. insignare.
 bynlich Mercken of tekenen. Subnotare. sub-
 signare.

Merckung. pzoebung. Notamen. consideramen.
 consideracio. probamen. tum. probacio.
 die Mercklichste onder den volck. in D. de
 Beste.
 Mergel erde. Glaria rie.
 Mergel. moederpert. Equa. faginaria.
 Mergel onbuchtder. Vola. le.
 Merle. eyn vogelien. in D. Droffel.
 ber. Meerren. oekien. Augere. augmentare.
 ber. Meerre oekier. Auctor. augmentator. au-
 gustus.
 ber. Meeruyng. oekuyng. Auctio. auctus. us. aug-
 mentum. augmentacio. adaugma. tis. in-
 tencio i. adauctio
 Meerre. neutra. groter werden. Accrescere.
 Merse. in C. Cramt.
 hzeimer Merse. Merx. cis mercula.
 Merse te laeben. Preconifare. dat laeben heit
 preconatus. us. preconium. nii.
 Mess. Cultellus. culter. tri. cultrum. tri.
 paxillus. li. pauxillus. li.
 Mess dair men der perde boete ngt hoet. Ab-
 sidile. lis. absidium. lii.
 Mess der schoemeier Alifolium.
 scher. Mess. Novacula. rasorium. ralam. li.
 hic forex. foriculus. foricillus.
 nagel. Mess. in D. Wafel.
 wyngarts Mess. eyn hepe. Vanga. ge.
 Messmeier. Cultellifex.
 Messel. eyn vogelien. Parlx.
 aite. Messst. adver Maxime. maximum. potis-
 sime. potissimum.
 Messler die ngt dngen maect. Autor.
 Messler. in L. Lecter.
 eleyen Messler. Magisterculus.
 Messlerche. Magistra magistercula.
 Messler wesen. in L. Lecter.
 tucht. Messler of bysonder messler eyn tongen.
 Pedagogus. papas. antis. des selben be-
 heit pedagogium. ind die stede dair die lee-
 ringe gheschundt heit oick alsoe.
 Messlerchap of kunst. Magisterium. magistra-
 tus. us. argasterium. Architerium. didasca-
 liatus. us. magistralitas. facultas.
 Messlerken die in eynde werckende geschapt die
 kunst ind stede heuten heude Ergasterium.

Meyfterlich. Didascalicus. a. um. magistralis.
le. ter. ras.
des **Meyfters** leere tot synen discipulen. Didas-
calicum. doctrina.
Meyfren. in **E. Leeren.**
Mesten. betmahen. Saginare. impinguare. cras-
sare. con. et de. per. valde. crassor. aris.
inescase. limare. farsio. sis. sire. pinguefa-
cere. corporare.
Mesten. bet worden. Impinguescere.
dat men **Mestet** umd to een sig dyere vogele.
hic et hec Altilis. le.
Metale. in **E. Eeren.**
Metalen. in **E. Eeren.**
van enigen **Metale** eyne dunne plate of blat.
Lamina. na. crusta. crustula. le. pluraliter
brathea. orum vel brathea. ee.
van alreley **Metale** dye schuynt. Scoria. figi-
nus. ni.
dye van **Metale** wercht. Erarius. a. um.
des tot **Metale** hogert. Erarius. a. um.
van **Metale** wercken. Ero. as. are.
van **Metale** dye roft. Erugo. rubigo. erisma.
eriseba.
Metale to bergoderen. Erucare. eruscare.
mpt **Metale** geluyt maken. Erisonare.
die mpt **Metale** geluyt maect. Erisonius. erica-
nus.
dye **Metalen** boete hest. Eripes. dis.
Metail ghepeten. Affare.
so wyte mpt **Metalen** instrumenten speelt. Liti-
cen. nis. liticator.
stuck **Metails.** Massa se. massageta. te.
Metten. Mensurare metior. tiris.
Meetroide. Abacus amonia.
samen mpt **Metten.** Commensurare. commetiri.
af **Metten.** Demensurare. Demetiri.
topdwtwegen **Metten.** Dimensurare. dimecior.
tiris.
Metens konst. Geometria. theorema. tis. theo-
risma. tis. unde geometricus.
mpt **Metten.** Emenfurare. emecior. tiris.
weder **Metten.** Remensurare. remecior. tiris.
erd. lant **Metten.** Meteor. aris.
onge **Metten.** Immensus. a. um. ras.
bet **Metten.** beroemen. in **B. Balghen.**

bet **Metten** of betmetel. byft. in **C. Coene.**
bet **Metten** wesz to doen. Presumere. preten-
dere.
bet **Metelheit.** in **B. Borgh.**
bet **Meter.** beroemer. in **B. ver Balgher.**
Metten. Matutinum. ni.
Mettelich. Matutinus. a. um. Matucinalis. le.
ter. ras.
Mettzen. **Metzelen.**
Metzelen. Sculptura. celatura.
Metzeler. in **S. Steynmetzeler.**
steyn **Metzler** byle of bücke. Vanga. vange.
steyn **Metzler** trupfel. Trulla. lula.
steyn **Metzler** snout dage dat loit an is. Amus-
sis. sis. Amussa. se.
Metzlerg. bydwerck of loifwerck dat van bogel
toender is. Emblema. tis.
Meyse pap. in **B. Wy.**
Meyte.
Meyterg.
Meytmeher.
Meywe. eyn vogel.
My. mpt. mich. Michi. mis. me.
Myfelen. Michiipsi. meipsum.
Myghel. in **G. Golt.**
Myghe. in **B. wyte Woyt.**
Myden. schutwen. in **H. ver Hoeden.**
Mydelich. Virabilis. in **H. ver Hoedelich.**
antwer **Mydelich.** [*k. onver Mydelich.*] onschu-
twelck. Inevitabilis. le. ter. ras. Necarius.
a. um. oportunus. a. um. indevitabilis. le.
ter. ras.
Myden. hueren. in **H. Hueren.**
bet **Myden.** verhueren. in **H. Hueren.**
Myddach. Meridies.
Mydwehr. in **G. Guedeftach.**
Mydfomer. Solsicium estivale.
Mydfognter. Solsicium hyemale.
Mydfasten. Dominica letare.
Mydfwerck. Medivium.
Mydden. Medius. medianus. a. um.
Myddel. myddelcom. ten halven. Medium. me-
dieras. meditullium.
dat **Myddel** of platze tuschen dat eyn ind dat an-
der. Medium. spacium. spaciolum. intercape-
do. intervallum. interspacium. intersticium.

tufchen **M**iddel ind uterfte. **Medioximus. a. um.**
in dat **M**iddel gefalt myt dwangh. **Mediarci-**
tus. a. um.

int **M**iddel ftande. **Mediastinus. a. um.**

Middelen. **Mediare. dimidiare.**

Middelen en fakte tufchen den meerten ind den
monren. **Incesso. sis. fere. ivi.**

Middeler. **Mediator. interventor. sequester.**

Middelmatich. **Mediocris. ere. ter. tas.**

Middelmatichet. [*l. Myddelmaticheit.*] **Me-**
diocritas.

wat **M**iddelmatich. **Mediocritulus.**

Minghe. **sepche. in H. Harene.**

Minghen. **sepchen. streulen. Urinare. mingere.**
emingere. demingere. per. valde. mictare.

mictare. minfare. micturire. minftare.

famen myt **M**inghen. **Commingere.**

in **M**inghen. **insepchen. Inmingere.**

de **M**inghen. **befepchen. Permingere.**

weder **M**inghen. **wedersepchen. Remingere.**

Minghelich. **sepchlich. Urinalis. le. ter. minfatis.**

Minghet. **sepcher. Mictor. minfator. urinator.**

Minghe wat. **sepch wat. Urinale. minfatorium.**
minfaterium.

Minghefte. **sepchfte. Minfatorium.**

Minghe. **Miliare. leuca. miliarium. rii.**

Minghe in greeck **Stadium. in walfch Leuca.**
in egyptich **Signes. in perfen Parafanga.**

der **M**inghen eyn achte depl geheiten. **Miliarium-**
stadium. dii. ind dat stadium. stadiolum et

stadiolum et stadialis. le. ter. tas heidt eyn
hundert xxi. fchreden of trede f. apud grecos.

Minghen fait heife. **Milium. centenum.**

Minghe. **huy. Munificus. strenus i. Largus.**
Largifluus. Liberalis. Copiosus. Dapaticus.

dapiticus. munerofus. collativus. dativus.
Largiusculus.

Minghe in doigghen. **Pius. clemens.**

feer **M**inghe. **Prelargus quamlargus. Dilargus.**
Largifluus.

Minghe sonder mate. **Prodigus. prodigalis. le.**
ter. tas.

Minghelich. **Large. Largiter. Largifluus. colla-**
tive. dative. munifice. center. copiofe. li-
beraliter. dapice. dapitice.

Minghe. **Splen. lyen.**

Minghelich. **Spleneticus. linofus. lienofus.**

Minghe. **Meus. mei.**

Minghe felen. **Meiffius.**

Minghe. **Minus.**

Minghe. **Minor minusculus. minorculus.**

Minghe. **clepne werden. Diminui. decrefcere.**
discrefcere.

Minghe. **clepne worden. Minoratus. Decretus.**
discretus.

Minghe. **clepne maken. Minorare. minuere.**
diminuere. imminuere. comminuere. mi-
nutare. carpere. subtrahere. femare.

Minghe. **clapne. barboite. Frater minor. barvo-**
tus.

weder **M**inghe maken. **Reminorare.**

dat eyn der **M**inghet def he huycken folde. **De-**
frutare.

der **M**inghet. **Detrimentum. diminutio.**

Minghe. **bruntfap. in T. Liefde.**

Minghen eerlich. **in T. Liefhebden.**

Minghe. **munnet eerlich. in T. Liefhebber.**

Minghelich. **in T. Lieflich.**

Minghelich in gaide. **Caritativus.**

Minghe. **Homo. homuncio et homunculus.**
Homulus.

Minghe. **Non homo.**

half **M**inghe. **Symo. onis. femiunculus. fe-**
munculus.

half **M**inghe half efel. **Onocentaurus.**

half **M**inghe half pert. **Ypocentaurus.**

oever byf **M**inghen eyn oeverfte. **Penthacon-**
tarchus.

oever tpen **M**inghen eyn oeverfte. **Decurio.**

oever hondert **M**inghen eyn oeverfte. **Centurio.**
demarchus.

Minghen dyenft. **Hominiun.**

ftebe dair men die **M**inghen verbernet. **Boftar.**
aris.

Minghen verhoepet. **Plagiator. plagiarius. pla-**
gioxippus.

Minghelich. **Humanus. humanitus. adver. et**
humaniter. tas.

on**M**inghelich. **Inhumanus. abhominabilis. le.**
ter. tas.

Mingheliche. **anneempnge. Humanacio.**

myt **M**inghelicheit verbernet. **Humanatus. a. um.**
Minghe.

Manſchheit. Humanitas.
Manſt. hoſt. liſt. in **B.** Gwaſtich.
Mante. eyn tzyt. Menta.
 toern belt **M**ante. Menta agrestis. pluraliter
 colocasia orum. calamentum. nepita. te.
Mirakel. wonder. in **C.** Cepken.
Mirre. Mirra.
Mirren bacht. Xirromiricum.
Mirren bate. Mirrius. a. um.
Magſt. oneben. Impar. dispar.
Magſtbait. in **B.** Boerke.
Magſtedich, oetbedich. Reus. malefactor. ma-
 leſicus. transgreſſor. prevaricator. ſclera-
 tus.
Magſtoen. magſteden. Prevaricari. Excedere. fo-
 rifacere transgredi. malefacere.
Magſtunchen. bemaggen. Suspicari.
Magſtoen. Errare. deviare. in **C.** Grent. dwe-
 len.
Magſtogen. Displicere.
Magſhandelen. in **D.** Doeben.
Magſballen. Displicere. Dilabi. Relabi.
Magſtuchchen. Abuti.
Magſſen. Deſicere.
Magſchen. in **M.** Menghen.
Magſſe. Miſſa. ſe.
Magſſe halden. miſſe doen. Miſſare. miſſitare. es-
 lebrare.
 die **M**agſſe ſteelich doet. Miſſacicus.
Magſſe boick. Miſſale. liſt.
Magſgewaidt. Ornamentum. preparamentum.
 tot der **M**agſſen. haerende. Miſſalis. le.
Magſſich. in **M.** Abenteuerlich.
Magſſpel. Eſculum.
Magſſpelboom. Eſculus.
Magſſanch. magſſanch. Auricalcum. electrum.
Magſſangen. Auricalceus.
Magſſanghs betieken. Lechitus. ti.
Magſſen. niet treffen. in **K.** Kagen.
Magſſen dat lant. Miſſena.
Magſt. Fimus. mi. letamen. nis.
Magſtreyer. Olor. oris. ſimarius. a. um.
Magſtiede. balt. Fimarium.
Magſten. Inſimare. ſtercorare.
Magt. mede. Cum.
Magt my. Mecum.

Magt by. Tecum.
Magt in. Vobiscum.
Magt oen. Secum.
Magt eyn ander. Uanimitur. iavicem. ſimul.
 una pariter.
Magt eyn. to maik. in **M.** M.
Magde. ſijn. in **D.** Dorch.
Magſtede. in **D.** Dorchſtede.
Magſtedich. ſijchich. in **D.** Dorchich.
Magde. in **M.** Matt.
Magden. moit maken. Animare. Confortare.
 betraghen. meynen. in **D.** Dunchen. gſſen.
 anmagden. anſinnen. berghen. Petere. exigere.
 requirere.
 gwaik bermagden dat men heft. Suspicio. Su-
 spectio. onis.
 gwaik bermagden to heben. Suspicio. cis. cere.
 Suspicio. aris.
 baik dat bermagden gwaik iſt. Suspectus. a.
 um.
 die gwaik bermagden heft. Suspectivus. ſuſpi-
 cioſus. ſuſpectuoſus. a. um.
 gwaik bermagdinge. Suspicio. ſuſpectio.
 bermagdinge. in **G.** Guffinge.
 bermagdelich. Conſecturalis. le. ter. tas. Con-
 iecturative. opinabilis. le. ter. tas. opina-
 tive.
 gaidſ magder. Theotocos. dei genitrix.
Magder. Mater. matricula. parens. Genitrix.
 Tama. me.
Magder alre ſiguen. Aliotheca.
 dyn alder magder. Ava. Avia. e.
 dyn aber alder magder. Proavia. e. oer mag-
 der Proavia. oer magder Attavia. oer mag-
 der Tritavia.
Magder van echten ſigud off ſiguderen. Matro-
 na unde. matronalis. le. ter. tas.
 ber magder in ſeden to gelicken off to volgen.
 Matrifiare. matrizare. Sub die alſo iſt. Ma-
 trimes. mis.
 deſ magder by iſt ſonder eygentſcap off gehoer-
 te. Aldius. a. um.
 ber magder. hachmagder. in **B.** Boermagder.
 topſe magder. hebelmagder. Obſterrix.
 der topſe magder ampt to doen. Obſterrico. a.
 are.

Moeder utwee mang off wijsf. Socrus. us. **Ant**
 der vader is utwe Profocer. **And** **oer** Moeder
 is utwe Profocrus. us.
 die Moeder inder vrouwen licham. **Matrix**. ma-
 tricula. hymen. nis.
 des Moeder doot is **Matrimés**.
 dye upt sanre Moeder dorch gesneden is. **Ceso-**
 onis.
 die Moeder off alder moeder lebendich **hest**. **Ma-**
 trinius.
 moeder. **Commatet**.
 des Moeder ind vader upt twee handen **font**. **Bi-**
 gens. tia. ornis ge.
 stf. Moeder. **Noverca**. matrina.
 stf. Moederstf. **Novercalis**. le. ter. tas.
 stf. Moeder werch dymen. **Novercor**. aris.
 Moedermoeder. **Matricida**.
 Moedermoederp. **Matricidium** unde **matrici-**
 dalis. le. ter. tas.
 Moeder des gesonds. **Materfamilias**.
 Moeder die meer dan een kindt gebedt **hest**. **idem**.
 Moederlicheit. **Maternalis**. le. ter. tas. **Ma-**
 ternus. a. um.
 Moederlicheit. **Maternitas**. **maternalitas**.
 Moederliff **kerstien**. **Pupillus** unde **popilla-**
 ris. re. tas.
 Moederlich guet. **Matrimonium**.
 Moedich. in **C. Coena**.
 moit Moedich. **Magnanimis**. me. ter. tas. **Ina-**
 nimis i. valde Animequior.
 lantch Moedich. **Longanimis**. me. ter. tas. **Lon-**
 ganimus. as. um.
 gelich Moedich. **Equanimis**. me. ter. tas.
 egn Moedich. in **D. eynrechtich**.
 licht Moedich. in **B. Bgde**.
 hef Moedich. **Semiapimis**. e. ter. tas.
 clepn Moedich. **Puillanimitis**. me. ter. tas. **pu-**
 illavis. re. ter. tas. **microscilus**.
 fousic Moedich. in **B. Bangh**.
 on Moedich. in **A. Anxten**. in **B. on Bgde**.
 ugt Moedich. **Exanimis**. me. ter. tas.
 eff Moedich. **Deanimis**. me. ter. tas.
 hebel Moedich. in **H. verhandt**. in **D. eynre-**
 sich.
 ho Moedich. in **D. Homoeich**.
 diuer Moedich. **Rancorofus**. tas.

dobbel Moedich. **bedylich**. **Biplex**. **alterplex**.
 oit Moedich. in **C. Oitmoedich**.
 ont Moedt. **verlagen**. in **A. Wartelich**. in **B.**
 Bioede. in **D. Dzebich**.
 ge Moede. in **D. ge Panch**.
 des Moeds verluoff. **Dyastasis**.
 facht Moedich. **Mansus**. a. um. **mansuetus**. **su-**
 vis. **tranquillus**. **quiesus**. **Placidus**. **blan-**
 dus. **lepidus**. **lepidofus**. **mitis**.
 facht Moedich **wesen**. **Mansuere**. **mansuescere**.
mitere. **mitescere**.
 facht Moedich **maken**. in **A. de Moedich**.
 facht Moedichheit. **Mansuetudo**. **Suavitas**. **lepi-**
 ditas. **mititas**. **micia**. **cie**. **placiditas**. **placa-**
 bilitas. **tranquillitas**.
 onfacht Moedich. in **S. Struff**.
 onfacht Moedichheit in **S. Stuytichheit**.
 facht Moedich. in **S. Ghegottich**.
 ber Moeghen. **Posse**. **queo** **quis** **quire**. **valere**.
valescere. **convalescere**. **lescere**. **equivalere**.
lescere. **per**. **equalitor**. **prevalere**. **lescere**.
i. pro aliis **Evalere**. **invalere**. **lescere**. **per-**
valde.
 nget Moegen. **Nequeo**. **quis**. **quire**.
 Moegelijk. **Pois**. **si**. **possibilis**. **le**. **et** **potis**.
comparatur **f. pocior**. **potissimus**.
 Moeglich. in **B. Bpichen**.
 Moegelijkheid. **Possibilitas**. **facilitas**.
 on Moeglich. **Impossibilis**. le. ter. tas.
 on Moeglich. in **B. on Bpichen**.
 Moeg. in **A. Abel**.
 Moege. **modere**. **mogne**. **wast** **dan** **des** **vader** **wen-**
gen. **Amita**. **oir** **soen** **amicus**. **dan** **det** **moe-**
der **wegen** **matrera**. **matruelis**.
 egnre Moegen **hant**. **Matruelis**.
 Moegen. **verstoeren**. in **B. Verdoeren**.
 Moeglich. [**1. Moeyelick**.] in **C. Castich**.
 Moegelijkheid in **C. de Castichheit**.
 Moegnisse. in **C. Czet**.
 Moell. **uich**. **egn** **senijs** **dier**. **Gamateon**. **cama-**
leon. **stellio**.
 Moell. **moete**. **wereh**. **Mollis**. le. ter. tas. **unde**
mollitas **et** **mollicia** **et** **mollicies**. **quam**.
mollis. **premolis**. **permolis**.
 Moellwozm. **moellwozm**. in **G. Schoere**.
 Moede. in **B. Bach**.

Moede

Moete. Molendinum. molinellum. mola. le.
 pistrilla. le.
 waich Moelle. in M. Daichmoellen.
 waer Moelle. Aquimola.
 wynt Moelle. Ventimola.
 weig Moelle. Trapeta. te. trapetum. ti.
 peper Moelle. Fractillum. li. fritillum. li.
 Moellen stejn. Molaris. ris.
 dair men die Moelle myt umbwendt. Mof-
 crum. cri.
 Moelicken dair mede die kynder tegen den kout
 lopen. Giraculum. li.
 totter Moellen hoerende. Molaris. re.
 Moelner. Molitor. molendinarius.
 Moelken. Lacticinium. mulcedo.
 Moelt is eyn maet van iii. walzen.
 Moelter. molster. Multa. te. emolumentum.
 Moemyster. in C. Cement.
 Moeyne. eyn visch.
 Moeyne. wase. in M. Moeyne. moddere.
 Monich. Monachus.
 Monich die dicke van celle tot cellen loipt. Cir-
 cumcellio. onis.
 Moniken cleyt. Epedicen.
 Monichs. Monachalis. le. ter. tas. Monachi-
 cus. monasticus. a. um.
 Monster. Monasterium. monasteriolum. assi-
 sterium. archisterium.
 Monstren. herschoutwen. in B. Blaseneren.
 Mont. muzl. in B. Bech.
 Monfel. in B. Beete.
 die myt den Mont spngt na der vogel sanch.
 Ofcen. nis.
 kruncken Mont. Lura. re.
 die den Mont steeds toe heldt. Duribuccius.
 cii.
 des Munts toedryckng. Cinnus. ni.
 gulden Mont. Crisostomus a. um.
 die synen Mont myt opluycken wilf. Oridu-
 rius.
 die mit den Mont geluyt maect. Orifonus.
 die mit den Mont syn sprack maect. Oridi-
 cus.
 die mit den Mont geseng maect. Oricanus.
 Moit. Ethiops pis. Ethiopus. pi.
 Moirpune. Ethiopissa.

Moerlant. Ethiopia.
 Moeren. wogelen.
 Moerh. march. Medulla.
 Moerhlich. Medullitus. a. um. medullinus.
 toer Moerdelen. in Q. Moetigen.
 toer Moerdelt. in Q. gezwetz.
 Moerden. Latrocinor. aris. in Q. Doeden.
 Moerder. scheckter. Latro. latrunculus. San-
 guinari. homicida. Iugulator. Vispilio.
 onis. ficcarius. mit pyemen.
 der Moerder geselle. Satelles. tis.
 Moerder syns vaders. Parricida.
 Moerder synre moeder. Matricida.
 Moerder syns broeders. Fratricida.
 Moerder syns kynds. Prolida.
 Moerder van eenigen synre alderen. Parricida.
 dair men Moerder ind dyve henght. pluraliter.
 Furcelles. lium.
 Moerderne. Latrocinium.
 Moerghen. Cras. Crastinus. a. um. procras-
 tinum. perempdie. postridie.
 Moerghenstonde. in D. Dagherast.
 sur Moerghenstonde. Crepusculum.
 Moerghenstern. Lucifer. Diana.
 Moerghenstont. Iantaculum.
 Moerghengaebe. Dos. tis. Dotalicium.
 Moerghel. beete. montfel. Buccella. in B. Beete.
 Moert. in D. Dattslach.
 Moerthuyf. Anfractus. us.
 Moerthuyf verhoeygen in enen stade. Sica.
 ce. ind die dair mede moert. Sicarius. a.
 um.
 Moerter. in C. Cement.
 Moerterstem. vpsel. Mortarium. Mortariolum.
 Triorium. Crucibolum. Pila. le. Trigo-
 na. ne.
 Moerwe. wecke. in M. Moel.
 Moerwe. weick. slay werden. Mollere. Molles-
 cere. Emollere. lefcere. Lentere. tescere.
 Laxari.
 weder Moerwe werden. weder weick. slay wer-
 den. Remollere. lefcere. Relentescere. Re-
 laxari.
 weder Moerwe. weick. sachte maken. Remul-
 cere.

de Moztwen. versachten. versueten. versoggen. stillen. hœdigen. beweeghen. restich maken. Pacare. pacificare. placare. lenire. dulcorare. mollire. Demollire. emollire. mulcere. remulcere. permulcere. demulcere. contentare. delinire. ablinire. macerare i. mollificare. mollitare. emollitare. demollitare. Mitigare. mitificare. demitigare. Commollire. permollire. remollire. submollire. mulcare. paragorizare. sedare. quietare.

de Moztwng. versachtung. versueting et cetera. Placacio. placamen. pacificacio. Delinccio. delinimentum. lenimen. tum. Dulcoracio. emollicio. mulcibilitas. mulcedo. inis. paragoria. e.

wat Moztwe. Molliculus. a. um.
Moztweichheit. wegchheit. Mollicia. e. mollicies. ei.

de Moztweelich. beweeghelich. versogghelich et cetera. Pacabilis. placabilis. le. ter. tas. pacificabilis. lenibilis. ter. tas. dulcorabilis. mollibilis. emollibilis. demollibilis. ter. tas. mulcibilis. demulcibilis. ter. tas. contentabilis. ter. tas. delinibilis. ablinibilis. mitigabilis. ter. tas.

Mozt op den hoem of anders. Ulmus. quisquiliæ. arum. unde quisquilius. tas.

Mozt in C. Coil.

Mozt stelen. in C. Coil stelen.

Mozt planten. in C. Coil planten.

wat Mozt in B. By.

Moztchel schoelpe. Murex. icis. luter. ris. concha. coclea. di. die vich dair binnuen heit ostrea. e. conchile. lis. conchilium. lii.

Moztshen leser. Conchilogus. gi.

Moztshen verkooper. Ostrearius.

Mozt. Mustum. cærenum. ni. mustum. si.

Moztzanch. Mustacium. eii.

Moztzancher. Muscio. onis.

Moztart. seney. Sinapium.

Moztart sayt. Granum sinapis.

Moztartg. Sinapicus. a. um.

Moztte. moite. stuide. Tempus. oportunitas. intervallum. vacancia. pausa. mora. interpolacio.

Mozt in D. geTanch.

on Mozt. in D. berDyct.
ge Mozt. in H. gehert.
ont Mozt. in H. ontHert.
egn heilich Mozt. Sacerus. ni.
weberom Mozt guppen. Resipere. resipiscere.

Mozt maken. Animare.
ont Mozt. Deanimare. exanimare.

Mozt. Poss. licere.

Mozt. in G. beBegenen.

Moztelen. proetelen. in C. Coenen.

Mozt. Oportere.

die ont Moztende. beBegenende is. Obvius. a. um. unde obvie et obviam adver.

ont Moztwng. Occursus. us. obviacio. yopanti. indecli.

Mozt. Tinea.

Moztich. bel motten. Tineosus. tas.

Mozt. Modius. dii.

Mozt. in M. Arbeit.

Mozt. lass. in H. verHerbt.

Mozt. legmaken. in H. verHerben.

Mozt. in T. Tott.

Moztchen. trecken. in T. Taten.

Moztchen als die perde an den boeten.

Mozt. stincken. Fetere. olere. perolere. fordere. fordescere. abfordere. descere. infordere. descere. refordere. descere. per. iterum. tabere. bescere. putrere. trescere. putere. putescere. computere. tescere. deputere. tescere. rancere. fraterere. tescere. squallere. lescere. cleo. cles. clere.

Moztende. stinckende. Sordidus. sordidulus. fetens. olens. fordescens. Cenofus. fetofus. fetulentus. fetidus. cenofus. cenulentus unde cenulencia. olidus. putidus. putulentus. spurcus. contagiosus i. fordidus. hyrcosus. oletus. a. um. exoletus. per. valde. olax. acis. ter. tas. rancidus. rancidulus. squalidus. squalidulus.

Moztende. stinckende stede. Oletum. ti.

Mozt in S. Zanch. mufferg.

Mozt. stincken. in D. Doemen.

Mozt. Culex. zinzala.

Mozt nett of blyegen nett bachen den hoide. Canopeum. pei.

Mul. stubbe. stoff. Pulvis. eris. Pulver. eris. Athamus.

Mullich. stubbich. staebich. Pulvereus. a. umbol. Mulg. stubs of staef. Pulverofus. ras. Pulverulentus. lencia.

Mullheit. stubbicheit. staebicheit. Pulverofitas. Pulverulencia.

Mugl. mont. in B. Beck.

Mugle. en dyer. Mulus. dat en hengt an eyne e seynnen wagt. Burdo. onis.

Muglyne. Mula.

Muglen betwarre off leyder. Mulius. lii. mulio. onis.

dat toe den Muglen betwaren off leyden hoirt. Mulionicus. a. um.

Muglber. Morum. ri.

Muglberboem. Morus. ri.

Mum. in B. Sub.

Mummen. Larvales.

Mumber. boirmunder. boirwefer. besogget. Mumburnus. Economus et Yconomus i. dispensacio super familiam. Dispensator. Administrator. Tutor. Curator. mumburnus. Syndicus. Procurator.

Mumberfchap. boirmunderfchap. procuratorfchap. Procuracio. administracio. Dispensacio. tutela. tutoria. villicacio f. super dispensacione domus.

ber Mumpfen. herstoppen. in B. Bagen.

Mumpfen. Rumor. aris.

Mumpfung. Rumor. murmur.

Munster. in M. Monster.

boir Munder. in M. Mumber.

Munte. Moneta. calophista. era. re.

Munten. in G. Geltlaen.

Munter. Monetarius. Erarius. Nummularius. Trapezita. Trapezieta.

Muntysfer.

Munstede. Monetarium. rii. monesum. si.

der Munter anbild. Trapetum. ti. Trapeta. te.

der Munter of wesser taffel. Trapezia. e.

Muyre. Murus. murulus. Ticus. grece.

Muyre die verballen off herdozben is. Saricus.

ci. 3000 100 1000000 1000 10000 100

kur Muyre. in B. bur Bozchte.

eyn hoge Muyre. Palanteum. tei.

Muyre of want af to bynen. Parietare. Disparietare. Exparietare.

der Muyren off want nederball. Parietina. Parienna.

by der Muyren eyn spacium. Promurium. rii.

Muyre. Cementarius.

der Muyre off steynmetzlerry. Norma. me.

der Muyremeister off steynmetzler loit mit der llynen. Amullis. sis. Dependiculum.

Muyren maken. Murare.

tot Muyren hoerende. Muralis. le. ter. murale. lis. ter.

Muyremeister. Cementarius. lapicida. et in S. Steynmetzler.

Murmureren. in C. Zoeten.

Muyff. Mus. musculus.

Muyff in den handen dyehen ind armen. Musculus. Lacertus unde masculofus. ras. Lacertofus. ras.

bleder. Muyff. Vespertilio. Blacta. Blata. te. ban der bleder. Muyff dat dunne helle an oeren bloegel. Membrana. ne.

held. Muyff. schermuyff. waternuyff. mas. ge. Sorex. foriculus. foricillus.

Muyffvenger. Muriceps. muricida. de. muscipulator.

Muyffvat. Muscipula. mustricula. Pacificola.

Muyffvagen. Muscipulor. aris.

Muyffvech. Muscerda. de.

Muyffveest. Musium. si.

Musch. in L. Luyngck.

Muschait appel. Muscatum. ti.

Muscaten boem. Muscatus. ti.

Muschaten boem. Flores muscati. Macis.

Musjck. Musica.

ban der Musjcken instrumenten die namen. Fi-

disi. dis. vel fida. de est corda instrumenti musici. cicuta. te. barbitum de osse elephantis factum.

Musjcken instrumenten baie men op speelt die namen dairban. Organum. tuba. buccina. tibia. calamus. musicalis. sambuca. tympanum. cithara. lira. salterium. cymbalum. clavicordium. cornu. cistrum. tyntinnabulum. fistula. Vigella. lutinum. quinternus. positivum.

Musjcken instrumenten baie men op speelt die namen dairban. Organum. tuba. buccina. tibia. calamus. musicalis. sambuca. tympanum. cithara. lira. salterium. cymbalum. clavicordium. cornu. cistrum. tyntinnabulum. fistula. Vigella. lutinum. quinternus. positivum.

Musjcken instrumenten baie men op speelt die namen dairban. Organum. tuba. buccina. tibia. calamus. musicalis. sambuca. tympanum. cithara. lira. salterium. cymbalum. clavicordium. cornu. cistrum. tyntinnabulum. fistula. Vigella. lutinum. quinternus. positivum.

Musjcken instrumenten baie men op speelt die namen dairban. Organum. tuba. buccina. tibia. calamus. musicalis. sambuca. tympanum. cithara. lira. salterium. cymbalum. clavicordium. cornu. cistrum. tyntinnabulum. fistula. Vigella. lutinum. quinternus. positivum.

Musjcken instrumenten baie men op speelt die namen dairban. Organum. tuba. buccina. tibia. calamus. musicalis. sambuca. tympanum. cithara. lira. salterium. cymbalum. clavicordium. cornu. cistrum. tyntinnabulum. fistula. Vigella. lutinum. quinternus. positivum.

Z

Muscus.

Mantus, in **D.** **D.** **D.**
Mant bur die bogel. **Cavea.**
Mantien, **Caveare.** explumare, mutare.
Muetich, in **L.** **L.** **L.** **L.** **L.**
on Muetich, in **L.** **on Muetich.**
Mutsche, in **B.** **B.** **B.**

Mutte, foghe, in **C.** **C.** **C.**
Mutwe, **Manica.** manulea, lee.
botr. Mutwe, **Mantus.** ti.
Mutwen meker, **Manularius.**
Mutwen maken, **Manicare.** manulcare.

D.

NA.

NA.

Naec, in **B.** **B.** **B.**
Naec adver. **Secundum.**
Naec den pesten. **Secundus.** a. um.
Naec honden, in **N.** **N.** **N.**
Naec wal bepl. in **L.** **guch's Coips.**
Naec eyn abder. **Successive.** **ordinarie.** **vicissim.**
succursim. **alternatim.** **interpolatim.**
heci Naec, **lynac.** **Quasi.** **ferè.** **fera.** **Circa.** **propemodum.** **pene.**
Naemais, **hernaec.** **Post.** **Postmodum.** **postea.**
Dehinc. **Depost.**
ban Naec. **Aprope.** **Deprope.**
baire Naec. **Postubi.** **Postquam.** **Acubi.**
baire Naec. **Deinde.** **Dehinc.** **Postremo.** **Posterior.** **Postea.**
Nashen, **genchen.** **Propinquare.** **appropinquare.**
proximare. **approximare.** **appropiare.** **vicin-**
are. **convicinare.** **luxtare.** **appellere** **inap-**
plicare. **attingere.** **contingere.** **Connignere.**
vergo. **gis.** **gere.** **vergitare.**
Nashen. **Proximitas.** **vicinitas.** **vicinium.** **nū-**
propinquitas. **contiguitas.**
Nasher. **nacrae.** **negher.** **Propior.** **propius.** **propin-**
quior. **propinquius.** **vicinior.** **vicinius.**
citerior. **citerius.**
Nasste. **neghste.** **Proximus.** **Citimus.** **Citerri-**
mus. **propinquissimus.** **Vicinissimus.**

Nabue. **Ancho.** **onis.** **Ancerus.** a. um. **Con-**
finis. **ne.** **tas.** **affinis.** **ne.** **tas.** **conterminus.**
a. **um.** **ergata.** **te.** **finiximus.** a. um. **apodi-**
sus. a. um. **tas.** **apodiscus.** a. um. **vicinus.**
a. **um.** **tas.** **vicinulus.** **convicinis.** **vicantus.**
convicanus. a. um. **vicaneus.** **convicanensis.**
a. **um.**
sch Naberlich **haben.** **Vicinare.** **Convicinare.**
Naberlich. **Viciniter.** **Confiniter.** **affiniter.**
on Naberlich **wesen.** **Abvicinare.**
Naberstay. **Vicinitas.** **Convicinitas.** **affinitas.**
Confinitas. **Affinium.** **nii.** **Confinium.** **nii.**
vicinium. **nii.** **vicinia.** **e.**
Nacht. **Nox.** **Nocticula.**
to Nat. in **H.** **Hunt.**
Nachtlich. **Nocturnus.** a. um. **nocturnalis.** **le-**
Nachtstunde. **Nocturno tempore.**
Nachtgale. **Philomena.** **accredula.**
Nachttrabe. **Nicticorax.** **Noctua.** **Cecunia.** **alias.**
Cicunia. **hec Nitimene.** **nis.**
Nachtvold. **Cipariffa.**
hebt gueden Nacht. **ter gueden Nacht.** **dat sechue-**
u. in **N.** **Abber.**
der Nacht **hste bepl.** **Crepusculum.** **Vesperulum.**
dat ander bepl **Conticinium.** **dat berde bepl**
Gallicinium. **dat vierde bepl** **Intempestum.**
dat vyfte bepl **weberum** **Gallicinium.** **dat sefte**
bepl

beyl Macutinum. dat sevendē beyl Diluculum
 of Aurora. datē nae weder Crepusculum i.
 dubia lux.
Nacht ind dach eben lantch. Equinoctium. Equi-
 dium. Licitum. ti unde Equinoctialis. le.
 tas. Equidialis. le. tas.
Nachtstunde als menaget langer wat en doet.
 Immaturitas.
be Nachten. Pernoctare. nocturnare.
 gelijck **Nachtlich.** Equinoctialis. le. ter. tas.
 ttoe }
 by }
 byer } **Nachtlich.** { Binoctius.
 byf } { Trinoctius.
 gelijck } { Quadrinoctius. a. um.
 } { Quinunoctius.
 } { Equinoctius.
Nachts gebwestiff. Fasma. me. vel Fasma. tis.
Nachts. Metilius. a. um. nocturnus. a. um.
Nachts waken. Nictor. taris et nicto. tas et
 nictito. tas et nictitor. taris unde nictan-
 ter i. vigilanter. noctare. pernoctanter.
Nach. Occiput.
Nachrast. in E. dat men de Ellenbaigen.
Nacht. hafe. in B. Bloot.
Nader. equ tuqt. Serpentina. Colubrina.
Nagel. Clavus. vi.
Nagel dat mpt men holt an holt negelt. Epi-
 grus. gri.
Nagel an handen of voeten. Unguis. is. maf.
 ge.
 muschaten Nagel. gressels nagel. Gariophilus.
Naggen. taggen. pfeelen. tergen. Ceztzen. repti-
 zen. Irritare. provocare. Stimulare. Insti-
 mulare. pungere. Stigare. Instigare. Stim-
 mulare. Rodere. Carpere. Invidere. Odire.
 eciam in B. Bedroeven.
Nagheten. Conclavare.
Naepen. Suere. Consuere. Sartire. Millare.
 ont Naepen. optrennen. Dissartire. Absuere. Dis-
 suere. Obsuere. Displodere unde Displo-
 sus et Diplosus. a. um.
bet Naepen. wondernapen. Resartire. Resuere.
 to holt Naepen. to samen naepen. Consartire.
 Consuere. Assuere.
umb Naepen. Circumsuere.
 to rug Naepen. Desuere. Insuere. per. in.
 tuschen Naepen. Intersuere.

boit Naepen. Presuere.
tegen Naepen. Obsuere.
Naepen. sch. Confutulis. le. ter. tas.
ongenaepen. Inconfutulis. le. ter. tas.
Naepet. Sartor. Sartorius. sutor.
Naepnge. Sartimen. tum. sartura.
Naepste. Sartorium. rii.
Halde. naepnaide. Acus. us. fe. ge. Splynter
 et Calamistrum.
stich Halde off spelde.
holten Halde dat men die doekleyder mit toe-
 naeyet. Brocca. ce. inde Imbroccare. dat
 heit also toenaegen.
Name. Nomen.
to Name. Cognomen. Cognomentum. Agno-
 men.
to Name. in B. Synname.
to Namen. Cognominare. agnominare.
eyns Namen benoeminghe of verwandelinghe. An-
 thonomia. cathacrisis.
die Name spng baders hebet. Patronomicus.
die Name oere moeder heft. Matromonica.
boit Name. Prenomen.
eyn Name van sunderlynger werdticheit gegeven
 als dard propheta is genoempt ind sent pau-
 wel apostolus ind aristotles philosophus.
 Anthonomasia.
Name van drien geuaden. Trigarium.
die den Name gheeft den anderen nae synen ampt.
 als her waist. her deken. her doost. her rich-
 ter. die heit Nomenclator. nomuncula-
 tor.
die Namen heft. twee. by of vele. Dionimus.
 a. um. trionimus. a. um. polionimus. a.
 um. binomius. trinomius. polinomius. a.
 um.
twee Namen. by namen. bier namen. Binomen.
 trinomen. quadrinomen.
boit Namen. Prenominare.
het Namast. in C. to Comende.
Naeme. roff. Spolium. ablacio. scavillum. se-
 polia. lie. s. vestium. preda. van den nab-
 ren sonder beide. rapina. van den vanden.
 rapinula. panca. cre. sarapia. e.
ge Name. Cognomius.
Naeppe. in B. Weker. et in C. Cop.

Napp myt twee oren of henghelen. Crater. ris-
 craterulus. li. cratera. re
 Nappen. taggen. besfejen. nypfejen. nydich spe-
 len. Pungere. stimulare. mordescere.
 Narre. ghech. in N. Nff.
 Naerre. in N. Naher.
 Nase. Nasus. nasellus. nasicellus. nasculus.
 sonder Nase, Anasus.
 Nase gater. Naris. ris. ri.
 rzom Nasch. Aquilus. a. um.
 Nase snutten. Mungere. emungere. mucare.
 demucare.
 der Nasen snutter of onreynheit. Carunca. ce.
 mucus. ci.
 Nase afhouten of snyden. Narire.
 des Nase altijt onreyn is. Naricus. a. um. bru-
 tus. a. um.
 dat die Nase beschermyt. Nasale. is.
 der Nasen gater hutenste. Pirula. le.
 der Nasen gater rechter sijde ind lichter sijde.
 Pennule.
 der Nasen gates dat middelste onberslach. Inter-
 funium. nii.
 der Nasen stanch. Polipus. pi.
 der Nasen rechtheit van boeden neder. Colum-
 na.
 an der Nasen dat noch vleisch noch beyn en is.
 Cartillago. gnis. dat is dat wæsch but an
 den topfen.
 Naselich. Nasalis. le. ter. tas.
 groot Nasch. Nasofus. a. um. tas.
 seker Nasich rzom. Proboscis. dis. promuscis.
 dis. sinus. a. um. unde simitas.
 Naschen. ghijlen. in N. Bedelen.
 Nasch. in N. Nase.
 Nait. Confutura.
 Nater. slang.
 Nat adiectivum. in C. Clam.
 Nat maken. netten. Humectare. humefacere.
 madidare. madefacere. austrare. humidare.
 rigare. irrigare.
 Nat werden. Madere. descere. demadere. de-
 madescere. humere. escere. humefieri. Ma-
 defieri.
 Nat substan. Liquor. vapor. succus.
 seer Nat werden. Demadere, dimadere, im-

madere. emadere. permadere et faciunt de-
 scere inchoativa.
 samen Nat werden. Remadere. Commadere
 Remadescere. Commadescere. Re. per. ite-
 rum. In. per. intra.
 toperley Nat toe hoyp gemengt. Sinalympha.
 phe.
 toperley Nat toe hoyp menghen. Sinalymphare.
 vol Nattheit. Humorofus. a. um. tas. Ma-
 dor. onis. i. Maditas.
 Natmaking. Humectacio. humectamen. hu-
 mectatim adverbium. Madificacio. Madida-
 cio.
 Nature. complexi. in N. Anghe.
 Nature. complexi. Natura. Complexio. Endo-
 genia. Endogenitus. a. um. i. naturalis.
 Endogenijse i. naturaliter. Genqsis. sis. vel
 se.
 die van der Naturen tallet. Genealogus.
 der Naturen const. Phisica. ce.
 Naturen arden. Naturare.
 dat tegen der Naturen loip schijnt te wesen dat
 heit Monstrum unde Monstruosus. a. um.
 tas.
 dat in der Naturen ongeraect is als seff binger
 an eyne hant. Portentum. ti. unde porten-
 tuofus. tas.
 esgot der Naturen. Genius. nii.
 Nature. Complexi als schone byllike luyde heben.
 Sanguineus. a. um.
 Nature. Complexi als kranterighe luyde he-
 ben. Colericus. a. um. unde Colera. re.
 Nature. Complexi als vette luyte vol luyde he-
 ben. Flegmaticus. a. um. unde Fleuma-
 tis.
 Nature. Complexi als bleuche erbarlige luyde
 heben. Melancolicus. a. um. unde Melan-
 colia.
 Naturelich. Naturalis. le. ter. tas. Endogeni-
 tus. Phisiculus. a. um. Genuinus. a. um.
 i. naturaliter.
 Naturelich kunster. Phisicus.
 die van Naturelken sahen syrecht off wercht. Phi-
 siologus.
 Nabe van en rat. Meditullium Timpanum. ni.
 Nabel. Umbilicus. ci. Glomon. onis.

Nabel van en wolff. Ciccum. ci.
 Nautwe. in C. Com.
 Nautwe. bysch. in C. Carch.
 Nautwe. englj. in D. beDough.
 Nautwelick. in C. Com.
 beNautwen. beirngen. in D. beDangen.
 beNautwer. in D. beDanger.
 beNautwelick. in D. beDanglich.
 beNautwei. in D. beDangt.
 Necken. in N. Nagen.
 genNecken. [i. geNeecken.] anstaen. Instare
 unde Instancia. ter. Imminere. Ingruere.
 Incumbere. Impendeo. des. dere. Insistere.
 Propinquare.
 geNeden. doeren. in C. Coen wesen.
 beNeden. under. ouden. Sub. Subter. Subtus.
 Infra. Inferius.
 Neber. leghe. sijde. Bassus. a. um. tas. Ymus.
 a. um. tas. Depressus. Infimus.
 berNeberen. berlegghen. in D. beDangen.
 die Neberste. kerghste. sijbste off underste. Infe-
 rior. Inferius. Infimus. Infimas. atis.
 Nengen. in B. Nuchen.
 Negen. Novem.
 Negenpen. Decemnovem.
 getal van Negenen. Nonarius. a. um.
 getal van Negenpenen. Denarius. nonenarius.
 getal van Negentigen. Nonagenarius. a. um.
 getal van xxi. Nonagenarius unarius.
 van xxi. Nonagenarius binarius. ind so boxtan
 bis tot hunderden.
 Negenste. Nonus. novenus. nonarius. nove-
 narius.
 Negenmail. Nonies.
 Negentich. Nonaginta.
 eyn ind Negentich. Nonaginta unus.
 twe ind Negentich. Nonaginta duo.
 drij ind Negentich. Nonaginta tres.
 byer ind Negentich. Nonaginta quatuor.
 vijf ind Negentich. Nonaginta quinque.
 seff ind Negentich. Nonaginta sex.
 seven ind Negentich. Nonaginta septem.
 acht ind Negentich. Nonaginta octo.
 negen ind Negentich. Nonaginta novem.
 Negentichste. Nonagesimus. nonagenus. nona-
 genarius. a. um.

eyn ind Negentichste. Nonagesimus primus.
 twe ind Negentichste. Nonagesimus secundus.
 drij ind Negentichste. Nonagesimus tercius.
 byer ind Negentichste. Nonagesimus quartus.
 vijf ind Negentichste. Nonagesimus quintus.
 seff ind Negentichste. Nonagesimus sextus.
 seven ind Negentichste. Nonagesimus septimus.
 acht ind Negentichste. Nonagesimus octavus.
 negen ind Negentichste. Nonagesimus nonus.
 Negenbeibych. Nuncuplus. a. um.
 Negentich mail. Nonagies.
 dat Negenberiep geluydt heft. Enneaptongon.
 Negen hondert. Nongenti. te. ta.
 Negen dusent. Novem milia.
 Negen oghe. eyn bysch gehepen en bysch. Mu-
 renula. nonoculus.
 Negen oghe. eyn quait swere. Apostema. ulcus.
 ceris. glans. tis.
 Neghelen. Conclavare.
 geNeggjt. in B. geWoeght.
 Neggjen. in B. Woegen.
 toegeNeggjt. Aclivis. ve. deditus. a. um.
 promptus. sedulus. aclivatus. cernuus. cer-
 nulus. a. um. inclinatus. proclivus. a. um.
 proclivis. ve. pronus.
 toeNeggonge. in N. Anghe.
 toeNeggonge. Inclinacio. acclinacio. Enclifis.
 affectio. affectus. us.
 Negen cum suis. in N. Nagen.
 tuschen Negen. Interclinare.
 tuschen geNeggjt. Interclinus. a. um. intercli-
 nis. ne.
 toeNeggjen. Inclinare. acclinare. afficere. ver-
 gere. vergitare. versare.
 toeNeggjer. Inclinator. inclinus. a. um. in-
 clinis. ne. acclinator. acclinus. a. um.
 toeNeggjelic. Inclinatorius. a. um. encliticus.
 a. um.
 Nemen. ontfangen. in B. opWoeren.
 Nemen. roben. schynnen. Rapere s. van den
 handen. spoliare. praedare et depredare s.
 van den bye niet hande snt. pilare. com-
 pilare. depilare. expilare. predor. aris. di-
 ripere. subtrahere.
 berNemen. byesthen. in C. Erbaren.
 berNemen. verstaen. erynnen. begypen. Intelli-
 gere.

gere. capere. concipere. percipere. comprehendere. cognoscere. sentire. animadvertere. capessere habet preteritum in si. pendere. sardare. advertere. incorporare.

armemen. umdbangen. hessen. Amplecti. amplexari. circumdare.

onderneemen. Surripere. supellere.

hjn afneemen. afstellen. hjn doen. Auferre. tollere. decutere. devertere. intercludere. precludere. abdere. adimere. extremare. amolior. liris. avertere. amovere. demovere. emovere. remove. summovere. detrahere. subtrahere. Evador. daris i. remove. avelere.

afneemen. in S. Stelen.

afneemen. in O. ontDrogen.

last afneemen. in T. ontLasten.

anemen. anvangen. Acceptare. assumere.

mytneemen. Excipere. exinere. demere.

voirneemen. Pretendere.

onderneemen. onderwonden. in C. Croeden.

berneemelick. Perceptibilis. ter. tas.

neemelick. sunderlyng, in S. bySunder.

neyn. Haut. non. neque.

neennen. noemen. in H. Nepten.

neeren. voeden. optrecken. Nutrire. enutrire. fovere. confovere. alere. Pascere. depascere. per valde Reficere. recreare. fomentare. educare. tollere i. nutrire. nutrico. cas. care. alumnare. panagorizare. foculare. focillare. refocillare. adoptare i. nutrire.

nerng. boedng. Nutricio. nutrimentum. victus. us. victuale. pastus Fomentum. fomentacio. refocillacio. Refocillamen. Recreatione. Recreamen. Refectio. Lomentum. ti. altus. us. alitus. us. ales. lis. alimentum. alcio. alicio.

nerng. gewng. comanstap. Questus. lucrum. porisma tis. questura. questuacio. mercimonium. negociacio.

neeren. winnen. werken ter comanstap. Questuare. mercari. negociari. Lucrari. victare et victitare i. victum querere.

die nerng duet. Questor. oris. questuarius. negociator.

bat ter nerngen hoet. Questorius. a. um.

nerng doen. Questionor. aris.

nerng. gewanne. in B. Wate.

nerastich. Questuosus. a. um.

schentlike nerng doende. Turpilucrus. a. um.

schentlike nerng. Turpilucrum.

nerghen. Nullibi. nusquam. nuncubi. neutrobi. neutrobique.

nerren.

gehefen. gefunt werden. in G. Genesen.

gehefen. gefunt maken. in M. Artzbyden.

nerste. Nidus. nidulus.

nerst maken. Nidificare.

nersting. Pullus.

nerstelen. nastien. egem. in H. Hofdeter.

nerst. Proximus.

die nerst. Posterus. die nerst nae den oick Posterus. ind so allet boztan i. sequens. posticus. a. um.

nerst. polijt. cass. in M. Adel.

nerste van lusen of bloen. Lens. dis.

nerste. Rete. retche. reticulum. reiciaculum et reticula. le. hamus. cassis. sis. cassicula. cassillus. ologium.

onder nerste trecken. Irretire. illaqueare. aucupare.

tot den nerste hoerende. Reiciarius. a. um. reicalis. le. ter. tas.

bygegen nerste haeben den hoefde bure die muggen of bliegen. Canapeum. zinzalarium.

nerstemeker. Cassarius. reiciarius. lamarius. liarius. plagarius. plagarius.

myt nerste bangen. Rechio. tis. tire.

epmeeye nerste. Tragum. gi.

warp nerst. Funda. de. iaculum. li.

warp nerstemeker of werper. Iaculator.

bischer nerst. Gurgultrum. tri.

id cleynste nerst. Gemiplagium. gii.

an den nerste dye lijnen of coeden. Plage.

epmeeye nerst. Verriculum. li.

nerstboebe. lodder. in B. Woede.

nersteir. in M. Datmaken.

nerstele. Urtica. ce.

nerstien stede. Urticetum.

in nersten wngtellen. Urticare.

nerstich. Urticinus. urticarius. a. um.

nerste.

Nebe. Nepos. nepotulus.

Nebe dat is kind's kind ind heit in onser tongen en engelnick. dat neest dat nae Pronepos. dat neest dat nae Subnepos alias Abnepos. dat neest dat nae Trinepos alias Adnepos. dat neest dat nae Subternepos. dat nae Adnepos. Nota dat Huguccio seget alsus Nebe dat is kind's kind. Nepos. dyc neest dat nae Pronepos. dyc neest dat nae Abnepos. dyc neest dat nae Adnepos. dyc neest dat nae Trinepos.

rechte neben of beddere twerger broeder kindere of twerger suster kindere. Consobrini.

Nebel. Nebula.

Nebelen. Nebulare.

Nebelich. Nebulosus. tas.

be Neben. besijden. A. latere.

Nye. Nunquam.

Nyh. nutwe. Novus. novellus. recens.

ber Nyhen. Renovare. innovare. pernovare. opipare.

ber Nyhinge. Innovacio. renovacio.

van Nyhes wat omaken. Instaurare.

Nyh manue. Novilunium. incensio.

Nyh lende. Novalis. le. novale. lis.

Nyhheit. Deuterofis. novitas.

Nyh werck. Novum opus.

dyc Nyhe ind alde dyngen schijft. Librarius. cronographus.

ber Nyhen. bermaken. in **X.** ber Lustigen.

ber Nyhinge. bermakinge. in **X.** ber Lustinge.

Nyb. snab. snabel. Rostrum. rostellum. li.

des Nybs of snab's dyste deel. Prorostum. prorostellum.

ge Nybt. gesnabt. Rostratus. a. um.

Nyht. nyet. nuyt. Nil. nichil.

ber Nyhten. vernietzen. Annichilare.

Nyhte. Neptis. nepticula.

eyn Nyhte bleischlich to bekennen. Incestus. us. incestum. ti inde incestare i. talem impudicare.

Nyhte dat is onses kind's dochter. Neptis. tis. ber dochter Proneptris. ber dochter dyc Abneptris. ber dochter dyc Adneptris. ber dochter dyc Trineptris.

Nycken myt den ogen. in **G.** Ogenyncken.

Nycken myt den hoiste. Inclinare.

Nycken myt den kngen. Incurvare. genuflectere. geniculare.

be Nyden. haten. in **G.** ber Schynnen.

Nyder. berghunter. Difautor. invidus.

voeder Nyden en nagel. Recurvare. retundere.

Nyghen. in **B.** Bughen.

ber Nyelen. in **D.** Welighen.

Nyging. in **C.** Coztlich.

Nymang. Nullus. nemo. neuter.

Nynnen als dyc kinder dyncien. Bibere. sugere. potare.

Nyppen. in **H.** Nyppen.

Nyppchen. in **N.** Nyppen.

Nyete. Ren renis. Renunculus. rien nis. tot den Nyeten hoerende. Renalis. le.

Nyeten. in **H.** Holsten.

Nyken. [*l. Nye/en.*] puyften. Sternutare.

Nyehang. puyfting. Sternutacio. sternurus. us.

Nyet. in **N.** Nyht.

tuschen Nyet ind wat. Yle. yles.

Nyet to mynne. in **D.** Doch.

to Nyet maken. Cassare. annullare. Irritare. derogare. annihilare. enervare. evacuare. rescindere. abolere.

to Nyet makung. Recipe verbalia de ly. to Nyet maken.

umt Nyet. umt sug. in **G.** to ber Geyt. et in **X.** ber Laeren.

ber Nyeten. verwaten. in **B.** Wameren. et in **G.** aerberSeven.

ber Nyeten. verstoeren. in **D.** ber Verben.

ge Nyeten. in **B.** ge Bugchen.

Nyt. in **G.** wan Gunst. et in **H.** Hat.

Nytich. in **G.** wan Gunstich.

den men Nytich is. in **G.** den men un Gunstich is.

Nytichen. in **N.** Nyppen.

Nobel. Nobilianus.

Noch. Adhuc.

Noch eyng. in **N.** Underwerf.

Nochton. in **D.** Doch.

ge Doch. Satis. sat. sufficiens. sufficiencia. sufficienter. habundancia. habundanter. copiose. tas. suppetencia. suppetenter.

ge. Doich. vast. feer. Satis. sufficienter. competentter.

ge. Doichlich. versedelich. Contentivus. contentabilis. ter. tas. faciabilis. ter. tas.

ge. Doichlich. lustlich. in B. Blijdelich.

onge. Doichlich. onsedelich. Incontentivus. incontentabilis. infaciabilis. le. ter. tas.

ge. Doich wesen. genoeg. Sufficere. contentari.

de. Doegen. gaden. in G. Gaden.

ber. Doegen. in D. volDoen.

ng. ge. Doegen. in G. niggGaden.

ge. Doicht. lust. in B. Blijftap.

Doede. in G. onGern.

Doeden. hppen. laden tot eenigher ghenochten.

Invitare. corrogare.

Doedigen. benauwen. in D. Dingen.

ge. Doedicht. in D. geDwongen.

Doemen. nennen. in H. Heuten.

Doemelich. Nuncupativus. nominabilis.

ber. Doempt. in C. wijtbeCant.

dat uytge. Domen of uytgeschepden wurd. Exceptorius. a. um.

uytge. Domen. Excepto. dempto. preter. salvo.

Done. myddach. Nona. meridies.

Donen. eten. Prandium.

Donne. in C. Cloisterhoutwe.

egn. Donne. vleischlich to bekennen. in D. egn. Richte. vleischlich to bekennen.

Doppe of blo op den doich. Lanugo. ginis.

Doppen.

Dorden. nozden wint. Septentrio. onis. aquilonis.

ban. Dorden int supden die streck recht uyt heit. Cardo. dinis.

Doedelich. Aquilonaris. ter. tas. septentrionalis. le. ter. tas.

Doedoist. Vulterinus.

Doirdstern. Polus articus.

Dozwest. Boreas.

Dozmauden. egn. Iant. Normandia.

Dozen. twisten. in H. Hamplen.

Dozwegen. dat hongherich. Norwegia.

on. Doesel. in A. Nutwer.

wal. Dot. Nux gallicana.

Dotboem. Nucus.

hasel. Dot. Avelana. corilus. li.

hasel. Doten stede dagt sy wassen. Coriletum.

wal. Doten stede dagt sy wassen. Nucetum. nuclearium.

muschaten. Dot. Muscatum.

ban. egne. Dot. dye uterste halster of schale. Culleola. le.

ald. Note. witterhtich. Albane. arum.

Dot. dye alt ind hart is. Moracia. e.

bander. Dot. dye harde schale of oick dye dunne schale dagt dye kerne onder is of oick dat tuschen der kernnen sytt. Nauci indeclinabiliter.

Note. wijze in den sanghe. Tonus. nota.

Dot. in H. behoiff.

Doit. berdyget. in C. Cot.

Doit. heb. in B. Bederven.

Doitursticheit. in H. behoifficheit.

Doit. sozgh. in A. Anrt.

Doit. sozgh. lijden. in A. Anrt. lijden.

Doitlich. in C. tijtCoztkich.

Doitlich. wonderlich. in G. Ghemelich.

ge. Dott. herball. in B. Bate.

Dotarius. dat is egn. gemeyn. schrijber. ban. patroef of heyer. gemechticht. Tabellio. onis. notarius. sceptor. ind. syn. ampt. heit. notaria. notariatus. us. sceptoria.

bes. tot. Dotarius. gehoirt. Sceptorius. a. um.

Dotariaitcap. tabellionaitcap. Notariatus. us. tabellionatus. us.

Doitstal. Angarium. artabulum. li.

Doitstern. Cometa. te. maf. ge.

Doutwe. in C. Com.

Du. in A. Doetoe.

Du. ter. tijt. Hodiernus. tas. a. um. modernus. tas. a. um. pronunc.

ber. Dunst. in H. Gede.

ber. Dunstich. in C. Cloich.

Du. als. wagt. Nuncubi.

Dumnermeer. Nunquam.

Durenberg. egn. stat. in. cantken. Nurenberga.

Durt. profittich. zverlich. Conveniens. oportunus. necessarius. serius. a. um. utilis. le. ter. tas. expediens. proficiuus. fruibilis. le.

le. ter. tas. fungibilis. frugalis. fructuarius i. utilis. frugi indecli i. utilis. commodus. accommodus. tempestus. Tempestivus. a. um.
 Nutticheit. over. in B. Bate.
 o. Nutticheit. in A. Adelheyt.

Nuttker. overtker. in B. Beth.
 on Nutte. Inutilis. frivolus. gurdus. in B. on Begweme.
 Nutten. genpeten. in B. Buzchen.
 Nutten. smacken. in C. Coeten.
 Nutte. in A. Nyf.

OI. OF.

OF.

o. leyder. mach. och. in A. Leyder.
 Och. ind. in E. End.
 Ocken. in M. ver Meerren.
 Ocker. eynreley gheleerde. Oca. cre.
 Off. oder. in A. Aber.
 Off in maten. in A. by Alfoe.
 Oedber. oedber. stoch. Ciconia. Ibis.
 Offer. offerhand. Oblacio. oblaciuncula. agea. orum i. victima pro rebus agendis. prodigna i. hostia multum consumens. offeritorium. fertum. holocaustum. holocaustoma. tis. ymolacio. hostia. adoria. orum. pluraliter. Cremunium. offerenda. delibamen. libacio. victima.
 Offeren. Immolare. offerre. litare. libare. delitare. delibare. perlitare. pollucere. sacrificare. iniciari. februare.
 Offerman. in C. Clockener.
 Offerfanch. Offertorium.
 dat ter Offerhand begweme is. Immolaticius. a. um.
 Offerhand umd die stat te dragen. Ambarvalis. le. amburvale. arvanbale. amburbalis. le. amburbium.
 die Offerhand doot. Sacrificativus. Cerimonialis.
 Offerhand van wprock in den buyt. Thuriaculum.

Offerhand die eermails bur die suelen geschach. Februa orum.
 heiliche Offerhand bur die boden. Inferie. arum.
 Offerhand die men bacho doot dat is en afgot des wijns. Orgia. gie.
 Offerhand to boyn den boden alderen. Parentare.
 Offerhand bur die sunden. Piacularis. re.
 Offerhand des dubets. Sacrilegium.
 Offerhand van wasserfen. Cerimonia. orum.
 Offerhand vat. Armellum. li.
 Offerstoch of hijst. Corbona. ne. vel corbonan. indeclina. gazophilacium. pastoforium. donarium.
 Offerhande tassel. Anclabus. bi. anclabris. bris. libatorium.
 wijn den men offert. Fertum. ti.
 boir Offeren. Prelibare. prelitare.
 famen Offeren. Coofferre. collibare. Collitare.
 weder Offeren. Relibare. relitare.
 Oeffenen. oeben. vlijtigen. Exercere. exercitare. frequentare. studere. satagere. conari. niti. inherere. inhyare. anniri. obire. eciam in A. Underchtich wesen.
 Oeffenunge. vlijt. Exercicium. exercitacio. frequentacio. studium. studiositas. nifus. us.
 A a co

conatus. us. conamen. gignasium. diligencia.
 Oeffenen. in **E.** Eeren.
 Oeffenen. in **M.** toe Maaken.
 Oete. baete. in **V.** Oethe. ducke.
 Oghē. Oculus. contuosus i. oculus.
 Oghappel. Pupilla.
 Ogen artzet. Oculista.
 Ogenbengē. Adullator. fuggillator. ypocrita.
 palpanista. sufurro. bilundius. eciam in **L.**
 Lunscher.
 Ogen oenen. in **L.** Lunschen.
 Ogenbengst. in **L.** Lunscherge.
 Ogenblich. wgnch. in **B.** ogenBlich.
 Ogenbzaid. ombzaid. wgnbzaid. Sinus. us. palpebra unde palpebrofus.
 Ogentwgncken of ngchen. Conniveo. es. connivio. is. nicto. as. nictor. aris. annictare. annictari. annictitare. annictitari.
 Ogen hebben den Ogen an dat tē dat men te luyet.
 Supercilium. lii. cilium. lii.
 Ogen luyt. Albago. albumen.
 Ogen stern. Ocellus. acies.
 Ogenbel dat men die mede becht. Cilam.
 Ogen spitz. Acies.
 tuschen den Ogen ind den ogzaden. Intercilium. lii.
 der Ogen verking. Orbitas. tis.
 holt Ogen heb. betschaden. in **V.** verOenen.
 die dyp Ogen an dubbeltggnen woert. Ternio. onis. trio. onis.
 Ogentwgnchinge off ngchinge. Nictus. us. nictatus. us. nictamen.
 Ogen den Ogen strekēde. Nubilofus. superciliosus. a. um.
 dge fan Ogen mgt wullen dogch droget. Lanculus. lanofculus. a. um.
 Ogenbleck. Glaucoma. tis. glaucōma. me.
 Ogen toe luycken. Conibeo. bes. bere.
 der Ogen homick of wgnckel dat dge nod vergadert. Hirquus. qui.
 Ogen sypen. Lippio. pis. pite. lippiscere.
 Ogen maaken. Oculo. as. are.
 Ogen geven. Oculo. as. are.
 Ogen uytwerpen. Exocularē.
 Ogen toeluyen. Conquaiscere. conquexi.

in den Ogen een sterer of gwaagt bleck. Egiopium. pii. egilopa. pe. ind dge so is dge heit egilopicus. a. um.
 onder den Ogen dge hoebelen of luycken van den knbaken. Mala. le.
 mgt den Ogen wat kumt to dagn. Januere. Annuere.
 der Ogen betoberng. Prestigium unde prestigialis. le. ter. cas et prestigiosus. a. um. ras.
 Ogen betoberen. Prestigiare.
 den dge appelen snre Ogen sych snel her ind dge bewegen. Petus. ti. guelcus.
 eynOgich. Monoculus.
 eynOgich in den boichpōde. Ciclops. pis. agriophagita.
 lypOgich. loitOgich. aberOgich. stuckgnick. Linus. a. um. linis. ne. strabus. bi. strabonnis. obliquus. guelcus. perus. ti.
 geOicht. Oculatus et oculosus et oculens et oculissimus. a. um.
 scheelOgich. Luscus. a. um.
 lypOgich. Lippus. a. um.
 Ogensypng. Lippitudo.
 Oelent of affhanch van en getimmer. Appendix. appendicium. appendium. appendicius. a. um.
 Oely. Oleum.
 wilt Oelboem. Oleaster.
 tam Oelboem. Oliva.
 Oely brycht. Olea. lee.
 boem Oely. Oleum olivarum.
 Oelgēde dge he wesset. Olivetum. ti. olivarium.
 Oelmoellen. Trapetum. ti. trapeta. te.
 Oelbanch. Velabrum. bri.
 Oelbat van leder gemact. Scoria. e.
 Oelbat. Emicadium. dii. olearium. rii.
 Oelheffen of baem. in **V.** Ooff van oel.
 van den Oely dat oelste. Muria. e.
 dat van Oely is of dge toe hōtt. Oleaginus. olearius. a. um.
 des tot den Oelboem geijpēt. Olivaris. re.
 Oelbrychtgēgich. Oliviter. a. um.
 Oelboemen heuen samnigen Oeas. orcadis. radiole. pafie. lucmie. pavie. pansie sicie.
 Oely

Oely upt witter byucht geducht. Sparum. ni.
 Oely dat upt byuchte anruyter byucht kompt. Vi-
 ride. supple oleum.
 Oely dat upt heelte ruyter byuchte kompt. Com-
 mune. supple oleum.
 heylich Oely. Crisma. tis.
 Oeyen. auyten. Inungere.
 Oyant. in B. Broych.
 Oyn. als olmych halt. Carias. ei.
 berOlymen. Cario. as. are.
 Oynich. Cariofus.
 Om. umb. Propter. propterea.
 daryOm. daryumb. Edpropter. propterea. ideo.
 ergo. ideo. idcirco. igitur. propterea.
 Om. umb den toech. Circum.
 Om. dem. in O. Dem.
 Opme. bedder. baders hoeder. Patrus. barba-
 nus.
 Opme. bedder. moeder hoeder. Avunculus.
 Opme beh baders of moeders wegen. Tius. ci.
 Oen. yn. hem. in O. Dem.
 Onder. tuschen. in M. Mdanck.
 onder Onderfchepde. in maten. in N. hysche.
 Onderfcheit. bywarde. in C. seker Comynge.
 Onderstont als die opnt upt umdreyen die este
 stof of fant so die lucht dyft. Turbo. onis.
 secundum antiquos Turben. binis. verti-
 go. ginis unde vertiginosus
 a. um. ras.
 Onderstondich. Turbineus. turbinosus.
 Ondertuschen. Alternatim. altrinsece. divisim.
 vicissim. vicissitudinarie.
 Onderfcheit. Differentia. cathadia. discrimen.
 distinctio.
 Op. Super. supra. superius.
 Operiment. Auripigmentum.
 Op. ut. quatenus. uti.
 Open. pachen. in C. Cussen.
 Opnen. onsluyten. in N. Nopenen.
 Optwart. Sursum.
 Optwart berheben of hoeben. Sustollere. efferre.
 levare. elevare. erigere.
 Oir. Auris. auricula.
 Oir en Oir dat oereste depl. Pennula. le.
 Oircussen. in C. dirCussen.
 Orendyger. in O. Oendyger.

Oren eyck of cleynoit. Inauris. ris.
 der Oren of der boete onreynicheit heit Pedora.
 rorum.
 die in den Oren gestelle hebet. Parocidus. a.
 um.
 Oren pijn. Otagia. gie.
 gromOrech. Auricus. a. um.
 Oren hait. Auricus.
 Oren profijt. in B. Bate.
 Oerlick. profijlich. in B. Nutlich.
 Oerlicker. in B. Beth.
 Oedel. bondenisse. wyfinge. Sentencia. diffinico.
 diffinico. determinacio. censura.
 Odelen. odel wijfen. rechtwijfen. bondeniss. wij-
 fen. Sentenciare. pronounciare. diffinire. de-
 finire. decidere. decernere. censere. per-
 censere. iusticiare. iudicare. abdicere. dis-
 ceptare i. iuste iudicare. diiudicare.
 toeOdelen. toewijfen. Adiudicare.
 afOdelen. afwijfen. Abiudicare.
 geijck Odelen of wijfen. Equipansare.
 berOdelen. betwijfen. Damnare. condemnare.
 circumscribere.
 Odelz stede. gerichtz stede. Tribunal. confi-
 storium. auditorium. audiencia. iudicato-
 rium. epicaustorium.
 des lesten Odelz stede of fonteyne. Cades. in-
 declinabiliter.
 berOdelz. betwijft ten dode. Addictus. condem-
 natus.
 Odelet. in H. Richter.
 Oden. ordenonge. ordinaute. Ordo. ordinacio.
 ordinancia. textura. re. eulogium. series. ei.
 Oden. Ordo. dinis.
 die upt den Oden verlopen is. Apostata unde
 apostasia.
 Odentlich. Ordinate. analogoe. seriatim. pro-
 porcionabiliter.
 Odimieren. schaffen. schikken. bestellen. Struere
 i. ordinare. disponere. conturizare. expedire.
 dispensare. seriare. texere. concinnare. con-
 fensuriare. dirigere. regere.
 Odinanti fetter. Ordinarius.
 Odinanti to berheben. Deordinare.
 Odynglich. schicklich. Ordinalis. le. ordinatim.
 ordinate. digestim.

on**o**ndempe^lick. Inordinatus. a. um. inordinate.
Orgel. Organum.
Orgel^lijue. Amena. ne. cantes. cium. aule pluraliter.
Orgel^lprelre. Organista.
 op **O**rgelen ^lspelen. Organizare.
Orgel ^lsuete. Aulidus. a. um.
Orgel ^lgeluvt. Ydraula. le.
Orhonde. ^lbestnisse. ^lsted^lgheit. ^ltuychnisse. Testimonium. robur. munimen. firmitas. firmitamentum.
Orhonde ^lbpe men ^lgheeft. Arra. re.
Orhonde ^ldaer men ^lgetuych op ^lepicht. Protestacio. [*l* *Protestacio*]
 her**O**rhonden. Subarrare.
Orhonde ^lepsthen. Protestari.
Ozof ^lbolbuut. in **C.** ^lConsent.
Ozof ^lgeden. in **C.** ^lConsentieren.
Ozof^llich. Licenter. licenciosus.
 ge**O**zof ^lwesen. in **G.** ^lGeluypen.
 ge**O**zof. Licitus. a. um. te. fas. factus. a. um.
 onge**O**zof. ^lverboden. Illicitus. nefas. nefastus. prohibitus. vetitus.
Ozoben ^ltegen dat ^lrecht of ^lgewoente. Dispensare. dispungere.
Ozoben. in **C.** ^lConsentieren.
Ozoch. ^lbede. in **C.** ^lCzeghe.
Ozogen. ^lbeden. in **C.** ^lCzeghen.
Off. ^lpert. in **H.** ^lHetwet.
Ozake. in **C.** ^lherCompst.
Ozake^llich. ^lo^lsp^lunck^llich. Origineus. a. um. originalis. le. ter. tas. fontalis. le. ter. tas. fundamentalis. le. ter. tas. Occasionalis. le. ter. tas. Causalis. le. ter. tas. radicalis. le. ter. tas.
Ozake. in **C.** ^lherCompst.
Ozponck. in **C.** ^lherCompst.
Ozt. ^lwynt^lhel. in **C.** ^lCant.
Ozt. in **B.** ^lWleg^lfel.
Ozten. in **B.** ^lWleg^lfen.
 her**O**zten ^lspijfe. ^lwalgen. Nauseare. tabescere. tabefacere. fastidire.
Ozbede ^ldie ^lsake ^lniet ^lto ^lwaken. Orveda.
 her**O**zbeden. ^lver^lsweren. Abiurare.
Off. ^lrgnt. Bos. bovis. Trio. onis.

long **O**ff. Iuencus. ci.
Off. ^lpert. ^lefel. lumentum. ti unde iumentarius ad id pertinens aut custos eorum.
Off ^lbpe ^lgeluvt ^lig. Semibos.
 wilt **O**ff. ^lbpe ^loff. Urus. ri.
Offen ^lhugt ^lByrsa. fe.
 dage ^lmen ^lOffen ^lver^lhotpt. Boarium. bovarium. bovilla. le. vel boville. arum.
Offen ^lstede ^ldage ^lfg ^lto ^lstaen ^lplegen. Bostar. taris. penulis. longa. bucetum.
Offen ^lwoyde. Bucetum. ti.
Offen ^lbergader^lngge. Bubetum. ti.
Offen ^lher^lde. Bubulcus. bassacus.
Offen ^ldoer ^lals ^lvleisch^lhouwer. Boscida. bocida. macellarius.
Offen ^lmemme. Bumasta. te.
Offen ^lpart ^lof ^lweych. Bofforus.
Offen ^lhoigh ^lind ^lrom. Camures. rium.
 eyn^l wilben ^lOffen ^lstact. Colurus. ri.
 nym^lsch ^lbpe ^leyns ^lOffen ^lhoest ^lhetet. Monocentaurus.
Offen ^lsonder ^lluck. Iniux. gis. seiux. gis.
Offen ^lkaepet ^lof ^lbell ^londer ^lden ^lhalfe ^lvoe ^lder ^lhoest. Palear. ris. palearium. ri.
Offen ^ltang ^leyn ^lruyt. Buglossa.
Offen. Bovinus. bucerus. bucerinus. a. um. Bucolicus. a. um.
Ostmagnt. Augustus.
Ostten. Oriens. ris. anacole.
Ostten ^lwynt. Subsolanus.
Ost ^lsuiden. Euroauster. tri. Eurus. ri.
Ostten ^lwynt. idem.
 van **O**stten ^lint ^lwesten ^lrecht ^luyt ^ldie ^lstreck ^lhest. Decumanus. ni.
Ostlich. Orientalis. le. ter. tas. eous. eoy.
Ostren ^lpaisthen. Pascha. che. anastasis unde paschalis. le. ter.
Osterrich ^ldat ^llant. Austria.
Otter. ^len ^ldper ^lopt ^llant ^lind ^lin ^lden ^lwater ^lsch ^lbe^lspende. Luter. fiber.
Otmoe^ldich. ^ldemoe^ldich. Humilis. supplex.
Otmoe^ldich. ^lHumiliter. tas. suppliciter. tas.
 her**O**tmoe^ldigen. Humiliare.
Ovel. ^lvoek. in **H.** ^lWch^lcken.
Ovel^ldait. ^londait ^lin **B.** ^lWoffheit.
Ovel^ldoyu ^lsundigen. ^lgwa^lit ^ldoen. Peccare. delin-

linquere. forisfacere. malefacere. trapagredi.
prevaricari. excedere. admittere. committere.
scelero. as. sceleror. aris. et.
myt **Oebelboen.** Conscelerare.
Oeben. in **O.** **Oeffenen.**
Oeben in to **bachen.** Furnus. fornax. clibanus.
Oeben. in **B.** **Bachen.**
Oeber en **dynck.** Trans. per.
Oeber by den **water.** in **B.** **Botet.**
des **Oebers** of **shats** afbrekng. Allivio. onis.
alliveis. ei.
Oebersj. oeberechtich. Litoreus. litoralis. later. ras. margineus. marginalis.
Oebersant. Sabbura. re.
Oeber of **share** dat **suad** off **engh** is. Stemon. onis.
Oeberloip. in **B.** **Blegffel.**
Oeberlopen. in **L.** **oebertopen.**
Oeberen. in **L.** **oebertopen.**
Oeberlopen. Inquietare. molestare. invadere. cetera in **L.** **oebertopen.**

dem **nyet** en **Oebert.** Cathaleticus.
Oebersj. in **B.** **Blegffel.**
Oeberste. Supremus. summus. altissimus. excellentissimus. architipus. monarcha inde monarchia.
Oeberste **oebert** **all.** Monarcha. che. syn **hocheit** **heit** monarchia. monarcha.
Oeberste **oebert** **wat** of **all.** Toparchus unde toparchia. e. toparchatus. us. ui.
Oeberste des **holches.** in **B.** **die** **Beste.**
Oebertredng. in **B.** **Wolfsheit.**
Oebertmoegen. Postcras.
Oebertwynnen. oebersaen. Superare. vincere. excellere.
Oebertloechich. Superhabundans. excessivus. excedens. superfluus.
Oebertloechicheit. Superhabundancia. excessus. us. superfluitas.
Oebet. **hocht.** in **M.** **Uist.**
Oewer. in **L.** **Keyder.**
Oewer. Ovis femelle.
Oewer. [in **A.** **Anger.**]

PA.

Pachen. in **C.** **Cuffen.**
Pacht. Pactum. ti.
Pachten. Pactare.
bet **Pachten.** Exponere. locare.
Pach. in **B.** **Woden.**
Pach **han** **steyderen** **dat** **men** **op** **en** **perde** **buert.**
Mantica. ce. fagina. faginula.
als **Pachen.** Manticare.
Pab. **ped.** in **B.** **Werdwoon.**
Pabouw. equ stat. Padua.
Pads. **long.** in **F.** **Kent.**

PA.

Paghe. **per.** in **H.** **Henst.**
Paghe. Sudas. dis. palus. passilus. di.
Pallmecker. Sudas. datis. sudates. tis.
Pallen. **hepassen.** Palare. sudibus firmare.
ge **Pallt.** Sudatus. a. um.
Palle. **erischode.** Escaneus. nes.
Palep. **wynde.** **trijste.** Tensorium. tentorium. trochea. choc.
Pallas. Pallacium.
des **tot** **den** **Pallas** **hoert.** Palatinus. a. um.
Palme. Palma. me.

Palmbom. Palma. me. Spadix. eis. spat-
ca. ce.
 dat Palmome wassen. Palmetum. ti.
 Palm ruyt. vrucht of blut. Spatula.
 Palmvucht. Dactilus. palmula. cebaeus. mus-
cais. carica.
 Palmvch. Palmalis. le.
 Pan van der Pan. Vola. palma. palmu-
la. le.
 Palmatorium dat men die schoete met seyt. Pal-
matorium. hortatorium.
 Paltgebe. Palatinus.
 Paltgastcap. Palatinus. us.
 Pan dat men in hoedt. Cultrum. tri. frixo-
rium. confixorium. fervorium. Sarrago. gi-
nis. patina. patinula. patinarius i. ad pati-
nam pertinens. hec Trighis. li. patella.
 hant Pan ten alter openende. Arula. le.
 hant Pan. Testa. testula et testu indeclinat. un-
de resteus. a. um.
 Pan op den dakte. Alveola. cetera in C. Pan-
sel der steynen daken.
 Pannen malier. Patinarius.
 dat in der Pannen gehoert is. Frixorius. pati-
narius. a. um.
~~Pant... Pant...~~
 Pangen. cupden. in B. Wuytten.
 Panster. in A. Iser.
 Pant. Pignus. noris. arrobona. ne. Arrabo-
onis. vadimonium. vadium. dii.
 Pant dat to bozgh stept. in B. eyn pant dat
Bozgh is.
 Pant to bozgh setten. in B. to Bozgh. pand
setten.
 Pant van der bozghcap byhen. in B. van der
Bozghcap.
 Pant to bozgh setten of bozgh werden. in B.
Bozgh werden.
 dat men toe eyn Pant sett. Pigneraticus. a. um.
pigneraticus. a. um.
 Pant der gelasten. Sacramentum. ti.
 Pant setten of ontfangen. Pignerare.
 samen Pant setten of ontfangen. Conpignerare.
 Pant antrecken. Oppignerare.
 Pant loossen. Depignerare.
 weder Pant setten. Repignerare.

soich Pant. Antibolum. [Antibulum] li.
 beipanden. bevesten. Impignorare. Sub. asare.
 diffiduciare. infiduciare. effiduciare.
 Pant off segie dat men wilde openen in of mede-
byngt. Capulum. castis. fis.
 Pantzet anboyt. Loricare. eloricare. delori-
care. per valde. Colloricare per simala.
 Pantzet updoyn. Eloricare. deloricare.
 Pantzerbleck. Hamus. mil.
 Pantzer boit anboen. Prestorcare.
 Pantzer wetet anboyt. Reloricare.
 Pape. in C. Clerch.
 Papekap. Clerus.
 Pape bijff. Patrina. Sacerdotissa.
 Pappij. Papyrus. fe. ge.
 Pate. toe. Par. paris.
 berPareu. in G. berGaden.
 Parabel. in B. Wuytten.
 Parck. kreptz. Pareus. circulus.
 Parijs. eyn stat. Parisius.
 Pargament. Pargamentum.
 Parma. eyn stat.
 Pargament of francijn onbeschreben. Carta. ce.
 Pargamentmeker. Pargaminista. pargamenta-
rius. pelliparius. pargamentator.
~~Pargament... Pargament...~~
 Parnet in C. Capellaen. in H. Kerckhet.
 Parre. in H. Kerckpel.
 Parrekerck. in H. Kerckpels kerche.
 Parrehuuff wedem. Domus dotis.
 Parreman. in H. Kerckpelsman.
 Parff. in H. Ketter.
 tynParff. oleyParff ind bergelicken. Trochea.
 chee i. Torcular. aris. vel torcular. ris.
 calcatorium. prelum. li.
 Parff. Girale. pressorium. prelum. li.
 Parffboem. Prelum. li.
 Parffen. stampen. Torquere. Comprimere. Agi-
tare. coagirare. tunder. contundere.
 Parfebant. Percussalis. fecialis. festialis.
 Parff. Pars.
 wederParty. Adversarius.
 die twee Partyn in loffheit ginstich is. Dupli-
canus.
 Partych. partlich. Parcialis. le. ter. cas.
 Partlichheit. Parcialitas.

eyn Pass. eynmoet. Pertinacia. obstinacia. obdu-
 racio. induracio. Incompunctio. depunctio.
 eyn Passich. Immanifivus.
 bereyn Passen. verharden. Indurari. obdurari. ob-
 stinari.
 dit Pass. dit maill. Pronunc. hac vice.
 Pasch. wepde. in B. Weend. [l. Bend.]
 Paiss. pautwes. Papa. Summus pontifex apo-
 stolicus. princeps principum. pater pa-
 trum. vicarius cristi. sponfus ecclesie. Ge-
 rarcha inde gerarchia. monarcha inde mo-
 narchia. Toparcha inde Toparchia. Archi-
 cherarius.
 Paisdom. Papatus. us.
 Paissich. Papalis. le. ter. tas.
 Paissen. in D. Dissen.
 Paisschick. Paschalis. le. ter. tas.
 Passen. en dubbelspel. Taxillare.
 Passen. raechen. in D. Deyen.
 Passen. luchen. in D. Duenen.
 Passibonen. Passionarius. passionale. lis.
 Pastepde. Pastilla. pasteda.
 Pastoir. in H. Kerckher.
 Pastoirsch. Pastorius. pastoricus. a. um. pasto-
 ralis. le. ter. tas. Nomius. a. um.
 Pat. yulle. pade. Patrinus.
 Pat. werch. Iter hominum. semita f. duorum
 pedum. Callis f. pecudum et ferarum. Via.
 cetera in D. Deych.
 Patene. Batura. re. Patena. patenula.
 Paten. in P. Planten.
 Pater noster. Oracio dominica. Pater noster.
 Patriarch. Patriarcha. der is byn als Romanus.
 Alexandrinus vel iherosolimitanus. Anthio-
 chenus vel constantinopolitanus.
 Patriarchlich. Patriarchalis. le. ter. tas.
 Patriarchscap. Patriarchatus. us.
 Paviment. in D. Deych.
 Pavuyn. tent. Papilio. onis. Tentorium.
 Cadarcum. ci. Cadarcus. ci. peripatas-
 ma. tis.
 Pavwe. eyn schoen vogel. Pavo. onis.
 Pavwe. eyn rebber in lumbardgen. Padus.
 Pavwes. in P. Paiss.
 Pech. Pix. cis. piffa. se.
 Pech die haer ind droogh is. Pissaxera. re.

Pech die weick is. Pifagra gre.
 Pechen. Picare.
 Pechen. Piceus. a. um.
 Pechel. in S. Solper.
 Pechken. in B. Boideken.
 Pedge. in B. Bredwoym.
 Pedgekost. in B. Bulte.
 Pegge. prop. in D. Dobbde.
 Pegge. in B. Bepel.
 Peggen. Cavillare.
 Pegken. song verckken. in C. Coedken.
 Pele. schappele. in C. Cantz.
 Pele of rynch op den hoise daer men wat op
 dreeghet. Cesticillus. li.
 Pelegym. wendler. Peregrinus. advena. alige-
 nigena. adventicius. Viator. cetera in H.
 uphennsch.
 der Pelegym of wendler versam herberghe. Xe-
 notrophium. ind die verwoerre hier af het
 Xenotrophita.
 Pelegymaedske wanderen. Peregrinari.
 Pelegyma hoit. Galerus. ri.
 Peis. Pellicia. e.
 Peis antrecken. Pelliciare.
 Pennenbogel. vivalter. in C. Capelle.
 Peemse. Pamicium. fungia. e. pumex. cis.
 Peemsen. Pumicare.
 bol Peemsen. Pumicosus. a. um. tas.
 Peemsch. Pumiceus. a. um.
 Penne. veder. Penna. ne.
 in der Pennen dat mddelste dat men daer uyt
 trect. Hilum. li. Hilus. li.
 Pene. Pena.
 geitPene. Mulcta.
 Pene af to dnyngen. Mulctare.
 en Pene is achterley in hepserrecht. als schade
 f. Damnum. geventkniff scilicet vincula ste-
 ghe f. verbera. wyacke eyn umd dat ander
 f. talio. onis. betshemeniff f. ignominia. des
 lands verdwyng f. exilium. eegentscap sel-
 licet servitus. turis. die dait scilicet mors.
 Pentlich. Penale. lis. ter. tas.
 Penne weder cum suis ut hic statim supra et
 de eodem in D. Deder.
 Penden. pant reinen. in P. Pant seiten.
 berPenden. versecten. in P. berPanden.

Pen-

Penningh. Denarius. denariolus. moneta. numus per simplex m. numulus. numullus. nummisma. assatum.
 silberen Penningh. Argentus. argirus.
 gaidz. wunckopz. lijchopz Penningh. Arra. re. en half Penning. Obulus. clocertum.
 truw moed gaidz Penning. Arra. re. messio. onis.
 die mgt Penningen hantfert. Nummularius. monetarius. mensarius. campfor. banckerius. negociator numarius. a. um.
 van Penningen eyn ingesette. Numaria. e.
 vol Penningen. Numosus. tas. numatus.
 Penninghgerich. Cupidenarius.
 Penitencie. in B. Boete. toertie.
 Pens. in G. in Schwende.
 Pens. rente. in G. Gulde.
 wif Pens. wifucht. wifrente. Usufructus. viteductus. us.
 Peper. hoc Piper. ris.
 tot Peper behoernde. Piperens. piperinus. a. um.
 mgt Peper hoeken of bereyden. Piperare.
 Peper rebich. Raphanus minor. mer vrouwen rebich of meerrebich. Raphanus maior vel raphanus maior vel raphanus marinus.
 Peperlych. peddenstoff. in B. Bult.
 Pere. here. Pirum. ri.
 Perboera. herboum. Pirus. ri.
 Perle. Margarita.
 Persike. eyn vrucht. Persicum. ci.
 Persikenboem. Persicus. ci.
 dat Persiken waken. Persicetum. ri.
 tot Persiken hoernde. Persiceus. a. um.
 Persone. Persona.
 Persoenlich. Personalis. le. ter. tas.
 Pert. paghe. in H. Hent.
 Persoenkap of personalt. Personatus. us.
 iong Pert. halle. hoellen. Poledrus.
 seumer. somnre Pert. Emissarius. Admissarius.
 Apompeus. Apogeus.
 gelubt Pert. rynn. Cabo. Scabo. Spado. onis.
 Incanterius. ri.
 telnde Pert. Dextrarius. Gradarius. palafredus. ductrinannus. Mannus. Asturco. onis.
 moeder Pert. merpe. Equa. faginaria.

Pert dat die siede trett. Veredus. di.
 Pert dat appelga is. Spadix. cis.
 fer Pert. Ypotamus. mi.
 half Pert half wunck. Ypocentaurus.
 Pert weteren. Aquor. aris.
 Pert dat gewapent is. Cathafractus grecum est.
 Pert mit hallen boeten. Cabo. onis.
 suod Pert. Caballus.
 hupende Pert. Trotator. Subcussator. Gradator.
 Pert vertzuen. Epythiare. falerare.
 wylt Pert in der stait geboidt. Equiferus. ri. fera. re.
 Pert. off. esel. Iumentum unde iumentarius. a. um. ad id pertinens. die hoeder hst as. Iumentarius. ria.
 Pert dat wylte boete hst. Petulus. li.
 Pert dat gelinstrende appelen hebet. Scutulatus.
 van Perden werspennich off wervlich. Quadriugus. a. um. quadriugis. ga.
 der Perde last. Cliptella. le.
 der Perde renbane. Circus. ci.
 wper Perde der sonnen. dat heste Atteus off Eous. dat is roit mgt der sonnen opganck. dat ander hest. Ericus off piros. dat is dincende gesich den wper in der sonnen opstigen. dat derde hest Lampas off phlegon. dat is wperen funckende in den middage. dat wperde hest Echon. dat is latwende ind nederstijgende to naemiddage in der sonnen neberganck.
 der Perde namen nat oeren bartoen off seiden. Spadix. Glaucus. Gilinis. Albus. Subalbidus. Candidus. Sentulatus. Varius. petulus. Emissarius. Admissarius. Cervinus. Eranes. Mircus. Dofius. dosinus. Retrogradus. Sulfus. Cespitator. Sternax. Cinereus. Redorsatus. Edorsatus.
 der Perden off wperen bergadering. Equiricia.
 der Perde wperrecht. Antela.
 der Perde echter gerepte. Postela.
 der Perde roem. Frenum.
 der Perde sabel. Sella. selle.
 der Perde gebgt. Chamus.
 der Perde halter. Capistrum. Habena. Habenula.

doe Perde die eyn karre trecken glich heit Biiugus a. um. vel biugis. ge. of so heiten onder den heyde Biiugi. biuges. is. der Perde by off meer. Triiugus. gi. vel Triiugis. Quadriugus. gis et cetera.
 dat men onder of op des Perds sadel legt of bindet van tzierheit. Subiellium. lii.
 Perds off anderre dyeren manen. luba. be. des Perds tzierheit. Epitia. orum. falera. re unde Epithiare. Falerare.
 der Perde veelheit. Equitatus. us.
 der Perde rjbynge. }
 der Perde dyaben. } idem.
 der Perde telben. }
 der Perde lopen. }
 der Perde strumelen. Cespitare.
 Perdschjpp. Ypogabus. bi.
 byrPerdighe wagen of carre. Quadriga. ge. die bybber dat af. Quadrigarius.
 Perds stant. Penis. nis. ni.
 Perdstal. Ypodromus. Equistacium. cil.
 Perdsjueder. Equarius.
 Perse. byde. in S. Sonne.
 Persten. byden. in S. Sonnen.
 eynPessch. in H. verhardt.
 Pesser. tirkel. Circinus. truellum.
 Pestilenti. sterfte. Pestilencia. clades. dis. claudacula. clandestula. Lues. Luacula.
 Peter. pade op der dopen. Patrinus.
 Petercilie. Petrocilinum. petrapium.
 Pech. Hasta.
 Pechart. Piccardus.
 Pechardgen dat lant. Picardia.
 Pechen als hoent.
 Pjyl. geschot. Pilum. li. telum. sagitta. Spiculum. sparus. ri. missile. cacabulta. obolitus. obelus. tragula.
 byrPjyl. Falarica. ce.
 Pjylhaicher. Pharetra.
 Pjyl. in C. Columne.
 Pjyl. pat op der dopen. Filiolus. ia. in D. Pat.
 Pille ter medicinen. Pilla. pillula.
 Philosophen taffel van deren figuren. Abacus. ci. pinax. cis.
 Pyne. tweede. in C. Castyhyngge. et in C. Got.

Pyne. tweede liden. Dolere. allere. ui. et caret supino.
 Pyne of verdyget u en ander andoet. Alloposia. e.
 Pyne liden. in C. Tijden. pyne heb. sonder Pyu. Impunis. ne. impunitas. impunita. impunita.
 Pyngge. in C. Castyhyngge. alrelege Pyu. Terribolum. li.
 Pyngereitstap. in C. Casty. pyngereitstap.
 Pyu wedich. Cruciatorius. a. um. cruciabilis. le.
 so wat Pyngicht. Cruciatorius. a. um.
 Pyngigen. in C. Casty.
 to Pyngigen die lude die dat seker gebot hebet. Pretor. toris. prefectus. ti. questor. ind sijn herlicheit heit pretura. prefectura. des dat toe hoirt. pretorius. a. um. prefectorius. a. um. dat huyff of platze dat men dit handelt heit pretorium. pretoriolum.
 Pyntre. Tortor. anger. geris. in B. Boedel.
 Pyntboom of pechboom het Pinus. ni.
 dat Pyntboom wassen. Pinetum. ti.
 Pyntomen taffel. Pinax. acis.
 Pyu. en nagel. Pinna.
 Pyntappel. Pinnaculum. conus. tolus. li.
 Pyntet to massen. Ponsellus.
 Pyntsen. in D. byr Dencken.
 Pyntsen. in D. Doeben.
 Pyntselich. in D. byr Dencklich.
 Pynta et bydel van eyntre quarten. Pynta. te.
 Pyntten. Penthecoste. tes. vel penthecosten indeclina.
 Pyp. seute. Fistula. musa. piplea. Canna. calamula. siriga. ge. sirinx. ringis.
 spottPyp. Panus. ni.
 eygelPyp. in D. Eygelopy.
 Pypen. Fistulare. musare.
 die mgt Pypen omoghheit. Musaticus. picricus.
 eynterley Pyp. Tasia. lie. idem tessera. tessellula. le. tessella. tessellula.
 die sulke Pypen maert. Tessellarius. tessellarius.
 zo Pypende herbbe. Turturus. ra.
 humnische Pyp. Urania. nie. vel uranies. nie.

Pyper. Fistulator. Calamularius. Musator.
Pyper eynreep schyp. Navis.
Pyt. Lumbricus. ci. Lumbriculus.
Pytrich. Lumbricosus. tas.
Pyffe. streule. in **H.** Harnē.
Pyssen. streulen. Urinare. Mingere.
Plache. Placca.
Plack. gzynt. schozft. in **G.** Gzynt. ruyt.
Plackich. in **G.** Gzyndgch.
Pladzen. callen. ontnutlich sladzen. snacken. clappen. stessen. slaffen. snateren. snappen. Fabulari. garrulare. verbosor. aris. gannio. nis. garrio. ris. aggarrire. degarrire. pregarrire. oggarrire. per. contra. re. per. iterum. micolor. aris. menior. aris.
Pladdyse. scholle. Pecten. nis.
Plaghe. Plaga.
Plaghen. in **C.** Castyen.
Plaggen. Vestes attrite. cincinnus. ni.
Plamen. Planare.
Planen. in **A.** Anger.
Planck. in **B.** Boitde.
Planete. Planeta.
der Planeten hochstel in den begynne. Absis. dis.
die sich der Planeten onderzognt. Planeticus. planetarius. planetaris. re.
der vijf. Planeten namen. Sol. Luna. marcurius. mars. iupiter idem. diespiter idem. foratinus. venus. saturnus.
Plant. Planta. plantula.
Plant van en coil. Brassica. planta. plantula. unde plantaris. re.
Plant van en boem. Plantatorium. plantare. ris s. rapta de arbore. planta s. cum radicibus.
Planten. Plantare. Complantare. per. simul. deplantare. per. valde. replantare. per iterum. Serere quando habet serui.
ber Planten. Transplantare. replantare.
Planten uyttrucken. Explantare. Deplantare.
samen Planten. Conferere. Complantare.
umü her Planten. Circumserere. Circumplantare.
in Planten. Inferere. Interferere. Infertare. Interfertare.
Planting. Conficio. Confercio. plantacio.

Plaff gebackten. Placenta. collirida. Laganum. Tortella.
Plaifter. Epilema. tis. Cathaplasma. tis. Emplastrum. Implastrum.
Plaifter tot myntwerck. in **C.** Cement.
Plaifter tot steyntwerck. Plaiticen. nis.
Plat. Planus. a. um.
Plat der clerckscap. in **C.** Czugne.
Plate. Torax. racis.
goltPlaten. in **B.** goltBlader.
Platennicker. Torifex.
Platgn. tryp. in **H.** Holsch.
Platong naevolger. Achademicus. platonicus.
Plattee. grote schottel. Discus. disculus. Lanx. cis. Catinus. Trublium i. parapsis. dis. Scutella. scutellula.
Plecken. in **M.** Maeren.
Plecke. in **M.** Maer.
Pleederen host.
leemPlecker. Glebator. argillator. Alutarius.
Pledieren. pleyten. Placito. as. placitor. aris.
Pledgering. pleyte. Placitum. ti. placitacio. placitamen. tum.
des tot den Pleyt hoirt. Placitorius. a. um.
Pleytstede. Placitorium.
Pleghe. vlesche. gelegenheit. Situs. us. Situacio.
Plegen. Solere. solescere. assolere. assolere. insolere. insolescere. consolere. consolere. persolere. persolere. assuere. assuere. consuere. consuere.
nyet Pleggen. Dissuere. dissuere. absuere. absuere.
ber Pleggen. Tractare.
Plegghen. in **M.** Mengghen.
Pletten. Planere.
Pletten. smeer. Abdomen.
Plicht. myddait. in **B.** Boisheit.
Plichtich van schoit. schuldich. Debitus. obligatus. attrictus. obnoxius. a. um.
onPlichtich. onschuldich. Innoxius. Innocens. apoollogicus. innocuus. Immunis. ne. expers. tis. insons tis. ter.
Plichtich. schuldich van boisheit wegen. Reus. obnoxius. culpabilis. le. ter. tas. nocuus. sons. tis. cetera in **A.** Arty.

onplicht. ontholt. Innocencia. ter. Immunitas.
 ploich. Aratrum. Aratellum.
 ploichstart. Buris. ris. capulus. vomer. vomis.
 ploichboem daer die beesten an trecken. Themo. onis.
 ploichcolter. Vomer. ris. vomis. is.
 ploichstart's eynde dat men myt den handen heldt. Scina. ne. sturula. le. di.
 ploich heldet. Scivarius. a. um.
 ploichmelker. Scivarius. a. um.
 ploich der immerlugde daer myt se boeren rytzen in dat holt. Scrophina. ne.
 ploegen. butwen. in W. Acheren. daer men ploeghet. Aratorius. a. um.
 ploek wollen of van snet. Floccus. flocculus.
 ploek wollen. Villus. II unde villosus. tas.
 ploek. Globus. globulus.
 ploeg. balde. Plica.
 plottzen. in W. Wijngart's blader plottzen.
 plucken. roppen. Vellere. pervellere. vellicare.
 plucken. roppen mekeltich. Vellico. tas. nae sech. tot sech plucken. Advellere.
 samen plucken. Convellere.
 um her plucken. Circumvellere.
 ber umd plucken. Provellere.
 uytplucken. Evellere.
 wybertwegen plucken. Divellere.
 tegen plucken. Obvellere.
 weder plucken. Revellere.
 under of opwart plucken. Subvellere.
 aeber of doer plucken. Transvellere.
 to plucken. to rucken. to splijten. to rijten. to schoeren. to roppen. Divellere. convellere. displodere. labefacere inde laceramen. tum. dilacerare. elacerare. laniare. macerare i. dilaniare. rumpere. abrumpere. corrumpere. dirumpere. vel dirumpere. interrumpere. ruptare. abstrahere i. lacerare. distrahere i. Dilaniare. Discerpere. lacinio. as. are. lacino. as. laceffo. sis. sivi. tum.
 samen to plucken. to rijten. Collacerare. Collaniare.

uytplucken. uyttruppen uter erden. Evellere. runcare. unde runco. onis. cetera in H. uytstriben.
 eyn plucker. rijter. schoerre. Lanio. onis. Laniata. ste. Lanius. nii. divulfor. displofor. Lacerator. Dilacerator. Laniator. Ruptor. Discerptor. Lacinator. Laciniator.
 pluyme. Pluma. plumula. plumella.
 pluymhussen. in C. otercussen.
 pluymenstrijcker. in T. Tunscher.
 vol pluymen. Plumosus. a. um. tas.
 sonder pluymen. Implumis. me.
 onpluymen. Deplumare.
 tot pluymen hoerende. Plumarius. a. um. myt pluymen decken. Plumare.
 myt pluymen gedeckt. Plumatus. a. um.
 pluymich. Plumeus. a. um.
 pluymich wesen off pluymen hebben. Plumere: plumescere.
 plump. gress. in T. Gul.
 plump. stump. ster. Retusus. Recurvus. a. um. Stupidus. a. um.
 plump. stump. ster maken. Stupefacere. Obtrurare. Retundere.
 plump. stump. ster werden. Stupere. Stupefere. Stupefieri.
 Po. in P. Patwe.
 Pock. Morbilla.
 Pochen. Morbillare.
 vol Pochen. Morbillofus. tas.
 hoigh Poicken. in W. Waighen.
 hoigh Poicker. in W. verWaiger.
 Poider. polber. Tzuyt gepolbert. Species. Aroma. tis.
 Poete. Poeta.
 Poeten schryft off gedicht. Poetria. Poesis. poema.
 Poets' haysstrouwe. Poetissa. poetrida.
 Poetry dichten. Poetor. aris.
 Poetsch. Poeticus. a. um. poetricus. poetridus. a. um.
 Poets' werck van vele volcken. Poesis.
 Poets' werck van eynen volck. Poema. tis.
 suike Poete. Poematicus Poemaneus. a. um.
 Poil. in A. Adelpoil.
 Poley. eyn tzyt. Pulegium. gii.

Polity. Policia politica. ce.
 dat ter Politien hoitt. Politicus. a. um.
Polen. in **C.** Critschoden.
Polen lant. Polonia.
Polender. Polonus.
Polijt. nett. cass. in **A.** Abel.
Polieren. lichen. in **B.** Glijffen.
Polber. in **P.** Poeder.
Polber tonder buge in te slaen. Araula. Tu-
 ber. ris.
Polto. Pulvinar.
Pomerancien appel. appel van acaugen. Pome-
 rancia.
Pont. egn schyp toe beiden egnden apen. Na-
 vis.
Pont gewicht. Libra. talentum. pondus. pon-
 dusculum. libella. di.
twoe Pont. Dipondius.
die derdehalf Pont an geld of guede om gaid
 wil gheeft. Sexquiterciarius.
Popel wylighe. Populus. malva. Altea.
Popel wylighe. Populeus. populinus. a. um.
dat Popelwiltigen wassen. Populeum.
Popelcy. Apoplexia.
dye dye Popelcy hest. Apoplecticus.
Pozen. moepen. in **B.** Bedroeben.
Pozen. in **H.** Keptzen.
Pozende. in **H.** Keptzende.
Pozynge. in **H.** Keptzinge.
Pozte. Porta. portula. portella
 stat Pozen. Amburbiales. amburbium.
Poztenc. Portarius. portenarius. portitor. por-
 tentis. hostiarius. exclusarius.
Pozter. in **B.** Pozger.
Pozterfche. in **B.** Pozgerfche.
Poztail. Portale. lis. Porticus. us. fe. ge. Ves-
 tibus. li.
egn. twe. dy et cetera Pose of reyse. in **M.**
 egnMail.
dye myt Posen of berfchoyngnen wat doyt. Vi-
 cissitudinarius. interpolaris. re.
Posen. resten. ruwen. Quiescere. requi. pau-
 sare. repau. ociari. vacare. intervallare. re-
 spirare. interpolare.
ber Posen. in **A.** berAbemen.
ber Posynge. Respiracio. respiramen. pausacio.

repausacio. inpolacio. intervallum. inter-
 vallium.
Post. stijt. stander. Postis. tis.
Postende. Archicopus. artocrea, pastillus. li.
 pastilla. le.
Postenden becher. Artocopus.
Postenden of bladen top. Arcopra.
Pot. in **D.** Deggel.
Pot. in **C.** Can.
erden Pot in to hoetken myt dyen stymplen.
 Sitropes. peder.
erden Pot myt vier stymplen. Seitropedis. dis.
erden Potueker. Figulus. lutifigulus. olla-
 rius.
Poterde. baerde. Opis. pis. glis. glitis.
Pot bechel. Ollifera.
Praetijck. Practica. ce.
Praetiseren. Practicare.
Praghe of Pra. egn stat in bemem. Praga. ge-
 pragis. gis.
Pralen. pzoeten. coeyeren. in **C.** Callen.
Praelyng.
Praelyng. plentlang.
Pramperen.
Pzangen. wangen. rangen. wasselen. rasselen.
 woestien. rynge. Luctari. colluctari. duel-
 lare. concertare.
Pzangen. in **H.** Hyben. stryben.
Pzangen. in **H.** Hybien. hyben.
Pzangh. wazangung. woestynge. ralyng rynge.
 Lucta. luctamen. rum. luctacio. hiis eciam
 prepone col. duellum. concertacio. pa-
 lestra. tre.
geru Pzangende of woestiende. Luctabundus.
tegen Pzangen. Obluctari. reluctari.
Pzangstede. Lucta. te. palestra. tre.
Pzanger wazanger. woestier rynge. Luctator.
 gignocista. duellator. Concertator. paletri-
 cus. a. um. pransl.
Pzait Prepositus. ta.
Pzauen. pzyuen. Mustrare. drenfere. substo-
 machare mutio. tis. tire. mussare.
Pzuden. sermonen.
Pzuden. pzyden. in **B.** Pzuden.
Pzuchel. Aporia. punctorium. itiga. ge. si-
 mulus unde stimulosus. ras.

Pzuc-

Prethelen. Stimulare. pungere. tondere. contundere. pungitare.
Prethelen. tzerren. in *M.* Naggen.
Pmpf samen **P**rethelen. Compungere. contundere. depungere. per. valde. dis. per. diversimode. in. per. intra. re. op. per. contra.
Prethelrechtich. Punctorius. a. um. Stimulatorius.
Prethung. stotung. huffung. Punctus. us. punctator. tonsio. stimulacio.
Prediken. sermonen. Predicare. Sermocinari. categorare. categoricare.
Predike. sermoen. **P**redicate. Predicacio. predicaciuncula. sermo. sermunculus. sermocinacio. categoria. omelia. rabulo. onis i. sermonacio.
Predichstail. Ambp. onis. analogium.
Prediker. sermoentz. Predicator. Sermocinator. hic et hec cirix. cis.
Prefach. Prefacio. prefaciuncula.
Prelate. Prelatus. ti. prelatissa.
Prelatiscap. Prelatura.
Prelaturscap. Prelatura.
Prentz.
Prenten. drucken. Premere.
Prenten. indrucken. Imprimere. inculcare.
Presentieren. in *C.* Choenen.
Prichte. Nonoculus. Marenula.
Prinie. Prima. me.
Pruem. in *C.* Eissen subel.
Pruem of ruem verdoogen in en staff. Sica. ce. dolon. onis.
Pruemdrager in stede eyns neff. Sicarius.
Pruce. eyn furst. Princeps.
Pruce der hellen. Pluto.
Princesse of princesse furstinne. Princeps. principissa.
Prinpalich. in *H.* Hofdelich.
Pruenden. stelen.
Pruoz in en cloister. Prior. priorculus.
Pruosche. Priorissa. Antista.
Pruozscap. Prioratus. us.
Pruoff loff. in *C.* Cere.
Pruyen. in *H.* Raeden.
Pruylich. in *H.* Raedelich.
Pruyen. pzegehen. in *B.* Banchen.

Priester. Sacerdos. Sacerdotulus. presbiter. Geron. rontis. et hic Geronta. te. Vates. tis.
Priesterganne. Sacerdos. Sacerdotula. Sacerdotissa.
Priester des hoids. Lupercus. ci.
Priester dat eyn gebuyr off acherman is. Econonis.
Priester off custer in der asgaide tempel. Phanaeticus.
Priesterlich. Sacerdotalis. le. ter. ras. presbiteralis. le. ter. ras. Geronteus. Geronticus. a. um.
Priesters dochter. Sacerdotula.
Priesters hoit. Tyara. re.
Priestz. Archipresbiter. Archifacerdos unde Archipresbiteratus. us.
Priesterescap. Presbiterium. Sacerdocium. Antistitium. cii.
Pruyn. gedenckniss. in *H.* Kercker.
Pruvait. in *H.* Heymlitcheu.
Pruve. Proba.
Prucessie. Processio. onis.
Prucurator. in *F.* ontfenger.
Prucurator. in *M.* Munder. Administrator.
Pruossen. in *D.* toeDrucken.
Pruosch doin. Profiteri.
Pruoschi. Professio. onis.
Pruosjt. oerder. in *B.* Sate.
Pruosjtlich. oerberlich. in *M.* Nutlich.
Pruosjtlicher. in *B.* Beth.
Pruophete. wissaghe. Propheta. vates. tis. videntis. tis. presagus.
Pruophetiss. Prophetissa. Sibilla.
Pruosch **P**ruopheta. [*1* *Prophete.*] Pseudo propheta.
Pruophetisch. Propheticus. a. um. prophetalis. le. vaticanus. vaticus. a. um.
Pruophetieren. ruophetisieren. ruopheten. Prophtare. prophetizare. vaticinari.
Pruophete. Prophecia. vaticinium. presagium.
Pruoy. pegge. in *D.* Dobbz.
Pruosper. in *A.* Abel.
Pruosstese. Balduca. balduca.
Pruoeten. wederzawen. in *C.* Choenen.
Pruoten. codzen. in *C.* Classen.
Pruothorol dat is eyn hore schuyltike antzichengn-

ge der heele materien woe men eynde saken
oebertomen is. Prothocollum. li. scella. de.
Prothocolis schryber. Prothocollarius. Scedarius.
a. um.

des tot den Prothocol hoert. Scedularius. a. um.
prothocollaris. re. ter. tas.

Proeben. in **M.** Mercken.

Proeben. in **S.** onder Soeken.

Proebyngge. in **S.** onder Soechyngge.

Proebyngge. Apodixis. apodixia.

Proebende. Prebenda. prebendula. Prebendi-
cula.

Proebend geber. Prebendator. prebendarius.
collator. trix.

Proebender. Prebendarius.

Puplen. in **P.** Patten.

Pupme. krieche. Prunum. ni.

Pupinboem. Prunus. ni. spinus. ni.

dage Pupmen wassen. Pronetum. ti.

Pupmsch. Proneus. a. um.

Pupffen lant. Prussia.

Pupff mynsch. Prutenus. a. um.

Pupfkruyt. Sanguinaria.

Pupften. in **M.** Mesen.

Pupften. in **H.** Hopsten.

Psalm in den psalter. Psalmus. spicames. psal-
mulus. psalma. tis. psalma. me.

in den Psalmen en weynich swyngens. Dyapsal-
ma. pausa. pausacio. punctuacio.

Psalm setter of meker. Psalmista.

der Psalmen lesing of gesing. Psalmodia. ce-
tera de Psalm. in **S.** Salm in den psalter.

Psalter. Psalterium. rii.

Puder. polber. in **P.** Poeder.

Pug. ped. in **B.** Bredtvoorn.

Puggen. song berckshen. in **C.** Coebken.

Puyten.

Puytre. verboeden meyster. Ignavus.

Puyterge. Ignavia.

Puylt omme boicte op te leggen. Pulptum. ti.
analegium. analogium. ambo. onis. lectrum.
tri. legium. gii. legitorium.

Pulff. Pulsus.

Pulsader. Vera pulsatijs.

Punte. artifiel. Punctus. ti. punctum. ti. arti-
culus.

Punt. stiphen. stretchen. Punctus. stigma. tis
unde stigmaticosus. Virgula. iota. apex.
maf. ge.

groot Punt. Periodus. fe. ge. paragraphus.

ban Punte to punte. Punctatim. articulatum.

Punten maken. Punctare. punctuare. arti-
culare. repunctare. per. iterum. rearticu-
lare.

Puntieren. idem.

Punten uythoen. Dispunctare.

twyPuntich. Bipunctalis. le. ter. tas.

dwyPuntich. Tripunctalis. le. ter. tas.

vyerPuntich. Quadripunctalis. le. ter. tas.

vijsPuntich. Quipunctalis. le. ter. tas.

sestPuntich. Sexpunctalis. le. ter. tas.

Puppe. in **D.** Doche.

Puppe als water off ander nat meelich rymet.
Vermiculare.

Pure. Purus. merus. impermixtus.

Pure. clape. litter. in **B.** Baer.

Purheyt. in **C.** Cuterheyt.

Purpur. Purpura. blata. te. ostrum. tri.
dat Purpuren to samen is. Olofetrus. a. um.
dage men Purpuren maect of berhoeyt. Bassium.
fii.

Purpuren werker. bartwet of berhoeyer of hoeyer.
Baphiarius ostrarius.

Purpuren dat men oeber meer boiet heyt. Stra-
taria. rie.

Purpuren meker. Strator. oris.

gePurpert. Purpuratus. purpuritus. a. um.
ostratus. a. um.

Purpurtich. Purpureus. bapharius. a. um. bla-
teus. a. um. batealis. le. ostreus. purpu-
rinus. sarranus. stratarius. a. um.

Puyt of puytlien an den lijbe. guppel. Pus.
indecli. pustula. pustella.

bol Puyten. Pustulosus. pustulentus.

Puytcheit. gupplicheit an den lijbe. Pustulo-
fitas. pustulencia.

Puyten in den bode.

Puytier. in **B.** Balch.

Puytier. ruppelcogel. in **B.** Balchbalch.

Putte. Lacus. puteus. puteolus.

Puttede of reitscap to putten. Hausorium. hau-
ritorium.

Put.

Putrat. Anclia. girgillus. hauftra. tre. hauftrum. tri.
steyn Putrat. Trochea. chée.
 lang **Putfwyngel** als dat lang opgaende halt. Ciconium. ni. telo. onis. ciconia, nie. tolinum. ni.
 tot **Putten of fcheypen hoerende.** Hauritorius. a. um.

Putten. fcheypen. Haurire. anclare. exanclare, dehairire. per. valde.
Putlich. Anclabilis. hauribilis. haufibilis. faunen **Putten.** Cohaurire.
Putfepl. Situla. le.
Putepmer. Situla. le.
Putfch. Putealis. le.

QW.

Qwachelen. blyfscapen. Floccifico. eis. circ. frasciligo. gis. gere. **Struntsaghen.**
Qwachelp. blyfscap. struntsaghe. Floccificium. frascilegium.
Qwachlep. Floccifactor. frascilector.
Qwail. in C. Castynghe.
Qwail. in D. Doefniffe.
Qwalm. foide. wall. Bulitus. us. bulicio. bulior. oris. bullio. onis. scaturies.
Qwalm. in B. uyt Berfinge.
Qwalmen. in B. uyt Bersten. qwalmen.
Qwalfter. onreynicheit uyt den monde of ber nafen. Carunca. ce. screa. ee.
Qwalften. Screare. excreare.
Qwalftuyng. Sreatus. us. screacio.
Qwanzes.
Qwapp. eyn blyfch. Allora.
Qwart. eyn maat. Quarta.
Qwartien. Febris quartana.
Qwartenspyl. in C. Cartenspyl.
Qwartieren. byrdelen. Quartare.
 wy**Qwaft.** Asperforium.
 bygghen **Qwaft.** Muscarium. flabellum.
Qwaft.
Qwaft. boefe. in A. Arch.
Qwaft. boefe maken. in A. Argheren.

QW.

Qwaft doen. in S. Oebel doen.
Qwaft trunfchen. bloicken. in B. Blameren.
Qwaftheit. in B. Waftheit.
Qwatern dat fpyt acht bladet. in A. Acht blader.
Qwatter. Quatuor.
Qwatter mefter.
Qwattertempet. tyoen haft. Quatuor tempora.
Qweede. Coctinum. ni.
Qweedenborm. Coctinus. ni.
Qwedelen. Modulari.
Qweken in den achter. Ruscum. ruscum unde ruscus. a. um. ras.
Qwelen. fupchiten. Languere.
Qwelen. in C. Carmen.
Qwellen. ymmygen. in C. Castynghe.
Qwellen. bynden. in D. Dyck warden.
Qwellen. qwicken. opfpyngen als water uter ruden of berghe. Scatere. scaturire. scateare. rarefieri.
Qweilich. in A. Archlich.
beQweem. Oportunus. conveniens. in B. Beqweeme.
beQweeme. in A. Angeneme.
beQweemgheit. in A. Angenemgheit.
beQweemgheit. Oportunitas. convenientia.

onbeſwempheit. Disconveniencia. inconve-
 niencia. importunitas. Inoportunitas.
onbeſweme. Ineptus. incongruus. Intempe-
 ſtus. intempſtivus. cetera in **B.** onbe-
 gweme.
Qwene en alt biſſ. Vetula. anus. us.
Qwene.
Quentijn. en byedel laſt. Quentinus.
Qwerdel an en ſchoen. Liripipium.
Qweſten. badſtoben. Balneare.
Qwetzzen. wonden. wunen. Ledere. Vulnerare.
 plagare. plagiare.
Qwetzzen. mozdelen. Quassare. quassitare. con-
 quassare. conquassitare. concutere. succu-
 tere. secussare. quater. decutere. excutere.
 crispere. illidere. perlidere. collidere. al-
 lidere. elidere. fredo. dis. dere. fresare.
 furcillare. affurcillare. conterere. labeface-
 re. macerare. contundere. compilare. dis-
 plodere.
Qwetzzen allentelen. Interfiderè.
burQwetzzen. Prelidere.
tegen Qwetzzen. Oblidere.
weder. achter Qwetzzen. Prelidere.
geQwert to mozdelt. Quassatus. contritus. fre-
 ſus. confreſus. defreſus.
ongeQwert. Caploſus. illeſus. a. um.
Qwetzzyng. Lesio. collisio. conſtricio. con-
 cussio. lesura. conquassacio. et cetera se-
 cundum verba ceterorum terminorum for-
 manda sunt.
Qwetzlich. Ledibilis. lesibilis. le.
Qwuch. in **H.** Habe.
Qwuch of habe van eyn ſcheyden. Abigere.
Qwuchdreff. Abigeus. abactor.
Qwuch off bye uter weyden in dyſſen. Isigere.
 in **B.** Weſten.

Qwuch of bye vanden ſtall in die weyde byſſent.
 in **B.** Weſten.
Qwuch betwaerre. Pecularius. a. um. armen-
 tarius. a. um.
bye grotſ Qwuchs bele heft. Pecorosus. tas.
bye kleynſ Qwuchs bele heft. Pecudoſus. tas.
Qwuchen. in **Q.** Qwelien.
erQwuchen. in **X.** Taven.
Qwuch ſpynck. Fons. fonticulus. scaturies.
upt of opQwuchen als en fonteyn of byſſant. in
B. uptWeſten. qwalmen.
opQwuchyng. in **B.** uptWeſtyng.
Qwuchſyber. Argentum vivum. mercurius. ser-
 vus fugitivus.
Qwuynt in den ſanghe. Quinta.
Qwuyntern in en boick dat ſyn tyen blader. in
C. Eyn boickblader.
Qwuyntern. ſeyden ſpil. Quinterna.
op Qwuynternen ſpelen. Quinternizare.
Qwuyſpelen.
berQwuyſten. in **D.** Doemen. floemen.
berQwuyſten. in **D.** berDeitghen. berſtoeren.
berQwuyſter. in **S.** berſloemer. et in **X.** Tecker.
berQwuyſter. in **D.** berDeitger. berberber.
berQwuyſtyng. in **D.** berDeitſaffe. et in **D.** ber-
 Deleyng.
berQwuyſtlich. in **D.** berDeitgelich.
Qwuyt. by. loſſ. in **X.** Ledych.
Qwuyt maken. in **X.** Ledigen. et in **X.** Loiffen.
Qwuyt maken ontferren. in **D.** ontQaghen.
Qwuytſcheyding. Quitacio. acquitacio. accep-
 tilacio. abſolucio.
Qwuytanci. Quitancia. acopa. apocopa.
bye wyne Qwuytſchilt van he ontſengt. Dis-
 noicus. a. um.
bye ſo bele Qwuytſchilt als he ontſengt. Oro-
 noicus. a. um.

R.

RA.

Rae an den schyp. Anthena. antenna.
 Raach in en vyfch. Poligramum. ova.
 Raachfept. hupfrot. in G. Geceptcap.
 Raaden. uptraden. upttrecken. Evellere. eruere.
 eradicare. extirpare. Extrahere. obturare i.
 extirpare.
 Raaden. raftgeben. in G. InGeben.
 beRaaden. befgnnen. in D. beDencken.
 beRaaden. befonnen. in D. bozbeDacht.
 onbeRaaden. onbefonnen. in D. onbeDacht.
 onRaaden. wederraaden. Dehortari. Dissuadere.
 disconfulere.
 verRaaden. Tradere. prodere.
 wederRaadpnce. Dehortamen. tum. dehortacio.
 diffuafio. diffuafus. us.
 tot Raadpncen openende. Hortatorius. a. um.
 confultorius.
 tot wederRaadpncen hoerende. Dehortatorius.
 diffuaforius.
 beRaaden. beftaden. in H. Hifticken.
 Raabermeker. Rotifex. rotarius.
 Raabermaken. Rotare.
 Raabertzugt. Zizania.
 geRaade of boedel dat die vrouwen geben als fy
 fterben. in G. Gerade.
 geRaade. snel. in B. Balb.
 Raaffen. rochen als die raven. Crocitare.
 Raake in den monde. Palatum. ti.
 tot den Raake hoerende. Palatinus. a. um.
 opRaake. opragme. in D. onbeDacht.
 Raalien. treffen. in D. Deyen.
 Raalien. rapmen aeer wech. Tractulare. notare.
 afRaalien. in L. afLengen.
 Raalien. onnutlich haalien. in P. Pladeren.

RA.

Rame bait men wat op fpenet. Extensorium.
 Radiffenorium. aculeus. eculus.
 Ramen. in D. Deyen.
 Ramftake. Paxillus. in D. Wijnftockf taethe.
 Ramen aeer wech. in H. Raaken.
 Ramp. rampoit. in H. Armoede. et in H. on
 Abenteuer.
 Rampfoedich. in H. Arm. et in H. onAben-
 turlich.
 Raanch. magher. in D. Doyte.
 wijnRaanch. wijnftock. Vitis.
 Raanch. twijch. telch. Ramus. palmes.
 Raangen. wangen. in P. Pangen.
 Raauff.
 Raaffen. in P. Pangen.
 Raant. in B. Boert.
 Raap. roe. wueft. in B. onBefuete.
 Raappng. ruffchng. woeflicheit. Infolencia. dis-
 folucio. ventricofitas. turgiditas. cervicofita-
 tas. frontofitas. cerebrofitas. importunitas.
 impetuofitas. Iniugitas. vehementia. tur-
 bulencia.
 Raappen. ruffchen. Infolere. lefcere. turbulen-
 tare.
 Raappen. herren als en doere. in H. Herren.
 Raapen. in G. Gijppen.
 Rauffch. [l. Rauffch.] snel. in B. Balbe.
 Rauffen. ontfpannen. in D. Doeben.
 Rauffelen. Rauffelen. [denk. te lezen kallen.]
 tur anderen Rauffen. Prefuro vel prefurio. ris-
 rere.
 Rauffende maken. in D. Doebende. rafende maken.
 Rauffen. onfpanntheit. Mania. demencia. amen-
 cia. excordia. fecordia. Vefania. infania.
 C c fu-

ria. furiositas. Baburia. blicia. dira. re. eris-
 sis. frenesis. rabies.
 van der Rastergen ophoeren. Defurio. is. ire.
 heiliche Rastergen. Eumenides. erinis. nis. eri-
 nis. dis. mania. us in H. Heiliche rastergen.
 Rasterde. in D. Doebendich.
 ber-Rasteren. versnellen. in C. hoir-Lomen.
 Rasteren. in P. Prangen.
 Rastering. in B. Zabing.
 Rast. in G. Gemach.
 on-Rast. in G. on-Gemach.
 Rast. hede. in G. Gemach.
 Raststede. in X. Ronginghe.
 Rast des Ellenboegens of nachen. in E. dagnen
 den Ellenboegen et cetera.
 Rat. Rora. rotula. rotella.
 des Rats nabe. Meditullium. tympanum. ni.
 des Rats gheiben. Tympanum. ni.
 Rat eens puttes. Anclia. e. gurgillus. li.
 Rat. Consilium. persuasio. suggestio. insti-
 gacio. consiliolum. concionabulum. anti-
 graphia.
 Rat geben. hic regit dativum. Rats wegen.
 hic regit accusativum. Consulere. consul-
 tare.
 Rat des dubels bergadert. Conciliabulum. con-
 venticulum.
 Rat eens gnoten heren. Muniacus. a. um.
 Rat hebn. Consilior. aris.
 een Rat in synen raistool sittende. Currilis. le.
 et currilis. lis.
 Rat den men gheeft. Consilium. persuasio. sug-
 gestio. instigacio. consultacio. indicio. sug-
 gestus. us. suggillacio.
 bye hander Rastscap oflot. Exconsul.
 eens Rats tijt als men den hupst. Comiciam.
 eens Rats inselponge. idem.
 Rat hysen of inselpen. Comicio. as. comicior.
 aris.
 Raststoff. hec Curulis. lis.
 des Rats bergaderunge. Consulatus. us.
 des Rats werdich. Consularis. re.
 des Rats asgesat. Exconsul.
 be-Rast. Deliberamen. tum. deliberacio. pen-
 tum. si.
 Rastmeider. Arbitr. tri.

omnut Rast des heren. Birria.
 Rastman. Consul. consiliarius. consultor. be-
 tetes. pretor. creditarius. antigraphus. apo-
 crisarius vel apocrisarius.
 Rastmeester. Proconsul.
 Rasthupst. Pretorium. consiliatorium. consul-
 torium. auditorium. consiliabulum. concio-
 nabulum. comiciam. epicaustorium. domus
 consulatus.
 Rat. en dyer. Glis. ris.
 des tot Ratten hopt. Glirius. a. um.
 honich-Rast. Favus. vi. brisca. ce.
 hupst-Rast. in G. Gereytsap.
 Rade. Corvus. corax. cis.
 nacht-Rade. Nisticorax. nocticorax. cis. noc-
 tina. cecumia. e.
 Raderich. Corvius. a. um.
 Rer. reebuch. Caper. pri. capreus. ei. capreo-
 lus.
 Rer dat wijfhen. Caprea. ce.
 Rer. een nate in den sangh. Re.
 Rerast. statich. in H. Habelich.
 Rerhen. wrahen. Vindicare. Ulcisci. talionem
 reddere.
 Rerht. Ius. Censura. iusticia. equitas.
 ber-wilhoert Rerht. Arbitrium. arbitralis. sen-
 tentia.
 ber-wilhoert Rerht spreken. Arbitrari.
 Rerht ber-wilhoeren. Arbitrari.
 Rerht wijfen. in O. Ovdelen.
 Rerhtwijfer. in O. Odelwijfer.
 Rerht setten. Statuere. constituere. instituere.
 Rerht nemen of geben umd lanchghent wider ia-
 ren of tijt. Prescribere unde prescripcio.
 Rerht off gelijck dogn. Equito. as.
 on-Rerht. ungelijck dogn. Inequicare.
 on-Rerht doen. in C. ber-Cogen.
 Rerhtferdich. Iustus. equus. rectus.
 on-Rerhtferdich. Iniustus. iniquus.
 Rerhtferdich maken. Iustificare. corrigere.
 Rerhtspreker. Iuridicus.
 Rerhtwercher. Iusticiarius.
 stat-Rerht haeben oer ander recht. Municipium.
 inde municipalis. le. ter. ras.
 on-Rerht boengng. in C. ber-Coyng.
 die van Rerhten hantiert. Iurisdictionis.

stebe

fiede des Rechten. Confistorium. iudicium. au-
 ditorium. audiencia.
 des Rechts oberste den dat bevelen is. Quæstor.
 ris.
 des Rechts betrefung off stiftanggh. Iusticium.
 cii.
 gotlich Recht. Ius divinum anagogia. theo-
 logia.
 papst. geistlich Recht. Decreta. canones.
 keisers werntlich Recht. Leges. ius civile.
 lant statrecht. Municipalia. plebicita.
 Rechtserdicheit. rechticheit. Iusticia. Equitas. iu-
 dicio. astrea. ee.
 onrechticheit. in B. Scholt.
 Recht dunch dat huet thom is. Rectus. Direc-
 tus.
 Recht maken dat zom is. Rectificare.
 Rechterhant. in H. rechterhant.
 ter Rechterhant. ter voerhant. Dextrorsum.
 dextroversum.
 Rechts ind rechts beide. Ambidexter. equima-
 nus. a. um. mancinus. a. um.
 Rechticheit. Rectitudo.
 Rechts. Dextralis. le. ter. tas.
 Rechen. Tenderè. pandere. tensare. obtende-
 re. per. contra. retendere. per. iterum. vel
 a tensura tollere.
 upstrecken. upstrecken. upstrecken. Extendere.
 distendere. protendere. propendere i. ex-
 tendere. expandere. dis. pro. op. pet un-
 dique. diffunderè. explicare.
 Reche weges. schoete weges. Iactus lapidis.
 iactus baliste.
 Rechtlich. Tensilis. le. tensibilis. le. ter. tas.
 uprechtlich. Extensilis. extensibilis. Distensi-
 lis. distensibilis. expansilis. expansibilis. ex-
 plicabilis.
 upstreckung. Extensio. extensura. Tencigo f.
 ad libidinem. cetera verbalia de verbis in
 ly. upstrecken.
 upgerecht. Vasatus i. expansus. Extensus.
 Distensus. explicatus. amplus. amplificatus.
 Rechenkap. Computus. compotus. ti. com-
 putacio. calculus. calculacio.
 der Rechenkap kunst. Arismetica. compu-
 tus. ti.

ter Rechenkap hoerend. Computatorius. a. um.
 Rechenen. tellen. averclaten. Computare. cal-
 culare. numerare. connumerare. recensio.
 tis. fere. sui. situm. recensio. sivi. situm.
 recenseo. sui. censum.
 Kunst van Rechenen off tellen. Arismetica.
 algorista inde algorismus. compotista.
 Rechenen. achten. in A. Achten.
 Rechenung. bisth. Picillus. li.
 Rechenlich. in B. Berbe.
 Rechenicheit. in B. Berbicheit.
 uprechen. betalen. in B. volDoen.
 gerecht. Commodum.
 gerechten. in B. Butten. habenen.
 gerecht. in B. geButwet. gehabent.
 ongerecht. in B. ongeButwet. ongehabent.
 Rechenster. Andena. ne.
 Reede. Paratus. preparatus. promptus.
 Reede. nu. iam. nunc. modo.
 bevesten. in B. Bervesten.
 bevest. in B. Bervest.
 Reede. Febris. in C. Calse.
 Reede. vernunft. verstant. Racio. racinacula. in
 genium. intellectus. capacitas. capedo. inis.
 Reede. tale. sage. sprake. Sermo. fermuncu-
 lus. logisma. me. locucio. loquela. fassio.
 propoficio. ydeoma. tis. linguagium vul-
 gare. hemum. mi.
 Reede maken of gebuysen. Racionor. aris.
 Reedemakinge. Raciochnacio.
 Reedemaker. Raciochnator. raciochnatorius.
 buriede. Prologus. Prohemium. prohemio-
 lum. prefacio. prefaciuncula. preflocucio.
 buriede maken. Prologizare. prohemiare. pro-
 hemizare.
 dobbeliede. Amphibiloquium. abrago.
 dobbel van Reben. Ambiloquus. altriplex. am-
 bifarus. bilinguis. gue.
 en Reede ter gelijchnissen. Paradigma. tis. pa-
 rabola. le.
 also to Reben. Paradigmatizare. parabolizare.
 en Reede ter ongelijchnissen. Paroemia. e.
 der Reede bergaderunge ind boegninghe. Silogis-
 mus.
 bpe so Reedt. Silogisticus.
 also to Reeden. Silogizare.

Rede dye bellet tuschen den bagher ind antwoer-
 der so weß daer wt getieert wurd. *Dragma-*
ticus. a. um.
 Rede dye bellet tuschen den meyster in den disci-
 pel. *Didascalicus. a. um.*
 Rede dye eyn alleyn segget ind die ander of an-
 deren swijgende hoeren toe. *Hermeneuticus.*
a. um.
 wagre Rede. *Veriloquium.*
 dye waer Redet. *Veridicus. veriloquus. a. um.*
 Rede of sprache dye men doet van groten of ede-
 len personen in epure lesterliker manieren. in
X. Toff of rede.
 Rede of sprache dye men doet in gebuys of keers
 materien. in *X. Toff of sanc.*
 Rede to bartwen. *Fucare. colorare. Phalerare.*
comere.
 eynsam Rede. *Soliloquium.*
 dye so Redet. *Soliloquus. a. um.*
 gheche Rede. *Stultiloquium.*
 dye so Redet. *Stultiloquus. a. um.*
 schandRede. *Turpiloquium.*
 schandReder. *Turpiloquus. a. um.*
 vele Rede. *Multiloquium.*
 vele Reder. *Multiloquus. verbosus. policus.*
a. um.
 burRede. *Anteloquium.*
 dye burRedet. *Anteloquus. a. um.*
 lang Rede. *Macrologia. firma. tis.*
 lang Reder. *Macrologus. firmaticus. a. um.*
 coete Rede dape men den gantzen sonne wt ber-
 steet. *Epilogus. epilogium.*
 also to Reden. *Epilogare.*
 senijnlich Reden. *Foncio. tis. tire.*
 suete Rede. *Dulciloquium.*
 suete Reder. *Dulciloquus.*
 dye en Rede hieert. *Interpres. tis. interpreta-*
tivus. hermeneuticus. a. um.
 der Rede tzytrent. *Phalera. phaleracio.*
 Reden to tzyeren. *Phalerare. comere.*
 Rede of sanc des lauffs. *Ymnologia. Eulogium.*
gii eulogia. e.
 Reder des lauffs of des labesangs. *Ymnidicus.*
ymnilogus.
 Rede tot behoif des burchs. *Ventriloquium.*
 dye so Redet. *Ventriloquus. a. um.*

gdel Rede. *Vaniloquium.*
 gdel Reder. *Vaniloquus. a. um.*
 Rede verhoeten. *Epitomor. aris.*
 der Rede verhoetunge. *Epitoma. tis.*
 die san Rede verhoetet. *Epitomaticus. a. um.*
 Rede off handlung van godliken saken. *Theolo-*
gia.
 Reden off tracteren van godliken saken. *Theo-*
logari. theologiacari.
 Reder of tractierre van godliken saken. *Theo-*
logus.
 en Rede daer men dat rechterste doet sett. *Site-*
rologia.
 die so Redet. *Siterologus. a. um.*
 grote Rede. *Magniloquium. grandiloquium.*
 grote Reder. *Magniloquus. grandiloquus.*
 coete Rede. *Breviloquium. micrologium. Bre-*
vilogium.
 coetReder. *Breviloquus. a. um. micrologus.*
brevilogus. a. um.
 coetlers Rede. *Mimilogium et mimilogus. a.*
um.
 dispuiterlich Rede. *Probleuma. tis.*
 die so Redet. *Probleumaticus. a. um.*
 bedriechlich Rede off die betworen ind doch tot
 weder menngenen betwijlich is. *Paralogismus.*
mi. sophisma. tis.
 die so Redet. *Paralogisticus. sophista. sophis-*
maticus. sophisticus.
 also to Reden. *Paralogizare. sophismare. so-*
phismatizare. sophismaticare.
 geleerde Rede. *Doctiloquium.*
 geleert Reder. *Doctiloquus. a. um.*
 Rede die doncher is. *Enigma. tis.*
 also to Reden. *Enigmatizare.*
 waer Rede. *Ethimologia.*
 waer Reder. *Ethimologicus.*
 waer Reden. *Ethimologizare. of doncher Rede*
tegen die waerheit.
 Rede tuschen got ind der heilige herken. *Alle-*
goria. ind die daer af Redet. Allegoricus. a.
um.
 Rede tuschen got ind der heelen. *Moralis. tropo-*
logia. ind die daer af Redet heet Tropologi-
cus. a. um. ind hie af to Reden heet Tro-
pologicare. tropologizare.

en

en Rede gehiert an den afwezende. Apostrophaph.
 eyn Rede also to hgeren an den afwezende. Apostrophare.
 umdsprekende Rede. Perifrasis. circumlocucio. circucio.
 die so Redet. Perifrasticus. perifraticus. a. um.
 Perifrasticus. a. um.
 clerende Rede off schijste als men die gelegenheit
 verhoort heft. Ypographia.
 die so Redet off schijft. Ypographus.
 Rede van den tyen ghaiden. Decalogus.
 dait van ten Reden. Decalogizare.
 Rede boeden die waerheit. Yperbolica locucio.
 Rede die verfaende ind toelende is. Apofafis.
 wederhalende Rede. Anacaphaleofis.
 yst off oerbeste off burfede. Archilogium.
 die fukke Rede dait. Archilogus. ariologus.
 also to Reden. Archilogizare.
 Rede die straffende. weggerende off ontfchuldigen-
 de is. Apolliga unde apolligus et apolli-
 gare. apollologizare.
 Rede van den oerften comende. Antilogus un-
 de antilogia. antilogizare.
 Rede ter gelijcknisse. Analogia.
 fo Reden. Analogizare et analogus. a. um.
 contrari Rede. Antifrasis. anticera.
 toge Rede den fenne beslutende. Brevilogus. bre-
 vilogium. brevilogia. breviloquium. amphi-
 rismus. afforismus. aporismus. formabis ex
 hiis verba.
 sonder Rede. woerde of fpacche. Alogus.
 herbende Rede of hallinge. famengeknuyte rede.
 Anxioma. tis.
 onthogende Rede. Analetica.
 Rede dye gelijc of gelijckmakende is. Analogia.
 dye fo Redet. Analogicus.
 Rede dye bequeme is. Antisma. anthiteca.
 Rede dye twyvelachtich is. Ambago. ginis. am-
 bages ginis. amphibolia. amphibologia inde
 amphibolus. amphibologicus et amphiboli-
 cus. a. um.
 fo to Reden. Ambagiare vel zare. amphi-
 bogare. amphibologizare.
 byemde Rede. Allegoria. alienaloquium et hu-
 jus funt vii. species s. Yronia. antifrasis.

enigma. tis. carientismos. paroemia. far-
 casmos. ascismos.
 omgehende Rede. Antemetaboles. anastrupa-
 itomachi
 Rede kunstich ind tzierlich. Rethorica.
 dye fo Redet. Rethor. rethoricus.
 Rede van meer woerden dan noit is. Perifolo-
 gia.
 dye fo Redet. Perifologus.
 Redebeyngge. Diffologia unde diffologus et
 diffologare et diffologizare.
 Rede dye straffende off beschelbende is. Satiri-
 cus.
 sonder Rede. Barbisterilis. le. buribuctius.
 byemder Rede of tongen straffing of lahng. Bar-
 barolexis.
 eegente Rede of tongen hallinge of straffing. Bar-
 barismus.
 die deser Reden of fpacchen vol is. Barbarostom-
 us.
 Rede tuschen twee weffende. Dialogus. Dia-
 leticus. diffologia.
 twyvelbyge Rede. Diploma. ple.
 Reden. fpacchen. seggen. in C. Caffen.
 Reden. rofen. claffen. in C. Cobzen.
 Redefelich. Facundus. eloquens. disertus. le-
 pidus. resolutus.
 Acht van Reden. Gaus. a. um.
 dye Redet van der naturen. Genealogus.
 also to Reden. Genealogizare.
 als in den Reden anders wat getaigen wurd dan
 dye woerde lugden. Involucrum. cri.
 Reden dye schoen font. Ydee.
 waelReden. Eloqui. ediffere. differere. difere-
 rare.
 waelRedet. Eloquens. dicax. facundus. difere-
 tus. lepidus. lepidofus. benelinguatus.
 waelRedunge. Eloquencia. facundia. Elogium.
 disertitudo. lepor. poris. lepiditas.
 Reden to beueren. Affirmare. afferare. alle-
 gare. approbare. confirmare. astruere.
 eyn Reden waelslaen of guede mangere. Tropus. pi.
 Reden bloedelic of ghechlic sonder sake. Blaterare.
 naelReden. Cathaepilogium i. secundum racio-
 nem.

swaer Hedende. Gravidicus. graviloquus.
veeds Hedende. Frequentidicus. frequentilo-
 quus.
waer Hedende maken. Diferare.
des Heders burwoiet dair he sine materie op slut.
 Thema. tis propositum. ti. propositio.
**Hedet of werket van saken die nature antref-
 sende.** Physiologus.
schary Hedet. Oridurius.
Hedet der onreynichheit. Spurcidicus.
Hedet umd geit of loyn. Mercidius.
wonder Hedet. Miridicus.
Hedet of speker tot den volck. Concionator.
so ta Hedet. Concionor. aris.
dye Hedet ter gelijchniss. Paradigmaticus. para-
 bolicus. parabolista. Similitudinarius. me-
 thaphoricus.
fulke Hede heit Paradigma. parabola. similitu-
 do methaphora.
**die Hedet tot den volck off die des heren gebot
 verhandicht.** Logoteca.
die Hedet onverstentlich. Opicus. a. um.
Heddel. Enigma. tis. paradigma. tis. probleu-
 ma. tis.
Heddelbzager. Enigmatista. communis gene.
 enigmaticus.
Heddel bzagen. Enigmatizare.
Hedelich. beschepdelich. Racionalis. le. ter. tas.
 racionabilis. le. ter. tas. racionativus. dis-
 cretus.
Hedelich. ijschich. et ghegt hynne. et mach ijs-
 den. beschepdelich. adver. Competenter. me-
 diocriter.
Hedelicheit die die heker van sich ghebet. Au-
 gustea. tee.
onHedelich. onbeschepdelich. Irrationalis. le. ter.
 tas. irrationabilis. le. ter. tas. indiscretus.
verHeden. in M. Maechen.
verHeddel. Preparamentum.
verHeddel der vrouwen.
haif Hedynge. in G. Gesucht.
verHeder. Traditor. proditor. factiosus. de-
 tractor. obtrektor. obtrektor.
verHederpe. Tradicio. tradimentum. prodicio.
 prodimentum. ti.
Hedden. beschermen. in T. verLoiffen.

Hedynge. beschermynge. in T. verLoiffynge.
Hedich. Raphanus maior et minor. raphanum
 maius et minus.
Heff. in B. Bant.
Heffsch. in C. Clepsh.
Heffter. Refectorium.
Heffel. Regula. norma. canon.
 sonder Heffel. Irregularis. re. ter. tas.
Heffel. rph. in T. Tynge.
Heffulter. Canonicus. regularis.
Heffulterche. Regularissa.
Heffel halben. Observare.
Heffel halbende. Observant. observans.
Heffel halbyng. Observancia. reformacio.
Heffomat. Observancia. reformacio.
Heffhen. Pluvia. pluviola. criscus.
stoffheffhen. Ymber. ymbriulus.
Heffhenen. Phuere. pluitare.
stoffheffhenen. Ymbrere. ymbrescere.
Heffhenetich. Pluidus. pluviolosus. tas. plu-
 vialis. le. ter. tas. ymbrius. ymbriolosus.
Heffhenblaiffen off stypken op den water. Bulla.
 le. ampulla. le.
Heffhenbaighe. Yris. dis. arcus celestis.
van Heffhen nat maken. Compluere i. pluvia.
 irrogare unde complucio et compluor. eris
 in passivo.
van Heffhen nat gemaect. Complutus. a. um.
**Heffhen stede dair des vele to samen blut off bel-
 let.** Compluvium. contiquia. e.
Heffhen die warm is. Cauma. tis.
Heffhen schym. Flustrum. tri.
Heffhen ind want to hoip gemenght. Niblus. bli.
Heffhen die ruecklois kompt. Nymbus. bi.
Heffhen die in eyn getimmer beliet. Impluvium.
 vii.
hynnen Heffhenen. Impluere.
wegnich. dunne Heffhenen. Pluvicinare.
bol Heffheng myt onbestugt. Nymbosus.
Hefferen. beschicken. ordineren. in O. Ordineren.
Hefferre. beschyncker. ordinerre. Rector. guber-
 nator. director. disposito. dispensator. fac-
 tor.
op'vart. wal Hefferen. Arrigere. surrigere.
**dach Hefferre dat is eyn die van guten regimente
 is.** Dieticus. a. um.

Regiment. Regimen. tum.
Regger. en vogel. Ardea. patrum. tartalus.
 tartalus.
Register dat men boeke met bindet. Appendix.
Register. een boek. Registrum.
Registreren. schrijven in een register. Regis-
 trare.
Regneren. Regnare.
mit Regneren. Conregnare.
Regnanti.
Reg. in **D.** Dantz.
Repen. in **D.** Dantzen.
Repen als wijn.
Repen. Oscillare.
Repschotte. Oscillum. li.
Remmen. stil doen staen. Sisters.
rekenp. schanck. traip. Gerre. arum. can-
 cellus. li.
rekenp dur en rickstede. Caula. le.
Renne. in **C.** Camail. et in **G.** Gatte.
Rennen als hese off melck. Coagulare. con-
 crescere. coalescere.
Renfel. Coagulum. li.
Rennen. in **T.** ter Rozen.
Rennen een perr.
Renbane. in **B.** renBane.
Regn. in **C.** Cuyfch.
onRegn. in **C.** onCuyfch.
Regn. viedich. onbedlect. onbesmet. Mundus. im-
 maculatus. incontaminatus infedatus. illi-
 batus. deliquus. eliquus. Elutus. purus.
 perpurus. quampurus. Merus. sudus. per-
 sudus.
onRegn. onviedich. bedlect. besmet. bedladt. be-
 smudt. Immundus. fedus. Maculatus. ma-
 culosus. contaminatus. squalidus. aceratus.
 brumofus. cenofus. cenulentus. obcenus.
 Mendus. a. um i. maculosus. ruceus. Squa-
 lidulus. fordidus. fordidulus. spurcus.
 contagiosus i. fordidus.
Regn maken. reynighen. in **D.** Dwagen.
Regn maken. reynighen. Mundare. mundifica-
 re. purare. depurare. purificare.
onRegn maken. onReynen. in **T.** Luncken.
onRegn wesen. Sordere. sordescere. squalere.
 squalescere. turpere. pefcere.

Reyntheit. Mundicia. mundicies. puritas.
onReyntheit. Immundicia. immundicies. spur-
 cicia. feditas. pus. indecli. Putredo. putri-
 ditas. quisquillie. arum. id est pulverum.
 quisquilliosus. turpitude. caries. ei s. ligno-
 rum. sordes. dis. fordecula. sorditas. squa-
 lor. oris. squaliditas. contagium. gii. con-
 tagio. onis i. putredo. labes. macula. ma-
 culositas. Menda in libris. nevus in cor-
 pore.

der onReyntheiden wercker. Spurificus. spurci-
 ficus.

der onReyntheiden spreker. Spurcidicus.

Reynighen. suberen. schoen maken. Purgare. pur-
 gitare. purificare. expurgare. purare. de-
 purrare. compurare. repurare. per. iterum.
 mundare. mundificare. emundare. extrema-
 re. februare inde february. a. um i. Pur-
 gatus. defecare. elimare unde elimatim.
 adver. liquare. eliquare. luere. colluere.
 diluere. eluere. lustrare. illustrare. collu-
 strare. per. simul. perlustrare. prelustrare.
 per ante. sublastrare. per. subtus. Piare i.
 purgare. expiare. putare i. purgare tergeo-
 ges. gere. tergo. gis. detuberare. extube-
 rare scilicet quo ad terram. Verro. ris.
 vergitare i. purgare. convertere. per. simul.
 evertere. per. extra.

Reynmakinge. reynge. Purgacio. Mundifica-
 cio. aporogia. lustracio. lustramen. tum.
 purgamen. tum. eliminamentum.

Reynmakelick. Lustralis. le. ter. tas. lustrabi-
 lis. le. ter. tas. purgabilis. le. ter. tas. de-
 purabilis. le. ter. tas et cetera verbalia
 iuxta verba in ly. Reynigen. meracus i. pur-
 gatorius. a. um.

reyn onReyntheit upt der erden beggen of tree-
 ken. Eruderare. ind dat men so uptbeghet heit
 rudus. eris. ind ope dat so beghet heit ru-
 dista. te.

der onReyntheiden bergadering abernitz dem
 water. Colluvio. onis. colluvium. collu-
 vies. ei.

Renre. in **G.** Gulde.

lijfRenre. in **P.** lijfRenre.

Reynwieser. in **F.** onReynre.

Rente der heeren. Fiscalis. le. vel fiscale. lis.
 want all gemeyn guet der heeren hepten fis-
 calia.
 dye Rienten uptgheeft of pachtet. Pensionarius.
 Ripe. egn sepl of tautwe. Restis. resticula. fu-
 nis. funiculus. cirogia. e.
 Ripe of sepl tot den segel of seple op den schyp
 dyenende. Apifera.
 Ripe of sepl inden schyp der men in den wint-
 strom gebuyct. Curculia. e.
 Ripe dair men dat segel in den schyp mede op-
 trett. Rudens. tis.
 Ripe of tautwe uptgerett. Transentina. tran-
 sethna.
 Ripe of seplmeker of betroepet. Restio. onis.
 resterio. onis. resticularius.
 tot Riepen. tautwen of seplen hoerende. Resticu-
 larius. a. um.
 Nota. van Ripe stiet vast meer in S. Seel
 geschreven.
 Ripe dape men blaff mede reept. Ratera. re.
 blaff Riepen. Raterare.
 Rieppferen tot blaff. Tritorium.
 Rieppen. in C. Clammen.
 op Riepen upt der helen. Ructor. aris. Eructa-
 re. eructuare. ructuare.
 op Rieper. Ructuosus. eructuosus. tas. eruc-
 tuator.
 op Riepsich. Ructanter. ructatim.
 Rieren. in C. Cliften.
 Rieren. bellien als hoe. halbet. offen. Mugire
 unde mugitus. us. boare unde boatus.
 Rieren als egn schaip. Balare unde balatus.
 Riese. hupne. Gygas antis.
 der Riesen strijt tegen dye asgaede. Gyganthoma-
 chia.
 des tot Riesen of hupnen hoirt. Gyganteus. a.
 um.
 Riepe aber den wech. Provectio. profectio. pro-
 fectus. us. transitus. us. ambulacio.
 egn. twe. by et cetera Riepe of pose. in M.
 egn. Mail.
 Riepen. wanderen. wassen. Ipen. Ambulare. per-
 gere. bitare. peragrarare. meare. commeare.
 Peregrinari. cetera in G. Gaen.
 Riepsich. laech van Riepe. Procerus. a. um.

Responsorium dat men in der kercken spughet
 heit Responsorium.
 des Responsoriums verwandeling tot den berse
 heit Stropha. phe. Strophula. le. ind als
 dat berse uyt is ind men dan dat responsorium
 weder begynnet dat heit antistropha. phe.
 Riesten. rutwen. gemack nemen. Quiere. equi-
 escere. requiere. requiescere. conquire.
 conquiescere. appodiare. eciam. in P.
 Posen.
 Riesten op den ellenboegen etende. Accumbere.
 accubare. discumbere. discubare.
 Riestich. restich. bzedfsam. sachmoedich. Pacifi-
 cus. quietus. tudo. tranquillus. tas. mitis.
 tas. mansuetus. tudo. lenis. ne. ter. tas.
 lenimen. portunus. tas. paciens. cia.
 Riestich. bzedfsam maken. demogwen. [l. in M.
 beMorwen.]
 on Riestich. onbzedfsam. onberdrechtich. Impaciens.
 inquietus. immansuetus. immidis. importu-
 nus. turbulentus. cetera in B. onBestuge.
 on Riestich maken. in B. Bedroben.
 Riete. splete. in C. Clabe.
 Riete off splete in den handen. Plemen. nis.
 Riete off splete in der hupt. Talatrum. tri.
 to Rieten. to schoirt. Lacer. a. um. laceratus un-
 de lacerofus. tas et lacerositas. dilaniatus.
 discerptus.
 half to Rieten. Semilacer. a. um.
 die to Rieten clepder an hebet. Lacinosus. a. um.
 tas. laceratus. a. um. panofus. tas.
 Rieptzen. huffen. porren. Provocare. Incitare.
 stigare. instigare. stinguere. instinguere. ce-
 tera in B. Bedroben.
 Rieptzende. huffende. porrende. Provocativus. in-
 citativus. instigativus. inductivus. a. um.
 Rieptzung. huffung. porrung. Provocacio. inci-
 tacio. incitamen. tum. instigacio. instiga-
 men. inductio. instinctus. us.
 ge Rieptschap. tautwe tot alreley saken. Instrumen-
 ta. correquisita. armamentum. armatura.
 ge Rieptschaps stede die to bewaren. Armarium.
 Riebenter. rethupff. Refectorium.
 Riebper. in M. Water dat blietende is.
 en Riebper upt egure fonteynen to leyden. Diri-
 vare.

heel

deel **Ribbelen** uyt eynre fonteynen to maken. Derivare.

Ribberlich. Rivalis. le.

dat **Ribbers**. Rivofus. tas.

Rijp. regel. in **R**. **Rijp**.

van **Rijpe** tot **rype**. Lineatim. rigatim.

Rijpen. fetten off stellen. Ad seriem ordinare. ad ordinem locare. lineare.

tuschen den **Rijpen** dat ledige **spacium**. Interlinium. nil.

Rijplich. Linearis. re. ter. tas. linealis. le. ter. tas.

tuschen **Rijplich**. Interlinearis. re. ter. tas. interlinealis. le. ter. tas.

Rijp. Costa. costula. costella.

weyche **Rijpde**. Ypocondria. drie.

Rijpden stede. Costarium. rii.

ont**Rijpden**. Decostare. discostare. excostare.

ge**Rijp**t. Costatus. a. um.

ge**Rijp**te. Iudicium. iudicium. censura f. ecclesiastica. coma. tis.

des tot den ge**Rijp**t **hoort**. Iudiciarius. a. um. iudicialis. le. ter. tas.

ge**Rijp**tstede. in **R**. **Rijp**stede.

Rijpter. Iudicatorius. a. um. iudicabilis. le. ter. tas.

Rijpten. in **R**. **Rijp**ten.

samen **Rijp**ten. Coniudicare.

upt**Rijp**ten en sake. Expedire. exoccupare.

upt**Rijp**ten alle **dyck**. in **R**. **Rijp**ten.

Rijpter. **ryder**. Iudex. iusticiator. iudiciarius. iusticiarius. iudicator. pronunciator. determinator. diffinitor. decisor. commissarius. conservator. executor. delegatus. subdelegatus. ceticus. Censor qui iudicat de moribus. idem Censorius et Censorinus inde Censura. Straneus i. pretor Tribunus.

des tot den **Rijp**ter **hoort**. Iudicatorius. pretorius. a. um.

des **Rijp**ters **ampt** off **werdicheit**. Tribunatus. us.

des **Rijp**ters **richtstoel**. Tribunal. lis. Tribunalis. le. ter. tas. Tribunale. lis.

Rijpstoel van elpen **begnen**. Driftin.

en **Rijp**ter off **sust** die **wass** ind **hoort** is. Sarrapa.

des **Rijp**ters **ruede**. Rudis. dis. verhoeren **Rijp**ter. Arbitrator. arbitrator.

van verhoerenen **Rijp**teren **eyne** **vergadering**. Arbitrium.

des **ge****Rijp**t **heerheit**. Rasides. dei.

Rijptuysf. Pretorium. Consistorium.

tot **ge****Rijp**t **eynen** **eyfchen**. Citare. evocare. Vador. aris.

des **ge****Rijp**t **heerheit**. Iurisdicio et Execucio. upt**Rijp**ten. in **R**. **Rijp**ten.

upt**Rijp**tenge. Expeditio.

Rijpten. recht **maken** dat **hrom** is. in **R**. **Rijp**ten **maken**.

ont**Rijp**ten. betalen. in **R**. **Rijp**ten.

ver**Rijp**ten. vercheiden. in **R**. **Rijp**ten.

ver**Rijp**ten. beraden ter **ee**. in **R**. **Rijp**ten.

ver**Rijp**ten mit **gaide**. Communicare.

ont**Rijp**ten. in **R**. **Rijp**ten.

upt**Rijp**ten dat **op** **sculdich** **lydt**. in **R**. **Rijp**ten. et in **R**. **Rijp**ten.

wat **upt****Rijp**ten in die **lucht** off in die **hooghe**. in **R**. **Rijp**ten.

ge**Rijp**t van **lypen**. Ferculum. Epulum. Edulium. Esculentum. Dapsile.

lest **ge****Rijp**t nae den **abentmail**. Impometum. ti. **Rijp** off **holt** **eyn** **voit** **lanck**. Decempeda. de. **Rijp** dair **men** **wat** **ophengt**. Partica. Phalanga. ge. Litrum.

Rijp. in **R**. **Rijp**.

Rijp **maken**. Ditare. Locupletare. et in **R**. **Rijp** **maken**.

Rijp **wesen**. in **R**. **Rijp** **wesen**.

Rijp **maken**. in **R**. van der **Rijp**ten.

eyn **Rijp**. Regnum.

aber **en** **Rijp** **eyn** **eyntich** **prins**. Monarcha. che inde Monarchia et Monarchatus. us.

Rijp **lynde**. Divites. Culmites. micium.

Rijpdom. Divicie. Opes. Abundancia. Copiositas. Superfluitas. Diviciositas. Facultas. Mammona. ne.

dat **Rijp**doms. Diviciosus. Copiosus. Opulentus. Abundans.

Rijp **werden**. Ditari. Locupletari. Diteo. res. tere. Ditescere. Opulentari.

Rijplich. Abundanter. Alluenter. Opulenter. Opipare.

D d

Rijp

Rick ban romen. Imperium.
die des Ricks gheyn begl en hebet. Echonus.

a. um.

Ride. woest. in H. Nap.

Riden. Equitare. Grumare.

Rider. Eques. tis Equester vel hic Equester.
hec stra. hoc stre.

Ridngge. Equitatus. us.

Rijl but eyn bat.

Rijlen.

Rijme. Rigmus. mi. Rigma. tis.

Rijmen. Rigmatizare. Rismor. aris.

Rijme. in H. Hoffeter.

gorbelsijme. Mastigia. gie.

die Rijem an dat middel des speers gesetht. Amen-
tum. ti.

die Rijem dage mgt men dat lach an den treck-
doemen spennet. Cohum. hi.

an en Rijem of snolt en elugt loits gebesticht daer
mede ban sich to werpen ind weder na sich
to trecken. Cestus. us.

roeprijem in en schyp. Remus. remulus. remil-
lus. tonsa. tonsilla. tonsita. te.

roeprijem meker. Remx. igis.

roeprijem stede in den schyp. Casterium. rii.

roeprijem gater in den schyp. Columbaria. rie.

des roeprijem's blebse. Tonsus. si. palmula. le.

Rijmp. runtzel. in C. Czoekel.

Rijmpen. runtzen. in C. Czoekelen.

ban Rijmpen. runtzen soict bozt in C. Czoet-
helen.

Rijn. eyn recht edel rebper in duytschlant. Re-
nus. ni.

Rijnck. in C. Cirkel.

elegn Rijnck. Tinnius. nii.

Rijnck. byngerlijn. Anulus. clipeola. dactilus.
vagus.

in en Rijnck dat gat daer men en hostelen stegn
in settet. Pala. le.

Rijnck hostlich bestegnt. Ungulus. li.

Rijnck die gulden is mgt eynre yseren hantfeste.
Samotrachus.

Rijnckidzegher. Anulatus. anularius.

Rijnckstede rjnghe to maken. Anularium. rii.

Rijnckmeker. Anularius.

in en Rijnck signet. Apofragisma.

Rijnck off pecl op den hoefte dage men wat op
bregghet. Cesticillus. li.

to Rijngh umbgngge. Cavea. ee.

Rijnghel duybe. Palumbus.

Rijnghen. woestien. in D. Dangen.

Rijnghen. streben. in N. Arbeiden in eynck t.

Rijnghautwe. eyn lant. Rincovia.

Rijnghen. leyken. in D. Duppen.

Rijnghen als melck cum suis. in H. Henssel.

Rijnghen als eyn die onreynicheit ugt den monde
woept. Screare excreare.

dat men Rijnghende ugtwoept. Screa. ee. carun-
ca. ce.

Rijnghngge. Screacio. screatus. us.

Rijnt. in D. Off.

Rijnderen. Bovinus. a. um.

Rijp. Maturus. a. um.

Rijp maken. Maturare. maturire.

onrijp. Acer. immaturus. crudus. a. um. com-
maturus. incisivus. a. um.

Rijp werden. rijpen. Maturere. maturescere.
permaturere. permaturescere.

Rijp van seeden. stendich. in X. getatich.

Rijpheit. Maturitas.

onrijpheit. Commaturitas. immaturitas. cru-
ditas.

Rijff. eynreley pottasg. Risam. si.

Rijff. tellich. twijch van en boem. Virgula. ra-
mus. ramusculus. cuna. ne. coma. me.
frons. dis. frondicula.

bol Rijfer. bol telgher. bol twygher. Frondosus.
tas. frondatus. ramosus. tas.

Rijferich. Frondeus. Ramalis. le. ramale. lis.
onrijferen. rijfer asboen. Defrondare.

Rijfere berlicken. Defrondere. defrondescere.

Rijfer wederom rijgen. Refrondere. descere.

Rijfer leser of vgher. Frondator.

Rijferich werden. Frondere. descere.

Rijfere werck maken of geben. Frondare.

Rijfen abballen. Cadere. decidere inde decidi-
vus i. cito cadens.

hairrijfng van schorsheit. Alopecia.

berrijfng der doeden. Anastasis. resurrectio mor-
tuorum.

Rijfen. berrijfen. opitaen. Surgere. Resurgere.

oprijfen. swellien. in D. Duch werden.

opzwinging. dandping. gwellpingh. swelling. dyck-
werding. Grumatus. us i. Tumiditas. tu-
mescencia. Insufflacio. Inspissacio. Tubero-
fitas. Turgiditas. Tumerofitas.

Rytsch. wacker. in D. Dail.

Rytsch. magher. in D. Daire.

beRytsen. in B. Berytsen.

Ryft henneys off blaess. Roca. ce.

Ryft. Canna cannula. arundo. cannella.

Ryft in den hooick wassende. Carexis.

Ryftede dair dat wesset. Cannetum. Caretum.
Arundinetum.

Ryftsch. Arundineus. Canneus. a. um.

to Ryten. schoeren. in B. Breyten. et in P. to
Plucken.

Ryten. spalden. in C. Cloeben.

Ryten als die erde. in H. Ryten.

Ryting der erden. in C. der Erden ryting.

Ritter. Quiris. ritis. Miles. tis. Milito onis.
Tiro. onis. Ala. le. Donus. ni. als he
tzolt verdyent. Eques. tis. stractes. tis. Ste-
rion. onis. Stragilis i. miles ad sternen-
dum.

en ngh Ritter. Tiro. onis. Tirunculus.

Ritterfchap. Milicia. cie. Stracia. Sterna. ne.

ngh Ritterfchap. Tiocinium. ii.

myt Ritter. Commilito. onis.

Ritterfchare. Alares. tis.

die by Ritter onder ven heft. Ternio. onis.

Ritterlich. Militaris. re. ter.

van twee hondert Ritteren eyn gefelschap. Mani-
pulus. li. ind die Rittere heiten Manipula-
rius. rii. vel Manipularis. re.

der Rittere oeverfte. Stratilates. tis.

Ritters sper. Alarica. ce.

Ritters swert. Acinacis.

Ritters godel. Balteum. Balteolum vel lus in-
de Balteatus. a. um. Bulla. le.

Ritters knecht. Calcula. le.

Ritterfchap byben. Militare. Cicurare.

Ritter mit lichten harnesch. Veles. tis. Velita-
ris. re. velitarius. ind also to bechten heft
Velitor. aris.

die Ritter werck oebet. Missirius. a. um.

Ritterwerck byben. Militare. Commilitare.
Quiritare.

die den Ritteren off dem hollie rechtien ghebet off
bejulp dair. Tribunus. ni.

boit dat Rybe. coenlich. in C. Coenlich.

Rybe dair men wat op ryft. Strigula. Terula.
Arpica.

Ryben. Strigulare. Conterere. Terulare. Ar-
picare.

Roe. in C. onGare.

Roe bestaen to werden. Crudere. Crudescere.

Roe. woest. in H. Rap.

Roebe. Rapa. rapula. rapulum.

Roeben stede. Raparium. rapularium.

Roeben spysse. Rapulatum.

Roch. eyn rytsch.

Rochien. in C. Choyckleit.

Rochien. roepen. in C. Cyten.

Roch. eyn kleet. Strica. ce. Tunica. Tunicula.
Tunicella.

Roch anboen. Tunicare unde tunicosus.

Roeche. Odor bonus et Odoria et Redolen-
cia. Fetor malus et Olor. odorancia et
Odoratus. us. fragancia boni. alatus. us
Olfactus. us. indifferenter Nidor oris bo-
nus proprie carnis.

die gueden Roeche hebet. Odorifer. a. um. fra-
grans. tis. odoriferus. a. um.

die den Roeche volget. Odorisequus. a. um. ut
canes.

bol gueds Roekhs. Odorus. a. um. odoratum.
ti. odorisequum.

Roch. Fumus. fumulus. citor. toris.

Rochghar. Epicaustorium.

Rochien. Fumare. fumigare. fumidare i. fu-
midum facere.

verroechien. smoicken. Fumare. fumigare.

onderroechien. Subfumigare. desio desis de-
fire desivi desitum i. subfumigare.

Rochien in sych seiden. neutra. Fumeo. es. fu-
mescere.

inwendich Roechien. Infumare. infumigare.

weberroechien. Refumare. refumigare.

toeroechien. Affumare. affumigare.

burroechien. Prefumare. prefumigare.

gelijch Roecherechtich. Fumigabundus a. um.

onderroeching. Subfumigium. subfumigacio.
refumigium. refumigacio. per. iterum. pre-

fumigium. presumigacio. per. ante. infumigium. infumigacio. per. intra. affumigium. affumacio.

Nota. fumigare et fumidare et eorum composita activa sunt.

spynkocken. Colus. li.

Kochenen.

Koeken. in N. Achten.

Koekke. sozghē. in N. Achte.

Koeket. in K. Kedeel.

Koeket. subijl lijnen cleit aether die cleider. Subtile. sindon. onis. canobolagium. anaboladium.

Koede. in H. Hunt.

Koide. in G. Sjerbbe.

Koide sonder knope of este. Virga. ge.

Koide nigt knopen und esten. Scorpio. onis.

bol Koiden. Virgofus. a. um.

boljett der Koiden. Virgultum. ti.

daer vele Koiden wassen. Virgultum. ti.

gekoidt. Vergatus. vergulatus. a. um.

Koide daer men die duypte des waters mede socht.

Amentum. ti.

stat Koide. Scipio. onis.

hepser. koengngs Koide. Sceptrum. in die die dreghet. sceptriger.

oerberste Koidebzeger huer den hepser of koengng. Primivirgius.

Koidebzeger unnd epnen geslagen te werden. Castifer. a. um.

Koidebzeger van ampts wegen. Preco. f. civitatis. bedellus scilicet universitatis. Angarius i. arrestator. Exactor. Inhibitor.

Koideich. Virgeus. a. um.

Koideken. Gerden. Chene. Weede. Virgula. Vimen unde viminous. a. um. et viminetum. ti. vibex unde vibicosus et vibicetum. vibernum. ni. clegn roideken unde vibernofus et vibernetum. Butiligo. ginis.

Koidelechtich. Fulvus. a. um.

Koidelechtich werden. Fulvere. vescere.

Koideicheit. Fulvedo. rubedo. bicunditas.

Koideleicgu. Bolus. Creta rubea.

Koide. in D. hontich Doute.

Koeden. uytroeden. in K. Koeden. uytroeden.

Koeder an en schyp. Gubernaculum. ampustre. tris. themo. onis. plectrum. tri.

Kooff. in N. Rapine.

Kooff den men nae der manghingen den branden neemt. Exuvi. arum. manubie. arum.

Kooffich. Predatorius. predabundus. Predabilis. le. ter. tas. vesticularius. a. um. Rapidus. rapidinosus. tas.

Kooffede. Spoliatorium. depredatorium. Spoliatorium. rapinatorium.

Kooff. Rapina.

Kooff. en schyp.

Koog. Siligo. ginis.

Kooggen. Siligineus. a. um.

Koepen. Remigare. Navem ducere.

Koepen. Remigium. gii.

Koepet. Remex. igis. temigator.

anKoepen. Adremigare.

samen. mitKoepen. Conremigare.

Koepen hertwart ind. darwart. Diremigare.

Kolle. Rotulus. li. rowla. le.

Kolle. schijbe.

Kollen. in M. toe Maerken.

Kome. smant van der melck.

Kome die grote stat. Roma.

Koemsch lant. Romasia.

Koemer. roemsch mnsch. Romanus. na.

Koime. bermetelheit. in B. Boch.

Koimen. bermeten. in B. Waighen.

berkoimer. in B. ber Waigher.

gekonnen als melck. Concretus. Coagulatus. a. um.

Koepet. Clamor. Vociferacio.

Koepen epnen tot sich. Vocare. Vocitare. Cio. Cio. Adscio. is. ere i. advocare. Adsciscere. Calo. as. are inde kalende. Advocitare.

Koepen. Clamare. boare. Bombicare. bombinare.

Koepen. teren. in C. Cijten.

toekoepen. Acclamare.

uytkoepen eguen. Advocare. Evocare.

uytkoepen. Exclamare.

toe samen Koepen. Convocare. Conclassare. Ecclesiare. Ecclesiizare. Concionari. Compellare.

Koepet.

Koepe der schynplunde. Celeuma. tis.
wederkoeven. wederſpreken. Reclamare. revocare. responſare i. Contradicere. Retrecrare. oblegare i. contradicere. convenire. obnitor et oppedere i. contradicere.
ankoeven got of die heiligen. in **B.** **Weden.**
achtwart toe rug koeven. Sevocare.
ankoeven mit beddingen. Advocare. Invocare. Interpellare. Efflagitare.
toe ſamen koeven in egnre ſtylme. Conclamare. Conboare.
bekoeven an en anderen rechter. in **A.** **Appelleren.**
bekoeven. ſchelden. in **B.** **Berſpen.**
Koeper die beſpange oproept. Parifcus. ci.
ankoeper. Advocatus. paracitus.
ankoeppinge tot got of ſynen heiligen. in **B.** **Weynge.**
wederkoeplich. Revocabilis. le. ter. tas. cetera ex verbis in **ly.** **wederkoeven.**
antwederkoeplich. Irrevocabilis. eciam cetera iſta formabis a contrario ſenſu ex verbis in **ly.** **wederkoeven.**
Koppen uytrecken uyt ter erden. in **A.** **uytſtalden.**
Koppen. in **P.** **Pluncken.**
Koere. egn rebper. Rura.
Koere in den buſch. Fluxus ventris.
Koere. roeringe. Tactus. contactus. tactura.
Koeren. raken. in **D.** **Oeypen.**
Koeren ſachtlich. Fodicare. fullare. affullare.
bekoeeren. antreffen. in **D.** **anOeypen.**
Koeren. taſten. boelen. Palpare. tangere. Sentire. Contrectare. palpitare.
Koeren. umdroeren. Volvere. Circumvolvere. movere. girare. circumgirare.
bekoeeren. wagen. weghen. in **S.** **Swancken.**
Koeren. wagen. gewach heben. Mencionari. Movere. Allegare. tangere. Notare. Volvere.
Koeringe. gewach. Mocio. mencio. Allegacio.
bekoeeringe. bewegingge. Motus. us. mocio. Agicacio.
Koeringe. taſtinge. boelſingge. Tactus. us. contactus. us. attactus. us.
andekoit. Illibatus i. intactus.
Koff. pett. in **H.** **Hengſt.**

Kofftuſcher. Mango. onis.
Koffham. Strigilis. lis. fe. ge.
Koffdeken. Sandalum. lii.
Koffhamen. Strigilare.
Koſe. Rosa. roſula. roſella.
Koſen bloem. Rodantes. tis.
Koſen wijn ind honich to hope ghemengt. Rodomellum. li.
Koſen ſtede. Roſarium. roſetum.
Koſen kranz. Roſacea.
Koſerich. Rodicus i. roſeus. a. um. roſeolus. roſaceus. a. um.
Koſdommel. egn bogel. Onocrotulus. ſi.
Koſel. ſmoet. Abdomen. nis. anxungia. gie.
Koſynen. Racemus. mi. uvapalla.
Koſt. rueſter. Rubiga. erugo. erisma. me. eriseba. be. ſcoria. ſiginus. ni. ferrugo. ginis.
Koſt aſvoen. Deeruginare. exeruginare. derubiginare. exrubiginare.
Koſterich. Rubiginus. rubiginosus. eruginus. eruginosus. ferruginus. ferruginosus.
Koſt. roſter. Crates. tis. fe. ge. craticula.
Koſten. harſten. in **B.** **Waiden.**
Koſt. Rubeus. rubicundus. burrus. vermiculus. punicus. puniceus. fenix. cis. feniceus. fulvus. a. um. ruber. bra. brum. rufus. a. um.
kuchen koſt ind ghele. Coccus et cocceus et coccineus.
Koſt of wpt. Flavus. a. um. flavescere. flavere.
Koſt maſien mgt bartwen. Minio. as. rubricare unde minium et rubrica talis color unde miniator. rubricator.
Koſtbartich ſchijbet. Miniator. Rubricator. miniographus.
Koſt ſchijfte. Miniographia.
Koſt ſchijven. Miniographare.
Koſt gemactt van blaide. Rufatus. a. um.
Koſt weſen of werden. Rubere. beſcere.
dat men koſt mgt bartwer of ſchijbet. Minium. rubrica.
goltkoſt. Fulvus. a. um. ravus. ravulus. rautellus. a. um.
Koſtheit. Rubedo. Rubor. oris.

Roltersticht. Rubicundus. rubicundulus. rubri-
 culus. rubellus. rubeculus. spadix. cis. sub-
 rubeus. a. um.
die Ruit is. Rufus. rufus. a. um.
wat Ruit. Rubriculus. rubellus. rubeculus.
 a. um.
Roitoghe. boern. eyn visch. Rubecula.
Rotte. geselschap. in C. Compagn.
Rotten. buylen. Putrescere. putrere. Cunio-
 is. ire.
Roben. schynnen. in D. Demen.
beRoben. Despoliare. depredare. expoliare.
beRoben doitschalven van hundert of maighen.
 Orbare. destituere unde orbus et orbatus
 et orbitas. tis.
saen myt Roben. Compredor. aris. Conspo-
 liare.
Roebér. schynre. nemet. Spoliator. Predator.
 Depredator. Vespilio et vespillio. onis.
 Stratilates. tis. predo. onis. pilator.
beRoebér der erden. Vespilio. onis.
dait men Roebér dyede ind moeder henght. Fur-
 celled. Tum.
seeRoebér. Pirata. te. vespilio. onis. Piraticus.
 a. um.
seeRoebérp. Piratica. ce.
seeRoebér schyp. Paro. onis.
Routw. rast. in G. Gemack.
Routwen. in H. Besten.
Routw. Contricio. Dolor. penitudo.
Routwen. leytwesen. Dolere. Tedere. pigere.
 penitere.
beRoutwelick. Dolens. ter. Tedens. pigens.
 penitens.
onbeRoutw. Impenitencia.
onbeRoutwelick. Impenitens.
Ruw. Hirsutus. Pilosus. Setosus. Hispidus.
 Crinosus. Grusus. Reburus. a. um.
Ruw strublich. hoebelich. in E. onEben. on-
 gelick.
Ruwe sejarpe stede. Abrupta. Scopulosa. ru-
 posa. Aspera s. loca Tesqua habet tantum
 nominativum accusativum et vocativum.
 Tuberosa.
Ruw in den walden off strupcken. Frondosus.
 tas. Condensus tas.

Ruwicheit. Hirsucia. e. Hirsucies. ei. Pilositas.
 Setositas. Hispiditas. Crinositas.
Ruwicheit van sejarpen steden. Scopulositas.
 rupositas. Tuberositas. cetera in E. onEben-
 heit.
Ruwart. in S. voirt Stender.
Ruwich. in C. Cinober
Ruwicieren. Rubricare. Miniare.
geRuwicht. Clamor. Vociferacio. clamositas.
geRuwicht. Fama. me. famen. nis.
hpt. anRuwichtich. Famosus. tas.
myRuwichtich. Infamis unde infamia.
geRuwicht maken. Famare.
myRuwichtich maken. Infamare. Diffamare.
heymelick geRuwicht. Rumor. rumorculus. ru-
 musculus.
heymelick geRuwicht maken. Rumare. Adrumare.
 Corrumare. rumitare. Adrumitare. Corru-
 mitare. rumificare. rumigerare.
die heymelick geruwicht maect. Rumigulus.
wel geRuwicht. Rumorosus. tas.
Ruchen. afruchen. Abstrahere.
en wech Ruchen. Movere de loco.
wael Ruchen. Odoro. as. Odoror. aris. Ol-
 facere. redolere. Fragare. Aromatizare.
Alare. Nidere. proprie geRuchen blysch.
nebel Ruchen. Fetere. Oler.
wael Ruchende dungen. Aromatica. redolen-
 cia. fragancia. aromatizancia.
nebel Ruchende dungen. Fetencia. Olencia.
wael Ruchlich. Odorabilis. Fragrabilis. le. ter.
 tas.
nebel Ruchlich. Fetibilis. Fetidus. fetiditas.
Ruchende maken. Olfacere vel Olfacere.
Ruchen. in A. Achten.
Ruede. Virga cum suis in G. Gherbde et in
 H. Hoide.
Rudich. plackich. in G. Gynndich.
Rudicheit off ruyt in G. Gynndt.
Ruffgaen. in H. Querenger.
Rugge. Dorsum. Dorficulum. Tergum. Ter-
 gulum.
op den Rugge wat laden. Indorsare. Indorsel-
 lare.
to Rugge. in A. Achtenwart.
Rugge der viervoetiger beesten. Tergus. geris.
 Rug.

Ruggich. Tergoreus. a. um.
ruyt Ruggich. Tergofus. a. um.
 den Rugg van boit toe te snijden. Edorsare.
 achter to. Redorsare.
Ruym. wijt. bygt. Spacifus. amplus. latus.
 distensus. fetensus. capax. capaculus.
Ruymen. in **R.** Idel maken.
ontRuymen. wijcken. in **G.** ontGaen.
Ruymen van den leben. verschepden. sterben. Mo-
 ri. obire. occumbere. obdormire. oppete-
 re i. mori. emori. permori. interire. dece-
 dere. emigrare. defungi. virafungi. evolare
 i. sine purgatorio celum petere.
Ruymgheit. Spacium. spaciositas. Capedo-
 dinis. capacitas. amplitudo. latitudo.
Ruymgheit tuschen twee vrienden. Intercapedo.
Ruymng. wijchng. Cessus. us. discessus. us.
 recessus. us.
Ruym. pert sonder kullen. in **P.** geluidt Pert.
Ruymen. kudden. in **B.** Boeten. hepen.
Ruymen. in **L.** Ruymten.
Ruymngge. in **L.** Ruymstringe.
Ruymghe in en waagen. Racra. cre.
beRuymghen. stoutwen. in **D.** Dwynghen.
Ruymchen. snozhen in den slapp. Stercere.
Ruymt. seyetwel als eyn stock. Teres. tis.
Ruymt als eyn cloit. Rotundus. orbicularis. re.
 ter. tas. circularis. re. ter. tas. Congialis.
 le. ter. tas. spericus.
 so wat Ruymt iud bewegelic is. Spera. re. spe-
 rula. le. als bal. cloit et cetera.
Ruymt maken. Globare. agglobare. Conglo-
 bare. inglobare. rotundare.
Ruymtheit eyns circkels of enichs dngghs. Con-
 vexitas. devexitas. rotunditas. orbicularitas.
 circularitas. conglialitas. spera.
Ruymtheit eyns langtwopels dngghs. Teritas. tis.

in Ruymtheit gebolght als bye hmyel. Convexus.
 deconvexus. a. um.
 en halve Ruymtheit. Semisperium. Emisperium.
Runde schijbe of cloit. Orbiculus. li.
Runde soym. Scuta. te.
Ruymzel. rym cum suis in **C.** Coetel.
Ruympe. Erugo. eruca.
Ruympe op den toel of loich. Urica. ce.
uytRuympen uyt der erden. in **P.** uytPlucken.
 to Ruympen. to rijten. in **P.** to Plucken.
uytRuympen uyt der helen. in **R.** uytRycken.
Ruymtschen als boeme. in **C.** Coetken.
Ruymtschen. in **B.** Bolderen.
Ruymtschen. in **R.** Rappen.
onRuymtsch wesen. in **B.** Bolderen.
Ruymter. in **B.** geRuyt.
Ruymt. eyn ruymt. Rura.
steRuymt. Abrothorum.
**Ruymten dat is ruymt eynen sterbe of anderen dng-
 gen eyn ruymt geluyt te maken.** Vibrare. cris-
 pare. choruscare.
Ruymter. Ruterus. ruterulus. satelles. tis. sacra-
 pa. decurio. omis.
der Ruymter halt. in **H.** ruterhalt.
in den Ruymter halt hondert personen. Centuria.
 ris.
Ruymter. }
Ruymterwech. } Satellitum. cil.
Ruymter loyn of tolt. }
Ruymt in den schairstan. Fuligo. caligo. ginta
Ruymtechich. Fuliginous. a. um.
bol Ruymts. Fuliginosus.
Ruymff.
Ruymffel. in **H.** geRuymsels.
Ruymfen. in **H.** Hymmenen.
Ruymfen. resten. in **P.** Posen.
Ruymfen. in **S.** boit Sender.

D.

SA.

Sabel.
 Sabelen.
 Sabben.
 Sachte. sanft. wech. Mollis. Lentus. Lenis.
 Sachte. mechelich. in T. Tijfe.
 on Sachte. onsuete. we. Penalis. le. ter. tas.
 Dolorosus. tas. Lefivus. a. um.
 Sachtelich. wechelich. Leniter. tas. Molliter.
 ver Sachten. versueten. in D. de. Moeten.
 Sachtichheit. Mollicia: et Mollicies: ei. Leni-
 tas. Lenitudo.
 Sachtmoedich. Mansuetus. Mitia.
 Sachtmoedelich wat doen. Cicurare.
 Sack. Saccus. sacculus.
 lederen Sack dat men grote nebedebet in be-
 neget et cetera. Culleus. Culleolus unde
 Culleare et Culleatus. a. um. dat men dat
 mebe in beneget eyn ope of eynat eyn slang
 ind en haen.
 op Sack. sweveler. Saccellus. Bursa. Pera.
 Sacken. Saccare.
 in Sacken. Infaccare.
 upt Sacken. Defaccare. Efaccare.
 Sacrament. verborgenheit. Sacramentum. secre-
 tum.
 Sacrament. onff lieben heren lijcham. Corpus
 cristi. sacramentum altaris. eucharistia.
 dat men an Saide wyntet. Seminium.
 Sadel op to rijden. Sella. Exedra. dre. sagina.
 ne. salma. me.
 dat men onder den Sadel van tzijsheit legghet of
 byndet. Subsellium. ii.
 Sabelen. Sellare. Arces sternere.
 Sabel. sat maïen. Saciare. saturare. Refacia-
 re et refaturare per. iterum. Confaciare.
 Confaturare. per. simul. spectaculare.

SA.

Sabichheit. Societas. Saturitas. Amplectia. cie.
 ge Saïden. Elixus. Lixatus. a. um unde lixa-
 tura. lixamen. tum.
 ont Sabelen. Desternere. Abfellare.
 Sastraen. Crocus. ci.
 Sastranen. Croceus. a. um.
 Saßge. Saphirus.
 Saßgersch. Saphireus. a. um.
 Saghe. in H. Hebe.
 wat Saghe des monts ind bedriechlike loegen des
 herten. in T. Loegen des herten.
 Saghe. sabel. in W. Adventure.
 Saghe holt mede to snijden of anders. Sarra-
 farrula.
 Saghen. Sarrare.
 Saghemele. Quisquilie. arum unde Quisqui-
 liosus. tas.
 Sahe. Causa. Occasio. Praema. e.
 Sagen. seyen sagt. Seminare. Serere. semen-
 tare.
 Sagemlich. Seminalis. le. ter. tas. Sacionalis.
 le. ter. tas.
 Sager. seyer. Seminatore. fator.
 woirt Sager. Semiverbius. a. um.
 samen mpt Sagen. Conseminare. conferere.
 hier ind bair Sagen. Disseminare. disseerere. ob-
 ferere. Proferere.
 in Sagen. Interseminare. Inseerere.
 weder Sagen. Reseminare. Referere.
 tuschen Sagen. Interseminare. interseerere.
 tegen Sagen. Obseminare. obseerere.
 Sahe. Causa. occasio. praema. me.
 weder Sahe. in P. weder Parthge.
 Sahe walt. Actor. principalis.
 Sahe dzytich off dzychtich. Causativus. prac-
 maticus.

Sahe

Sake dye coytz boit volbracht is. Parasymenon.
 en Sake arbersteilen. to beslaen laten. Suspen-
 dere. transigere.
 ten sy Sake. Quin. nifi. nifi.
 dir Sake. Occasio. origo.
 Saken. Caufare. occasionalare.
 ber Saken. misfallen. in T. Leunen.
 an Saken. in C. Claghen.
 ber Saking. teuning. Negacio. cetera in T.
 Teuninghe.
 ber Saking off ghyng. Apotafis.
 Sail. Debet.
 Sale. Aula.
 Sale eyng tempelz. Pastophorium.
 Sale hoeder off gesnde der heren. in G. Gesnd
 der heren.
 Saetsch. Aulicus. a. um.
 Sail onder den boit off anderz. Solea. ee.
 Sail. sloitze. Sandale. lis. sandalium. lii. so-
 lea. ee. soleola. le.
 Sallen. slotzen maken. Soleare.
 bur dye Sallen bueren. Ohsoleare.
 ont Sallen. Dissoleare. Exoleare.
 Saltijstien. eyneley woest. Salcium. cii. lau-
 canica. ee.
 Salde. woune. in A. gude Adventure.
 Salm. eyn bysch. Salmo. onis.
 Salm spijse. Salmentum. ti.
 gebroeght Salm. lass. Efox. focis.
 Salm in den salter. in P. Psalm in den salter
 cum fuis.
 ber Salmen eyndrechticheyt. Siripalma. tis. si-
 ripalma. me.
 ber Salmen beschrybng. Psalmographia.
 ber Salmen schryber. Psalmographus.
 Salpeter. Salpetre.
 Salfse. beprngff. sapor. Salsa. veriusa.
 Salt. Sal. falis.
 Saltbat. Salinum. falerium. sulzica. ce.
 dat men Salt maect off verhoipt. Salina.
 Saltmecher off verhoeyer. Salinarius.
 Salt suide. Salsugo. ginis. Salina. ne.
 des ter Saltvaden hoit. Salsugineus. salsugi-
 nosus. ras.
 Salten. Sallo. is. ere. fallio. lis. lire.
 ge Saiten. Salsus. fallitus. a. um.

onge Salten. Infulfus. a. um.
 Saltng. Salmentum. falfamentum. falfum. fi.
 Salter. eyn boich. in P. Psalter.
 Saibe. Unguentum. pigmentum. aromatum.
 Saibe vercoeyer. Miropola.
 dage men Saibe berepdt. Farmacia. e.
 Salbehuff dat men sy verhoipt. Miropolium:
 propola. le. seplaffum. fi.
 Saibe stede to bewaren. Miroteca.
 Saibe dye broeghe is. Xeromirum.
 Salben verhoeyer. Farmocopola. propola. fe-
 plaffarius.
 van Salben of seepen eyn mengsel. Migma. tis.
 smigma. acis.
 Salben dat off huffe. Olfactorium. olfactorio-
 lum.
 des ter Salben hoit. Unguentarius. pigmen-
 tarius. a. um. aromaticus. a. um.
 Saibe van verheng suere. Axungia. axuiga.
 ind des dait toe hoit off dye dat verhoipt.
 axungiaris. ind dage mede to salben off to
 smeren. axungiare. exungiare i. axungiam
 auferre.
 Salben meker of verhoeyer. Mirocopus. Ciro-
 copus. Farmacopola. Unguentarius. miro-
 onis. mirocopista. pigmentarius.
 myt Salben smeren. Ungere. Unctare. Un-
 guentare. Unctitare. Adungere. Perungere.
 Inungere. Linire. Arvinare. Pigmentare.
 Delibuo. buis. bui. butum. tu. Delibutus.
 a. um.
 Salbynggh. Uactura. Uactio. Linicio. Lin-
 men. rum.
 ber Salbyngen stede. Terme. arum.
 Sam. myt eyn ander. in A. All myt eyn.
 Sam. bucht. in C. Clam.
 Sapme. sayt. in C. Coern.
 Samen to gader. in A. All myt eyn.
 to Samen. in G. to Gader.
 to Samen. in C. Clacheioff.
 to Samen. in B. By eyn.
 ber Samen. in G. verGaderen.
 Sampr. spen. Coctinum. sericum.
 Sampdach. sonaebend. saterdach. Sabbatum. ti.
 myt Sanapt. in A. All myt eyn. et in G. to
 Gader.

E e

Santh.

Sanch. Cantus. us. Cantus. ti.
hæben Sanch. Discantus. us.
under Sanch. Succentus. us unde Succentor.
groff Sanch. Tenor unde Tenorista.
hymneis Sanch. Armonia unde Armoniacus.
 a. um.
**Sanch den men dem brudegom ind der brupt spn-
 get.** Epithalamum unde Epithalamicus. a.
 um.
labe Sanch. Ympnus. ympnulus.
labe Sanch spngen. Ympnire. ympnizare.
lais Sanch spngen. Ympnizare.
lais Sanchs schryber. Ympnigraphus.
lais Sanchs spzeker. Ympnilogus. ympnidicus.
lais Sanchs schryfte. Ympnigraphia.
lais Sanchs rede. Ympnilogia.
den Sanch rechtfapen volbracht. Orthoneume-
 nus. a. um.
des Sanchs off lides begynfel. Exodium. dii.
**Sanch den men doet van groten off edelen per-
 sonen in lesterliker materien.** in **X. Koff** off
 rede.
**Sanch den men doet in gebuerg off kerls mate-
 rien.** in **X. Koff** off sanch.
Sanch anheffen. Intonare.
des Sanchs off der lide loff. Odeporium.
schryb vooes Sanch. Delos. Trenom. ni. Trena.
 ne. Lamentum. ei.
Sanch der clepaster bogelken. Mimuricio. onis.
in den Sanch wat vertoeyngen. Pausa. Pausa-
 cio. Diastema.
Sanch off gekette van twee verssen. Disticum.
 Disticon. Disticum.
Sanch eyns mnschen. Scicinum.
Sanch twee mnschen. Bicinium.
Sanch veelre mnschen. Chorus. ri.
inster Sanch van stanchender sneder materien.
 Tragedia.
hulof Sanch. Hymenechion.
luet Sanch. Liricus. Perliricus. Melos. Iodis
 et Melos inde Neuma. tis. Modulacio. Me-
 lodia. Melodiama. tis. Symphonia Armo-
 nia. Melopeius. Modulamen. Modulancia.
boden Sanch. Nenia. nie. Delos.
des tot dorp Sanch gchoirt. Comedicus. Comi-
 cus. a. um.

dorp Sanch. Comedia. e.
**van Sande of erden eyn anshoet van waters
 wegen.** Alluvium. ii. Alluvio. onis. Allu-
 vies. ei. Colluvium. Colluvio. onis. Col-
 luvies. ei.
dye gesandt is. Angelus. apostolus. legatus.
 missus. paranympus. nuncius.
Sant. weck. in **S. Sachte.**
Santlick. in **S. Sachlick.**
Sanghboick. Cantuale. gradale.
Sant. Arena. fabulum. li.
Sandich. Arenosus. fabulosus. tas.
Santfede. Arenarium. rii.
reber Sant. Sabbura. re.
Santfegn. Lapis arenalis.
cleyn Santhoip. Sorica. ce.
Santrofe. in **C. Carthuser.**
Sapp. Succus. succulus.
ugt Sappen. Exuccare.
Sappich. Succulentus. ter. succulencia.
bol Sapp. Succosus. succidus. tas.
Sappich maken. Succare.
Sarch. Tumba.
Sarchfegn. Sarcophagus.
boden Sarch. Tumba. sarcophagus.
Sardoick. vustegn. acceq. Arracium.
Sasse. Saxo. onis.
Sassenlant. Saxonia.
Sassens mnsch. Saxonicus. saxo. onis.
Sassen sprack. Saxonicum.
Satt. Satur. faciatus. saturatus. a. um.
Satt massen. in **S. Saden.**
Sait. in **C. Cogn.**
alreiey Sait. Semen. sementum. seminium. fe-
 minarium. sementis. tis. ti scilicet frugum.
Sait tijt. Sementis. tis.
Sait bat. Semlnarium.
Saitlick. tot fait gchoerende. Seminalis. le. ter.
 tas. facionalis. le. ter. tas. sementinus. se-
 minarius. a. um.
bur Sate. opfate. Propositum. exprecogitato.
 deliberato. deliberanter. voluntarie.
Sait der naturen. Sperma. tis. virus. semen
 dat de Sait wurd in testament. Legatum. ti.
 den wat de Sait wurd. Legatarius.
op Sate van gwader leere. Secta. te.

de.

de Satt. bekommert. Arrestatus. detentus.
 Satersdach. in S. Sampdach.
 Schab. eyn besudt onreyn wijsff.
 Schabben. in C. Crouwen.
 Schabbende. in C. Crouwende.
 Schabber. in C. Crouwer.
 Schaick. in B. Begn.
 Schaicken. Scacare.
 Schaickspel. Ludus scacorum. scacarium. stipadium.
 Schade. in H. Hynder.
 dye steeds Schaden lydt of doot. Iactuarius.
 rii.
 Schade donn. schedigen. in D. Deren.
 Schade. scheme. Umbra. umbrella. scena. ne.
 tipus s. invisibilis.
 Schade of scheme der duble dye dupe maken. Fugillatores.
 Schade of scheme dye dyent begunnet ind smal
 epndet. Conoides. dis.
 Schade of scheme die gelijc int lang spech recht.
 Chelyndroydes; dis.
 Schaderende of hebende haib lyden. Frugucio.
 tis. tire.
 Schaffen. bestellen. in O. Ombinieren.
 Schaffener. rentmeister. in F. ontFenger.
 Schafriet. Iuncus. papapirus. corrosivus.
 Schaffel van holt. Assula. le.
 Schaffel van enigghen dynggh. Perisima. quisquillie.
 arum. quintilie. arum. ramen. nis. ramentum. ti.
 strigmentum. ti.
 Schall. geluydt. in C. Clanch.
 Schallen. luyden. in C. Clyncken.
 Schale. verlagen als dyanch. Defectuofus.
 Schael. bast. in B. Barch.
 Schael van appel of beren. Perisoma. Peripisima.
 me.
 Schael van en ey off anders. Testa. Cortex.
 Schael of hoister van der not. Culleola.
 Schalle uyt to dynccken. Phiala. Cracher. Ciphus.
 Schallschat. Arrabo. onis. arrabona. e.
 gewicht Schalle. Tratina.
 der gewicht Schalle gat daer sy in werdet. Agina.
 ne.
 Schaick. Nequam.

Schaick twesen. Nequitare neutraliter. Nequitari deponentaliter.
 Schaickheit. Nequicia. Nequiciola. Ribalderia. Felonia.
 Schamen. ontsjen. Verecundor. aris. Erubere. bescere.
 vereri. pudere. perpudere.
 Schamen. ontsjen umt en anderen. Propudere. Prepudere.
 weder Schamen. Repudere.
 Schamynckel. Cephat. in A. Aff.
 Schamp. schamp. in S. Schymp.
 Schampen. spotten. in A. Assen.
 Schamploen. in B. Woltze.
 Schampen. aschampen. Fallere.
 et Schaupt. Pudet. Dispudet. Depudet. pervalde.
 Schande. laster. in H. Hoen.
 Schande. in C. onEere.
 to Schanden maken. in D. verDelligen.
 Schape. spynde. in C. Cast.
 Schaip. Ovis. Ovicula. Bidens. Duidens. Ovilla.
 Ambidens habens superius unum et inferius unum.
 Arva. ve. Balans. tis. Laniger. ra. rum. Berbica. ce.
 wyt Schaip. Mala. le.
 bet Schaip. Bassa. se.
 Schaip dat mans kunne is s. weder. Aries. Vervex.
 Schaip dat myt twen lameren geoffert wurd.
 Ambega. ge. Ambigena. ne. Ambogna.
 Schaip dat onder den huyck haie is. Apica. ce.
 Schaip dat assighe warbe hebet. Cinerica. ce.
 Schaip dat geluydt is scilicet hamel. Muro. onis.
 alt Schaip Odasia. se.
 Schaijsheyerde. Ovilio. oplio. onis.
 deerste Schaijsheyerde. Archimandrita.
 Schaijstong. eyn tuyn. Agniglossa.
 Schaijen. Ovinus. a. um.
 die der Schaije ingeluyde besuyt umt daer uyt
 wijchjen. Ovispex.
 Schaijschuyt. Molestra. tre.
 Schapeiter der geoynder lunde. Scapularis. re.
 scapulare. ris. Armelaus.
 ge Schapen. in M. geMaectheit.
 wan Schapen. leuck. in C. Eyslick.

ge Schapen. gestalt. Dispositus.
 first ge Schapen. Prothoplastus hic prothoplas-
 tes huius Prothoplaste.
 weber. andertweef Schapen. Replasmare.
 Schappnge. schapenisse. Plasma. plasmatura.
 factura. formatura.
 Schare. in H. Hereschare.
 Schare van perb rutenen. Alaris. ris.
 van Schare tot scharen. Catervatim.
 die in der Schare of here steeds is. Caterva-
 rius.
 ge Schart. Turmatim. Turbatim. Aciatim. Ca-
 tervatim. Coatervatim.
 Scharen. Coatervare. Catervare.
 Schaire. oever. in W. Boiet by den water.
 des Schairs of oeverz bykng. Allivio. onis.
 Allivies. ei. Allivium. vii.
 Schairpost. stutte. Pila. le. Sustentaculum. Su-
 stentamen. tum. Flustrum. Destines. Tibi-
 cen.
 Schairen. stypzen. Sustentare.
 ge Schairen. Rarus. confus.
 onge Schairen. Intonusus.
 Scharff. Testa. testula et testu indeclinabili-
 ter unde testeus. a. um.
 der Scharber vele by egn. Testacium. cii.
 Scharff. en half peynsch. As. assis. obulus.
 Scharlaken. Scarleticus.
 Scharley. egn ruyt. Scarlegia.
 Scharn. bieschuuff. Macellum. macellulum.
 carnarium. rii. carnificina. lanitorium. na-
 cera. re.
 Scharp. supr. in W. Anper.
 Scharp. Acutus acumineus. fragosus i. asper.
 oxus. salebrosus. centus centicosus. scau-
 rus. scruposus a. um i. asper.
 dat Scharp of spytz van enighen metall of yse-
 ren plump. stump of stee maken. Obiurare.
 retundere.
 dat Scharpe kanten of eggen hest. Oxiga-
 nus
 Scharp. rufsch. rutwe. Abruptus Scopulosus.
 ras. rup sus. ras. asper. a. um. ras.
 Scharpe ruwe steb. [l. stede.] in H. Ruwe scarpe.
 Scharp maken. Acuere. a. perare. molere. pro-
 prie ferrum acuere.

Scharpheit. Acucio. acutus. us. acultas. acu-
 tela. scrupositas. acumen.
 Scharplich. Acutum.
 Scharpwegich. Ruptuosus. ras. ruposus. ras.
 amfragosus. ras. anfractuofus. ras. scopu-
 losus. ras.
 Scharten. schubben. Scalpere.
 Schairstegn. Caminus. ignearium. Focarium.
 Scharben als holl. Concindere.
 Schat. Thezaurus. gaza. gazula.
 Schat gaderen. Thezaurare. thezaurare.
 Schat verwaerre. Thezaurarius.
 Schatwaerre des keyfers. Arricharius. apocri-
 farius. archanius.
 Schatter. Exactionator. exactor. angarius. ex-
 tortor. bedellus. compulsor.
 Schatstede. Thezaurarium. gazophilacium. cor-
 bonan. erarium. rii. Exedra. dre. gazetum.
 ei. gazophilax. cis vel gis.
 Schatten. Exactionare. talliare. exigere. ex-
 torquere.
 Schatten. werdepnen. in W. Nchten.
 Schatting of tribuyt dat bye buyren tegen ryste-
 misse oeren herstay geben. Nefrendicium. cii.
 Schatting off tribuyt int gemeyn. Exactio. Ex-
 actionacio. Extorsio. Tributum. Munium.
 nii. Tallia.
 die Schatting geest. Tributarius. Muniacus.
 Schatvoerre des gemeynen lands. Tribunus.
 Schait und habe daer in to schutten. Inclu-
 sura.
 Schaiter. Inclusarius. Inclusor.
 Schatissel. in S. Schaitissel.
 Schaitze. in C. Cuchie.
 Schaiten. in G. Cahelen.
 Schave. Dolabra. dolabella dolabrum. do-
 labellum. dolumen. planatorium. Leviga-
 ge. scabrum. scabrellum. ascia. Asciola.
 Bipennis.
 Schaben. Dolabrare. exasciare. asciare. levi-
 gare. radere. corradere. abradere. Rasa-
 re. rasitare. verro. ris. rere. verritare.
 Converrere. per. simul. everrere. per ex-
 tra.
 der Schaben yser of bentel. Scobs. bis. Bi-
 pennis.

Scha

Schaber des holtes. Strigliarius. dolator. ex-
 sciator. levigator. rafor. Corrafor. abrafor.
 rasitator.
Schabynge. Dolatura. Dolacio. Rafura. Cor-
 radium. Corrasio.
Schaffel. Dolatura. Rafura. Quisquillie. arum.
 dat to Schaben beqweme is. Dolatilis.
Schabestede. Dolatorium
Schëbbich. in G. Gindich.
Schepde. Vagina. Vaginula. Bagina. Baginula.
Schepdemeker. Vaginator. baginator.
van Schepden trecken. Evaginare.
Schepden maken. Vaginare. baginare.
Schepden. reken van maichanderen. Recedere.
 Abcedere. Abire.
Schepden die echtschap. Divorciare.
Schepdynghe der echtschap. Divorcium.
Schepden. beplen van egn. in D. Beglen.
onder Schepden. onbedeyt. Indivulus. insepara-
 tus. Indisunctus.
onder Schepden. Distinguere. subdistinguere. Di-
 videre. subdividere. Determinare. Designa-
 re. Punctate. specificare. Discernere. Dig-
 noscere.
Schepden. in S. Soynen.
hurde Schepden egn ut of stede. Prefigere. Pre-
 finire. Prestituere. predestinare. Prenotare.
 prefignare. determinare.
uptge Schepden. behaiven. in A. Apn.
de Schepden bepl. in A. Antaic. [l. Andeyl.
 Antael]
de Schepden. beruchten. in A. Antwerden.
ber Schepden. sterben. in K. Kuywen van den
 leven.
onder Schepden. in D. onderDaen.
Schepdynghe der wege. Divorcium. Diverticu-
 lum
Schepdynghe van twee off meer lantscappen. in
 T. twe off meer off vele Lantscappen.
ber Schepdenick. Divisibilis. le. ter. tas. Par-
 tibilis. le. ter. tas. segregabilis. le. ter.
 tas. Distinguilis. le. ter. tas. separabilis.
 le. ter. tas. sequestrabilis. le. ter. tas. Di-
 scernibilis. le. ter. tas. secernibilis. le. ter.
 tas. Disiungibilis. le. ter. tas.
uber Schepdelick. Indivisibilis. le. ter. tas. et

cetera. prepone in hiis precedentibus ad-
 iectivis in ly. ber Schepdelick.
ber Schepdelick adverbialiter Separatim femo-
 tim. segregatim. Disiunctim. Divisim. Di-
 stinctim. sequestratim.
Schepdsman. squire. byedmeher. Compositor.
 Pacator. Pacificator. Placator. sequester.
 Concordator. Conciliator. Reconciliator.
 Opipator.
dat uptge Schepden wurd. Exceptorius. a. um.
de Schepdelick. in K. Kedelick.
upt Schepden. Excipere. Demere. Eximere.
onde Schepdelick. in K. onKedelick.
dat uptge Schepden is. Exceptus. Exemptus.
 Dempus. a. um.
onder Schep. bozwarde. in G. Ondersteit.
onder Schep wesende. Differre. Distare. Diffe-
 renciare. Referre.
souder onder Schep. Indifferent.
upt onder Schepde. Dempto. salvo. Excepto.
 Condicionato.
onder Schepdenheit. Discrecio.
Schepel. hoist. in C. Cop.
Schepel op den hoist. Discrimen. Grana. Gla-
 bella.
Schepel off werbeltop. Vertex unde Vertico-
 lus. a. um.
onder Schepdelick. Distinctim. sparsim. Divisim.
 segregatim. Disiunctim. Different.
 Partim.
de Schepdelick. in K. Kedelick.
Schepdelick. in D. Derlick.
on Schepdelick. in D. onDerlick.
Schepdigen. hunderen. in D. Deren. et in S.
 Schaden doen.
on Schepdelick. Indemnitas. ne unde Indemniter.
 Indemnitas.
Schepff. sijn. to waess. Obliquus. ras. Trans-
 versus. ras. Transversalis. le. ter. ras. Pla-
 gius a. um.
Schepff. sijn. to waess maken. Obliquare. Exe-
 quare. Transvertere. Transversare.
Schepfener. in M. Mumber.
Schepfelic. ondetoyndelick. in D. Dornlick.
Schepfelic. in D. Dalk.
Schep. in C. Clanch. et in B. geWrecht.
 E e 3

twy Schelich. in **D.** twy Drechtich.
 Schelen. in **B.** geBrecken.
 Schelen. in **D.** ontDagen.
 Scheipng. in **B.** Wadigng.
 Schele van gesicht. Luscus.
 Schelerhuch. in **X.** Tijperhuch.
 Schelheit. Lippitudo. Epiphora.
 Schelden. straffen. in **B.** Berispen.
 Scheider. straffer. in **B.** Berispen.
 Schelden. huylen. in **H.** Hampien.
 Schelden. berwipen. Improperare. Rixor. aris.
 Obiurgor. aris. Contenders. Imputare.
 Scheldng. berwijngng. Contencio. Improperacio. Improperium. obiurgacio. Rixa unde Rixofus. tas. Imputacio.
 Schelle. in **B.** Beste.
 Schellen klepel. Tyntynnabulum. Tonabulum.
 Schellen. cloppen vut den doeren. in **B.** Voeten. schellen.
 Schellen. die schale afdoen. Decorticare.
 Schelwort. eyn ruyt. Celidonia.
 Scheeme. in **S.** Schade.
 Scheemen. schade geven. Umbrare. Adumbrare.
 æber Scheemen. Obumbrare.
 Scheeme off schade der dubel die vuyt maken. Fugillatores.
 Scheemlich. Umbratilis. le. scenicus. a. um.
 Scheemfel. Umbraculum.
 vol Scheemng of donker. Umbrosus. tas.
 Scheemstede der beesten in den busch tegen die heegste. Estiva. ve.
 onder den Scheeme des somers resten. Estivare. cetera de ly. Scheeme. in **S.** Schade.
 Schemde der leede. Genitalia. pudibunda. pudenda. nates. virilia. Rinoceros rontis s. virorum. Inhonesta. Ignominiosa. turpia. vrenda. pecten. tinis.
 Schemde. in **S.** Schande.
 Schemel. in **H.** Hoestich.
 onSchemel. in **X.** Westelich.
 Schemelheit. Verecundia. pudor. Pudencia. pudicicia Erubescencia. Rubor. ruboris.
 onSchemelheit. Impudencia. Impudicicia. Inverecundia. Ignominia. Turpitudine. propu-

dositas. propudor unde propudose adverbium.
 onSchemel sppl. Propudium. dii.
 onSchemel sich to halben. Propudiare.
 onSchemelich beron Cuyftgen. Impudicare. Incestare. stuprare.
 berSchemen. in **B.** Blameren.
 berSchemng. Infamacio. diffamacio. confusio. fac verbalia de verbis in ly. Blameren in **B.**
 berSchempt. de hoc similiter fac.
 Schench. die schencht. Pincerna. Caliculis. indeclinabiliter. propinator.
 Schench. in **H.** Ham.
 Schenckel. Anca.
 Schene. schenckel an den beyn. Poplex. Tibia unde Tibialis. le. ter. tas.
 Schenckebier. scherbier. Pifana.
 Schenckebiers. scherbiers bat. Pifanarium.
 Schencken. vuycken. langem. Propinare. propinire. Potare i. potum dare.
 Nota. residuum de Schen sequitur post ultimum de Schep. in ly. Schenckhuiff.
 Schep int gemeen. Navis. Navicula. Caudea. Literis. Scapha. Gaulus. Lembus. Lembulus. Caupulus. Liter. Carabus. Lembus. Puppis. Amplusstrum. Archa. Acharus est Navicula. Navicella. Ratis. Raticula.
 berSchep to beuden syden apen dat hegt eyn pont ind eyn berfchep an den ruedeer eynde toe ind an den boerdersten eynde apen dat hegt eyn pijper. ind beyde dese schep heiten Podonium. nii.
 Schep dat ront is. Gulus. li.
 rebijt Schep. Litoraria. Trabaria. rie. Candica. ce.
 Schep vgt eynen holt gehoutwen. Catafscopus. pi. scapha. phe.
 berfuyge Schep idem.
 Schep tot verben. Ypogabus.
 Schep dairmen op wandert s. eyn heren schep. Istege. ge.
 dair men Schep tynmert. Navale. lis. Textrinum. ni.
 roiff Schep. hic Paro. onis. Parunculus. li. Mio-

Mioparo. onis f. de vimnibus et coreo. subactiva. scalaria.
 see **Scheep**. Strataria.
Scheep der weberſchen. Panulea. lee.
Scheep dat ſtrum iſ. Musculus. li.
 ſchey **Scheep**. dzoefſchey. Hypus. pi.
 tabern **Scheep**. idem.
Scheep van ſyrien. Portemia.
 biſch **Scheep**. Verriculum.
 groot **Scheep** myt dyen onderſlegen. Trieris. ris.
 Durco. onis.
Scheep dat twee roepſenke hebet off by off vier off vijf off ſeff. Biremis. me. Tiresis. me. Quadriremis. me. Pentiremis. me. Exquiritis. me.
 en groot see **Scheep**. Plagaris.
Scheep dat holt buert. Calaria. rie.
 biſcher **Scheep**. Scapha. phe.
Scheep dat laſt dzoeghet. Corbita. te. Caldicaria. rie.
 ſnel **Scheep**. Celox. celotis et Celonis. Celundria vel Celundria. Celonix. Liburna.
Scheep dat genomen iſ. Deconrix.
Scheep dat laanch ind ſnel iſ f. eyn hardk. Dromo. onis.
 to **Scheep** baren. Navigare.
 ſcheepberdieſ. Navigabilis. le. rer.
Scheep ier roymantay. Barca.
 ſcheepſtrijt. Navimachia. Naumachia.
 eyn **Scheep** myt der lijnen dzoetrecken. Remulcare.
 dait die **Scheep** en tijtlaanch bertueben. Stacio. onis. staciuncula.
 eyn ſnel **Scheep**. Anquiromagus. Barcula. Barcella forte eyn Wardſe.
Scheep dat men roepet ind ſeyt. Actuaris.
 grote **Scheep**. Carpasia. Arodo. Rodia.
 royt **Scheep**hen. Caupulus.
Scheep dat clyen iſ. Cercillus. Cumba. Cimba. Musculus. Fafelus. Fafolus. Legia. Lembus. Lembulus. Cappilus. Linter. ris. Carabus. Leus. lei. Radius. Radiolus.
 clyen **Scheep** f. en boit dat men in eyn groot **Scheep** ſett of dait achter an henght. Scapha. strigula.

Scheep van ruebeken ind leder gemaect. Mioparo. onis.
Scheep van den lande in dat water trecken of dzoengen. Deducere.
Scheep van den water an dat lant trecken. Subducere.
Scheep ankeren. Anchorare.
Scheep ontankeren. Exanchorare.
 der **Scheep** beelheit off bergaderinghe. Classis ſis Navigium. gii. Stulus. li.
Scheep bergaderen. Conclassare.
 der **Scheep** toekouwt. Caruplus. pli.
Scheepman van den heſchen ſchey. Caron. onis.
Scheepman. Nauta. Nauclerus. Navigator. Ampnicola. Proreta. Clasticarius. Egeator. toris.
 die to **Scheep** wyl ſyn loon beert. Epibata. te. onnutte **Scheep**acht als van ſtegen. ſande of erden. Sabora. re.
Scheepſch. Nauticus. a. um. Navalis. le.
Scheepmans ſtoll. Amplustra.
 des **Scheeps** achterſte depl. Puppis.
 des **Scheeps** boverſte depl. Prora.
 des **Scheeps** myddelſte depl. Carina.
 des **Scheeps** depl dat tuckhen den myddelſten ind den underſten deplie iſ of dat tuckhen den achterſten ind myddelſten depl iſ. Ratis. tis.
 des **Scheeps** depl dat dem water neeft iſ. Cirba. Cumba.
 des **Scheeps** hol ſyden. Forinavia.
 des **Scheeps** dzoerick dait ſch dat water bergadert. Sentina. ne.
Scheeployn. beergelt. Nabulum. li. Naulum. li. in den **Scheep** die reepe off tautwe an den aytvoſten eynde. Saphon onis.
 in den **Scheep** die reepe off tautwe dait men dat ſent off ſogel myt optrecht. Rudens. ris.
 des **Scheeps** habel of lijne dait mit men dat ant lant beſticheit. Proſineum. ei.
 des **Scheeps** habel. Scapha. phe.
 des **Scheeps** lijne dait die perde of lude dat myt boyt trecken. Remulcum. Promulcus. ci.
 des **Scheeps** roeder. Amplustre. tris. Gubernaculum. Themon. onis. Plestrum. Plecellum.

des

des Scheep's toutw. seyle off reepe die den mast
houden. Antempna. ne.
des Scheep's dach gehegten en ra dair dat se-
gel of seyle angebesticht is. Antempna. ne.
des Scheep's roepbenche. Transtrum. tri.
des Scheep's roepgater dair d'ye rymen in liggen
of doirgaen. Forus. ri. Columbaria. rie.
des Scheep's mastboem. Malus. li. ind dat hoich-
ste van den mastboem dair die reepe of lijnen
sich bergaderen. Carthesium. ind dat wimpel
op den mastboem. Cherutus. ti.
des Scheep's holter dair die mastboem an gebestet
is. Parastrata. re.
Scheep reitscap dair mgt men die scheep in die
haben vngt. Pulvinus. ni.
in den Scheep die lederen of lijnen hend dair men
die roepymen mgt vngdet. Sturpus. pi.
in den Scheep een sturboem. Trudes. dis. Con-
tus. ti.
des Scheep's anker. Anchora. re.
tot den Scheep yseren of hollen haiche den men
op dat iant in die erde stelt dat scheep dair an
to merren. Tonsilla. le.
in den Scheep dair men die rymen an bestet.
Scalinus. ni.
des Scheepmans hmerken of reitscap dair mit
he den roepgluden en tephen duet. Porticulus.
porticulus.
des Scheep's wech van hynnen. Agea.
des Scheep's oirt by den mast. Anquina.
in den Scheep die rymstede. Casterium. rii.
des Scheep's epne helste als die buch dair aff.
Carina. ne.
des Scheep's underste depl neest den water. Cum-
ba. be vel Cuba. be.
des Scheep's segel of seyl. Velum. Arthenum.
Carbasus in plurali Carbasa.
des Scheep's clyen segel gehepen hmerken of
bonet. Dalum. li.
Scheepvrechting. Caribdis. Naufragium. gii.
Naufragium. gii.
des Scheep's wech gheibende dair dat hynne gheit.
Sulcus. ci.
een Scheepseel of reepe. Camellus. li.
des Scheep's alceley gereitscap. Armamentum.
armamenta.

Scheepvrechtich werden. Naufragor. aris.
die Scheepvrechtich wurd. Naufragus.
dair die Scheepvrechtich nae varen in den meere of
nae den hynnel die wech heit. Strataria.
rie.
meer Scheepsmeker. Strator. ris.
der Scheepvrechtich roepe. Celeuma. tis.
Scheepbart. Navigium. gii.
Scheephaben. in D. Haben boz die scheep.
Scheep's. Nauticus. a. um. Navalis. le.
des Scheep's verwaerre of meker. Navicula-
rius.
des Scheep's patroen of meker. Patronus. Nau-
picus. Navarchus.
des Scheep's regiment hebende van der kast ind
anderen berichte. Nauftologus.
Scheepel mudde. Scepinum. modius.
Scheepen. Scabinus.
Scheepen stail. Sedes scabinatus vel scabina-
lis.
Scheeppe dair men mede scheept. Hauforium.
Scheppen. in P. Putten.
Scheppen. in M. Maerke.
Schepper. Creator. Plasmator. factor. Con-
ditor.
Scheepseel. in C. Creature.
samen Scheppen. Concreare.
Nota. van Scheyer cum suis in D. Herbe.
Residuum de Schen iam sequitur.
Schenckehupff of stede. Propinatorium.
Schencken. lasten. in B. Blameren. et in G.
aerberben.
Schenen ind begne der luyde. Sarabellum. li.
la. lorun.
yseren Schenen of begn gewant. Caliga. ge.
ocree ferree. et in B. Begn gewant.
tot den Schenen of schenckel hoerende. Tibianus.
a. um.
Schene. Tibia. bie.
Schenckich. in C. onErlck. et in L. Teste-
lich.
Schencklike nerong doende. Turpilucrus. a. um.
Schencklike nerong. Turpilucrium.
Schere tot doick. Forfex. forficula.
Schere hair mit to snijden. Forpex. Forpicula.
Tonsilla.

Schere

Schert der snede. Forceps. forcicula. pluraliter hii Formicales. lium.
Scheren. Radere. abradere. rasare. rasitare. tondere. tonditare. tonfitare. attondere. detondere. per. valde. contondere. per. simul. retondeo. per. iterum. subtondeo. per. parum vel post vel subtus. circumtondeo. per. circum.
Scheren to gronde. Arradere.
af Scheren. Abradere.
samen Scheren. Corradere.
upt Scheren. Eradere.
Scherpung. Tonsura. rasura. Corradium. Corratio unde Corrasim adver.
Scherpuff off stede. Tonstrina. Tonforium.
Scherre. Rasor. Tonfor.
Scherrestje. Tonstrix. Tonstricula.
Schermerf. [denk. se lez. Schermess.] Ralium. Rasorium. Rasoriolum. Novacula. le.
Scherbeer cum suis. in **S.** Schencker.
Scherme. in **B.** Wütze.
Schermen. Dimicare. Gladiare.
Schermer. in **S.** Swertspetre.
be Schermer. in **T.** ver Loffer.
der Schermer spijse. Miscellaneum nei.
be Schermen. beschubden. Defendere. Defensare. Tuor. eris. sed raro Tueor. eris. Tutor. tarius. Tutelare. Protegere. Cluere, precluere. stipare unde stipatim adver. Instipare. per. in. aut valde Obstipare. per. undique vel contra. Re. per. iterum. sub. per. subtus. vel post vel parum Tendere. Tensare. Tensitare. Protensare. Protensitare.
be Schermlich. Tutelarius. a. um. Protectorius. Defensorius et reliqua adiectiva de verbis in ly. be Schermen.
be Schermung. beschubdung. Defencio. Defensaculum. Tutela. Tutelacio. Tutelamen. Tutelatus. us. Tutamen. tum. Protectio.
be Schermung. in **A.** ver Antwerdung.
die sich be Schermt. in **A.** die sich ver Antwert.
be Schermung. in **T.** ver Loffung.
be Scheren. Fatare. Periodare.
be Schert. Fatatus. Periodatus. a. um.
Schertz. schimp. in **B.** Buerde.

Schertzen. schimpen. in **B.** Buerden.
Schebe. vese. Festuca. Napta.
Scheversteyn. in **T.** Lepe.
ge Schicht. in **O.** Dakt.
wan Schicht. in **O.** onbe Dacht.
Schicken. bestellen. in **O.** Ordineren.
Schicken. blyhen by syden. Seponere. Reponere.
Schicken. senden. Dirigere. Destinare. Legare. Translegare. Portendere. Deputare. Transcludere. Grumare. Mittere. Mittitare. Misfare. Missitare. Vovere hec omnia pro destinare.
be Schicken. beteymen. Ordinare. Deputare. Disponere.
be Schicken. in **A.** Regieren.
be Schicken. in **A.** Regieren.
ge Schicht. gestalt. Compositus. benedispositus. benetormatus. beneordinatus. a. um.
unge Schicht. ongestalt. Indispositus. Deformis. Distortus.
Schicken. blyhen. blygen by eyn. Iungere. Coniungere. Applicare. Iugare i. Copulare. Coniugare. Dirigere. Apponere. Combinare.
be Schicken dat got op eynen boit. Fatare. Periodare.
upt Schicken. uptsenden. Emittere. edere.
in Schicken. insenden. Immittere. Indere.
die to Schicken begtwene is. Missibilis. Emissibilis. Transmissibilis.
boit Schicken. boitsenden. Premittere. Predestinare.
weder Schicken. wedersenden. Remittere. Redestinare.
aber Schicken. abersenden. Transmittere.
but Schicken ter ewiger seicheit. Predestinare.
um Schickung. uytendung. Emissio.
be Schickung van gaude. Fatacio. fatum. ti. periodacio hec periodus. di.
tot sulker be Schickungen hoerende. Fatalis. le. ter. tas.
Schicklich. boichlich. Iungibilis. Applicabilis. Combinabilis. Dirigibilis. Iugalis. Iugabilis. Coniugabilis. le. ter. tas.
Schickheit. boichheit. Forma ex adiectivis in ly. Sicut. [i. Schicklich.] boichheit.
 Ff Sich

Schicklich. [*l. Schicklich. Zie in O.*] in **O.**
 Odimierlich.
 die steeds ge Schicht wordt. Missaticus.
 dat ge Schicht wordt snellich an belen enden als eyn
 oghe of herte. Emislicus. Emislicus. a. um.
 de Schyde. istoch. in **C.** Cloich.
 cloppel Schyde.
 ge Schyden. Fieri.
 et ge Schyde. Fiat. Amen.
 mach ge Schyden. in **N.** by Abenteueren.
 ge Schyden. gevallen. Accidere. Evenire. Con-
 tingere. Cleopare. Vergo. gis. gere.
 et is ge Schydet. in **B.** et best sich ge Woirt.
 Schilling. Solidus. Ciclus.
 tweef Schilling. Ferto. onis. marca. ce.
 der Schilling ontferget off die daer umb dyent.
 Solidarius.
 Schilt. in **B.** Boheler.
 wenn Schilt die form van eynde magen hebende.
 Pelta. te.
 Schilt knecht. in **N.** Halsman.
 Schilt ped. Portica. decades.
 mit en Schilt sich to verken. Clipoare.
 die mit Schilde bedect is. Clipeatus. Scutatus.
 die mit den Schild sich behelpen han. Scutatus.
 Schildmecher. Scutarius.
 daer vele Schilde sint. Testudinetum.
 Schilt die ront vorgebullet is. Testudo unde
 Testudineus. a. um.
 Schilben.
 Schym. stoch. vorderen. Methadus. Vadum.
 Braceum.
 Schymmel in den hode. Mucor. coris. Mu-
 cus. ci.
 Schymmel mastien. Mucidare.
 Schymmel sich. schymmelrechtich. Mucorosus. tas.
 Mucidus. a. um.
 Schymmel bartwe. Subgriseus. a. um.
 der Schymmelwe wuerchtige woete. Albane. na-
 rum.
 Schymp. scherze. in **B.** Wurde.
 Schymp. spot. Derisio. Illusio. Subfannacio.
 Ridiculum. Ludibrium. Ludificacio. Deri-
 fus. us.
 Schympen. in **N.** Wffen.
 de Schympen eyne speliende. Ludificor. aris.

Schympende. spottende sake of materie. Ridicu-
 lus. a. um.
 de Schympend. bespottend woiet. Vah.
 Schymper. spottet. Derisor. Illusor. Ageneus.
 Subfannator.
 Schymper. schamper. spoetsch. Ridiculosus. tas.
 Ridicularis. le. ter. tas. Ludibriosus. tas.
 subfannativus. Derisorius. Irrisorius. sar-
 casmicus. a. um.
 Schijn. in **C.** Glantz.
 Schijnen. in **B.** Wlencken.
 Schijnen. in **B.** ge Beren.
 voir Schijnen. in **B.** voir Blijcken.
 feer Schijnende. Ephesus. bi. als eyn schoen
 ionck gesel sonder bart. Ephibiolus. di.
 der Schijnung. in **N.** Apenbairenggh.
 der Schijnungen. in **N.** Apenbairen.
 voir Schijnich. clare. in **B.** Baer.
 Schijnlich. schynberlich. in **N.** Apenbairelich.
 et Schijnt. et lett. et blich. in **B.** et ge Beert.
 Schynbele. Chilindrum. dri.
 Schynnen. villen. hude afstrecken. Excoriare.
 Discoriare.
 Schynnen. roben. in **N.** Memen.
 Schynre. in **N.** Koeber.
 Schynre. balte. Excoriator. Discoriator.
 Schynren. lunden. in **D.** Duren.
 Schyp cum suis et cetera hys af stelt vele in
 S Schrey.
 Schyer. suel. in **B.** Wald.
 Schyer. altomass. Penitus. Totaliter. Integra-
 liter.
 Schyer. asdan. in **B.** Wald.
 der Schyeren. verroepen. Imprecari.
 Schyeten. Sagittare. Iaculari. Crispare. Obel-
 lare.
 met Schyeten. Coniaculor. aris.
 der Schyeten. verschycken. in **N.** Napten.
 der Schyeyng in **N.** Wapfeldich.
 der Schyeten als water. Desiccare.
 de Schyeten bedryuen in **D.** de Dyegen.
 de Schyeten. in **D.** de Dyeger.
 Schyde. Rotunda.
 Schyde tassel. in **D.** Ditsch.
 Schyde trulle. Circulus. Circularis.
 Schyde in den woertassel hode. in **B.** Wpcke.
 Schy

Schijben. in *H.* Heulen.

Schoe. Calcius Calciamentum. Ypodema. ris.

Schoe een kuyfers of hoeyngs. Milleus.

hooien Schoe. Baxe. Baxea. ee.

die Schoe. Sotular. ris. sotularis. ris.

gebuyrs Schoe. Pero. onis. Culponeus. ei.

fulie Schoe an hēnde. Peronatus.

Schoe den men myt reymen to dyndet. Obstrigillus li.

Schoefnoir of ryem. Pedux. cis.

van den Schoe zyn leyst. Calciarius.

Schoemaker. Sutor. Calcifex. Calciator.

Schoon updoen. Excalciare. Discalciare.

Schoedubel. haiters. in *B.* Wubbe.

des Schoemakers afgesneden lappen. pluraliter. Succiliva. orum.

Schoemakers mess. Alifolium. Anatum. Anarium.

Schoemakers neyhnge. Sutura.

Schoemakers gadem of neyfte. Satorium. sutrinum.

des tot des Schoemakers neyhnge hoirt. Suttilis. le. ter. tas.

Schoen antrecken. Calciare et Calcerare.

in of onder den Schoenen die byck. Baltea. tee.

Schoebe van en visch. Squama. e. Squamula.

Schoeden afdoen. Squamare. Desquamare. Exquamare.

Schock is eyn getal van 12.

Schol. eyn visch. Peeten. nis.

Schoider. in *A.* Affete.

Schoider der mynschen. Scapula.

Schoider der dyere. Armus. mi.

tuschen den twee Schoideren dat spacium heit Interfcalbulum. li.

Schoideren bycken. Expatulor. aris.

gout. byydt Schoiderich. Spatulatus. spatulosus. tas. scapulosus. tas.

Schole. Scola. le. Studium. Studiolum.

en hoghe Schole. Gignasium. fil.

elegne Schole. Gignasolum.

die oberste Scholemeister hie af. Gignasiarches.

in der Schole eyn meyster of doctoer. Gignasophista.

Scholemeister. Rector scolarium. Magister scole.

Scolaster. Scolasticus.

Schoetre. in *D.* Discipel.

der Schoetre off geistliker lunde strafunge die syden. in *D.* Discipulin.

des ter Schoelen hoirt. Sclaris. re.

setzen gwaet Schoetre. Discolus.

myt Schoete. Conscolaris.

der Schoetre vergaderung of bresheit. Farraginis.

Schoetis. Scolasticus. a. um. Scolasticalis. le. ter. tas.

Scholpe van en bysch. Ostra. tre.

Scholpe. in *M.* Moschel.

Scholt die du schuldich bist. Debitum.

Scholt die men by schuldich is. Creditum unde Debitor et Creditor.

Scholt. surde. in *B.* Wafheit.

Scholt. tycht. Culpa. noxa. Crimen. Reprehensio. Culpula.

Scholtbyest. Cyrographum. Apocopa.

Scholt tebel. Dica. ce.

Scholtiff is so vele als en richter. Scultetus.

Scholtmeester. in *B.* geBuyr.

Schoen. in *A.* Abel. huppisch.

Schoen. subertlich maken. smucken. huppisch maken. tzyeren. Ornare. exornare. deornare. perornare. per. valde. decorare. fulcire. amicare. colere. comere compsi. accomere. excomere. decufare. Incorrigiare. Condecorare. Redimire. Predere. frigere. pulchrare. Pulchrificare. Fullare i. decorare. fullare i. fulcire. palliare i. ornare. Appalliare. Oppalliare. Subpalliare. componere i. ornare s. verba. stipare unde stipatim adverbium. instipare. per. in. vel valde. obstipare. per. undique. vel contra. restipare. per. iterum. substipare. per. subtus. vel post vel parum. Phalerare s. verba. Venustare. convenustare. per. simul. devenustare. per. valde. vel venustatem auferre.

ber Schoenen. verlaten. in *D.* ber Dagen.

ont Schoenen. ontzieren. Depulchrificare. devenustare. dedecorare. abornare. cetera contraria sume ex precedentibus verbis in ly.

Schoen. subertlich maken.

f i 2

Schoen

Schoenheit. huypscheit. suberlicheit. tzereng. Pulchritudo. decor. species. venustas. formositas ornatus. us. speciecula. specimen. conspiciuitas. opiparitas. citrositas. speciositas. proceritas. elegancia. conspicacia. conspicacitas. ornatus. forma. formula. formella. speciositas. decorositas. eucrepia. euprepia.

Schoepe mede to gneten. Fundibulum.

Schop. hutte. in B. Boide.

Schoere. in B. Broecke.

Schoeren. in B. Wreken. et in P. to Plucken.

Schoereng. rijtng ber erden. in E. der Erden schoereng.

Schoyft. in G. Gynndich.

Schoyfticheit. in G. Gynndicheit.

broegh Schoyfticheit. Impetigo. ginis inde impetiginosus. tas.

Schoyptoen. Scorpio. onis. scorpius. ii.

Schoyptoen's armen. Chele.

Schoyten. Cingere.

boir Schoyten. Precingere.

op Schoyten. Succingere. subcingere. Subfarcinare.

umid Schoyten. Circumcingere.

ber Schoyten. verlengen. in H. verhalben.

Schoyvelboeck. Lintheum. Lima. tis. Limus. ni. Tibiale. lis. Tibricus. ei dat van der boeck hangende op die schenen decht.

die nigt ber Schoyptngen of nigt berposngen wat duet. Interpolatus. Vicissitudinarius.

Schoytsnoit. Succinctorium.

Schoyssen. werstappen. Convivari. Epulari.

Schot is gelt dat men den raide geest. Exactio. Xenia. e.

Schotten. Exactionare.

Schot. in P. Pijle.

Schouyspele. Trama. me.

de Schot van plancken in huyse off camerem. Loramentum. ti.

Schoete die geschacten wurd. Iactus. sagitta. sagitacio. ctus us.

kenjnt ge Schot. Scorpio. onis.

an Schoet van sande of erden als van waterk wegen. in S. Sand of erde.

Schoit. syp. Sinus. us. Gremium. Gremiolum unde Gremiosus et Grematus. a. um. Ethus ti.

op den Schoit nemen. Aggremiare.

Schoit maiken. in den schoit nemen. Gremiare. Aggremiare. Ingremiare.

van den Schoit setten. Degremiare. Egremiare.

samen Schoten. Congremiare.

Schoit of syp hoger op to hoeren. Subgremiare.

Schotel. in P. Plattel.

erden Schotel. Catinum. Catillum. di.

Schotelkoff. Cartallum.

Schotelkoff. Discoferus.

Schotelwater. Squalor.

Schotelmeiker of vercoeper. Patinarius. scutellarius.

Schotel stede. Scutellarium.

Schouant. Scotia.

Schotlender. Scotus.

Schoutwen. syp. in L. Tutwen.

Schoutwen humelste onyentlike byngen. Contemplari.

Schoutwen van bynnen anderre saken. Speculari. ymaginari.

got Schouwynge. Contemplacio. Contemplamen. tum. Apotheosis. Theorica.

die eyn de Schouwende leden leyt. Contemplativus unde Contemplabilis. le. ter. Theoricus. a. um.

durch Schoutwen. doirsen. Pervidere. Perspicere. Perspectare. Transpicere. Transpectare.

an Schoutwen. anspen. Aspicerere. Aspectare. Inspicere. Inspectare. Conspicere. Conspicor. aris unde Conspicabilis. le. ter. tas et Conspicabundus. Attendere. Intendere. Intueris. Intueor intueris. Contueor contutus sum. Contuor contutus sum. Detuor et detueor. per. valde. vel deorsum. Obtuoer et Obtueor. per. undique. vel contra vel ob aliquid.

an Schouwynge. Aspectus. us. Intuitus. us. Contuitus. Inspectus. us.

her Schouwynge nigt den haren sch. in H. Herschouwynge.

an **Schoutwelck**. Conspicabilis. le. Conspicabundus.
 um **Schoutwen**. umbſpen. Circumſpicere. Circumſpectare.
Schoutwinge. Luſtracio. Luſtramen. Spectacio. ſpectamen. ſpectaculum. Viſus. us. Viſio.
Schoutſpele. Theatrum ſpectaculum.
Schoutſtede dat aff men byende dengen ſchoutet. Specular. ris. Conſpiculum. Conſpicillum. ſpeculare. ris. ſpectaculum. ind dat werck dat dat ſo geſchuydt heyt oick Spectaculum. ſpectamen.
 alſo to **Schoutven**. Spectare. Conſpicere. Conſpicor. aris.
 van verre **Schoutven** off ſpen. Proſpicere.
Schoutwelck. Spectabilis. le. ter. tas.
Schæ. in **D. Doze**.
Schayden. in **H. Knagen**.
Schayden.
Schayder.
Schayfferen.
Schayge. Carpentis.
Scham. rete. in **C. Clabe**.
Scham. ſtaltvoeder. ditrus.
Schanch. trasp. in **H. Keempſ**.
 upt den **Schanch** ſtellen. in **G. ontſteſten**.
Schantzvoeden.
Schantzenvant. Reticis. ce.
Schappen. Strigilare.
Schreede. ſtreede. trede. Paſſus. us.
 der **Schreede** hundert ind xlv. maken eyn ſtadium ind viii. ſtabia maken eyne mple nae greeckſcher maten.
Schrypel. dun. mager. in **D. Doze**.
Schrycken. in **A. Anxien** neutraliter.
Schrycken. in **A. Anxiefeldich** maken active.
 der **Schryckende** wonderen. Stupere. ſtupescere.
 der **Schrycklich**. Glirius. gliricus. a. um i. ſupidus. cetera adiectiva formabis ex verbis in ly Anxien et Anxiefeldich maken. et in **G. Grijſlich**.
 der **Schryckung**. in **A. Anxt**.
 onder **Schryckit**. onbetreert. Interritus. Imperterritus.
Schryden. Paſſare.

uyt **Schryden**. Gressutus. a. um. Paſſutus. a. um. Ixabundus.
Schryen. weynen. in **G. Grijnen**.
 to **Schryen**. Allacrimari.
 ſamen. myt **Schryen**. Collacrimari. Collugere. Collugescere. Conſlere. Complangere. bele. ſeer **Schryen**. Illacrimari.
 der hunder **Schryen**. Vagire. vagitare.
 der hunder **Schryunge**. Vagitus. us.
 de **Schryen**. Deſlere. Efflere. Deplangere.
Schrytaen. Lacrima. Lacrimula.
Schryſanck. Trenom. ni. Delos.
 gheyn **Schryen**. Inſletus. a. um.
 vol **Schryens**. Lacrimosus. luctuosus. tas.
 weder **Schryen**. Relugere. Reſlere. Replangere. Relacrimari.
Schryunge. Fletus. Luſtus. us. Lacrimacio. Planctus. us. Ululatus. Flebilis. Lacrimositas. Eiulatus. us. lamentum. lamentamen.
Schryelich. Flebilis. le. ter. tas. lacrimabilis. le. ter. tas. plangibilis. le. ter. tas. lamentabilis. le. ter. tas. lugubris. bre. ter. tas. feralis. le. ter. tas. funebris. bre. ter. tas. i. circa funera. plorabilis. le. ter. tas. plorabundus. funestus funereus. a. um.
Schryende. ſchryen. beteghenende ind die beſchryet wurd. Luſtificus. a. um.
Schryft. Scriptura. ſcripturula. pagina. paginula. graphia. agraphia.
 gotlike **Schryft**. Theologia. Agiographia. Anagogia.
 geſtlichſ rechten **Schryft**. Canones. decreta. heyferſ of wertlichſ rechten **Schryfte**. Leges. medicinen **Schryft**. Medicina.
 hiſtorien **Schryft**. Historiographia.
 twybelechte **Schryft**. Apocriphia.
 rechte **Schryft**. Orthographia.
 wederlachte **Schryft**. Improbata. Reprobata.
Schryft die tot gueden ſeden ind leven dgent. **Tropologia**. Moralis.
Schryft die tuſchen got ind der heyliger kercken dgent. Allegoria.
 upt **Schryft**. naechſt upt anderre ſchryfte. Copia.
Schryft twe upt en anderen geſneden of geſchryfteerde twe maichanderen geben. Singraphus vel phum unde Singraphia.

fultie Schyft schyben. Singraphare.
 voir of baeben Schyft of tiel opt coztste rueren-
 de van dat dait nae volghet. Epigrama. tis.
 Epitaphium.
 halfte Schyft. Plastographia.
 der heiliger Schyft verbagghen synne off onder-
 soechunge. Theodoria.
 Schyft die nae verhoerungen des wercks die sa-
 ken kleeert. Ypographia of ypographicis.
 Schyft gmaende to laebe gemaect. Eulogium.
 gii.
 Schyft die voit is. Miniographia. Rubrica.
 Schyft to trecken opt anderen schyften. Excer-
 pere. Compilare. Copulare. Colligere.
 Commentare.
 Schyft sonder verffe of ryime. Prosa. se unde
 Prosaicus. a. um. ind alsultie schyft maken.
 Prosaicare.
 Schyft van verffen ind sonder verffe onder eyn
 gemengt. Prosimetricus. a um.
 Schyft untdeligen. Abscribere.
 der Schyft kunst ind gewoente. Stilus.
 der Schyft kunst ind gewoente gmaende to leren.
 Stilare. Instilare.
 Schyft baeben der boden grabe. Epitaphium.
 die die ondersaten Schyft tot den gemeynen ge-
 buyckit. Yponematographus.
 Schyftlich. Scriptilis. Scripturalis. le. ter.
 ras.
 umd Schyftlich. Circumscriptibilis. le. ter. ras.
 onumd Schyftlich. Incircumscriptibilis. le. ter.
 ras.
 Schyftede. Scriptorium.
 Schyftlich adver. Graphatim. scriptim. Seria-
 tim.
 Schyftlich inhalt. Tenor. series.
 Schyben. Scribere. scriptitare. Exarare. Gra-
 phare.
 de Schyben guet off saken. Annotare. Conscri-
 bere. pro hocollare.
 Schyben nae gewoenten. Stilare. Constilare.
 Instilare.
 de Schyben die berit. Cosmographare.
 de Schyben eyn laut. Geographare.
 de Schyben die psalmen. Psalmographare.
 Schyben ruit. Miniographare. Rubricare.

to Schyben. to trecken. to trecken. to betee-
 men. Ascribere. Assignare. Deputare. At-
 tribuere.
 weder. andertwerff Schyben. Rescribere.
 onder Schyben. Subscribere.
 baeben Schyben. Supscribere.
 uyt Schyben. Exscribere. excopiare.
 uyt. oder. nae Schyben. Transcribere. Cata-
 graphare.
 hant Schyben. in H. Hantschyben.
 hantschaft Schyben. Cyrographare.
 reyn Schyben uyt eynen ontwarp. Ingrossare.
 an Schyben. Ascribere.
 aff Schyben. Abscribere. describere.
 de Schyben dpe gestalt of gelegenheit eyns bynghe.
 Describere.
 myt. samen Schyben. Conscribere.
 in Schyben. Inscribere.
 sich in Schyben of verbynden tegen eynen ande-
 ren in eynre saken umd den to betwynnen.
 Inscribere.
 dpe sich so in Schyft. Inscripticius.
 tuschen Schyben. Interscribere.
 aver Schyben. Perscribere. transcribere.
 hur Schyben. Prescribere.
 Schyber. Scriptor. graphus.
 des lands de Schyber. Geographus unde geo-
 graphia i. talis descriptio.
 de Schyber der psalmen. Psalmographus unde
 psalmographia.
 Schyber van hystorien. Hystoriographus un-
 de hystoriographia. ac [L. a] commentariis
 indeclinabiliter.
 Schyber van trouwen. Cronographus unde
 cronographia.
 Schyber van nyen saken. Librarius.
 Schyber van alden saken. Antiquarius.
 Schyber van twyfelstiger schyft. Apocri-
 farius unde apocrifia.
 Schyber der meysteren. Autorius.
 Schyber der heiliger schyft. Agiographus un-
 de Agiographia.
 dape men der Schyber guet behoipt. Astra-
 rium. rii.
 de Schyber der werlt. Cosmographus unde
 cosmographia.

de

de Schijffer van der loengingen werken. Tra-
gedus. coturnus.
Schijffer die roit schijft. Miniographus. mi-
niator. rubricator.
Schijffer die deypingde beschijft. Comicus. Co-
medus.
Schijffer van ontfhemelen snoeden materien. Tra-
gedus. tragedicus.
Schijffer die gansse testament beschijft. Olo-
graphus unde olographia.
halſch Schijffer. Plastographus unde plasto-
graphia.
Schijffer van ſendbrieven. Epitaphista.
de Schijffingge der werlt. Cosmographia.
de Schijffingge. mate. off wijsse allen dingen te ge-
ben. Describere.
Schijn. in **C.** Coffen.
Schjoeder. snijder. Sartor.
Schjoederen. snijden. Sartire.
Schjoederſcap. Sartoria.
Scrupel dat is eyn hoerniken ſand. Scrupulus.
lapillus.
Scrupel in der conſcientien. Scrupulus. ſinderi-
ſis. remorſus. us.
Scrupel. eyn gewicht. Scrupulus.
Schumpbe.
Schube. in **A.** ſack.
Schub. in **G.** Garbe.
Schudden. ſchudden. in **H.** Heren. ſchudden.
Schuebe van byſchen. ſlangen off anders. Squa-
ma. squamula.
bol Schueben. Squamatus. squamofus.
Schueben. ontfchueben. Squamare. deſquamare.
diſquamare. exquamare.
Schuedich. Squameus. a. um.
Schudden. Quatere. conquatere. quaffare. con-
quaffare. quaffitare. conquaffitare. Concu-
tere. decutere. excutere.
Schuddingge. Quaffacio. conquaffacio. Quaffi-
racio. conquaffitacio. concuſſio. Decuſſio.
excuffacio.
Schuddelich. Quaffabilis. Ie. quaffatilis. Ie.
ter. tas. quaffabundus et quaffatim adver-
bium.
Schudden als eyn ſwert off ſpeer. Vibrare. li-
brare.

fulke Schuddingge. Gradivus. vi. Vibracio. li-
bracio.
de Schuddingge. in **T.** berLoiffingge.
Schudden. in **B.** Weben.
de Schudden. in **T.** berLoiffen. et in **S.** be-
ſchermen.
ber Schulden. in **D.** berDyenen.
Schulder die dat ſyn eygen anderen leent of ber-
hoipt. Creditor.
Schulder die sulckſ ontſinggt. Debitor.
deſe Schulder als he ſanen ſchulder beteykent geek
in ſchriſten ſo weſ he oen betaelt die ſchijn hegt
Antipota.
die ſchj ontſchuldicht. in **A.** die ſchj berAnt-
wert.
ber Schuldng. in **D.** berDyent.
Schuldich. in **P.** Plichtich. ſchuldich.
Schuldich. in **P.** Plichtich van botſheit.
Schuldngge. Fac verbalia ex verbis in **B.** ly.
Berſpen.
ont Schuldngge. Excufacio. apollogia.
die Schuldige. Reus. noxius. Culpabilis. ſons
ſontis et ſontiter. Vicioſus. tas. eciam de
hiis in **B.** Berſplich.
Schuldigen. in **C.** deClagen.
ont Schuldigen. Excufare. negare. Abdicare.
Contradicere.
on Schuldlich. Inſonter. Innocenter. Innocue.
Innoxie.
Schupl.
Schuplen. ſtoppen. in **B.** berBargen.
Schupſtede. Latibulum. Latebra.
Schulle. ſpinger. Funda. in **S.** Spinger.
Schumme. Spuma. me. Alga. ge.
Schumm op den water. Fluitrum. tri.
Schumm van rafenden honden. Lympha. phe.
ſilver Schumm. Litargirium.
Schummen. aſſchummen active. Deſpumare.
Schummen neutraliter. Spumare.
ſamen mit Schummen. Conſpumare.
unt Schummen. Expumare.
in of ſeer Schummen. Inſpumare.
weder Schummen. Reſpumare.
Schummich. Spumeus. a. um.
bol Schummſ. Spumofus. a. um. tas.
Schummen. in **H.** Haſſen.

Schup

Schuppe. Pala. le. fossorium. rutrum.
Schuppen. in **D.** af Dyngen.
Schuppen. Precipitare.
Schupstoil. in **C.** Cañe.
Schuyre. Horreum. tugurium. grangia.
 reghen Schuyre.
 to Schuyre lopen.
Schuyren. schuylen. in **B.** Barghen.
Schuyren. regn maken.
Schuytte. Navicula.
Schuytte. Sagittarius. balistarius. Ferentarius.
 Iaculator.
Schutt to perde. Arquites. tis.
die geSchutt dregget of voert. Sagittifer.
geSchutt. Telum. li. sagitta. missile. lis.
verbozgen geSchutte. Dolon. onis.
van geSchutte die dop of dat pfer. Giseleu. Gaida. de. Hastilia. lie.
wes tot geSchutte hoert. Iaculatorius. a. um.
Schutten have. Includere.
Schuttschait. Inklusura.
Schutter. schaiter. Inklusarius. Inklusor.
waterSchutte. slupse. Catharacta. te.
Schutten. stouwen als men water stouwt.
Schuyben. Amovere.
afSchuyben. Abmovere.
Schuyberen. schaideren van haltheit. Frugutio.
 tis. tire.
Schutwen. Horrere. Horrescere. Abhorrere.
 abhorrescere. Pertimere. pertimescere. et
 in **A.** Wixten.
Schutwen. mpten. in **H.** berHoeden. schutwen.
Schutwelich. in **H.** berHoedelich.
See. in **M.** Meer.
See. eyn groot stalude water. Stagnum. ni.
Seeroeber Pirata. Piraticus. Vitpilio. onis.
der Seeroeber oeverste. Archipirata.
Seefuycht. Alofa. se.
Seeluyt seeluy. in **M.** Meerluyt.
Seeroeber scheep. in **S.** raif. Schceep.
Seeroeberge. Piratica. ce.
der See of meers perichel in **M.** des Meers
 perichel
Moia. van der See soecht bozder in **M.**
 Meer
Seylic. in **H.** Haene.

Seyckbat. Macula. le. Metallum. li. Urinale.
 lis. Urinarium. Urinaria. e. Sifon. onis.
Seycken. in **M.** Mygghen.
Seycken. gelick. Misticus. a. um.
van der Seycken dat gloem of gontfop. Sedi-
 men. Ypostasis. sis. Pitasis. sis. Crinodis.
 dis. Substistencia.
Seycliebed. Submelos. dis.
raid Seyck. Stringiria. stranguria.
Seycken. in **B.** Bundel.
Seycet ysbait. in **H.** Heymlieheit.
Seycet. cteyn seget. Secretum. ti.
Seycetarius. eyn heymlieck schayber. Apocri-
 rarius. Apocrisarius. Secretarius.
Seede. gewoente. Consuetudo. Assuetudo. usus.
 us. usitacio. ritus. stilus. Cultus. assuefac-
 tio. Mos. mosculus. Mosculus. moralitas.
 Solitudo a soleo.
Seede. in **A.** Anghe.
Seede. in **H.** Hoestheit.
Seeden. in **G.** Gebere.
gwaide Seede. Cacebes. tis.
gwaide Seeden afneemen. Deviciare.
vestedng op Seeden der luyde. Ethiopeia. e.
Seedich. in Hoesth. seedich.
onSeedich. [*l. onSeedicheit.*] in **D.** Doyre-
 heit.
Seedelich. in **H.** Hoestlich.
nae dynen Seeden of gewoenten of nae Seeden
 of gewoenten dyngs landg of dyngs volcke. Tui-
 tim adverbium. ind des gelichg machmen seg-
 gen van Meetim. Suatim.
guede Seeden hebben. Morigetor. aris.
Seedenich. gewoentich. Moralis. le. ter. tas.
 solitudinarius i. consuetudinarius. solitarius
 a soleo. solitus. consuetus. Usualis. le. ter.
 tas. tropitus unde tropus. pi i. moralitas
 et Ethica idem.
Seyde. snait. cayde. Fidis. dis. Fidicula. le.
 Corda. Cordula.
Seydenspel. Armonia.
Seyden of snaiten speetre. Cordicista. commu-
 nis. ge. Fidicen.
Seyden of snaiten meker. Cordex. cis.
van yuen Seyden of snaiten. Decacordus. a.
 um.

Sebele op to sitten. Sedile. lis.
 eyn Sebel. in C. Cluser.
 ber Sebelich. in D. ge. Noichlich.
 onber Sebelich. in D. onge. Noichlich.
 Seber der tijt. synt der tijt. Interim. Hucusque.
 Segel. Ingefel. Sigillum. li.
 Segel geaven. in G. Geaven. snijden.
 Segelen of segel maken. Sigillare. Desigillare.
 per. valde.
 sawen mit Segelen. Consigillare.
 manigerig of ont Segelen. Dissigillare. Desigil-
 lare.
 achterwart of weder Segelen. Resigillare.
 bereden of onder Segelen. Subsigillare.
 Segel. seyle. Velum.
 Segelen. sepien. Velare.
 Seghen. vischers nett. Sagena.
 des totter Seghen hoirt. Sagenarius. a. um.
 dit mit Seghen unnt gheit. idem.
 Seghe. verwynninge. Triumphus. Victoria.
 Laurea.
 Seghebechten. verwynnen. Triumphare. victo-
 rizare. superare. vincere. convincere. de-
 vincere. expugnare. debellare. faterizare.
 conficere. depugnare. agonizare unde ago-
 nista et anthigonista et agonizeta et ago-
 nita et agonator et Insticus i. victoriosus.
 Seghebechter. verwynre. Triumphator. victor.
 superator. supplantator. expugnator. debel-
 lator. faterizator. cetera ut hic proxime
 supra in ly. Seghebechten.
 ber Seghebechter zone of urantz. Donatica. ce.
 ovale. lis. palmarium. Laurea. aureola.
 Seghebechtlich. Triumphalis. le. ter. tas. Vic-
 toriosus. tas. Palmosus. tas. Victoralis. le.
 ter. tas.
 Seghebechtlich clept. Adorea. ree.
 die in der Seghebechtungen sngs opsattes herden-
 de is. Pervicax. cis unde Pervicaciter. per-
 vicacia. pervicacitas.
 Seggen. spreken. in C. Callen. et in H. He-
 den.
 anderwerff Seggen. Redicere.
 weder of tegen Seggen. Contradicere. Obdi-
 cere. Replicare.
 hoir Seggen. Predicere.

to Seggen. in X. ge. Laeben.
 to Seggen of anspraiche tegen ymans to heben.
 in C. Claghe.
 eyn Seggen. Dictum. ti. Dictus. us.
 nae. hoz Seggen. in A. Apendaren.
 wait Seggen. in B. Boeten.
 wait Segger. in B. Boeter.
 hoz Seggen. Pronunciare.
 hoz Seggen. in B. ber. Baitscappen.
 bedylichlich wait Segger sngs monds ind loeghe-
 ner sngs herten. in X. Loeghener in den herten.
 Nota. van Seggen of spreken byndet men
 vele in H. Heden.
 Seghe. tzege. in G. Ghepte.
 iong Seghe huetchsken. Edus.
 van Seggen of ghepten. Capreus. a. um. Ca-
 prinus. a. um.
 Seggher.
 Seggher als die toyn repdt. Pendulus.
 Segen cum suis. in S. Sagen.
 Seckel. Falx. cis. falcicula.
 Seckelen meker. Falcarius.
 Seecker. seckerlich. in W. hoz. Dair.
 Seecker. beylich. by. Tutus. Liber. Securus.
 Seecker. wisse. certegn. warachtich. by. vast.
 ontwijbelechtich. agntwijbel. Indubius. In-
 dubie. Indubiosus. Indubitanter. Certus.
 Certitudinarius. Certe. Certitudinarie. Fi-
 xus. Fixe. Securus. re. riter. Firmus. me-
 ter. Inhesitabilis. le. ter. Inhesitanter. Ve-
 rax. Veraciter. Verificus. ce. Indubitatus.
 te. tive. tanter. Indubitato adverbium. Exa-
 mihissim adverbium i. valde sine Dubita-
 cione et omnino sine dubitacione Verus
 Vere.
 on Secker. [denkl. te lex. on Seecker.] want
 kel. ontwisse. twybechtich. Dubius. Dubio-
 sus. Dubitabundus. Dubitativus. Dubita-
 bilis. Incertus. Frivolus i. incertus. Am-
 biguus. Apocriphus. Ambiguosus Ambi-
 giosus. Creperus. Creperius. Anceps. Am-
 phibolicus. Amphibologicus. Hestitativus.
 Hestitabilis. Hestitabundus. Nutabundus.
 Secker. vast maken. berseclieren. Certificare.
 Cerciorare. Firmare. Securare. Asscurare.
 Verificare.

G g

See

Seckerheit. wijsheit. in **G. Gelede.**
Seckerheit. beplijcheit. in **G. Gelede.**
Seckerheit. waicheit. ontwoelecheit. Veracitas. Veraculus i. aliquoliter Verax. Certitudo. Indubietas. Indubiositas. Securitas. Infallibilitas. Inhesitabilicas. Inambiguitas.
Seckerheit. wijsheit. Securitas. libertas. Tuicio. Tutela. Confugium. Confugela i. Securitas.
sebe der Seckerheit. Presidium. Subterfugium. Perfugium. Confugium. Confugela. Prolectaculum.
daie gheyn Seckerheit noch maitsamheit en is. Intemperium. Intemperium.
on Seckerheit. twybelechthij. Incertitudinarie. Incertitudinaliter. Dubitanter. Dubiose. tas. Ambigue. Ambiguoze. tas. Dubitative. Musim i. Dubitanter. Mussitanter. hesitanter. Hesitative.
Seel. toutu. in **H. Hepe.**
Seel an den wagen. Trahale. sequitur hic postea.
Sele. woyel. in **H. Halsbant.**
Sepl. segel an en scheep. Velum. Velulum. Velare. ris. Velarium. Arthenum. Carbasus pluraliter Carbasa.
totten Sepl of segel gehoerende. Velarius. a. um. die stede die eyn Sepl of segel averseheempt. Velarium. ri.
teyn Sepl of segel bonet henneken genant. Dahum. li.
Sepl of segel maken of optrecken of daie mit seplen. Velificor. aris.
dat meyste Sepl of segel in den scheep. Achaeton.
des Sepls of segels coede. Antenna.
des Sepls of segels twe reye beneden an pieter oirt eyn. Pes. pedis. Propes. dis.
Seplen. segeien. Velare. Navigare.
Seplisch. segeisch. Velaris. re. ter. tas.
Sepl. segel optrecken. Advelare.
Sepl of segel nederstrecken. Develare.
Sepl of segel umb werpen. Circumvelare.
Seele. reepe of toutu totten [*l. tot*] den Sepl of segel dyenende. Apifera.
Seel. toutu. in **H. Hepe.**

Seel an den wagen. Trahale. lis.
Seel. reepe maken. Scenofacere.
Seel of reepe of toutu totten segel of seyle dyende. Apifera.
Seele. reepe of pant daie men wilde dyere mit benght. Capulum. li. in **P. Pant.**
Seel of reepe uytgerect. Transentina. ne.
Seel of reepe onder an den eyden banden segel of seyle. Pes. pedis. propes. dis.
dat Seel of reepe daie men dat seyle of segel mit regiert. Antenna. ne.
Seel of repemaker. Scenofactor.
Seel of reepe of weele daie men sich langhs trede mit den scheep aber eyn water. Antenna. Intenena.
des to Seele of repemaken dyent. Scenofactorius a. um.
Seel of repemakers konst. Scenofactoria.
Selich. Felix. prosper. beatus. dexter. a. um. dextimus. eutex. cis. secundus. a. um.
on Selich. in **A. Arm.** et in **A. on Abenteuerlich.**
Selicheit in **A. Abenteuer.**
on Selichheit. in **A. Armoede.**
Selich maken. Beare. Beatificare. Felicitare. Secundare.
Selicheit. in **A. guede Abenteuer.**
on Selich maken. Infeliciare. Infelicitare.
Seiden. seitzem. Rarus. a. um. raro adver.
Seltzen wesen. Rarere. Rarefcere.
Seltzen. byend. ongewoentlich. Alienus. Infolitus. inconsuetus. pauciens. externus. extraneus. extranus. a. um. extrarius. Inustatus. eciam de hiis in **B. Dutenmynsch.**
Seltzen. byend maken. Rarificare. Externare. alienare.
Seltzenheit. Raritas.
Selbe. eyn tynt. Salvia. xiliphon.
he Selbe die selbe. Idem. Idemipse. metipse. Ipsemet. Itidem. Itenitidem.
Selss persoentlich. Personaliter.
Semrie. in **C. Elyen.**
Semele. wegge. in **B. wyngost.**
Semrschieder. Semestinum. mellicorium.
Senator. Senator. ris. sinecicus.
Senators clept. Ambolla. ambulla.

Senatoſcrap. Senatus. us. ſinletus. us.
 deſ ter Senatoſcrap hoirt. Senatorius.
 daer ſich die Senatoren vergaderen. Senaculum.
Sencken active. Mergere. demergere. Sub-
 mergere. Merſare. Merſitare. Demerſare.
 demerſitare. Submerſare. Submerſitare.
 in **Sencken.** Immergere. Immerſare. Immerſi-
 tare.
 mgt. ſamen **Sencken.** Commergere. Commer-
 ſare. Commerſitare.
 dyep **Sencken.** Profundare i. in profundum.
 Demergere.
werder Sencken. Remergere. remerſare. remer-
 ſitare.
 uyt der **Senckingen** trecken. Emergere. Emer-
 ſare. Emerſitare.
Senden. in **S.** Schicken.
 uyt **Senden.** in **S.** uyt Schicken.
 in **Senden.** in **S.** in Schicken.
der Senden. verbannen. in **B.** Bannnggh leggen.
Sendynge. ſchickynge. Miſſio. Legacio. lega-
 ciuncula ſolia. e i. miſſio. Directio.
der Sendynge. in **B.** der Bannnggh.
Sendelich. ſchicklich. Miſſilis. Miſſibilis. le.
Sendhalde. in **B.** ſendhalde.
Seene an en dyer of mynſch. Nervus. Nervu-
 lus.
ſonder Seene. Enervis. ve.
van Seenen ſamen ſetten. ſeenen geben. Ner-
 vare.
an den Seenen to krencken. Denervare.
Seenen uptryen of ſnijden. Enervare.
groot. vol **Seenich.** Nervofus. nervicoſus un-
 de nervofitas. nervicoſitas.
Seene an en armbuyſt. Amentum. ti. Trama.
 me.
Seene. ſnoit. Sona. ne.
ſenewel. in **K.** Kunt. ſenewel.
ſenep. in **M.** Moſtart.
ſenghen. verſoelen.
ſengher. Cantor. Bardus. Fabarius.
der ſengher meſter. A cantariis indeclinabi-
 liter. Peranphoniſta. phonicus. Themeli-
 cus i. Muſicus.
ſengher die gelick ſymmich ſyn. Paritonius.
der ſengher loon. Sipharium. rii.

loſt ſengher. Ymnidicus. ymnista. ymniciſta.
 ymnicanus.
voit ſengher an den bantz. Coraula. le. Co-
 raulas. lis.
vaeben ſengher. Discantor. Florator.
onder ſengher. Succentor.
groot ſengher. Tenoriſta.
ſuet ſengher. Modulator. Neumaticus.
voit ſengher. Precentor. Exordiaris. Raro-
 phoniſta.
totten voit ſengher hoerende. Exordiaris. a.
 um.
ſengher van ſnoeder buyſterliker materien. Tra-
 gedus. ind deſ daer toe hoirt. Tragicus. a.
 um.
ſent. woeghe der geſtlicheit. Synodus. ſe. ge.
ſentlich. woegher. Synodalis. le. ter. tas.
ſeepe. Smigma tis. ſapo. onis.
van ſeepen of ſalben eyn mengſel. Migma. ma-
 tis.
ſeer. baſt. in **M.** ge Moit.
ſeer. Valde. nimis. maxime. oppido. Affa-
 tim. antigion. apprime.
ſo ſeer. Adeo. Intantum.
ſeerich. in **G.** Gynnich.
ſermoen. in **P.** Predike.
ſermonen. in **P.** Prediken.
ſez. Sex.
die ſezte. Sextus. ſenus. a. um.
ſezfeldich. Sextupliciter. ſextuplex.
ſezfeldich maken. Sextuplare. ſextuplicare.
ſezteyn. Sedecim.
ſezteynende. Sedenus. ſedenarius. Sedecimus.
 Decimusſextus.
ſeztyenmail. Sedecies.
ſeztych. Sexaginta.
ſeztych iair ait. Sexagenarius.
eyn ind **ſeztych.** Sexaginta unus.
twe ind **ſeztych.** Sexaginta duo.
dy ind **ſeztych.** Sexaginta tres.
vier ind **ſeztych.** Sexaginta quatuor.
viſf ind **ſeztych.** Sexaginta quinque.
ſeſf ind **ſeztych.** Sexaginta ſex.
ſeven ind **ſeztych.** Sexaginta ſeptem.
acht ind **ſeztych.** Sexaginta octo.
negen ind **ſeztych.** Sexaginta novem.

Seftich mail. Sexagies.
Seftichfte. Sexagesimus. Sexagenus.
 eyn ind **Seftichfte.** Sexagesimus primus.
 twee ind **Seftichfte.** Sexagesimus secundus.
 dry ind **Seftichfte.** Sexagesimus tercius.
 vier ind **Seftichfte.** Sexagesimus quartus et
 cetera.

getal van **Seffen.** Senarius.
 getal van **Seftennen.** Sedenarius. Sesdenarius.
 getal van **Seftigen.** Sexagenarius.
 van **ixi.** Sexagenarius unus.
 van **ixii.** Sexagenarius binarius. ind so bozman
 [*l. vortan*] bis tot **ixx.**

Seft hondert. Sexingenti. te. ta. fecenti. te. ta.
 sexcenti. te. ta.

Seftfeldich. Sextuplex. Sextupliciter.

Seft mail. Sexies.

Seftte. Sextus. a. um.

Seft boickblader dat heyt eyn tertiern to hoip ge-
honden. Triternus. Triternulus. Triternun-
culus. Cytternen maken. Triternare. Cytter-
nen to hoip feuten. Contriternare. Cytternen
van eyn onderscheiden. Distriternare. Retri-
ternare. per iterum. van Cytternen tot Cy-
ternen. Triternatim.

Seffen to mepen. Falcastrum.

de Sete. besittinge. Possessio.

de Sete of besittinge eyns dings so lang to he-
ven dat des in den rechten genouch is to be-
halven. Prescripcio a Prescribere.

Setel cum suis. in **S.** Stoll.

de Seten myt den dubel. in **D.** myt den Dubel.

de Seten van eynen mechtigen dubel. Architenens.

ge Sette. Statutum. Institutum. Institucio. De-
cretum. scitum. ti. Plebiscitum. xancio.

Constitutio Ordinacio. Conditum.

ge Sette. in **D.** ge Dichte.

Setten. insetten. Statuere. Censere. Condice-
re. Instituire. Constituire. Sillere. Ordina-
nare. sanctio. tis. tire. sanxi vel sanctivi.
sanctum vel sanctitum.

Setten. legghen. Ponere. Locare. Locitare.

in Setten. instituere. Investire. Imponere. In-
dere. Compociare i. Investire.

Setten van eyne stede op die ander. Transfer-

re. Translocare.

æder Setten. Appodiare.

uyt Setten. Impociare i. Disvestire. Destituere.
ont Setten. assetten. asstetten. Deponere. Desti-
tuere. amovere. deballare. Calare.

to Setten. in **L.** to Leggen.

weder Setten. Reponere Relocare.

ander Setten in pmanz stede. Subponere. sub-
stituere. Obdere. subrogare. surrogare. sub-
sistere.

bur off boyt Setten. bur off boyt trecken. bozde-
ren. helpen. Promovere. Provehere. Pro-
dresse. Proficere. Proficere. Predere. proro-
gare. Preferre. Anteferre. Provestare.

vaeden Setten. Superponere.

bur Setten. Preponere.

bur Setten. burleggen. Proponere.

de Setten. in **C.** Cummeren.

ber Setten. in **P.** ber Panden.

ont Setten banden commer. Dearrestare.

ont Setten stede of staete die belegen sant.

tegen Setten. Opponere. obdere. Contrariare.
Obuitere. in **L.** tegen Leggen.

tegen of contrary Settinge. Antithesis. sis. Op-

posicio.

in Setten in schriften off woerden. Inscrere. In-

texere. Imponere.

tuschen Setten in schriften of woerden. Interferere.

interponere. intertexere.

tuschen Setten. Interponere. Intercalare. in-

tercalare. interpolare.

tuschen Setlich. Intercalaris. re. ter. tas. In-

tercalaris. re. ter. tas. Interpolaris. re.

aber Setten die eyn sprack in die ander. Trans-

ferre. Translatore. interpretari.

afwiltien aber Setter. Translator. interpretes. in-

terpretator. Hermes. me. Hermes. mis. me-

tis.

af Setten eyne van synen staide off werdcheit als

en pape to ontpapen. Degradare.

weder an Setten tatter eyn ind werdcheit. Re-

gradare.

to hoip. to gader. to samen Setten. boeghen of

blayen. Componere. Coniungere. Appli-

care. Adiungere. Adhibere. Amicire. Co-

pulare. Arcere. Constituire. Stipare. Con-

stitipare. Instipare. per. in vel valde. Ob-

per.

per. undique vel contra. Re. per. iterum.
 sub. per. subus vel post. vel parum.
 onder **Setten**. in **B.** onder **Sebelen**.
 de **Setten** geben in testament. Legare.
 de **Setter** in den testament of den wat besat wordt.
 Legatorius.
 des tot der de **Settingen** hoiet. Legatarius. a.
 um.
 de **Setten**. umbsetten. umbtzingelen. beliggen. de
 stalten. in **T.** umb **Leggen**.
 de **Setten** en stede mit rugde of boemen. Con-
 ferere. rui. fertum. Interere.
 umb **Setten**. umbzingelen. in **T.** umb **Leggen**.
 in **Setten** in eyn stede. Illocare. Imponere.
 hoir **Setten** in eyn stede. Prelocare. Preponere.
 af **Setten** van der stede. Delocare. Ablocare.
 samen. by eyn **Setten** in eyn stede. Perlocare.
 Collocare.
 ber **Setten**. hermaillen als ick nu ga van. in **M.**
 ber **Mailen**.
 de **Seuen** van der hant in testament. Abligare.
 samen. mit de **Setten**. Collegare.
 to rug. achterwaert **Setten**. Seponere.
Settende. Teticus i. positivus.
 samen **Settinge**. Sintesis i. compositio.
Setter. Locator.
Settich. Localis. le. ter. tas.
 upt **Setter** van **Schijft**. Commentaror. Com-
 mentarius.
 aeder **Setter** van eynre spraken in die ander.
 Translator. Interpret. tis.
Sebe. syff. temff. Cribrum. in **B.** meel **Budel**.
 Setarium. seracium.
Seben. spissen. in **B.** **Bugdelen**.
Seben. Septem.
Sebentnen. Decem et septem.
Sebentgende. Denusseptenus. Denusseptena-
 rius. Denariusseptenarius. Decimussepti-
 mus.
 getal van **Seben**. Septenarius. a. um.
 getal van **Sebentnenen**. Denariusseptenarius.
 getal van **Sebentich**. Septuagenarius.
 van lxxi. Septuagenarius unus.
 van lxxii. Septuagenarius binarius. ind so hoit
 an bis tot lxxx.
Sebentich. Septuaginta.

eyn ind **Sebentich**. Septuaginta unus.
 twe ind **Sebentich**. Septuaginta duo.
 dry ind **Sebentich**. Septuaginta tres.
 vier ind **Sebentich**. Septuaginta quatuor.
 vijff ind **Sebentich**. Septuaginta quinque.
 seff ind **Sebentich**. Septuaginta sex.
 seven ind **Sebentich**. Septuaginta septem.
 acht ind **Sebentich**. Septuaginta octo.
 negen ind **Sebentich**. Septuaginta novem.
Sebentichste. Septuagenarius. septuagnus. sep-
 tuagesimus. a. um.
 eyn ind **Sebentichste**. Septuagesimus primus.
 twe ind **Sebentichste**. Septuagesimus secundus
 et cetera.
Sebenbelbigen. Septemplex. septempliter.
Sebentich. Septuplare. Septuplicare.
Sebenbelbich mail. Septuagies.
Seben mail. Sepcies. septuplum.
Sebenhondert. Septingenti. te. ta.
Sebenstern. Septistellium. plyades alias pleya-
 des s. pleyas in nominativo singulari. Vir-
 gille. Septentrio. onis.
 andere **Sebensternen**. Hyades. succule.
Sepber. Saliva. Ofsedo. dinis.
 vol **Sepberz**. Salivofus.
Seumer. in **P.** seumer **Pert**.
 Sp of se. Ila. Ipsa in singulari.
 Sp. se. in plurali Illi. ipsi.
 Spide. geslacht. in **A.** Art.
 Sibill. eyn wyse vrouwe. Sibilla. prophe-
 tissa.
Sich. sichselven. Sibi. sibiipsi.
Sichte mit to meyen. Runco. onis.
Sichmecher. Runcator. runcarius.
 mit der **Sichte** meyen. in **M.** **Meyen** con-
 tover **Sicht**. in **D.** **Daip**.
 tover **Sicht**. Respectio. respectus. us.
 ge **Sicht**. beschouwing in den slape. Visio. onis.
 Vilus. us. Oroma. tis.
 ge **Sicht**. geswyn. Vilus. us.
Sichlich. in **S.** **Spenlich**. **sichlich**.
 on **Sichlich**. in **S.** on **Spenlich**.
 ont **Sichlich**. in **A.** **Antfeldich**.
 ont **Sichtuiff**. in **A.** **Uyrt**.
 ont **Sichlich**. Reverens. Reverendus.
 hoir **Sichlich**. in **B.** **Westheyden**.

hoit Sichtich. Previdens. providens.
 onhoit Sichtich. Improvidus. Imperspectivus.
 hoit Sichtichheit. Providencia.
 onhoit Sichtichheit. Improvidencia.
 hoit Sichtichheit of tobersticht te hebben. Prospectare. Perspectare. Respectare. prospicere. perspicere. Respicere.
 merkende Sichtich. Conspicius. conspicax unde Conspicacia. ras. ter.
 hoit Sichtich ninnstch. Speculativus. Speculativus. Perspectivus.
 herre Sichtich. Prospectivus.
 hoit Sichtich. Perspicabilis. le. ter.
 herre hoit Sichtichheit. Prospectus. us.
 die toe of hoit Sichtichheit is. Respectivus. prospectivus. provisivus. providus.
 Sichten. seben. in **B.** Budelen.
 Sichte. budelsebe. in **B.** meel Budel.
 Speck. in **C.** Czanck.
 Speck wesen. in **C.** Czancken.
 Specken dzanck. in **D.** specken Dzanck.
 stede dair men die Specken heplet. Nolosonium.
 Speck maken.
 Sijde. leghe. in **D.** Debet.
 Sijde an den lijbe. in **L.** Lanche.
 op dese Sijde. Cis. Ciura.
 op ghene Sijde. Ultra.
 Sijde. sijtwerck. Sericum. Coccinum. Bombicinum. Tramifericum.
 dat van Sijden is. Sericus. a. um. Coccineus. bombicinus. a. um. Tramifericus. a. um.
 Sijdtwoyn. Bombax. acis. lanugo unde Lanuginosus.
 Sijdtwolte Bombicinum ni.
 Sijdtwerck maken. Bombicinare.
 Sijdtwercker Bombicator.
 Sijden cleyt. Tramiferica.
 Sijden ingedragen in linnen scherfel. Tramifericus. a. um.
 to samen Sijden oick dat verhaben is van bildwerck of figuriert. Olostricus. a. um.
 mit Sijden te zieren of van sijden werken. Sericare.
 te Sijden. in **B.** Bencben.

Sijdelick. Lateralis. Collateralis. Allateralis. ter. ras.
 op Sijde op bunt. Estis.
 Sijdt. tweset bunt. Sitis. Sitote. Estote.
 Syeden. wassen. Bulire. Lixare et Lixere. Elixere active.
 dwin Syeden. Fervo. vis. vere.
 doin Syeden gelick. Lixabundus.
 samen Syeden. Collixare. Combulire.
 weder Syeden. Relixare. Rebulire.
 aeber of uyt Syeden. Elixare. Ebulire.
 half Syeden. Sembulire. semilixare.
 van Syeden ophoeren. Debulire.
 Syedunge van gonen tzungde. Aposma. Apozima.
 Syboick. Colum. li. Colatorium.
 Syhe. Cola. le.
 Syhen. Colare. Excolare. Eliquare.
 Syff. temss. sebe. Cetarium. Cetacium. in **B.** meel Budel.
 Syffen. in **B.** Budelen.
 Syghen. leycken. in **D.** Dymmen.
 Syghen allentelen nederwart. Declinare.
 Signet in eyn ruck. Signetum. Apofragisma. Apophiasma.
 Spel. in **G.** Geyst.
 Speiken. Animula. Animuncula.
 an Spel ind an lijbe staech. Bicanor. oris.
 Speltaighen. Agonizare.
 Speltaighet. Agonista. agoniceta.
 Speltaighung. Agon. onis. Agonia.
 Speien dregher aeber dat heisehe bruck. Pormeus. ei.
 der Speien oeverste heyl. Sacernus. ni.
 Speien in der heilen. Manes indecl.
 der Speien strijt. Sichomachia.
 der Speien grste instoetunge in dat lijcham. Animacio
 Silbe. Sillaba. Bannita.
 Silben to hoyn boegen. Sillabare. Sillabicare.
 van Siliben tot siliben. Sillabatim. sillabication.
 eyn Silbich. Monosyllabus. monosyllericus.
 et sic de singulis hic iam sequentibus.
 twe Silbich. Bisyllabus.
 dyp Silbich Trisyllabus.

hier

vier Silbich. Tetrasyllabus.
 vijf Silbich. Pentasyllabus.
 seff Silbich. Exasyllabus.
 seven Silbich. Eptasyllabus.
 acht Silbich. Octisyllabus.
 negen Silbich. Nonisyllabus.
 tien Silbich. Decasyllabus.
 elf Silbich. Indecasyllabus.
 veertien Silbich. Polisyllabus.
 Spiber. Argentum.
 Spiber hegher. Comator. toris.
 Spiber smyt. Argentarius.
 die Spiber steelt. Argiropata.
 ber Spibert. Argentatus.
 Spiber groebe. Argentifodina.
 Spiber verbaert. Argentarius.
 Spiber herderber. Agiropata.
 Spiber meker. in G. Goltmeker.
 gtoech Spiber. in G. Gtoechspiber.
 Spiberfchym. Litargium. litargirium.
 fuch Spiberz. Emblema. tis.
 Spiberen. Argentus. a. um.
 ber Spiberen. Deargentare.
 Spiberich. Argentus. a. um.
 wepnich Spiberich. Argentus.
 Spiberz eyn deyl ind goudz eyn deyl. Electrum.
 tri.
 Spe. Ecce. Vide. Aspice. Intuere.
 Sym. merkat. in A. Aff.
 Sympel. in A. Alwer.
 Sympelheit. in A. Alwerichheit.
 Spen. in A. Luten.
 aeber Spen. in D. ber Dagen.
 ont Spen. ontfechten. in A. Marten.
 ont Spen. in S. Schamen.
 umd Spen. in C. Capen.
 ber Spen. berienen. Providere. beneficiare.
 an Spen. in S. an Schoutwen.
 boir Spen. in S. boir Schoutwen.
 weder Spen. Revidere.
 bur fchij Spen. Previdere.
 umd Spen. Circumspicere. Respicere. Circum-
 spectare.
 famen Spen. in S. famen Schoutwen.
 verre Spen. Prospicere. prospectare.
 opwart Spen. Suspicere. suspectare.

neber Spen. Subspicere.
 ber Spen. berschulden. in D. ber Dnenen.
 ber Spen. beroegen. Explorare.
 ber Spen. veraiden. betwegen. in D. boir Dacht.
 onber Spen. onderaiden. in D. onbe Dacht.
 boir Spen. boirfchade. in H. Hoeden.
 onber Spenlich. in A. Abenteuerlich.
 Spenlich. fichtlich. Visibilis. le. ter. tas. Spec-
 tabilis. le. ter. tas. Conspicabilis. le. ter.
 tas. Lustrabilis. le. ter. tas.
 on Spenlich. onfichtlich. Invisibilis. le. ter. tas.
 Incontemplabilis. le. ter. tas.
 on Spenlicher dyngen betrachtong of becommerong
 of kunst. Theorica. ce. ind die fuchz han-
 delt heit Theoricus. a. um.
 Sgn. moit. in G. Gebanck.
 Sgn. verstant. begrip der saken. Intellectus. us.
 sensus. us. series. Capacitas. Effectus. us.
 sententia. sentenciuncula unde. sentencio-
 sus.
 die bele Spone hebet. Polifenus. sensuofus. tas.
 sensatus. cetera in A. Abel.
 to Spone nemen. Animadvertere.
 to Spone hangen. wederhaleren. Respicere.
 ber Spone verlichtunge. Porisma. tis.
 en Spen of verstant die bechtungen. steyt. Stro-
 pha. phe. strophula.
 an Spone verghen. anmeden. Requirere. pe-
 tere. expetere. exigere. et in M. an Maet-
 ten.
 ber Spone. beghannen. in D. be Dencken.
 Spone. Sensualis. le. animalis. le. ter. tas.
 Sponefrijch. in A. Abel.
 dat bele Sponez of betegheningen heft. Polife-
 nus. Polifenius. Polixenius. Equivocus. a.
 um.
 ghegnz Sponez. in M. ghegnze Maeten.
 ont Spone. raifen. in D. Doeben.
 upt of on Sponeich maken. in D. Doebendich.
 raifende maken.
 dat bol Sponez is. Sentenciofus. tas.
 heel gantz. Sponeich. Ulixes. is. ulixeus. ei.
 et ulixeus. a. um. sensatus Rosus. a. um.
 Sponeich. fachtlich. in M. ge. Mercklich.
 eyn Sponeich. in H. ber Hart.
 on Sponeich. onspunnet. in D. Doebendich.

Spu-

Snylich. verstenlich. Sentencialis. le. ter. tas.
 Intellectualis. le. ter. tas.
Sijn. bez. dijs. Sui. illius. huius. istius.
Sijn. wesen verbum. Esse. Existere. Persi-
stere. Consistere.
wy Sijn. Sumus. Existimus. Consistimus.
sy Sijn. Sunt. Existunt. Consistunt.
by Sijn. bywesen. Adeste.
aff Sijn. affwesen. Abesse. Deesse.
bur Sijn. burwesen. Praesse. Cellego. es. ere.
 lui.
Syngen. Cantare. Cantitare. Canere. Pange-
re. Pangitare. Psallere. promere. Decan-
tare. Modulari.
samen Syngen. Concinere unde Cocentus. us.
 Concantare.
bylich Syngen. Calamicare. Iubilare.
by Syngen. Accantare.
Syngen distant. Discantare. Excantare. Flo-
 rare.
achter of weder Syngen. Recantare. Recin-
 nere.
gelich Syngen. Accinnere unde Accentus. us.
 Symphonizare unde Symphonicus. Sym-
 phonista.
fuet Syngen. Modulor. aris. Meditor. Sym-
 phonizare.
voir Syngen. Precinere unde precentor et pre-
 centus. us.
tegen of alrewegen of ymande to laster Syngen.
 Occinere. Occentare unde Occentus. us.
 Occamen.
onder Syngen. Succanere. succinere unde Suc-
 centor et succentus. us.
cleynlich Syngen. Mimurio. ris. rire.
die Synght mit den monde nae der vogel sanc.
 Oscen. oscennis.
Syngens konst. Musica.
Syngstede dair oerre vele to samen syngen.
 Pangitorium
Syngvoen. eyn cunt. Potentilla.
Synt der tyt. in S. Seber der tyt.
Syntelen unt der smede aeben. Scoria.
Sijppen. lecken. in D. Duppen.
Sjpeel. loick. in A. Luce.
Syrope. in D. specken Drauck.

Sijff. bis. wese. Esto.
Sijse van beynngen. Axiffa.
Sitten. Sedere. fidere idem.
be Sitten. Possidere.
be Sittynge. were. Possessio.
be Sittynge. in E. Geve. Erfnisse.
Suten loyen ind traigen. Residere. Resides-
 cere.
Sitten sich to resten idem.
beneden. onder Sitten. Subsidiere. Subsidio. dis-
 dere
bur Sitten. Presidere.
bur Sitter. Preses. dis.
voicomlich Sitten. Persidere.
umv ind umv be Sitten. Obsidere. Obsidere.
Sitten op eyn geistlich leen. Residere. Resi-
 descere.
Sitten of liggen in toipmanscap. idem.
by Sitten. Assidere. Assidere. assidescere.
samen. mit Sitten. Considerare. Considerare. Con-
 sescere. Considerare.
umv her Setten. Circumfidere.
in Sitten. Insidere s. Insideo equo. Insidre
 s. Insido equum.
be Sittende. Teticus i. Possessivus.
hoigh Sitter. Altithronus.
Syttinge to ryngv umv. Cavea. vee. Caveo-
 la. le.
Syttinge. Sessio. onis.
Sytlich. Sessilis. le. sessibilis. le. ter. tas.
Slabben.
Slabbart in B. Blaffart.
Slabben. in B. Blaffen.
Slach. Ictus. aporia. percussura. percussio
 Ictio. Verber. cetera verbalia fac ex ver-
 bis in B ly. Woerken.
onder Slach. in B. Breytze.
onder Slach. Intersticium. Intervallum. Inter-
 vallum. Intercapedo.
backen Slach. Alpha.
hals Slach. in H. Halslach.
dout Slach. in M. Doert.
voir Slach. tempv in B. meel Dubel.
Slach op woqv der sijden als die den steyn loff
 gheest. Verber. ris.
Slachten bygh. in D. Doeden.

Slach.

Slachten. gelicken. Assimilare. active. assimi-
leri passive. Comparare. ri. Equiparare. ri.
Slachting onder den vogeren. Sedicio.

Slachting. in H. Lijff.

wat men Slachtet van bych dat heit Magmen-
tum. Magmentum.

Sladren. slaffen. in P. Diaderen.

werden geSlagen. Vapulo. as. arc.

berSlagen. verlust. in A. Anxsfeldich.

berSlagen. in B. onWijde.

berSlagen als dyanck. in S. Schate.

Slaen. in W. Wosten.

opSlaen. verschemen. in C. Caechen.

anSlaen. in C. anCleven.

anSlaen. beslaen. in G. deGonnen.

assSlaen. in W. affWrechen.

berSlaen. spoeren. in E. Erbaren.

doirSlaen. versloemen. in D. Doemen.

tegenSlaen. in W. tegenWochen.

berSlaen. neberslaen. fenchien. ontswellen. De-
tumere. escere. Distumere. escere. Extu-
mere. escere. Disturgere. escere. Extur-
gere. escere. Deturgere. escere.

berSlaen. berlagen maken. in A. Anxsfeldich
maken.

uptSlaen. Excutere.

to hoip of samen Slaen. Concutere.

berSlaen. berwidren. berstoeren. in D. inDra-
gen.

weder of achter Slaen. Referire. repercutere.
Reverberare.

Slaenlich. Verberabilis. Percussibilis. Referi-
bilis. le. ter. tas.

die Slaens berbient heft. Verbero. onis.

die Slaens gericht is. Verberofus. Flagello-
sus. tas.

Slang. Serpens. Serpentulus. Aspis. Colu-
ber. Anguis.

Slang mit twee hoifden. Amphibena.

Slang die spreckt. Osiulcus. ci.

Slangen berwaerre. idem.

Slang die des winters oer huyt afstrect dat alle
andere slangen des somers doin. Scita vel
sciralis.

eyn Slang of ader die oeren man dat hoift of
dit And oere iongen bijten sich upt oeren lyde.

Vipera unde vipereus et Viperinus a.
um.

Winder Slang. Salpiga. cecula.

eyn Slangen art dat mit synen gesichte myn-
schen ind dyeren doedet. Basiliscus. Regu-
lus. li.

Slang die bloegelen hebet. Syrena. ne.

Slang goldbartwich. Amotides.

Slang die nu in den water ind dan op den lan-
de is. Chelindrus et Cerfidrus.

Slang die roit is. Emorois.

Slang mit vele hoifden. Ydrus.

waerSlang. Emdros.

Slang die oer tongen verteert behalven eyn die
oer op den rugge sitt.

Slang die dat water senjnt. Natrix et Rina-
trix. maf. ge.

Slang cleyn ind slippich van bartwen. Ophites.
men heit sy oick stellio. onis. dat is en unck
of moll.

Behalven de Slangen hie genoemt volgen meer
namen van slangen herna.

Dipsas is cleyn ind doedet eer ment hoift.

Tirus tegen synen beet is natu remedium.

Ydra heft vele hoifde.

Saura beschermpt den mynschen tegen andere
slangen.

Quadrasmus leeft int supr.

Salamandra leeft oick so.

Centris springt allet recht upt.

Jaculus is eyn vliegende slang.

Boas sugght dat gewick ind doedet dat.

Cerastes heft hoern ind verderft vele dyeren.

Ypaialis doedet eynen in den slayp.

Prestor doedet mit groter swellingen.

Seps is ralsende ind seer senjnt.

Cacoblephas doedet mit angst.

Botrax is seer liit in synen senjnt.

Rubeta.

Cocodrillus heft vier hoit ind woght opt kant
ind in den water.

Linx van synre urinen wesset en costel steyn.

Draco heft vele tanden wyant des ele-
phantz.

Scorpio sterckit lachende myt den start.

Spuens doctt myt synen spygen.

llh

nyh

igh Slangen huyt of velle die sy antrecken. In-
 duvie. arum.
 Slangen huyt off velle die sy uytsteypen. Exu-
 vie. arum. Reduvie. arum. Redivive. arum.
 Slangen vlyssing. Sibilus li unde Sibilare.
 Slangen stact. Strepia. e.
 van Slangen gebaeren. Serpentigena.
 Slangh. Serpentinus a. um.
 der Slangen slyngen. Serpere.
 Slap dat niet done en is. Remissus. Laxus.
 Slap. weich werden. in *M. Mozwt.* weich.
 Slap maken.
 Slap. Dormicio. somnus. somnellus. som-
 nicalus sopor.
 die sonder Slap is. Insomnis. ne. Exomnis.
 ne.
 sonder Slap. Insomnium. nii. Insomnia. e.
 Slapuyt. in *D. Dozmytet.*
 Slapcainet. Cubile. lis. Thalampus.
 Slapen. Dormire. Dormitare. Lallo. as. are.
 Somniare. somnitare. somnio. nis. nire.
 dun Slapen. slupperen. Sopire. Soporare. Con-
 soporare. soporizare unde Sopor. poris.
 Slaperen. baicken. Idem quodammodo.
 Slapperich. baickerich. Somnolentus. somnicu-
 lentus. somnosus. soporifer. somnifer. so-
 porosus. glirius. Gliricus.
 dun Slapperich. Soporus. a. nm. soporabi-
 lis. le. ter. ras.
 Slappericheit. baickericheit. Somnolencia. Som-
 niculositas. Soporosifras.
 de Slaiten. Clausus. conclusus. Inclusus.
 de Slaiten adverbium Clausim. septim.
 de Slaiten stede. gewrecht. Septum. ti.
 Slec als en huyt of anderz wat. Accasius.
 stupidus. a. um.
 Slec werden. Stupere. escere. Obstupere.
 escere. Stupferi.
 Slichtheit. Stupor. Stupiditas. Accasia. sie.
 Slec die op en slecdoern wesset. Accasium. si.
 Slecdoern. Accasus. si.
 Slec. plump of stump. onscharp. Obturosus. Ob-
 tusus Stupidus a. um. Retusus.
 Slec. plump of stumpy maken. Obturare. Ob-
 tundere. Retundere. Stupefacere.
 Slecjen sap. Accacia.

Slecht. in *E. Eben.*
 Slecht maken. in *E. Eben maken.*
 geSlechte. maichscap. in *A. Art.*
 van den selven geSlecht. Tribulis. le.
 mede van den selven geSlecht. Contribulis. le.
 van geSlechte tot geslechte. Tributim.
 eynz geSlechtez oeverste. Genearcha.
 die sonder of van snoeden geSlecht is. Deneger.
 aborigenes.
 van twee geSlechten. Bigenus ut mulus.
 Slecht maken. slychten dat eyn umd dat ander.
 in *T. verLijcken.*
 Slechtmaking slychingh. in *T. verLijchingh.*
 Slec hier. in *D. Vleischoutwer.*
 Slecke. Testudo. dinis.
 Sleccken dop. Conchile. lis.
 Sleccken synt mantigerleg als
 see Sleccken.
 suet wateriche Sleccken.
 walt Sleccken.
 vooch Sleccken.
 baie der Sleccken vele synt. Testudinerum.
 Sleclich. Testudineus. a. um.
 Slecde. Reda. de. Balthna. ne. trabea. bee.
 van der Slecden dat hoerlogh. Redaruth.
 Slecden pert. Veredus. di.
 der Slecden hoerman. Voredarius.
 Sleccken. in *B. Vlassen.*
 Sleccken. snappen. in *P. Pladzen.*
 doir. Slegger. verkwister verstoemet. in *D. Dae-
 nre. et in T. Verker. Vappa. pe. Vappi-
 dus. Ambro. onis*
 Slegger die slegt. Fac verbalia ex verbis in
B. ly. Voerken.
 Slegger. in *D. Voick hulle.*
 Slegp. swantz. Sirma tis.
 Sleggen. swantzen
 Slegt. in *D. Voick hulle.*
 die den anderen Slegt. Verbero. onis.
 der Sleten. herdoeght. vraldet. Xerapellinus.
 a. um.
 Sly. eyn visch. in *T. Lywe.*
 Slybberich. in *G. Sclat. et in D. Dyckich.*
 Slychten. slecht maken dat eyn umd dat ander.
 in *T. verLijcken.*
 Slyck. in *D. Dyck.*

Slijchich. in **D.** Dreckich.
Slijchitede. in **D.** Dreckitede.
Slijchen. sluppen. in **G.** mechelich Gaen.
Slijhen. aflicheren. slonden. wuiffcham. boom. Vora-
 re. Devorare. Anclearre. Cleo. cles. clere.
 Commessare unde Commessacio. Degulare.
 Ingulare. Hyare. forbere. Absorbere. Glu-
 tire. Conglutire. Deglutire. Inglutire. Egly-
 tire. Ligurire. Deligurire. Lurcare.
voit Slijchen. Preglutire.
woeder Slijchen. Reglutire.
voit Slijchen. Transglutire. Transgulare.
Slijcher. slonder. in **D.** Dait.
Slym. in **S.** Scheyff.
Slym maken. in **S.** Scheyf maken.
Slym. in **D.** Dreck.
Slymich. in **G.** Gelat. et in **S.** Sluiberich.
Slynck.
Slynckich. luchtich. in **X.** Lynckich.
Slyncker. luchtichant. Sinistra. Leva.
ter Slyncker. luchtichant. in **X.** ter Lyncker.
Slyncken. ontswellen. in **S.** neder Slaen.
Slynden. in **S.** Slijcken.
ter Slynden. Absorbere. Deglutire. Eciam de
 hiis in **S.** Slijcken.
ber Slyndunge. Fac verbaalia de verbis in **S.**
 ly. Slycken.
Slynder. slijcher. in **D.** Dait.
Slyngen. in **C.** Cuyppen.
Slynger. schulle. Funda. Fundula. Fundibula.
 Amentum. sinda.
Slynger. werper. Ferentarius. Fundibularius.
 Fundibulus. Fundibulis. Funditor. Bales-
 trator. Baleator.
mit Slynger werpen. Balestrare. Fundare.
Slyntwozm. Lynntwozm. Linx. cis.
Slyp. in **S.** Schoit.
Slyp. in **G.** Gheer.
Slyp. reete. in **C.** Clabe.
Slyppen. wetten. Lapsare.
Slypsteen. besteggen. Cos. cotis. Allo. onis
 est rotundus.
Slyten. berlijten. Atterere.
Slytting. berlijtting. Attricio.
Slyt.
Slyocmen. in **D.** Doemen.

ber Slyocmen guet. Dilapidare.
ber Slyocmer. voirfseger. Dilapidator. Abligura-
 tor. ambro. onis. gluto. nis. Vappa. pe.
 Vappidus. superfluus. Eciam de hiis in **X.**
 Lecher.
Slyoppen. sluppen. Sorbere. forberscere. Sor-
 billare.
samen of myt Slyoppen of sluppen. Conforbere.
in Slyoppen of sluppen. Inforbere. Re. per. ite-
 rum. Ex. per. extra.
Slyoplich. suplich. Sorbilis. le. ter. tas.
dat men Slyopt. in **S.** Slypp.
Slyot. Sera. serula. Claustrum.
Slyot. in **D.** Dorch.
Slyot of dorch op eynde lantscheidingen. Divi-
 diculum.
be Slyot. Clausura. Claustrum. Clapstrellum.
tot be Slyot gehoerende. Claustralis. le. ter. tas.
 Claustrensis. se.
Slyotel. Clavis. Clavicula.
Slyotelbeeger. of meker of sluytter. Clavarius. cla-
 vicularius. claviger. ri.
Slyoit. poil. in **A.** Adelpoil.
Slyoitliche. in **S.** Sallen.
Slyugchen. mussen. in **D.** Doemen.
Slyugmeren. in **S.** dun Slaipen.
Slyugmerenge. Sopor.
myt ber Slyugmeringen te wecten. Absopire.
Slyunt. sump. in **A.** Adelpoil.
Slyuppen. in **G.** mechelich Gaen.
Slyupse. Catharacta. te.
Slyuyten. toeluycken. toedota. Serare. Claudere.
 Cludere. Obdere. repandere. Obserare.
 Recludere. Spinare i. Claudere.
myt Slyuyten. in **D.** af Dypngen.
myt Slyuyten anderz. Excludere. Precludere. Ex-
 tradere i. excludere.
be Slyuyten en sake. Concludere. Terminare.
 Circumscribere.
tuschen Slyuyten. Intercludere.
tuschen Slyuytunge. Interclusio. onis. Interclu-
 do. onis.
to rugge of wael of seer Slyuyten. Decludere.
 Recludere. Secludere.
in Slyuyten. Includere. obtrudere i. Includere.
voit Slyuyten. Precludere.

tegen Sluypen. Obcludere. obferare.
 weder Sluypen. Recludere. Referare.
 ober Sluypen. Transcludere.
 onder of heymelick Sluypen. Succludere. sub-
 ferare.
 ogt of buyten Sluyter. Exclufor. Exclufarius.
 op of ont Sluyten. in *A.* Apenen.
 Sluyter. in *S.* Sloetendreyer.
 Smacht. in *H.* Hungher.
 Smachten in *H.* Hungheren.
 Smachtich. in *H.* Hungherich.
 Smack. in *S.* Slach.
 Smacken. smijten. werpen. Iectare. Iacere un-
 de lactus. us. Proicere.
 Smaeck. Gustus. sapor.
 Smaecten proeben. in *C.* Coeren.
 die Smaeck is efferley als:
 fnylich Smaeck. Sapor fenfatus.
 eyggen Smaeck. Sapor proprius.
 fuet Smaeck. Sapor dulcis.
 Americh of falbich Smaeck. Sapor unctuosus.
 falt Smaeck. Sapor fallus.
 bitter Smaeck. Sapor amarus.
 fchary Smaeck. Sapor acutus.
 fuyr Smaeck. Sapor acetofus.
 tamper Smaeck. Sapor ponticus.
 fice Smaeck. Sapor ftipticus.
 Smack. [*l. Smaeck.*] onsmackelich. Sapor in-
 fpidus.
 famen of mit Smaecten. Congustare.
 bur Smaeken. Pregustare. prelibare.
 weder Smaeken. Regustare.
 nget Smaeken. Desipere.
 onsmackelich. Inspidus. elutus. illepidus.
 Smackelich. Sapidus. lepidus.
 Smackelicheit. Sapiditas. lepiditas.
 onsmackelicheit. Illepiditas. infpiditas. Vappa-
 pe. Vappiditas.
 Smaeker prober. cogre. Saporifer: ra. rum. fa-
 porator. faporifator.
 Smadden. verfmadden. in *B.* Blameren. et in
G. aberGeben.
 Smaden. verfmaden. idem.
 ver Smackelich. Contemptibilis. le. ter. tas. Re-
 futabilis. Confutabilis. le. ter. tas. Asper-
 nabilis. Despectibilis. le. ter. tas. Dedig-

nabilis. fastidibilis. le. ter. tas. Despicabi-
 lis. le. ter. tas. cetera adiectiva fume in
B. ex verbis *ly.* Blameren.
 ver Smader of verfmadende. Despectivus. Asper-
 nativus. spernax. cis. tas. spernaculus i.
 aliquantum spernax. Cathafronicus. Con-
 temptuosus. tas.
 ver Smadynge. Contemptus. us. Cetera fume
 in *B.* Blameren et fac inde verbalia.
 Smaheit. spijt. in *H.* Hoer.
 Small. in *O.* Dunne.
 Smalt. smeer. ver. Sagimen. Arvina. Pingue-
 do. Adificulus est di. ab Adeps. Abdo-
 men.
 Smalt van wasbifch. Ambra. bre.
 verkenf Smalt. Abdomen. anxunga. Anxun-
 gia. axungia. fumen. f. in ventre.
 Sant. [*l. Smant.*] ver bander melch. in *H.*
 Rome.
 Smechten.
 Smecken. in *X.* Tunschen.
 Smeckende. in *X.* Tunschende.
 Smeckynge. in *X.* Tunscherpe.
 Smeden. Fabrare. Fabricare. Cudere. Decu-
 dere. per. valde.
 ver Smeden. in *B.* Blameren.
 ver Smede schere. Forceps pluraliter. hii Fore-
 micales. lium.
 Smetich wesen. Ringo. gis. gere.
 famen of mit Smeden. Concludere.
 Smetich. in *H.* Hoenlich.
 Smetiken. in *B.* Blameren. et in *G.* aber-
 Geben.
 Smetten active. Liquare. Eliquare. Liquida-
 re. liquifacere. liquefacere. dissolvere. Di-
 luere.
 Smetten neutraliter. Liquere. escere. Dess-
 ere. Decurrere. Deliquere. escere. Liquor.
 eris deponentaliter:
 famen Smetten active. Colliquare.
 famen Smetten neutraliter. Colliquere. Colli-
 quefcere.
 bur Smetten. Preliquere. escere.
 weder Smetten. Reliquere. escere.
 Smeynge. Deliquacio. deliquium. liquido.
 Liquefcencia. liquiditas. liquamen. tum.
 Smetta.

Snellich. vlietlich. Liquidus. Fluidus. Fusilis. le. Deliquus. a. um. Defluus. a. um.
Smere. in **S.** Smalt.
verkenz Smere. in **S.** verkenz Smalt.
Smeren. in **S.** Salben.
Smering. in **S.** Salping.
Smerite.
Smert. Dolor. livor. pena. plaga.
Smerten. Dolere. Livere. escere.
saen Smerten. Collivere. escere.
Smertlich. Lividus. tas.
Smette. blecke. in **L.** Luncken.
de Smet. besubt. Aceratus i. fordidus. Cetera participia fume ex verbis in **L.** Luncken.
Smetten. blecken. in **L.** Luncken.
Smgt. sweepe. in **G.** Ghepffel.
ge Smijde. Ornamentum. auratum. argentatum. Gemmatum. decoratum.
mg **ge Smijde** vertziert. Brateatus. Auratus. argentatus fibularus.
Smijlich. moztwe. Malleabilis. le. Ductibilis. le. ter. tas. Mollis.
Smgt. Faber. fabriculus Malleator. Ferrarius.
Smgt die tegen synen gesellen stept sweden. Antifaber.
golt Smgt. Aurifaber.
syber Smgt. Argentifaber. argentarius.
yseren Smgt. Ferrarius.
holt Smgt s. tynnerman. Faber. Lignifaber.
Smgtz wijff. Fabrifsa.
Smijten. slaen. in **B.** Boecken.
Smijten. werpen. in **S.** Smacken.
tegen Smijten of slaen. in **B.** tegen Boecken.
de Smodden. in **L.** Luncken.
Smoken. in **H.** de Roecken.
Smuck. nett. polijt. in **A.** Abel.
Smucken. tzieren. in **S.** Schoen. suberlich maen.
Snab. snabel. in **D.** Dyk.
Snacken. snaren. snappen. in **P.** Pladeren.
Snair. cozde. in **S.** Seyde.
Snairenspel. in **S.** Seydenspel.
die vijfte Snair op eenighen speelinstrument. Nete.
Snaiten. seyden spekte. Fidicen.
Snair. suel. in **B.** Bald.

Snarren. snaren. in **C.** toztlich Callen. et in **H.** Hampten.
Snee. Nix.
Sneeploch. Floccus. Flocculus.
Sneewater. Nubata. te.
Sneetlich. Niveus. a. um. Ningidus. Nivalis. le. ter. tas. Ninguidus. a. um.
Snyhen. Ningere. Nivare. Nivascere. Floccare. Floccitare.
Snecke. in **S.** Sletke.
Sneede. snyt. Scissio. scissura. Conscissio.
Sneede. wate. in **E.** Egge.
umf of de Sneeden. Circumcisus. ancisus. acrisus.
onde Sneeden. Incircumcisus.
de Sneeden als die toeden. Circumcisus. Recurritus.
de Sneeden uptensich byemd die gest was van eynerre anderre geloben. Profelitus.
dat ge Sneeden wurt van enigen dng. in **H.** dat geHauten of gesneeden.
Snepdich. snepsich. in **C.** Cundich.
Snepdich. suel. in **A.** Althant.
Sneffel.
Snel. gerade. in **B.** Bald.
Snelen. pten. in **H.** Haisten.
ber Snelen. in **C.** voir Comen.
Sneliken. plende. in **B.** Bald.
Snelheit. Velocitas. Celeritas. cursilitas. Curacitas. pernicitas. Tarriditas. alacritas.
Snellinge. in **H.** Halstinge.
Sney. eyn vogel. Coturnix. Ortix. Ortigometra. tre.
Sneben. strupcken. Cespitare. vacillare. Nutare. Titubare.
Snijcken. stacken. in **G.** mactlich Gaen.
Snijden. Scindere. Conscindere. Discindere. Inscidere. Ossillare. Putare.
de Snijden. umf snijden. Circumscidere. Circumscindere. Ancidere.
uyt Snijden. ludden. in **B.** Voeten.
uyt Snijden. Exscindere. Excidere.
af Snijden. Abscindere. Abscidere. Prescindere. Prescindere. Demetere. Detruncare. Deffecare. Putare. Amputare. Preputare. Abstrahere i. Abscindere.

in Snijden. Inscindere. Incidere.
 tuschen. onder Snijden. Interscindere. Interci-
 dere.
 beneden Snijden. Succindere. Succidere.
 onder Snijdelick. Succidaneus. Succisivus. a.
 um.
 de Snijden als die toeden. Prepuciare.
 boit Snijden. Proscindere. prescindere.
 te Snijden. Discindere. Exossare.
 Snijden of graben segel muntysfer of der gelicken.
 in G. Graben. snijden.
 doick of gewant Snijder. Panniscida.
 boit Snijder. Prescindaneus.
 Snijder. in S. Schoeder.
 um Snijdpnge. Peritomen. Peritonium. Cir-
 cumcisio. Anclisio.
 Snijdpnge. Concisio. Sectio. Cesio. Sintonia.
 Sintonomla.
 of Snijdpnge egnichs' d'pnyghs'. Abcisio. presci-
 cio. detruncacio. desecacio. putacio. am-
 putacio. putamen. amputamen.
 Snjttzel. in H. Hachtel.
 Snoick. egn bish. in H. Hechte.
 Snoede. boese. in A. Arch.
 Snoede maken. in A. Argjeren. et in B. Bla-
 meren. et in G. aevergeben.
 Snoede werden. dupl werden. Putrere. Putres-
 cere. Aufternare. Putresfieri.
 Snoede. onduge. in D. onDugr. snoede.
 Snoede. onduge werden. in D. onDugr. snoede
 werden.
 Snoede. ondupe maken. in A. snoed Achten.
 die Snoede d'nyghen eyscht of secht. Sicho-
 phanta.
 Snoeder in A. Argjert.
 der Snoed'ng in A. Argjering.
 Snoedicheit. in B. Wojsheit
 Snoedeuiken. in B. Wojsuiken.
 Snoepel'ng onnutte telghet of ryset ban den
 boemen. Sarmentum. ti. Quisquillie. lia-
 rum.
 Snoken slozen. in C. Een.
 Snop. Catarra. Reuma. tis.
 Snoppen. snupen de nase. Emungere.
 Snout. in C. Cassione. [i. Cassioen.]
 Snout. in S. Scene.

meest Snote der steynmetzeler. Amullis vel
 Amulla.
 Snout an egn loit base men die d'uppte des wa-
 ters mit ondersoecht. in C. Cozde an egn loit.
 w'ndel Snout boit de h'nder. Fascia. e. fascio-
 la. le. fasciale. lis. instita. re.
 Snouten. runcken in H. Runcken.
 Snout of snoutter upt der nasen. Mucus. oi. Ca-
 runca. ce.
 Snout of snoutter upt der nasen doin. Mucare.
 Demucare.
 mit Snout of snoutter ontregnen. idem.
 Snoutterrechtich. Muculentus.
 Snoutterrechticheit. Muculencia.
 Snupt. mont. in B. Beck.
 Snutten egn herffe. in H. Herffe snutten.
 Snutter tot den herffen. Emunctorium.
 Snuten. snupen die nase. Mungere. Emunge-
 re. Mundare. Purgare nasum.
 Snupen. in S. Snop
 Snupen. in S. Snuten.
 Soe. in A. Wiso. al'us.
 Sober. maitsam. in M. Maitsam sober.
 Soberheit. maitsamheit. in A. Wistineni.
 Soek an den volt. Pedile. lis. Capetus. Cer-
 nuus. Linipedium. Lanipedium. Soccus.
 focculus. foccellus.
 Soeken. Querere. Queritare. perquerere.
 under of ber Soeken. proehen. Inquirere. per-
 quirere. Scrutari. perscrutari. sciscitari. In-
 vestigare. indagare. Explorare. Perconstari.
 constari. Rimari. perrimari. Experiri. exa-
 minare.
 weder Soeken. weder'ghehen. Requiere. Repe-
 tere.
 upt Soeken Exquirere.
 wijderwegen Soeken. Disquirere.
 under of ber Soek. Scrutinium. Exploratio.
 sciscitacio. perconstacio. Examinacio. exa-
 men. viftacio. probamen. tum. probacio.
 Inquisicio. Experimentacio. Experiencia.
 Rimor. oris.
 onder Soekilich Scrutabilis le. ter. tas. scru-
 tabundus. Experibilis. Experimentalis. ex-
 plorabilis. examinabilis. le. ter. tas.
 Soeker. grandysfer in den purj. Arapax.

Sai.

Soide. walle in den speden. in **E.** Quaim.
 Soide opbrecken der spysen. in **B.** opbrecken.
 Soide heben. Ructare. Eructuare. singultare.
 Soedaen. in **A.** Afstücken.
 Soeghe. suchmoeder der wercken. in **C.** Cyme.
 Soeghe. swgn. wercken. in **D.** Dercken.
 Soeghe. swgn cum suis. in **D.** Dercken. swgn.
 Soeghsch. Suinus. subillus. suillus.
 Soeghen active. Lactare. elactare. Lallare.
 samen of mit Soeghen. Collactare.
 Solghstal. Suarium. et in **C.** Coeben.
 Sol. eyne note in den sangh.
 Soldgeren. in **X.** Loeden.
 Soelen. beblecken. in **X.** Luncken.
 Solper. pechel. Salsugo. Muria.
 Solre. Solarium. Meniarium. menianum. ni.
 Solre maken. Menianare.
 Some. in **B.** Boerde.
 Sogmen. in **X.** Lijsten.
 Somer. Estas. Estatula.
 Somerdyeger. Estifer. ra. rum.
 mpt Somer. Calicularium. et hoc idem mpt
 wynter.
 Somerlich. Estivalis. le. ter. tas. estivus. a.
 um.
 Somerhugff. Estivale.
 Somerhamer. Estuarium.
 Somerlade. Virgultum. ti.
 des Somers die dach op sgn langhste ind des
 wynters op sgn hoigste dat heit Solsticium in-
 de solsticialis. le. ter. tas. i. ad solsticium
 pertinens.
 Somigen. in **E.** Eenighen.
 Sommeis. betwpen. in **C.** somCyt.
 Somne. Sol. Titan. apollo. phebe. bis. phe-
 bus. bi. lucifer. Crinius. ypogeus. Elios.
 als die Sonne in den rechten mptomer of oick
 inden rechten mptwynter op oic hoigste is dat
 heit Solsticium unde solsticialis. le. ter. tas
 i. ad solsticium pertinens.
 der Sonnen opganck. Ortus. us.
 der Sonnen onderganck. Occafus. us.
 der Sonnen beersse crchel. Absis. dis.
 Sonstij. Solaris. re. ter. tas. Phebeus. a.
 um.

Sonsabend. in **S.** Samsdach.
 Sondach. Dies dominica. Dies solis.
 Soen. Filius. Filiolus. Natus. proles.
 bercaren Soen. Filius adoptivus.
 egn guet Soen. Euchius.
 Soen eyns boesen wijsf. Amorpius.
 all echte Soen. Fulbor.
 Soen eyns keisers of koenings. Clito.
 stijt Soen. Prevignus. ni. Filiaster.
 Soens wijsf. Nurus. us.
 Soenssoens wijsf. Pronurus. us.
 Soenlich. Filialis. le. ter. tas.
 Sonne. bzeede. pepse. Czeuge. Pax. Concordia.
 Sequetracio. composicio. Reconciliacio.
 Pacacio. Pacificacio.
 Sennen. berdzagen. schenden. bzeeden. pepsen. Pla-
 care. Pacare. Pacificare. Pacisci. Compa-
 cisci. Depacisci. Componere. Complacare.
 Concordare. Reconciliare. Conciliare. Opti-
 pare i. Recomponere. Sequestrare. Ster-
 nere i. Pacificare.
 weder Sennen of bzeeden. Replacare. Repa-
 care. Recomponere.
 der Sennen. versueten. betwepchen. in **M.** de
 Moztwen.
 Sonne bzecken. Depacisci.
 der Sonelich. Pacalis. Pacabilis. Pacificabilis.
 sequestrabilis.
 Sonne. bzeedmaeker. in **S.** Schepdeman.
 Sonresthe. Sequestria. et alia verbalia de ly.
 Sennen.
 Soeng. troch. in **B.** berthens Wack.
 de Sonnen. bewegen. in **D.** burdeDacht.
 onde Sonnen. in **D.** ondeDacht.
 Sopp. Offa. Offula. offella. Ypa.
 wijn Sopp. Vipa.
 dyer Sopp. Cervipa.
 Soppen meker. Offarius.
 van Soppen to soppen. Offatim.
 Soeghe. bzeke. in **A.** Anxt.
 Soeghe. in **A.** Achte.
 Soeghen. ruelken. in **A.** Achten.
 Soeghen. turen. in **D.** Doeben.
 de Soegher. in **M.** Mumber.
 Soeghe. noit liden. in **A.** Anxt liden.
 Soeghdyege des gesundes. Millarius.

Soch

Sochfelbicheit. blickeit. in **E** Ernsticheit. sochfelbicheit.
 Sochfeli. in **A**. Ansteli.
 Sochfelbich. blickeit wesen. in **D**. anDertich wesen.
 Sochfelbich. blychtzaam. in **A**. Ansteli.
 Sort. ghech. in **A**. Aff.
 Sotheit. in **A**. Aoyse.
 Spacium. stunde. tijt. Inducie. terminus. Tempus. Dilacio. Curriculus. cetera formabis ex verbis in **H**. berhalden. berlegen.
 Spacium op off in den boicken. Margo. spacium. spaciolum.
 Spacium. ure. stunde. tijt. Hora. spacium. spaciolum. Tempus. Tempusculum. Horula.
 Spacium ruymitheit. in **K**. Kruym.
 Spacium tuschen twee wenden. in **K**. Kruymicheit.
 Spacium tuschen dat eyn ind dat ander. Spacium. spaciolum. Interpacium. Intervalum. Intercapedo. dinis. Intersticium. Intercepcio.
 Spacieren. vergaen. verwandere. Solaciari. spaciari.
 umd Spacieren. Circumspaciari.
 Spacieren willech entwech van der hant. Exspaciari.
 to rug Spacieren. Dispaciar.
 Spacieren. spelengaen. vergaen. verwandere. Vagor. aris i. spaciari. Despaciar. Deambulare. Obambulare.
 Spaciersiede. Spacium. spaciamentum. spaciatorium. Deambulacrum. Deambulamentum. Ambulacrum. Deambulacrum. Imbulus. Inambulacrum. Porticus. us. Xeracus ci. Lobiolum. bii. Caldium. ci. Peribulum. Peribulum. Peribulatorium.
 Spaciersiede op baigen gestagen. Ypodromus. ni.
 Spacieren astaten. Despacior. aris.
 Spach in **D**. Doyre.
 bet Spachen. in **D**. Doyren.
 Spade. in **A**. Late.
 Spade to graben. Fossorium.
 Spade. reze. in **C**. Clave.
 Spaden. splengen. in **C**. Cloeben.

Spalteren. spertien. Palpitare. Calcitrare.
 eyn Span die men spennet mit der hant. Palmus.
 Spang eyn boick of anders wat mede to slugen. Tenda. Tenaculum.
 bur Span. in **B**. Baidsch.
 bur Span dat ront is. Clipeola.
 Spannen. Tendere. Extendere. Tensare. Expandere.
 Spanhach. trayf of wande. Tensorium. Tentorium.
 tegen Spannen. Obtendere. Obtensare. Obtentare.
 weder of ont Spannen. Retendere.
 Spanlich. Tensilis. le. Tensibilis. le. ter. cas.
 Spanninge. Tentura.
 Spaen van holt. Hastula.
 Spanghen. Tenaculare.
 Spangzoen. Viride hispanicum.
 Spait. Calcar. Calx. cis.
 wagen Spait. Orbita. te.
 Spait dat men spait. Vestigium.
 Spaitwer eyn vogel. Sparverius. Nisus. si.
 Sparen. verchoenen. in **D**. berDagen.
 Sparen u guet of anders. Parcere. Continere.
 Spaitlich. Parce. Parciter. Tenaciter.
 Spaiticheit. Tenacitas.
 Spaitre an eyn getymmer. Tignum. Tigillum unde Tignosus. cas. Peristroma. atis.
 die die Spaitren op den dach verwercht of bestellet. Tignarius. fartitector.
 des wt den Spaitren hoirt. Tignarius. a. um.
 Spaitren to bewerken. Tignare.
 Spait.
 Spee smelich. in **H**. Hoelich.
 Speetay.
 Speetwijn.
 Specht eyn vogel. Picus. Merop.
 Spech. Lardum. Lardulum. Taxea.
 sode Spech blicke. in **B**. Baech.
 Spechside. Lardarium.
 vol Spech. Lardosus.
 Spechel. speeghe. spage. Sputum. Sa'iva.
 Speculieren. in **D**. dyepDenken.
 Speele. in **B**. Wurde.
 Speelen. in **B**. Wurden.

Spell.

Spelbzet. wozaiffelbzet. Alea. Aleon.
 Spelengaen. in S. Spatieren.
 Speistee. hupff off plaetz. Theatrum unde
 Theatricus et Theatralis. Amphitheatrum.
 Cavea. ee. Scena. ne. Proscenium.
 des men in sulchen Spele van schynen of sproe-
 lien hoerbzengt dat heit Scena. ne. Ind die
 dat hoerbzengt Scenicus. a. um.
 seyden Spele. Armonia.
 aberSpele. in E. Gebzechinge.
 aberSpelen. in E. Gebzehen.
 aberSpelre. in E. Gebzeker.
 die in aberSpele geboren is. Adulterinus.
 wozaiffel Spele. Ludus alee.
 des ten wozaiffel Spele hoert. Aleatorius.
 wozaiffel Spelre. Aleatorius. also. onis. Alea-
 tor.
 wozaiffel Spele stede. Alearium.
 Speel off sproche die men doir van groten ebelen
 personen in eynte lesterlicher materien. in L.
 Koff of rede.
 Spele of sproche die men doir in gebuz of kerig
 materien. in L. Koff of sanch.
 eynreley suet Spele. Vitula. le.
 ind dair op to. Spelen heit Virulox. aris.
 Spele dat men mit wapen of harnesch bziff.
 Armilustriusor.
 des tot den selven Spele byent. Adluricum.
 Spele dat onschemel is. Propudium. dii.
 Spele stede. Gignasium. sii. Diludium. Luso-
 rium.
 dat Spele dat in der selver stede geschuyt. heit
 Gignia. e.
 Spele int gemeyn. Ludus. Ludulus. Ludi-
 crum.
 Spelen int gemeyn. Ludere. Lufare. Lufitare.
 Perludere.
 Spelre. Lufor.
 tot Spele gehoernde. Luforius. a. um.
 Spelrich. Ludibilis. le. Ludibundus. Lu-
 dicrus. Ludicrosus. Ludicris. cre.
 Spelheyt. Ludix. eis.
 Spelende beschynpen. Ludificor. aris.
 samen of mit Spelen. Colludere.
 Spelen manderley of an vele stede. Diludere.
 voirspele. Preludere. proludere.

voirspele. Presudium.
 ctegn Spele. Preludium. Ludolus.
 berre of voirspele en anderen Spelen. Proludere.
 oebel Spelen. Obsidere.
 nae of weder Spele. Reludere.
 Spelre. hyle van inoistloch of anders. in H.
 Lige.
 Spelre coern. Spelre. re.
 Spelunche off tymmer onder des erden. Apo-
 geum. Spelanca. Cripta.
 geSpenne in eynen getimmer.
 geSpenne verber.
 Spene. woutwen melch.
 Spenen die kynde van der boist. Ablactare in-
 de ablactatus. Elactare. Abuberare. Exu-
 berare.
 dat geSpent is. Ablactatus. a. um. Exube-
 ris. re.
 Spere. in G. Gelatye.
 Spere voirspele off bezgher. Hastifer. Hasti-
 ger. ri.
 Spere eng ritters mit eynen bhechten pte.
 Alarica.
 Spere gehoent. Tricuspis. dis.
 Spere mit krantzen bezgher. Tyasus. si.
 Spere of swert schudden. Vibrare. Ind die schud-
 dunge heit Gradivus. vi. i. Vibracio.
 in des Spere myddel die regem dale an gebz-
 ticht is. Amentrum. ri.
 Speregh. musch. in L. Tugngsch.
 Spereghen. in S. Spalteren.
 Speregher. in S. Sparwer.
 swynSpere. Venabulum. Tenabulum.
 die mit eynen Spere gewapent is. Verutus. a.
 um.
 Spere dait wat an is. Veru inde.
 Spere dait nget an is. Verutum. ti.
 Speregh. in S. Speregh.
 Speregh. Spere. sputare.
 Spereghen. aergeben. in B. Begehen.
 samen of mit of de Speregh. Conspuere. Con-
 sputare.
 berSpereghen. Despuere. Desputare.
 berSpereghen. verantwoerden. in B. Blameren.
 ugtSpereghen. Expuere.
 in Spereghen. inspuere.

weder of achterwaert **Spynen**. Respuere.
Spynghgh. Sputacio. sputamen.
Spynghgh, coerpug. in **B**. **W**sching.
Spynhen. nomen. in **B**. **W**alen.
Spynker. coernhuyff. Granarium.
Spynker ter werz. Fortalicium.
Spynker. nagel. Clavus.
 ver**Spynhen**. in **C**. ver**Cl**icken.
 ver**Spynere**. in **C**. ver**Cl**icken.
Spynghel. Speculum. Agalma.
Spynle. Fusus. si. Fusellus li.
 op die **Spynle** te wonden. Infusare.
Spynnen meker. Fusarius.
 vander **Spynnen** wonden. Diffusare.
 des roeter **Spynnen** hout. Fusarius. a. um.
Spynnde. in **C**. **Cast**.
Spynnworm. Fusarius.
Spynne. eyn worm. Aranea. nec.
Spynnetweff. Tela. sabbacim.
Spynnen. Nere. Pernere. Filare.
Spynrock. Colus. li.
Spynreth wach loom. Filacista.
Spynwerck. Netus. us. filamen. nis.
Spynet. in **G**. **Cast**.
Spynchuck. wsch. Spiralingus.
Spynse. eyn. in **C**. **Cast**.
 cloch**Spynse**. Es. Metallum.
 gar **Spynse**. in **C**. ge**Co**echt.
 lecher **Spynse**. pluraliter hee. Cupes. plum.
 Galactine. arum. Laucie. arum.
 welck **Spynse**. Lactarum. lacticinium.
Spynse van hese. van hzoide. van detch. ind. van.
 botteren. proprie en tarte. Artocira. Artoci-
 lista.
 vette **Spynse**. Adipatum. ti. farracum. ci.
Spynse mit vette gehoect. Adipatus. a. um.
Spynse czunden of bereyden. Condire.
Spynse bereyding of czupding. Condimentum.
 bisch **Spynse** in en moquerstepu bereyde. Morcis-
 sum si.
Spynse van clegnen gesueden of gehaichten bleick;
 gehoect als salcysken of posteyden. Tucetum.
 ti.
 die sulke **Spynse** hoect. Tucetarius.
Spynse die welck ind. bucht. of van appelen ge-
 hoect is. Pomacium.

Spynse mit potelock gehoect. Porrata. te.
Spynse van ruden gehoect. Rapulatum. ti.
Spynse van salm gehoect. Salmentum. ti.
 dzoghe **Spynse**. Xerofugia. e.
 aereleg clegn **Spynse**. Vesca. ce.
 aereleg **Spynse** behalven hzoit. Pulmentarium.
 ri.
 dait die **Spynse** of dzanck in der helen yst oeren.
 sinack ontfangen. Ructus. us. Ructa. te.
 Frumen inis.
Spynse of dzanck. dait die helen in te laten. Ruc-
 tare. Conructare. Ructuare. Conructuare.
 weynich ind. lecher **Spynse**. Obsonium. nii. Com-
 panaticum.
 en **Spynse** gericht dat guet is. Sumen.
Spynse geben. mit spynsen vanden. Escare.
 en **Spynse** gericht. Ferculum. Edulium. Ges-
 torium. Esculentum.
Spynse hernalich ind. snel te verfloden. Ligus-
 rire. deligurire.
Spynse mengher. Miscellio. onis.
Spynse dzegher. Dapifer.
Spynse of hzoitstede die te bereyden. Cerealis. te.
 Cerealium. lii.
Spynse der schermer. Miscellanium. nii.
 ver **Spynse** bat. idem.
Spynse mydelick geben. Dapinare.
Spynse myd. Dapilis unde dapillitas.
Spynse hzoelick. Dapax. pacis.
Spynse bat. Gavara. te. Escala. lis.
Spynse bat van weyt of toern. Sitorium.
 dait men **Spynse** in fett. in **C**. **Cast**. et Cibu-
 tum. ti.
Spynse der asgaide. Ambrosia. si.
Spynse genoue bur aebenbeten. Antecenium et
 Antecenia. e. Merenda.
 bat umb **Spynse** in te dzagen. Ciborium. ri.
Spynse rast of taiffel. hic Curulis. lis.
 dach **Spynse**. Diarium. ri. Diale. lis.
Spynsen. vanden. Cibare. nutrire. fovere. resi-
 cere. decibare. excibare. percibare.
 meeryng der **Spynsen** op die taiffel te setten als
 die yste spynse gheten is. Auctorium. ri.
 aereleg kunne van **Spynsen** int leste of appel.
 beren. noeten of hese et cetera.
Spynse taiffel. in **D**. **D**isch.

sumen

famen of mit Spiffen. Concibare.
 weder Spiffen. Recibare.
 heymlich of weynich Spiffen. Suctibare.
 die der Spiffen in beelheit verbotch hebben. Bru-
 marius. Imbrumarius.
 der Spiffen waalging of verbot. Fastidium. Ab-
 hominacio.
 hol Spiffen. Escosus. Cibosus. tas-
 ter Spiffen roepen. Adescare.
 die in der Spiffe igne seltsheit sett. Epicurus
 inde Epicureus. a. um.
 der Spiffen leckerliche heilichheit. Laucia. Lau-
 ticia. e.
 weynich Spiffen an to tasten. Ligurire. deli-
 gurire.
 der Spiffen altemynste beyl. Minucal. Is.
 van dzoegher Spiffen abstinenti. Xerophagia.
 gie.
 Spyt des iegers. Excipulum. Venabulum.
 Spytz van wat scharys. Acies. Acucies. Acu-
 men. Penum. ni.
 Spytz des sterps of der oggen off des gewers.
 Acies. Aciecula.
 dat Spytz van enigher wapen als gelakpen. spere
 et cetera of geschot. Mucro. onis.
 Spytz van en hupse of toern. Pyma. ne unde
 Pynnaculum.
 Spyt. versmaithheit. in H. Huen.
 Spytten active. in B. Binnieren. et in G. ster-
 Geben.
 Spytten neutraliter.
 Spytlich. swellich. in H. Hoenlich.
 Spiete. rete. in C. Clabe.
 Spigten. in C. Cloeden.
 Spigten. ruten als die erde. in H. Hynen.
 to Splijten. to ruten. in P. to Plucken.
 Spotck. in B. Bubde.
 Spock. wiffcheley. in B. Boite.
 Spocken. wiffchlen. in B. Botten.
 Spoiden. hien. in H. Haisten.
 Spoidich. fnel. in B. Bald.
 ram Spoidich. in A. onAventurlich.
 Spongi. swam. Spongia. penicium. penicil-
 lum. penicilla. peniculum. li.
 Spont op en ton. Obstructorium.
 Spoeren. in C. Erwaren.

Spot. in S. Schomp.
 Spotten. in A. Affen.
 Spouter. in S. Schjimpet.
 Spotten. beschjimpens woirt. Vah-
 bur Spoit. in A. guete Aventuret.
 weder Spoit. in G. onGeluck.
 ram Spoit.
 Spzae. egn vogel. Turdus.
 Spzacke. tale. in H. Hebe.
 Spzacke. tale des gantzen landes. Ydeoma.
 Linguagium. Vulgare. in H. Hebe.
 by Spzacke. in B. BySpzacke.
 to of an Spzacke mit slaghe. Impericio. Con-
 vencio. in C. Claghe.
 coyte Spzacke. in H. coyte Hebe.
 sonder Spzacke. Alogus.
 famen Spzacke. Colloquium. Collacio. in C.
 famen Callynge.
 to Spzacke. Alloquium. Allocucio. Affatus. us.
 onnutte Spzacke. in C. onnutlich bele Cal-
 lange.
 upt Spzacke. Eloquium. Elogium. expressiva.
 upt Spzacke tuschen partien. Pronunciacio.
 sentenciacio. Determinacio. Diffincio. De-
 claracio.
 schoen Spzacke. Facundia inde Facunditas.
 Eloquencia. Lepiditas.
 geleerde Spzacke. Doctiloquium.
 sonder Spzacke. Barbisterilis. Duribuccius.
 bynder Spzacken of tongen lachynge of strais-
 synge. Barbarolexis.
 rogetey Spzacke to hinnen. Bifarius.
 van dubblete Spzacke. [i. Spzacke.] Bili-
 guis. gue. Bifarius. Altriplex.
 van byreley Spzacke. Trifarius.
 van byerreley Spzacke. Quadrifarius.
 van beereley Spzacke. Multifarius.
 dubble van Spzacke. in H. dubble van Heden.
 egenre Spzacken lachynge of straisynge. Bar-
 barismus.
 die sulker Spzacken bel is. Barbarostomus.

Namen van beyl Spzacken.

Duytsch. Alamanicum. Theuthonicum.
 Toetsch. Hebraicum. Iudaicum.

I i 2

Greck.

Greetſch. Grecum.
 Latijſch. Latinum.
 Roimſch. Romanicum.
 Italiaeſch. Ytalicum.
 Lumbardſch. Lumbardicum.
 Walſch. Gallicum.
 Engeliſch. Anglicum.
 Dyſch. Friſonicum.
 Frantzoiſſ. Franconicum.
 Hyſpanioſch. Hyſpanicum.
 Ungherſch. Hungaricum.
 Beermſch. Bohemicum.
 Caldeeiſch. Caldaicum.
 Egyptiſch. Egipticum vel Egiptiacum.
 Hyberneſch. Hybernicum.
 Portegaeiſch. Portugalicum.
 Slabenſch. Sclavonicum.
 Syrienſch. Syriacum.
 Neapeſch. Neapulaticum.
 Arrogoneſch. Arrogonicum.
 Indeeſch. Indicum.
 Arabeeſch. Arabicum.
 Armeneeſch. Armenicum.
 Aradeeſch. Aradicum.
 Albaneeſch. Albanicum.
 Atticheſch. Atticum.
 Archadeeſch. Archadicum.
 Alameeſch. Alamicum.
 Amazoeneſch. Amazonicum.
 Aquitaneſch. Aquitanicum.
 Alverneeſch. Alvernicum.
 Naverneeſch. Navernicum.
 Apulieſch. Apulicum.
 Aſturieſch. Aſturicum.
 Babiloeneſch. Babilonicum.
 Baſtrienſch. Baſtriacum.
 Traceeſch. Traceanicum.
 Belligoeneſch. Belligonicum.
 Bytiniſch. Bitinicum.
 Britainſch of Bozoeneſch. Britanicum.
 Boeciſch. Boeticum.
 Burgundeeſch. Burgundicum.
 Capodoieſch. Capodoticum.
 Cedarſch. Cedaricum.
 Cancienſch. Canciacum.
 Cantaberſch. Cantabriacum.

Campaneeſch. Campaniacum.
 Caudeeſch. Caudaticum.
 Ciciliſch. Ciciliacum.
 Cyperſch. Cypricum.
 Ciclatſch. Cicladicum.
 Coſtycheſch. Coſticum.
 Dalmateſch. Dalmaticum.
 Deeneſch. Daticum.
 Deleeſch. Deloticum.
 Doganeſch. Doganicum.
 Etilatſch. Etilaticum.
 Ethioplandeſch. Ethiopiocum.
 Elladeſch. Elladicum.
 Eolatiſch. Eolaticum.
 Fortuneſch. Fortunaticum.
 Galeſch. Galaticum.
 Gadeeſch. Gadicum.
 Getuleſch. Getulicum vel Getuliacum.
 Gordoeneſch. Gordonicum.
 Gothſch. Goticum.
 Gyndeeſch. Gyndicum.
 Yrchanneſch. Yrchannicum.
 Ycarieſch. Ycaricum.
 Coſtiſch. Coſtaticum.
 Lacedemonſch. Lacedemonicum.
 Lectoeneſch. Lectonicum.
 Liſſendeſch. Livonicum.
 Liſciſch. Liſciacum.
 Liddieſch. Liddiacum.
 Lybieſch. Lybiacum.
 Luſitaneſch. Luſitamelicum.
 Mauritaeneſch. Mauritanicum.
 Macedoeneſch. Macedonicum.
 Magneeſch. Magneticum.
 Meſieſch. Meſiacum.
 Meſopotaeneſch. Meſopotanicum.
 Meſieſch. Medicum.
 Meleſch. Melocum.
 Mideſch. Midicum.
 Miceneſch. Micelenicum.
 Nabateeſch. Nabaticum.
 Norwegheſch. Norwegicum.
 Normaneſch. Normanicum.
 Numedeſch. Numediacum.
 Narboeneſch. Narboniacum.
 Ophireſch. Ophiricum.

Oxtadefch. Orcadiacum.
Partenfch. Particum.
Paletijnsch. Paleticum vel Palestinum.
Pamphijfch. Pamphilicum.
Pannonefch. Pannonicum.
Paronfch. Paronicum.
Pentaelfch. Penthapolicum.
Peersch. Persicum.
Pyreensch. Pyrenicum.
Pigmeefch. Pigmeticum.
Pictabefch. Pictavicum.
Pickardfch. Picardicum.
Ramatefch. Ramaticum.
Ruffenfch. Rutenicum.
Sabefch. Sabeacum.
Sambetfch. Sambricum.
Sardijnsch. Sardinicum.
Sarmaefch. Sarmaticum.
Samofch. Samoticum.
Sparciaifch. Sparciaticum.
Sereefch. Sereticum.
Sutijmsch. Sutimicum.
Sitichf. Siticum.
Syconefch. Syconicum.
Sirtfch. Sirticum.
Tanaefch. Tanaticum.
Trabobucaenfch. Trabobucanicum.
Tartfch. Tarticum.
Traconefch. Traconiticum.
Thefaifch. Thesalicum.
Teneefch. Tenedicum.
Tripolitaenfch. Tripolitanicum.
Trogaidfch. Trogadicum.
Vascoenfch. Vasconicum.
Umlanfch. Umlandicum.
Vitrichf. Vitriticum.
Zeugifch. Zeugicum.

Spraitte. trappe. in **G.** Gebe.
leyder Spraitte. Scalare. ris. scalaris. re. Interfcalaris. re.
Spraitten. insetten. Interfcalare.
Spreken. seggen. in **C.** Callen.
to Spreken in gerichte. in **C.** Clagen.
upt Spreken tuschen den partyen. Pronunciare. Decernere. Diffinire. Sentenciare. De-

terminare. Declarare. eciam in **D.** Odel
 wijfen.
ber Spreken. berhoenen. in **B.** Blameren.
samen Spreken. Colloqui. Conferre. Confabulari. Confari. in **C.** samen Callen.
bur Sprecken. Preloqui. prefor profaris. profor profaris. predicere. proloqui.
bur Spreker. Prelocutor. caufidicus. procurator. advocatus. antica. ravilla.
an Spreken. schuldigen. in **C.** Clagen.
gwait Sprecken. in **B.** Blameren.
weber Sprecken. in **A.** weberhoepen.
waer Sprecken. waerspreckynge. in **A.** Heden.
Spreckwoirt. biwoirt. in **B.** Wyspraicke.
tegen Sprecken. Replicare. refpicare i. Contradicere. eciam in **A.** weberhoepen.
an Sprecken dat bock. Quiritare.
upt Sprecken. Eloqui. Effari. exprimere.
upt Spreckelich. Effabilis. le. ter. tas. Expressibilis. le. ter. tas. Edicibilis. le.
onupt Spreckelich. Ineffabilis. Inedicibilis. Inexpressibilis. le. ter. tas.
an of to Sprecken. Alloqui. Affari. Concionari.
hoigh Spreken. Altiloqui unde Altiloquus.
Spreken onnutlich. Fabulari. Garrire. Cornicor. aris. Corniculator. aris. Verbofor. aris.
recht Spreckende. Anologicus.
waer Spreckende. Eloquens. Facundus. Disertus. Lepidus. Resolutus. benelinguatus. Facundiosus. Facundatus.
Spreker tot den volck. Concionator.
waer Spreckende maken. Facundare.
geleert Spreker. Doctiloquus.
an Spreker in der clage. Actor. **Ind die antwoert der heit** Reus. rei.
to Spreckelich. Affabilis. le. ter. tas.
onno Spreckelich. Inaffabilis. le. ter. tas.
die onnutlich Spreck. Loquax. Dicax. Fabulator. Garrulosus. Fabulosus. Diaculus. eciam in **C.** die vele onnutlich Callen.
Spreckynge. in **C.** Callynge.
Nota. van Spreken. seggen. reden ind callen bondt men vele in **C.** Callen **Ind in** **A.** Heden.

Spreyden hebbe of anders. Sternere. Disternere. Insternere. per. valde.
 uyt **Spreyden**. in **A.** uyt **kerken**.
 mit of sauen **Spreyden**. Consternere et Consternor. aris.
 umd **Spreyden**. Circumsternere.
 aff of ont **Spreyden**. Desternere.
 bur **Spreyden**. Presternere. prosternere.
 ber **Spreyden**. berstrogen. berstrautwen. Spargere. Dispergere. Dissipare. diffundere.
 be **Spreyden**. wyhen. Spargere. aspergere. Aspergitare. Aspersare. asperitare.
Spreyghwast. wghwast. Asperforium.
Spreyden blesch of bish mit salt. Salire. condire.
Spreygher. Saltor. Saltator. Amontator.
 be **Spreygt**. Aspersus. a. um. aspersum.
Spreyng. in **D.** **Dalng**.
Sprey. egn ferichheit bynne monds. Oscedo. Obscedo. dinis.
Spreyck. in **B.** **Wagn**.
Spreyckel. wall. in **D.** **Dyck**.
Spreyckel. in **C.** **Collspronck**.
Spreyckelrechtich. spruetelich. stypich van barwen. Punctuosus. Varius. Lenticulosus. cefius. a. um.
Spreyngen. in **H.** **Huppen**.
 af **Spreyngen**. Absilire. Absultare. Desilire. Desultare.
 umd **Spreyngen**. Circumsilire. circumsultare. circumfalire.
 her ind daer **Spreyngen**. Dissilire. dissultare. bzolich of uyt **Spreyngen**. Exilire. Exultare. tuschen her **Spreyngen**. Intersilire.
 her boer of berre **Spreyngen**. Prosilire. op of wegnich **Spreyngen**. Subsilire.
 aebet **Spreyngen**. Transilire.
Spreyngende of aberspreyngende. Ydithum.
 be **Spreyngen**. transfeneren. in **L.** aber **Lopen**.
Spreyngen. gwichen. in **O.** **Qwelen**.
 ont **Spreyngen**. ontwaechen. Evigilare. Devigilare. Expergiscor. ceris.
Sprey of dat ryck daer dat seple of segel an henght.
Sprey. in **B.** **Woerlich**.
Spreyck. in **G.** **Gedicht**.

by **Spreyck**. in **B.** **Wyspel**.
Spreyck. lyet of speel dat men doir van groten edelen personen in lesterliken materien. in **L.** **Loff** of rede.
Spreyck. sanch lyet of wrel dat men doir in gebuyck of herich materien. in **L.** **Loff** of sanch.
Spreycklich. Sollers inde Sollercia.
 by **Spreycklich**. Draulus. deficit in **R.** **Blesus**. in **L.** **Balbus**.
Spreycktel. Lenticula. cefia.
Spreycktelich. in **S.** **Spreyckelrechtich**.
Spreyck. Saltus. us.
Spreyckte in **L.** **Laide**.
Spreycken. Frutere. escere. Fruticor. aris. Exoriri. suboriri. succrescere.
 daer **Spreycken** wassen. Fruterum.
Spreyckttich. Fruticosus.
 uyt **Spreycken** van eyre saen. Emergere. Accidere. Contingere. Occurrere. Oriri. Exorire. Insurgere. Obviare.
Spreyck daer men op spymet. Pennula. Korkefis.
Spreyck daer men mit webet. Trama. me.
Spreycken. Pennulare. Filum volvere ad pennulam.
Spreyckng in der missen. Ablucio.
Spreyckng. schottelwater. in **S.** **Schottel spueck**.
Spreyckng. Panus. ni.
Spreyck. Phalanga. eciam in **P.** **Wasse**.
Spreyck. stock. Baculus.
Spreyck op der sacht. Hamis. tis.
Spreyck. geberckniss. in **H.** **Werkener**.
 by **Spreycken**. in **B.** **Weten**.
Spreyckette. Palata. te. Vallum. li.
Spreyckette of hamey. Fascennina.
 to **Spreycken**. schunnen in **H.** **Hoffen**.
Spreyck. stunde. in **D.** **Dachstede**.
Spreycken. tolaten. in **G.** **Gunnen**. et in **H.** **berHengen**.
Spreycken. berlycken. in **B.** **Waten**.
 be **Spreycken** in host of in en dgenst of in en schyp of op en wagen of bergelijcken.
 be **Spreycken** ter echscap. in **H.** **Hylliken**.
Spreyck stock. Baculus. Bacillus. Stipes. tis. Calopodius.

Staff.

Staff. stock daer eyn lanch sterckpynem of mess
 verboggen in sterck. Sica. ce. Dolon. onis.
 die sulken Staff dreghet. Sicarius.
 dreggh Staff. Porticulus.
Stall. Stabulum. li.
 pert Stall. Stragulum. li. Ypodromus. Equi-
 stacium.
 beesten of buegh Stall. Stratorium.
 fuyng. verheng. suw Stall. in C. Coeben.
 Stailbroeder. in S. Schyem.
 Stailmeester. Stabularius. Constabularius.
 Stallen. seuchen als eyn pert. Mingere.
 Stallen. Stabulor. aris. neutraliter.
 de Stallen. beliggen. in X. umvleggen.
 Stale wat nae to maken. in B. Voitsg.
 Stail. Calips. Acer. ceris.
 buyt Stall. Ignile. lis. Fugillus unde Fugil-
 lare. Fugillator.
 Stailen. Calibeus. a. um.
 walge Stalt. in S. walge Schicht.
 onge Stalt. hepslich. in E. Epslich.
 ge Staltnisse. Disposicio.
 ge Staltnisse. in X. Rijknisse.
 ge Staltniss of forme eyng dynghs bure in den sone
 ne hebacht eer dat dynch gemaect wurd.
 Ydea. ee.
 die eyn ge Staltniss of form also in saken herten
 begijpt. Ydealis. le. ter. tas. Formalis. le.
 ter. tas. ymaginarius.
 Stam. geslecht. in A. Art.
 Stam van en boem. Truncus. stips.
 Stameien. tottelen. Titubare. Balbire. Balbi-
 zare. Balbucire. Balbere. escere.
 Stameier. totteler. Balbus. Burrus. Blesus.
 Frefus. Lopicus.
 Stameiyng. totteiyng. Balbicies. ei. vel Bal-
 bucius. ei. Titubacio
 die weynich Stacmelt. Scaurus.
 Stampen. in P. Passen.
 Staen. Stare. sistere. persistere. consistere.
 wal Staen. boegen. in G. Gelpunpen.
 dy Staen. in H. Helsen.
 weder Staen. wederstreben. Rebellare. Recalci-
 trare. Reluctari. Obluctari. Contraire. Ad-
 versari. Refragor. aris i. Resistere. Re-
 fricare i. Resistere. Reniti. Obniti. Re-

pugnaire. Oppugnare. Obistere. Obstare.
 Responfare.
 weder Staen. in H. Hunderen.
 weder Staent. in H. Hunder.
 den men weder Staen mach. Refragabilis. le.
 ter. tas. obstabilis. le. ter. tas. Obstanter.
 Obstancia.
 antweder Staenlich. Irrefragabilis. le. ter. tas.
 Invincibilis. le. ter. tas. Inobstabilis. le.
 Irresistibilis. le. ter. tas.
 op Staen. Surgere. Consurgere. Resurgere.
 op Staen van den slay. Exurgere.
 op Staen gmanz to helpen. Exurgere. Consur-
 gere.
 op Staen nae den ball. Resurgere. Resipiscere.
 Repullulare.
 op Staen bur daghe. Antelucare.
 op Staen tegen gmanz umv den eere to doen.
 Assurgere.
 op Staen tot gmanz schade. Insurgere. Inva-
 dere. Impetere.
 mit of samen op Staen. Consurgere.
 ver Staen. in N. ver Nemen.
 ver Staen tot eyen daghe of sake. Persistere. In-
 tendere.
 ver Staen in den woerden dat ghene dat nyet uit-
 geduyt en wurd. Subaudire. subintelligere.
 af Staen. Desistere. in H. op Hoeren.
 af of van Staen. Abstare. destare. Desistere.
 Abstere.
 de Staen. ontstaen. in H. op Hoeren.
 de Staen. in G. de Ginnen.
 de Staen. tohoeren in machiale. Attinere.
 verre Staen. Distare unde Distancia. Distan-
 ter. Absidere. Differre.
 hupen of uyt Staen. Extare.
 onder Staen. Substare. Subsistere.
 onder Staen dit of dat to doen. Instare. Insti-
 stere.
 onder Staen. Substantia. Subsistencia.
 onder Staende. Substant. ter. substantivus.
 onder Stant maken. Substantivare.
 haeben Staen. Superstare. in X. aever Coepen.
 Staen. blytigen. uytwoesen nae en dynch to be-
 krijgen. in A. Arbeiden nae en dynch.
 achter Staen. Restare unde Restancia.

to Staen. anhangen. in C. anCleben.
 an Staen. in D. ge. Deffen.
 vur Staen. Antistare. Prestare i. Precellere.
 umv Staen. Circumstare. Circumsistere.
 vol Staen. Perstare. Persistere. Subsistere.
 samen Staen. Consistere.
 die erghen nae is Staende. Incuba. be.
 ver Stant. in S. Synne der saken.
 myt Stant. wanseebe. wanschijcht. Defectus. Dis-
 plencia. Imperfectio. Inmorigeracio.
 ver Stant. berstentnisse. in S. stede.
 tuschen Stant. Interitium. Intervallum. Spa-
 cium.
 Stanthastich. in G. Gantz. heel.
 on Stanthastich. Inconstans. Vacillans. Ambi-
 guus. Levis. Bombinator. Versipellis. In-
 solidus.
 by of onder Stant. in H. Hulpe.
 ver Stant to oeffenen. Ingenior. aris.
 an Staende. in C. to Comende.
 Stanch. muffery. Fetor. Olor. fetulencia. Ce-
 nulencia. Fetiditas. putiditas. Oliditas.
 Squalor. Squaliditas.
 Stanch van swebelerhigen water komende. Me-
 this. this.
 Stanch der onkuyfheit. Cento. onis.
 Stanch der boete. Pedor. oris.
 Stande. en holtten bat. Biota. te.
 Stander. stpl. in H. Post.
 Stapp aber to clynnen. Transcensorium.
 Stapel van wasse. Conglobatum.
 Stapel dair die smede dat yseren affhoutwen. Pi-
 scillus.
 Stapel boicly. Fardellum.
 Stapelstede dair men aereley guet berstayelen
 moit.
 Starch. in G. Gesunt.
 Starch stuyf. stebich. vast. Firmus. Inflexibi-
 lis. Silicernus.
 Starch vast als en dynck starch is. Fortis.
 te. ter. tudo. Stipulus. Firmus
 Starch als eyn mynch off dyer starch off krecht-
 lich is. in C. Crechtlich mechtlich.
 die Starch in den stryde syn. Bargines.
 Starchen. eyn boirneemen toballen. in W. by-
 Wijden. consentieren.

Starchen. besten getaisse of ghyfte. Confirmare.
 Raticare. Roborare. Approbare. Affirma-
 re. Vallare. Solidare. Consolidare. Munire.
 Communire. Fulcire. Affulcire. Stabilire.
 Contabilire.
 Starchen. besten staete. stede of anders. Firma-
 re. Munire. Communire. Stipare. consti-
 pare unde stipatim adverbium. Instipare.
 per. in. seu valde. Obstipare. per. undi-
 que. seu valde. Restipare. per. iterum.
 Substipare. per. subtus. vel post vel pa-
 rum Vallare. Circumvallare i. Circumse-
 pelire unde vallosus et Valestris. tre. For-
 tificare.
 Starchen. troisten. Confortare. solari. Confo-
 lari. Hortari. Cohortari. Adhortari.
 Starch. mechtlich maken. in C. Crechtlich. mecht-
 lich.
 Starch an syele ind an Ujbe. Bicanor. oris.
 Starchinge. besingge van gelosten of gisten.
 Confirmacio. raticacio. robur. Robora-
 men. roboracio. corroboracio. approbacio.
 approbamen. affirmacio. affirmamen. valla-
 cio. solidacio. consolidacio. Munimen. mu-
 nimentum. fultura. fulcimen. tum. afful-
 tura. affulcimen. tum. stabilicio. Stabili-
 men. tum. stabilitas.
 Starchheit. in C. Cacht.
 Start. tzagel. Cauda. caudula inde Caudatus.
 a. um.
 Stat dat gheyn hoifstat des landes en is. Opi-
 dum. Opidulum.
 hoif Stat des landes. Civitas. Metropolis.
 Stat des hoemynckrijckis. Urbs. bis.
 Statlynde. Opidani. Cives. Incole. Civita-
 tentes.
 Statpartten. Amburbiales. Amburbium.
 der Stat oeverste. Monarcha.
 Stat of doyn by en water gelegen. Aneses. sis.
 Stathelder eyn heren. Accomentariis. in-
 declinabiliter. Vicedominus. locum tenens.
 Vicissitudinarius. Vicarius.
 clyen Stat. Civitacula.
 Stat die ix. stede onder hest. Neapolis.
 Stat die x. stede onder oer hest. Decapolis.
 der seiver Stat here heit Decapolitaus.

boir.

boir Stat. Preurbium. suburbium. Antemurale.
porcestria. orum.
Stat tussen i. betwoenen of oeffenen. in **B.** Wo-
ger maken.
Stat die eyn stat onderheft. Manopolis.
Stat recht. Municipium unde Municipalis. le.
ter. tas.
Stat. stede. Locus. Loculus. Locellus.
Stait. in **G.** Gait.
Staitlich. bittich. in **H.** Haebelich.
Staitlich. wegdellich. in **H.** Herlich.
Stech bonderen. in **S.** Schym.
Steche. stocke. Stipes. ris. stilus.
Stecke. Fixura. punctura.
Stecken. Trudere. spinare i. pungere.
mit spere Stecken. Hastiludere.
Steckspel. Hastiludium.
boir Stecken. in **B.** boir Bairen.
in Stecken. Infigere.
ver Stecken. in **B.** ver Bergen.
Stede. in **S.** Stat. stede.
woen Stede. in **G.** Gehucht.
heymlich Stede. in **A.** Affde.
hoigh stede. Analogium.
Stede. steedich van moide. in **G.** Gantz. heele.
on Stede. onstedich. onbast. in **A.** Lunsch.
in dine Stede setten. in **S.** onder Setten.
Stede off markt daer bepling is. Forum Ap-
paratorium.
Stede eyns anderen verbullen. Supplere vices.
Stede in eynre stat of lantschap dat die alre oer-
berste is. Capitolium. Ind die principlich daer
to gehoeren heiten Capitolini s. Capitulinus.
a um.
Stede. bast. in **B.** onder Bechlich.
Stede. Assiduus. Sedulus. Frequens. Creber.
bra. brum. Continuus. et in **A.** Altois.
Stede wesen. Assiduare. Continuare. Frequen-
tare.
Steedigen. to wassen in eyn boznemen. in **B.** by
Wijben.
Steedis. in **A.** Altijt. altois.
Stedelich. staitlich. Localis. le. ter. tas. To-
picus. a. um.
de Steedych sequitur residuum post Stegger-
heit.

Steediche. in **G.** Gaste.
Steedich. Strepa. Scanfilis et Scanfile. lis.
substantivum.
Steedicher off leube daer men aff sugdt wat te
doen. Specular. ris. Speculare. ris.
Steedicher daer men op wercht. Machinis. nis.
ni.
Stegger. steyl. stoch als die berghe synt. Accli-
vis. ve. Abruptuosus. Precipiosus. tas.
Steggerheit. in **E.** Clippe.
Steedich nae der tijt. Assiduus. tas. Frequens.
cia. Continuus. Continuitas. cetera in **A.**
Altois.
Steedicheit. Frequentia. Assiduitas. sedulitas.
Continuitas.
Steedigen. besteedigen. betoeren. bebestigen. Con-
firmare. Affirmare. stabilire. Approbare.
Comprobare. Corroborare. Autorizare. Au-
torare. Cathecizare. Cathezizare. Cathego-
ricare. pignorare i. Confirmare amorem.
Autenticare. Asserverare. Astipulor. aris. In-
stipari. per. valde. Constipulari. Restipu-
lari. per. iterum. Taxare i. Confirmare.
de Steedynge. Confirmacio. Affirmacio. Firma-
mentum. Approbacio. Communimen. Ro-
boramen. Roboracio. Assipulamen. Auto-
rizacio. Cathezizacio. Categorizacio. Au-
tenticacio. Astipulacio.
Steel daer de hucht anhengt op den hoemen.
Pediculus.
Steyl. stoch. in **S.** Steggher.
Steylen. afnemen. ontberren. Furari. Anclare.
Subtrahere. Admaniculari. Clepere. clepsi.
cleptum inde Cleptus. a. um.
ge Stailen. Compilare. depilare. expilare. Sur-
ripere. asportare. auferre. involare a vola-
le. legere i. furari subligere.
die silber Stelen. Argiropata. te.
Stelen gemeyn guet. Peculor. aris unde pecu-
lator.
Steylen als dat van stail is. Calibeus. a. um.
ge Stelle van en wagh of ploich. Themo. onis.
de Stellen. schycken. doen. in **S.** Schaffen.
an Stellen. in **G.** he Gymnen.
an Stellen. in **A.** an Leggen.
af Stellen. in **D.** af Doen.

upt Stellen. versten. in *H.* verhalben.
 hon off af Stellen. in *T.* hon af Leggen.
 af Stellen. in *S.* af Setten.
 ont Stellen van fante geftaniffe. Deformare.
 Steheignck. Aforus.
 ont Stellen upt den fchamck. Dispartare.
 Stelte daer men op gheit. in *C.* Tucht.
 Stelte. eyn maet. Stelta.
 Stemme. Vox.
 Stemme is achterley.
 vette Stemme. Vox pinguis.
 fcharpe Stemme. Vox acuta.
 clait Stemme. Vox perspicua.
 harde Stemme. Vox dura.
 fcharpe fchrauwende Stenume. Vox aspera et
 vacua.
 blinde Stemme. Vox ceca.
 wonsche Stemme. Vox vinolenta.
 volmaecte Stemme. Vox perfecta.
 der Stemmen gereiftappen off instrumenten daer
 men die stemme mede maect als die lungh.
 Pulmo. onis. die wyntaderen. Arterie. die
 kele. Guttur. dat cleyn tongstien in der ke-
 len. Uvula. le. die mont. Os. oris. die tan-
 de. Dentes. die lippen. Labia. die tongh.
 Lingua.
 en Stemme maect men guet mit desen brack.
 Fonasgum vel Fonasgo indeclinabiliter.
 Stemme wytgeben. Vociferor. aris.
 der Stemmen verheffunge in dem beghinne. Ar-
 sis.
 grof Stemnich. Gravisonus.
 Stemlich. Vocalis. le. ter. tas.
 half Stemlich. Semivocalis. le. ter. tas.
 gelich Stemnich. Paritonius.
 ander eynde Stemmen vele beteckniff. Equivo-
 cus. a. um.
 vele Stemnich. Multivocus. sinonimus. a. um.
 Stempe. eyn reytscap der goltfnede. Tuntorium.
 Formarium.
 Stempen. in *S.* Stampen.
 Steyn. Lapis. Lapillus. petra. petrella.
 en hart Steyn. in *H.* Kefeigng.
 all edel Steyn. Gemma. me.
 mit edelen Steynen vertzieren. Gemmare. De-
 gemmare. Ingemmare. Regemmare.

cleyn Steyncken. Lapillus. scrupulus. li.
 Steynich. Lapidus. saxofus. tas. lapidofus.
 tas. Petrosus. tas. Perrinus. a. um.
 flijp Steyn. Allo. onis.
 wet Steyn. Cos. cotis.
 Steyn in den lijbe. Calculus inde Calculofus.
 a. um. tas.
 water Steyn. Lapista.
 van Steyn die coten of stukken die men mede in
 die muren woeyt. Rudus. di.
 Steyn die dat ind gaterich is als buyfsteyn. peem-
 se ind bergelijcken. Tabentum. ti.
 Steyn die fcharp ind ongelijck is. Tophus. To-
 philus. li.
 eyn Steyn in den wegge daer men sich an stoitt.
 Lama. me.
 buyt Steyn in den heert of fcharfsteyn. Foca-
 rius.
 tychei Steyn. Later. teris. Laterculus. li.
 Steyn daer men die boite onder mede fchreep.
 Fungia. gie.
 Steyn. hacht. gebecniff. in *H.* Reckener.
 Steyn hatte. }
 Steyn loedse. } Lapidicina. lapicedina.
 Steyn kuple. }
 Steynbuch. in *B.* steynBuch.
 Steynigen. Lapidare.
 die mit Steynen hanttert. Lapidarius.
 Steynhoutwerck werck. Sculptura. Sculptile. Ce-
 latura. Celamen. tum.
 der Steynmetzer meestsnoir daer dat loft anhengt.
 Amullis. sis. Amulla. se.
 Steynbijn. Ascis. eis. maf. ge. Asciculus.
 Steynkugl. Lapidodina.
 hoichste Steyn in der muren. Antes. antium
 pluraliter.
 Steynrudse. in *C.* Clippe.
 Steynzant. Adriaticus. Arenofus. Petrosus.
 tas.
 Steynhoutwyng. Latomia. e.
 Steynbreche eyn eynt. Saxifragia. Antipirium.
 Steynbijn eyn cleyn bishen. Fundiculus.
 Steynhoutwen of hantwerck houtwen. Celare.
 sculpere.
 Steynmetzeler. steynhoutwer. Lapidica. lapice-
 dius. Latomus. Cementarius.

han

van Stegmen dat afzjerechfel of stuchzäen. Petro.
 onis.
 cleyen Stegniken die scherp spint. Scrupus. pi.
 scrupulus. li inde scrupolus. tas. scrupulo-
 sus. tas.
 ber Stegnighen. in H. verhardden.
 ber Stegnicht. in H. verhardt.
 ber Stendel. vernusich. in C. Cloick. et in H.
 Fiede.
 ber Stendelheit. in C. Cloickheit.
 Stender. stijl. in P. Post.
 Stender die des siegt dat he geschat hest.
 bur Stender. burwefser. ruzwart. Administrator.
 presidens.
 bur Stenderz ampt doen. Administrare. Presi-
 dere. subfio. subfis. subfire. subfiyl. subfi-
 tum i. Admistrare.
 Stendich. [i. Stendich.] rijp. in X. geTatich.
 Stendich. heel. gantzgmusich. in X. Wiguch.
 on Stendich. wilt. Girovagus. Erro. onis. in
 X. vijsterLoeper.
 ber Stenlich. Intelligibilis. le. ter. tas.
 onber Stentlich. Inintelligibilis. Inperceptibilis.
 le. ter. tas.
 opber Stentnisse ber doeden. Anastasis. Resur-
 rectio mortuorum.
 Sterflich. Mortalis. le. ter. tas. Feralis. le.
 ter. tas. Funereus. a. um. Funestus. Fu-
 nebris. bre. Moribundus.
 on Sterflich. Immortalis. le. ter. tas. Athana-
 tus. a. um.
 Sterflichkeit. Mortalitas.
 on Sterflichkeit. Immortalitas.
 Sterfte. in P. Pestuency.
 Sterpung epnreley munt of gelt.
 Stern. Stella. stellula. astrum. sydus. sydus-
 culum.
 seben Stern. in S. Sebenstern.
 morgen Stern. aebendstern. Venus. Vesperus.
 Affrodita.
 olffen Stern. morgenstern. Hesperus. Lucifer.
 Phosforos.
 aebend Stern. Venus. Vesperus. ri. vesper.
 ris. Hesperus. ri. Vesperugo. ginis.
 grote Stern. Astrum. Sydus.
 lebendighe Stern. Zoroastrum. tri.

leyb Stern in den noeden. Polus arcticus.
 leyb Stern in den suden. Polus antarcticus.
 van der Sternen konst eyn reptfap. Astrola-
 bium.
 Sternen schott. Assub. Aporrogia. e.
 dweifende Sternen. Planunta. te. Stelle erra-
 tice.
 beelre Sternen bergaderpung. Sydus. deris.
 Sternen schynen. Stellare. Constellare. per-
 simul.
 Sternen tegken. Constellacio.
 Sterne seer vlenckende. Lapena. ne.
 meyster int ge Sternt. Astronomus. Astronomi-
 cus. archimetricus. Astrologus habet par-
 tem Astronomie. Ind die konst hie af die is
 gheheten Astronomia. archimetria. astrolo-
 gia in parte.
 Sternich. Sternsch. Astreus. stelleus. Sydereus.
 a. um.
 oggen Stern. Ocellus.
 Sterne bois dat hoist. in H. boirhoist.
 Sterben. in H. Kugmen van den leben.
 famen of mit Sterben. Commori.
 boir Sterben. Premori.
 tweber Sterben. Remori.
 Stetlich. in X. Altyt.
 Stebich. stift. in S. Strack. stift.
 Stichte. bysdom. in W. Bybdom.
 Stichte als en boym. Ecclesia metropolitana
 vel Cathedralitica seu Metropolis aut Ca-
 thedralis ecclesia.
 Stichten. Fundare. Dotare. Erigere. Con-
 dere.
 Stichtier. Fundator. Dotator. Erector. Con-
 ditor.
 Stuch. [i. Stuck.] in S. Stengher. stepl.
 Stuchspunich. in O. aberdigich.
 Stuchien. in O. Dampen.
 ber Stuchien. in O. ber Dampen.
 Stuchien. bestuchen. Stipare.
 Stuchien. spdueren.
 Stuchier. spduerer.
 ber Stucht. in H. Hestich.
 Stoff gerecht. in O. Done.
 Stofte. Stilus.
 Stofbader. Vitricus.

Stofmoeder. Noverca. Vitrica.
Stoffoen. Prevignus.
Stofdochter. Previgna.
ver Stof van gaen. Vietus. a. um.
Stoghe. twopntich. Viginti. Vigeni.
half Stoghe tpen. Decem.
Stogghen. in C. Cijmmen.
Stochwerck. steytwerck staete off stede mit to
 wippen. Tormentum. ti. Machina. ne. Ma-
 chinamentum.
Stopl. in P. Post.
Stopl. swigende. Tacitus. Taciturnus. Tacens.
 Silens.
Stopl. heymlich. in B. ver Boggen.
Stopl. restich als eyn stpl water. Tranquillus.
 Quietus.
Stille. peltwaik. in H. heymlichheit.
Stillen. versueten. in M. de Mozen.
Stillen. Compescere. Cohercere. Tacitum fa-
 cere.
Still doen staen. remmen. Sistere.
Stillich. mehelich. in T. Tijfe.
Stilheit. Silencium. Taciturnitas.
Stympel. stoll. Pes. pedis.
Stynche. hacht. pypfyn. in H. Kerckener.
Stynchen. in M. Mussen.
Stynchende. in M. Muffende.
Stynchende stede. Methis. this.
Stynchende eygt daer die lugde nae stynchen als
 loech et cetera. Acromen. Acromentum.
Styp. stypken. Punctus. ti. Punctum. ti. Apex.
 Iora. stigma. tis unde stigmaticosus. a. um.
Stypken dat mydden in eyn tirkel stept. Punc-
 tus. ti. Centrum. tri. Centro. onis. Cen-
 tron indeclinabiliter.
Styppen maken. Punctare. punctuare.
eenich Stypken des tirkels daer men maite nae
 dreeghet. Methesis centrum.
onder Styppen. Sustentare.
onder Styppeunge. Sustentacio. sustentamen. tum.
Styppechtich. in S. Spynnelechtich.
Styprechtich. Punctalis. le. ter. tas.
twy. dvy. vier. vyff. seff Styppech. Bipunctalis.
 le. ter. tas. Tripunctalis. le. Quadripunc-
 talis. Quipunctalis. le. ter. tas. Sexpuncta-
 lis. le. ter. tas.

Styer. barte. Thaurus unde Thaurinus. a.
 um.
Stock. in S. Staff.
Stock of staff daer eyn steckpypm of mess ber-
 boggen in is. Cica. ce. Dolon. onis.
Stock tot gewenckniss. in H. Kerckener.
Stockien. in B. Blockien.
Stockmeester. stockmeeker. Carcearius.
Stockmeester. Exactor. Angarius. Exaccidua-
 tor.
Stocker. in B. Wobel.
Stockbisch. Strumulus.
Stoff. in M. Mull.
Stoffechtich. Putris. tre. Putrus. a. um. Pul-
 verulentus.
Stoil op to sitten. Sedes. sedicula. Sedile. lis.
 exedra. dre. sella. le. sellula.
Stoil die half ront is. Emicirculus. li.
gaidis Stoil. Thronus dei.
heggers Stoil. Solium. Thronus. Altithronus.
 Exedra.
paiff. bisscop. doctoires Stoil. Cathedra. Exe-
 dra.
fursten Stoil. Suggestus. us.
richters Stoil. Tribunal. lis et Tribunalis. le
 Tribunale. lis.
presters Stoil. Ambo. onis. Analogium.
choit Stoil. Scallus. li.
Stoil des oebersten vander stat. Curule. lis.
vederen Stoil of setel. Tabularium. rii.
neberste Stoil of sitten beneden den hoghen sit-
 ten. Subsellium.
Stoilmeeker. Sedentarius. sellarius.
Stoil ordnierre. Sedentarius.
Stoil in der heren hoebe. Sinedre.
in of op en Stoil eynen setten. Sternere i. In-
 sellare. Initolare.
tot den Stoil hoerende. Sellarius. a. um.
Stoil dreeghet umd daer op to siten. Sellarius.
Stoil of pult des edeigng. Orcestra. tre.
Stoil setten of ewech setten. Sellare.
Stoil hieer ind dar setten. Dissellare. Desel-
 lare.
ban den Stoil werpen. idem.
Stoil weder setten. Resellare.
in den Stoil setten. Insellare.

Stole

Stole als de papen dragen om den halff. *Stola. le.*
Stole den sy dragen om den lichten arm. *Manipulus.*
Stole an of om to doin. *Stolare.*
Stolpe hulle. in *D. Doichhulle.*
Stolpen. in *H. untkieren.*
Stolt. in *C. Coene.*
Stom. *Mutus. Elinguis.*
Stom wesen. *Mutere. Mutescere. Obmutere. escere. Demutere. escere. Immutere. escere. mpt of samen Stom wesen. Commutere. Commutescere.*
ber Stompien. *bermompfen. in B. ber Bergen.*
Stoenen. *kneesten. in D. Densen.*
Stoppel. *Stipula. Rima. me.*
Stoppen. *houden. in B. Bergen.*
Stopp. *Obstruorium.*
Stoppen. *decken dat aeyen is. Oppilare. Con- tundere. Obturare. obstruere. Obcludere. obtundere. Constipare. Obnubere. Linire. allinire. collinire. illinire. Interliniare. perlinire. Palliare.*
Stoppen mit wass of henney. *Stupare. destupare. per. valde. vel onstoppen. Restupare. per. iterum. Instupare. instoppen.*
ber Stoppen. *bermompfen. in B. ber Bergen.*
ber Stoppen. *Constipare. Conspissare. Confer- tio. tis. tire. Differtio.*
ber Stopt. *Constipatus. Conspissatus. Confer- tus. Differtus. a. um.*
Stoppen. in *D. Decken. stoppen.*
ber Stopt. in *B. ber Bergen.*
Stour. *eyn visch. Rumbus. sturio. onis.*
ber Stoeren. in *B. Bedroeben.*
ber Stoeren. *bermpeten. in D. Delighen.*
ber Stoeren. in *D. in Dagen.*
ber Stoert werden. in *A. Anzen.*
ber Stoerping. in *C. Cot.*
ber Stoerre. *bermpete. in D. ber Deligher.*
Stoich. in *D. Oidber.*
Stoym ban wynd of weder. *Tempesta. Tem- peituoitas. Procellositas unde Tempestu- fus. Procellosus. Turbo. inis. Turbulen- cia.*
Stoymen. *wynden. in D. Wasgen. wynden.*

Stoym. in *B. Vulberpunge.*
 so wes tot Stoym of stide van reyscap hoert dat heyt *Machina. machinula.* And sulchs to ma- ken *Machinor. aris.* And die sulchs versucht is *Machinosus. a. um. tas.*
Stoym wynn. *Expugnare. debellare. De- vincere.*
Stoymen als men stede off staete stoympt. *Im- pugnare. Oppugnare. Impetere. Conflige- re. Aggredi.*
Stoymten dat sont twe grote pseren blader an en hangende dair men plat harness van maect. *Lamine.*
Stoymten. in *G. Ghyeten.*
 in *Stoymten* in *G. in Ghyeten.*
 upt *Stoymten*. in *G. upt Ghyeten.*
 ber *Stoymten*. in *G. ber Ghyeten.*
 to *Stoymten*. to *Ghyeten. Affundere.*
 weder *Stoymten*. *wederghyeten. Refundere.*
 Nota ban desen *Stoymten* mach men oick huycken in *G. Ghyeten cum suis.*
Stoten. *Trudere. Abstrudere. per. de. Con- per. simul. De. per. deorsum. vel de uno loco ad alium vel. excludere. extrudere. per. valde vel extra. intendere. per. valde vel intra. per. per. perfecte. pro. per. pro- cul. obtrudere vel obstrudere i. contra vel ob aliquid vel undique trudere. Reclu- dere i. intro vel retro trudere.*
Stoten mit den hozen. *Cornupetare.*
Stoten achter upt mit den haken. *Calcitrare.*
 tegen *Stoten*. in *B. tegen Doichken.*
 af *Stoten*. *afwerpen. Detrudere. Abicere. Dei- cere. Precipitare.*
 ber *Stoten*. *verschuyden. in B. Blameren.*
 ber *Stoten*. in *D. de Dangen.*
Stoten in en bysel of mozier. *Tundere. Con- tundere. Pilare. in B. clynn Bocken.*
 weder of anderwerf *Stoten*. *Retundere. Repi- lare.*
 stillich *Stoten*. *Subtundere subpilare.*
Stotter. *Truffle. lis. Pilus. li. pistellus. li. Pi- stellum. li.*
Stoete. in *D. Doynsche.*
Stoete meyster. *Scubenarius. stubenator. Bal- neator.*

Stouten. berungen. in **D.** beDwingen.
Stouten. schiuten als men water stoutet.
Starch. in **E.** Ernstich.
Starch wesen. in **S.** Strupff wesen.
Starchheit. in **S.** Sturpheit.
Straißen. in **B.** Werpßen.
Straißer. schelder. in **B.** Werpser.
Straißlich. in **B.** Werplich.
Straißung die men tiercken of geistliken personen an doet. **Disciplina. Disciplinacio. Correctio.**
Strail. eyn geschoot mit wederhaken. **Pila recurvata. Catapulta. te.**
Strail of radien als die sonne of ander glantz van sich gheeft. **Radius dij. Radiolus.**
sulke Strailen van sich schieten. **Radiare. Irradiare.**
Strammen. **Rigere. Rigescere.**
Stranch. garns. **Filatum. filactrum. tri.**
Stranch. en uytbloet van en water. **Fluxus. us. Fluxus. us. Decursus. us.**
Straitte. **Platea. strata. Apia.**
Straitte. in **H.** Hele.
der Straitten heytheit so vele dat eyn wagghe heer veert. **Quintana. quintina.**
Straitlich. **Platealis. le. ter. ras.**
Streck.
Streckel of strecker dat men coern mit strecht van den bate **Hastorium. ril.**
Strecken. in **H.**recken.
uyt Strecken. in **H.** uytrecken.
stegn Streckliken in der schijft tusschen twee worden. **Limiscus. ci. Virgula.**
Streelen. smeycken. in **L.** Tunschen.
Strenē blaß of hennep. **Strena. Strenula. strenosus. ras.**
Strenen gherich. **Strenicus. a. um.**
Streng sonder mast. in **S.** Strupff.
Streng mit mast. **Strenuus. Cravus.**
Strengheit. in **S.** Sturpheit.
Strengheit in boeggen. **Strenuitas. Gnavitas. Gnavia.**
Strenglich doen. **Gnavare. auctionari.**
Streben in **H.** Ardeiden.
weder Streben. in **S.** weder Staen.
weder Strebich. in **H.** onthousam.

weder Strebich. in **H.** onthousamheit.
Streule. in **D.** Harne.
Streuten. in **M.** Mynghen.
Strich. **Nexus. Inflexus. us. Impleus. us. Laqueus.**
Strich. ball. in **D.** Dru.
Strichen. **Nectere. Innectere. Internectere. Inflectere. Interflectere. Laqueare.**
Strichen. bangen. **Capere. Captivare. Laqueare. Illaqueare. Allaqueare. Oblaqueare.**
ont Strichen. **Delaqueare. Elaqueare. Solvere.**
ber Strichen. in **B.** ber Bunden.
ber Strichinge. bereynginge. in **B.** ber Bunt.
ber Stricht. bereynicht. in **B.** ber Bunden.
Strijcken. **Fricare.**
Strijden. manghen. werthen. in **H.** Hyden.
to Strijde. to wedde. **Certatim.**
Strijden in den dode. **Agonizare.**
mit Strider. in **H.** mit Hyder.
Strider die meer gestreden heft. **Recertator. antegonista.**
die in den Strijde stark sint. **Bargines.**
Strijder in den doot. **Agonista. Agoniceta.**
Strijt in den doot. **Agon. Agonia.**
Strijt in **H.** Hyff.
Strijwer. **Bellicosus. Bellipotens. Agonisticus. Mavorcius. Bellicus. Bellaticus. Bellax.**
die ander Strijt. **Dibellum.**
so weß tot Strijt of stozn van reyscap hoert. in **S.** so weß tot Stozn.
Strijt bue en stat. **Anterium. anteurbanum.**
Strijt der spelen. **Sichomachia.**
Strijt des scheeps. **Navimachia.**
des Strijts baide of kundiger. **Perficialis. lis. li.**
Strijt dat nyman lebendich blift. **Internicium.**
eynreley Strijtwerck off stoznwerck getymmert. **Musculus. li.**
Strijt teycken mit der basynnen of ander. **Tessera. re. Tessicula. Tessella. Tessellula.**
die dat Strijt teycken doot. **Tessellarius. Tesserarius.**
en Strijt begynnen. **Velitor. taris.**
Strijts begynne. **Velitarius et velitaris. re.**
Strijtverheit. **Bellicositas. Bellipotencia. Mavorcitas. Bellacitas.**

Stro.

Stro. Stramen. stramentum. Farrago. ginis.
Strohen. Stramineus. a. um.

Stroom. Alveus. Decursus. defluxus. us. pro-
 fluxus. us.

Stroutwen. Spargere. sparsare. Sparitare. Ster-
 nere. Disternere. Insternere. Prosternere.
 Sipare. Fundere.

ber Stroutwen. verspreghen. Dispergere. Dissipa-
 re. Prospare. Diffundere. Profundere. Dis-
 gregare. Difcicere.

to rug of of Stroutwen. Disternere.

voir Stroutwen. Prosternere.

tegen Stroutwen. Obsternere. Obspare.

samen of mit Stroutwen. Conspargere. Conster-
 nere.

um Stroutwen. Circumspargere. Circumster-
 nere.

lyst of ber Stroutwen. Dispergere.

in Stroutwen. Insternere. Inspargere.

op Stroutwen. Asternere.

mit of samen Stroutwen. Consternere et Con-
 sternor. aris.

Stroutel. Stramentum. ti.

ber Stroutel. Sparsim. Dispersim. Dissipatim.
 Diffusim. Profusim. Disgregatim.

weber Strouten. Respergere. Resternere. Re-
 sipare.

die dicke Stroutwet of gestroutwet wordt. Ster-
 nax. acis.

Strubbelich. hoebelich. in E. onEben.

Strupch. in H. Degghe.

Strupchelen. in S. Sneben.

Strupff. stuyr. stugge. vlyst. supr. onfuet. wyet.
 streng. ernstich. bitter. strack. ongenedich. Atrox.

ferox. Pervicax i. Protervus. Amarus. Di-
 rus. Frivulus. Austerus. a. um. Austeris.

re. Acharis. ris vel idis. Rigorofus. Sevus.
 Severus. Acorbus. Rigidus. Arenuus. Se-
 riosus. Acidus. Immanis. ne. ter. alpheus.

Arduus. Acer. quamacer. peracer. Asper.
 Truculentus. Barbarus. Crudelis. Bilofus.

Cauteriatos. Cauticus. Superciliosus. In-
 clemens. Immisericors. Ferus. Efferus.

Fervidus. Horridus. Horrificus. Inhum-
 anus. Injurius. Forebosus. Terribilis. Hor-
 ribilis. Sevus. quamsevus. Tamsevus. See-

vus. Scordulus i. Ferox. Teter. tra. trum
 i. Ferus. Tetricus. Torvus.

Strupff. stuyr wesen. wyet. stuyr. bitter wesen.
 streng. starch. ernstich wesen. onfuet. berbet-
 lich. onbarngertich wesen. Ferocio. cis eire.
 Protervire. Amarcari. Acerbari. Exacer-
 bari. Acidari. Exasperari. Efferare i. cru-
 deliter Agere. Rigere. Severe. Consevire.
 Desevire. Dissévire. Insevire. Obsevire.
 Resevire. per. Iterum. Crudere. Crudes-
 cere.

Strupch. Tirsus. si.

Strunt. Merda. de. Merdum. di. Merdula.
 Merdulum unde Merdosus. ras et dicitur
 Merdare et Merdiser. Stercus. oris. ster-
 quinium. et dicitur stercoreare. Vide eciam
 in D. Dytch.

Struntich. Stercoreus. Stercorosus. ras. Ster-
 cosus. ras.

Struntige stede. Sterquinium.

Struntstede daie men den op eyn bergdert. Re-
 trimpatum. vi.

Struppen.

Strupff. eyr. bogel. Strucia.

Strube. in D. Panhoick.

Strupbellen. Arbustum. Arboretum.

Strub. stoff. in M. Muhl.

Stuch. stump. Frustum. Frustulum. Antenna.

Stuch dat afgedaichen is. Fragmen. tum.

Stuch dat van enighen dugh gesneden of ge-
 houten is. Presagmen. inis. Proscius. Pro-
 ficuus. a. um. Succisivus. Saccidaneus.

Stücken van enighen metaal off van steynen off
 van holt. Crusta. re. Crustula. le.

Stuchlich. Frustatim. Fractim.

in Stuchen deplen. Frustare. Infrustare.

Stuchen.

Strubent. schoete. in D. Ditspeld.

Stugge. wyet. in S. Strupff.

Stugge wesen. in S. Strupff. stuyr.

Stuggeheit. in S. Stuyrheit.

Stump. plump. in S. Goff.

Stump in der erden blijvende van eynen boom.

Surus. ri. Sorculus. li.

Stump. in S. Sauch.

Stump. plump. onscharp. in S. Slec.

Stump.

Stump. plump. see maken. in *S.* Slec. plump off stump maken.

Stump. plump off see werden. Stupere. Stupescere. Stupesceri. Ebetari.

Stumper. onghewellighet. Miser. Miserabilis. Infelix. et in *A.* Arm. onselich. et in *A.* onAventurlich.

Stunde. tijt. in *S.* Spacium.

Stunde. ure. tijt. in *S.* Spacium.

Stunde. betwant. in *M.* Moite. moisse. ter Stuppslaen.

Stupp.

Stupre. vollest. in *H.* behulp.

sonder Stupre. Anormalus. Irregularis.

Stupr. wæet. in *S.* Strupff.

onbe Stupr. haistich. Impetuosus. a. um. cas. in *B.* onBestupr. et in *H.* Kap.

onbe Stupricheit. in *B.* onBestupr.

onbe Stupricheit maken des wederz of waters. Tempestare. Intempestare. Turbare. Turbulentare.

onbe Stupr van water of weder. Tempestuosus. Turbulentus.

onbe Stupricheit van water of weder. Tempestas. Tempestuositas. Turbo. Inis. Turbulencia.

onbe Stupr. rap maken. in *B.* onBestupr. haistich maken.

Stuprboom in den scheep. in *B.* stuprBoem.

Stuprman van en scheep. in *S.* Scheyman.

Stuprman den' [*l.* van den] heischen scheep. Caron. onis.

Stupren. regieren en scheep of anders wat. Gubernare. Dirigere.

Stupren. leren tot guden stucken. Dirigere. Instruere. Informare.

be Stupren. stouwen. in *D.* Dwingen.

Stupr wesen. in *S.* Strupff. stupr. stugge wesen.

Stupricheit. strachheit. wædicheit. onsueticheit. strengheit. ongenade. onachtmoedicheit. selheit. onbarinheticheit. swyndicheit. Austeritas. Severitas. sevicia. sevicies. Rigiditas. Rigoritas. Atrocitas. Ferocitas. Protervitas. Acrimonia. Aciditas. arduitas. Bilositas. crudelitas. indignacio. Acerbitas. Ferocia. Immanitas. Teritudo *l.* Feritas. tyrannis.

dis. Torvitas. Trucitas. Truculencia. Lividitas.

Stuprlich. strachlich. wætelich. swyndlich. strenglich. Austere. riter. Strenue. nuiter. severe. riter. Rigorose. Atrociter. Ferociter. Proterve. Acriter. Ardue. Crudeliter. Indignanter. Acerbe. Livide.

Stupt. wegge. Cuneus.

Stute. in *S.* Schairpost.

Subben. smetten. in *L.* Luncken.

Subtil. in *B.* Behend. et in *A.* Abel.

Subde. in *A.* Tache.

Subtil. rochet. in *H.* Hebel.

Substanti die men versteet sonder gestaltenisse of forme. Ypostasis.

Subtilheit. behendicheit. in *A.* Argelift.

gheel Sucht. Ictericia.

Such mutte. in *S.* Soegh. et in *D.* Dersken.

verSucht. in *E.* Erwaren.

Suchten. kneesten in *D.* Dorsen.

Suchten. in *C.* Carmen.

samen of mit Suchten. Congemere. Congemiscere.

verSuchten. Progemere. progemiscere.

wederSuchten. Regemere. Regemiscere.

opwart Suchten. Aspirare. suspirare. Anhelare.

den Stichtende [*l.* Suchtende] gelijk. Gemebundus.

Suchtunge. in *C.* Carmpnge.

Suchter. Zucarum.

Suchter candy. Zucarum candie.

Suchtlen. in *C.* Craucken.

Suchtje. in *C.* Crenchte.

zinde Suchtje. Alioteca.

Suchtje dat men lang an gwelet. Languor. oris. Croma. me.

van Suchten of gwader luchten besmettinge. Contagio. onis unde Contagiosus. cas.

Suchden. Meridies. Auster.

van Suchden int nozden die streck recht upt heyt. Cardo. dinis.

Suchden wagt. Auster. stri.

Suchdwesten wagt. Circinus. ni.

Suchdwest. Affricus.

Sup

Sudelick. Australis. le. ter. tas. hausternus.
 ber Sufst. verflagen. in **A.** Airtfeldich.
 ber Suffen. verbeeren. in **A.** Anrien.
 ber Suffing. in **A.** Anrt.

Suggen. Sugere. Lactere. Lactescere. Evare.
 Lallare.

getick **Suggende** twe of meer kindere. Collac-
 teus. rei. Collacteus. a. um. Collactaneus.
 a. um.

die noch **Suggende** is. Lactens. ti. Subube-
 ris. re.

Sugle. pijlre. in **C.** Columne.

ban eyne **Suglen** off pylernen dat oeverste holst.
 Abax. bacis.

Sul. aze der timmerlunde. Ascia. Asciola.

al **Sulcken.** in **D.** alsae Daen.

Sulle. in **D.** Doypel.

Sullen. Debeo. es. ere.

Sulte van dyeren. Amasum. Sulfa. Ext. to-
 rum.

ge **Sult** of confect van eynde ind suycker. Elec-
 tuarium. Confectio. onis.

ber **Sugmen.** verwarloesen. in **G.** ver Gheten.

ber **Sugmick.** Negligens. Remissus. Oblivio-
 sus. Insollicitus. Incurius.

Summe. Summa. Summula.

Summen. Summare. Taxare.

van **Summen** tot summen. Summatim.

to samen **Summen.** Consummare. Contaxare.

Sump. in **A.** Abel. poil.

water Sump. Forica. ce. Lama. me. Vorago.
 ginis. Lacus. us. Lacuna. ne. Lacunar. aris.
 Castellum. li.

Sump dair sich die bercken in welkeren. Volu-
 tabrum. bri.

Sumpich. Voraginosus. Lamofus.

Sunde. in **B.** Boigheit.

Sunder. Peccator. Reus. Commissor. Amas-
 solus. in **A.** Arch.

openbare **Sunder.** Publicanus.

Sundich. in **A.** Arch.

Sundigen. in **D.** Oebelboen.

Sunder. behalven. in **A.** Ayn.

by **Sunder.** insunderheit. sundering. nemelick ad-
 verbia Precipue. presertim. Specialiter.
 specialius. singulariter. singularius. singula-

rim. singulatum. notanter. specific. nomina-
 tim. signanter.

apt of af **Sunderen.** in **D.** Deylen.

onder **Sunderen.** in **S.** onder Scheyden.

by **Sunderheit.** Singularitas. specialitas. Monas.
 adis.

Sundering. Specialis. le. ter. tas. Privatus.
 singulus. a. um. singularis. re. ter. tas. spe-
 cificus. a. um. monalis. le. familiaris. re.
 ter. tas. Peculiaris. re. ter. tas.

Sugne. billicht. in **A.** by Abenteuer.

stich **Sugnich.** in **D.** aber Oghich.

ge **Sunt.** starch. in **G.** Gesunt. et in **G.** Ge-
 nelen.

dinge **Sunt.** in **S.** Speck.

ge **Sunt** maken. in **A.** Artzdyen.

ge **Suntheit.** Salus. sanitas. sospitas. Salvitas.
 incolumitas. valitudo.

Suppe. Sorbucium. sorbucunculum. Sorbil-
 lum. sorbicies. sorbiciecula.

Suppen. Sorbere. escere. Sorbillare.

Suppen. swelghen. Ingurgitare. Ocreare po-
 tum. Potitare.

samen of uyt of weder of in **Suppen.** in **S.**
 Sloppen.

Suppenz aeverbloedicheit. Bibera. re.

Supper. in **D.** Drencher.

Supe. in **A.** Amper.

Supe. wyeet. in **S.** Strupff.

Supe. swait. in **A.** Arbeitlich.

ber **Supren.** Acere. Acescere. Acetere. Ace-
 tescere. Exacescere.

Supe maken. amper maken. Acidare.

Supe maken dat broit. Fermentare.

Supeheit. in **F.** Falheit. et in **S.** Stuyrticheit.

Supeich. grensanch. eyn tzypt. Acetosa.

Sus. alsus. albus. Sic. Siccine. Eomodo. Ta-
 liter. Talisrudi.

umb **Suz.** in **G.** ta ber Geess.

Suffen eyn gwait gerucht. in **D.** Deypen.

Sussen. wegghen. Cunare. Sufurrare. Modu-
 lari. Crepundiare.

Suwstal. in **C.** Coeben.

Suster. swefter. Soror germana.

meed **Suster.** Conforor. Contratrissa.

uwer **Suster** saen is u Sororius. Sobrinus.

uter Suster dochter is u Sororia. sobrina.
 uter Suster man is u Sororius.
 uter Suster kinder. Consobrinus. ni. Con-
 sobrina. ne.
 Suster ind broeder kinder. idem.
 twe Susteren van eynen vader ind van twee moe-
 deren. Sorores. Sororcula.
 twe Susteren van eyner moeder ind van twee
 vaderen. Germane.
 den Susteren in seiden off gestetnisse te gesje-
 ken. Sororiffare. sororiffare.
 Susterlich. Sororius. a. um.
 Suet. Dulcis. quamduicis. Suavis. quamsua-
 vis. Ambrosius. a. um. Sirenicus. a. um.
 Timinus. a. um.
 on Suet. in B. Bitter. et in S. Strupff.
 on Suetichheit. in S. Suerichheit.
 Suetichheit. Dulcedo. Dulcimen. tum. Caris-
 ma. atis. Caristia. Suavitas. Mellicamen.
 on Suet wesen. in S. Sturpff wesen.
 ber Sueten. te beyden stellen. in M. bebroeden.
 Suet maken. Dulcorare. Dulcificare. Indul-
 corare. Perdulcorare. Mellicare.
 Suetichheit in woerden. Lepos. poris.
 Suetlich. Dulciter. suaviter. mellicose.
 Subel. in M. Polken.
 Suber. in C. Cugsch.
 on Suber. in C. on Cugsch.
 Suberen. in H. Pynngen.
 Suberheit. in C. Cugschheit.
 on Suberheit. in C. on Cugschheit.
 Suberlich. schoen. in A. Adel.
 Suberlich. mehlich. in T. Tijse.
 Suberlich. schoen maken. in S. Schoen. suber-
 lich maken.
 Swadem. buchtichheit. Vapor. Vaporamen. Va-
 porofitas. Fluiditas. Humiditas. Humecti-
 tas. Humeftamen. Maditas. Mador. Exala-
 men. tum. Citor. teris. Humorofitas.
 Swademen. Vaporare. Vaporizare.
 ugt Swademen. Exalare. Evaporare. Evaporif-
 zare.
 Swadem ch. Vaporus. a. um. Vaporeus. Va-
 porofus. a. um. ras.
 Swager. eyne suster man. Sororius.
 Swager in gemeen. Affinis.

Swagerfchap. Affinitas.
 Swaerhe. in B. Woeghlich.
 Swaerch. fych. in C. Canch.
 Swaerlicheit. in C. Canchte.
 Swaltor. eyne teyn vogelken. Yrundo. dinis.
 Celido. onis.
 Swaltich. Yrundineus. Yryndinius. a. um.
 Swam. in S. Sponng.
 Swam bevesting. in B. Bulten.
 Swancken. wagen. wagen. wigien active Agi-
 tare. Cilleo. es. ere. labo. as. are. habasco.
 cis. cere. Movere. motare. motitare. Tre-
 mulare. Quatere. Volvere. Revolvere. Sub-
 volvere.
 Swancken. wagen. wagen. wigien neutraliter.
 Nutare. Titillare. Vacillare. Titubare. Bal-
 lare. Cillare. Fluitare. Fluctuare. Treme-
 re. Todere.
 Swane. eyne vogel. Cignus. Cignulus. Cici-
 nus. Olor. oris.
 roepende Swant. Actar.
 Swanen stem. Cignitus. Drenfatus. us.
 Swanen roepen. Cignire. Drenfare.
 Swaensch. Cigneus. Cigninus. Olerinus. as.
 um.
 Swanger. kyndzagende. in H. Kyndrechtich.
 Swantz in D. Dantz.
 Swantzen. in D. Dantzen.
 Swantz in S. Stepp.
 Swantzen. in S. Steppen.
 Swair. loedich gewichtich. Gravis. Pergravis.
 Pregravis. quamgravis. Ponderofus.
 Swair wesen of werden. Gravere. escere.
 mit de Swaeten active Congravare.
 de Swaeten active Gravare. Pregravare. Ag-
 gravare.
 Swair. berdytellich. in A. Arbeitlich.
 Swairmoedich. in B. Bangh.
 Swair als die leryug Difficilis. le. ter.
 Swairheit. Gravitas. gravedo. gravitudo. Gra-
 viditas. Ponderofitas.
 Swarde. Crinea. nee. Cutis. ris.
 fych Swarde. Callus. li.
 Swart. Niger. gra. grum. Aquilus. Aquil-
 leus. a. um. Burrus. Furnus. a. um. Te-
 ter. tra. trum.

die Swartig. Niger. Birsus.
 wat Swart. Nigellus. Nigellulus. Pullus. a.
 um.
 Swart brisen of werden. Nigrere. escere. Furi
 nare. escere. Denigrere. etcere. Enigrere.
 escere.
 Swartechtich. Fuliginus. Picere. a. um. Subs
 niger.
 Swart maken. Nigrere. Denigrere. Obscure.
 fuliginare. Pallare.
 Swarticheit. Nigreda. Ferrugine.
 Swarticheit afnemen. Denigrare.
 Swabe. Swevus.
 Swabenlant. Swevia.
 Swarden. Swecia.
 ber Swegen. in B. ber Boghen.
 die ber Swegen is sonder dese woerden. Tacitus.
 nus. tacitus et tacitus. a. um.
 ber Sweghenst. Taciturnitas.
 Swegerhert dat is uoeg mans off wijfs vader.
 Socer. ri.
 Swegerhoute dat is uoeg mans of wijfs moe
 der. Socrus. us.
 Swegerlich. Socerinus. a. um.
 Sweele. Callus. h.
 ge Sweel. droeff. in C. Clux.
 Stellen. bnden. in D. Dickwerden.
 Swelling. Tumor. oris. Tumoritas. Tuberos
 itas. Turgor. oris. Turgiditas.
 bol Swellingen. Tumorosus. tas. Tuberosus.
 tas.
 ont Swellen. in B. onder Sden.
 Swellen. gwellen. opspeden. wylst.
 ge Swelle an der hant. in H. wdel.
 Swelghen. in S. Suppen.
 Swelgher. in D. Drenker.
 Swpmen. sweben in der lucht. Voltare.
 Swemmen. bliuen. bliuten. Nare. Natate. Na
 citare.
 an of to Swemmen. Adnatate. Annatate.
 af Swemmen. Abnatate. Denatate.
 samen of mit Swemmen. Connatate.
 uit Swemmen. Enatate.
 in Swemmen. Innate. Innatate.
 bur Swemmen. Prenatate.
 doit Swemmen. Pernatate.

weber Swemmen. Transnatate. tranare.
 weder Swemmen. Renatate.
 onder Swemmen. Subnatate.
 guet Swemmen. Anas. tis. Anatinus. a. um.
 Nator. Natator.
 Swemlich. bijgetlich. Nabilis. le. ter. tas. Na
 bundus. Natalis. le. ter. tas. Natabilis. le.
 ter. tas.
 Swemstede. Natatorium. Natatus. us.
 Swem. besten herde. in D. swant herde.
 Sweepe. fynch. in G. Geyfel.
 Swerdel. in T. Tuff.
 Swere. Ulcus. ris. Apoptema. tis. Plemen
 inis.
 bloot Swere. Papula. Carbunculus. li.
 bol bloot Swere. Papulosus. tas. Papulentus.
 cia.
 Sweren afnemen. Deulcerare. Exulcerare.
 Sweren. als en swere of wunde swerzt. Sania
 re. Ulcerare. deulcerare.
 bol Sweren. Ukerofus. tas.
 Sweren. yde. Jurare. Deurare. per. yalde
 Peiare idem.
 Sweren als en tuch. Festari.
 sich to samen Sweren. in B. ber Bogden.
 be Sweren. Adiurare. Coniurare.
 be Swerping tegen den dubel. in D. tegen den
 Dubel.
 be Swerping. Coniuracio. Adiuracio. Fratria
 trie.
 Swerpinge. Iuratio. Certe. Mediusfidius. Ede
 pol. Mehercule.
 be Sweren. in T. be Lasten.
 Swerlich. in T. Tastlich.
 Swerm bau bysen. Examen. inis.
 Swermen.
 Swert. Ensis. Ensiculus. Gladius. Gladiolus.
 Framea (cindens ab utraque parte. Rom
 phea. Ambiguis. Clunicala. hie. Siroma
 ces. cis. Spata. Spatula. Anpes. Arpon.
 Condilomata. re. Splendona.
 bynt Swert. Celidonicus.
 Swert inghynch. Anceps.
 dat cleynste Swert. Semispatium.
 lanch Swert an eynde syden scharp. Matra. re.
 Swerthoip. Pynna. ne.

Swerttykte. Capulus. N.
Swert of speer schudden. Vibrare.
des Swerfs of speers schuddynge. Vibratio. Vi-
 bramen. Gradivus. vi.
Swertspeete. Schermer. Campio. onis. Caphio.
 onis. Cirtensis. sis. Condo. onis. Gladiator.
 Dimicator Pinnirapus. Emissarius.
der Swertspeete of schermer clept. Campestre.
 tris.
des tot den Swertspeete of schermer hoort. Gladi-
 atorius. a. um.
Swertspelen. Gladiare. Dimicare.
Schermer. idem.
Swertspel. Gladiatura. Dimicatura.
Swertwercker. herroepet. Anger. ris. Spatarius.
Swertvolterre of dreege. Ensaus. Spatarus.
des Swerfs doitslach. Ensicium.
mit den Swerde doitslaen. Gladiare.
Swete. Sudor. oris.
Sweren. Sudare.
Sweptgat. Porus. ri. amphorisma. tis.
der Sweptgater oepnyng. Porisma. tis.
bol Sweptgater. Porosus. tas.
Sweptdoech. Sudarium.
feet of of Sweften. Desudare.
samen of mit Swepten. Confudare.
by Swepten. Exudare.
over Swepten. Persudare.
door Swepten. Transudare.
voor Swepten. Presudare.
onder of wegnich Swepten. Subsudare.
in of bynnen Swepten. Insudare.
dat men Swept ind die huyt mit roynghet. Scri-
 gilis. lis. fe. ge.
Sweptich. Sudosus. Sudorosus.
Sweptlich arbeiden. Aporiare.
Swetzer. in C. die beis Caltet. et in B. bet.
 Waigjer.
Swertzen. bele tallen. in B. Blaffen.
Swavel. Sulphur. ris.
Swavelechtig. Sulphureus. a. um.
Swavelechtig stanch. Methis. this.
Swavelstebe. Sulphurerum.
Sweben. Voltare.
de Swijcken.

Swijgen. in H. Hellen.
Swijgen. Tacere. Tacescere. Obticere. cescere.
 re. Subticere. cescere.
de Swijgen. van sich seiven comen. Abduci in-
 de abductus. Stupari. Rapi. Sincopari. In
 extasim labi.
de Swijgynge. Extrasis. sis. Raptus. us. Sincop-
 pis. pis. Amencia. Amentacio. Abductus.
 us. Excessus mentis.
Swijgynge of swijgen. in S. Stillheit.
die dat Swijgen gebuyt. Silenciarius.
mit of samen Swijgen. Conscicere. Contices-
 cere. Conflere.
tweder Swijgen. Reticere. cescere. Reflere.
 nae Swijgen. Subticere. cescere. Subflere.
Swijgende. in S. Stpl.
Swijgel. Vriigo. [L. Vertigo.] inis. turbo-
 onis.
Swijmelen. Vertignari.
Swijmelerich. Vertigneus. Vertiginosus. tas.
Swijmen cum suis. in S. Swimmen.
Swijn. in D. Dercken.
wilt Swijn. Aper. aperculus. et in C. Eer.
Swijntal. in C. Coeben.
Swijnherdde. in H. swijnherdde.
Swijn speet. Venabulum. Tenabulum.
Swijnen vleisch. Nefrendicia.
van Swijnen vleisch en eetgericht. Nefrendicium.
Swijnen. Porcinus. nefrendius. Nefrendicius.
lang Swijneken. in C. Coebken.
Swynde dyfst. in C. Coene.
Swynde. swijtwordich. in G. Gehitzich.
der Swynnen. vergwinnen. in G. verGaen.
der Swynnen. Evanere. nescere. disparere.
Swynge. Comptus.
Swynge. Comptare.
Swyngezet. Cifarrillium.
Swynge. wijcken ter eynde syden. declinare.
Swynge. Vectis. tis. mas. ge. obex. propa-
 gulum.
put Swynge. in D. Putschengel.
ge Swollen. Tumidus unde Tumiditas. Tumi-
 dulus et tumorosus. tas. turgidus. Turgi-
 dulus et Turgiditas.

TA.

Tae. **Tey.** Tenax unde Tenacitas. ter.
Tabbart. in **H.** **Heel.**
Tack. in **H.** **Wt.**
top Tackich. Bifurcatus.
by Tackich. Trifurcatus.
Taiffel. in **D.** **Difch.**
Taiffel der offerhand. Anclabus. Anclabris.
bris.
Taiffel daer men in fchijft. Taballa. Dictica.
Pugillum.
Taiffel van marmeren of alabaftren.
Taiffel der philofophen van oeren figuren. Abacus. Pinax vel Spinax.
die ijfte Taiffel als men ptt heyt. Carnium. ni.
die ander Taiffel als men ptt heyt. Fructuum.
dat fuit notie ind appel ind ander vrucht.
topfe Taiffel. Cilliba. Affideria.
eyntley Taiffel. Stipadium secundum Hugucionem. sed secundum Catholicon stephadium. dii.
Taiffel der weffeler of der muntmeyster. Trapezia. e.
ind Taiffel. Dictica.
fchijft Taiffel van twee bladeren. Diptica.
Taiffel daer men by fittet. Affidella.
Taiffel fchijde in den worttaiffel hede. in **B.** **Wpche.**
Taiffelaken. in **D.** **Dyfhaken.**
der Taiffen hedeere of plancken hooft of oere ftefte. Tabularium. rii.
Taiffelich. Tabularius. a. um.
Taggen. terghen. in **D.** **Daggen.** et in **D.** **Dappen.**
Tal. Numerus.

TA.

Tal der hifgen. Catalogus.
kunfter van geTal. in **H.** **kunfter van Rekenen.**
bol geTals. Numerofus. tas.
Tale. fpacike. in **H.** **Rebe.** **tale.**
deTalen. in **D.** **holDoen.**
rebel Talen. Obfolvere.
weber Talen. Refolvere. Restituere. Refundere.
Taelber. Solvendo.
Taelfan. Solutor.
Talgart. in **B.** **Wafeler.**
Tallure. telner. Insciforium. Tellerium.
Talmen. byammen. in **B.** **Wolderen.**
Talichman. taelfan. tollich. Interpret. Hermes. me. Hermes. mis. Hermes. metis.
Talichfman of tollichfamt doin. Interpretari.
eyn gwaft Talichfman of tollichf. Perafrastes. tis.
Tam dat nyet wilt en is. Domitus. Domesticus. a. um.
Tam maken. temmen. wennen. Domare. Frenare. Domesticare. Perdomare. Domitare.
weber Tam maken. Redomare. Redomitare.
Tamper. Acer. Acrimoniofus. tas.
Tamperheit. Acrimonia. Acrimoniafitas.
Tanen. in **H.** **Wnaegen.**
umdtalent. in **H.** **umdtalnaeght.**
beTalent. in **H.** **dtalnaeght.**
Tangh. in **C.** **Tucht.**
Tangher.
Tant. Dens. Denticulus.
backTant. Molaris.
Tantblefch. Dentile. Dentiva. Gignia. e.
Tant

Tanttang of **ger** die **tande** mit **ugt** te **trecken**.

Dentena.

Tant **uyttrecken**. Edentare. Edentulare.

die **Tande** die **bur** in **de mond** **sitten** **heiten** **Inscisivi**.

die **Tande** **dair** **neest** **staende** **der** **hant** **tot** **gher** **sijden** **twee** **die** **heiten** **Canini** **vel** **Columpnelli**.

die **Tande** **dan** **dair** **neest** **dat** **syn** **die** **backtande** **ind** **heitten** **Molares**.

bol **Tande**. Dentosus. tas.

die **grote** **Tande** **hest**. Dentatus. a. um.

die **ghem** **Tande** **en** **hest**. Edentatus. Edentulus. a. um.

twee **Tandich** **als** **en** **gassel**. Bidens. tis.

dry **Tandich** **als** **en** **gryp**. Tridens.

Tantelen. **twisten**. in **H. Hantelen**.

Cappe. in **C. Tane**.

Cappen. Trahere. Ducillare.

Capjte **de** **ruyn** **ind** **ghelich** **is**. Amphitapa. vel Amphitapum. pi.

Capjte. **tapeterte**. Tape. tis. Tapes. tis. tapetum. ti. hec tria sunt ab una parte villosa. sed amphitalia ab utraque parte villosa. expansorium. anabatum. appendicium. auleum.

Carde. **sweycken**. in **L. Tuntchen**.

Carde **mit** **den** **hinderen**. Lascivire. Palpere.

berCardichheit. in **D. Darttenheit**.

berCart. in **D. Dartten**.

Cartnich. in **B. berVolgen**.

Carters **mynsch** Tartarus.

Carteren **lant**. Tartaria.

Carten. in **C. Coich**.

Cartzen. **schilde** in **B. Boetheker**.

Cartje. Pera. perula. tasca.

Casten. **boilen** in **H. Koltren**.

inCasten **instippen** Intingere.

toCasten. **togryppen**. Attingere.

anCasten **vangen**. in **G. Gryppen**.

anCasten. **anvoiren**. Attingere. Contingere.

Castynge in **H. Koltynge**.

Castee **als** **eyn** **dynde**. Palpitator.

Cateien.

Catier.

Tabene. **herberge** **logijs**. Taberna. Tabernula. gineum. capona. ne. Caupona. ne. pila. le.

crustaria. e. propina. ne. propinula. le. ganea. nee. pandocium. til. hospicium. hospiciolum.

Tabernen **verloffer**. Bolona. ne.

die in **Tabernen** **vele** **is**. Tabernio. onis. Attribernalis. lis.

in **der** **Tabernen** **en** **heymlich** **doncker** **stede** **voit** **bul** **geselschap**. Gurgultrum.

der **Tabernen** **of** **herbergen** **teycken**. Tesseria. re.

Tabernyerre. **herberghyerre**. Tabernarius. tabernator. Ocistio. onis. Labeo. onis. Ganeo. onis. Caupo. onis. Cauponarius. Oriostrio. onis. tabernio. onis. Crustarius.

Tabernyerre. **herberghyerre**. Cefaria. Caupona. tabernaria. Crustaria. promamietaria. Ganearia. Clesedraria. Panpodicium.

tot **Tabernen** **hoerende**. Tabernarius. a. um.

Tabernlich. Tabernalis. le. Caponalis. le. Propinalis. le. Ganealis. le. eer. tas.

Taberen. **rechenen**. in **H. Achtien**.

Taberynge. in **H. Achtynge**.

dye **grootste** **See**.

Teber. in **C. Cleynlich**.

Teycken. in **M. Mercken**.

Teycken. **wonder**. **mirakel**. Mirum. Miraculum.

Portentum. **Prodigium**. **Monstrum**.

Teycken **of** **gheluyng**. in **B. Gheluyng** **of** **teycken**.

Teycken **dat** **Miraculum** **heit** **dat** **geschuydt** **tegen** **gewontlichen** **loyp** **der** **naturen**. **als** **die** **boden** **levendich** **to** **maken** **ind** **sonderlike** **gebuerde**.

Teycken **dat** **Mirum** **of** **Admirabile** **heit** **dair** **dan** **is** **die** **sake** **ons** **verbozghen** **als** **alle** **dat** **ghene** **des** **wy** **niet** **begrypen** **en** **kennen**.

Teycken **dat** **Monstrum** **heit** **dat** **bertoent** **tegen** **wazdelich** **syne** **herwonderynge** **als** **meer** **wonder** **ind** **der** **gelijcken** **dair** **van** **dat** **eyn** **gestalt** **is** **als** **dat** **ander**.

Teycken **dat** **Portentuosum** **heit** **dat** **is** **dat** **lycht** **like** **verwonderynge** **nynt** **als** **dair** **die** **nature** **tegen** **is** **als** **soe** **wanneere** **mans** **seff** **bynger** **an** **eyne** **hant** **hebet** **of** **der** **gelijcken**.

Teycken **dat** **Prodigium** **heit** **dat** **is** **dat** **in** **der** **lycht** **geschuydt** **off** **dat** **men** **sulckis** **to** **cormende** **bur** **verkundighet** **off** **id** **is** **eyn** **wonderteycken** **dat** **tot** **verbasussen** **van** **baeden** **geschuydt**.

Teyck

Teycken dat Prestigium heit dat is betoebereyng-
der oegen als dat eyen dunch dat dat sapt in
den beide getwapende lude synt ind der ge-
lycken.

Teycken dat Ostentum heit dat is dat toecomen-
de dyngeit beteykent als snee. hagel. reghen.
wint. schoen weder ind anders.

Teycken dat Portentum heit dat is dat sich wan-
delt in en ander gestaltnisse als en wijff die en
slangh off ped off bozsch off der gelijcken tee-
werit dzenght.

der xii. **Teycken** gemeyne name. Maiuroth.

der xii. **Teycken** sinderlinge name.

Aries dat is in den weder. des regiment is in den
hoofde. in den oeghen ind in den den des hofdes
dzoegh buzsch guet.

dat ander **Teycken** heit **Taurus** dat is inden steyer.
des regiment is van den oeghen bis in den
hals ind is halt. dzoegh ind eerdich ind is
gwait.

dat derde **Teycken** heit **Gemini** dat is in den twee-
lyng. des regiment is in den scholderen in den
armen ind in den handen. ind is heit bucht ind
luchlich ind is middelmatich.

dat vierde **Teycken** heit **Cancer** dat is in den
kerst. des regiment is in der bozst. in der son-
ghen. ind der maghen ind in der mylten. ind
is halt bucht ind waterrechlich ind is middel-
matich.

dat vyfte **Teycken** heit **Leo** dat is in den Veeve.
des regiment is in den herten. in den seenen.
in den gebegne ind in den syden. ind is heit
dzoeghe ind eertsch. ind is gwait.

dat sesste **Teycken** heit **Virgo** dat is in der son-
feren. des regiment is in den buck ind in den
ingewepde. ind is halt dzoegh ind [1. ind]
eertsch ind is middelmatich.

dat sevendende **Teycken** heit **Libra** dat is in der
waige. des regiment is in den rugge. ind ne-
ren ind dat: unberynt. ind is heit bucht ind
luchlich ind is guet.

dat achtste **Teycken** heit **Scorpio** dat is in den
Schorpioen. des regiment is in der stede der
oncuysheit. ind des fundaments ind in der blat-
fen. ind is halt bucht ind waterrechlich ind is
gwait.

dat negende **Teycken** heit **Sagittarius** dat is in
den schutte. des regiment is in den hoippen-
ly den rugge. ind is heit. dzoegh. eertsch.
ind buzsch ind is guet.

dat tyende **Teycken** heit **Capricornus** dat is in
den steynbuck. des regiment is in den hopen
bis an die knye. ind is halt. dzoegh ind eertsch.
ind is middelmatich.

dat elfste **Teycken** heit **Aquarius** dat is in der
waterman. des regiment is van den knye bis
an die enckelen. ind is halt. bucht ind luch-
lich ind is guet.

dat twelfste **Teycken** heit **Pisces** dat is in den
vischen. des regiment is in den vloten ind is
waterrechlich ind is middelmatich.

Teyckendzeger. Signifer.

lyck **Teycken.** waer **Teycken.** Inter signum. Inter-
signum.

Herberghs off **stryt Teycken.** Tesser. Tessella.
Tessicula. Tessellula.

die dat **Teycken** maect off doet maken. Tessella-
rius. Tesserarius.

Teycken maken. Significare.

Teycken beeyken of afleggen. Designare.
ont **Teyckenen.** idem.

onder **Teyckenen.** Subsignare. subnotare.

in **Teyckenen.** Insignare. Innotare.

an **Teyckenen.** Assignare. Annotare.

up **Teyckenen.** Exsignare. Enotare.

voit **Teyckenen.** Pre signare. Prenotare.

weder **Teyckenen.** Resignare. Renotare.

Teyckenen. beteyckenen. Portendere i. Signare.

Designare. Consignare. Significare. Notare.

Categorare Categoricare.

Teyckenpng. Signacio. Signatura. Sgaificacio.

Notacio. Notamen. Caraxis. is. Cathego-
ria.

Teyckenpng int hant van der hactre materien be-
men aeverkomen is. Prothocollum. li. Sce-
da. de.

die so **Teyckent.** Prothocollarius. Prothocol-
lator. Scedarius.

des tot sulke **Teyckenpngt** hoirt. Prothocollaris.
re. ter. ras. Scedularius. a. um.

dat vele de **Teyckenpngen** heft. in **S.** dat vele
Squar.

egn de **Tepekening** in vele woorden. **Synonimus.**
 a. um.
 bele de **Tepekeningen** in egnen woerde. **Equivo-**
cus. a. um.
Teder. in **C.** **Cleynlich.**
Tegen. weder. in **A.** **Teghen.**
Tegen. tegen. in **bono Erga.**
Tegen wesen. in **A.** **Teghen wesen.**
Tegenwoordichheit. **Presens.** **Presentaneus.** **Pre-**
sencialis. le. ter. tas. **Impresenciarum.** **Presto.**
 nget **Tegenwoordich.** **Absens.** **Absencialis.** le. ter.
 tas.
Tegenwoordichheit. **Presencia.** **Presencialitas.**
 nget **Tegenwoordichet.** **Absencia.** **Absencialitas.**
Tegenwoordelich. **Presencialiter.**
 nget **Tegenwoordelich.** **Absencialiter.**
Tegenwoordich wesen. **Adesse.**
 nget **Tegenwoordich wesen.** **Abesse.**
Tegenwoordich maken. **Presentare.** **Represen-**
tare.
Teldener. in **P.** **teldende Pert.**
Telgh of laide van en hoem. in **A.** **Kijff.** **tel-**
lich.
 onbzuhter of water **Telgh** of laide. **Aborigo.**
ginis.
bol Telgher. in **A.** **bol Kijfer.**
Tellen. in **A.** **Reckenen.**
kunster van Tellen. in **A.** **kunster van Reckenen.**
to of anTellen. **Adnumerare.** **annumerare.**
samen of mit Tellen. **Connumerare.**
berdept Tellen. **Dinumerare.**
berTellen. **vertrecken.** **voztseggen.** **Narrare.** **Nar-**
ritare. **Denarrare.** **Enarrare.** **Referre.** **Re-**
citare. **Recensere.** **ui.** **cenfum.** **Recenso.**
sui. **situm.** **Recensio.** **sivi.** **situm.** **Allegare.**
Asseverare. **Namo.** **as.** **are.**
berTelling. **Narracio** **Relacio.** **Relaciuncula.**
Narraciuncula. **Anaphora.**
weder berTellen. **Renarrare.**
aberTelligh. in **M.** **baeden Maten.**
berTelligh. **Narrabilis.** le. ter. tas.
onberTelligh. **Innarrabilis.** le. ter. tas.
Telligh. **Numeralis.** le. ter. tas. **Numerabilis.**
 le. ter. tas.
Telre die teltet. **Numerarius.** **Numerator.** **Cal-**
culator. **Recensitor.**

Telner. in **C.** **Culture.**
Theme. **Thema.** **tis.**
Temen. volgen. in **G.** **Geluypen.**
Temlich. in **B.** **Bilken.**
Temelich. in **L.** **geTymplich.**
onTemelich. **ongeboichlich.** in **G.** **onGelymplich.**
Temelicheit. **Decencia.** **Codecencia.**
Tennen. wennen. in **C.** **Tain maken.**
Tennen. stouwen. in **D.** **Dwangen.**
Tempel. in **B.** **Bedehuyff.**
cleyn Tempel. **Sacelum.** **ti.**
tot den Tempel hoerende. **Templarius.** a. um.
Tempel der afgaide. **Phanum.** **ni.**
eyns Tempels sale. **Pastophorium.** **rii.**
eyns Tempels of huyff hoichste. **Pyana.** **pe.** **Pyna-**
naculum. **li.**
des Tempels verwaerre. **Templarius.**
Temperail. wyttich. in **H.** **haebelich.**
Tempse. siff. in **B.** **meelBudel.**
Teene. weede. in **A.** **Kuecken.**
dair Teenen off weeden wassen. **Viminetum.**
Teenich off weedich. **Vimineus.** a. um.
berTengen. in **B.** **Begynnen.**
berTengen. noedigen. in **D.** **berDwangen.**
Tente. in **P.** **Paulugn.**
Tente is gestalt als meere berniff. **Tenta.**
Tent. untz hent. in **B.** **Bus.**
Tepper. **Tractor.** **Ducillator.**
Teren. **Consumere.**
Teren gelatich. **Cymbolare.**
berTeren. **Absumere.** **Consumere.**
berTeren. in **D.** **berDutwen.**
Teryng kost. **Sumptus.** **us.**
Terende such. **Tyfis.** **sis.**
Terende mynch van derselver suchten. **Tyficus.**
Terastich. **Sumptuosus.** **tas.**
Terygen. kreitzen. in **B.** **bedroeben.**
Teryng. in **D.** **Dobdelsteyn.**
berTermen. in **S.** **berSchicken.**
to berTermen. in **S.** **to Schijben.**
Teryngn. **Terminus.**
Terynlich. **Terminalis.** le. ter. tas.
Nota van **Teryngn** cum suis soecht byt in
C. **Eynd.**
die berTerynt is tot enigen dnygh. **Ascripticius.**
Deputatus. **Ordinatus.** **Inscripticius.**

ontCernen. of opternen. ontnagen. Dissarcia.
 Cert. Crotz. op en dooft des uget. geuuden.
 Certien. Crotzen.
 Cerwe. wegt. Triticum, Frumentum. Ceres.
 ris.
 Certwen of wepten betticheit. Adeps. Ador.
 Certwe of wegt versameuen. Frumentor. aris.
 boi Certwen of wegtz. Triticosus. Frumento-
 sus. tas.
 Cerwogch. weptich. Triticeus. a. um. Frumen-
 ticeus. a. um.
 Cest of beghel of bat dair men eyntich metall in
 smeltet. Testa. Testula. Testu indecli. unde
 Testeus. a. um.
 Cesten meker. Testarius.
 bele Cesten. Testacium. cij.
 Casche. in C. Casche.
 Testament. lestewille. Testamentum. Ultima vo-
 luntas.
 Testament maken. Testor. aris. Testamentor.
 taris.
 Testament dat eyn mit sijn selfs hant schryuet.
 Olographum.
 Testament meker. Testator. trix.
 Testament dat eyn by sich seluen in reuelen of
 schryften maect. Codicillus.
 sonder Testament sterben. Abintestato aduer-
 bium.
 die sonder Testament is. Intestatus.
 die sijn Testament gemaect hest. Testatus. a.
 um.
 Testamentlich. Testamentalis. le. ter. tas.
 Testamentz wytrichtere. als testamentoren. execu-
 toren ruinhanden. Executores. Manusfideles.
 Executor. trix.
 Teute. geste. in B. Spermaite.
 Teeuwe an den boit. Pedica. ce.
 Text. Textus. us.
 Tiber en ridger gheet dair romen. Tiberis. bris.
 Tychien.
 Tychier. Latrifex.
 Tychelstejn. Later. teris.
 Tycht. in S. Scholt.
 Tychtigen. in C. Clagen.
 hebTyecli. Culcitra. ire.
 to Tychen. in S. to Schryben.

de beCecht is tot eynden byngch. in C. die be-
 Cermpt is.
 Tychich. Tempestivus. a. um.
 Tychich mynsh. in B. Habelich.
 onTychich mynsh. Immaturus. Frontosus. Ca-
 pitosus. Inhonestus. Inverecundus. Ineptus.
 Inportunus. Eciam in B. Kap.
 langTychich. Longevus. a. um. tas.
 grouTychich. Grandevus. a. um. tas.
 heitTychich. Primevus. a. um.
 Tychen. wyten. seberheben. opleggen. Accusare.
 Imputare. Imponere. Impingere. Imprope-
 rare. Obicere.
 berTychen. verlaten. in B. Begehen.
 berTychen op guet. in S. seberheben. uytgaen.
 berTychen. hergeben. mysbait. in S. beGuaeden.
 beruyghen.
 berTychen. verlaten. in B. opHoeren.
 Tymus. eyn wael ruyckende ruyt. ind sijn bloe-
 me heit Timus vel Timum. mi.
 Tymiamie is van somigen ruyden to hoij gemengt
 waeruyckende als tynetoch. Thimiama. atis.
 Tymiamisch. Thimimaticus.
 geTymmer. in B. Butwe.
 geTymmer van holt. Carpa. pe.
 eynz geTymmers huyt. Absis. dis. Absida. de.
 en Tymmer of gat onder der erden. Apogeum.
 gei.
 geTymmer dair bele luyde onder wonen. An-
 dron.
 en Tymmer dat seer goit is ind bele wercks he-
 bet. Laborintus.
 Tymmermeister. Architectus. Architector. ris.
 ayndair of gemeyn Tymmer. Amella.
 Tymmeren. in B. Butwe.
 Tymmerman. Carpentator. Carpentarius. Lig-
 narius. faber lignorum.
 Tymmeren umd her. Circumsternere. Circum-
 struere.
 boit Tymmeren. Prestruere.
 mit of samen Tymmeren. Coedificare. Con-
 struere.
 weder Tymmeren. Reedificare. restaurare.
 van nyhes opTymmeren. Instaurare. Fundare.
 tuschen Tymmeren. Obstruere.
 Tymmeruygh. in B. Butwe.

M m

Tym

Opmercklich. binnelick. Structibilis. Construc-
tibilis. Edificabilis. le. ter. ras.
Opmercken meysterlich. Architectarck.
 der Opmercklinge plooch dat sy boeren mede vj-
 ten in plancken of holt. Scrophina. ne.
 des Opmercks tzerheit. Portanus. ni.
 des Opmercks alrehoetst. Arx. Pynna.
Omp. tzepl. Relipendium. Retropendium.
Opnen pluraliter hec Menia. nium. nibus
 unde Meniare.
Opne. Stanhum. Stagnum.
 mit Opne uandgaen. Stagnare. Constagnare.
 per. simul. vel cum. De. per. valde vel
 deorsum. In. per. intus vel valde. Re. per.
 iterum vel retro.
 die mit Opne uandghett. Stagnarius. Stagnen-
 sis. se.
 des tot Opne ghesott. Stagnus. a. um. Stag-
 neus. stagnarius.
 hol Opnes. Stannosus. stagnosus. a. um.
Open. Decem. Decas. dis.
Open snatrich. Decacordus. a. um.
 die Open onder een hebet so sp. in der kercken of
 anders. Decanus. a. um.
 van Openen geselschap. Decania.
 aebet Open een oebetste. Decurio. oris. De-
 cures. ris. Decudes. dis.
Open hoickblader to hoij gebunden dat heit een
 quiltern. Quinternus. Quinternulus. Quin-
 ternunculus. Quinternen maken. Quinternar-
 re. Quinternen to samen stien. Conquinter-
 nare. Quinternen verscheiden. Disquinternar-
 re. Requinternare. per. iterum. van Quin-
 ternen tot Quinternen. Quinternatim.
 getall van Openen. Denarius. Decalagus. De-
 cenarius.
Openaerich. Decennis.
Openveltsch. Decupliciter.
Openmael. Decies.
 die Open ghede. Decalagus. Decem precepta.
 die Opende. Decimus. Denus. Denarius.
Opende bepl. Decima pars.
Opende mael. Decima vice.
Opende up en goede. Decima. decime. Deci-
 mula.
Openden. Decimare. Decumare.

Opass. Censur. us.
Opassen. Censurare.
Opassich. Censualis. le. ter. ras.
Opassuertsacert. Censorius. Censotinus
Opass opboerret. Censualis. lis.
Opasslichtich. Capitecensus. us.
 hoest Opass. Capitecensus. us.
Opass die twee tobehoert. Dicensur. us.
Opassel han der hoest. in M. Memmen oppel
 f. Papilla.
Opassel dat hoigste ban en opper. Apex.
Opassan. Tirannus. ni.
 die en Opassan doest. Tirannicida. de.
 die selve doestlach heit Tirannicidium.
Opassanich. Tirannicus. a. um.
Opassanich. Tirannia. Tirannia. dis.
Opasseren.
Opasseren.
Opasseren in T. anleggen.
guder Opasseren. in B. Berbe.
Opasserich. Tiriaca. ce. Anthidotum.
Opassen. sachte gaen in T. Tye.
Opass. ure. in S. Spacium. ure.
Opass. stunde. in S. Spacium. stunde.
so Opass. soluners undertwisten. betwisten. Inter-
 dum. Aliquando. Aliquociens. Quandoque.
 Quandoquidem.
sonder Opass. Acronicus. a. um.
 der Opass verloop of beschrijving. Cronica. eorum.
 der Opass beschrijvinge. Historiographia. Crono-
 graphia.
 der Opass beschrijvet. Cronographus. Historio-
 graphus.
Opass die mit der werlt began. Evam. vi.
onse Opass dat wy nu in sp. Evam. vi.
Opass van enen iare. van seben iare. van hun-
 dert iaren of enen gesatte ijt heit. Etas.
 Etacula.
Opass der menschen of der werlt heit oick Etas.
 Etacula.
Opass. stude. stunde. in O. Dach.
Opass so lang dur by gaen dat sy den enen recht
 neemt ind den anderen recht geest. Prescri-
 here unde prescripcio.
Opass is dat spacium durt onder wy leuen f. An-
 nus dat iare. Mensis die wagt. Ebdonada

of Septimana die week. Dies die dag. Hora die ure. ind Momentum dat oogenblich.
 Tijt is oick Aer. die lucht ind dat weder. L. Aura.
 Tijt is oick huycheit of waibeylicheit des conp ind betcoijp. scilicet Caristia et Fori competencia.
 Tijt is oick die stunde wort in te doen.
 Tijt is oick die te halve des woeldes of der woen in den sangh.
 des tot der Tijt hoiet. Temporeus. a. um. Temporeus. a. um.
 in der Tijt comende. idem.
 dat geijch. of sinnen in eyner Tijt is. Idem.
 die inder Tijt niet en doet als he sal. Intemporeus. Intemporeus.
 Tijt beschijben. Temporare. Temporalizare. Contemporare. Contemporalizare.
 nae der Tijt leben. idem.
 Tijtlich. Temporalis. le. ter. tas.
 onTijtlich. Intemporalis. le. ter. tas.
 Tijtlich. hwe. Tempestivus. Mane.
 Nota van Tijt als dat onbetijch van Eternus perpetuus. Sempiternus. Eternus ind Temporalis seyt hier geschreven in C. Coekheit.
 hie of eerTijts. in D. wanDaghes.
 Cytel in den schijben. in C. Cytel.
 Cytel als men an eynen schijft off als dat an den boeken seyt. Titulus.
 Cytel schijben. Titulare.
 Cytel inschijben. Intitulare.
 Cytel burschijben. Pretitulare.
 Cytel burschijben of andertwerf of achterwaert Cytel schijben. Retitulare.
 Cytel schijber. Titulator. Titularius.
 Coe. to huyff gaen. Ad.
 Co. in N. Nn.
 Co dat niet aeyen en is. Clausus. Obstructus.
 Co den geste maill. Primitus. Prima vice. Primo.
 Co den testen maill. Novissime. Postremo. Ultimo.
 waer wijld Co Colne. to Rome. Colonia ad Romam.
 waer is Herman Co Colne. to Rome. Colonia. Rome.
 Cobben. spelen. in B. Burden.
 Cojh. Tractus. us.

herCojh. in D. Dentsch.
 Cochen. lochen. in D. anhalen.
 Coegel. in T. Tong.
 Col. dop. in D. Dop.
 Col. Thelodeum. Theoloneum.
 Collet. Theoloneum solvere.
 Coelner. Theolonarius. Thelonarius.
 Colsch. Theolonarius. a. um.
 Collich. in C. Coelichman.
 Coem. Frenum. frenula. aurea. rec. Aurca. atis. barulum. li. oria. rie.
 scherp of getant Coem. Lipatum. ti.
 Coemen. Frenare. Confrenare.
 ontCoemen. Defrenare. Effrenare.
 wederCoemen. Refrenare.
 ongeCoempt. Effrenus. a. um. Effrenis. ne. Infrenus. a. um. Infrenis. ne.
 Coenen. wijfen. tzenen. presentien. Diffinire i. Ostendere. Indicare. Monstrare. demonstrare. Sistere i. presentare. Representare. Exhibere. perhibere. Intimare. Insinuare. Ostentare.
 herCoenen. in N. Apenbarren.
 herCoening. Apparicio. Apparencia. Liquecencia. Ostencio. Ostentacio. Ostentamentum. Ostentaculum. Ostentus. us. Demonstracio. Exhibicio. Presentacio. Insinuacio. Apodixen.
 Coent. tzengher. beschiet. Monstrator. Ostensor. Ostentator. Exhibitor. Presentator. Indicator. Intimator. Insinuator.
 Coent. bewijstlich. Demonstrabilis. Ostensibilis. Ostentabilis. Exhibibilis. Presentabilis. Indicabilis. Intimabilis. Insinuabilis hec omnia le. ter. tas. Demonstratorius. a. um.
 boerCoenen. Promonstrare.
 Coensel. Apparatus. Apparencia.
 Conne. Tonna.
 Conne mit twee oren an en doem te dragen. runsa. Tina.
 Copp. Cirrus. ti.
 Copghat. Cincinnus. ni.
 Cop of ruyftheit der doeme. Capillamentum. ti.
 Cop die afgehouden is. Mutlus. li.
 Coze. hespe. doer of wuysterhaich. Cardo. diuis. Vertinellus.

Coff. tofche. wafte. **Cespes.** tis. (Sorops. opis.
Corch.

Cozment. in P. Pyn.

Coern. ondoit. grammitheit. Ira. Iracundia.

Commocio. Furor. Rancor. Sevicies. ei.
Sevicia. Severitas. Indignacio. Fremicus.
cetera in B. berVolgenheit et in S. Stuyt-
rheit.

Coernich. hebich. in B. berVolgen.

Coornich. weken. in B. Weigen.

berCoerning. Offensio. Irritacio. provocacio.
Irritamen. tum. Provocamen. tum. Exacer-
bacio. Apodixis. Perturbacio. vexacio. In-
fencio. Apodixia.

Coernichheit. in B. berVolgenheit.

Coornich. Irascibilis. le. ter. tas. Tiliacus. Ti-
liosus. a. um. tas.

berCoznt. in B. berVolgen.

ooverCoznt. Inoffensus.

berCoznen. in G. berGammen.

Coern die getimmert is. Turris. Turricula.

Coern die hoigh ind ront is. Coclea.

Coern van holt. Faba. le.

Coerptuchter. Arcubius.

het Coerne of mit toernem vertzert. Turrius.
a. um.

Coerpe. Torneamentum.

Coerpenen. Torneamentare. Torneare.

Coerperre. Tormentor. Torneamentator.

Coefche. wafte. in C. Coff.

Coetelduyde. Turcun. rls.

Coitelen. in S. Stamelen.

Coitelers. in S. Stameler.

Coitelinge. in S. Stamelinge.

Cober. in D. Dubel.

Cober. egn water touwe. Tyna. ne.

Coberboem. Tynale. rls.

Coberge. wijchelye. in B. Woete.

Coberens. in B. Woiten.

Coberener. in B. Woiter.

Cobererfche. in B. Woiterfche.

berCoberen die oegen. Prestigiare.

berCoerlinge ber oegen. Prestigium unde Pre-
stigialis. le. ter. tas et prestigiosus. a. um.

Couwe. sepl. in H. Kiepe.

Couwe. in H. geHeitkap.

Couwen. gien. in H. Halften.

Coewelich. mel. in B. Walb.

Couwen leder. in G. Gerwen leder.

lederCouwe. in G. Gerwer.

Coaich. in T. Lantzen.

Coaich. in T. Loep. traich. bugl.

Coaichheit. in T. Topheit.

Coaighen. buglen. in T. Loepen.

berCoachtra. in D. berDencken.

berCoachter. in D. berDencker. recipe verba et
fac tibi ex illis verba.

berCoachtynge. cum hiis fac similiter.

Coachen. tueden. in B. Weiden.

berCoachen. bertueden active. in T. berLetten.

Coadden. Calcare. Subpedicare.

Coat. trede. in G. Ganck.

Coaghel op des vischerepen. Alveus.

Coaighen. in T. Loepen.

Coalen. in H. gekemp.

Coame.

Coane. in D. Dyp.

Coanfweren. oeverwallen. in T. oeverLoepen.

Coanfwoep. vidimus dyeff. Transumptum. Lic-
tera vidimus. Antigraphus.

Coap. spalte. in G. Gaebe.

Coappans. egn vogel. Viscardus.

mit Coappen of gaeden ta vertzieren. in G. mit
Greden.

toCoat. in G. toGanck.

Coat trede. in G. Ganck.

Coat bau en yerde.

Coechen. in D. Dansen.

Coechen. wanderen. in G. Gaen.

berCoechen.

Coechen bur gericht. Trahere. Evocare. Citare.

Coechen bau den egnen gericht tot den anderen.
Appellare. Provocare.

Coechen egnen in en sake. Compellare.

ontCoechen. ontferren in D. ontDagen.

ugtCoechen ugt worden of stzfen. Elicere. Ex-
trahere. Compilare. Copulare. Exsummare.

Excipere. Colligere. Electare. Excerptere.
Enucliare.

ontCoechen. ontvanderen.

anCoechen. lochen. in H. anHalen.

anTzächlich. Attractivus. Sirenicus. Inductivus.
Allectivus. Provocativus. Incitativus. Sir-
tus. a. um.

opTzehen. boiden. in *M.* Meren.

opTzehen. Attollere. Sustollere. Sursam. tra-
here. Attrahere.

berTzehen. verlengen. in *H.* verHalten.

uptTzehen. uptrepsen.

uitTzehen. roeypen. in *K.* uptKaden.

uptTzehen cleyder. Exuere.

anTzehen cleyder. Induere. vestire.

sich anTzehen eyng dnyghs.

asTzehen. in *D.* ontDagen.

asTzehen an des eren. Detrahere. Carpere.

Deferre. Derogare. Maculare. Diffamare.

cetera in *B.* Diameren. et in *C.* beClappen.

toTzehen. Attrahere. Attollere.

by eyn of samen Tzehen. Contrahere.

uptTzehen. Extrahere.

weynich of onder Tzehen. Subtrahere.

heymlich Tzehen. Idem.

Tzehynge. Tractio. tractus. us.

berTzehynge. in *L.* berLengynge.

Tzächlich. Tractibilis. le.

Tzeden. Calcare.

onderTzeden. Conculcare. Subculcare. Pessun-
dare. Profternere. Supponere. Obdere.

aberTzeden. in *M.* Misdoen.

asTzeden. in *G.* asGaen.

tweder asTzeden. in *G.* tweder asGaen van eynde
saken.

toTzeden. in *G.* toGaen.

toTzrat. in *G.* toGanch.

berTzeden. versnaken. in *D.* beDyngen.

uptTzeden. in *G.* uptGaen.

uptTzeden. in *E.* Erbaren.

baeben Tzeden. in *G.* baeben Gaen.

mys of averTzeden. in *M.* Misdoen.

mys of aberTzedyng. in *B.* Bwoeche.

Tzessen. rachen. in *D.* Dyepen.

anTzessen. in *D.* anDyepen.

Tzangel. Triangulus. a. um. Ambligonius.

Tzibbelen.

Tzibuyt of schattng. in *S.* Schattng in gemeyn.

Tzibuyt of schattng die die buren oeren herstap
gehen. Nefrendicium.

Tzicht. en stat. Traiectum superius.

uTzicht. en stat. Traiectum inferius.

Tzichter. Clepsedra.

Tzille. in *S.* Schynbe.

Tzillen.

Tzyp. in *H.* Holsch.

Tzypen. pensen. in *G.* inGeyende.

Tzyp. en alde stat. Treveris.

Tzypelng. in *B.* Bwoe.

Tzypf. wynde. in *P.* Paley.

Tzypfen.

Tzypfen. aberwallen. in *A.* aberLopen.

Tzycern. in *S.* Sessboickblader.

Tzobbel. in *H.* Hoip.

Tzoch. in *B.* Bach.

deychTzoch. Pinfa. se. Magis. dis.

Tzop. in *A.* Aack.

Tzopen die grote stat. Troya.

Tzopich mynisch. Troianus. na.

Tzoss. in *P.* Pach.

Tzossen. in *P.* Pachen.

Tzossen. wozel. in *B.* halfBant.

Tzotz. terr.

Tzotzen. terrte.

Tzost. in *L.* berLichtinge.

mysTzost. Desperacio. Desperamen. Diffidia.
Diffidencia.

Tzosten. in *L.* ontLasten.

Tzosten. in *S.* Starcken.

Tzostter. Consolator. Recreator. Refocillator.
Hortator Confortator. Paraclitus.

Tzostlich. Consolatorius. Hortatorius. Recrea-
tivus. Refocillativus. Confortatorius. Con-
fortativus.

Tzostynge. Consolacio. Consolamen. Recrea-
cio. Recreamen. Refocillacio. Refocilla-
men. Hortacio. Hortaciuncula. Hortamen.
Hortamentum. Confortacio. Confortamen.

mysTzostich wesen. Desperare. Diffidere.

mysTzostich maken. Desolari. in *B.* Bedro-
ben. bedruken.

Tzubbelen.

Tzupffel der steynmetzler. Trulla. Antriffus.

geTzupffel op der watermoellen.

Tzupffelen. mugren.

Tzupffelen. in *B.* Bwoen.

M in 3

Tzupf

Tzupfker. in **B.** Boebe.
Tzuffelen. in **B.** Bebery.
Tzumpen. in **B.** Basugn.
Tzumpet. Idem.
Tzumpen. trumpetten. in **B.** Basupnen.
Tzumper. trumpetter. in **B.** Basupuce.
Tzuren. fozghen. in **D.** Dzoeben.
Tzuprich. in **B.** Bedzoest.
Tzupricheit. in **B.** Bedzoefnisse.
Tzuptten hoeren. eyn bish. Tructa. Harena.
Tzutwe. in **G.** Geloebe.
die Tzuto is. Fidelis. Fidus. Fiduciarus. Cer-
 nuus.
deTzutwen. in **G.** Geloeben.
en Tzutwen berlick. in **D.** Dat. berDat.
Tzutweioff. in **E.** Eerloff.
die onTzuto is. Infidus. Infidelis. Discreditus.
 Numida.
onTzuto. Diffiducia. Diffidencia. Infidelitas.
Tzuto of geloebe. toseggen of gelaeven. Fidu-
 ciare. Affidare. Affiduciare. Confiduciare.
mysTzutwen. Diffidere.
mysTzutwen. in **H.** mysHalsen.
Tzutoelick. in **G.** Geloeflick.
den men deTzutoet wat to betwacen. Fiducia-
 rius.
Tzutoynge. Fiducia. Agonia.
Tzutwe. Subarracio.
Tzutwen ter echtschap. Subarrare.
Tzuto clepnoit ter echtschap. Arra. re.
To samen. to mall. in **C.** Clackelotz.
Tubbe kugben. in **B.** Boiden.
Tuch. honde. Testis. Arraba. Arbitr. Tes-
 ticulus.
als en Tuch bur den richter staen of hest tyn-
 gende. Antestor. aris inde Attestor.
Tuch bis ter bloitskepenge of bis in den doit.
 Martir unde prothomartir. die heste tuch als
 sent Steffen.
ngt Tuch byngen of tuch maken. Testificor.
 aris.
als en Tuch sweren. Testari.
Tuch tenden. Testari. Testes producere.
die watsch Tuch doit sud baie nen en doitslach
 doit die doitslach heit Internicies. ei. Inter-
 nicium. cii. Internicidium.

als en Tuch doitslaen. }
Tuch leiden. } Antestor. aris.
pest Tugghen. }
tegen Tugghen. Obrestor. aris.
Tuchlich Testabilis. Testimonialis. le. ter. cas.
onTuchlich. Intestabilis. le. ter. cas.
Tuggen. Testari. testificari. attestari. testimo-
 niare.
Tuggen. geiden. in **C.** Copen.
Tuggen. hoisfolen.
Tuchnisse. in **D.** Dzhonde.
Tuchnisse. Testificacio. testimonium. eulo-
 gium.
mit off samen Tuggen. Contestari.
Tuggen alctwegen. Obtestor. aris.
Tuggen erghent umd. idem.
Tucht. in **H.** Hoiffheit.
ijstucht. in **P.** ijsPenfg.
onTucht. in **D.** Dopperheit.
Tuchlich. sedich. in **H.** Hoefsch.
onTuchlich. onsedich. in **D.** Dopperheit.
Tuchlich. loepsch. en byer dat wynnen wil. spe-
 lich.
Tuch. in **B.** Boebynne.
Tuchen. in **H.** opHoeren.
Tuchen. trecken. Trahere.
Tupne. Ceps. pie. Sepes. pis. sepecula. se-
 picula. hic seps indeclinabiliter.
Tupnen. Cepire. Sepire.
weberTupnen. Resepire. Ob. per. contra. Pre-
 per. ante.
weber. tegen of ontTupnen. Dissepire.
af of uyt Tupnen. Desepire.
in of bynnen Tupnen. Insepire.
tuschen Tupnen. Intersepire.
umdTupnel. in **S.** deSlaiten ebe. [1 stede.]
Tunder polver buze in to slaen. Tuber. ris.
 Araula.
Tungh in der gewicht waigen. Examen.
Tung Lingua. Lingula. Glossa. fe. Plectrum.
 tri. Plectellum li.
Tangh uittrecken. Elinguare.
sonder Tungh. Elinguis gue.
onder der Tungen die stede of eyn blat dat men
 baie teghet baie mit men suget nae der bogel
 sanck. Sublinguium.

geit.

grootTungich. Linguatus.
 dobbelTungich. Bifarius. Ambifarius. Ambra-
 go. Ambiloquus et Ambiloquium est talis
 locutio altriplex. Bilinguis.
 Tunne. Tunna.
 Tunnen. baten. Invasare.
 Tufgen. onder. in M. Manth.
 onderTufchen. in O. Oubertufchen.
 daer en Tufchen. in B. daer en Synnen.
 Tufchen. Iner.
 die Tufchen verre toe wat werbet. Paraheticus.
 a. um.
 Tufchen. in B. Woeben.
 Tufchen. weffelen. in B. Wupten.
 Tufcher. in B. Woede.
 Tufcherp. in B. Woetery.
 Tittel of tytel in en woede. Titulus. Titellus.
 Tittelen of tytelen. Titulare. Titellare.
 boitTittelen. Pretitulare. Pretitellare.
 wederTittelen. Retitulare. Retitellare.
 achterTittelen. idem.
 Tuehen. Tractare.
 Tuebelich. Tractabilis. le.
 Tuehen. trachen. in B. Wenden.
 Tuehen. beffeten. in C. Cumeren.
 Tuehen. beffeten. hertoeben.
 Tuehen. berletten. betrachen. in T. berLetten.
 berTuehng. in T. berLetting.
 Twaer. Twa. Dub. Due. Binus. Bini. Bi-
 narius. ri. Dias. diadis.
 Twaren. werfken. in W. boitWair.
 Twaer. berhuert. Obliquus. Transverfus. Ever-
 fus. Extraverfo.
 die Tweede. in A. Anderde.
 getal van Twaen. Binarius. a. um. dualis. le.
 Subfequalter.
 van Twaen eyn oerberste. Ducentarius.
 Tweelich. Dualis unde Dualitas.
 twachen Twaen eyn wefferebe. Dialogus. Dia-
 leticus.
 Tweefinghe die gelick gebaten fan van eynre
 moeder. Gemelli.
 Tweibe. Duodecim.
 die Twelfte. Duodecimus. Duodenus. Duo-
 denarius.
 Twelfmaal. Duodecies.

Twelf boickblader to hoip gebunden dat heit eyn
 Sextern. Sexternus. Sexternulus. Sextern-
 nunculus. Sexternen maken. Sexternare.
 Sexternen to hope fetten. Confexternare.
 Sexternen berfchepden. Diffexternare. Refex-
 ternare. per. iterum. van Sexternen tot Sex-
 ternen. Sexternatim.
 Tweren. garn. Duinum. Tuinum.
 Twernen. Duinare. Tuinare.
 Twijch. telch. in H. Hiff.
 bol Twijgher. bol telghen. bol boem. Arboro-
 fus. in H. volHijfer.
 Twydzacht. in H. Hiff.
 Twydzachtich wefen. in D. twyDrechtich.
 Twyden. gamen. in H. berHoeren.
 Twydeglt. Bipartitus. a. um.
 Twy of tot twee degen. Biparcior. tiris.
 Twygerley. Bifarius. Biformis. me.
 Twymail. Bis. Binies. Bina vice.
 Twybold. in D. Dobbel.
 Twyntich. Viginti.
 eyn ind Twyntich. Viginti unus.
 twee ind Twyntich. Viginti duo.
 dry ind Twyntich. Viginti tres.
 vier ind Twyntich. Viginti quatuor.
 vijf ind Twyntich. Viginti quinque.
 feff ind Twyntich. Viginti sex.
 feben ind Twyntich. Viginti septem.
 acht ind Twyntich. Viginti octo.
 negen ind Twyntich. Viginti novem.
 Twyntichste. Vicelimus. Vigefimus.
 eyn ind Twyntichste. Vicelimus primus. Vi-
 gefimus primus.
 getal van Twyntigen. Vicenarius. Vigenarius.
 getal van eyn ind Twyntigen. Vicenarius una-
 rius.
 getal van twee ind Twyntigen. Vicenarius bi-
 narius et cetera.
 Twyften. in H. Hamplen. et in D. twyDrecht-
 ich.
 Twytwelbigen. Duplare. Duplicare.
 Twytwelbig. Duplex. Dupliciter.
 Twytwellich cleyt. Dyplois. dis
 Twytwellichheit. Dualitas Duplicitas.
 Twytwellichheit. Difflonarius. Duplicator.
 Twytwel. Dubium. Ambiguum.

Cwy

Twybelechtich. Dubius. Dubiosus. tas. Ambiguus. tas. Dubitativus. Hesitativus. cetera in **S.** on **Seecker.**
on Twybelechtich. in **S.** **Seecker.**
Twybelechticheit. Dubietas. Dubiositas. Ambiguitas. Dubitacio. Hesitacio. Hesitaciuncula. Hesitamen.
on Twybel. in **D.** **voit** **Dait.** et in **S.** **Seecker.**
Twybelen. in **D.** **mys** **Duncken.**
ber Twybelen. in **H.** **mys** **Haipen.**
ber Twybelt. Desperatus. Diffidens. Diffusus. Discredens.
Twybel eyns woirds. Amphibologia.
Twybelechticheit. in **S.** on **Seeckerheit.**
Twybel des sunnes. Amphibolia.
Twybeler. Dubitator. Hesitator. Ambactor.
Twybelechtige rede. Ambages. Ambagia. Ambago. ginis. Amphibologia.
Twyhentich. Biangularis.
Tzaghe. Febris. in **C.** **Calde.**
Tzaghe. bertzaghet. in **B.** **Bloede.**
ber Tzaght maßen. Tabefacere.
onber Tzaght. in **C.** **Coene.**
Tzagel. start. in **C.** **Tzail.**
Tzart. teber. in **C.** **Clepnlich.**
Tzagghe. bewijfen. in **C.** **Choenen.**
Tzepen. werbeynen. in **H.** **Achten.**
Tzitteren. in **B.** **Wesen.**
Tzeghe. in **G.** **Ghepte.**

long Tzeghe. in **G.** **long Ghepte.**
Tzyl tyt stude. stunde. in **D.** **Dach.** stude.
umb Tzungen eu buyff off platze dat men dait nyet hyn en moeghe. in **L.** **umb** **Teggen.**
Tzyeren. in **S.** **Schoen.** suberlick maßen.
ont Tzyeren Deornare. Discomere. Ecomere.
Tzyerung des arms Armilla. s. an den arm.
Tzyerung but den doeren. Antipagimenta.
Tzyerung. tzyerheit. Ornamentum. Deornacio. Decoracio. Fulcimen. tum. Pultura. Cultus. Cultura. Venustas. Ridimiculum. Pulchrificacio. Ornatus. us. Stema. tis.
Tzyerung der hooten an den arm of by den deyn. Periscelis. dis.
Tzyerlich of bertzgert. Ornatus. Comptus. Plaleratus. Venustus. Decusatus. Decoratus. Faber. a. um. cetera in **S.** **Schoen.** suberlick
onber Tzyerlich. Infaber. a. um. in **C.** **Eglick.**
ber Tzyer in ber meytjt. Veractus. a. um.
Tzolt tzoldey. Stipendium Municipium. Donativum Sarellicium. Stipadium. secundum. Hugucionem. sed secundum Catholicon. Stepadium.
Tzoidener. Stipendarius. Municipalis. Municipanus. a. um. Municeps. pis. Solidarius.
die Tzoldge geest Stipendarius.
ont Tzunden. in **F.** **ont** **Fungen.**
ont Tzundung of ontfteeching van buyr. Incendium. Cauma. tis.

D.

VA.

ge **Dach.** pant.
Dachen maghen. Nuter. Vacillare. Titillare.
Doerke. ofte. in **D.** **Ty** **he.**

VA.

Dakke. salpererhtich. Sapor. sompnolencia.
Dachen. in **S.** **Slaperen.**
Dachterich. in **S.** **Slaperich.**

Dax

Bachel. in **T. Toze.**
 Bachelen. maken. **Faculare.**
 Badem. **Filum. li. Apiculus. li.**
 Badem later. in **C. Claster.**
 in den Badem die dicke knozzen. **Tumentum.**
 ti unde **Tumentosus. a. um. tas.**
 Badem die herrot ind wupf is. **Tibicillum.**
 Badem in en wêl gespannen. **Licium. cil. Scamen. inis.**
 Bader. **Pater. Paterculus. Genitor. Parens. Proletarius. abba. arraba.**
 Bader der naturen. **Genitor. parens. proletarius.**
 Bader den gy gelyck sijt. **Pater similitudine.**
 Bader die sozge boit u byzghet. **Pater cure.**
 Bader die u leert of regiert. **Pater formalis vel doctrinalis.**
 Bader der werdticheit ind eeren. **Pater dignitatis. reverencie vel honoris.**
 Bader van alders wegen. **Pater etate.**
 Bader der geistlicheit. **Abbas. prior.**
 Bader des gesundes. **Paterfamilias. paterfamiliarum.**
 den Bader in seeden nae ta volgen. **Patrizare. patriffare. patrinare.**
 des Bader boit is die hest **Patrimies.**
 alder Bader. **Avus.**
 utweß Baders alder vader. **Proavus.**
 utweß Baders aever alder vader. **Abavus. dait neest. Attavus. dait neest. Tritavus.**
 utweß Bader broeder. **Patruus.**
 utweß Bader broeders soen of dochter die is u ind gy oen. **Patruelis. commu. ge.**
 des tot utweß Baders broeder hoirt. **Patruelis. le. ter. tas.**
 alder Baders broeder. **Apatruus.**
 eynß Baders soens soen is des selven baders nebe s. **nepos. dat herten wy en enyncklyngh. dait neest pronepos. van abnepos. van atnepos. van trinepos.**
 Bader utweß huyffrouwen is u **Socer. ri.**
 Bader utweß mannes is nîck u **Socer. ri inde socerinus. a. um. tas. ind sgn vader of oer vader is utweß Profocer.**
 eyn vader die noch en alder vader lebendich hest. **Patrimus. mi.**

des vader ind moeder hier twee landen sijn die hest **Bigens. tis. omnis ge.**
 eyn by vader. **Bimaleus. ci.**
 boit vader. **Progenitor.**
 stijß vader. **Vitricus. Patrinus. patreus. patriaster.**
 des tot en stijß vader hoirt. **Vitricus. a. um. myt den vader in eynen wesen ind in eyne substantien. Omouision.**
 ge vader of vader die u of gy oen eyn sijn ter heiliger dopen gehalten hest. **Compater.**
 ge vadersche of vadersche. **Commater.**
 die sijnß vaders name hest. **Patronymicus. a. um.**
 vaderloiff menschen. **Orphanus. na.**
 vaderlich. **Paternus. a. um. tas. Paternalis. le. ter. tas. Patricus. a. um. tas.**
 vaderlich guet. **Patrimonium.**
 van vaderlich geslecht edel gehoeren. **Patricius. a. um.**
 vaderlicheit. **Paternitas. paternalitas. patricitas.**
 der vaderen oeverste. **Patriarcha.**
 vaighet. **Advocatus. prefectus.**
 des tot den vaighet hoirt. **Prefectorius. a. um.**
 vaighdye. **Advocacia prefectura.**
 mugstvall. **Muscipula.**
 rattenvall. **Gliriscipula.**
 vall. spynckel in **D. Dufwe.**
 vall den men vellet. **Casus. casura. lapsus. lapsura. ruina.**
 vallen. **Cadere. ruere. corruere. prouere. Labor. beris lapsare. perlabi collabi Dilabi. allabi. concidere. tundere i. concidere.**
 in vall. **Incidens. incidencia. illapsus. us.**
 to vall. **Accidens. accidencia.**
 in vall des gedanken. **Ennoyan.**
 af vall. **Decidens. Decidencia.**
 nae den vall weder op staen. in **S. op staen nae den vall.**
 ge vall. **aventure. in A. Adventure.**
 ongevall. in **A. qwaide Adventure.**
 guet ge vall. in **A. Adventure die guet is.**
 to vallen. volberden. in **B. by wiben. consentieren.**
 af vallen. afstreden. in **G. af Gaen.**

weber afvallen. in G. weder afvallen.
 half gevallen. Semirutus.
 id is gevallen of gescheget. in B. id heft sich ge-
 boirt.
 aevervallen. transneren. in L. aeverlopen.
 bevallen. behagen. in G. Baden.
 bevallen erghent onder. Obruere. subruere.
 bevallen in en suget. Egrotare. Infirmari. De-
 cumbere.
 vallen. stromcken. in S. Sneken.
 bevallen als getimmer. Collidere. Collabi.
 Ruere. Corruere. Ruinam pati.
 bevallen in pene of trocken. Cadere. Inci-
 dere.
 afvallen. in H. Afstien.
 gevallen. in S. gescheuen.
 to samen of mit vallen. Concidere. Collabi.
 Corruere.
 uytvallen. Excidere inde Excidivus. dat snell
 velt. similiter Excidivus. a. um.
 invallen. Incidere. Illabi. Irruere.
 tuschen vallen. Intercidere. Interruere. Inter-
 labi.
 to vast vallen of vast neervallen. Procidere.
 Prolabi. Proruere.
 neervallen. Occidere.
 weder of achterwaert vallen. Recidere onde Re-
 cidivus et Recidivus. a. um. Relabi.
 ondervallen. Succidere onde Succidivus et
 Succidivus. a. um.
 afvallen. afgestoten werden. Precipitari.
 sulken afvall. Precipitium. cii.
 to valsch. Accidental. le. ter. ras. Enneo-
 maticus.
 dich vallende. Caducus. Cadebundus. a. um.
 vallend nebel. Epilencia. Comicius. a. um.
 Comicialis. le. ter. ras.
 die dat vallend nebel heft. Epilenticus. Em-
 pleticus. a. um.
 Nota van vallen stept oick in G. Gliben.
 vale. in B. Breche.
 vale. witticheit als malkatkap. Albor.
 val. boeken. in P. jong Vert.
 valde. ruzzel. Plicā ce.
 valden. ruzzelen. Plicare. Complicare.
 omvallen. Deplicare. displicare. eplicare.

clegt valden. Vestipliare.
 to hoip of to samen valden. Complicare.
 clegt valvende. Vestiplicus. a. um.
 valboir. in D. Voiegader.
 valche. Falco. onis. alietus. ti. capus. pi.
 ghervalche. Herodius. dii.
 valsch. Falsus. a. um. Commenticius. a. um.
 valsch maken. velschen. Falsare. Falsicare. Fal-
 sificare. Refellere.
 valsch prophet. Pseudo propheta.
 valsch apostol. Pseudo apostolus.
 valsch cristen. Pseudo Cristianus et sic in fi-
 millibus.
 valsch spreker. Falsidicus.
 valsch making. Falsificacio.
 valscher. velscher. Falsarius.
 valscheit. Falstas.
 valscheit. Fallaciter. False.
 egn }
 twe }
 dyp }
 vier }
 vijf }
 seff }
 seven }
 acht }
 negen }
 Dan. in A. W.
 valt Dan. Inde. Deinde. Abinde. Exinde. Sub-
 inde.
 vanden. visiteren die heren. Visitare. convi-
 sitare. per. simul. invisitare. per. intra. fed-
 valde revistare. per. iterum.
 vane. Vexillum. vexillum.
 vanendager. in B. Banersdager.
 vanden. baners of wimpels aeverdechtel. Claxen-
 dix cis.
 vangarde. voershoide. voerwaerde der scharen.
 vangen. antasten. in G. Grijpen.
 vangen in woorden. in H. Rechtwilligen.
 onder of bevangen int best. Intercipere. Inter-
 venire.
 avvangen. in G. avvappen.
 ontvangen. Excipere. recipere. suscipere.
 ontvangen egn bucht. Concipere.
 bevangen als such egn pett of best verbynght.
 umb

umbDangen. in **N.** Arinneemen.
 umbDangen. umbgeÿppen enighe bpingen. **Ci-**
cumdare. **cirocere**. **amplecti**. **circumplecti**.
amplexor. **aris**. **complexor**. **aris**. **complec-**
tor. **eris**. **stipare** i. **circumdare** unde **stipa-**
tim adver. **instipare**. **per**. **in**. seu **valde**.
Ob. **per**. **undique**. **ambire**. **lustrare**. **per-**
lustrare. **vel contra**. **Re**. **per**. **iterum**. **Sub**.
per. **subtus**. **vel post**. **vel parum**.
 umbDanch. **Amplexus**. **us**. **amplexacio**. **com-**
plexus. **us**. **complexacio**. **complexio**. **am-**
plexio.
 sur umbDangen. **Pre**lustrare. **pre**amplecti. **pre-**
amplexari.
 geDangen. in **H.** beÿacht.
 verDangen. **hoir**danch **do**gn. **Pre**occupare. **pre-**
venire. **anticipare**. in **C.** **bur**Comen.
 verDangen als eyn stede of herberghe. **Precap-**
tare.
 anDangen. in **N.** anDamen.
 onderDangen. **Inter**cipere.
 sych geDangen geben. **Dedo**. **dedis**. **dedere**.
 die sych geDangen gebet. **Daticius**. **dedicius**.
deditor.
 als sych eyn geDangen gebet. **Dedicio**. **redcio**.
onis.
 umbDanglich. umbgeÿplich eenighe bpingen. **Lu-**
stralis. **lustrabilis**. **le**. **ter**. **tas**. **circumplee-**
tibilis. **circumdabilis**. **le**. **ter**. **tas**. **amplecti-**
bilis. **amplexabilis**. **le**. **ter**. **tas**.
 Dair. in **G.** beÿÿÿp.
 Dairen. begÿÿÿppen. in **N.** **Archt**willigen. **et in**
C. **bur**Comen.
 Dairlich. **Capciosus**. **a**. **um**. **tas**.
 Dair. sygh. in **N.** **Archt**.
 Daren. wanderen aebetwech. in **H.** **Kies**sen. **wan-**
deren.
 Daren. bueren active **Ve**here. **ve**ctare. **ve**cti-
care.
 waerDaren to gesich. in **D.** **Dy**hen.
 erDaren neutra. in **C.** **Cund**ich.
 erDaren. vernemen. in **E.** **E**rsaren.
 Darends hute of guet. **Res**. **bona** **mobilia**.
 heetDart. **Peregrinacio**.
 herDart. in **H.** **Her**bart.
 anDart der see of anderre wateren. **Ostium**. **tii**.

Dart wael. got behued u. in **N.** **Ar**dee.
 Dacre. **spet**. **Thaurus**.
 Darsich. **styrich**. **Thaurinus**.
 Darsch. **halsch**. **Recens**. **recentulus**. **friscus**. **im-**
putridus.
 Darsch. **groen** als **bisch** of **bleg**sch. **Infulsus**. **re-**
cens. **recentulus**. **perrecens**. **quamrecens**.
friscus. **a**. **um**.
 Darsch **maer**ken. **Recentare**.
 Darscheit. **Recencia**. **cie**.
 Darsue. **Color**. **Tinctura**. **Fucus**. **ci**.
 Darsue **hue** der **brout**wen **ansicht** **ma**llen. **Annu-**
lare.
 Darsue **af**nemen. **ont**bartwen. **De**tingere. **Dis**tin-
gera. **Decolorare**. **Discolorare**.
 Darsuen. **Colorare**. **Fucare**. **Tingere**. **Tincta-**
re. **Contingere**. **per**. **simul**.
 ontDarsuen **neutral**iter. in **B.** **ber**ÿÿÿcken.
 van Darsuen **maniger**ley **ge**bois **gewe**ben. **Poli-**
mitus. **a**. **um**.
 dat van Darsuen **maniger**ley **gewe**ben is. **Poli-**
mitarius. **a**. **um**.
 van Darsuen **maniger**ley **wet**er **off** **me**er. **Poli-**
mitarius.
 Darsuen **eyn** **wet**. **Fucare**. **Colorare**. **Comere**.
Phalerare.
 wedet of **ber**Darsuen. **Re**colorare. **Re**tingere.
 under of **wey**nich **Darsuen**. **Sub**colorare.
 Darsuer. **Colorator**. **Tinctor**.
 twy of **dobb**el **Darswich**. **Bicolor** inde **Bicolo-**
ratus. **a**. **um**.
 bele **Darswich**. **Multicolor** **In**. **Multicoloratus**.
 by **Darswich**. **Tricolor** inde **Tricoloratus**.
 ongelich **Darswich**. **Discolor** unde **Discoloratus**.
 manigerley **Darswich**. **Diversicolor** inde **Diver-**
sicoloratus.
 eyn **Darswich**. **Unicolor** unde **Unicoloratus**.
 wyt } } **Albicolor**.
 roit } } **Rubicolor**.
 swart } } **Nigricolor**.
 groen } **Darswich**. } **Viricolor**. **atus**.
 dine } } **Blavicolor**.
 gene } } **Grificolor**.
 gheel } } **Glaucicolor**.
 gemengt **Darswich**. **Mixticolor** inde **Mixticol-**
ratus.

doit **Dartwich**. *Luridus*. a. um.
 blond **Dartwich**. *Lividus*. a. um.
Dartwinge. *Tinctura*. *Coloratura*.
 gheel **Dartwe**. *Epadicus*. *Glaucus*. *Citrinus*.
 die sune **Dartwe** in sunen angegichte van schem-
 den niet verwandelt. *Cromaticus*.
Dartwe kruyt. *Fenicium*. cii.
 ruydel **Dartwe** tuschen toyt ind swart. *Elbus*. a.
 um. *Elbidus*. a. um.
Dast. gewijff. in *S. Secker*.
Dast. stark. in *G. Gesunt*.
Dast. stantvastich. in *G. Santz*. heel.
Dast. sterke. in *B. onder* *Bytschlich*.
Dast. seer. in *D. ge* *Doich*.
Dast. stark als eynich dnggh is. in *S. Starck*.
 bast.
Dast maken. vestigen staete of sterke. in *S. Starck*.
 hen.
Dast maken. *Firmare*.
Dastlich. *Firme*. *Firmiter*.
Daste. *Ieiunium*. *Abstinencia*. *Angaria*.
Dasten. *Ieiunare*. *Abstinere*.
Dasten tijt. *Quadragesima*.
Dastlich. *Quadragesimalis*. le. ter. cas.
 de **Dast** of des aevens niet en ytt. *Incenis*. ne.
Immorsus. a. um.
 die niet en **Dast**. *Morsus*. a. um.
Dastalrebend. *Carnisprivium*. *quinquagesima*.
Dat int gemeyn. *Vas vasis*. *vasculum*. *vacil-*
lum. *Tessera*. *Tessicula*.
Dater *Dat*. in *H. Hantbat*.
Deder *Dat*. *Bacus*. ci.
edich *Dat*. *Acerabulum*. *Acetarium*.
eyck *Dat*. *Macula* le. *Metallum*. li. *Syphon*.
onis.
Dat dair men groen ruyt in to byst. *Trapeta*.
re. *Trapetum*. ti.
Dat dair men garstewater in supdt. *Prisanarium*.
spise *Dat* der scheurer. *Miscellaneum*. nei.
erden *Dat*. *Ficula*.
Dat ngt twee oren tot den wyg bynende. *Dio-*
ta. re.
spneley ront *Dat*. *Culigna*. ne.
Dat wat in to bewaren. *Filaxa*. xe.
ke *Dat*. *Cafeale*. *formella*. *formula*. *duca-*
ce. *fillura*. re.

appel *Dat*. *Aposoretum* vel *aposeretum*.
byt *Dat*. *Ignearius*.
meich *Dat*. *Mulceale*. li. *multrum*. tri. *mul-*
tra. tre.
scherber of **schenebiers** *Dat*. *Prisanarium*.
Dat hand ngt to waschen. in *H. Hantbat*.
Dat dair men wat natz of buchtes in doyt. *Mis-*
forium. rii.
Dat dat onder eyn gat heft tot water bynende.
Guttalicium.
Dat bue die salbe meker. *Guttus*. ti.
Dat van glase. *Guva*. *guina*.
Dat van eynee gewassen fleschen gemect. idem.
 ind oick *Agula*. le.
Dat wyg in to dragen als eyn huyt of belle.
Hyrnea. nec.
Dat doyt in to waschen. *Pelluvinum*. *Labrum*.
labellum. li. *alveus*. vei.
oel *Dat* van gold of silber. *Lenticula*.
Dat wynduyten in to treden.
oel *Dat*. in *G. Oelbat*.
salben *Dat* of buste. *Olfactorium*. *olfactoriolum*.
sayt *Dat*. *Seminarium*.
Dat dair men appel in dreyhet dat onder plat is.
Aposoretum. *apoforica*.
Dat dair men den heren eten ind bynchen in
 byngt. *Aristophorum*.
Dat dair in men die spise besiden sett. idem.
wyng *Dat* dat men op den scholderen dreyhet. *Ar-*
millum. li.
wyng *Dat*. *Arteria*. *bacharium*. *lepscum*. ci.
cetera in *D. Wyngate*.
Dat dair men haber ngt ghebet of ngtt. *Bacus*.
bacillus.
grot *Dat* water in to doyn. *Aqualis*. li. *castel-*
lum. li.
Dat spise in to doyn. in *S. Spysbat*.
Dat spise in to dragen. *Ciborium*. rii.
Dat spise in to bewaren. *Cibutum*. ti.
alreley *Dat* ter knechten. *Coeculum*. li.
bynch *Dat*. *Ciacus*. ti.
Dat dat kunstich is. *Artocapta*. *artocupa*.
Dat ngt hengien of oren. *Ansatum*. ti.
Dat der heiligen of der offerhande. *Armellum*. li.
Dat dat by pynappel of pynnen hebet. *Triden-*
cal. *alis*.

erdy

erden Dat myt byje stuympen. Scitropedes. dis-
 eyneley erden Dat. Trulla. le.
 Dat dat bynnen grof ind byche is. Turgiolum. li.
 Dat ban myffynch dat cleyn is. Lenchicus. ci.
 eyn snoed Dat. Quadrantal. talis. quadrantale.
 lis.
 ront Dat. Sperum. ri.
 Dat verhoepet of meker. Vascularius.
 eyn Dat waters. Soriscula.
 Dat dat gedreyet is. Torneuma. tornatura.
 Dat dat neder ind cleyn is. Pigella.
 doot Dat. Quartallum. li.
 Dat daer men huyt myt leschet. Syphon. onis.
 Date die tot wijn gehoeren. in M. alreley Wijn-
 bate.
 alreley melchDate. in M. Melckbate.
 alreley eerDate. in C. Eerbate alreley.
 Date to stoppen. Lino. is. ire. Allinire. Col-
 linire.
 halle Date ondticht. Futilis. le. Futilia. Ficilia.
 der Date tzierheit. Emblema. tis.
 Datmecher. Tessellarius. Tesserarius. cetera in
 B. Boeder.
 gemaect off bereydt Dat. Anaglyphum. phi. An-
 cesa. forum.
 heilige Date. Anclabria.
 Daten. tunnen. Vasare. Invasare. Convasare.
 per. simul.
 Dat der xii. in eyn en eymer maecht. Ciatu. ti.
 eyn Dat der xii. eymer maecht. Capsax. acis.
 Cathapulta. Concha. e. ind dat is en erden
 bat.
 eyneley erden Dat. Calpar et Catinum. ni. dat
 selbe is oick en erden schottel.
 Dat ban hii. amen dat is eyn boeder. Plaustrum.
 stri. Carrata. te.
 Dat ban eyne amen. Ama. me.
 Dat ban en eymer. Sextarium. ri.
 Dat ban en bysbei dat synt vier quartern.
 Dat ban eyne quartern. Quarta. te.
 Dat ban en echiel. off menghien dat is en halbe
 quarte. Menglinum.
 Dat ban eyne pynten dat is eyn half menghien.
 Pynca. te.
 Dat ban ruedeken beneden wist ind baeden engh.
 Calatus. ti.

eyneley Dat des men tot wijn gelympt. Crater.
 ris. Cratera. re.
 eyneley nutte Dat. Seria. Seriola.
 eyneley Dat. Affrutabulum.
 eyneley Dat. Arapagio. onis.
 eyneley Dat. Brocca. ce.
 eyneley Dat dat men op eselen off mynlen buert
 mit wijn off oelp ind gelt byt kuycken. Bari-
 le. et Cadus idem.
 Dat ban eyneley maten. Metreta. te.
 eyneley Dat. Arpagma.
 Dat dat byt pyntappelken hest als byt tande.
 Triens. tis.
 Dat des men tot water gelympt. Orca. ce. et
 Urceus idem. off die nap.
 Dat dat eyn schall heit unid wijn uyt to bync-
 ken. Fiala.
 Dat dat eyn kruesen heyt oick wijn uyt to bync-
 ken. Crusibulum.
 Dat dat eyn eymer heyt daer men water mede
 puet of byeghet. Situla. le. off orna.
 Dat dat eyn boede off kuyben heyt tot water.
 byt off wijn. Dolium. lii.
 Dat dat eyn tonne heyt. Tunna. ne.
 Dat dat eyn sieche heyt. Lagema. Flasca. Fles-
 cula. le. idem. ind is sy groit soe heyt sy
 Fidelia.
 Dat dat en kanne heyt. Amphora.
 Dat dat eyn toy off nayve heit. Urceus off
 Orca. ce.
 Dat dat eyn kofst of mande heit. Sporta. spor-
 tula. sportella. cophinus. cophinula.
 Dat daer men asch der mynschen in byt. Urna.
 ind is oick eyneley mate.
 Daten. in T. opLaden.
 Daten. hechten. in C. Cleben.
 Dattinghe. in B. halfBant.
 Date baeden gebildet. Anaglippa. orum. ancesa.
 orum.
 geDicht. in H. Kijff.
 Dichten. in H. Kijben.
 Dichter. in H. Kemp.
 seeghDichter. betwante. Triumphator. victor.
 boirDichter. Actionarius. propugnator.
 myDichter. in H. mytKijber.
 anDichten. Impugnare. oppugnare.

tegen **Verchten**. idem.
 ver **Verchten**. Propugnare.
 weder **Verchten**. Repugnare.
Veede. of **och**. in **C.** **Veeghen**.
Veeden. of **oghen**. in **C.** **Veeghen**.
Veedbedijeff. Littera diffidatoria.
Veedel. in **C.** **Veeghen**.
Veeder. in **C.** **Veeghen**.
Veeder. plume. Penna. pennula. pluma. me.
Veederen. Pennosus. plumosus. tas.
 die **Veederen** of **pennen** uyt en bloegel trecken. Pin-
 nirapus.
 die **Veederen** of **plummen** eggen van den hoefde
 nympt. Pinnirapus.
 uyt **Veederen** decken of tzeren. Pennare.
 vol **Veederen**. vol plummen. Pennosus. plumo-
 sus. a. um. tas.
Veederen die an pijlen stralen volten vgeren sijn.
 Torrido. inis.
Veederen. plummen. pennen uyttrecken. Depen-
 nare. expennare. deplumare. explumare.
Veederen. plummen insteken of uyt **veederen** plu-
 men tullen. Impeanare. Implumate.
ge **Veeder**. geplummt. Pennatus. plumatus. a.
 um.
Nota van **Veederen** byndt men oick in **P.** **Plum-**
men.
Veeder. oym. myn vader broeder. in **C.** **Om**.
Veeder. oym. mynre moeder broeder. Avuncu-
 lus.
Veedere rechte neben. tweer broedere of tweer
 suster of broeder ind suster kindere. Conso-
 brini.
Veeder alreys maich. in **N.** **Veeden**.
Veegh. sterflich. Capularis. re. filicernus. a.
 um. filicernus. a. um. moribundus.
Veeghel. egnessich. in **H.** **berhardt**.
Veeghbuer. Purgatorium. cartaticum. expiato-
 rium.
Veeghen. regniggen. in **H.** **keren**.
Veel. Venum ni i. Venale. lis. ter. tas.
 waer **Veel**. in **C.** **gued** **Coijf**.
 dat **Veel** is. Venalicius. vendicius. a. um.
Veel. Multus. a. um. plurimus. a. um. co-
 piosus. a. um. copfus. a. um.
ve **Veel**. Nimis. ninium.

Veel sprekende. Multiloquus. verborus. cetera
 in **C.** die vele onnutlich **Cattet**.
Veelheit. Multitudo. copia. copiositas. copus
 indeclina.
Veelre wijfe. Multiformiter.
Veelre meer. Multus plurimus.
 eben. of gelick. of soe. of also. of sus. of akus.
Veelre. Tantum. Totidem.
 twee **Veelre**. Quot. Quantum unde quantitas.
 soe of sus **Veelre**. Tot. Tantum. Tantidem. Tan-
 cillum. Tantisper unde Tancitas.
Velle. in **H.** **Vugt**.
 dat **Velle** dair men de ogen uude decket. Ci-
 lum. II.
 tuschen **Velle** ind bleesch en suichte. Intercus
 tis.
 tuschen **Velle** ind bleesch. Intercutaneus. a. um.
 Intercuticus. a. um. Intercutanas. a. um.
 Subtercus. tis. Subcus. tis.
Velle of **Vugt** van vollen. Hapsum. si.
Veplich. by in **S.** **Secker**.
Veplige byplazze off stede als kerch. kerchhoff.
 herlige ampt off krayne et cetera. Astum. li.
Veplicheit. in **C.** **Gelede**. et in **S.** **Secker**
 heit.
 stede der **Veplicheit**. in **S.** stede der **Seckerheit**.
 een **Veplich**. Simplus. a. um. Simplex. eis un-
 de Simplicitas. Simpliciter.
 een **Veplich** maken. Simplare. Simplificare.
 twee **Veplich**. Duplex Duplus. Biplax. Altri-
 plex unde Duplicitas. Dupliciter. Biplicitas.
 Bipliciter. Altriplicitas. Altripliciter.
 twee **Veplich** maken. Duplicare. Duplare. Du-
 plicare.
 drie **Veplich**. Triplex. Triplus. a. um unde Tri-
 plicitas. Tripliciter.
 drie **Veplich** maken. Triplare. Triplicare. Tri-
 plicare.
 vier **Veplich**. Quadruplex unde Quadruplicitas.
 Quadrupliciter.
 vele of manich **Veplich**. Multiplex. Multiplus.
 vele of manich **Veplich** maken. Multiplicare.
 weder twee **Veplich**. drie **Veplich** maken et cetera.
 Reduplicare. Retriplicare. Requadruplica-
 re. Requintuplicare. Reintuplicare et ce-
 tera.

he.

de Vellisch. in B. Bergdeme.
 neder Vellisch. in D. ver Darslich.
 ongedellisch. in A. Jamerlich.
 ongedellichheit. in C. Crot.
 ongedellige. in S. Stumpet.
 die haist off suel Vellet. Caducus. Todinus. a. um.
 Velschen. in D. Valsch maken.
 Velscher. Falsarius Falsificator.
 Velt. in W. Acher. et in T. Tant.
 Veltman. in B. ge Vaer.
 Veme. Judicium vetitum.
 Vemtschepen.
 ver Vemen.
 ver Vempt.
 Venchnisse. in H. Kerckener.
 ge Venchnissmeester. stoekmeester. Carcerarius.
 ge Venchenscap als sich eyn gebaigen gest. De-
 dicio. onis.
 Vent paedse tong. in A. Vent.
 Venit. in C. Clant.
 Venne. in B. Vorch venne.
 Vensch. vorsch. in B. Vorschlichtich.
 Vere die die lunde oever dat wäter voist. Nauta.
 re. Navita. re. Prahens.
 Vergelt. verloen. in S. Schepoen.
 Vere. wijt. Remotus. Longinquus. Exterus.
 Extraneus. Protenus i. procul. cetera le-
 quuntur post Vergwantsz.
 Verberen. in A. Hartfeldich maken.
 ver Vert. in A. Hartfeldich.
 onber Vert. in C. Coene.
 ver Vertlich. in G. Gijsslich.
 ver Vertlich. verschijlich in A. Ancklich.
 Verdyet. molt. in C. Crot.
 Verdyot. Tedium. Fastidium. [1. Fastidium.]
 Fastidiosum.
 Verdyeten. Attediare. Fastidire.
 Verdyetlich. swair. in A. Ardeptlich. et in A.
 ongedoelich.
 Verghen. arnennen. in M. an Molven.
 wu Verdych. in B. Vablang. et in D. twyn-
 Dacht.
 Vergerfs. in T. ver Laeren.
 Veruyss. in S. Slaesse.
 Vercken. swyn. Porcus. Porcellus. Porculus.
 Porca. Porcella. Porcula. Kyrry.

tong Verckhen. in C. Coedhen.
 wilt Vercken dat eyn beer is. in B. Ver.
 Verckens stal. in C. Coeben.
 Verckens dyanck. Silique. arum. squalor.
 Verckens herbbe. in H. Herbbe der vercken.
 Verckens snere. in S. verckens Smalt.
 Verckens buych. Aqualiculus.
 van Verckens blesch eyn gericht. Nefrendicium.
 Verckens blesch. Nefrendicia.
 der Verckens kugle die sy wueten. Scrobs.
 der Vercken wueten. Scrobare. Inscrobare.
 Vercken gebaiten van en wilden beer ind bare
 eynre tamer soigh. Cicuris vel Cicurres.
 Vercken dat gelubt is. propie eyn boch. Ne-
 frendus. di. Maiialis.
 moeder Vercken. en ghilt die gelubt is.
 Verckens. swynich. Porcinus. Suinus. Subil-
 lus. Suillus.
 tam Vercken dat eyn moeder is. in C. Coene.
 Verckens haist den men en wech fendet. Nefren-
 dicum. cii.
 Vercken verwaere. Scropharius. porcatus.
 Verckensbahe. in B. Bahie.
 Vercken dat noch sugget. Depabis. bis.
 Vercken wynnen in der naturen. Subare.
 der Vercken klanste ingewoe. Sumen.
 Verckens buych wael gestunght. Scrutus. II.
 Vercken sump sich in to waltren. Volutabrum.
 Vermen. Confirmare.
 Verming. Confirmacio.
 Vermloen. in C. Cinober.
 Verme alt verlaert.
 Vernust. verstant. in H. Hebe.
 Vernustich. verstandel. in C. Clock. et in H.
 Hebe.
 Verpelne. in A. Argelst.
 Vergwantsz. so to seggen.
 Verre. wijt. in D. Vere.
 van Verre. Alonge. delonge. clonge.
 Verreheit. Longinuitas.
 Verren. Elongare. Abtentare. Abvicinare.
 on Verren. in S. Steien. et in D. on Dagen.
 so Verre. in maten. in A. by Nisa.
 Verre wesen. Distare. Dispacere.
 die Verre is. Absens. asentancus, absencialis.
 le. ter. tas unde absencia.

Verste.

Verle. in *H. Nach*.
 mit Verffen stoten. Calcitrare. mulcare.
 Verſ. Verſus. Verſculus. Metrum. tri.
 Verſmaken. Verſificor. aris.
 Verſmakliĳ. Verſificabilis. le. ter. tas.
 werth van eynen Verſ. Monasticum. Monasti-
 cium Monasticon.
 van twee Verffen eyn gefengh of gefette. Disti-
 cum. Dillicium. Disticon.
 half Verſ. Emisticus.
 Verſſich. Metricus. a. um.
 twee Verſſich. Bimetricus. bimeter. tra. trum.
 drie Verſſich. Trimetricus. trimeter. tra. trum.
 vier Verſſich. Quadrimetricus. tetramiter. tra.
 trum.
 vijf Verſſich. Pentametricus. pentameter. tra.
 trum.
 ſes Verſſich. Exametricus. exameter. tra. trum.
 Verſſemeter. Verſificus. verſificator. a. tricus.
 metrista. comaticus.
 van weynich Verffen eyn gefet. Ydilion.
 die Verſte. die voerſte. Longinquior. diſtan-
 cior. remocior.
 Verſte van tymmer. Doma. tis. tolus. li.
 Verſte. verlengynge. in *H. verſtandynge*.
 Verſten in *H. verſtalden*. verlengen.
 Verſtenbel. in *B. Verſcheyden*.
 Verſten. Iraciaten. Pedere.
 Verſagn hoen. Fesanus.
 Verſe. ſcheebe. Festuca.
 Verſertijt Vesperum. ri.
 Verſer dat getijde dat men heldt. Vespere. orum.
 et vespere. arum.
 Verſer maken ſynge of leſen. Vesperare.
 Verſertijt of aevend werden. Vesperare. vespe-
 rascere. advesperare. advesperascere.
 Verſer ſtonde die wijle men dat verſergetijde heldt.
 Vespere arum.
 Verſer die men lugdet. Vespere. arum.
 Verſerliĳ Vespertinus. a. um.
 Verſman dem men ſchijft of toegheest dem ver-
 ſten.
 Verſte. beſniſſe. beſynge. bolwerck. verſtrede.
 Fortalicium. municio. municioncula. mu-
 nicium. munimen. munimentum. munito-
 rium. municipium. praesidium. obſidium.

propugnaculum. firmaculum. Firmatorium.
 firmamentum. fultura. fulcimen.
 Veſten. beſtigen. vaſt maken ſtede of ſtede et ce-
 tera. in *S. Starcken*. beſten ſtaete.
 Veſten. in *H. Verſten*.
 Veſten. ſtarcken gelaſte of gſte. in *S. Sarc-
 ſten*. beſten gelaſte.
 ontveſten. Diſſipare. Diſpactare.
 ompt of ſamen veſten. Communire. confulcira-
 umbſten. Circumfulcira. circummunire. cir-
 cumfigere.
 boitveſten. Premunire. prefulcira.
 tegen veſten. Obfulcira. obmunire.
 weder of achter veſten. Refulcira. Remunire.
 veſten an en cruce. Crucifigere.
 veſten van beneden op. Suffigere.
 boitveſten. Transfigere.
 veſten manigerley. Diſfigere.
 in veſten. Infigere. effigere.
 veſten boit an. Prefigere.
 weder veſten. Reſigere.
 veſten. cleven. Figere. affigere. configere. de-
 figere. perfigere.
 veſniſſe of beſynge van gelaſten of toeſeggen.
 Solidamen. tum. fulcimen. tum. munimen.
 tum. communimen. tum. roboramen. cor-
 roboramen. tum. foramen. tum. vallamen.
 vallacio. ratificacio. roboracio. corroboracio.
 veſniſſe. tuchniſſe. in *O. Oſtonde*.
 veſtliĳ. Firmiter. Irrefragabiliter. in *B. on-
 verſteckliĳ*.
 Vet. Pinguis. crassus. perpinguis. Arvinofus.
 ſaginaris. carneus. Carnofus. carnulentus.
 corpulentus. carnulentus. esculoſus. escu-
 lentus. escosus. obesus i. pinguis. colloſus.
 Vet ſmeer. in *S. Smalt*.
 Vet weſen of werden. Craſſeo. es. ere. escere.
 pinguere. gliſcere i. pingueſcere. Impin-
 gueſcere. repingueſcere. per. iterum.
 Vet weſen off werden van buchter materien. Uveo.
 es. ere. Uveſcere.
 dat men Vet maket umd to eten. in *M. dat
 men veſtet*.
 acher Vet off meer dan vet. Obelus. Obefus.
 tas.

dat

dat myt **Wetten** gehoect is. **Adipatus. a. um.**
Wet maken. in **M. Weten.**
Wet makenge. **Impinguacio. Saginacio.**
Wet werden. in **M. Weten.**
Wet mynsh off dger. **Adipatus. Incrassatus.**
Wetticheit. **Pinguedo. Crassitudo. Popa. pe.**
Sagina. ne. Saginum. ni. Saginula. Carnositas. Carnulencia. Crassitas. Crassicies. Esculencia. Corpulencia. Callus. Sigimen. Sagimentum. Saginamentum.
Wetticheit des dypch. **Aqualicus. Aqualiculus.**
Wetschen. mydich spelen. in **M. Wappen.**
Wesh. gtwich. in **H. Wabe.**
Weshal. **Stratorium.**
Wesh in dzyben. in **B. Wessen** wesh.
Wesh van den stal in die weyde dzyben. in **B. Wessen** habe.
Wpant. weberparth. **Inimicus. Hostis. Adversarius. Emulus.**
Wpant werden. in **S. ontzeggen.**
Wpant of onbzunt wesen sonder ontsachte beede. **Inimicari. Contrariari. Contraversari. Adversari.**
Wpant maken. **Inimicari. Simulare.**
Wpantbenger. **wpantsleger. Hosticapa. Hostiscinda. Hostifeida.**
epn getzert **Wpant.** **Toragium. gii.**
Wpantchap. **Inimicicia. in C. Czeghe.**
Wpantlicke. **Inimicalis. Inimicabilis. le. ter. ras. Hostilis. le. ter. ras. Hosticus. a. um.**
Wicarie. **cappellrge. Vicaria. Cappellaria.**
Wicarius. **Vicarius. Altarista.**
Wijck. **epn** czanchteit der wijck. **Vicus.**
Wijckbone. **Lupinus**
Wijcken. **wijghen. in T. hgnTopen.**
Widimus hzief. in **C. Czaisumpt.**
Wijf. **Quinque.**
Wijstgen. **Quindecim.**
Wijstich. **Quinquaginta.**
Wijshondert. **Quingenti. re. ta.**
Wijshusent. **Quinque milia.**
Wyste. **Quintus. Quinus. Quindenus.**
Wijstienbe. **Quintus decimus. Quintanus. Quindanarius.**
Wijstichste. **Quinquagesimus.**
Wijshondertste. **Quingentesimus.**

Wijfmail. **Quinques. Quinies.**
Wijstienmail. **Quindecies.**
Wijstichmail. **Quinquagies.**
Wijshondertmail. **Quingencies.**
Wijstich. **Quinquaginta.**
epn ind **Wijstich.** **Quinquaginta unus;**
 twee ind **Wijstich.** **Quinquaginta duo.**
dzy ind **Wijstich.** **Quinquaginta tres.**
bger ind **Wijstich.** **Quinquaginta quatuor.**
bijf ind **Wijstich.** **Quinquaginta quinque.**
seff ind **Wijstich.** **Quinquaginta sex.**
seven ind **Wijstich.** **Quinquaginta septem.**
acht ind **Wijstich.** **Quinquaginta octo.**
negen ind **Wijstich.** **Quinquaginta novem.**
Wijstichste. **Quinquagesimus.**
epn ind **Wijstichste.** **Quinquagesimus primus.**
 twee ind **Wijstichste.** **Quinquagesimus secundus.**
dzy ind **Wijstichste.** **Quinquagesimus tercius et cetera.**
Wijshonderste. **Quingentesimus.**
getal van **Wpben.** **Quinarius.**
getal van **Wpstenen.** **Quindenarius.**
getal van **Wpstigen.** **Quinquagenarius. van II. Quinquagenarius unarius** van **Iij** **Quinquagenarius binarius et cetera** so doxtan **bijf** tot **ix.**
Wijfheldich. **Quintuplex. quintupliciter.**
Wijfheldich maechen. **Quintuplare. Quintuplicare.**
Wijstgen **Weldich.** **Quindecuplus. pliciter.**
Wijstgenheldich maken. **Quindecuplare.**
Wijstichheldich. **Quinquagecuplus.**
Wijstichheldich maken. **Quinquagecuplare.**
Wgghen. **Ficus. us.**
Wgghen **Wgghen.** **Carica eciam dicitur dactylum f. fructus. palme. lappaces.**
grst gewassen **Wgghen.** **Grossi.**
Wgghen eter. **Sichophanta.**
Wair men **Wgghen.** **Wgghen. natte et cetera** myt **steit** dat **reptichag** of **haickshen** heyt **Strigilis. lis.**
Wgghenboem. **Ficus. ci. ruminalis. lis.**
cleyn **Wgghenboem.** **Ficulnea. nee.**
Wgghenboem. **Ficulneus. a. um. ficeus. a. um.**
Wair bele **Wgghen** wassen. **Ficulnetum. ficutum. ti.**

Doghen. biffchen. in **L.** hyn **Lopen.**
 Dyle. Lima. limula.
 Dylen. Limare. delimare.
 mgt of famen Dylen. Collimare.
 Dylfel. Limatura.
 Dylnae. Quasi. pene. ferme.
 Dyllichte. in **A.** by **Aventuren.**
 Dyllen. hant afrecken. in **S.** **Schynnen.**
 Dylte. in **S.** **Schynre.**
 Dylte. Filtrum. cento. onis.
 Dyltmeker. Filtor. centor. toris.
 Dyltich. Filtrosus. centrosus. a. um.
 Dym falds schoebe. schyantz of anders.
 Dymmen.
 Dynche. Frigellus. carduellus. achallantida.
 achallantis. lucuna.
 Dynnen. Invenire. adinvenire.
 weder Dynnen dat verlaeren was. Reinvenire.
 reperire.
 onder Dynnen die waerheit. Comperire. experiri.
 in **S.** onder of ver **Soecken.**
 ont Dynnen.
 be Dynnen.
 Dyngher. Digitus. digitabulum. dactilus.
 erste Dyngher als die duym. Pollex. cis.
 ander Dyngher. Index salutatorius demonstra-
 tivus.
 middelste Dyngher. Medius. impudicus. ver-
 pus. pi.
 vyfde Dyngher. Medicus. medicinalis. anularis.
 cleyfste Dyngher. Articul. digitulus. digitel-
 lus. auricularis.
 Dyngherlyck. in **H.** **Kynck.**
 Dyngherhoit. Digitale. lis.
 dat men en Dyngher in sterck. Digitabulum.
 digitale. lis.
 Dyngher wijsen. Digitare. indigitare.
 Dynne van en biffch. Penna. pennula. pynna.
 le unde pynnosus. tas.
 Dynnich. in **G.** **Garbich.**
 Dynnichheit. in **H.** **Helheit.** et in **S.** **Stupri-
 cheit.**
 Dynsen. in **G.** **Glyffen.**
 Dynser. in **G.** **Glyffener.**
 gedynset. Fictus. Confectus. Simulatus. Com-
 menticius.

gedynset werck. Facti Fictio. Simulacio.
 Dynster. Fenestra. Fenestrella.
 Dynster buten wijt ind dynnen engh. Exedra.
 dra.
 Dynstren maken. Fenestrare.
 Dynster geflypt in eynde want. Riscus. ci.
 Dynster. doncher. in **D.** **Dupster.**
 Dynsternisse. in **D.** **Dupsternisse.**
 Dyppen. wetten. Terere. acuere.
 Dyr. Quatuor. Thessera. re. Tesseron. Te-
 tras. adis.
 Dyrtyen. Quatuordecim. Tesseredecas. dis.
 Dyrtych. Quadringenta.
 Dyrthontert. Quadringenti. te. ta.
 Dyrtyfent. Quatuor milia.
 Dyrtyde. Quartus. quaternus. Quartanus.
 Dyrtypende. Quartus decimus.
 Dyrtychste. Quadragesimus.
 Dyrthontertste. Quadringentesimus.
 Dyrtyff. Quadries. Quater.
 Dyrtyffmail.
 Dyrtychmail. Quadragesies.
 Dyrthontertmail. Quadringencies. Quadringen-
 tesies.
 Dyrtych. Quadringenta.
 eyn ind Dyrtych. Quadringenta unus.
 twee ind Dyrtych. Quadringenta duo.
 dyp ind Dyrtych. Quadringenta tres.
 vyf ind Dyrtych. Quadringenta quatuor.
 ses ind Dyrtych. Quadringenta quinque.
 seven ind Dyrtych. Quadringenta septem.
 acht ind Dyrtych. Quadringenta octo.
 negen ind Dyrtych. Quadringenta novem.
 Dyrtychste. Quadragesimus.
 eyn ind Dyrtychste. Quadragesimus primus.
 twee ind Dyrtychste. Quadragesimus secundus.
 dyp ind Dyrtychste. Quadragesimus tercius.
 Dyrthontertste. Quadringentesimus.
 getal van Dypren. Quaternarius.
 getal van Dyrtyenen. Quatuordenarius.
 getal van Dyrtygen. Quadragenarius.
 getal van eyn ind Dyrtygen. Quadragenarius.
 unarius. van xij. Quadragenarius. bina-
 rius et cetera see boyt an dyf tot vyftigen.
 Dyrtyfde. Quadruplex. Quadrupliciter.

Dyr.

Wyrbeldich maken. Quadruplare. quadruplicare unde Quadruplicator.
Wyrtienbeldich.
Wyrtienbeldich maken.
Wyrtichbeldich.
Wyrtichbeldich maken.
die Wyre ritter onder oen heft. Quaternio.
Wyrcant. Quadrus. Quadrangulus. Quadrangularis. re. ter. tas.
Wyrcant maken. Quadrare. Quadrangulare. tot **Wyren beplen.** quartieren. Quartare. Quadrupartiri. Quartupartiri.
tot Wyren gedeelt. getoyndelt. Quadripartitus. Quartatus. Quadrifidus. a. um.
Wyrcleeg wyffe. Quadriformiter.
Wyrclootich. Quadripes. dis.
Wyrcpennich. wyrclootich. Quadriugus. a. um. quadriugis. ge.
Wyre isit alt. Quadrimus. quadrimulus. quadrimatus. a. um. quadriennis.
Wyrcfairige tyt. Quadrimatus. a. um. Quadriennium unde quadriennalis.
Wyrcperdich wagen of carre. Quadriga. ind die wyrcper dair af heit Quadrigarius.
Wyrcreleg. Quadrifarie.
Wyrcdel. quartier. Quadra. dre. quarta. pars.
Wyrcdel of en oyt guddens of wijns of anders. Quartale. lis. quartarium. Quartallum.
Wyrcdel van maten. Quartale. lis. quarta pars.
Wyrcere. in **W.** wyrcdach.
Wyrceren. hoichtyticheit halben. Celebrare. festivare. sollempnizare. festare. sabbatizare.
Wyrclich. in **W.** hoichtytlich.
Wyrcdach. hoichtyt. in **W.** wyrcdach. hoichtyt.
Wyrcpennich. dat wyrcdel van eynen pennynck. Quadrans. dodrans. ferro fertonis.
Wisch. Piscis. pisciculus.
bol Wisch. Piscosus. pisculentus. lencia.
stochWisch. Strumulus.
brackWisch.
Wisch dyck. Vivarium piscina.
Wischeter. Xiofagus.
Wischhof. Nassa. se.
der Wisch bechheit. Pisculencia. piscositas.
Wisch vercooper. Piscarius.
Wischvrait. Piscivorus.

Wischwyre. Senecia. cie.
Wischschuebe. Squama. squamula.
Wischespanne. in **W.** wyrcne.
Wischjen. Piscor. aris.
uytWischjen. Expiscari.
samen of myt Wischjen. Compiscari.
Wischer. Piscator. savissor. piscens. piscans. indeclina. piscarius.
Wischerpe. Piscina. piscaria. piscatoria.
Wischmenger of vercooper. Bolo. onis.
Wischlich. Pisculentus.
Wischlich. Piscatorius. piscabilis. le.
Wischeren. in **W.** beDencken.
Wischerre. Fictorius. ficticiosus. fictor. poeta.
Wyst. wat. in **G.** Ghet.
eyn Wyt. Bombus. bi. Trulla. le.
Wysten. Bombizare.
Wysel. Tritorium. pyla. le.
in den Wysel stoten of wyrcben. Pilare.
dat men in den Wysel stoit heit Pylum. inis.
Wyseren. Fingere. defingere. effingere. Difingere. machinari in malo poyo. poy. poyre.
samen of myt Wyseren. Confingere. commachinari s. in malo.
Wysch. in **W.** onWey.
Wysch.
Wysch daer lant. Planicies.
Wysde. Placenta. polenta. focacia.
Wysden becker of meker. Placentarius. placentinus.
Wysden of posteyden top. Arcopta.
Wysam. Flamma. flammula.
Wysammen in sech selven. Flammere. flammescere.
Wysammich maken. Flammare. Inflammare. Conflammare.
Wysammich. Flammeus. flammivomus.
Wysanderen. eyn lant. Flandria.
Wysanders mynch. Flandrinus. Flamingus.
Wysmynch. idem.
Wysaff of hennep. Stupa. Stupula.
Wysaff. Linum. lini.
Wysaff knop of bolle. Adula. le.
Wysaff clabe. Roca. ce.
mit Wysaff of hennep reten stoppen. Stupare. De-

stupare. Extupare idem vel Extupare est stupam remove. Restupare. per. iterum.

strene Vlasse of henney. Strena. Strenula. unde Strenofus. tas et Strenicus. a. um s. der streenen gericht.

Stassich of henney. Stupeus et Stuposus. a. um. tas.

Die. egn vogel. Bubo. Noctua.

Diechte. in **L.** Töcke.

Diechten. Tricare. Plectere. Complectere. Campfare unde Campfatis. Plexor. aris. Complexor. aris. Capillare.

Diechtinge des hairs. Capillatura. Capillamentum. Tricatura.

weberDiechten. Retricare.

omDiechten. Retricare. Districare.

goltfar Diechtich. Auricomus. a. um.

slangen Diechtich. Anguicomus. a. um.

Dieche. smette. in **L.** Lunche.

en Diech rodelich in den ansicht. Cesia. e. Lenticula inde Lenticulosus. tas.

en Diech an den libe. Nevus. vi unde Nevous. tas. Nevulus. li. di.

en Diech in boichen of schaysten. Menda. de.

Diech tegen die gele of eere. Labes. bis. Labecula. Pernicies. ei unde Perniciosus. tas.

Diechen. smetten. in **L.** Luncken.

deDiecht.

ondeDiecht. in **H.** Kegn.

Diechtich. in **H.** onKegn.

Diebermuoff. Vesperilio. onis.

der Diebermuoff of slangen gat. hol. nest off wonunge. Scrobs. bis.

Diebich. in **H.** Kegn.

omDiebich. in **H.** onKegn.

Dieberen. in **H.** Hollenter.

Diegel to derschén. Tritulas. Tribula. Tribulum. li.

Diehen. in **B.** Widden.

Diech. Lagena. Laguncula. Amula. flasca. flacula.

grote Diech. Fidelia.

Diechen fant. in **C.** Corbetze.

Diechen garde.

Diepich dat roe is off mnschen diepich. Caro. carnis. ni.

Diepich dat gare is ind beesten diepiche. Carnes. carniun.

Diepich op hoelen gebayden. Carbonella.

die Diepich to schoirt. Carrinator.

Diepich stede. Carnarium. rii.

Diepich stede. in **S.** Scharn.

Diepichouwer. metzigher. Macellarius. Bocida. Boscida. Macellator. Lanio. onis. Lanius. nii. Lanilla. Carnifex. Macellio. Macerarius. Molarius.

Diepichouwer ampt. Carnificium. cli.

Diepichen of diepichich. Carneus.

Diepichen.

des Diepich begerlicheit. in **G.** beGerlicheit.

such Diepich al umd ind umd gelijk. Congiarium. rii.

such Diepich. Capodium. dii.

tuschen Diepich ind velle egn fugt. Intercus. tis.

tuschen Diepich ind hugt. in **D.** tuschen Velle ind hugt.

Diepich dynae doft. Gangrena. ne.

Diepich hutwen of slachten. Macellare.

grof Diepich an den halse of an den armen. Torus. ri unde torosus. tas.

Diepichen di. Carnuncula. carnicula.

bol Diepich. Carnosus. tas. carnulentus et carnulencia.

Diepich aanneemen. Incarnare.

des Diepiches annemng. Incarnacio.

Diepich sonder vette. Pulpa. pe. pulpula le unde pulposus. a. um. tas.

dat men Diepich ind swept met reynghet. Strigilis. lis. fe. ge. unde strigilare.

Diepichlich. Carnalis. le. ter. tas.

Dieffen. lijnen. Lineus. a. um.

Dieffen. smeghende. in **L.** Lunshende.

Dyghen. in **S.** Schicken.

byDyghen. byboegen. in **S.** to hoip Setten.

byDyghen sech seiden of en anderen ergent by. in **D.** byDoegen. byDyghen.

Dyghen als men eynen iaghet. Fugere. fugitare. aufugere. refugere. perfugere. effugere. defugere.

toe *Vlpehen*. Confugere. affugere. circumfugere.
 wijbertwegen *Vlpehen*. Diffugere.
 die so *Vlupdt*. Diffugus. profugus.
 verre of to rugge *Vlphen*. Defugere.
 npt *Vlphen*. Effugere.
 voirt *Vlpehen*. Profugere.
 af *Vlphen*. Defugere.
 verre *Vlpehen*. Profugere.
Vlpehen van den epenen hoip of her tot den anderen. Perfugere. transfugere.
 die soe *Vlupdt*. Perfuga. ge. transfuga. ge.
 to rug *Vlpehen*. Refugere. retrofugere.
 die so *Vlupdt*. Refugus.
 onder *Vlpehen*. Subterfugere.
 aeber *Vlpehen*. Transfugere unde transfuga. transfugus.
Vlphen. spalden. in C. Cloeben.
Vlph of *fyde speck*. in B. Waker.
Vlpheren. en boem. in H. Hoellenter.
Vlphghe. Musca. muscula. a silus. li. cenecla. cle. vonica. ce. cenomia id est communis musca.
honds Vlphghe. Cinifes. fis. cinomia. ricinus. ni.
senjnde Vlphghe. Casnomia. spalangus. gi.
grote Vlphghe. Musco. onis.
Vlphghe gwasen nette. Muscarium. flabellum. li. muscalarium.
Vlpegen of *mucken nette* haeben den hoefde. Canopeum. pel.
 dair der *Vlpegen* vele synt. Muscetum. musculatum. muscarium.
 vol *Vlpegen*. Muscosus. musculofus. tas.
Vlpegen. verbum. Volare. Voletare.
 to hymmel *Vlpegen*. Evolare.
 to *Vlpegen*. Advolare.
 af *Vlpegen*. Avolare. abvolare. devolare.
 vol *Vlpegen*. Pervolare.
 to samen of to of npt *Vlpegen*. Convolare.
 umher *Vlpegen*. Circumvolare.
 in *Vlpegen*. Involare.
 npt *Vlpegen*. Evolare.
 tuschen *Vlpegen*. Intervolare.
 tegen *Vlpegen*. Obvolare.
 weder *Vlpegen*. Revolare.

onder of nae of tweynich *Vlpegen*. Subvolare. haeben of op *Vlpegen*. Supervolare.
 doir of aeber *Vlpegen*. Transvolare.
 lait *Vlphem*. Fleubothomum. mi.
 npt *Vlphemen* laten bloit. Fleubothomare.
Vlphemen later. Fleubothomator.
Vlphemen lattinge. Fleubothomia.
 Dijt. sozge. in A. Achte. sozge.
 Dijtten. in A. Achten. sozgen.
 Dijtigen. in C. Oeffenen.
 Dijtig. sozchfeldich. in D. an *Dechtich*.
 Dijtich weken. in D. an *Dechtich* weken.
 Dijtigen nae en danch. in A. Arbeiden.
 Dijtichheit. Diligencia. Opera. re. in E. Etnstichheit.
 Dijtlich. in D. an *Dechtich*.
Vlpheten. Fluere. Manare. Permanare. Demanare. Fluitare. Meo. as. are. Perluere. Decurrere.
 to *Vlpheten*. Affluere.
 voirt *Vlpheten*. Pressuere.
 voirt hyn *Vlpheten*. Preterfluere.
 doirt *Vlpheten*. Transfluere. Perfluere.
 aeber *Vlpheten*. Transfluere. Superfluere.
 in *Vlpheten*. Influere.
 npt *Vlpheten*. Effluere.
 mit of samen *Vlpheten*. Confluere.
 weder *Vlpheten*. Refluere.
 tegen *Vlpheten*. Obfluere.
 af *Vlpheten*. Defluere.
 to rug *Vlpheten*. Retrofluere.
 umó *Vlpheten*. Circumfluere.
 haistlich *Vlpheten*. Defluere.
 wijtweldich *Vlpheten*. Diffuere.
 tuschen *Vlpheten*. Interfluere.
 Hec omnia faciunt adiectiva in *livis*.
Vlphetlich. Fluxilis. le. Fluxibilis. le. Fluidus.
Vlph. Pulex. cis.
 dair der *Vlphen* vele synt. Pulicarium. Pulicetum.
 vol *Vlphen*. Pulicarius. a. um. Pulicosus. tas.
Vlph of npt op den doick. Lanugo. inis.
Vlph.
Vlph.
Vlph. in B. Blauwen.

Bloicken sich selbst. Imprecor aris.
 Bloicker. in **B.** Blasphemierre.
 neberbloedlich. in **M.** haeden Maten.
 Bloigh. blucht. als men blugget. Alatus. us.
 Bloigel. Ala le.
 van den Bloigel dat onderste blyggend. Vola. le.
 die Bloigel an den voeten heft. Alipes. dis.
 Bloigelboierre. Alager. Aliger. Alatus. a. um.
 Bloepen als staende water. Stagnare.
 Bloepen als die see. Abundare. Exundare. Invalere. lescere.
 umbloepen. in **D.** umblyeten.
 Bloegen genoech hebben. in **H.** bozhebich wesen.
 to rug Bloepen s. ebben. Redundare.
 Bloit s. blytende Water. in **M.** Water dat blytende is.
 Bloit des waters. Inundacio Fluctuacio. Cathaclismus. Gurgitacio. Gurges. tis. Alluvio. onis. alluvies. ei. alluvium. ii. Coluvio. onis. Culluvies. ei. Eluvio. onis. Eluvium. ii. Proluvies. ei. Proluvium. ii.
 umbloit. Circumluvium. ii.
 upbloit. stranch van en water. Fluxus Decursus.
 Bloit des meers. Ledo. onis. in **M.** des Meers stijngge.
 Bloitten. blyeten. in **S.** Swemmen.
 Bloitich. blyotich. Fluvialilis. le. Fluvialis. Flumineus.
 bol Bloitten. Fluviosus. tas.
 Blote. in **D.** onDyep.
 Blucht. in **D.** Bloeghe.
 Blucht in der nacht. Fuga.
 toBlucht. ontwijck. Subterfugium. profugium. presidium. Cicopleum. sepedum. di.
 Blucht wijberwegen. Difugium.
 upBlucht. Effugium.
 stede der toBlucht. in **S.** stede der Sekerheit.
 Bluchtich of blinde. Fugax. cis. profugus. fugitivus. a. um et fugacitas.
 Bluchtich van sinen heer. Fugitivus.
 die upBluchtich is. Confuga ge. communis generis.
 Bluchtich. snel. in **B.** Bald. et in **D.** beDyfflich.
 geBluchten. Complexus. Contricatus. a. um.

ongeBluchten. Incomplexus.
 Blugg als die bogel.
 Bluchtich. snait. in **C.** Cumbich. in **B.** Bald. in **D.** beDyfflich.
 Bluech mit der wollen. Vellus. leris.
 Umb. dairumb. Propterea. Ergo. Ideo. Igitur. Ideoque. Idcirco. Eapropter. Eatenus. propter.
 wairUmb. Quare. quamobrem. quapropter. Quocirca. unde.
 Umblanghs. Circum Circa. Circiter. Prope. Umb ind umb. Circumquaque. undique. Circumcirca. undiquaque.
 Umbus. in **G.** toberBers. [*l. in G. verGeefs.*]
 Ummende. in **I.** Anang.
 Immer. in **I.** Jo.
 Ummerso. Profecto. Corgo.
 Ummerto. nu. in **I.** Joe to.
 Ummertmeer. in **A.** Uijt. Altofs.
 Unch. eyn seugn woorn. in **M.** Moll.
 Unch dat synt twe loit. Uncia. cie. half Unch. Semiuncia.
 mit Uncien weghen of meten. Unciare. van Uncien tot uncien. Unciatim.
 Und. in **E.** Ende.
 Unde. ghelbe opt water. in **B.** Wulle.
 Unden. under. in **A.** beNeden.
 Underdenich. in **D.** underDenich.
 Underdenicheit. in **D.** underDenicheit.
 Under enanderen. in **A.** under enUnder.
 Underlait. Intervallum. Pausa. Mora.
 Underwijlen. in **C.** souEgt.
 Underwonden. in **C.** Zoeden.
 die Underste. in **A.** die Neberste.
 Ungel. Cepum. pi. Cebum. bi. Axungia. e.
 Untz. hent. in **B.** Bng.
 veDoichlich. in **G.** Geboichlich.
 ongeDoichlich. in **A.** onBestich.
 Vochten wegen. Flare.
 Vouden. optrecken. in **D.** Heren.
 Volder die holdet. Alumnus. Nutritor. Fotor. Fomentator. Refector. Altor. Alitor. Alimons. pluraliter. Alumnator.
 Voldersthe. Nutrix. Ales. Altrix. Alitrix. Alumna. Forrix. Refectrix. Getura. Nutricula. le. eciam in **A.** Umme.

die

die **Volbt** of **gevolbt** wordt. **Alumnus** in **maf.**
ge. **Alumna** in **fe. gene.** **Alumnulus.** **Nu-**
tricius. a.

Voltsel. in **N. Nierong.**

Voltsel. **voltsynge.** **Educatio.** **educatus.** **us.** **Nu-**
tricio. **Alimentum.** **Fomentum.** **Fomenta-**
cio. **Pastus.** **us.** **Refectio.** **Sustentacio.**

Voltsich. **Nutribilis.** **Fortibilis.** **Fomentabilis.**
Refectibilis. **Recreabilis.** **Educabilis.** **Pas-**
cibilis. **Fotilis.** **hec omnia le. ter. tas.** **Nu-**
tritorius.

Voltsel als men den **dyeren** gheeft. **Pabulum.** **li.**
farrago. **ginis.** **pastus.** **us.**

Voltseren of **voltsel** **bergaderen.** **Pabulor.** **aris.**

Voltseryng. **Pabulatura.** **pabulacio.**

Voltselvat. **Bacus.**

Voltselmeifter. **habergeber.** **Abatis.**

Voltsel onder die **clepder.** **Foderatura.**

Voltseren die **clepder.** **Foderare.**

Voltsel **hoep** **won** of **andere.** **Plaustrum.**

Voltselste. in **N. Wanne.**

Voltsch. **bergaderynge** **twyfel** **dynghet.**
int **gevoltsche.** ten **besten.** ten **breeden.**

Voltsen. **voltsen.** in **S. Schickten.**

Voltsen. **themen.** in **G. Gelympen.**

voltsen. in **S. to help** **Setten.**

voltsen. **voltsen** **syck** **selven** of **en** **anderen** **er-**
gent **by.** **Applicare.** **Disponere.** **Ordinare.**
dirigere. **adhibere.** **Appellere.** **aptare.**

an **eyn** **Voltsen.** **Copulare.** **combinare.** **Con-**
iungere. **applicare.** **feneror.** **aris** **et** **fenero.**
as. **are** **i.** **adiungere.** **meio.** **is.** **ire** **i.** **iun-**
gere. **defectivum est compingere.** **Com-**
plaudere. **complodere.** **conferere.** **conglu-**
tinare. **compaginare.** **ascio.** **cis.** **cire** **i.**
iungere. **asciscere.** **admovere.** **advicinare.**
contexere. **immeire.** **defectivum est sinzu-**
gere **inde** **sinzutus.** **a.** **um** **i.** **conjunctus.**
conterminare **i.** **coniungere.** **unire.** **adunire.**
unare. **adunare.** **counare.** **counire.**

van **eyn** **Voltsen.** **Recopulare.** **reijungere.** **re-**
coniungere.

Voltschich. in **S. Schicklich.** **unde** **adiunctim**
advicinatim. **applicatim.** **cetera** **sime** **ex**
precedentibus **verbis** **in** **ly.** **an** **eyn** **Vol-**
tsen.

Voltschichheit. in **S. Schicklichheit.**

Voltschich. in **G. Gelymplich.**

Voltsyngh **an** **eyn.** **Compages.** **gis.** **compago**
ginis **unde** **compagineus.** **a.** **um.** **copula.**
copulacio. **combinacio.** **coniunctio.** **adiunc-**
tio. **applicacio.** **iunctura.** **conglutinacio.**
complausus. **us.** **complosus.**

van **der** **Voltsen.** **Circumferere.**

Vogel. **Avis.** **avicula.** **volucris** **ales.** **tis.** **al-**
tile **volatile.**

van **Vogel.** **hec** **Attilis** **in** **singulari** **et** **hec** **Al-**
tilia **in** **plurali.**

die **Vogel** **beghe** **dyaget.** **Avigerulus.**

Vogel **toetwe.**

Vogeler. **Auceps.** **aucupator.** **avicularius.**

Vogel **vangen.** **Aucupor.** **aris.**

Vogel **vangng.** **Aucupium.**

Vogel **lijme.** **Viscus.** **ci.**

der **Vogel** **heymlike** **stede** **in** **den** **waerde.** **plurali-**
ter. **Aviaria.** **orum.**

Vogel **wijchlen.** **Auguriari** **inde** **augurium.**

der **Voglen** **wesch.** **Aviarium.** **rii.**

die **nae** **der** **Vogel** **fanck** **mag** **den** **wonde** **fanget.**
Oscen **oscennis.**

alre **cleynste** **Vogel** **geluydt** **heit** **Fricinnio.** **is.**
ire.

der **cleynste** **Vogel** **fanck** **heit** **Minuricio.** **tis.**
tire

Vol. **Plenus.** **repletus.** **refertus.**

Voltschich. **Plenarius.** **pleniter.**

half **Vol.** **Semiplenus.**

Vol. **in** **D. Droncken.**

Voltsheit. **in** **D. Dronckenstap.**

Voltsheit. **Plenitudo.**

Voltsburt. **in** **C. Confent.**

Voltsburt **in** **gwaiden.** **Faucio.** **onis** **inde** **faucio-**
sius. **a.** **um.** **tas.**

Voltsburden. **in** **C. Confenteren.**

Voltsburden. **toeballen.** **in** **B. by** **Wijden.** **confen-**
teren.

Voltsch. **Populares.** **vulgus** **unde** **vulgofus.** **tas.**
et **vulgaris.** **re.** **ter.** **tas.** **populus.** **popeli-**
lus. **gens.** **plebs.** **plebicula** **unde** **plebeus.**
a. **um.** **plebiscula.** **eciam** **in** **T. Tugde.**

tot **den** **Voltsch** **sprecken.** **Concionor.** **aris.**

tot **den** **Voltsch** **sprekker.** **Concionator.**

van

van twee Volcken geboeren als die vader cleeffch
 ind moeder getrefch. Bigens. tis.
 mit Volck verbulen. Populor. aris.
 dat dat Volck oeffent of in twee den heldt. Ple-
 bicola. le.
 den Volck to volgen of tofpoken of an to ropen.
 Plebeo. es. ere. plebecere.
 die den Volck of den ruteren oere rechten of be-
 hulp geeft. Tribunus. ni. Tribunucius. a.
 um.
 des Volcks ingefette. Plebicitum. ti.
 des tot den Volck hoerende is. Popularis. re.
 ter. tas. vulgaris. re. ter. tas. plebeus. a.
 um.
 vol Volcks. Populosus. tas. Populacio. onis.
 Voilen in utwen guet duncken. in **D.** Dunchen.
 boilen.
 gelick Voilen. in **D.** aerberDagen.
 ongelick Voilen. in **E.** onEgng wesen.
 voirVoilent. [*l. voirVoilen.*] Presentire.
 wederVoilen. Refentire.
 Voilen. tasten. in **H.** Hoiren.
 Voilpnce. tastpnce. in **H.** Hoirpnce.
 geVoilich. in **C.** Castlich
 ongeVoilich Insensibilis. le. ter. tas.
 Volgen. Sequi. Imitari. Comitor. aris. Se-
 cutor. aris. Sector. aris. Insequi et perse-
 qui. per. valde.
 verVolgen. Persequi. Insequi et cetera. in **B.**
 Bedzoeben.
 verVolgen umb wat to werden. in **A.** Arbe-
 den nae en dunck.
 mit Volgen to laten. in **H.** berhengen.
 famen of mit Volgen. Consequi.
 naeVolgen den anderen in seiden. Imitari. sec-
 tari. equiparare. moralizare.
 Volgen. volburden in **B.** bpblijven.
 verVolger. Persecutor. emulus. demulus. emu-
 lator.
 naeVolgen in egng anderen stede. Succedere.
 subsequi.
 naeVolger. Successor. subsecuto. Sequax. fe-
 quaculus.
 naeVolchnisse. Sequacitas. subsequela. subse-
 cuncio.
 Vollen. Fullare.

Volre. Fullo. onis.
 Volreboem Liciatorium.
 Vondeingh.
 der Vondeing off wepken hupff off herberghe
 dair men sy oppoidet. Orphanotrophium.
 der Vondeing verwaerre. Orphanotrophita.
 Vondeniff. in **D.** Dzel.
 Vonderen. in **S.** Schym. stich.
 Voir. Pre. Pro. Ante.
 Voirmailf. ermailf. in **D.** wanDagef.
 Voir als dat egn umb dat ander. Pro.
 Voir dat nyet achter en is. Ante. pre.
 Voire als en ploich hutwet. Ariuncula. Sulcus.
 Lyra. Arruncula. Sulculus. urbis. urnus.
 Voren maken. lant boren. Sulcare. desulcare.
 Lyrare.
 upt der Voiren hutwen. Desulcare. Delyrare.
 Exorbitare.
 tuschen twee Voren die hoighde off dat spacium.
 Aruncula. Ariuncula. Porea. ree. Porcula.
 le. Crebro. onis. ind alsulke hoighde of spa-
 cium maken. Porcare. Imporcare unde Por-
 cator. Imporcator.
 Voren meker. Sulco. onis.
 Voren wjftweidich. Dissulcare.
 inVoren. Insulcare.
 weder Voren. Resulcare.
 die Vozberste of oerberste. Primicius. a. um.
 Vozbricht an des perts sabel. Anchile. An-
 tela.
 Vozbricht an en slot of boirstat an egnre stat.
 in **B.** voirBurchte.
 Vozder hant. Dextra manus.
 Vozder hait. Pes dexter.
 Vozder hands of recht. Dexter. tra. trum.
 Vozder herre. Remocior. remocius. Distan-
 cior. distancius.
 Vozder. hozwat. hoztan. Ultra. ulterius. ultro-
 neus adver.
 Vozder adver. als he sal dat hozder hozn dan
 gn. Pocius. peramplius. amplius. magis.
 Vozderen. in **S.** voirSetten.
 Vozderen. bezijhen. in **A.** Arbeiden. et in **C.**
 verLijghen.
 Vozderouge. Promocio.
 die Vozderste. die prest. in **H.** die Heste.

die

die Voerſte. die wiſſſte. die uterſte. in **D.** die
Deerſte.

Voedel. Prerogativa. ve. privilegium exempcio.
dem Voedel hoirt of geſchunt. Prerogatus. pri-
vilegiarius privilegiatus. prelatuſ. exemp-
tuſ.

Voedel egnen boyn. Prerogare. predere. pre-
ferre. privilegiare. eximere.

Voeteren. vromen. in **B.** Vaten.

Voiten. Vehere. vectare. ducere.

in Voiten. indragen. in **B.** in Vengen.

aerber Voiten. in **B.** aerber Vengen.

aerber Voiten aerber water. Transfretare. transva-
dare. traducere.

bol Voiten. in **B.** bol Vengen.

toe Voiten. in **B.** toe Vengen.

famen of to hoip of mpt Voiten. Convehere.
convehare.

umb Voiten. Circumvehere. circumvectare. cir-
cumducere.

af of to rugge Voiten. Devehere. devectare.
deducere.

up Voiten. Evehere. evectare. educere.

in of tegen Voiten. Invehere. investare.

hoir of verre Voiten. Provehere. provectare.

op of neder Voiten. Subvehere. subvectare.

ſo waire op of waire mede men wat Voiten of dza-
gen mach. Vehiculum.

Voirman van eynde ſteden. Veredarius.

Voirman. Auriga. rurusmata. te. vector. duc-
tor. agitator. elafiuſ.

Voirman deſ heilſchen ſcheepſ. Caron. onis.

Voirloen van touwe. Vectura. vectigal. alis.

Voirloen van ſcheppe. Naulum.

die wat to Voirloen nympt. Vecturarius.

Voirhoef. in **S.** Sterne.

Voirmundet. in **M.** Mumber.

Voike. in **G.** Gabel.

Voern. in **C.** Cute.

Voerſch. in **H.** Hupinggh.

helt Voerſch. Agredula.

Voerſchen. roepen. Quaxare. quaxquare. coaxi-
tare.

Voerſchen roip. Quaxum. xi. quacum. ci.
coaxitacio.

Voerſchen ſtede. Ranetum. ci.

Voerſchtich. in **C.** Cloick.

Voerſpan. in **S.** voer Span.

Voerſt. in **H.** Heide.

Voerſtich. Gelidus. algidus unde geliditas.

Voerſtalle. Gelicidium.

die Voerſte. in **H.** die Heſte.

Voirt dair men aerber wandelt. Vadum. vada-
lum unde vadoluſ. a um. taſ. braceum.
brevium. vii.

aerber en Voirt reynen of botren. Vadare. per-
vadare. transvadare. revadare. per iterum.

Voirt. Ultra. ulteriuſ. ultro. item.

Voirtan. boer. Ultroneuſ.

Voirtmer. Amodo. Peramodo. Ampliuſ. Per-
ampliuſ. Deinceps. Dehinc.

Voirt. vucht. in **A.** Airt.

Voirt. in **C.** Caecke.

Voirtten. in **C.** Caecken.

Voirtbare. Predeceſſor. Preceſſor. Anteceſſor.

Voirtwarde. in **G.** Geleude.

Voirtwarde. onderſcheyt. in **C.** aerber Comyngh.

Voirtwart. burghynne. Antrorſum. ultra. ultro-
neuſ.

Voirtwart. voerſch. Pronuſ. a um.

Voirt. Vulpes. piſ. vulpecula.

Voirt. Vulpinuſ. a um.

Voirt. Amfractuſ.

Voirt. Peſ. pedis.

half Voirt. Semipes. diſ unde Semipedaliſ. le.
ter. taſ.

Voirtſpait. Veſtigium. gii. Grefſuſ. uſ. Paſſuſ.
uſ. Peda. de. Calcaneuſ. nei.

Voirtſpait in den dyck getreden. Bitalaſſum. ii.
Talaſſuſ. fi.

dat twee Voirt heft. Bipes. diſ unde Bipediuſ.
Bipedaliſ. le. ter. taſ.

dry Voirt. Tripes. diſ. Tripediuſ. Tripedaliſ.
le. ter. taſ.

byr Voirt. Quadripes. Quadripediuſ. Quadri-
pedaliſ. le. ter. taſ.

veer Voirtich. Multipes. diſ. Multipediuſ. Mul-
tipedaliſ. le. ter. taſ.

van den Voirt of van der hant dat hail bynnen.
Vola. le.

van den Voirt dat hail onder wat ſtoppen of bet-
ghen. Involare.

tweevoetich als eyn mensch. Bipedius. Bipedalis.
 drievoetich. Tripedius. Tripedialis.
 viervoetich. Quadripedius. quadripedalis.
 vijfvoetich. Pentipedius. Pentipedalis.
 sesvoetich. Senipedius. Senipedalis.
 Voetoebel eynreys ghiccht. Podagra.
 die dat Voetoebel heft. Podagricus.
 hynck Voet. Claudipes. dis.
 hopen Voet hebbende. Cornipes. dis.
 die grote Voet hebet. Gressutus. a. um.
 Voetbat om die voete daer in to waschen. La-
 brum. bri. Alveus. vei. Pelluvium. vii.
 die to Voet ghept. Pedester. tra. trum. Pedes-
 tris. tre. Pedester. tris. tre. pedulus. Pe-
 dullus. Pedes. peditis.
 to Voet gaen. Peditare.
 der Voetlupde beelheit. Pedatus. us.
 Voetganch. idem.
 Voetling an den halsen. Pedana. ne.
 Voetling ansetten. Pedanare.
 Voetstanch. Pedor. doris.
 der Voet of oren onreghichheit. Pedora. rorum.
 die stynckende Voet heft. Pediculus. a. um. Pe-
 dicuitas et Pediculositas. pedorosus unde
 Pedorositas.
 onder die Voet treden. Pessumdare. Conculca-
 re. Subpeditare. Supplantare sed Hugucio
 negat Suppeditare.
 des Voete licht synt. Levipes. dis.
 des Voete metalen synt. Eripes. dis.
 des Voete slecht synt. Plancus. a. um.
 des Voets nederste of sake. Planta. te.
 Voetangel. Quadrifidus.
 Voetangel of hiet daer naegel voer gaen. Hamus.
 mi.
 lupde mit den Voeten tegen ons gaende. Anti-
 pes. dis. Antipos. dis.
 harvoets. in W. Warvoets.
 blaVoet. eyn clam vogel. Ortogolus. Erodus
 sed aliqui dicunt Erodium gherbalck.
 byVoet. eyn cruyt. Archimesia.
 Voetsel. in N. Perongh.
 Nacht die men voert. Vectura.
 die Nacht voert. }
 die Nacht voert voiren. } Vecturarius.
 tot Nacht behoerende. }

Nacht. in C. Carich. [I. Carich.]
 Nachtheit. in C. Caricheit.
 Vraaghe. Interrogacio. interrogaciuncula. que-
 stio. questiuncula. indagacio. inquisicio.
 investigacio. sciscitacio. peticio. dragma-
 tis. zetema i. questio.
 Vragen. Querere. queritare. inquirere. per-
 quirere. requirere. indagare. investigare. in-
 terrogare. sciscitari. petere. constari. per-
 constari. excutere. interpellare. questio-
 nor. aris. scitor. aris. stipulor. aris i. in-
 terrogare.
 Vraaghe die heymelick ind swait is. Enigma. tis.
 proprie eyn reedsel.
 die so Vraiget. Enigmaticus. enigmatista.
 commu. ge.
 alsoe to Vragen. Enigmatizare.
 upt of afVragen. Exquirere. exigere. expe-
 tere.
 Vraaghesel. in H. Reedsel.
 Vrait. gulsgch. stuchart. Karafus. Gulofus. vo-
 rax. ingluviosus. tas. ambro onis. ambro-
 sius. a. um. buccellarius. a. um. dorco-
 onis. gluto. onis. catilio. onis. catiliosus.
 degulator. mando. onis. manducus. a. um.
 comedo. onis. estor. oris. edax. edaculus.
 edulus. lurco. onis. lurconius. pandox-
 cis.
 Vraitcap. slugchery. gulsgcheit. Ingluvia. e. in-
 gluvies. ei. edacitas. peredia. comessacio.
 orexia. poliphagia. kathaphigia. luvio. onis.
 Vraitcap doyn. in S. Slicheren.
 Ure. Hora. horula. in S. Spacium.
 Ure tuschen dach ind nacht off tuschen nacht ind
 dach. Hespera. re.
 Ure tuschen nacht ind dach. Vespera. re.
 Urewerck of reytscap daer men die uren by ken-
 net. Clepsidra. dre.
 Urewerckmeister. Clepsidarius.
 Urewerck. Horologium.
 daer men Uren by kennet eynrelepe reytscap.
 Quadrans. tis.
 Urewerck regierre. Horologicus.
 des ten Urewerck hoirt. Horologicus.
 die nae den Uren sucht of mercht. Horuspex;
 horiuspex. cis. horoscopus. Horospicus.

der

der Areen merckung. Horoscopium.
 van Aretwerck die wijfer. Scioterus.
 Drechtter. Vectuarius. vecturarius.
 Drede. raft. in G. Gemack.
 Drede. in S. Sogne.
 onDrede. in G. onGemack.
 Dredfam. in H. Hestlich.
 Drede maken. dreedigen. in S. Sognen.
 onDredfaan. in H. onHestlich.
 onDrede maken. in B. Bedzoeben.
 Dreedigen. berfuten. in M. beMogwen.
 Dredemaking. in S. berSognyng.
 Dredemeher. in S. Schepdſman.
 ontDreden. in B. Bedzoeben.
 Drede hebnde. Apagesis. pacificus.
 die umd Drede to maken uytgefant is. Cadu-
 ceator. caducealis. le. ter. tas.
 to Dreden stellen. in M. beMogwen.
 flait of spdt in Drede adver. Apogesis. apage
 singulariter. apagete pluraliter.
 Dremd. in B. Butenmynsch. et in D. uyt-
 Hymnſch.
 Dremd. ongewontlich. in S. Seitzen.
 ontDremden. in D. ontDagen.
 feer berDremden. Abalienare inde Abalienatus.
 a. um.
 Dreyſchen. bernemen. in E. Erbaren.
 Dreyſchlich. in S. Strupff.
 Dreyſe. in A. Anxt.
 Dreyſen. bzychten. in A. Anxten.
 Dreyſchlich. in A. Anxtlich.
 Dreyffem. feerichheit. Colera. re.
 Dreten. flupcken. in D. Doemen. et in S. Sit-
 ten. ſicheren.
 Dretter. in D. Drait.
 Dreblich. in C. dol Coene. [l. in C. Coene.]
 Dreblich doin. Temerare.
 Dyz. in M. Mglde.
 Dyz. loyff. in T. Tedich.
 Dyz. wiſſe. vaſt. in S. Secker.
 onDyz. in E. Egggen.
 die to maſt Dyz ind onbeacht is. Elifus. a. um.
 die Dyz ban byghen rechen angenommen ſynt.
 Familia.
 die Dyz gewoeden is ban der eygenſcap. in E.
 ban der Egggenſcap.

Dyzlatng der hunder uyt gewalt des haders of
 mumberg. Emancipacio.
 also Dyz to laten. Emancipare.
 die so Dyz gelaten is. Emancipatus. a. um.
 Dyzlatngge eygenre lude uyt gewalt oers her-
 ſcapp. Manumiffio.
 also Dyz to laten. Manumittere.
 die so Dyz gelaten is. Manumiffus.
 Dyzhen. gtwijien. in T. Tedigen. et in T. Toſ-
 ſen.
 Dyzheit. in M. Mglbichheit.
 Dyzheit des willen of wilhoer. Arbitrium. Elec-
 tio.
 Dyzhen. liefheben. in B. Boelen.
 Dyzher. boilre. Procus. Procor.
 Dyzher. Procabilis. le. ter. tas. Amator.
 Dyzheit. Libertas. Immunitas. Libertacio.
 Exempcio.
 Dyzheit en beſt. in B. burDyucht.
 Dyzheit. in S. Seckerheit.
 ſtede der Dyzheit. in S. ſtede der Seckerheit.
 Dyzdach. Feria sexta. Dies veneris.
 ſtalle of byone of witte Dyzdach. Paraſceve. ves.
 Dyzſch. wendelich. in A. Adel.
 Dyzſch. in D. Darſch.
 Dyzſlant. Frisia. e.
 Dyzſch mynſch. Friso. onis.
 Dyzſen. Frigere. eſcere. Algere. eſcere.
 Dyzſen boſt. Gelare. Congelare. Gelascere.
 Congelascere. Aggelare.
 weder Dyzſen. Regelare.
 Urhoen. Ornix. cis.
 Dzo. Mane. Lucubris. bre.
 Dzo mogeng. Cras mane.
 Dzo. in C. Cijlich.
 Dzo. bzolich. in B. Blide.
 onDzo. in D. Dzoebich.
 Dzo weſen. in B. Blijde weſen.
 Dzo maken. in B. Blijde maken.
 Dzo ind bzolich in got weſen. in B. Blijd in
 got weſen.
 Dzolichkeit. [l. Vrolicheit.] vroude. in B. Blijſcap.
 Dzome. gewonne. in B. Bate.
 Dzomen. bozderen. in B. Baten.
 Dzome. menlich. in C. Coene.
 Dzome. doeghtlich. in B. Berde.

Dzone. in *H.* Hyllich.
 Dzoen. in *B.* Waibe.
 Dzoen. bast. in *C.* Quatertemper.
 Dzoit. wijsse. in *C.* [*l. in B.*] Bescheyden.
 Dzoitheit. in *C.* Cloichheit.
 Dzoude. in *B.* Blijtschap.
 Dzoutoen. in *B.* Blijde wesen.
 Dzoutoe dat eyn wijs is. Mulier. Muliercula.
 femina. femellula. feminula.
 Dzoutoe van staids wegen. Domina. dominella.
 Hera.
 Dzoutoe dat huss to regieren. Hospita. Do-
 mestica. Materfamilias.
 hussDzoutoe ter echt. Uxor. coniunx. gis. con-
 thoralis.
 hussDzoutoe als eyn werdygne. in *H.* Huss-
 dzoutoe.
 iontDzoutoe. ionsser. Domicella.
 silt Dzoutoe. Verula. Anus. us.
 alder Dzoutoe. alder moder. Ava. Avia.
 witte Dzoutoen. in *G.* Gudeholden.
 wyse Dzoutoe. Sibilla.
 wyse Dzoutoe. wyse moeder. Obstetrix.
 Dzoutoen cleit bijnckende. Arthomium.
 Dzoutoen bartoe tot oeren angesicht. Anulare.
 Dzoutoen maenstonde. Menstruum unde men-
 struosus. tas. ind bait mede wat to rueten.
 bubinare. ind die materie heit bubinarium of
 bibinarium.
 der Dzoutoen dzoutollicheit. Cadurcum.
 der Dzoutoen tzeit an den arm of an den beyn.
 Periscellis. dis.
 dat lutt van der Dzoutoen schemelheit dat weet-
 men wael woe dat heit. ind dat heit sich Su-
 menius.
 Dzoutwisch. wijsstsch. Muliebris. bre. ter. tas.
 Dzoutwisch. tot dzoutoen geneght. Venerius. dio-
 neus. a. um.
 Dzicht die weffet op bomen. in *A.* Apst.
 Dzicht in den veld. in *C.* Coern.
 Dzicht alrelep. Fructus. us.
 Dzicht alrelep int gemeyn. Arbutum. ti. xi-
 ros.
 Dzicht of cruyt wilt wassende. Agrestis. ce.
 Dzichte doyn. Fucificare. secundare.
 Dzichtdager. Frugifer. fructifer. a. um.

Dzichtber erde. Frugifera. tellus. uris. ind oer-
 dzucht heit tollinius. nii.
 Dzichtber acker. Frugifer.
 vol van Dzichten. Fructuosus. fructuosus. tas.
 fructuarius.
 die heel algnge Dzicht. Olocarpamen. tis.
 die erste Dzichten. Primicie. arum.
 Dzichtber. in *G.* Geple als en acker.
 van Dzichte of aiste snoede gaeben pluraliten.
 Trajemada. dorum.
 Dzichtberheit. Fertilitas. secunditas. fructuosi-
 tas. ubertas. ubertuositas. femacitas. vero-
 fitas.
 Dzichtberlich. Ubertim. uberter adver.
 Dzichtber maken. Ubertare. fertilitare. secun-
 dare.
 Dzicht. sozgh. in *A.* Anxt.
 Dzichten. in *A.* Anxten.
 Dzichten den genen die tot gwaiben vermoeden.
 stent. Susplicere. suspectare.
 Dzichtsam. in *A.* Anxtfeldich.
 Dzicht in den lijcham. Fetus. ti. fetura.
 Dzichtberheit. als dzucht ter werit dzengen. Fe-
 cunditas.
 die soe Dzichtber is. Fecundus. a. um.
 Dzichtber maekheit. Fecundare.
 myt Dzichte maken. Impregnare. Gravidare.
 Dzicht dzagende. Pregnans. fetans. grvida.
 Dzicht dzengunge. Parturicio.
 bait die Dzicht angehalten in legbet. Secunda.
 secundina.
 Dzicht maken. Generare suscitare. Propaga-
 re. Procreare. Patrare.
 Dzichtmakinge. Generacio. suscitacio. Propa-
 gacio. Procreacio. Patracio. Emissio. Ge-
 nesis.
 Dzicht ontfangen. Concipere.
 Dzicht ter werit dzengen. Nitor. nixus. sum.
 Parere. Parturire. Gignire. Prognere.
 Edere. Procreare. Fetare.
 Dzichtmeker. Genitor. Generator. Propagator.
 Dzichtdzengersthe. Genitrix. Editrix. Propaga-
 trix. Pariens. Parturiens. Puerpera.
 Dzicht by sich hebende. Fetatus.
 Dzicht des lichams hozdzengen. in *H.* Hynge-
 beren.

Dzicht

Duchtber. Fecundus.
onDuchtber. Sterilis. artesus. infecundus. Scir-
 ritus.
Ducht boytgedacht. Partus. us. Natus. Geni-
 tus. Genitura.
der Ducht ontfangung heynulike stede. Virginalis. lis. Virginalis. lis.
sonder Ducht by sich to hebben. Effectus. a. um.
onDuchtberheit. Infructuositas. Sterilitas. Infecunditas.
Dunt. Amicus. Dilectus. Carus.
Dunt maken. Amicare.
Duntlich. Amicabilis. Amicalis. le.
Duntlichste. Amicissimus. Carissimus. Dilectissimus.
Duntlich wesen. Amicor. aris. Afficior.
Duntscap. in **T.** Liesde.
baifche Duntscap. Fictio. Simulacio.
baifch Dunt. Ficticius. Ficticiosus. Simulac-
 torius.
Dnt. Ex. E. Extra.
Dntgeben. Expendere. Exponere.
Uterlich of uerlichste. Extremus. Extremitas.
 Explicitas. Explicitus. a. um.
Uterlichste maken. Extremare.
utefchen Uterste ind rugbel. Medioxinius.
Uptiendich. in **B.** Butenmgnsch.
Ducht. sam. in **C.** Clam.
Ducht van hynnen. Uvidus. a. um.
Ducht wesen of werden. Humere. Humescere.
 Uvere. Uvescere.
Ducht maken. Humidare. Humectare. Madidare. Madeficare. Uvovis. vere s. ab intra Uvidare similiter.
Duchticheit. in **S.** Swadem.
Duchticheit als water. melch. hontsch et cetera erghent upt trechen. Elicio. cis. cere. Extrahere.
bol Duchticheit. Humorofus. vaporofus. a. um. tas.
Dugch en nett gestalt als eyn bifchhoff.
Dugch eyn wijd clemt. Fuca. Diplois. dis.
Dugde fcherm. in **B.** Wytz.
Dugl. onbarsch. Putridus. a. um. Putris. tre. Putrus. a. um. Putidus. Putulentus. Corruptus Fabidus. a. um.

Dugl werden. in **S.** Snoede werden.
Dugl. onbarsch maken. Putridare. Putrificare.
Dugl werdblich. Putribilis. le. ter. tas. Putrescibilis. Corruptibilis. le. ter. tas.
berDuglen. duglſchen. onbarsch werden. Putrere. Putrescere. Putrere escere. Computrere. escere. Putrefieri. Exputrere. escere. Tabere. escere. Tabefieri. Intabere. escere.
onDugl werdblich. Imputribilis. le. ter. tas. In- corruptibilis. le. ter. tas.
onDugl. in **D.** Darsch.
berDuglen. in **H.** Hotten.
Duglſchen. in **M.** Muffen.
Duglſicheit. Labes. Tabes. Putredo. Squalor. Putriditas. Corruptio. Putrifactio.
Duglich. yde. in **M.** Muff.
Duglichen. graben. Pollingere. inxi. etum.
Dugl. vrack. in **C.** Carch.
Duglheit. vrackheit. in **C.** Caricheit.
Dugl. traich. in **L.** Lantzen.
Duglen. tragen. in **L.** Loepen.
Duglheit. in **C.** Carcheit.
berDuglen. berwaten. in **B.** Blameren. et in **G.** aetherSeben.
Dullen. Implere. replere. farcio. tis. tire. farcino. as. are. farsino. sis. fire. refertire. Suffertire. confertare. refertare. Pleminare. deplere. opplere. per. valde. stipare id est replere unde stipatim adverbium. Instipare. per. in et valde. Obstipare. per. undique vel contra restipare. per. iterum. Substipare. per subtus post vel parum.
berDullen. in **B.** bolDyngghen. et in **C.** Egnaden.
wederDullen. Reimplere. refarcinare.
berDullende. Expletivus. adimpletivus. Refarcinativus.
onberDulliet. Inexpletus. incompletus.
berDullng. der disputacien. Apolesma.
berDullng. Supplecio. men. tum. Adimplecio. adimplemen. adimplementum. explecio. men. mentum. complecio. men. tum.
Duncke dye lebendich is. Scintilla. Scintillula.
Dunck die doir is. Favilla s. asmeren.
Dunck die upt en hepten pferen springhet. Fomes. tis.

Duncke de uyt en buye of uyt en heften yeren
 spynghet. Strictura. re.
 Dunchen. Scintillare.
 bol Dunchen. Scintillofus. ras.
 natwDundich. in A. Abel.
 natwDundicheit. in A. Abelfheit.
 Dunte. bat dairmen in herften doft. in D. Doye.
 geDueghe. in D. Duldich.
 ongeDuegh. in B. Wolveren.
 Nota. Dueghe cum suis in D. Doyghe.
 Duyr. Ignis. igniculus. pyr. focus. focus.
 caminus. rogus et pira et bustum de lignis.
 vulcanus.
 Duyr dair men die doben mpt verbernet. Bu-
 stum. ti.
 Duyrheert. in H. buyrheert.
 Duyrpyl. Falarica. ce.
 Duyrpanne. Sartago. arula.
 dair men Duyr in helbt. Araula.
 fipert dat Duyr. Arseverse est verbum defec-
 tivum imperativi modi secunde persone.
 Duyrich. Fervidus. Ignitus. Ardens. inflam-
 matus. zelofus. flagrans estuans.
 Duyrich. Igneus. a. um. vulcanius. a. um.
 dat men mpt Duyr lefchet ind mpt water ber-
 nende maect. Anteax. acis.

dair men Duyr mpt staect. Ficionarium.
 Duyrgabel. in G. Gabel.
 begheDuyr. in D. Beggebuye.
 Duyrstebe. Focarium. rii.
 Duyrsteyn dair men buyr uyt fept. Piritis. tis.
 Duyrstaicher. Flammarius. ticionarius.
 Duyrstaichen. Foculare.
 Duyrstaichen of maeken van bynden. Ticionor.
 Atticionor. aris.
 Duyrdeckfel des nachtes. Repofocilium.
 Duyrstaill. Ignile. lis. Fugillus. li.
 Duyrslaen. Fugillare.
 Duyrblefer. Ciniffo. onis.
 Duyrbat. Ignearius. a. um.
 Duyrhalvende. idem.
 Duyrich maeken. Ignio. is. ire. Inflammare.
 Duyrich heyt werden. Igneo. es. ere. Ignescere.
 Duyr spijende. Ignivomus.
 van Duyr gebiant. Ignicremus. a. um.
 mpt Duyr bernende. idem.
 Duyrbat dair men buyr mpt lefchet. Syphon.
 onis.
 der Duyrmaekende tubel schein die heiten Fugil-
 latores.
 mpt Duysten slaen. Mulcare.
 Duyft. Pugnus. Pugillus. Anhelis. e. Lucta. te.

W.

WA.

Wach. s. och. sp. in L. Wender.
 Wachelberen. wechelberen. Juniperum. die boom
 huyr af. Juniperus. ri.
 Wachtel en vogel. Quisquila.
 Wachten. weben. in B. Wenden.
 Wachten. waren. in B. Warghen.
 Wachten buer schade. in H. Woiden.

WA.

gewacht. in H. Hoerpygh.
 Wachte. waechte. Vigilia. lie. Vigilium. lii.
 Vigilacio. Decubie. arum. Nictamen i. Vi-
 gilamen. Nictarus. us.
 die totter Wachten of waechen bereidt is of die
 diele waecht. Vigilax.
 Waechte. in W. Wachte.

nachts

nachtswaerke. in **W.** Waerke.
 schilwaerke of ter hoiden waerken mpt hopen.
 Excubie. arum. manubie. arum.
 Waerken. Vigilare. Advigilare. Convigilare.
 per. simul. Re. per. iterum. Per. per. perfecte.
 Cubare. Decubare et Decumbere
 et Excumbere et Excubare.
 ter hoiden Waerken. Nicto. as. Nictor. aris.
 Nictito. as et Nictitor. aris. Noctare.
 Waerken des nachts by den licht. Lucubrare.
 ontwaerken. waerkerich werden. in **S.** ont-
 Springen.
 Waerke. Pernox i. Vigilans.
 die vele Waerkens bermach. Vigilax.
 Waerker. in **D.** beDyfflich.
 Waerkerheit. in **D.** Dapperheit. et in **D.** be-
 Dyfflichkeit.
 ontwaercht. Experrectus.
 Waer. wedich. in **H.** Hoep.
 Wade an den heyn onder dat kipe. Sura.
 Wade. mare. Latus.
 Waden in den water. Vadare.
 Waffel.
 Waffelger.
 Waighe to weeghen. Libra. Pensum. Lanx. Bi-
 lanx. cis.
 Waigh schail. Lanx. cis.
 in der Waighen die tongh. Examen. Stilus.
 Trutina. Trutinula. Trutinella unde Tru-
 tinare. weeghen.
 van der Waighen die waich. Statera et eiam
 dicitur Trutina. Trutinula. Trutinella.
 Waighen. wagen. in **S.** Swancken neutrali-
 ter.
 Waighen. bewegen active. Movere. Agitare.
 Waighen. in **A.** Abenteuer.
 Waighen. ghebben. nomen. in **B.** Bulle.
 Waighen. wonden. stozmen. Tempestuare. Pro-
 cellare. Ampullare.
 Wagen mpt raderen. Currus. us. Arcera. Qua-
 driga s. quatuor equorum. Seiuga i. sex
 equorum. Emedium. dii. Esedum. di. Pe-
 torium. rii. Pilentum. ti.
 bloek Wagen. Sarracum. ci.
 vrouwen Wagen. Carpentum. ti.
 Wagen die suelle is. Ocina. ne.

Wagen an der lueht. Plaustrum. Urfa. Arto-
 philax.
 Wagenpaalt. Orbita. te.
 Waggenwech. Actus. us.
 cleyn Wagen. Epiredium. Curriculus.
 Wagen dair en hebbe in is. Leticia. ce.
 die alsulken Wagen byst. Leticarius.
 gewagen. gewach heben. in **H.** Hoeren.
 die in en Wagen restet. Arcubeus.
 Wagenman of wagenrijder. Auriga.
 Wagen buc epne persone. Arcula. Benna.
 craidwagen. Cirsum. si. Moniga. ge.
 Wall umu en bestrisse. Vallum. li.
 Wal adverbium. Bene. convenienter. compe-
 tener.
 Walbart. in **G.** Genotcht.
 Wal soide. in **G.** Gwalm.
 Walch moellen. Pannimola. Mola. Pannifi-
 cum. textimola. Mola textorum.
 Wallen. qwalmen. in **S.** Speden.
 Wale. eyn walsch mynch of anders tot walsch
 hoerende. Gallicus. Gallicanus. a. um.
 Walhyn. Bene Modo Transeat.
 Walbedich. in **B.** Berbe.
 Walbedicheit. in **B.** Berbicheit.
 Waigen. oebel werden. in **T.** berLeeden.
 Waigen. in **G.** Gytten. in **B.** Bieghen.
 Waigng. Nausea. Nauseola. Abominacio.
 Fastidium. Tabitudo. Tabiditas.
 Wallen. wanderen. in **H.** Hepsen. et in **G.** Gaen.
 Wallust. in **A.** geWaicht.
 Walnott. Nux gallicana.
 Walnotboem. Nucus. ci.
 Walschiant. Gallia.
 Walsche sprache. Gallicum.
 tot Walsch hoerende. Gallicus. a. um. Galli-
 canus. a. um.
 Walbisch. Cete. maf. ge. indeclinabiliter. Ce-
 regrandia.
 Walbisch smalt. Abra. bre.
 Walbisch benger of bercoeper. Cetarius.
 dair men en Walbisch byngt of bercoept. Ceta-
 rium. rii.
 Walt. in **B.** Busch.
 eyn Walt dun van boemen. Saltus. us unde
 Saltuosus. tas.

des

des Walds form of uterste. idem.
 dair in den Wald hoighe boeme staen. idem.
 Walt die dugster is. in B. Wafch die dugster is.
 Waltbloeme. Brecanica.
 des Wals bychticheit. Feretrum. tri.
 Waldsch. Nemorosus. tas
 gewalt. aerberycht. Violencia. Vis. Insul-
 tus. us.
 gewalt. in M. Macht.
 gewalt. in mijre gewalt. Potestas. Dicio.
 Disposicio.
 gewalt andoen. verweligen. Violentare. Sup-
 primere.
 myt gewalt eyn persoon bekennen. Opprimere.
 Violare.
 Wanme tot volberwerck.
 Wan kompsu. Unde.
 Wan tot sayde. Vannus. ni. Ventilabrum. Ve-
 labrum. Cumera. Copisterium.
 Wannen. Ventilare. Expaleare.
 Wanch. lach. in G. Gedreck.
 Wanch. astrat. Declinacio. Declinamen. tum.
 Cessus. us. Cessio.
 Wanchel. onstenich. Labilis. le. ter. tas. Nu-
 tabundus. Vacillans.
 Wanchel. in T. Tynsch.
 Wanchlen. wiglen. in S. Swancken.
 Wandel. Mutacio. Alteracio. varietas.
 Wandel boin. in G. berGelden.
 Wandel holte. in B. Weterpynge.
 berWandelen. beranderfaten. Mutare. Alterare.
 Alternare. Fletere i. Mutare. Divertere
 i. Diverfare. Diversificare Variare. Diva-
 riare. Transformare. Transponere.
 Wandelen. verbeterren. Meliorare. Emendare.
 Wandelber. onstede. Mutabilis. nutabilis. instabi-
 bilis. le. ter. tas. vacillans. inconstans. va-
 riabilis.
 Wanderen. in H. Keysen. et in G. Gaen.
 burWanderen. Preambulare.
 mytWanderen. Coambulare.
 weder Wanderen. Reambulare.
 Wanderstede. in S. Spacjierstede.
 Wanderen. umdgaen geselsamlich. in G. Gekel-
 samlich wanderen, inde Converabilis. le. ter.
 tas. Conversativus.

guet hoessich suet van Wanderng. Suavis. cu-
 rialis. facetus et hoc ex doctrina. hic er
 hec comis et hoc come et hoc ex natura
 conversativus legalis.
 beWagnen. in D. berDencken.
 beWagnt. in D. berDacht.
 Wanghe. kinnebach. in B. Wacke.
 Wangen slaen. Alapare. Alapizare.
 Wangenslach. Alapa.
 Wanne. wat meynstn nu.
 Wanner. eertijts. in E. Cermattig
 Wanneere. Quando. dum cum.
 so Wanneer. Quandocunque. siquando.
 Wanschayen. ongestalt. in E. Eyslich.
 Wanschicht. onseede. in S. mygStant.
 Wanschichtlich. in A. Abenteuerlich.
 Wanschedich. in D. Doyperheit.
 Want. Quia. exquo. quoniam. quoniamqui-
 dem. cum.
 Want. Paries. Parietulus.
 lang Want of bytz dair wongact of anders langh
 her gepoet is. Maceria. rie. ind die sulckg
 maect hest Macerio. onis.
 der Want of mugren neberball. Parietina. pa-
 rienna.
 Want of mugre as to byrecken. Parietare. dis-
 parietare. exparietare.
 tuschen der Want ind den dach. Subgrunda. de.
 gewant. in D. Doick.
 gewanthuyff. Pannetum.
 Wanthuyff. Ciniphes phis.
 Wanten. in H. Hantschen.
 beWant.
 beWantnisse.
 Wapen io. io dupten.
 Wapengerucht.
 Wapen. in H. Harnesch.
 Wapen gewere.
 Wapen in den schild. Arma. orum.
 Wapenen. Armare.
 die stede ten Wapen. in H. Harnesch.
 in den Wapen merchtich. in H. Harnesch merch-
 tich.
 sonder Wapen. in H. sonder Harnesch.
 all Wapen of harnesch dat licht is. Parma. me.
 Wapelijng. wepener. Armiger. Satrapa. Satelles.
 Wa

Wapenteggher. Armiger. ri.
 half geWapent. in H. half geWapencht.
 Waiz. dat is epne bzaighe. Ubi. unde. quo.
 Waiz sonder bzaighe. Ubi.
 voirWair. twaiten. seker. sekerlich. ayn twij-
 bel. entruben. Verus. vere. certus. certe.
 certivus. certive. verifcus. ce. verax. ve-
 raciter. Revera. confidenter. fiducialiter.
 indubie. infallanter. inconstanter. inhesi-
 tanter. examullim.
 Waizban. Unde. de quo. ex quo vel quibus.
 Waizher. idem.
 so Waiz. als waiz. Ubicunque. ubiubi.
 Waizyn. waizwaiz. Quorsum.
 Waizheit. Veritas. Verositas.
 vol Waizheit. Verosus. Verificus.
 onWaizheit. in A. Toegen.
 Waizachtich. in W. voirWair.
 Waizachtichheit. in S. Sekerheit.
 beWairten. waizmaken. weren. Verificare. Cer-
 tificare. Affirmare. Astruere. Probare.
 Waizmachyncht. Verificacio. Certificacio. Af-
 firmacio. Affirmamen. Astruicio. Probacio.
 Probamen. tum.
 tegen die Waizheit spgghen. Inficlor. aris.
 die die Waizheit seggen myt gunsten. Faudicus.
 a. um.
 Waizseger. in B. Woeter.
 Warum. Cur. Quare. Obquid. Quapropter.
 voirWairde. in H. voirWoide.
 Wairde. in H. Woide.
 Wairde. in C. Cuere.
 Wairden. bewaren. in B. Barghen.
 Wairden. in C. Cueren.
 beWairden. holden. in B. Bargen.
 Wairden op en anderen in arch. Observare.
 Wairden buer schade. in H. Woeden.
 Wairder. in C. Cuertwechter.
 geWairdsom. hemoit. in G. Gehucht.
 beWairden. in B. Bargen.
 Wairden. waizscay boin ten rechten. Warandiare.
 Wairde. waizscay. Warandia. e. Manumissa.
 Wairden. weren. in D. Dupren.
 Waizhaftich. in D. Duprich.
 naerWairden. naelupren. waiz epn ander boit. Ob-
 servare.

die so Wairdet. Observativus.
 beWairpunge. in H. Woide. s. Custodia. Custo-
 dela. Pus. puris.
 beWairre. Custos. Custodiarus.
 beWairlosen. in S. berSuymen. et in G. ber-
 Gheren.
 Wairloiff.
 Wairff op of langhs en water.
 Wairm. in H. Hept.
 Wairm maken. in H. Hepten.
 Wairmde. in H. Heptste.
 Wairm werden. in H. Hept werden.
 Wairmoede. bitter crupt. in A. Wisse.
 Wairnen. waizschoutwen. Avisare. Preavisare.
 Monere. Commonere. Premonere. Ammo-
 nere.
 Wairpunge. waizschoutpunge. Avisacio. Preavi-
 facio. Avisamen. tum. Premonicio.
 Wairp. waizpel in boit. Stamen. nis.
 onWairp van epne soymen. Caraterismus.
 Wairpen. in S. Smacken.
 beWairpen. in D. beWangen.
 beWairpen epn blycht. Abortire.
 weder of beWairpen. in A. wederAchten. Dei-
 cere. Reicere. unde Deiectus. Reiectus.
 beWairpen. in D. asWangen.
 to of byWairpen. in D. toDoen.
 nederWairpen. Deicere. Prosternere.
 asWairpen. Deicere. Abicere. in S. asStoten.
 asWairpen to gewynne neutraliter. Resuliare
 upWairpen. Eicere. cetera de ly Wairpen.
 quere post in W. Wairpen.
 upWairpen. lidden. in B. Woiten.
 tegen wederWairpen. Obicere. Opponere.
 tegen of wederWairpunge. Obiectio. Opposicio.
 Antipophara.
 beWairren. bestoeren. in D. inWangen.
 beWairren als gau netten et cetera. Implec-
 tere. transplectere.
 Wairvogel. Imbractor. perturbator. implec-
 tor. destructor. implicator. intricator.
 Wairpung. in B. Wairpung.
 Wairpung. in H. Wairpung.
 toWairff. in S. Scheyff. spm.
 toWairff maken. in S. Scheyff maken.
 Wairschoutwen. in W. Wairnen.

Wartay. in **W.** **Wart.** wartay.
Wardé in **G.** **Gynit.**
Wartspenngh.
Wartrum.
Wase. moepe. in **M.** **Moebere.**
Wass. Cera. re.
Wassen. wessen. Cereus. a. um.
Washersse. Cereus. substan. cereolus.
Washerssen offerhand. Cerimonia orum.
Washerssen op hoichgheden vele to gebuychen. Cerimonia. arum.
die Washerssen byghet to bereopen. Cerofarius.
die Wass maect of wercket. Cerarius.
die verbeste Washerssen byger bux en fursten of herten. Primicerius.
Waschen. in **D.** **Wasagen.**
Wascher. Lotor. candidarius.
as Waschen. in **D.** **as Wasagen.**
Wasch stede. Lotorium. apodisterium.
Wassen. Crescere. excrecere. adolere. lesce-
 re. convalere. lescece. coalo. lis. lere. coa-
 leo. les. lere. lescece. crementare. fracti-
 cor. aris. exolere. lescece. gliscere i. cre-
 scere. inolere. tumere. escere.
toe of anWassen. Concrecere.
to rug Wassen. Decrecere. discrecere.
to rug geWassen. Decretus. discretus. a. um.
setz Wassen. Excrecere unde excretus. in-
 crecere.
anderwerf of wederWassen. Recrecere.
weynich of onder of naeWassen. Succrecere.
tuschen Wassen. Succrecere. subolere.
**Wassen bynnen den sairen als eyu hunder maken
 of dart krygeu mach.** Pubere. puberascere.
 inde pubertas. tatis. pubere. bescere. pu-
 bedare. iuvenere.
Wassen of bloegen staende watere. Stagnare.
Waschen. regu maken. habetur hic supra.
Wasynge. wasdom. Crescencia. excrecencia.
 crementum. incrementum. excrementum.
 tumor. tumorositas. tumiditas.
bol Wasdoms. Tumorosus. tumidus. tumidu-
 lus.
Wasdom. in **W.** **Wasynge.**
Wat. pet. in **G.** **Ghet.**

Wat in der byolgen. Quod. quid. quis.
Wat als wat. Quicquid. quodcumque.
Wat dan. moe wael. Quamvis. licet. tamen.
 tuschen **Wat** ind nget. Yle. Yles.
Wate. sneede. in **E.** **Egge.**
berWalten. in **B.** **Blameren.** et in **G.** **aber-
 Eben.**
Waterlep wisse. Qualiter. qualitercumque. quo-
 modocumque.
Water. in **B.** **Wagn.**
die dat Water buwet. Amnicola. le.
Water bynchen. Aquor. aris.
Waterputter. Anclator. hausor.
Waterdyger. Lixa. calcala. aquarius. Lixo.
 onis.
Waterlychtich. Ydropicus.
Waterlychte. Ydrops. pis vel ydroposis. ydrop.
 pis. ydroposis. sis.
Waterdyotich. Aquefractus. aquefragium. ablu-
 vio. amfractus.
Warterdynter. Aquebibus. aquebibulus.
Warterlygher. Aquivomus.
Warterlyde. Aqueductus. Aquaductile. Aqua-
 gium. Aqualicium. Colimbus. cetera in **G.**
Gate.
Waterlychtich. Aqueus. Aquaticus. Aquatilis.
Watermolten. Aquimola.
bol Waterg. Aquosus. tas.
gzoit Waterbat. Aqualis. lis. Castellum.
Waterbloit. Dilvium. Cathaclismus. mi.
Waterhoen. Ana.
Waterlyghum. Flustrum. tri.
Water mit rosen oley gemengt. Ydroleon.
berwacynisse die dat Water dait. Eluvio. onis.
 Eluvium. vii. Proluvium. ii. Proluvies.
 ei.
mit Water menghen. Lymphor. aris.
gasten Water. Pisisana.
Water dat byletende is. Rivus. Rivulus quod
 cito ruit et celeriter decurrit et cito de-
 ficit. Fons est caput decursus et natura-
 liter manat. Torrens est repentinus ym-
 bricus factus. Fluvilus. fluviolus est aque
 decursus generaliter. Flumen est aqua de-
 currens. Alveus. fluentum. fluctus. Man-
 drus. dri. Mander. dri. Decursus. us.

Water ind wijnheffen in eyn gemengt doot en sach
geparst. Saccatum. ti. ind dat so to parffen
heit Saccare.
onder Water steehen. Submergere. Fullare.
warm Water dat men tot calden water doot. Ar-
seria.
Water onder der erden. Latex. ticus.
dat men mgt Water drienende maecht ind mgt buyt
leschet. Anticax. acis.
staende Water van konsten bish hebende. Stagn-
num, unde Stagnosus. a. um.
staende Water van konsten gheyn bish hebende.
Piscina. ne. per contrarium quod caret
piscibus.
staende of weynich bliestende Water bae bish of
gheyne bish en hebet. Lacus, us. Laculus. li.
staende Watere bloeyen off wassende. Stagnare.
Destagnare. per valde. Instagnare.
staende Watere krimpden. Destagnare. [I. De-
stagnare.] Restagnare. per retro.
staende Watere verwassende. Destagnare. In-
stagnare.
van Water ind honich en brant. Ydromel. lis.
Ydromellum. li. Mulsca. se. Mulsam. si.
warm Water uyt der erden comende.
Water ind wijn onder eyn doch meet waters dan
wijn. Pulca. ce.
int Water wat gewopen die rynghen die dait af
comen. Statura. re.
der Watere perichel. in W. des Meers pe-
richel.
Waterrechtich. Aquaticus. Aqueus. Aquosus.
as. A. uatilis. le. Laticofus. Liqueorosus.
Waterreghen in der lucht. Aquarius.
Waterstump in S. waterstump.
eyn dat Waters. oriscula.
buck der Watere. Alveus. Alveolus.
weydwanden. Delirare.
Wee. in S. onzachte.
Wemoedich. wegerlich. Vecors.
Wemoedichheit. wegerlichheit. Vecordia.
Weweede kden. ypn heben. in T. Tyden.
Wep. wach. in H. Hoep.
Weyen. wynden. Flare. Ampullari.
Weweede. Tela. le. Trigona. ne.
dat tot den Weweede hoort. Telarius. a. um.

tot den Weweede eyneley reytscap dait te badem
in gheyt. Insululus. spoil.
Weweede scheren. Ordior. diris.
des Weweedes scheringe. Orditus. us.
des Weweedes badem of scheersel recht uytgaende.
S amen unde stamineus. a. um.
des Weweedes ruede die bademen schepet. Panus.
ni. panululus. canellus. li.
Wewch. Semita s. hominum. Callis s. peca-
dum. via. iter. trames. limes. tis. mas. ge.
wagen of harreWewch of hestwewch. Actus. us.
via. vie. et sunt duo actus.
Wewch in en scheep. Agea.
dait men en Wewch betrecht die stede heit Fo-
rus. ri.
warWewch. Limes. tis.
eyn Wewch op stede die engh is. Angiportus.
us. angiportum. ti.
sonder Wewch. Avius. devius, inuius.
Wewch der vogele. Aviarium.
die Wewch in dem mere of in den hymmel dait
die scheeplynde na baten. Strataria. e.
Wewchscheyding. Divorcium. diverticulum.
cleyen warWewch aebet den achter. hic. Trames.
tis.
Wewchloft. Commeatus. us.
Wewchloyn. Viaticum. cl.
die bupen den Wewch is. Avianus.
en Wewch. Advias. in B. Bpomme.
Wewchverlich. Iturus. idneraticurus. Recessu-
rus.
Wewch wijfen aebet eyng anderen lant. Viare.
Wewchlich. Vialis. le. ter. tas.
beWewchnisse alre bupen. Apotastasis.
Wewchen. Excitare. suscitare.
weder beWewchen. Resuscitare.
Wewchen uyt der slumtergagen. Absopire. deso-
pire. dissopire. exopire.
weder Wewchen. Resopire.
Wewcher. en reytscap dat wecht. Suscitorium.
Weweede. teene. in H. Kuebelien.
Weweede. dat barwe reupt. Sandix. cis.
Weweedesch. Cineres. clavellati.
to Weweede. in S. to Strijde.
Wewden. Vadiare. guadiare. inguadiare.
Wewdyngge. Guardia. die.

Wegging hrecken. Deguadiare.
Wegdelich. Vadiabilis. le. ter. ras.
Wegdich. wach. in **H.** Hoep.
Wegdelich. schoen. in **A.** Abel.
Wegdlich. statlich. in **H.** Herlich.
Weder. eyn schalp. Aries. tis. vervix. ecis.
 in des **Weder**s hoernen die woym. Simulcum.
 ti.
Weders huyt. Scortes. tis.
Wedersch. Arietinus. a. um. verveceus. a.
 um.
Weder. eber. in **A.** Andernwerff.
Wedermaken. dat selve weder heit Re.
Weder. tegen. in **A.** Aegen.
Weder in bono. in **E.** Enthegen.
Weder in der lucht. Aura.
anWeder. Tempestas. tempestuositas. Intem-
 peries. nymbofita et nymbotus. turbo.
 inis.
Wederlichten. in **B.** Blyemen.
Wederhaen. Ventilologium. cherutus. ti.
Wederleggen. in **A.** wederlichten.
Wederman des syne huytstrouwe doit is. Agamus.
 viduus.
Wederhoutwe. wedetwe. Vidua.
 der **Weder**wen hoiftdaich daie gulden strijpen an
 synt. Nymbus. bi. unde nymbatus est nym-
 bo ornatus. et nymbofus. ras.
Wederwe maken. Viduare. orbare.
Wederom. Dos. dotalicium.
Wederom hof. des pastors huyt. in **P.** Parre
 huyt.
Wederden. Pascuare. exentrare.
anWederden. hzeiten. Depascere.
 vol **Weder**den. Pascuosus. a. um. ras.
 die totter **Weder**den gemengstap hest. Compascuus.
Wederhuyt. eyn vogel. Uppupa.
Wederen. in **D.** Dochen.
Wederfel of werp fel web. Trama. me. Subtegi-
 men. ind dat scherfel heyt Stamen. inis.
Wederhuyt. Textrinum. Geneceum.
Wederge. werten holt. Cuneus. in **B.** wit holt.
 scharpe **Weder**ge. Abrupta. icopulosa. amfrac-
 tus. us. unde amfracuosus. ras.
Wederge by eyn. Amaria. Diversitriclinium.
Wederge. Diversitriclinus. ni. Compitum. ti.

Wederge. Compitalis. le. ter. ras.
Wederge aeder des anderen lant. Viare.
 in den **Weder**ge cranck of muede. Vetus. et in
H. verheert.
Wedergebrede eyn cruyt. Plantago.
Wedergewijse eyn cruyt.
Wedergeclagen. in **H.** boerhalben.
 alte **Weder**ge. Undique. Ubique. Utrobique.
 Ubivis.
Wederge. in **S.** Scharpwegtich.
Wederge. Intervius. a. um.
Wederge. Pervius. a. um.
 sonder of an**Weder**ge. Devius. Invius. Avius.
Wederge. Pervius.
Wederge. Bivius. Bivialis. le. ter. ras. unde
 Biviatim adverbium.
Wederge. Trivius. Trivialis. le. ter. ras. unde
 Triviatim adverbium.
Wederge. Quadrivius. quadrivialis. le. ter.
 ras. unde Quadriviatim adverbium.
Wederge scharpheit off hrecken off hreckheit.
 Salebra. bre. unde salebrosus.
Wederge bedwongen **Weder**ge in den bergen off an-
 derz. Fauces.
Wederge mit gewicht. Viaticus. a. um.
Wederge mit gewicht. Librare. Ponderare. Tru-
 tinare. Appendere.
Wederge. Equiponderare.
Wederge. Preponderare.
Wederge. Collibrare.
Wederge. Relibrare.
Wederge. Librator. ponderator. trutinator. ap-
 pensor. libripens. dis. librarius.
Wederge active. in **S.** Swancken. wagen.
Wederge neutraliter. in **S.** Swancken. wa-
 gen.
Wederge. betrachten. in **D.** beDencken.
Wederge tot eynre saken. Movere. Permo-
 vere. Emovere. Immove. Inducere. In-
 citare.
Wederge participium. besonnen. beraden. in
D. burbeDacht.
Wederge. onberaden. in **D.** onbeDacht.
Wederge. Immotus.
Wederge. Premovere.
Wederge. Semovere.

an of to Wegghen. Admovere.
 wijtWeldich maken. Dimovere.
 afWegghen. Amovere. Demovere.
 beWegghen dat hert tot gnnichheit. Compungere.
 Depungere. per. valde.
 beWegghen. tostaichen. in H. Hysfen.
 beWegelich. Mobilis. movibilis le. ter. tas.
 onbeWegelich. Immobilis. Immovibilis. le. ter.
 cas.
 beWegelichheit. Mobilitas.
 onbeWegelichheit. Immobilitas.
 Weghelich. in D. Doenlich.
 Weghelich. Vialis. le.
 Wegghelich. Librabilis. Ponderabilis. Trucina-
 bilis. Appensilis. Appensibilis. le. ter. tas.
 beWegghelich. Mobilis. Movibilis. Volubilis.
 revolubilis. revolutilis. le. ter. tas.
 Weggher. getwegenre. nutliker. in B. Weth.
 Weggeren. in S. berSeggen.
 Wehe. Septimana. Ebdomada. de. ebdoma-
 das. dis. sabbatum. ti.
 Wehehelder. Ebdomadarius. septenarius. sep-
 timanarius.
 Wehemarkt.
 Weeke. Mollis. lenis. in S. Sacht.
 Weeke. moztwe. in M. Moll.
 Weekelich. in S. Sachtlich.
 Weeke maken. Mollificare. lenificare.
 Weekelich. teder. in C. Cleynlich.
 gewephet hzoit. in S. Sov.
 Weekeherich. Vecors. mollis corde.
 Weekeherticheit. Vecordia. Mollicia. molli-
 cies. ei.
 Weeke. slap werden. in M. Moztwe. wepck.
 Weekicheit. in M. Moztweicheit.
 beWepghen. versueten. in M. beMoztwen.
 Wekeleer bere. Juniperum.
 Wekeleerboem. Juniperus.
 Weker. Vigil. vigilator. cubator. excuba-
 tor.
 Well.
 Welboem. Chelindrus.
 Weidich. in C. Cezchich. et in G. Gfont.
 alWeidich. in M. alMeechtich.
 alWeidicheit. in M. alMeechticheit.
 beWeldighen. in M. gewalt andoan.

beWeldiger. bebyucher. Violator. violentus
 oppressor. in D. beDzanger.
 Weelde. wallust. in G. Genoicht. weelde.
 Weelde heb. Delicior. aris. ipatulor. aris.
 Weeldich. in G. Genoichtlich. wallustich.
 Weelp van honden. letwen. beren et cerera. Ca-
 tulus. catellus. catellulus. catulaster. stri-
 fra. tre.
 geweldlich. Violenter.
 beWeldlich. Violabilis. le. ter. tas.
 Weemen. in Q. Qwertzen.
 Wem to hzaigen. Cui.
 Wem to hzaigen. Quibus.
 Wemken myt den oghen. in D. Oghenwone-
 ken.
 Wemken.
 Wenden. in H. Heren.
 Wenden. afstellen. in H. Heren.
 wederWenden. wederheren. Reverti.
 mytWenden. in H. berkeren ten archsten.
 umWenden. umdieren ciruelche wyse. in C.
 Ciruelgewyse.
 umWenden oick wat anders. Girare. vertere.
 versare.
 upWendich. in B. Bughten.
 inWendich. in B. Bynnen.
 upWendich. werentlich. Mundanus. secularis.
 terrenus. temporalis. animalis. cronicus.
 mundialis. mundinagus. a. um.
 Wendeler. in P. Pelegym.
 Wene. en stat in oesterrijch. Vienna.
 Wene. en busse van vleisch genant en Carnuffel.
 Wenen. meynen. in D. Dunchen.
 Wepnen. schynen. in H. Hynlen.
 Wenich. luttich. in C. Cleyn.
 Wepnich boit. Pauloanté.
 Wepnich nat. Paulopost.
 Wepnich uynne. Paulominus.
 Wepnich meer. Pavloplus.
 Wennekel. in H. Hedel.
 Wennen. temmen. in C. Cam maken.
 Wennen. gewonen. gewoentlich werden off maet-
 ken. Inolere. escere. Insuere. insuere. escere. un-
 de inolitus. infuerus. persuere. escere. ha-
 bituare. habituari. assuefacere. assuefieri. as-
 suere. assuescere. usitare. usitari. crebrescere.

Wensel. Assuetudo. usitatio. assuetudo. consuetudo. habituatio.
ontwennen. ontwonen. Dissuere. Dissuescere. Abfuere. escere. Insuere. escere. Absolere. escere. Dissolere. escere. Abolere. escere.
Wente nntz hnt. in **S.** Wnt.
werdent. in **D.** Warten.
werdentheit. in **D.** Wartenheit.
Wentelen. in **D.** Welten.
Wer. wege. wulck. wat. als men soe vzaighet. Quis. Qui. Que. Quod. Quid. Quisnam. Quinam. Quenam. Quodnam. Quidnam. so Wer. so wege. so wulck. so wat. Quiscumque. Quicumque. Quocumque. Quodcumque. Quiquis.
Were. in **H.** Wyndernisse.
gewere tot vertoynngen. Arma. Offensoria seu Invaloria.
gewere of wapen tot beschuydingen. Arma defensoria.
Werren. in **H.** Wyrdere.
Were. ware. in **D.** Warkap.
Werren. in **D.** Waren.
Were. in **S.** ve Spytunge.
Were. woensde. in **G.** Gheuchte.
Werren. in **D.** Dugren.
Werren. in **D.** Waer maken.
Werren bur die wyande. in **L.** verLoiffen.
beWerren. ban tweerden maken. Autorisare. Autenticare.
beWerren. in **S.** Stebigen.
Werechtich. in **B.** Wliffich.
onWerechtich. in **B.** onWliffich.
Wrechticheit. in **E.** Ewicheit.
Werti. Opus. Opusculum. Opificium. Gestus. us. Actus. us. Factum. Factura.
Wercken doen. in **A.** Arbenden.
heymliche Werckunge ban bynnen ind ban buten anders schijnende. Sacramentum. unde Sacramentalis. le. ter. tas. Sacramentarius. a. um. Misterium. unde Misticus. a. um. Miferialis. le. ter. tas.
Werckunge. Operatio.
riegen Werckung. Megea. re.
Werti of hechelg. Napta. te.
bol Werti. Operosus. a. um. tas.

werckstap in eynde **Werti**stede. Ergasterium terii.
Wertistede. Ergasterium. fabrateria. rie.
Wertiman. wercker. in **A.** Arbeiter.
snel bald **Werti**er. Agitator. Aginator.
Wertilich. bapper. in **D.** Ball.
Wertilich. Effectivus. Operativus. Expeditivus.
Wertilich. in **D.** Doenlich.
der **Werti**slupde tzerong. Fabrateria.
Wertier. Operarius. Actor.
Wertiman. in **C.** Cunster. et in **A.** Ambochtsman.
Wertieldach. Dies ferialis.
Werte. Vis. Efficacio. Effectus. Energia. auctoritas.
die ban **Werden** spreck of schryft. Autenticus. Autorizatus. Auctorabilis.
ban on**Werden** maken. Exautorare.
onWertich. Indignus. Immeritus.
onWertich maken.
onWertichheit. Indignitas.
ban cleynre **Werti**chheit. in **D.** onDuge.
Wertich maken. in **G.** Groot maken.
gewertigen. Dignor. aris.
onWertigen. Dedignor. aris. Gliscere. i. Indignari. Detractare vel detractare idem.
Werden geschynen. Fieri.
eyns **Werden.** in **C.** neberComen.
beWerden. bergwinnen. in **G.** verGaen.
eyns **Werden** gwaait to doyn. in **C.** neberComen. eyns werden.
beronWerden. in **G.** acherGeben. et in **B.** Blaieren.
Nota. die meyste hoiy ban den duytschen waerden die uytgaen op werden dat die selve woerde oick mogen uytgaen op maerken als deser gelijcken hnt na volgende.
groot **Werden.** Magnificari.
heyllich **Werden.** Sanctificari.
gesont **Werden.** Sanari.
werdlich **Werden.** Dignificari.
latwe **Werden.** Tepeseri.
waem **Werden.** Calcfiri.
genoich **Werden.** Satisfieri.
oebel **Werden.** Malefieri.

waer Werden. Beneferi.
 geeert Werden. Honorari et cetera.
 Werlich. buyder. in C. Costel.
 Werbigen. werdeggen. in N. Achten.
 Werlich. in N. Anneeme.
 Werlichheit. in C. Eere.
 die Werlichste onder den volck. in B. die Beste.
 Werdeggen. in N. Achten. werdeggen.
 Werdeggen. in N. Achten. tarjere.
 Werdeggenge. in N. Achtynge. tarjerynge.
 ontwerbigen. Prophanare.
 Werff. in B. Waitscap.
 Werff langhs egn water.
 Werlichen. in W. voerWaite.
 Werit. Mundus. orbis. orbiculus. Cosmus.
 macrocosmus. ego. onis. seculum. li. ce-
 tera in C. die Erde of ertrijck.
 der Werit pynce. Cosmarcha.
 der Werit furstendom. Cosmarchia.
 der Werit by deyle. Asia. Affrica. Europa.
 die Werit in byeren geelyt dat heyten byer Cli-
 mata.
 Werlich. Cosmicus. secularis. re. ter. tas.
 Mundialis.
 der Werit tijt als die began. Evum. vi.
 die grote Werit. Macrocosmus. mi.
 die eleyen Werit. Microcosmus. mi.
 Werlich. in W. uptwerlich.
 ter Werit byngen. in B. geWerren.
 Werliche stede. personen of saken. Prophanus.
 a. um.
 geestlike byngen Werlich maken. Prophanare.
 Werlicheit. Secularitas. mundialitas.
 die Werlichst guedst arm is. Apiternus. a.
 um.
 Wermoede. in N. Wisse.
 Werren cum suis in W. Warm.
 Werpen. in S. Smacken.
 uptwerpen. luyden. in H. Herten.
 Werpen van spich. Proicere. amentare.
 aeter of barby of buye her Werpen. Traicere.
 onderWerpen. in G. onderEeden.
 to rug of berWerpen. Reicere. reiectare.
 wederWerpen. in T. weder of tegenLeggen.
 inWerpen. Inicere. inieciare.
 samen Werpen. Conicere.

awerpen. Deicere. deiectare. abicere.
 uptwerpen. Eiectare. in O. uptOyben.
 wyderwegen Werpen. Dificio. in S. herStrou-
 wen.
 totwerplich. Adiectivus.
 Werpsel of wetsel in den web. Trama. me. Sub-
 regimen. nis. dat scherfel heyt Stamen.
 Nota. van Werpen steit oick voer in W. Wae-
 pen.
 Werfscap. in G. Geselschap.
 aeter en Werfscap die oeverste van byen gesellen.
 Archiriclinus.
 Werfscap maken of halden. Convivor. aris.
 die vol Werfscappen is. Epulaticus. Epulonus.
 Werfchappen. in S. Schoffen.
 Werfscap geselle. Conviva. Convivator. Con-
 vivans.
 Werfscap stede. Epulatorium. Convivorium.
 Convivatorium.
 Weert. woe guedst coysst. Cuius precii. Quand
 precii Cuius valoris.
 Weert. lieff. in H. Holt.
 Weert. in H. Huisher.
 Werdyne. in H. Huisbroutwe.
 Werben. in C. berLijgen.
 Werben. in B. berWaitscappen.
 Werber. in B. sendWalde.
 Werbyng. in B. Waitscap.
 Weg is dat. Cuius est hoc.
 Weg doestu dat. in W. Warumb.
 Wegse. vaderloiff. Orphanus.
 Wegse. moederloiff. Pupillus.
 Wegse. vaderloiff ind moederloiff. Orbus.
 der Wegsen huyff dat men so opheidet. Orpha-
 notrophium.
 der Wegsen holder off bertonnerre. Orphanotro-
 ph t.
 Wefse. wijsthe. in B. Wende.
 aeterWefel. nederWefel. twee stede op den rijn.
 Wefalia superior. Wefalia inferior.
 Wefelst mynch. Wefaliensis.
 Wefeliken. en byer. Mustela.
 Wefelikenst nest. Mustelarium. Mustelium.
 tot den Wefeliken hoerende. Mustelinus. a. um.
 Wefing. Essencia. usia.
 eyn Wefen. Ens. ensis. Esse. Essencia.

We.

Wesen. syn. verbum. Esse. Existere. Extrare.
 byWesen. bysyn. Aesse.
 afWesen. asyn. Abesse. Deesse.
 afWeser alijt. Absentaneus.
Weselijk. Essencialis. le. ter. tas.
 myt samen Weselick. Confencialis. le. ter. tas.
 afWesen maiken. Absentare. Abducere.
Wesen. seede. in **A.** Anghe.
 berWesen. berguynen. in **G.** berGaen.
 voirWesen. Preece. Cello. es, ere. lui. Pre-
 cello. es, ere. Presulare.
 voirWeser. tustender. in **M.** Mumber. et in
S. voirStender.
 inWesen. Inesse. Interesse.
Wesen aebet en wetck. Vacare. insitere.
 wyWesen. vlijtigen ergent nae. in **A.** Arbeuden
 nae en bynghe.
Wesen. in **S.** Syn.
 voirWeser des gemeynen gueds als die haber tot
 synen hantde. Patricius. cii.
Weser. eyn rebge in sassen. Wisera.
Wespe. eyne boese byge. Vespa. vespula.
 dair der Wespen vele is. Vespertum.
 der Wespen neste. Vesparium. iij.
Wessel. Cambium. mutuum. Antisma.
 wederWessel. Recambium.
Wesselen. cupden. in **B.** Buyten.
Wesselbauch. Campsorium. Trapezia.
Wesseler. Camfor. Banckerius. Trapezita. Tra-
 pezita.
Wesselen als geltwesseler doin. Cambire. Flec-
 tere i. Campfare.
Wesseling. Campsura. Flexura.
Wessel herffen. Cerusum dulce.
Wessen. dat van wasse is. Cereus. a. um.
Wessen. verbum. myt wasse bestrijcken. Cerare.
 Incerare.
Westen. Occasus. Occidens. Occidus.
Westen wynt. Fanonius.
West noordwest. Zepirus.
 van Westen ind oisten die strecke recht uyt heyt
 Decumanus. ni.
 tot Westen hoerende. Oceanus. a. um. Occi-
 dentalis. le. ter. tas.
Westphalen lant. Westphalia.
Westphalisch mynsh. Westphalus.

Wester huyde of clogt. Vestis baptismalis.
Wet. wpt. etwe Lex.
Wette. Sciencia.
Weten. in **C.** Comen.
Weten. in **H.** hestennen.
 samen of myt Weten. Conscire.
 voirWeten. Prescire.
 voirWeten van ewichheit. Prescire. predestina-
 re. providere. providere precognoscere.
 voirWeten totter herboemnisse. Prescire.
 voirWeten of schicken ter selichheit. Predesti-
 nare.
 voirWetende. Presciens. Prescius. a. um.
 voirWetenheit. Presciencia.
Wetende. in **C.** Connende.
 myt Wetende. in **C.** myt Connende.
Wetenheit. witticheit. Urbankas. Curialitas. Le-
 galitas. Liberalitas.
Wetenheit. const. Sciencia.
Wetelick. Sciencialis. le. ter. tas. Scibilis. le.
 ter. tas.
 onWetenheit. onwitticheit. in **D.** Dullheit.
 onWetenheit. Ignorancia.
 mytWetenheit. conscienci. Consciencia.
 mytWetenheit of der consciencien woeghen. Syn-
 dereis. Scrupulus. li. Remorus.
 mytWetende. Conscius. a. um.
Weter der heymlicheit. in **H.** der heymlicheit
 weter.
Wegic. in **C.** Certwe.
Wegten meele. Ador.
Weyten. Triticus. Adorinus.
Weyten betticheit. in **C.** Certwen betticheit.
 des Weyts stude of hant. Perisma.
Weteren. in **D.** Drencken.
Weteringe. in **D.** Drencke.
Wetten. in **D.** Dypen.
Wetten. in **S.** Slippen.
Wetstegn. in **S.** Slipstegn.
Webel. Cabro onis. Scarrobeus.
 art van Webelen. Cicendela. Lucula. Luci-
 nium s. die des nachtes lichten Noctilu-
 ca.
 ertzWebel gelick en eghel. Thaurus. ri.
Weben. Texere. Textare.
 inWeben dat wacpsel off wessel. Subtexere.

Weden. Texere. Textare. Contexere. per simul. Detexere. Detextare. per valde. off ban den weftou dojn. Distexere. tare. idem. Intexere. tare. per valde. Intertexere. tare. in of tuschen weben. Pretexere. tare. boitweben. Obtexere. tare. per contra vel undique. Retexere. tare. per iterum. of dat weffel berderben. Subtexere. tare. per subcus. vel parum. vel post.

Weber. Textor. Genecarius.

Weberhupff dat vele wybe bergaderen to weben. Ginecium textrinum.

Weberboem. Liciatorium.

Webergetouw.

geweden ban bartoen manigerleze gebyld. Polimitus. a. um.

Werber of wercker ban manigerleze bartoen. Polimitarius.

Weweg gereyckap. Talarium. rii.

der Weber stede. Textrina. ne. Textrinum. of.

Wewynge. Textura. re.

Wewelick. Textilis. le. ter. tas. Texibilis. le. ter. tas. Textilis. le. ter. tas.

in den Webe getouw die hame of hoit dat mit die badem onderscheyden wurt. Radius. dii. Radiolus. li.

Wewerbe. pfine. in C. Crot.

Wijh. eyn vogel. Milvus. vi. unde Milvinus. a. um.

Wp. wijr. Nos.

Wpe. wer. Quis. Qui. Que. Qua.

Wjchlen. in B. Boeten.

Wjchler. in B. Boeter.

Wjchlige. in B. Boete.

namen ban Wjchelpen. in B. Boete. toeberge.

Wpcht. kint. Puer. Puerulus. Pusillus.

gewicht. Pondus. deris.

gewichtich. in S. Swair.

gewichtich. Hostimentum. Equamentum.

gewichtichalle. Trutina. Moveta. Statera. Campana. Examen. Calcus. Ceratim.

namen ban gewicht. Obulus. Scrupulus s. vi. Siliquas. Dragma. Coclearium. Olche. Statera. Ciatus. Ocitabulum. Denarius. Solidus. et Nummismata idem vel Sextula. Solidarius. a. um. dat tot sulcken gewichte hoit

of die dat ontfngt. Sextula. Stater. Quadrans. Sichen. Uncia. et Unx. cis. Unciola. eyn unci synt blii. dragma. dat syu xxiij. scrupuli. ban Uncien tot Uncien. Unciatim. Unciare. mpt unciën wegghen of meten. halve Uncie. Semiuncia. vijff Uncien. Quicunx. seben Uncien. Septunx. tpen Uncien. Deunx. cis. Libra. Mana. Talentum. Centenarium. Sagina. ne.

deplz namen ban gewicht ind wat sommich date ban wegghet.

As. assis. maf. ge. dat synt xx. unciën. ind eyn uncie dat syu twe loit. ind xxxij. loit dat is eyn pont.

As. assis. dat heyt in der munten of in den gewicht eyn scharff. ind dat is et verdel ban en pennynck. ind dat selve verdel heyt Triens. entis. of enigen anderen bynghe.

As. assis. als dat eyn scharff heyt so heyten der twe Dipondius.

Bes of bisse. dis. dat synt blii. unciën.

Bilibris. bre. dat synt twe pont gewichts.

Calcus. ci. is dat alre mynste gewicht.

Centenarium. ril. is eyn gewicht ban hondert ponben.

Coclear is en half dragma.

Cocula of conculo is anderhalf dragma.

Ceratim. indecli. is eyn gewicht ban en halben hellinck. Semiobulus 'similiter.

eyn Dragma helbet iii. scrupel ind wegghet iii. schillinck.

vier Dragma dat heyt Statera. re.

xvij. Dragma dat is Ocitabulum.

en half Dragma heyt Coclear.

Dragma wurdet geheyten Mna. off Mna is derdehalf pont. ind die maken hondert Dragma.

Dracina. ne. is dat achte depl ban eynde unciën.

Dipondius is gewicht ban ii. scharff.

Dodrans. tis. of Quadrans. tis. dat synt ix. unciën.

Ferto. onis. dat is eyn vierling of xii. schillinck.

eyn half hellinck heyt Seratim of Semiobulum.

R r

Li-

Libra of Libella of pondus of pondusculum dat is eyn pont of oick Talentum. ci.
Medalia is en half pennynck.
Minatica ind **Minavala** is eynreley gewicht.
Minutum. ci. is die helfte van eynre quadzanten.
Mna is eyn dragma.
Mna is oick berdehalf pont. makende eyn hondert dragma.
Obellus. li. is en half scrupel.
Ocitabulum maect xlii. dragma.
Olche synt iii. scrupel. wegende xliii. siliquas.
 van en Pennynck dat berdel dat is gehegten. **Triens. tis.**
 en half Pennynck heyt **Medalia. le.**
 en half Pont. **Semipondius.**
 en heel Pont. **Talentum. Libra. Libella. Pondus. Pondusculum.**
berdehalf Pont gewicht. **Sextercium. cli.** ind des dait toe hoert heyt **Sextercarius. a. um.**
berdehalf Pont gewicht heyt oick **Mna.** ind die maken c. dragma.
two Pont gewicht. **Bilibris. bre. Dipondius.**
by Pont. Trilibris. bre. Tripondius.
vier Pont. Quadrilibris. bre. Quadripondius.
 eyn hondert Pont heyt **Centenarium. ril.**
 van eynre Quadzanten die helfte heyt **Minutum. ci.**
lxii. Pont dat is by den romeren dat meyste gewicht ind heyt **Talentum. ci.**
Quadrilibris. bre. ind Quadripondius dat synt iii. pont.
Semiobulus of Seratim. indecli. dat is eyn half hellnck.
Siclus. cli. is dat vierdel van eynre uncten.
 by **Scrupel** wegende xliii. siliquas dat heyt **Olche.**
 en half **Scrupel** heyt **Obellus. li.**
 by **Scrupel** halven eynen dragma ind weghen iii. schellnck.
Siclus is in heydenstap eyn unct of ii. loit. dan in der heylger schryfte so is **Siclus** eyn half loit.

Semis. semissis. dat synt vi. uncten.
Sermina is eynreley gewicht.
Statera. re. dat synt iii. dragma.
Siliqua. que. is dat vier ind twyntichste deel van eynen schillnck gewicht.
xlii. Silique wegende iii. scrupel synt gehegten **Olche.**
xli. Schillnck is eyn vierdel ind heyt **Ferto. onis.**
 eyn **Schillnck. Solidus.**
Solidus. eyn schillnck.
 van eynen **Schillnck** dat vier ind twyntichste deel heyt **Siliqua. que.**
 van eynen **Schillnck** dat berde deel heyt **Tremissis. tis.**
 by **Schillnck** weghen eyn dragma die held by scrupel.
 by **Schillnck** halven eynen **Staterem of Semiunciam.**
Sextercium heldt berdehalf pont gewicht.
twyert Scharff gewicht. **Dipondius.**
 van eynen **Scharff** dat berde off dait en pennynck. **Triens. tis.**
Talentum off libra. ind libella off pondus. ind pondusculum. eyn pont.
Talentum. ci. is by den romeren dat meiste gewicht ind heldt **lxii. pond.** ind gheer pont by den roemeren heldt **xli. uncten.**
Talentum. ci. dat is dwerley. als dat meiste. dat myddelste ind dat minste. ind noch dat alce mynste. dat meyste is eyn hondert ind **xx. pont.** dat myddelste **lxii. pont.** dat minste **i. pont.** ind dat alce mynste eyn pont.
Tremissis is dat berdel van eynen schillnck.
Triens. tis. dat berdel van en scharff off van en pennynck.
Trilibris. bre. of tripondius. by pont. dat vierdel van eynre uncten. **Siclus. cli.**
 eyn **Wring** synt **xli. uncten. Ferto. onis.**
 eyn **Wring. Quadrans. tis.**
 en half **Unct** is eyn loit. dat heyt **Semiuncia off stater. stateris.**
 eyn **Unct** synt two loit.
 van eynre **Uncten** dat achte deel. **Dracina. ne.**
 fess **Uncten. Semis. semissis.**

xii. Ancien heyt As. assis. mal. ge.
 acht Ancien. Des. bellig. of Biske. di.
 gewichtich. Ponderosus. tas.
 Wijcken. toberen. in **B.** Boeten.
 Wijcken. toghien. toberen cum suis. in **B.**
 Boeten.
 Wijcken. Cedere. Abcedere. Declinare. Fu-
 gere. Secedere.
 onwijcken. in **C.** ontComen.
 Wijcke by der water moellen. Presidium. Affu-
 gum.
 onwijcker. Declinus. a. um. Declinis. ne.
 Declinans. Cedens. Cessor. Declinator.
 die dich wijckit. Cessiosus. a. um. tas.
 Wyde. willige. eyn boem. Salix. cis.
 tot den Wyde of willigen hoerende. Salignus.
 a. um. Salicius. a. um. Salicinus. a.
 um.
 Wijden of willigen stede dair sy wassen. Sali-
 cium.
 Wijden of willigen waert. Salictum.
 herwydngge. Uxesis. vel uxelis. i. Amplifi-
 cacio.
 Wyden onkruyt upt der erden. in **G.** Ghe-
 ben.
 Wyff. vrouwe. Mulier. Muliercula. Femina.
 Femella.
 eyn boeke Wyff die oere houcheyt onder medici-
 nen bedyft. Farinaca. ce.
 papen Wyff. Patrina. Sacerdotissa.
 Wyff ind man gelick. Hermofraditus. ti. Her-
 mafrodita. te. Ambrogeus. Androgeus. An-
 drogutus.
 alt Wyff. Vetula. Veterata. Anus. us. Dui-
 dens. tis. Anicula.
 Wyff van twee. byen. byeren. byff mannen.
 Bivira. Trivira. Quadrivira. Pentivira.
 meyn Wyff. in **B.** Boeynne.
 Wyff van vele mannen. Multivira. Multicuba.
 sonder Wyff. Agamus.
 starch. menlick Wyff. Virago. ginis.
 dat yste Wyff dott ind van en ander to nemen.
 die man heyt Bigamus. ind die stait heyt Bi-
 gamia. Digamia. Deuterogamia.
 Wyfflich. vrouwelick. Feminus. a. um. Mu-
 liebris. bre. ter tas.

utweß Wyff of mans vader. Socer. ceri. inde
 Socerinus. a. um. ind syn vader is utwe
 Profocer. ceri.
 utweß Wyff of mannes moeder is utwe Socrus.
 us. ind oer vader is utwe Profocer. ceri.
 ind oer moeder is utwen Profocrus. us.
 utweß Wyff broeder is utwe Sororius.
 Wyffche manne. in **M.** Manne die wyffch.
 sich Wyffch to regieren. Feminare. Effeminare.
 verwyft. Effeminatus.
 Wyffche. Cuna. Cunabulum. Crepundium.
 Tirus s. quadratis. Crocea. cee.
 Wyffhen. in **S.** Supfen.
 Wyffhen. in **S.** Swancken.
 Wyffhen. in **S.** de Sprengen.
 Wyffhen kerken of altaren. Dedicare. Conse-
 crare.
 Wyffhen clercken of papen. Ordinare.
 Wyffhyng der clerckscap of paepscap. Ordinacio.
 Wyffhyng der kerken off altaren. Consecracio.
 Dedicacio.
 Wyffgwast. in **S.** Sprenggwast.
 Wyffhyng. in **C.** Cwyn.
 Wyffhyng. Asperio. Aspersura.
 eynß gewyffhet. Clericus.
 twyß gewyffhet. Acolitus. Ceroferarius. unde
 Acolitatus. us. i. talis ordo.
 byß gewyffhet. Ceroferarius. Subdiaconus. un-
 de Subdiaconatus. us. i. talis ordo.
 vierß gewyffhet. Diaconus. unde Diaconatus.
 us. i. talis ordo.
 byßmail gewyffhet. Sacerdos. presbiter. unde
 presbiteratus. i. talis ordo. Presbiterium.
 Sacerdocium.
 Wyffher. in **D.** byschopch.
 Wyffte. Voluntas. Libido. Sponte. Natus. us.
 byß Wyffte. willker. Arbitrium.
 Wyfften. Volo. vis. vult. Velle.
 nyet Wyfften. Nolo. nonvis. nonvult. Nolle.
 Heber Wyfften. Malo. mavis. mavult. Malle.
 guetwyfflich. Benivolus. unde Benivolencia.
 beeytwyfflich. Voluntarius. Spontaneus. Kap-
 padenarius. i. voluntarius.
 gwaetwyfflich. Malivolus. Malivolens. Invo-
 luntarius. unde Malivolencia. Maligai-
 tas.

eynwiltich. eynpessich. in *H.* verhardt.
 Wiltichlich. in *G.* Gen.
 Wiltam. betact. in *D.* Dartten.
 Wylge. eyn hoem. cum suis in *W.* Wylde.
 die Wylle. in *B.* dat en Spannen.
 Wylle. en tijt. Tempus. Intervallum.
 onderWylen. in *S.* Somtijt.
 Wylle der nonnen. Velum. li.
 Wylen. Velare.
 herWyliden. in *B.* Wylsteren.
 Wyltsch. wepdsch. Ferinus. a. um.
 Wyltsch. Agrestis. re.
 des Wyltsch buyter schuyfstebe in dem walde.
 Lustrum. tri.
 herWyliden. verstoeren. verflaen. in *D.* in *Da-*
gen.
 Wylt byer. hec Fera. re. Teter. tra. trum.
 Wylt. onstendich. Vagus. Dissolutus. Effre-
 nis. re.
 Wyltloper. Erro. onis.
 Wylttheit. Feritas.
 Wylt van wesen. Argus. a. um. Dissolutus.
 Discursivus. Numida. de. Vagus. Vagu-
 lus. Pervagus. per valde. Vagabundus.
 Wylt. roe. onbestuyt. in *S.* May.
 Wylttheit. Vagitas. Dissolucio.
 Wyltlich. Planter. i. Vaganter. Dissoluter.
 Wyltnisse. woestynge. woestynne. Heremus. de-
 fertum. Solitudo. Anachorensis. Heremum.
 Heremiculum. unde Heremicus. a. um.
 Wylme to blysch.
 Wylmel. in *E.* Eberger.
 Wylmpel in *B.* Baner.
 Wylmpels. baners off banen oeverdeckel. Claxen-
 dix. cis.
 herWylmpen. herwylmpen. in *B.* Berghen.
 Wylmpelsdygher. in *B.* Banerdygher.
 Wyln. Vinum. Bacchus. chi. Bronus. Cecu-
 bum. Dyonisius. Aminea. Euantis. Hya-
 cus. ci. Leneus. nei. liber. beri. Libanus.
 Lleus. ei. Massicum. ci. Themerum. ti.
 suet Wyln. Merum. Phalerum. unde Pha-
 lernicus. a. um.
 suetley Wyln. Precia. cie.
 suet Wyln ngt water ind wyln ngt den brade-
 ren gepast of ngt der hessen. Vappa. pe.

Wyln die ser roit. Rubellum.
 ngt Wyln. most. Mustum. ci. Mulsam. si.
 Carenum. ni.
 eynreley Wyln. Bubeum. bei.
 Wyln den men offert. Infertum. ti.
 van Wyln ind honich eyn brantch. Ynomellum.
 Malsa. se. Mulsam. si.
 Wyln ind honich onder eyn gemengt. Mellicra-
 tum.
 Wyln. rosen ind honich to hoip gemengt. Ro-
 domellum. li.
 Wyln ind edich gemengt. Oximeterum.
 Wylnduyff. Botrus. Racemus. Siriaca. scili-
 cet rubea. Omofragia. Uva. Uvula.
 late Wylnduyff. Corda. de.
 Wylnduyff bye ryp. Precia. cie. Precoqua.
 Precox. cis.
 Wylnduyff die ngt swart noch roit noch wit en
 is. Elbola. elbida. de.
 Wylnduyff die roit is. Rubiliana. Ceramna.
 dat men Wylnduyben of byghen ngt steilt dat
 haichken of reyschap heyt. Strigilis. lis. se.
 ge.
 an den Wylnduyben die knozeken of knopken
 of hoebelken langhrechtige stacten. Toles. lis.
 se. generis. Turilla. le
 Wylnduyben affuyden. Racemare. Vindemiare.
 Putare.
 wyt Wylnduyff. Amineus. Aminea.
 groot Wylnduyff. Balanita. te. Bumasta. te.
 Bamaste. tes.
 Wylnduyfken dat an den stock berlijft. Race-
 mus.
 Wylnduyben ngt den rissen. idem.
 cleyt snoed Wyln. Vinellum. Villum. li.
 Wylnduyben treder. Vinitor. toris.
 der Wylnduyben ind der wylnstock namen snt
 mangerley. als Precoque. onrypen. Purpu-
 ree. roden. Dactile. nae der lengden. Ro-
 die. nae der santstap van liden. Ceraunis.
 want sy ghyngen als buyt. Tribiliane. Fe-
 cinie. die snt hart van coernen ind van
 belle. Stephanice. nae oerre rondtheit. Tri-
 podiane. Unciarie. nae oerre grootheit. Ci-
 nodice. Aminee. nae oerre routheit. Api-
 niane. Balanite. Biturice. Argites. Mercu-
 cule.

cule. Meretricé. Elbole. Viciſcionie: nœ
beſteit des wijns is boudzengen. Cyriace.
Ind noch vele anderen.
Wijnbeer of wijndrugſhoern dat eyn dunch is.
Acinus. ni.
Wijnberen heffen. of dzyphen of dzaberen heffen.
dzaberen dat ſynt die haſte dait die wijn uyt
geparft is. Acinarium. Vinacium. vel Vi-
naceum. cei.
Wijnhoercken dat in den beren is. Acinus. Aril-
lus.
Wijnbeer of hoern. Racemus.
Wijnſtock. Vitis. Siriaca.
Wijnſtock die rutæ is. Amphibulus.
Wijnſtock die ſwart is. Melena. Ampolos me-
lana. Labruſca intercula.
Wijnſtock die ſuete dzyphen dreght.
Wijnſtock des dzyphen ſnel ryp werden. Lepo-
ria. rie.
Wijnſtock die roſt is. Rubiliana. Apiana.
Wijnſtockſ bant. Vitiligo. Vituligo. ginis. Vi-
bernum. ni. Corimbus. bi.
des Wijnſtockſ waterlaiden die gheyn dzyphen
en dzygen. Vitulamen. nis.
Wijnſtock die gzoit is. Balanita. te. Bumasta.
te. Bumaste. ſes. ind gzoete dzyphen. idem.
wilſt Wijnſtock. Lambruſca. unde Lambruſco-
ſus. a. um.
dait wilde Wijnſtocke waſſen. Lambruſcerum.
ti.
ban den Wijnſtock of boemen dat onnutte holt
aſſynben. Sarmentare. ind dat men dait aſ-
ſynbet dat heyt Sarmentum. ti.
Wijnſtockſ. Viteus. a um.
Wijnſtock die robe dzyphen dzyget. Ceraunia.
nie.
Wijnſtock pzoſſen. dat is onderleggen in die erde.
Fodere.
Wijnſtock weder opnemen ind bynden. Propa-
ginare.
Wijnſtock wambher gzyben die erde toe ſeynen.
Oblaqueare. Excodicare.
Wijnſtock ſynben. Putare.
Wijnſtockſ ſtaeche dait he an gedunden is. ſ.
ragmſtaeche. vel ſimile. Extensorium. Di-
ſtenſorium. Aculeus. Eculeus. Paxillus. li.

Wjngart. Vinea. Vineola. Vinetum.
Wjngartſ blat. Pampinus. ni.
Wjngartſ reben of laide. Racemus. Propago.
ginis. Palmes. tis
Wjngartſ twygh of laide die dzyphen dzyget.
Racemifer.
Wjngartſ blader uytlaten. Pampinare.
Wjngartſ blader plottzen off aſhoia. Depampi-
nare. Epampinare. Dis.
Wjngart ſynben. Putare. Racemare.
Wjngartſ laiden uytrecken. Propaginare.
Wjngartſ gzeſte rye van den wijnſtocken. An-
tes. tis.
Wjngart begaden. bereyden. planten off gzyben.
Paſtinare.
Wjngart dit nyhe is. Paſtinatum. ti.
alde Wjngart pzoſſen ind onderleggen. Repaſti-
nare.
Wjnbat dat men op den ſcholberen dzyget. Ar-
millum. li.
Wjnbat myt twee oren off henglen. Diota te.
bat Wjyn in to dzygen van leder als eyn huyt.
Hynea. nee.
bat Wjyn in to dzygen. Oenoforum. ri.
Wjnbat myt ruwen leder aeverberckt. Pilasca.
ce.
dait men Wjnbate myt ſmeert op dat ſy diehte
ſyn. Gruma. me. unde Grumofus. tas.
Wjnhuyt of bat dait he in loypt. Lacus. us.
Wjnbate. Arferia. orum. Bacharium. rii. Can-
tarus. ri. Crater. ris. Galenum. Galemo-
num. ni. Lepiſcum. ci. Mellearium.
Wjnbate aſreleg. Emna. Flacea. ee. Flacco.
onis. Lagena. Laguncula. Cilicies. ei. Ace-
licea. Bachea. Varus. Cenoforum. ri.
Wjnhoyff dait men den wijn myt dzyghet van
den helter ind die dait ind heyt en berille.
Corbio. onis. Barile. lis. ind die die ſelbe
toze dzyget. maecht off bercolypt heyt oick
Corbio. onis. et Corbulus. li. diminitivum.
umde Wjyn uter eynen bat toe ſielen dat reytkap
dait toe. dat men van boeden in dat gat ſtercht.
heyt Clepſedra.
als Wjyn uyt den helter loypt dat he van inloppt
heyt Leneus et Lenoy.

des Wijn's hochtijde. Dyonisia. Festum bachi.
 Wijnbouwte off arne. Vindemia. Surrura. re.
 Wijnparff off heiter. Torcular. aris.
 die stede dair men Wijnzugben tredet. Forus.
 ri.
 dat dair men Wijnzugben in tredet. Mellea-
 rium. rii.
 van Wijn vol of dzoncken. Temulentus. unde
 Temulencia. Ebrius. Ebricus. tas.
 Wjngarts umbbestyng. Antes. Anticium.
 Wjnzadere of holstren. Acinarium.
 Wjnechtich. wjnscj. Vineus. Vinulus. Vino-
 lentus. Bacheus. Leneus. Lieus. Bachicus.
 a. um.
 Wjncolp. Commercium. Vinicopium. Arra.
 Mercipotus. us.
 Wjntappen. Ducillare. Trahere vinum.
 Wjnhoper of verhoepet. Caupo. onis.
 Wjnnan. wjntwoert. Caupo. Tabernarius.
 Wjncolp's pennynck. Arra. re. den pennynck
 geben. Inarrare. Subarrare.
 dzoncken Wjnj getaich. Bachinale. lis. unde
 Bachinaliter. tas.
 des Wjnj's betwarynge. Meroteca.
 des Wjnj's betwaerre. Merotecarius. Vinitor.
 Wjnj's mynne van waters onder ojn. Pusca. ce.
 Wjnhessen.
 Wjnhessen sub water gemengt dair eynen sach
 geparft. Saccatum. ti. ind dat so te parffen
 heyt Saccare.
 Wjngarts wesse. proprie en hepe. Vanga.
 Wjngarts karst dair men dat eertich myt um-
 hacht. Bacile. lis. Vanga.
 vol Wjnj's. Vinofus. tas. Vinolentus. unde
 Vinolencia.
 des Wjnj's hochtijden. Vinalia. Iium. seu Iio-
 rum. pluraliter. Bachalla.
 Wjnhelste. Vinaria. rie.
 Wjnzeger. Viniforus.
 Wjnnachten. in C. Cistunisse.
 Wjnzade. in B. ogenzade.
 geWjnne. dzone. in B. Wate.
 Wjnne. in C. Cijghen.
 Wjnne. in S. Seghebechten.
 Wjnne. langen. in H. Hamtelcken.
 geWjnzeger. Onisiforus.

eyn Wjnne. Lucrator. Sofia.
 eyn Wjnne van en ehtvogel. Anecarius.
 Wjnlich. Vincibilis. Saperabilis. le. ter. tas.
 verWjnne. Devincere. in S. Seghebechten.
 onderWjnlich. Invincibilis. Irrefragabilis. In-
 superabilis. Inexpugnabilis. le. ter. tas.
 verWjnninge. in S. Seghebetwarynge.
 Wjnck. in B. ogenblick.
 Wjncken myt den ogen. Connivere.
 myt Wjncken wat te bechundigen. et so myt
 byngeren of myt den ogen. Nutare. Innuere.
 Wjnckel. oirt. in C. Cant.
 Wjnckelen. in B. Wergen.
 Wjnckelhaich. Gnom. onis. Norma.
 Wjnckelrechtich. Angularis. re. ter. tas.
 Wjnnde. eyn cruyt dat die bouwe off staechen op
 loipt. Viticella.
 Wjnnde. triffte. in P. Paley. et in S. Span-
 haich.
 Wjnndebant off wjndelnoet. Fascia. Fasciala.
 faciale. lis. Arphago. inis.
 in den Wjndelnoeten bynden. Fasciare.
 also te ontWjnden. Diffasciare.
 so weder teWjnden. Refasciare.
 Wjndeling. in B. Wytzel.
 Wjndelsteyn. Coclea. ee.
 Wjnden. in H. Kerren.
 onderWjnden. in C. Ceroden. andertwonden.
 te hoip of te samen Wjnden. Agglomerare.
 Ingglomerare.
 Wjnden. Glomerare.
 Wjnden. betwonden. Volvere. Revolvere. Cir-
 cumvolvere. Girare. Regirare.
 afWjnden. Deglomerare. Eglomerare.
 onderWjnden myt onrecht. Usurpare.
 onderWjnden myt recht off myt onrecht. Intro-
 mittere. Vendicare. cetera in C. Creden.
 andertwonden.
 Wjnden. werpen. Flare. Ampullari. unde Am-
 pullosus. a. um.
 Wjnt en hunt. Vekter.
 Wjnt. Ventus. ti. Ventulus. li.
 Wjnt myt regen gemengt. Nubilus. li.
 in den Wjnt werpen off bestruwten. Ventis-
 lare.
 hoch Wjnt in bet see. Alcanus. ni.

en Wyntfack of wyntfack. Ventilabrum.

Wynt op den water. Ampulla.

der Wynde landfchap in der lucht is volkeftich
ind heyt Eola.

die Wynt die ngt den nozden wercht ten oiften
wart die heyt Subfolanus. et contra.

die Wynt die int weften wercht die heyt Favo-
nius of Zepirus.

Wynt int fupden werchende heyt Auster. Afr.

Wynt int nozden werchende heyt Boreas. anti-
oiften Wynt is geheften Subfolanus. ind heft

an der eynde fiden ten nozdenwart eynde wynt-
genant Vulterinus. ind an der anderre fiden

to fupdenwart eynde wynt geheften Eurus. ri-
oiften Wynt heyt Favonius. ind heft an der

eynde fiden ten nozdenwart eynde wynt ge-
heften Circius. ind an der anderre fiden to

fupdenwart eynde wynt geheften Zepirus.

fupden Wynt heyt Auster. ind heft an der eynde
fiden ten oiftenwart eynde wynt geheften

Noctus. in an der anderre fiden toe weften-
wart eynde wynt geheften Africus.

nozden Wynt heyt Boreas. ind heft an der eynde
fiden ten oiftenwart eynde wynt geheften Cho-

rus. ind an der anderre fiden ten weftenwart
eynde wynt geheften Aquilo.

Nota. dese burfchreden byer principall Wynt-
den. als oiften. weften. fupden. noz-

den. die heften Quatuor venti cardina-
les. ind die andere acht Wynden

burfchreden die heften Octo venti col-
laterales.

Wyntelen. hoblen. wentzen. Volutare. Volvere.
Wyntmoellen. Ventimola.

Wynter. Bruma: Hyemps. Hyethicula.
myd Wynter. in C. Calfnachit. Calicularium.

dat felve heyt oick myd fomer.
Wynteren. Brumare. Brumere. Brumescere:
Hyemare. Hybernare.

Wynterlich. Brumalis. le. ter. ras. Brumofus.
ras. Hyemalis. le. ter. ras. Hyernalis. le.

ter. ras.
Wynterhuff. Hyberhum. nf. Hybernaculum.
li.

des Wynters die forme in dem myddage up der
nederfte. ind des fonnets by der hoichfte dat

heyt Sollicum. inde Solficialis. le. ter-
tas.

Wynterlongnack. eynt fer clynn bogelien. Regu-
los.

Wynt van holt of van stroe lanck gebunden.

Wyppen. in S. Swancken.

Weygeren in C. Croeden.

Wygroch. Thus. turis. neu. generis. Tufcu-
lum.

Wygroch boemt. Thus. turis. fe. ge.

dat men den Wygroch handelt off dat men dat
mede roecht. Thurificina. ne.

Wygrochen. Thurificare.

Wygrochier als die priefter of bynre in der ker-
ken. Thurifex. ind fyn ampt dair af heyt

Thurificium.

Wygroch. Thureus. a. um. Thuridus. a. um.

Wygrochbat in der kerken dairmen oen in vera-
net. Thuribulum. Ignibulum. Cicendulum.

Thimiamatorium. Epithimum.

Wygrochbat dat men oen in bewart. Acerra.

Thimaterium. Thuricremulum.

Wyffe. waf. in S. Secker.

Wyffe dat ngt en bellet. Fixus. stabilis. le. ter-
tas. Firmus. a. um. tas. solidus. a. um.

Wyffheit. fekerheit. in G. Celobe.

Wyffe. feede. in W. Anghe.

Wyffe of mate allen byngen to geben. Descri-
bere.

Wyffe in den gefenge. Nota. Thonus. ut supra
in D. Note.

Wyffe. verftendel. in C. Cloch.

Wyffheit. in C. Cloichheit.

Wyffheit die hachen gaende is. Yperfophia.
yperfocia.

redelike Wyffheit. Analogia.

Wyffheit fuderen off betrachten. Philosophor-
aris.

der Wyffheit Ueffebber. Philosophus. Philoso-
phicus.

der Wyffheit liefde. Philosophia.

die Wyffheit of kunfte hebet godliker in mynft-
liker byngen. Philosophicus. a. um.

Wyffage. in P. Propete.

Wyffen. in C. Choenen.

Wyffen. wijfe werden.

onderwijffen. berpichten. in **B.** Berpichten.
 wijffenge Ostensio. Ostentamen. tum.
 wijfer van den uytwerck. Scioterus.
 burbe wijffenge. Ypodigma. i. predemonstratio.
 be wijffen des eyn den anderen gbonnet. Impen-
 dere. Impensare. Exhibere.
 be wijffen. in **B.** Wpzynghen.
 be wijfflich. in **B.** Wpzynglich.
 be wijffen. Allegare.
 be wijffenge. Apodixis. Apodixia. Apodixen.
 onder wijffen. in **X.** Xeren.
 onder wijffenge. in **X.** Xere.
 wijffen. in **O.** Ozeelen.
 wijffenge. in **O.** Ozel.
 toe wijffen. in **O.** toe Ozeelen.
 af wijffen. in **O.** af Ozeelen.
 be wijff ten doede. Adictus. Indicatus. Con-
 demnatus.
 wijfe. in **AD.** Manjert.
 in wilker wijffe. in wilker maten. Cuiusmodi.
 Qualismodi.
 in sulker wijffe. in sulker maten. Talismodi.
 in deser wijffe. in deser maten. Huiusmodi. Iltius-
 modi. Huiuscemodi.
 in der wijffe. in der maten. Illiusmodi.
 in gheynre wijffe. in gheynre maten. Nullius-
 modi. Nequaquam. Nullomodi. Nulla via.
 wijffche. in **B.** Wnd.
 wijffchen. reynigen. Tergere. Mundare. in **H.**
 Kejn maken. Frateo. tes. tere.
 wijffwelen. Vagari. Divagari. Disturrere.
 wijffweler. Vagator. Solivagus.
 wijff. Albus. Candidus. Candidulus. Lacteus.
 Lacteolus. Eburneus. Albidus. Albidulus.
 Alburnus.
 weynlich wijff. Albidus.
 wijff of roit. Flavus. a. um. unde Flavere.
 Flavescere.
 wijff in den oegen. Albugo. ginis.
 wijff van en ey. in **E.** Eyfwjff.
 wijff maken. Albare. Dealbare. Albidare. Al-
 bicicare. Albicolorare. Candidare. Coalba-
 re. per simul.
 wijffbartlich. Albicolor. oris.
 wijffcheit. Albedo. inis. Albor. Albicles. Al-
 biditas.

bale wijffcheit van lazergen. Albor.
 die wijff hant best. Albanus.
 wijfflich. kundlich. in **A.** Apendait.
 wijfftigen. in **C.** berkundigen.
 wijffcheit. in **D.** Wetenheyt.
 wijfflich. in **H.** Habelich.
 wijfflich. echtlich. Legitimus. Legalis. le. ter.
 cas. Nomius. a. um.
 wijfften. in **C.** Chgen.
 be wijfften. in **S.** Scheiden.
 wijfftruch. rump. Spaciosus. Amplus. Latus.
 wijffmerich. Vulgaris. re. ter. cas. Famo-
 sus. a. um. cas.
 wijffwellich. in **AD.** Manigerley.
 wijffwellich maken. in **AD.** Manigerley maken.
 wijffwellicheit. Diversitas. Varietas.
 die vele wijffe hebet. Multicuba.
 wijffe twer hoeder heiten Iantrices.
 wijfferich die niet verder doin en doyste dan syn
 wjff en wil. Uxorius.
 eynwijfflich. Unigamus. Monogamus. unde
 Monogamia. Unigamia.
 tweewijfflich. Bimareus. Bigamus. Digamus.
 unde Bimaria. Bigamia. Digamia.
 dreywijfflich. Trigamus. Trimareus. unde Tri-
 gamia. Trimaria.
 veerwijfflich. Multigamus. Multicuba. Polida-
 mas. unde Multigamia.
 vierwijfflich. hystwijfflich. festwijfflich. Quadriga-
 mus. Pentigamus. Exagamus. unde Qua-
 drigamia. Pentagamia. Exagamia.
 hoe. hoe. wie. Quomodo. Qualiter. Per
 quem modum.
 hoe byche. hoe baechte. wie offte. Quomodo.
 Quantociens. Quot vicibus.
 hoe vele. Quantum.
 hoe wale. in **D.** Wat dan.
 woicher van hoistguede. Usura. Usurula. Usu-
 rella.
 woicher van woicher off dobbelwoicher. Fenus.
 neris. Collibrum. bri.
 woicherstede. Puteal. alis.
 die woicher geeft of neemt. Fenerator.
 woicher geben of nemen. Fenero. as. Fene-
 ror. aris. Defenero. as. Defeneror. aris.
 Fenixor. aris. Usurare.

Wocher astellen. Defenero. as. et Defen-
 ror. asis. **Wocher** geben of nemen. Confettero.
 as. Confessor. asis. **Wocher** geben of nemen. Refenero. as.
 et Refenerator. asis. **Wocherechtig.** Usurarius. a. um. Usurato-
 rius. a. um. Fenoreus. Fenoratorius.
Wochener. Usurarius. Danus. Danista.
Wochener die tydelich wocher neemt. Qua-
 druplicator.
Wochern. Wulken. Quomodo. Qualker. Cu-
 iusmodi. Qualismodi.
Wolle. Lana. ne. **Wolblyes.** wolploch. Vellus. eris.
Wol in eyn gewaicht. Villus. li. unde Villo-
 sus. a. um. tas. Floceus. ci. tas. Floccu-
 lus. li.
Wolle maken. Lanificare.
Wolwcher of wocher. Lanifex. cis.
Wolwyer als eyn schap. Laniger. lanigeri.
Wolwcher. Lanarius. Carrinatur.
Wolwollen. Floceus. ci. Flocculus. li. La-
 nificus. ci.
hol Wollen. Lanofus. tas. Vellerofus. tas.
die der Wollen belt hetet. Lanutus. Lanofus.
 a. um.
des toe der Wollen hoit. Laneus. a. um. La-
 nutus. Lanicus. a. um.
Wollen ampt. Lanificium. ci.
Wolff en byre. Lupus. Lupulus. Soratinus. ni.
Wolff. Lupinus. a. um.
Wolff nabel. Ciccum. ci.
Wolff eyn suchte. Luptus. Anapes. dis.
Wolffonne. Lupa. Soratina.
Wolff. Nubes. Nubecula. nubulum. li.
der Wolffen dichtheyt. Nymbus. bi. unde
 Nymbosus. tas.
Wolffen bogt. Catharta. te.
Wolffen byger. Nubiger. nubifer.
Wolff. wach. byt of byngt. Lacus. e.
Wolff cum suis in. **Wolff.**
Wolff. Habitare. Morari. Residere. Colere.
Accolebe Inbode.
Wolff. Samen of wpt Wolff. Cohabitate. Commo-
 rari.

Wolff. inb. Inhabitare. Immorari.
Wolff. inb. Subhabitare.
Wolff. Remorari.
Wolff. in G. Gehucht.
Wolff. van belt luyden in eyen huyt. An-
 dron.
die tot der Wolff. Mansionarius.
Wolff. gewoentlich werden. in W. Wonen.
 gewonen.
Wolff. ongewoentlich wesen of werden. in
 W. onWonen.
Wolff. Habitabilis. Morabilis. le.
Wolff. Inhabilis. le.
Wolff. in G. Gehucht.
Wolff. Victus. Convictus. Superatus.
 Devictus.
Wolff. Invictus. Anicus. Insuperatus.
Wolff. in S. Seede. gewoente.
Wolff. nenghinge. in W. Wonen.
 en alde gewoente. Guardasida. de.
Wolff. Dissuetudo. Insuetudo. Abusus.
 Abusio.
Wolff. Conftitudinarius. Aftuerudi-
 narius.
Wolff. nae mijnen of uae dijnen of nae fien of nae
 oeren gewoenten. in S. nae dijnen Seeden.
Wolff. in S. Seedelich.
Wolff. Verba.
Wolff. fharpe of fuprbige Wolff. Sales.
Wolff. in Wolffen fuetichheit. Lepos. poris.
Wolff. Semiverbius. Spermologus. a.
 um.
Wolff. Breviloquus.
Wolff. eyns Wolffs verhallinge anderwerff. Anaphora.
 bermynende Wolff. Blandicella.
Wolff. van Wolff. in H. doppel van fieden.
Wolff. in Wolffen bedroch. Caprentula. le. die alfoe
 is. Subdolos. a. um.
Wolff. in D. Tempen.
Wolff. Vermis. Vermiculus.
Wolff. Bombix. icis.
Wolff. die dode lijchamen gtt. Letofagus.
Wolff. wrueten als wijne. in G. Gaven.
Wolff. Vermiculofus. a. um. tas.
Wolff. Iactus. us. Ictus. us. Bolus. li.
Wolff. op en taffel onberfpenlich. Basiliscus.

Wozel. terling. in **P.** Dobbeltsepp.
 Wozel. seyle. in **B.** halsbant.
 bezwoeren. in **G.** Gemelick.
 Wozl. Farcimen. Farcimentum. Fartum. Fertum. ti. Hila. le. Saltacium. Salcicum. proprie Saltzstien. Lucanica.
 Wozst maeken. Fartio. farxi. vel fartivi. farcitium.
 Wozfeler. wanger. in **P.** Wanger.
 Wozfler. wanger. in **P.** Wanger.
 Wozfling. in **P.** Wanger.
 Wozrt. Verbum. Verbulum. Dictio. Dictiola. Vocabulum. Terminus.
 kort Wozrt. Brevilogia. i. brevis dictio.
 lang Wozrt. in **B.** Wozrt.
 eyn Wozrt dat twe. by. hier of mer dinge beteykent. Dionimum. Trionimum. Tetraonimum. Polionimum. Equivocum. Onomium. et hec omnia us. a. um.
 eyn Wozrt dat nyet dan eyn dinc beteykent. Uniyocus. a. um.
 vele Wozrt die eyn dinc beteykenen. Synonymus. a. um. Multivocus. a. um.
 Wozrt seker. Semiverbius.
 die vele Wozrt hebet. in **C.** die vele onnutlick Callet.
 toewozrt. Adverbium. hii.
 Wozrtlick. Verbalis. le. ter. tas.
 toewozrtlick. Adverbialis. le. ter. tas.
 spreekwozt. Proverbium. proverbium. unde Proverbialis. le. ter. tas.
 die der spreekwozt bolle is. Proverbiosus. a. um. tas.
 spreekwozt seggen. Proverbior. aris.
 die van en Wozrt gebaeren is als alleyn Ihesus Christus. Verbigena.
 Wozrtspreeker. bozspreeker. Causidicus. Precursor.
 Wozraiffelbret. Alea. Aleala. Tessera. Tessicula. Tessella. Tessellula.
 Wozraiffel schijve. in **B.** Wozrt.
 Wozraiffelbretmeker. Tesserarius. Tessellarius.
 Wozraiffelbret schijpen off strallen dat men die schijven op set. Pircus. gi.
 dat tot Wozraiffen hoert. Aleatorius. a. um.
 Wozraiffel spreekstede. Alearium.

Wozt. Radix. Radicula. Stolo. oris.
 Wozel in der erden. Gaudet. cis.
 Wozel van en hofstruch. Sulpix. cis.
 bol Wozrt. Radicosa.
 naer der Wozrt en kuyt geben. Excodicare.
 Wozrtlick. guntlick. Radiculus. adverb. Funditus. Radicalis. le. ter. tas. Fundamentalis. le. ter. tas.
 Woztel. hercompst. in **A.** Art.
 Wozrtelen. Radicare. Convalere. lescere.
 up Wozrtelen. Eradicare. Abradicare. Diradicare. Exirpare. Evellere.
 Wozrtche. Vindicta. Ulcio. Talio. oris. Retribucio. in bono vel malo.
 ge Wozrtchen passiv. Uleus sum.
 Wozrtche doen. wozrtchen. Ulicor. ceris. Vindicare. Retribuere.
 Wozrtchen. lasten. in **B.** Wozrt.
 Wozrtch. in **C.** Wozrt.
 Wozrtchen. ruygen. in **P.** Wozrt.
 Wozrtcher. in **P.** Wozrt.
 Wozrtching. in **P.** Wozrt.
 Wozrt. in **C.** Wozrt.
 Wozrtche. Verruca. Mirmicea. ee. porrum. rila.
 bol Wozrtchen. Verrucosus. tas. Porrosus. tas.
 ge Wozrtch umbuytch in **A.** Wozrt.
 Wozrtchen. in **A.** Wozrt.
 Wozrtchen. in **A.** Wozrt.
 Wozrtcher. Vindix. Vindicator. vindicativus. a. um. Vindicatorius. Ulor.
 Wozrt. stugge. in **S.** Struff.
 Wozrt wesen. in **S.** Struff.
 Wozrtchept. in **S.** Struff.
 toewozren. Concrisus. Fresus. Confresus. a. um. Defresus. a. um.
 Wozrtch hals.
 Wozrtch. schubstol. in **C.** Wozrt.
 Wozrtchen als eyn wat suys pt of ducht. Contrahere. seu pervertere vultum.
 Wozrtchen in soette. Valgio. is. ireano.
 Wozrtching. Valgia. gie.
 Wozrtchen. pert dat jongen maect. Adularius. Emissarius.
 Wozrtchen. in **C.** Wozrtchen.

Wapngghen dat twee buet. Urgere. gescere. Stringere. Stimulare.
Wajten. breefelen. in **D.** Deyen.
Wajter. breefeler. in **D.** Deyer.
Wajiben. toetwijben. Terere. Conterere. Frefere. Frefare. Comminuere. Minutare. Deterere. Confringere. Atterere.
umbajiben. Circumterere.
inajiben. Interere.
regenajiben. Obterere.
onderajiben. Subterere.
Wajyngge. Tritura. Tricio. Comminucio. Minucio.
Wajflich. Tritilis. le.
Wajogghen. in **B.** Berijpen.
Wajogghen der consciencien. Remorsus. Synderis.
Wajogghen in den sent. Accusare. Proclamare. Inculpare.
Wajuten der bercken. in **G.** Gaven.
dat sy Wajuten. Scrobs. bis.
Wajuden. in **H.** Haisen.
Wajulch. Qualis. Qualismodi. Cuiusmodi.
Wajulchen. in **D.** woedoen.
Wajulchen. somigen. in **E.** Eenigghen.
Wajulchen. Quales. Qualia.
Wajulcherien. Qualismodi. Cuiusmodi.
Wajuelen. wajuten. in **G.** Gaven.
Wajuelen. bestigen. in **B.** Bynnen.
gewajulste. in **H.** gehummels.
gewajulst datch. Fornix. nicks.
datse vele gewajulsten spnt. Testudinetum.
Wajulben. rieben. in **H.** Hummelen.
Wajulle. cum suis in **W.** Wulle,
Wajullen. Laneus. a. um.
Wajullen laechen. Pannus. ni.
Wajullen ampt. Lanificium.
Wajuller. Lanista.
Wajullen weber. Lanifex. Textor. fullo. onis.
dat van Wajullen ind wijnen vander eyn getwajacht is. Linostema. tis.
Wajunne. in **B.** Biffikay. et in **G.** Genoechte.
Wajunlich. in **B.** Biffelich. et in **G.** Genoechtich.
Wajunde. Vulnus. Vulnusculum. plaga.

Wajunden. in **A.** Aetzen.
dat Wajunden. Vulnerosus. Plagiosus. Plagofus.
Wajundarizet. in **A.** wundArizet.
Wajunder. die eynen wundet. Plagius. Plagarius. Plagiarus. Plagioxippus. Vulnificus. a. um. et hec faciunt eciam in tor.
Wajunder van gaibe of van der naturen. in **C.** Cepchen. s. diverso modo ibidem.
van Wajunder tepchen eyn waerseggher. Prodigiator. die Wajunder dingen segghet. Miridicus.
Wajunder maken of doen. Mirificare.
die Wajunder maect. Mirificus. a. um. Mirificens. tis.
eyn of sonder Wajunder. Nimirum. adver. eyn verWajunderre. Miro. onis. Mirator.
verWajunderen. Mirari.
wijt of samen verWajunderen. Commirari.
Wajunderens aflaiten. Demirari.
Wajunder mahnge. Mirificencia.
verWajunderende woirt. Vau.
Wajunder ynge. wonderlijchheit. Admiracio. Mirabilitas. Tauma. tis.
Wajunderlijch. dair aff men sich verwajundert. Mirabilis. le. ter. tas. Mirus. a. um. Mirandus. a. um. Mirificus. a. um. Mirificencia. center.
verWajunder ynge. Admiracio.
Wajunderlijch. in **A.** Aijffe. et in **G.** Gemelich.
Wajunderen. verwajunderen. Mirari. Ammirari. Demirari. per valde. stupere. Stupescere. i. Mirari. Torpere. Torpescere idem.
fer verWajunderen wijt verwichingghen. Stupere. escere. Stupesceri. Astupere. Extupere. Instupere. Obstupere. omnia per valde. Restupere. per iterum. Hec verba faciunt frequentativum in ipesco. pescere.
Wajunsch. Optio. Optacio. Adoptacio.
Wajunschen. Optare. Adoptitare.
gewait Wajunschen. in **B.** Blameren.
Wajuest. rot. in **H.** Kap.
Wajuest. in **B.** ongebutwet. ongehabent.
verWajuesten. in **D.** verWajuesten. verstoeren.
Wajuestenge. in **W.** Wajuesten.
Wajuwten. blocken als die hunde. in **B.** Wajuesten.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data.

2. The second part covers the process of reconciling accounts. It explains how to compare the internal records with the bank statements to identify any discrepancies. Regular reconciliation helps in catching errors early and prevents them from accumulating.

3. The third part addresses the issue of budgeting. It provides guidelines on how to set a realistic budget based on historical data and current market conditions. A well-defined budget is essential for controlling costs and achieving financial goals.

4. The fourth part discusses the role of technology in financial management. It highlights the benefits of using accounting software to automate repetitive tasks, reduce the risk of human error, and provide real-time insights into the company's financial health.

5. The fifth part focuses on the importance of regular financial reporting. It outlines the key metrics that should be tracked and reported to management and stakeholders. Consistent reporting is crucial for informed decision-making and strategic planning.

6. The sixth part of the document deals with the legal aspects of financial management. It discusses the requirements for record-keeping under various tax laws and regulations. Compliance is not only a legal obligation but also a key factor in maintaining the company's reputation.

7. The seventh part covers the topic of financial forecasting. It explains how to use historical data and market trends to predict future financial performance. Accurate forecasting is vital for setting realistic targets and allocating resources effectively.

8. The eighth part discusses the importance of financial discipline. It encourages the adoption of a structured approach to financial management, including regular reviews and adherence to established policies. Discipline is the foundation of long-term financial success.

9. The ninth part addresses the issue of financial communication. It provides tips on how to present financial data in a clear and concise manner. Effective communication is essential for gaining the support of management and investors.

10. The tenth and final part of the document summarizes the key takeaways. It reiterates the importance of accuracy, transparency, and regular communication in financial management. By following these principles, companies can ensure their financial health and achieve their long-term objectives.

